

Autorska Pracownia Architektury i Urbanistyki

45-837 OPOLE ul. Wrocławska 107 p. 3
tel/fax 474 24 58 lub 0605652153

PRACOWNIA PROJEKTOWA EKO-PLAN GRZEGORZ JASKÓŁA
50-555 WROCŁAW, UL. KRYNICKA 8/2
tel/fax (71)79 35 335, 886 205 707

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY STRZELCE OPOLSKIE (ZMIANA 2014 – TEKST JEDNOLITY)

PIERWSZA ZMIANA STUDIUM UCHWALONA ZOSTAŁA UCHWAŁĄ NR XXIX/251/08
RADY MIEJSKIEJ W STRZELCACH OPOLSKICH Z DNIA 22 grudnia 2008 ROKU.
DRUGA ZMIANA STUDIUM UCHWALONA ZOSTAŁA UCHWAŁĄ NR .....
RADY MIEJSKIEJ W STRZELCACH OPOLSKICH Z DNIA ..... ROKU.
TEKST STUDIUM – ZAŁĄCZNIK NR 1 DO UCHWAŁY.

Niniejsze „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Strzelce Op.” nosi charakter dokumentu autorskiego na prawach rękopisu i nie może być publikowane ani cytowane w całości lub części bez zgody zleceniodawcy i autora, z wyłączeniem procedur związanych z udostępnianiem informacji, wypisów i rysów wynikających z ustawy o dostępie do informacji publicznej oraz ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Opole – listopad 2008r.

STRZELCE OPOLSKIE 2014

OPRACOWANIE WYKONAŁ ZESPÓŁ W SKŁADZIE:

AUTOR OPRACOWANIA:

mgr inż. arch. Maria Oleszczuk
- uprawniona do projektowania w planowaniu
przestrzennym Nr ewid. 1107/90
oraz do planowania przestrzennego w strefach
ochrony konserwatorskiej Nr ewid. 40/94
- członek nr Z-12 Zachodniej Okręgowej Izby
Urbanistów we Wrocławiu

Współpraca:

dr hab. Stanisław Koziarski
dr Krzysztof Badora
mgr Sylwia Nowak
mgr Krzysztof Mikołajewicz
mgr Jacek Demel
mgr Barbara Dąbrowska
mgr Lucja Rauze
mgr Małgorzata Brzozowska
mgr Janusz Oleszczuk
mgr Rafał Adamowicz
inż. Michał Misiun
inż. Zbigniew Guźda

PIERWSZĄ ZMIANĘ STUDIUM (2008 R.) WYKONAŁ ZESPÓŁ W SKŁADZIE:

AUTOR OPRACOWANIA:

mgr inż. arch. Maria Oleszczuk

Współpraca:

dr Krzysztof Badora
mgr Janusz Oleszczuk

DRUGĄ ZMIANĘ STUDIUM (2014 R.) WYKONAŁ ZESPÓŁ W SKŁADZIE:

AUTOR OPRACOWANIA:

mgr inż. Grzegorz Jaskóła

Współpraca:

mgr inż. Joanna Jaskóła

Niniejsze "Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Strzelce Opolskie" składa się z następujących części:

I. CZĘŚCI TEKSTOWEJ ZAWIERAJĄCEJ:

CZĘŚĆ 1 – STAN ZAGOSPODAROWANIA GMINY I UWARUNKOWANIA JEJ ROZWOJU

ROZDZIAŁ I - CZĘŚĆ INFORMACYJNA I OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA OBSZARU

ROZDZIAŁ II - STAN ŚRODOWISKA ORAZ WYMOGI OCHRONY ŚRODOWISKA,
PRZYRODY I KRAJOBRAZU

ROZDZIAŁ III - UWARUNKOWANIA HISTORYCZNO - KULTUROWE I KRAJOBRAZOWE

ROZDZIAŁ IV - KLASY PRZEZNACZENIA TERENÓW

ROZDZIAŁ V – KOMUNIKACJA I INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Część 2 – KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY STREZLCE OPOLSKIE

ROZDZIAŁ VI - KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO I ZASADY
POLITYKI PRZESTRZENNEJ

II. CZĘŚCI GRAFICZNEJ ZAWIERAJĄCEJ:

RYSUNEK NR 1 - WARTOŚCI KULTUROWE I KRAJOBRAZOWE.

RYSUNEK NR 2 - WARUNKI ABIOTYCZNE

RYSUNEK NR 3 - WARUNKI ABIOTYCZNE

RYSUNEK NR 4 - WARUNKI BIOTYCZNE

RYSUNEK NR 5 - KOMUNIKACJA I INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

RYSUNEK NR 6 – KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

ZMIANA STUDIUM OBEJMUJE RYSUNEK – KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO w skali 1 : 20 000

Spis treści:**CZĘŚĆ 1 - STAN ZAGOSPODAROWANIA GMINY I UWARUNKOWANIA JEJ ROZWOJU**

ROZDZIAŁ I - CZĘŚĆ INFORMACYJNA I OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA OBSZARU		Nr str.
1.	INFORMACJE FORMALNE	10
1.1	Formalno-prawna podstawa opracowania	10
1.2	Funkcje prawne studium	10
1.3	Cel i zakres formalno-prawny opracowania	11
2.	OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA MIASTA I GMINY STRZELCE OP	14
2.1	Położenie obszaru	14
2.2	Powiązania z terenami sąsiednimi	15
ROZDZIAŁ II - STAN ŚRODOWISKA ORAZ WYMOGI OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU		
1.	WARUNKI ABIOTYCZNE - CHARAKTERYSTYKA FIZYCZNO - GEOGRAFICZNA OBSZARU GMINY	18
1.1	Położenie geograficzne	18
1.2	Rzeźba terenu i typy krajobrazu	18
1.3	Budowa geologiczna	20
1.4	Warunki geologiczno – inżynierskie	21
1.5	Surowce mineralne	22
1.6	Hydrogeologia	23
1.7	Warunki hydrograficzne	25
1.8	Gleby	26
1.9	Klimat	27
2.	WARUNKI BIOTYCZNE - CHARAKTERYSTYKA PRZYRODY OŻYWIONEJ	28
2.1	Szata roślinna	28
2.1.1	Roślinność potencjalna	28
2.1.2	Roślinność rzeczywista	28
2.1.3	Siedliska przyrodnicze podlegające ochronie	31
2.1.4	Rośliny chronione i rzadkie	32
2.1.5	Obszary cenne florystycznie	36
2.2	Walory faunistyczne	36
2.2.1	Ostoje fauny	37
2.3	Przyrodniczy model struktury przestrzennej	38
2.3.1	Ekologiczne powiązania zewnętrzne gminy	38
2.3.2	Lokalny system ekologiczny gminy	39
2.4	Ochrona prawna zasobów przyrodniczych i krajobrazowych	40
2.4.1	Tereny i obiekty objęte ochroną przyrody i krajobrazu	40
2.4.2	Projektowane formy ochrony przyrody	43
3.	KONFLIKTY I ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA	46
3.1	Zagrożenia gleb i powierzchni ziemi	46
3.1.1	Obszary naturalnych zagrożeń geologicznych	46
3.1.2	Zanieczyszczenia gleb	46
3.1.3	Obszary zdegradowane – wymagające rekultywacji	47
3.2	Zagrożenia wód	47
3.2.1	Wody podziemne	47
3.2.2	Wody powierzchniowe	49
3.3	Stan sanitarny i zagrożenia atmosfery	49
3.3.1	Higiena atmosfery	49
3.3.2	Źródła emisji i zagrożenia	51
3.4	Klimat akustyczny	53
3.5	Elektromagnetyczne promieniowanie niejonizujące, szkodliwe dla ludzi i środowiska	54
3.6	Zagrożenia odpadami	54
3.7	Zagrożenia powodzią	55
ROZDZIAŁ III - UWARUNKOWANIA HISTORYCZNO - KULTUROWE I KRAJOBRAZOWE		
1	PRAWNE FORMY OCHRONY WARTOŚCI KULTUROWYCH	57
2	IDENTYFIKACJA ZASOBÓW DZIEDZICTWA KULTUROWEGO	57
2.1	Chronione prawem zabytki archeologiczne	61
2.2	Zabytki nieruchome ujęte w rejestrze zabytków	66

2.3	Zabytki nieruchome ujęte w gminnej ewidencji zabytków	67
2.4	Układy i elementy historycznej struktury przestrzennej objęte ochroną i wymagające ochrony	83
2.4.1	Tereny wpisane do rejestru zabytków	83
2.4.2	Obszary objęte ochroną na podstawie prawa miejscowego	84
2.4.3	Proponowane poszerzenie ustanowionych prawem miejscowym stref ochrony konserwatorskiej	84
2.4.4	Zabytkowe układy ruralistyczne i elementy struktury przestrzennej proponowane do ochrony	84
2.4.5	Dobra kultury współczesnej	85
3	PROCESY KSZTAŁTOWANIA SIĘ STRUKTUR PRZESTRZENNYCH JEDNOSTEK OSADNICZYCH	86
3.1	Rozwój osadnictwa	86
3.2	Morfogenetyczne układy przestrzenne obszaru i ewolucja ich struktur	88
3.2.1	Staromiejski układ przestrzenny – miasto średniowieczne	88
3.2.2	Ruralistyczne układy przestrzenne gminy	91
	A. Typ morfogenetyczny – owalnicy	91
	B. Typ morfogenetyczny – ulicówka	92
	C. Folwarki	96
	D. Rzędówka kolonizacyjna	97
	E. Zespoły zabudowy robotniczej	97
4	OCENA ZACHOWANIA I ZAGROŻEN ZABYTKÓW	97
5	PROPONOWANE STREFOVANIE KRAJOBRAZU KULTUROWEGO	98

ROZDZIAŁ IV - KLASY PRZEZNACZENIA TERENU

1	MIESZKALNICTWO	102
1.1	Standardy zamieszkania terenu	102
1.2	Parametry techniczne zabudowy mieszkaniowej	103
1.3	Ruch budowlany	104
1.4	Potrzeby mieszkaniowe	105
2	USŁUGI	105
2.1	Handel	105
2.2	Gastronomia	106
2.3	Turystyka i wypoczynek	106
2.3.1	Walory środowiska przyrodniczego	107
2.3.2	Walory kulturowe i krajobrazowe	108
2.3.3	Obsługa wypoczynku i rekreacji	109
2.3.4	Obszary przydatne do rozwoju turystyki i wypoczynku	110
2.4	Kultura	111
2.5	Wychowanie i oświata	112
2.5.1	Przedszkola	112
2.5.2	Szkoły podstawowe i gimnazjalne	113
2.5.3	Szkoły ponadgimnazjalne	114
2.6	Opieka zdrowotna i społeczna	116
2.7	Bezpieczeństwo publiczne	118
3	TERENY ZIELONE	118
3.1	Sport i rekreacja	118
3.2	Parki	119
3.3	Cmentarze	119
4	AKTYWNOŚĆ GOSPODARCZA	119
4.1	Produkcja	119
4.1.1	Produkcja energii	119
4.1.2	Produkcja przemysłowa	122
4.2	Składy, magazyny, budownictwo i handel hurtowy, logistyka i transport	124
4.3	Rzemiosło	125
4.4	Produkcja rolna	126
4.4.1	Przyrodnicze warunki produkcji rolnej	126
4.4.2	Użytkowanie gruntów	129
4.4.3	Struktura wielkości gospodarstw rolnych	129
4.4.4	Struktura władania	130
4.5	Produkcja leśna	131

ROZDZIAŁ V – KOMUNIKACJA I INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

1	SYSTEMY KOMUNIKACYJNE	133
1.1	Transport lotniczy	133
1.2	Transport wodny	133
1.3	Transport kolejowy	134

1.4	Transport drogowy	135
1.4.1	Autostrada	136
1.4.2	Drogi krajowe	136
1.4.3	Drogi wojewódzkie	137
1.4.4	Drogi powiatowe	138
1.4.5	Drogi gminne	138
2	SYSTEMY INŻYNIERYJNE	143
2.1	System zaopatrzenia w wodę	143
2.2	Odprowadzenie ścieków	146
2.3	Zaopatrzenie w ciepło	147
2.4	Zaopatrzenie w gaz	148
2.5	Zaopatrzenie w energię elektryczną	149
2.5.1	Sieci najwyższych napięć	149
2.5.2	Źródła zasilania gminy i sieci średniego napięcia	149
2.6	Telekomunikacja	150
2.7	Gospodarka odpadami stałymi	150

CZĘŚĆ 2 – KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY STRZELCE OPOLSKIE

ROZDZIAŁ VI - KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO I ZASADY POLITYKI PRZESTRZENNEJ

1	SYNTEZA USTALEŃ STUDIUM	155
1.1	Uwarunkowania sprzyjające i ograniczające rozwój gminy	155
1.2	Identyfikacja konfliktów rozwoju – problemy wymagające rozwiązania	159
1.3	Strategiczne cele rozwoju gminy	160
2	KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY	164
2.1	Strategiczne kierunki rozwoju funkcjonalno-przestrzennego obszaru gminy (ogólna dyspozycja funkcjonalno-przestrzenna obszaru)	164
2.2	Struktura osadnicza obszaru gminy	168
2.3	Struktura funkcjonalno-przestrzenna obszaru gminy oraz podstawowe zasady realizacji studium	169
2.3.1	Model struktury funkcjonalno-przestrzennej	171
2.3.2	Kierunki zmian w strukturze funkcjonalno-przestrzennej	171
	I. Obszary otwarte	172
	II. Obszary osadnicze	176
2.3.3	Przestrzenie publiczne i tereny imprez masowych	194
3	SYSTEMY KOMUNIKACYJNE I INFRASTRUKTURALNE – KIERUNKI ROZWOJU	
3.1	Systemy komunikacyjne	195
3.1.1	Transport lotniczy	195
3.1.2	Transport wodny	196
3.1.3	Transport kolejowy	196
3.1.4	Transport drogowy	197
3.1.5	Sieć tras rowerowych i turystycznych	201
3.1.6	System parkowania	202
3.2	Systemy infrastruktury technicznej	203
3.2.1	Zaopatrzenie w wodę	203
3.2.2	Odprowadzanie ścieków	204
3.2.3	Zaopatrzenie w ciepło i gaz	206
3.2.4	Zaopatrzenie w energię elektryczną	207
3.2.5	Telekomunikacja	208
3.2.6	Gospodarka odpadami	208
4	OCHRONA ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONA PRZYRODY I DZIEDZICTWA KULTUROWEGO ORAZ KRAJOBRAZU (USTALENIA STREFOWE)	
4.1	Ochrona i kształtowanie środowiska przyrodniczego	211
4.1.1	Ochrona i kształtowanie systemu ekologicznego	211
4.1.2	Ochrona prawna zasobów przyrody żywej	212
4.1.3	Obszary projektowanej ochrony prawnej zasobów przyrody żywej	214
4.1.4	Ochrona prawna zasobów przyrody nieożywionej	216
4.2	Ochrona jakości środowiska i bezpieczeństwo ekologiczne	219
4.2.1	Ochrona powierzchni ziemi i kopalin	219
4.2.2	Ochrona wód	221
4.2.3	Ochrona powietrza atmosferycznego	223
4.2.4	Ochrona klimatu akustycznego	224
4.2.5	Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym	225

4.2.6	Ochrona przed poważnymi awariami przemysłowymi	226
4.2.7	Ochrona przed powodzią	227
4.2.8	Tereny zamknięte	228
4.3	Ochrona dziedzictwa kulturowego, zabytków i dóbr kultury współczesnej	228
4.3.1	System ochrony wartości kulturowych	228
4.3.2	Obiekty i obszary objęte prawną ochroną dziedzictwa kulturowego	229
4.3.3	Obszary projektowanej ochrony prawnej dziedzictwa kulturowego	234
4.3.4	Ochrona dóbr kultury współczesnej	236
4.3.5	Obszary problemowe – wymagające rewaloryzacji, rewitalizacji i rehabilitacji	237
4.4	Kierunki ochrony krajobrazu przyrodniczego i kulturowego	238
4.4.1	System ochrony walorów krajobrazu	238
4.4.2	Prawne formy ochrony krajobrazu	238
4.4.3	Projektowane formy ochrony krajobrazu	239
5	OBSZARY LOKALIZACJI INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO	241
5.1	Obszary lokalizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym	241
5.2	Obszary lokalizacji inwestycji o znaczeniu lokalnym	242
6	OBOWIĄZKI W ZAKRESIE SPORZĄDZENIA MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	
6.1	Obszary, dla których sporządzono miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego	245
6.2	Obszary, dla których sporządzenie miejscowego planu jest obowiązkowe na podstawie przepisów odrębnych	247
6.3	Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić plan miejscowy	248
6.4	Obszary, na których istnieje obowiązek sporządzenia planu ochrony, wynikający z przepisów odrębnych	249

CZĘŚĆ 1
STAN ZAGOSPODAROWANIA GMINY
I UWARUNKOWANIA JEJ ROZWOJU

ROZDZIAŁ I

CZĘŚĆ INFORMACYJNA I OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA OBSZARU

1. INFORMACJE FORMALNE

1.1. FORMALNO-PRAWNA PODSTAWA OPRACOWANIA

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy jest opracowaniem planistycznym wprowadzonym do systemu planowania w Polsce ustawą z dnia 7 lipca 1994r. o *zagospodarowaniu przestrzennym* (Dz. U. z 1994r. Nr 15, poz. 139). Ustawa z dnia 27 marca 2003r. o *planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (Dz. U. z 2003r. Nr 80, poz. 717 z późn. zm. **2012r. poz. 647 z późn. zm.**) podtrzymała obowiązek sporządzenia studium. Zgodnie z jej art. 9 rada gminy podejmuje uchwałę o przystąpieniu do sporządzenia (lub zmiany) studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy „w celu określenia polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego”, a burmistrz sporządza studium (lub jego zmianę) uwzględniając „zasady określone w koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, ustalenia strategii rozwoju i zagospodarowania przestrzennego województwa oraz strategii rozwoju gminy”.

Zgodnie z art. 1 ustawy o *planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (Dz. U. z ~~2003r. Nr 80, poz. 717 z późn. zm.~~ **2012r. poz. 647 z późn. zm.**) jednostki samorządu terytorialnego określając zasady kształtowania polityki przestrzennej powinny przyjmować ład przestrzenny i zrównoważony rozwój za podstawę tych działań. Zgodnie z art. 71 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. *Prawo ochrony środowiska* (~~jt. Dz. U. z 2006r. Nr 129, poz. 902 z późn. zm.~~ **Dz. U. z 2013r. poz. 1232**) zasady zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska stanowią podstawę do sporządzenia studium. Przez zrównoważony rozwój, rozumie się taki rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych, z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności (lub obywateli) zarówno współczesnego pokolenia, jak i przyszłych pokoleń.

Wymagany zakres merytoryczny studium określa art. 10 ust. 1 ustawy o *planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*. Studium jest częścią lokalnego systemu planowania, które zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o *samorządzie gminnym* (~~jt. Dz. U. z 2001r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.~~ **Dz. U. z 2013r. poz. 594 z późn. zm.**), należy do zadań własnych gminy.

1.2. FUNKCJE PRAWNE STUDIUM

Zgodnie z art. 9 ust. 3 ustawy o *planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (zmianę) studium „sporządza się dla obszaru w granicach administracyjnych gminy” i jest ono jedynym dokumentem planistycznym umożliwiającym zarządzanie przestrzenią w oparciu o długookresowe, strategiczne planowanie jej rozwoju przestrzennego.

Pod względem prawnym studium posiada rangę tzw. aktu kierownictwa wewnętrznego. Oznacza to, że uchwalone przez radę gminy studium (lub zmiana studium) zobowiązuje ją, swoimi postanowieniami, do realizacji przyjętej w nim polityki przestrzennej. Potwierdza to art. 9 ust. 5 ww. ustawy, który mówi że (cyt.) „*Studium nie jest aktem prawa miejscowego*”. Przyjętą w studium politykę przestrzenną samorząd gminy realizuje poprzez działania administracji samorządowej, przy zastosowaniu powszechnie obowiązujących przepisów prawa odrębnego oraz dostępnych instrumentów prawnych. Podstawowym instrumentem realizacji polityki przestrzennej jest przede wszystkim miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. Ustalenia studium są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu planów miejscowych (art. 9 ust. 4 uopizp) w sposób określony art. 15 ust. 1 ustawy o *planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* tzn. ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego muszą być zgodne z polityką przestrzenną, przyjętą w studium.

1.3. CEL I ZAKRES FORMALNO - PRAWNY OPRACOWANIA

Zgodnie z uchwałą Nr L/434/06 Rady Miejskiej w Strzelcach Opolskich z dnia 25 października 2006 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Strzelce Opolskie, podjętą w oparciu o analizę jego aktualności, głównym celem niniejszej **pierwszej** zmiany studium ~~jest~~ **było** dokonanie weryfikacji, aktualizacji lub uzupełnienia:

- **uwarunkowań rozwoju wynikających głównie z:**
  - polityki przestrzennej rządu, samorządu województwa oraz władz lokalnych w zakresie:
    - zasad przyjętych w koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, w tym szczególnie z wpływu położenia gminy w zasięgu oddziaływania głównych układów transportowych (paneuropejskiego korytarza transportowego), a w konsekwencji jej położenie w tzw. paśmie przyspieszonego rozwoju,
    - ustaleń planu zagospodarowania przestrzennego województwa oraz materiałów zgromadzonych do sporządzenia aktualizacji planu,
  - aktualnej strategii rozwoju gminy, w tym szczególnie zmian w systemach zaopatrzenia w wodę, odprowadzania ścieków oraz gospodarce odpadami,
- **kierunków rozwoju przestrzennego uwzględniających:**
  - weryfikację ustaleń studium w kontekście realizacji celów rozwoju przyjętych w koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju oraz w planie zagospodarowania przestrzennego województwa, w tym szczególnie:
    - weryfikację przyjętych kierunków zagospodarowania przestrzennego pod kątem położenia gminy w ww. paśmie przyspieszonego rozwoju,
    - wprowadzenie ustanowionego obszaru NATURA 2000 Góra Św. Anny,
    - uzupełnienie szczegółowej listy zadań rządowych, samorządu województwa i powiatu na obszarze gminy, w tym szczególnie uzupełnienie ustaleń studium o projektowany obszar Parku Krajobrazowego DOLINA MAŁEJ PANWI, projektowany obszar NATURA 2000 Dolina Małej Panwi, oraz ustalenie zasad ochrony i zagospodarowania wynikających z obowiązujących ustaw w zakresie ochrony przyrody, krajobrazu przyrodniczego i kulturowego,
    - aktualizację listy obiektów i terenów chronionych na podstawie rozporządzeń wojewody, w tym szczególnie pomników i rezerwatów przyrody, oraz ustalenie zasad ich ochrony wynikających ze stosownych rozporządzeń wojewody,
    - aktualizację listy zadań ponadlokalnych przewidzianych do realizacji na terenie gminy, w tym szczególnie z zakresu systemów komunikacyjnych,
  - weryfikację kierunków zagospodarowania przestrzennego pod kątem strategii rozwoju obszaru gminy i przyjętego „Planu rozwoju lokalnego do roku 2013”, w tym szczególnie:
    - zmiany w systemach zaopatrzenia w wodę, centralnego odbioru i oczyszczania ścieków oraz gospodarce odpadami, wynikające z ww. planu rozwoju i realizacji,
    - weryfikacja kierunków rozwoju systemów infrastruktury technicznej pod kątem rozwiązań zawartych w programie ochrony środowiska, programie gospodarki odpadami, planie zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe, koncepcji gospodarki ściekowej, koncepcji zaopatrzenia w wodę do picia miasta i gminy, strategii zarządzania gospodarką wodną w rejonie Strzelec Op. oraz analizie kosztów i efektywności systemów kanalizacji ściekowej,
  - weryfikację ustaleń studium, w tym szczególnie pod kątem zagospodarowania i przeznaczenia terenów, wynikających z :
    - zmian wprowadzonych ustaleniami obowiązujących planów miejscowych, w tym szczególnie terenów wprowadzonych do planu miejscowego niezgodnie ze studium,
    - z procesu wydawania decyzji o ustaleniu lokalizacji celu publicznego oraz decyzji o warunkach zabudowy,
    - wniosków złożonych o zmianę studium i planów,

- **doprowadzenie studium do zgodności z wymogami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz rozporządzenia w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, w tym szczególnie:**
- weryfikacja granic administracyjnych gminy,
  - aktualizacja i weryfikacja uwarunkowań i przyjętych kierunków zagospodarowania przestrzennego uwzględniająca:
    - opracowanie ekofizjograficzne, sporządzone na potrzeby studium zgodnie z wymogami ustawy *Prawo ochrony środowiska*,
    - zmiany w operacie urządzeniowym lasów oraz stanu prawnego ustanowionych stref ochronnych dla ujęć wody,
    - wyniki dokonanego Archeologicznego Zdjęcia Polski i sporządzanej gminnej ewidencji zabytków,
    - aktualne potrzeby mieszkaniowe, a w konsekwencji ograniczenie wielkości projektowanych terenów mieszkaniowych,
    - przekształcenia organizacyjne i własnościowe w zakresie usług publicznych, w tym szczególnie usług ochrony zdrowia i oświaty,
    - obszary GZWP i ustanowione obszary zagrożone osuwaniem się mas ziemnych oraz zmiany stanu prawnego złóż kopalin, w tym ustanowionych obszarów i terenów górniczych,
    - zmiany w kategoriach i numeracji dróg publicznych, wynikające ze zmian administracyjnych zarządzania drogami, oraz ich przebiegach,
    - obszary, dla których istnieje obowiązek sporządzenia planów miejscowych na podstawie przepisów odrębnych,
    - obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze,
    - zmiany stanu prawnego gruntów,
  - uzupełnienie problematyki i ustaleń studium o:
    - obiekty stanowiące dobra kultury współczesnej,
    - wymogi rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 7 maja 2004 r. *w sprawie sposobu uwzględniania w zagospodarowaniu przestrzennym potrzeb obronności i bezpieczeństwa państwa* (Dz. U. Nr 125, poz. 1309),
    - występowanie obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych,
    - zasady lokalizacji odtwarzalnych źródeł energii oraz obiektów związanych z gospodarką odpadami, takich jak stacje demontażu pojazdów, grzebowiska zwierząt padłych itp.,
    - rozwoju systemów telekomunikacji bezprzewodowej,
    - wskaźniki zagospodarowania terenów oraz standardy zamieszkiwania i obsługi mieszkańców,
    - obszary wymagające scaleń i podziałów nieruchomości, obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000m² oraz obszary przestrzeni publicznych,
    - uzasadnienie zawierające objaśnienia przyjętych rozwiązań oraz syntezę ustaleń projektu studium, a także określanie wpływu uwarunkowań, na ustalenia kierunków i zasad zagospodarowania przestrzennego gminy.

Zakres problematyki, którą uwzględniono w niniejszej **pierwszej** zmianie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Strzelce Opolskie, określają ponadto następujące akty prawne:

- rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004r. *w sprawie zakresu projektu studium i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy* (Dz. U. z 2004r. Nr 118, poz. 1233),
- art. 18 i 19 ustawy z dnia 23 lipca 2003r. *o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* (Dz. U. Nr 162, poz. 1568 z późn. zm.),
- art. 71 i 72 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. *Prawo ochrony środowiska* (jt. Dz. U. z

- 2008r. Nr 52, poz. 150),
- art. 3 i art. 66 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 92 , poz. 880 z późn. zm.)
- art. 60 i art. 84 ustawy z dnia 18 lipca 2001r. Prawo wodne (jt. Dz. U. z 2005r. Nr 239, poz. 2019 z późn. zm.),
- art. 35 ustawy z dnia 21 marca 1985 roku o drogach publicznych (jt. Dz. U. z 2007r. Nr 19, poz. 115 z późn. zm.),
- art. 14 ust. 3 oraz art. 20 ustawy z dnia 28 września 1991r. o lasach (jt. Dz. U. z 2005r. Nr 45, poz. 435 z późn. zm.),
- art. 48 i 53 ustawy z dnia 4 lutego 1994r. Prawo geologiczne i górnicze (jt. Dz. U. z 2005r. Nr 228, poz. 1947 z późn. zm.).

Do sporządzenia drugiej zmiany studium przystąpiono Uchwałą Nr XXXIX/292/2013 Rady Miejskiej w Strzelcach Opolskich z dnia 30 października 2013 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Strzelce Opolskie. Burmistrz Strzelec Opolskich, dokonał analizy studium, stwierdzając konieczność dokonania aktualizacji kierunków polityki przestrzennej gminy wyrażonej w studium, dotyczącej obszaru Strzeleckiego Parku Przemysłowego położonego w obrębach Brzezina i Warmątowice. Celem drugiej zmiany studium jest rozszerzenie możliwości zainwestowania na części Strzeleckiego Parku Przemysłowego dla potrzeb jednego lub kilku inwestorów strategicznych poprzez:

- likwidację dwóch enklaw lasu w obszarze Strzeleckiego Parku Przemysłowego,
- umożliwienie zmiany zagospodarowania terenu gospodarstwa „Kaczorownia” (użytkowanego przez Stowarzyszenie Pomocy Wzajemnej „Barka”) pod funkcję produkcyjną,
- likwidację przebiegu publicznych dróg gminnych w obszarze Strzeleckiego Parku Przemysłowego,
- wyznaczenie obszarów, na których dopuszczone zostaną urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW takie jak: farma fotowoltaiczna, biogazownia, z wykluczeniem możliwości lokalizacji obiektów energetyki wiatrowej oraz ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu,
- wyznaczenie obszaru pod projektowany główny punkt zasilania (GPZ) na potrzeby Strzeleckiego Parku Przemysłowego wraz z projektowaną napowietrzną dwutorową linią zasilającą 110 kV,
- dopuszczenie lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów odrębnych, z ograniczeniem ich oddziaływania do granic własności, oraz z uwzględnieniem szczególnej ochrony zbiornika wód podziemnych GZWP nr 333 i GZWP nr 335,
- aktualizację i weryfikację zagospodarowania terenów bezpośrednio przylegających do Strzeleckiego Parku Przemysłowego.

Zmiany w studium zostały pokazane w części graficznej – kierunkach zagospodarowania przestrzennego. Granica obszaru drugiej zmiany studium, obejmuje część terenów Strzeleckiego Parku Przemysłowego, których zasięg jest ograniczony:

- od strony północnej – terenem planowanej obwodnicy południowej miasta Strzelce Opolskie w ciągu drogi krajowej nr 94,
- od strony wschodniej – drogą transportu rolnego (działka oznaczona numerem ewidencyjnym gruntu 263, obręb Warmątowice) i terenami zabudowanymi wsi Warmątowice,
- od strony południowej – granicą administracyjną gminy Strzelce Opolskie,
- od strony zachodniej – drogą krajową nr 88.

Pogrubioną Czcionką Arial pisaną kursywą oznaczone zostały zmiany w tekście studium (str. nr: 1, 2, 10, 11, 12, 13, 51, 121, 122, 146, 149, 188, 189, 197, 208, 226, 227, 252). Przekreśleniem zaznaczono wykreślony tekst studium (str. nr 1, 10, 11, 12, 121, 124, 146, 149, 166, 187, 189, 208, 223, 227).

2. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA MIASTA I GMINY STRZELCE OP.

2.1. POŁOŻENIE OBSZARU

Gmina Strzelce Opolskie położona jest we wschodniej części województwa opolskiego, na pograniczu z województwem śląskim. Od południa graniczy z gminą Ujazd i Leśnica, od zachodu z gminą Izbicko, od północy Kolonowskie, a od wschodu z gminą Jemielnica. Na południowym-wschodzie, koło Błotnicy Strzeleckiej i Płużnicy Wielkiej, gmina graniczy z województwem śląskim. Obszar gminy położony jest na zachodnim skraju Wyżyny Śląskiej, na północno-wschodnim stoku grzbietu Góry Chełmskiej. Podłoże terenu stanowią głównie osady wapienia muszlowego triasu opolskiego.

Gmina zajmuje powierzchnię 202km², z czego 30,13km² położone jest w granicach administracyjnych miasta Strzelce Op. Lasy stanowią 29,8% powierzchni obszaru gminy, użytki rolne 58,9%, użytki kopane 1,1%, tereny wód otwartych 0,7%, a tereny zainwestowane (zabudowane i komunikacyjne) 9,5% (tj. 19,24km²). Liczba mieszkańców gminy wynosiła na koniec 2006 roku 32 441 osób, w tym w mieście zamieszkiwało 19 400 osób, a na obszarze wiejskim gminy 13.041 mieszkańców. Gęstość zaludnienia obszaru kształtuje się na poziomie 176 os./km² i jest większa o ok. 1/3, niż średnio w regionie.

Miasto Strzelce Opolskie znajduje się w odległości 33 kilometrów od Opola, 30 km od Kędzierzyna - Koźła, 44 km od Gliwic, 60 km od Katowic oraz 116 km od Wrocławia i zapewnione ma z nimi ściśle powiązania komunikacyjne. Stanowi regionalny ośrodek przemysłowo-usługowy, o rozbudowanych funkcjach usługowych dla zespołu gmin, skupiający ponadlokalne urzędy usługowe oraz miejsca pracy.

Przez obszar gminy Strzelce Opolskie przebiegają dwie linie kolejowe:

- magistralna linia kolejowa nr 132 I klasy relacji Bytom - Strzelce Op. - Opole - Wrocław, posiadająca istotne znaczenie dla międzynarodowego ruchu osobowego i towarowego,
- pierwszorzędna linia kolejowa nr 175 relacji Kłodnica – Strzelce Op. – Fosowskie – Kluczbork.

Najistotniejszą rolę w obsłudze komunikacyjnej mieszkańców miasta i gminy Strzelce Op. odgrywa system drogowy. Po południowej stronie obszaru gminy przebiega autostrada A-4 posiadająca w systemie drogowym kraju podstawowe znaczenie. Powiązania z autostradą A4 zapewnia gminie droga krajowa DK 88 w węźle NOGAWCZYCE, położonym w odległości 9km od centrum miasta Strzelce Op., oraz droga wojewódzka DW 426 w węźle OLSZOWA, położonym w odległości 6km. Ponadto przez obszar gminy przebiega droga krajowa DK 94 stanowiąca główną oś komunikacyjną obszaru i zapewniająca powiązania międzyregionalne. Autostrada A4 wraz z drogą krajową DK 94 i magistralą kolejową nr 132 wchodzi w skład paneuropejskiego korytarza transportowego C-E30, a obszar gminy pozostaje w ich oddziaływaniu.

Gmina Strzelce Op. posiada dostęp do portu KOŻLE, który jest składnikiem WĘZŁA TRANSPORTOWEGO, skupiającego połączenia kolejowe oraz drogowe, z drogami krajowymi autostradą i drogą krajową DK 45 relacji Opole-granica państwa (Chałupki). Port posiada środki transportowe do przewozów krajowych i międzynarodowych.

W wyniku reformy administracyjnej kraju Strzelce odzyskały dawną funkcję miasta powiatowego, z pełnym zakresem zadań o charakterze rządowym i samorządowym. Miasto zapewnia dla gminy Strzelce Op., Ujazd, Leśnica, Kolonowskie, Zawadzkie, Jemielnica oraz Izbicko, obsługę w zakresie oświaty ponadpodstawowej, ochrony zdrowia, wymiaru sprawiedliwości, bankowo-finansową, skarbową, urzędu pracy oraz ubezpieczeń społecznych, a także obsługi dróg publicznych, ochrony pożarowej i sanitarno - epidemiologicznej oraz obsługi geodezyjnej.

Obok miasta, w skład gminy Strzelce Op. wchodzi wsie: Błotnica Strzelecka, Brzezina, Dziekwowice, Grodzisko, Jędrynie, Kadłub, Kalinowice, Kalinów, Ligota Dolna, Ligota Górna, Niwki, Osiek, Płużnica Wielka, Rozmierka, Rozmierz, Roźniątów, Sucha, Szczepanek, Szymiszów (Szymiszów Wieś i Szymiszów Osiedle) i Warmętowice wraz z licznymi przysiółkami (wieś Kadłub – Banatki Duże, Banatki Małe, Kadłubski Piec i Barwinek; wieś Osiek – Kasztal; wieś Grodzisko – Grodzisko Osiedle; wieś Rozmierka – Podborzany; wieś Kalinowice – Stara Poczta i Lipa Dolna; wieś Roźniątów – Biadacz). Łącznie na obszarze gminy utworzono 27 sołectw (w tym 4 we wsiach stanowiących dzielnice miasta – Nowa Wieś, Suche Łany, Mokre Łany i Farska Kolonia).

Strzelce Op. pełnią funkcję miasta powiatowego i stanowią regionalny ośrodek przemysłowo-usługowy. Podstawową funkcją gospodarczą gminy jest rolnictwo, które rozwija się przy średnio korzystnych warunkach środowiska przyrodniczego. Ponadto gmina, jako uzupełniająca, posiada funkcję mieszkaniową. Położona jest także w obrębie Opolskiego Okręgu Eksploatacji Surowców Węglanowych, co związane jest z występowaniem bardzo dobrych warunków wydobywania wapieni śródkotriasowych i kilkoma bardzo zasobnymi złożami tej kopaliny.

2.2. POWIĄZANIA Z TERENAMI SĄSIEDNIMI

Powiązania zewnętrzne miasta i gminy Strzelce Op. są szerokie i obejmują sferę przyrodniczą, społeczną, komunikacyjną i techniczną.

Istotne uwarunkowania rozwoju obszaru wynikają z relacji przyrodniczych. Część północna i północno-wschodnia obszaru gminy położona jest w granicach chronionego krajobrazu Lasów Stobrawsko-Turawskich, a jej południowo-zachodnia część wchodzi w granice Parku Krajobrazowego Góry Św. Anny i jego otuliny oraz ostoi siedliskowej europejskiego systemu ochrony przyrody NATURA 2000 SOO Góra św. Anny PIH16002. Na granicy gminy Strzelce Op. i Leśnicy znajduje się rezerwat przyrody LIGOTA DOLNA.

Pod obszarem gminy zalega zbiornik wód podziemnych Opole - Zawadzkie (GZWP nr 333), odgrywający strategiczną rolę w zaopatrzeniu w wodę województwa opolskiego, oraz GZWP nr 335 Krapkowice – Strzelce Opolskie i GZWP nr 327 Lubliniec - Myszków. Gmina położona jest w obrębie Opolskiego Okręgu Eksploatacji Surowców Węglanowych, co związane jest z występowaniem bardzo dobrych warunków wydobywania wapieni śródkotriasowych i kilkoma bardzo zasobnymi złożami tej kopaliny. Na obszarze gminy kumulują się liczne zagrożenia dla ww. wód podziemnych wynikające z charakteru budowy geologicznej (brak izolacji) oraz silnej presji człowieka (głównie eksploatacji surowców skalnych, nieuporządkowanej gospodarki wodno-ściekowej oraz rolnictwa).

Ochronie podlega także dolina rzeki Jemielnicy, w której zlokalizowane są ujęcia wody dla miasta Opole (w Zawadzie – gmina Turawa). Stanowi ona jednocześnie istotny, regionalny korytarz ekologiczny.

Na obszarze gminy wyróżniają się dwie strefy o charakterze parków kulturowych: strefa Krajobrazu Osiedleńczego DOLINY MAŁEJ PANWI, obejmująca północną część gminy (wsie Kadłub i Osiek z przysiółkami) oraz strefa Krajobrazu Osiedleńczego LEŚNICY obejmująca jej część południowo-zachodnią (wsie Ligota Górna, Ligota Dolna, Kalinów, Kalinowice i Niwki).

Ważną rolę w rozwoju obszaru odgrywają powiązania komunikacyjne i techniczne z sąsiednimi terenami. Najważniejszymi z nich są:

- autostrada A-4 – położona po południowej stronie granic administracyjnych gminy, koło wsi Ligota Dolna i Ligota Górna, z węzłami Gogolin, Olszowa i Nogawczyce zlokalizowanymi poza gminą, ale w bliskim jej sąsiedztwie,
- drogi krajowe: DK 94 relacji Krzywa – Wrocław – Brzeg – Opole – (Strzelce Op.) - Bytom – Olkusz – Kraków Balice oraz DK 88, zapewniająca powiązania obszaru gminy z autostradą A4 w węźle NOGAWCZYCE, przebiegające w centralnej i południowej części gminy,
- magistrala kolejowa nr 132 relacji Bytom – (Strzelce Op.) – Opole – Wrocław, stanowiąca część korytarza transportowego relacji Berlin - Drezno – Zgorzelec – Wrocław – (Strzelce Op.) – Katowice – Kraków – Przemyśl – Lwów – Kijów, przebiegająca równolegle do drogi krajowej DK 94 Opole – Bytom w południowej części gminy,
- korytarze energetyczne tworzone przez linie elektroenergetyczne wysokich napięć tzn. linię 110kV relacji Ozimek – Strzelce Op., linię 110kV relacji Ozimek – Cementownia Strzelce Op., linię 110kV relacji Blachownia – Strzelce Op. i linię 110kV relacji Cementownia – Strzelce Op.
- gazociągi wysokiego ciśnienia wchodzące w skład polskiego systemu gazowniczego relacji Zdieszowice (K-Koźle) – Katowice DN 500 CN 4MPa oraz relacji Zdieszowice – Strzelce Op. DN 250 CN 1,6MPa.

Szansę rozwoju obszaru gminy stwarza paneuropejski korytarz transportowy C-E30 (autostrada A4, droga krajowa DK 94 oraz linia kolejowa nr 132). Ważną rolę w powiązaniach z sąsiednimi ośrodkami przemysłowymi tj. zespołem przemysłowym MAŁEJ PANWI i KĘDZIERZYNEM-KOŹLE oraz Górażdżami, a także z GÓRNOŚLĄSKIM ZAGŁĘBIEM PRZEMYSŁOWYM, odgrywa droga krajowa DK 94 oraz drogi wojewódzkie DW 426 relacji Kędzierzyn-Koźle - Zawadzkie oraz DW 409 relacji Strzelce Op. - Gogolin - Krapkowice.

Lokalne, zewnętrzne powiązania infrastrukturalne mają niektóre wsie gminy. I tak Ligota Górna korzysta z wodociągu zbiorowego POREBA z obszaru gminy Leśnica. Z kolei wieś Spórok (gmina Kolonowskie) przyłączona jest do wodociągu zbiorowego KADŁUB.

O silnych powiązaniach społecznych miasta Strzelce Op. z terenami sąsiednimi świadczy odzyskanie przez nie dawnej pozycji miasta powiatowego. Zapewnia ono bowiem obsługę mieszkańców gmin sąsiednich w wielu sferach usług. Od czasu powstania GÓRNOŚLĄSKIEGO ZAGŁĘBIA PRZEMYSŁOWEGO rynek pracy analizowanego obszaru był ściśle powiązany z rynkiem pracy Górnego Śląska. Powiązania te, z mniejszym stopniem, przetrwały do dzisiaj. Obecnie bowiem silny rynek pracy wytworzyło miasto Strzelce Op., a także niektóre wsie gminy (np. Dziewkowice, Szymiszów, Błotnica Strzelecka).

Powiązania społeczne wyrażają się także w przebiegu ruchu turystycznego do Góry Św. Anny oraz szlaków turystycznych CYSTERSÓW czy POWSTAŃCÓW ŚLĄSKICH.

ROZDZIAŁ II

STAN ŚRODOWISKA ORAZ WYMOGI OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU

1. WARUNKI ABIOTYCZNE - CHARAKTERYSTYKA FIZYCZNO - GEOGRAFICZNA OBSZARU GMINY

1.1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE

Gmina Strzelce Opolskie, należąca administracyjnie do województwa opolskiego, położona jest przy środkowo-wschodniej granicy województwa, na wschód od doliny rzeki Odry, na południe od doliny rzeki Małej Panwi i na północ od doliny rzeki Kłodnicy.

Pod względem regionalizacji fizyczno-geograficznej Polski J. Kondrackiego (1998) obszar opracowania położony jest w granicach:

- mezoregionu Chełmu, będącego zachodnią częścią Wyżyny Śląskiej – obejmującego miasto Strzelce Opolskie oraz wsie: Ligota Dolna, Ligota Górna, Niwki, Kalinowice, Kalinów, Rożniątów, Szymiszów, Dziewkowice, Szczepanek, Brzezina, Warmątowice, Błotnica Strzelecka i Płużnica Wielka,
- mezoregionu Równina Opolska, będącego częścią Niziny Śląskiej – obejmującego wsie Kadłub, Osiek, Grodzisko.

Wsie Sucha, Rozmierz, Rozmierka, Jędrnie położone są na pograniczu nizin i wyżyn, przy czym budowa geologiczna wskazuje na ich wyżynne pochodzenie, a rzeźba terenu na nizinne.

W związku z dużym różnicowaniem zarówno Chełmu jak i Równiny Opolskiej obszar należący do pierwszego mezoregionu (wyżynnego) podzielony został na mikroregiony:

- Dział Strzelecki – centrum i zachód gminy,
- Garb Chełmu – południowa część gminy z wyraźnie zaznaczającym się progiem strukturalnym w granicach wsi Ligota Dolna (Ligocka Góra) i Ligota Górna (stoki Góry Biesiec),
- Płaskowzgórze Olszowskie – południowo-wschodnia część gminy,
- Pagóry Sarnowickie – stanowiące przejście między Chełmem, a Progiem Tarnogórskim – wsie Błotnica Strzelecka i Płużnica Wielka.

Obszar położony na Równinie Opolskiej należy do Obniżenia Doliny Małej Panwi obejmującego północną część gminy, z wyraźnie zaznaczającą się Doliną Jemielnicy.

1.2. RZEŻBA TERENU I TYPY KRAJOBRAZU

Na urozmaicone ukształtowanie obszaru gminy Strzelce Op. zasadniczy wpływ mają jej dwie jednostki morfologiczne:

- obszar mezoregionu Chełmu z Górą Św. Anny i mniejszymi wzniesieniami wapiennymi występującymi na północnym przedpolu Garbu,
- obniżenie doliny Jemielnicy i Małej Panwi należące do Równiny Opolskiej.

Najwyższe obszary gminy położone są w części południowo-zachodniej w Ligocie Dolnej, gdzie na Ligockiej Górze wysokości wynoszą do 323m npm. Większa część Garbu Chełmu w granicach gminy zlokalizowana jest na wysokości 240-280m npm.

Powierzchnia gminy wyraźnie nachyla się w kierunku północnym, ku dolinie Jemielnicy i Małej Panwi. W centralnej części gminy na Dziale Strzeleckim wysokości wynoszą od 200m do 240m npm. Najniżej położone obszary zlokalizowane są w dolinie Jemielnicy i na przyległych obszarach północnej części gminy, gdzie wysokość wynosi około 185-200m npm. Dolina Jemielnicy jest główną osią wklęsłą północnej części terenu gminy. Dostatecznie monotonne nachylenie obszaru gminy na północ zakłócają zlokalizowane w jej centralnej i

północnej części wzniesienia zbudowane ze skał węglanowych i osadów polodowcowych, a także wydmy. Wysokości względne tych form lokalnie dochodzą do 20m, jednak najczęściej nie przekraczają 10m.

Na obszarze opracowania wyróżnia się sześć typów rzeźby:

- **den dolin rzecznych i obniżeń z madami, namułami i torfami** – tereny o tym typie rzeźby zlokalizowane są na północy i obejmują głównie dolinę Jemielnicy i doliny jej większych dopływów. Są to tereny płaskorówninne lub nieckowate o deniwelacjach nie przekraczających 1m i spadkach do 1%,
- **rów niny wodnolodowcowej z piaskami i żwirami** – zajmujące większą część północnego obszaru gminy na południe i północ od doliny Jemielnicy. Rzeźba ich jest równinna lub falista, większe spadki występują jedynie na zboczach form akumulacji lodowcowej. Spadki terenu wynoszą do 2-3%, na zboczach lokalnie 5-10%, deniwelacje od 2m do 10m,
- **pagórków wydmych z piaskami** – niewielkie, ale liczne tereny w tym typie rzeźby, występują w północnej części gminy na równinach wodnolodowcowych. Rzeźba jest tu pagórkowata, spadki terenu na stokach wydmy dochodzą do 10%, lokalne deniwelacje do 10m.
- **wysoczyzny pagórkowatych form akumulacji lodowcowej z piaskami i żwirami, glinami zwałowymi oraz osadami czołowomorenowymi** – tereny o tym typie rzeźby występują płatowo na obszarze całej gminy i obejmują nieznaczne połacie wzniesienia zbudowane z osadów lodowcowych i szczelinowych osadów wodnolodowcowych. Deniwelacje lokalnie osiągają tu 10m, spadki terenu 5-10%,
- **ostańców denudacyjnych starszego podłoża o charakterze twardej** – tereny wzniesień zbudowanych z wapieni środkowotriasowych zlokalizowane są na południowym-zachodzie gminy koło Ligoty Dolnej (Ligocka Góra – Kamienna Góra) i Ligoty Górnej (Góra Biesiec), a także na terenach leśnych między Kalinowem i Szymiszowem (Bukowa Góra i kilka mniejszych wzniesień) i w lasach na wschód od Dziewkowic. Rzeźba koło Ligoty Górnej i Dolnej jest wzgórzowa, na pozostałych obszarach pagórkowata. Maksymalne deniwelacje sięgają 70m (Ligocka Góra), w centralnej części gminy nie przekraczają 20m. Spadki terenu wynoszą 10-20%. Lokalnie na zboczach wzniesień występują zespoły urwistych niewielkich skałek o wysokości do 5m,
- **trzciorzędowych powierzchni zrównania Garbu Chełmu z wapieniami i glinami peryglacialnymi** – teren o tym typie rzeźby występuje na południe od drogi Gogolin – Strzelce Opolskie – Toszek – Bytom. Rzeźba obszaru jest falista, lokalnie pagórkowata, generalne spadki terenu występują w kierunku północnym. Deniwelacje sięgają tu 30m, a spadki terenu 5-10%.

Na obszarze gminy Strzelce Opolskie wyróżnia się następujące typy stref fizjograficzno-krajobrazowych różniących się strukturą oraz funkcjonowaniem, a tym samym wymagających odmiennego podejścia przy planowaniu przestrzennym ich rozwoju:

- **Krajobraz wyżynny na skałach węglanowych** - występujący na Garbie Chełmu. Należy do najbardziej (po Górach Opawskich) zróżnicowanego pod względem geomorfologicznym mezoregionu w obrębie województwa opolskiego. Kulminacja Chełmu w postaci neku bazaltowego - Góra św. Anny, wzniesiona 400m n.p.m. leży poza obszarem gminy Strzelce Opolskie. Charakterystyczny jest dla południowego obszaru gminy tj., dla wsi Ligota Dolna, Ligota Górna, Niwki, Kalinowice, Kalinów, Roźniątów, Brzezina, Warmątowice, Błotnica Strzelecka i Płużnica Wielka. Jest on najbardziej zróżnicowany pod względem morfologicznym. Charakteryzuje się lokalnymi wzniesieniami i pagórkami. Teren jest niezalesiony, za wyjątkiem terenów wsi Błotnica Strzelecka i Płużnica Wielka oraz niewielkich obszarów lasu w północnej części terenu wsi Kalinowice i Kalinów. Spotyka się tu wychodnie skał wapiennych i skał bazaltowych.
- **Krajobraz nizinny, staroglacjalny, równin peryglacialnych**, występuje w północnej części gminy, na północ od miasta Strzelce Opolskie obejmując także wsie Sucha,

Rozmierz, Grodzisko, Rozmierka, Jędrnie i Szczepanek. Jest to teren równinny, lub lekko falisty, miejscami wzbogacony o ostańce denudacyjne, położony na wysokości od 190m do 240m n.p.m., opadający łagodnie w kierunku zachodnim. Znaczna jego część jest zalesiona.

- **Krajobraz nizinny, tarasów z wydrami**, stanowią zwymdione piaski porośnięte borami. Obejmuje on część gruntów wsi Kadłub i Osiek. Niewielkie wydmy występują ponadto również na południu. Obniżenie terenu o rzędnej od 180m do 190m n.p.m., opadające łagodnie w kierunku północno-zachodnim. Tereny w znacznym stopniu zalesione, obejmują dolinę górnego biegu rzeki Jemielnicy.
- **Krajobraz den dolin z aluwiami**, występuje w najbardziej klasycznej postaci w dolinie największej rzeki gminy, Jemielnicy. Zaznacza się również w dolinie Suchej i Rozmierski. Są to płaskie obszary akumulacji rzecznej z madami, a wyżej z piaskami i żwirami. Pod względem wysokości bezwzględnych są to najniższe położone obszary gminy, w dolinie Jemielnicy wysokości wynoszą ok. 180m n.p.m.

1.3. BUDOWA GEOLOGICZNA

Budowa geologiczna obszaru gminy Strzelce Opolskie jest zróżnicowana. Głębsze podłoże geologiczne budują utwory dwu dużych jednostek strukturalnych Opolszczyzny:

- **strefę fałdów młodowaryscyjskich** - zbudowaną z naprzemianległych zespołów metaszarogłazów i metałupków górnego dewonu (budujących Góry Opawskie) oraz niezmetamorfizowanych utworów karbonu w postaci szarogłazów i łupków, podścielających utwory permu i triasu. Strop osadów zalega od kilkudziesięciu do kilkuset metrów, jedynie w okolicach Płużnicy Wielkiej występuje na głębokości kilku metrów,
- **monoklinę przedsudecką**, zbudowaną z monoklinalnie ułożonych osadów permu w spągu i triasu w stropie. Perm, występujący wyłącznie w podłożu, reprezentowany jest przez zlepieńce i piaskowce z przewarstwieniami mułowców czerwonego spągowca oraz mułowce, łupki i anhydryty cechsztynu. Osady triasu w większości wapienia i dolomity są najważniejszymi osadami powierzchniowymi i podpowierzchniowymi terenu gminy. Od południa ku jej północy występują na pasowych wychodniach osady od najstarszych formacji gogolińskich, następnie górażdżańskich, terebratulowych i karchowickich, należące do środkowego triasu (wapienia muszlowego) oraz osady kajpru i retyku, należące do triasu górnego.

Na wysokości Strzelec Opolskich **osady triasu** wykształcone są w pełnym profilu triasu dolnego i wapienia muszlowego, w części północnej zlokalizowano w większości pod czwartorzędem również spągowe osady triasu górnego. Wychodnie wapienia muszlowego, rozciągające się na przestrzeni ponad 100km, począwszy od doliny Odry koło Krapkowic, poprzez Strzelce Opolskie i dalej Tarnowskie Góry po Olkusz, zdecydowały o regionalizacji geomorfologicznej Chełmu.

Trzeciorząd zaznaczył się ruchami tektonicznymi i zjawiskami wulkanicznymi, stanowiącymi kontynuację ruchów tektonicznych orogenezy alpejskiej, powodującymi powstanie wielu intruzji magmowych i uskoków Chełmu, szczególnie w rejonie Góry św. Anny, natomiast w południowej części gminy Strzelce Opolskie pofalowaniem powierzchni. Jednocześnie erozja struktur w górnym pliocenie i na początku plejstocenu spowodowały powstanie głęboko wciętych dolin rzecznych, wypełnionych następnie utworami czwartorzędowymi. W przypadku obszaru gminy Strzelce Op. dotyczy to doliny górnego biegu rzeki Jemielnicy. Brak natomiast odzwierciedlenia trzeciorzędu w uwarstwieniu geologicznym podłoża.

Utwory czwartorzędu stanowią cienką i nieciągłą pokrywę, której miąższość wzrasta od zera do kilku, lokalnie kilkunastu metrów i rośnie w kierunku północnej części obszaru gminy. Osady czwartorzędowe to w większości osady moreny dennej i wodnolodowcowe zlodowacenia południowopolskiego środkowo - polskiego i osady aluwialne interglacjałów, na które nakładają się utwory holoceni. Zlodowacenie południowopolskie pozostawiło

grube osady moreny dennej, które następnie uległy znacznej erozji w okresie interglacjału mazowieckiego. Stadiał Odry zlodowacenia środkowopolskiego pozostawił większość aktualnie zalegających osadów moreny dennej, moren recesyjnych, sandrów i ozów. Stadiał Warty zlodowacenia środkowopolskiego, interglacjał emski i zlodowacenie północno-polskie charakteryzuje się następującymi po sobie okres erozji i akumulacji, szczególnie w obrębie dolin rzecznych, tworzeniem łąk zastoiskowych i powstawaniem pokryw lessowych. Najgrubsze pokrywy czwartorzędu występują w części północnej koło wsi Kadłub, Osiek, Jędrzynie i Rozmierz. Lokalnie stwierdza się tu występowanie wzniesień moren recesyjnych oraz form akumulacji wodnolodowcowej szczelinowej.

Osady holocenu to głównie sedymenty aluwialne w dolinach rzecznych - osady madowo-piaszczyste, a lokalnie również torfy i namuły. Na przełomie plejstocenu i holocenu w północnej i centralnej części gminy (a w mniejszym zakresie również w części wschodniej) zaznaczyła się akumulacja eoliczna, której efektem są wydmy. Największe ich koncentracje występują w lasach koło Kadłuba.

Na obszarze gminy można dostrzec pewne zróżnicowanie litologiczne i genetyczne warstw czwartorzędowych. Na południu dominują małe wyspowe powierzchnie piasków i żwirów ozów oraz w mniejszym stopniu piasków i żwirów lodowcowych, w północnej części większe obszarowo, a lokalnie niemal ciągłe osady piasków i żwirów wodnolodowcowych. Na obszarze całej gminy, z przewagą występowania w północnej części nizinnej, występują lokalnie gliny zwałowe. W dolinach rzek występują piaski, żwiry i mady rzeczne. W związku z tym, że część południowa za sprawą krasu jest pozbawiona sieci rzecznej, osady aluwialne są tu rzadkie. Lokalnie w części północnej występują piaski eoliczne w wydmach, a w dnie doliny Jemielnicy starorzecza wypełnione torfami i namułami. **Proces osadzania namułów, mułków, piasków i żwirów rzecznych oraz mad, choć silnie przez człowieka ograniczany, trwa do dziś i jest jednym z najistotniejszych, zachodzących obecnie na terenie gminy procesów geologicznych.**

Pod względem przepuszczalności powierzchniowych warstw osadów południowa oraz centralna część terenu gminy Strzelce Opolskie, należąca fizjograficznie do Chełmu, charakteryzuje się dobrą przepuszczalnością. Dzieje się tak za sprawą wychodni szczelinowych osadów wapiennych środkowego triasu, a także cienkiej powierzchni nadkładu czwartorzędu. Wyjątkiem, jeśli chodzi o południową część gminy Strzelce Opolskie, jest południowa część terenu wsi Płużnica Wielka, należąca fizjograficznie do Kotliny Raciborskiej, zbudowana geologicznie z glin zwałowych czwartorzędowych na podłożu fliszowym karbonu dolnego, złożonym ze zlepieńców i łupków ilastych facji kulmu. Teren ten wykazuje słabą przepuszczalność.

Słabą przepuszczalnością charakteryzuje się północna część gminy, gdzie co prawda czwartorzęd jest przepuszczalny (piaski i żwiry w wodnolodowcowe, piaski eoliczne), ale zalega pod nim warstwa łąkowców górnotriasowych o małej przepuszczalności. Jej konsekwencją jest m.in. występowanie na tym obszarze gęstej sieci rzecznej. Decyduje o tym słaba przepuszczalność podłoża retyku, większy udział lokalnie występujących glin zwałowych. Lokalnie, na terenie wsi Osiek, występują piaski eoliczne w wydmach i teren tej wsi charakteryzuje się dobrą ogólną przepuszczalnością gruntów.

1.4. WARUNKI GEOLOGICZNO – INŻYNIERSKIE

Odmienne warunki posadowienia fundamentów występują w południowej części obszaru gminy Strzelce Op. , obejmującej teren Chełmu, gdzie o warunkach posadowienia budynków decyduje płytko zalegające podłoże wapienia muszlowego, a odmienne w północnej części gminy, na terenie Równiny Opolskiej, gdzie decyduje o nich grubość warstwy czwartorzędowej pokrywającej podłoże łąkowe retyku.

Żwiry i piaski czwartorzędu stanowią na całym obszarze gminy dobre podłoże budowlane do posadowienia fundamentów pod warunkiem występowania warstwy wystarczającej grubości do przeniesienia obciążeń. Są to osady średniozagęszczone i zagęszczone.

Wapień muszlowy stanowi stosunkowo dobre podłoże za wyjątkiem formacji wietrzelinowych, w których następuje ilowacenie podłoża wapiennego. Szczególnie niekorzystne jest nierównomierne uplastycznienie gruntu powodujące nierównomierne osiadanie fundamentów.

Posadowienie fundamentów na łałach retyku północnej części gminy wymaga każdorazowo określenia stopnia plastyczności gruntu i sprawdzenia zdolności do przeniesienia obciążeń. Z reguły jednak grubość warstwy gruntów nośnych - piasków i żwirów, jest na tym terenie wystarczająca do posadowienia większości obiektów budowlanych.

Gliny zwałowe stanowią osady plastyczne lub twar doplastyczne o średnich warunkach do zabudowy. Występują one jednak lokalnie. W ich kompleksach zlokalizowane są przewarstwienia pylaste nienośne.

Lokalizacja zabudowań na terenach z osadami czołowomorenowymi wymaga każdorazowo sprawdzenia ich charakteru. Występuje tu duża zmienność warunków, które generalnie są mało korzystne.

Zasadniczo na obszarze całej gminy Strzelce Opolskie warunki posadowienia fundamentów można określić jako dobre, mimo urozmaiconej budowy geologicznej, znacznego zróżnicowania gruntów i zróżnicowanego, zmiennego poziomu występowania wód gruntowych. Każda inwestycja wymaga badania geologicznego podłoża gruntowego i rozpoznania poziomu wód gruntowych.

1.5. SUROWCE MINERALNE

Dla potrzeb przemysłu materiałów wiążących znaczenie mają utwory dolnego i częściowo środkowego wapienia muszlowego, ciągnące się szerokim pasem od Krapkowic, przez teren gminy Strzelce Opolskie, aż do Olkusza. Utwory wapienia muszlowego wynurzają się spod grubej warstwy czwartorzędu na odcinku od wsi Chorula do wsi Wielowieś. W okolicy Strzelce Opolskich znajdują się eksploatowane, udokumentowane złoża wapienia.

Na obszarze miasta i gminy Strzelce Op. znajdują się cztery udokumentowane złoża surowców mineralnych (w tym jedno w granicach administracyjnych miasta).

- **Złoże STRZELCE OPOLSKIE** – kopalinę stanowią wapień triasowe (karchowickie, terebratulowe i górażdżańskie). Mają one zastosowanie jako surowiec "wysoki" dla przemysłu cementowego. Zasoby geologiczne złoża wg stanu na dzień 08.04.1986r. wynoszą: zasoby bilansowe: 55.716 tys. t w kat. B, 102.277 tys. t w kat. C1, 58.132 tys. t w kat. C2. Zasoby bilansowe w filarze ochronnym wynoszą 687 tys. t w kat. B, 4.267 tys. t w kat. C1 i 2.242 tys. t w kat. C2. Zasoby pozabilansowe wynoszą 49.532 tys. t w kat. C1, 1.687 tys. t w kat. C2. Użytkownikiem złoża była Cementownia STRZELCE OPOLSKIE S.A. Koncesja wydana była decyzją 5/2000 Ministra Środowiska z dnia 12.05.2000r. Wyzaczyła ona obszar i teren górniczy. Obszar górniczy ma powierzchnię 229ha, 9820,3m², teren górniczy 921ha i 9775,4m². Ustalonym kierunkiem rekultywacji na podstawie decyzji Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w Strzelcach Op. z dnia 19.04.1973r. jest kierunek wodny na pow. 210,2 ha i leśny na pow. 45,2 ha - na obszarze zwałowiska nadkładu. **Złoże koliduje z obszarami chronionymi – terenem Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 333 OPOLE – ZAWADZKIE.**
- **Złoże STRZELCE OPOLSKIE I** – kopalina są wapień środkowotriasowe mające zastosowanie jako surowiec dla przemysłu wapienniczego i cementowego. Zasoby geologiczne złoża wg. stanu na dzień 31.03.1973r. wynoszą: kopalina główna - wapień górażdżańskie dla przemysłu wapienniczego: 13137tys. t zasobów bilansowych w kat. B, 6864tys. t zasobów bilansowych w kat. C1, 1499 tys. t zasobów bilansowych w kat. B. W filarze ochronnym 1 958 tys. t zasobów pozabilansowych w kat. B. Kopalina towarzyszącą zalegającą w nadkładzie kopaliny głównej są wapień terebratulowe -

surowiec wysoki dla przemysłu cementowego o zasobach 4 650tys. t zasobów bilansowych w kat. B, 4770tys. t zasobów bilansowych w kat. C1. Użytkownikiem złoża jest OPOLWAP SA w Tarnowie Opolskim. Koncesja na wydobycie wydana była decyzją MŚ 7/2001 z 22.06.2001r. na 24 lata. W decyzji ustala się obszar górniczy o powierzchni 1340911m² oraz teren górniczy o powierzchni 2544193m². Ustalony kierunek rekultywacji – leśny. **Złoże znajduje się na terenie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 333 OPOLE – ZAWADZKIE.**

- **Złoże STRZELCE OPOLSKIE II** – kopalina są wapienie środkowotriasowe mające zastosowanie jako surowiec dla przemysłu wapienniczego. Zasoby geologiczne złoża wynoszą: 29722tys.t zasobów bilansowych w kat. B. Złoże nie jest eksploatowane. Nie udzielono również koncesji na eksploatację, co oznacza, że nie wyznaczono obszaru i terenu górniczego. **Złoże znajduje się na terenie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 333 OPOLE – ZAWADZKIE.**
- **Złoże SZYMISZÓW** – kopalina są wapienie środkowotriasowe mające zastosowanie jako surowiec dla przemysłu wapienniczego i cementowego. Zasoby geologiczne złoża wg stanu na dzień 01.07.1957r. wynoszą: wapienie warstw karchowickich – 20.645.645 t zasobów bilansowych w kat. A, wapienie warstw terebratulowych – 22.147.766 t zasobów bilansowych w kat. B, wapienie warstw górażdżańskich – 33.172.390 t zasobów bilansowych w kat. B. Złoże nie ma użytkownika. Nie udzielono koncesji na wydobycie, nie wyznaczono obszaru i terenu górniczego oraz kierunku rekultywacji. **Złoże koliduje z obszarami chronionymi – znajduje się na terenie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 333 OPOLE – ZAWADZKIE.**

1.6. HYDROGEOLOGIA

Gmina Strzelce Opolskie wchodzi w skład Bytomsko-Olkuskiego Regionu Hydrogeologicznego z głównymi poziomami wodonośnymi w:

- **środkowym i dolnym triasie** – w szczelinowych wapieniach i dolomitach wapienia muszlowego oraz porowo-szczelinowych piaskowcach triasu dolnego – poziom zalega na głębokości od 10m do 100m i ma wydajność dochodzącą do 120 m³/h. **Jest to jeden z najbardziej wartościowych i najbardziej wydajnych poziomów w Polsce.** Poziom na obszarze gminy jest ciągły w dolnym triasie i prawie ciągły (z wyjątkiem południowej, przygranicznej części gminy) w triasie środkowym. **Zasilany jest bezpośrednio z opadów atmosferycznych na wychodniach wapieni środkowotriasowych lub pośrednio (bocznie z warstw gogolińskich).** Lokalne wypływy wód z tego poziomu występują w wywierzysskach w Strzelcach Opolskich, Roźniątowie, Błotnicy Strzeleckiej i Sucheju,
- **czwartorzędzie** – w porowych piaskach i żwirach wodnolodowcowych oraz rzecznych – poziom zalega na głębokości od 0,5m do 5m ppt. i ze względu na niewielką miąższość osadów wydajność nie przekracza 20m³/h na północy i 5m³/h na południu. Poziom jest nieciągły, w centrum, a zwłaszcza na południu zanika, natomiast na północy jego rozprzestrzenienie jest duże. Zasilany jest z opadów atmosferycznych, a w części północnej z rzek. W części południowej za sprawą krasu zasilanie z rzek zanika.

Zespół pod kierunkiem Kleczkowskiego (1990) wyróżnił na obszarze gminy trzy Główne Zbiorniki Wód Podziemnych **GZWP nr 333 OPOLE - ZAWADZKIE** w wapieniu muszlowym, **GZWP nr 327 LUBLINIEC - MYSZKOW** w triasie środkowym i dolnym, oraz **GZWP nr 335**

KRAPKOWICE – STRZELCE OPOLSKIE w dolnym triasie. Zbiornik GZWP 335 obejmuje całą gminę, natomiast GZWP 333 prawie całą gminę z wyjątkiem przygranicznej części południowej, gdzie występują nie zawodnione osady szczelinowe wapieni gogolińskich. Najmniejszy zasięg ma zbiornik GZWP nr 327, który obejmuje tylko fragment obszaru gminy położony na wschód od wsi Błotnica Strzelecka.

TABELA 1

GMINA STRZELCE OP. – charakterystyka występujących zbiorników wód podziemnych GZWP nr 333, GZWP nr 335 i GZWP nr 327

Nazwa zbiornika:	Zbiornik T₂ Opole – Zawadzkie
Numer:	333
Stratygrafia:	T
Region hydrogeologiczny:	MK-S
Powierzchnia GZWP (km ²):	750
Wiek utworów wodonośnych:	Trias środkowy
Typ zbiornika:	szczelinowo-krasowy
Klasa jakości wód:	lb (lc, ld) bardzo czyste i czyste do użytku bez uzdatnienia
Średnia głębokość ujęć (m):	120-140
Szacunkowe zasoby dyspozycyjne (tyś m ³ /d):	200
Nazwa zbiornika:	Zbiornik T₁ Krapkowice – Strzelce Opolskie
Numer:	335
Stratygrafia:	T
Region hydrogeologiczny:	MK-S
Powierzchnia GZWP (km ²):	2050
Wiek utworów wodonośnych:	trias dolny
Typ zbiornika:	szczelinowo-porowy
Klasa jakości wód:	lc nieznacznie zanieczyszczone, łatwe do uzdatnienia
Średnia głębokość ujęć (m):	100-600
Szacunkowe zasoby dyspozycyjne (tyś m ³ /d):	50
Nazwa zbiornika:	Zbiornik T_{1,2} Lubliniec – Myszków
Numer:	327
Stratygrafia:	T
Region hydrogeologiczny:	MK-S
Powierzchnia GZWP (km ²):	1729
Wiek utworów wodonośnych:	trias środkowy i dolny
Typ zbiornika:	szczelinowo-krasowy
Klasa jakości wód:	lb (ld) bardzo czyste i czyste do użytku bez uzdatnienia
Średnia głębokość ujęć (m):	135
Szacunkowe zasoby dyspozycyjne (tyś m ³ /d):	312

Źródło: opracowanie własne K.B. na podstawie A.S. Kleczkowskiego red. 1990.

Obszar występowania GZWP nr 333 OPOLE - ZAWADZKIE, obejmujący prawie cały obszar gminy Strzelce Opolskie, łączący się na południu gminy z obszarem GZWP nr 335 KRAPKOWICE – STRZELCE OP., został zaliczony do jednolitych części wód JCWP 116, o wodach niezadowalającej jakości, potencjalnie zagrożony. Obok wartości wód samego zbiornika JCWP 116 jest szczególnie chroniony z uwagi na ochronę obszarów nie związanych bezpośrednio z terenami ujęć wodnych, ale mających długookresowy wpływ na kształtowanie się jakości zasobów wód podziemnych.

Najważniejszym, z punktu widzenia kształtowania specyfiki środowiska przyrodniczego obszaru badań, jest **najpłytszy poziom wód gruntowych**, mimo, że nie jest on najistotniejszym źródłem wód użytkowych dla ludności. Pierwszy poziom wód gruntowych na obszarze gminy Strzelce Op. występuje na zróżnicowanej głębokości, która jest uzależniona litologią, rzeźbą terenu i rozcięciami erozyjnymi odwadniającymi teren. Na większości obszaru występuje na głębokości od 2,0m do 5m ppt. Zwierciadło wód gruntowych, zwłaszcza w południowej części gminy Strzelce Opolskie, stabilizuje się na różnych głębokościach i charakteryzuje się znaczną zmiennością zarówno krótkookresową, jak i wieloletnią, co związane jest z występowaniem wód szczelinowych, tzw. ucieczką wód gruntowych w środowisku szczelinowym lub lokalnym wypełnieniem szczelin wodami opadowymi, a także ukształtowaniem terenu. Z reguły jest to głębokość większa niż 1.5-2.0 m p.p.t. W terenie pagórkowatym południowej i południowo-zachodniej części gminy wody gruntowe mogą występować na znacznych głębokościach, co również nie przesądza o lokalnym, znacznym zróżnicowaniu poziomu wód gruntowych na bezpośrednio sąsiadujących, podobnych terenach.

Zwierciadło wody gruntowej w północnej części gminy Strzelce Opolskie związane jest z występowaniem wód warstwowych i stabilizuje się przeciętnie na głębokości 1.0-2.0 m p.p.t. Lokalnie wody występują płycej tworząc tereny podmokłe.

1.7. WARUNKI HYDROGRAFICZNE

Obszar gminy Strzelce Opolskie ma bardzo urozmaicony, ale nierówno rozmieszczony system hydrologiczny. Składa się na niego bogata, w części północnej, sieć rzeczna i melioracyjna (w szczególności w dolinie Jemielnicy) coraz liczniejsze stawy, starorzecza, małe oczka wodne, torfowiska, namuliska, niecki bezodpływowe oraz tereny zalewowe i inne obszary okresowo podmokłe. Podstawowy element systemu hydrologicznego terenu badań - sieć rzeczna, ma charakter typowo nizinny o niwalno-fluwialnym reżim zasilania. W części południowej gminy oraz na znacznym obszarze części centralnej, za sprawą krasu, sieć rzeczna niemal całkowicie zanika. Cały obszar gminy położony jest w zlewni rzeki Małej Panwi, będącej prawobrzeżnym dopływem Odry. Największy ciek powierzchniowy gminy to Rzeka Jemielnica, będąca lewobrzeżnym dopływem Małej Panwi.

Gmina ma jedną z najrzadszych sieci rzecznych w regionie i wskazuje na znaczne jej zagęszczenie jedynie w części północnej gminy w dolinie Jemielnicy - ok. 1,50 km/km². Obszar ten obejmuje wsie Kadłub i Osiek. Jedna z wyższych gęstości sieci rzecznej w regionie wskazuje na duży udział ekosystemów podmokłych w strukturze krajobrazu doliny i okolic oraz na fundamentalny wpływ systemu rzecznoego na funkcjonowanie środowiska przyrodniczego, zwłaszcza w zakresie przemieszczania i akumulacji materii oraz w zakresie podstawowych charakterystyk nisz ekologicznych dla różnych populacji. Reżim hydrologiczny powinien zatem stać się na terenie doliny Jemielnicy i dolin jej dopływów podstawowym uwarunkowaniem w procesach zagospodarowania przestrzennego.

Obszar gminy należy do dorzecza Odry. W jego strukturze wyróżnić można podrzędną zlewnię:

- **Małej Panwi**, do której należą Jemielnica, i jej dopływy Sucha i Rozmierka z licznymi bezimiennymi ciekami – łącznie większa część gminy,
- **Kłodnicy**, do której należą początkowe odcinki niewielkich dopływów z okolic Płużnicy Wielkiej i Błotnicy Strzeleckiej – łącznie ok. 3% obszaru gminy.

Północna część gminy Strzelce Op. należy do dorzecza Małej Panwi, granica wododziału II rzędu pomiędzy rzeką Odrą i Małą Panwią przebiega szczytowymi partiami wzniesień masywu Chełmu. Część południowo-wschodnia gminy jest odwadniana do dorzecza Kłodnicy.

Południowa część gminy jest obszarem bez sieci rzecznej. Występuje tu odpływ bezpośredni w głąb górotworu wapieni środkowotriasowych.

Najważniejszym ciekim wodnym jest rzeka JEMIELNICA (Chrzastawa), będąca lewobrzeżnym dopływem Małej Panwi, przepływająca przez grunty wsi Błotnicy Strzeleckiej, Osiek i Kadłub. Sieć powierzchniowych cieków wodnych uzupełniają dopływy rzeki Jemielnicy: rzeka SUCHA i ROZMIERZ (Rozmierecka Woda), stanowiące dopływy lewobrzeżne, oraz rzeka PIOTRÓWKA i Potok JĘDRYNIE, stanowiące dopływy prawobrzeżne. Niewielki ciek, o lokalnej nazwie Potok ROŻNIĄTOWSKI, przepływa też przez wieś Rożniątów – Szymiszów i zanika w okolicy wyrobiska poeksploatacyjnego złoża SZYMISZÓW. Prawdopodobnie jest on przedłużeniem rzeki SUCHA.

Średni roczny odpływ rzeczny z obszaru badań kształtuje się od 6 do 7,5l/skm². Maksymalny 1% odpływ rzeczny, pojawiający się raz na 100 lat, na podstawie badań wieloletnich

(1960-1985), dla obszaru gminy wyniósł do 200l/skm². Średni wysoki odpływ rzeczny kształtuje się dla całości badanego obszaru do 50l/skm², zaś średni niski wynosi do 0,5 - 1,0l/skm². Okres wezbrań rzek przypada na lato (VII-VIII) i wiosnę (III-V), zaś okres niżówek na lato (VI-VIII) (Atlas... 1997). Zjawiskiem, które nie łagodzi skutków wezbrań i niżówek w części południowej w mniejszych rzekach jest bardzo niska naturalna retencja związana z wylesieniem obszaru. Naturalna retencja w części północnej jest większa.

Wśród powierzchniowych zbiorników wodnych występujących na obszarze gminy Strzelce Opolskie należy wyróżnić:

- stawy w Strzelcach Opolskich,
- stawy w Suchej,
- zbiorniki wodne w dnie kamieniołomów na północ od Strzelec Op. i koło Szymiszowa,
- zbiorniki wodne w lasach koło wsi Jędrynie,
- stawy w dolinie Jemielnicy.

Naturalne, seminaturalne i sztuczne elementy budowy hydrologicznej obszaru gminy są uzupełnione przez liczne inne antropogeniczne elementy: rowy melioracyjne i urządzenia techniczne służące melioracjom.

1.8. GLEBY

Obszar gminy Strzelce Opolskie charakteryzuje się zróżnicowanymi, ale generalnie średnimi, a części północnej słabymi glebami dla produkcji rolnej. Użytki rolne zajmują 57,5% powierzchni gminy, co jest średnią wartością tego wskaźnika na Opolszczyźnie. Grunty orne w użytkach rolnych zajmują ok. 83,5%, trwale użytki zielone ok. 16%, sady ok. 0,4%. **Pod względem wskaźnika waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej gmina ma niższe walory niż średnio w regionie. Zajmuje 44 miejsce** (na 63 gminy województwa opolskiego).

W południowej części gminy Strzelce Op. dominują gleby brunatne, wykształcone na glinach lessopodobnych, które występują głównie na gruntach wsi Ligota Dolna i Górna, Kalinów, Kalinowice, Szymiszów, Roźniątów, Brzezina, Warmątowice i Błotnica Strzelecka. W mniejszych enklawach występują także w części środkowej gminy, we wsi Szczepanek, Rozmierka, Rozmierz, Sucha i na terenie miasta. Gwarantują one sprzyjające warunki do uprawy buraków cukrowych i zboża.

Znaczny udział osiągają również rędziny, które występują na wychodniach wapieni środkowotriasowych.

Czarne ziemie i mady rzeczne, wytworzone z osadów aluwialnych, zalegają przede wszystkim w pradolinie Jemielnicy i jej dopływów. Występują w zachodniej i północnej części gminy, głównie na gruntach wsi Kadłub i Osiek, a także w Grodzisku, Suchej i Rozmierzu. Na glebach tych koncentrują się trwale użytki zielone.

Gleby bielcowe i rdzawe stanowią użytki rolne północnej części analizowanego obszaru. Występują głównie na gruntach wsi Dziewkowice, Rozmierz, Rozmierka, Grodzisko, Kadłub i Osiek.

Sporadycznie, w dużym rozproszeniu, spotykane są także gleby pochodzenia organicznego tj. gleby mułowo-torfowe i torfowo-mułowe. Występują one w sołectwie Błotnica Strzelecka, Płużnica, Dziewkowice, Rozmierka, Jędrynie, Grodzisko, Kadłub oraz w Strzelcach Op..

Na obszarze gminy nie występują gleby klas I i II, a gleby chronione klasy III zajmują ok. 14% gruntów ornych. Najwięcej jest gleb klasy IV. Obejmują one ok. 46% gruntów ornych. W trwałych użytkach zielonych gleby klasy I nie występują, klasy II zajmują 0,5%, III – 24,0%, IV – 50,6%, V – 21,5%, VI – 3,4%.

W kompleksach bonitacji gleb gruntów ornich na terenie gminy dominuje żytni dobry, stosunkowo znaczny udział osiąga też żytni bardzo dobry i pszeniczny dobry, które dominują w części południowej na skłonach Garbu Chełmu. Sumarycznie najwięcej jest gleb kompleksów żytnich. Kompleksy słabsze zajmują większe powierzchnie, głównie w sołectwach na północy gminy – Kadłub, Osiek, Jędrnie i Grodzisko.

Ogólnie gleby obszaru gminy charakteryzują się korzystnymi warunkami rozwoju rolnictwa w części południowej, średnimi w części centralnej i słabymi w części północnej.

1.9. KLIMAT

Obszar gminy charakteryzuje się dosyć łagodnymi warunkami klimatycznymi, które generalnie bardziej surowe są na południu, w obrębie Garbu Chełmu, a łagodne na północy. Klimat obszaru kształtuje się pod wpływem położenia geograficznego, rozmieszczenia wód, charakteru rzeźby terenu, rodzaju gleb oraz charakteru szaty roślinnej.

Gmina Strzelce Opolskie, wg. podziału Romera, znajduje się w obrębie klimatu podgórnego nizin i kotlin krainy wrocławsko-opolskiej oraz krainy górnośląskiej. Z kolei, uwzględniając regionizację klimatyczną Gumińskiego, obszar gminy położony jest w dzielnicy częstochowsko-kieleckiej. W obu przypadkach charakterystyczne jest położenie na granicy jednostek będących pod przeważającym wpływem mas atlantyckich (część nizinna) i kontynentalnych (część wyżynna). Warunki klimatyczne łagodzą wpływy południowe z Bramy Morawskiej.

Warunki klimatyczne gminy charakteryzują się następującymi parametrami (Klimat... 1986, Atlas... 1997):

- średnia temperatura roczna - +8,1°C (średnia temperatura stycznia - -1,9°C; średnia temperatura czerwca - +16°C),
- usłonecznienie - 1450 - 1500 h,
- termiczne pory roku: przedwiośnie 25 luty - 3 kwiecień, wiosna 3 kwiecień - 30 kwiecień, przedlecie 30 kwiecień - 5 czerwiec, lato 5 czerwiec - 5 wrzesień, polecie 5 wrzesień - 5 październik, jesień 5 październik - 10 listopad, przedzimie 10 listopad - 15 grudzień, zima 15 grudzień - 25 luty,
- opady atmosferyczne - ok. 680 mm, (opady półrocza ciepłego - ok. 440 mm; opady półrocza chłodnego - ok. 240 mm),
- maksymalne opady - lipiec - ok. 85 mm - minimalne opady - luty, marzec - ok. 40 mm,
- maksymalne dobowe sumy opadów z prawdopodobieństwem $p = 1\%$ - 100 mm,
- średnia liczba dni z opadem gradu od kwietnia do października - ok. 1,0 dnia,
- liczba dni z pokrywą śnieżną - ok. 70 dni,
- średnia maksymalna grubość pokrywy śnieżnej - do 15 cm,
- maksymalna grubość pokrywy śnieżnej - ok. 55 cm,
- data zaniku pokrywy śnieżnej - do 30 marzec,
- średnia roczna liczba dni z burzą - ok. 20 dni,
- średnia roczna prędkość wiatru - 2,5 - 3 m/s,
- dominujące kierunki wiatrów - sektor zachodni,
- udział cisz atmosferycznych - ok. 10%
- długość okresu wegetacyjnego - 200-220 dni.

Pod względem warunków mezo- i topoklimatycznych na obszarze gminy panują warunki ostrzejsze niż w centralnej części województwa, co jest związane z położeniem na krawędzi Wyżyny Śląskiej. Charakterystyczne jest znaczące zróżnicowanie warunków w obrębie obszaru. Ogólnie ostrzejsze są one w części północnej, łagodniejsze na południu.

Obszar gminy charakteryzuje się zmiennymi warunkami mikroklimatycznymi do zabudowy. Głównym czynnikiem różnicującym jest rzeźba terenu. Do obszarów o najmniej korzystnych

warunkach mikroklimatycznych należą doliny rzeczne (głównie Jemielnicy, Suchej i Rozmierki) i głębokie rozcięcia erozyjne progu strukturalnego, a także północne stoki wzniesień. Obszary te powinny być wyłączone z zabudowy. Nieco korzystniejsze warunki występują na graniczących z dolinami rzecznyymi wysoczyznach, w szczególności na stokach o wystawie południowej. Najkorzystniejsze warunki panują w części centralnej i południowej wzniesieniach i dziale strzeleckim, z wyłączeniem bardziej stromych stoków północnych.

2. WARUNKI BIOTYCZNE - CHARAKTERYSTYKA PRZYRODY OŻYWIONEJ

2.1. SZATA ROŚLINNA

Przebiegająca na osi wschód-zachód granica pomiędzy częścią wyżynną (Chełm) i niziną (Nizina Opolska) warunkuje charakterystyczne zróżnicowanie rzeźby i związanej z nią potencjalnej i rzeczywistej roślinności.

2.1.1. Roślinność potencjalna

W obrębie masywu Chełmu potencjalną roślinność naturalną gminy tworzą żyzne buczyny niżowe (*Galio odorati-Fagetum*) oraz kwaśne buczyny niżowe (*Luzulo-Fagetum*). Z kolei w obrębie mezoregionu Równiny Opolskiej, w granicach gminy Strzelce Op., potencjalną roślinnością naturalną tworzą grądy środkowoeuropejskie (*Galio-Carpinetum*) odmiany śląsko-wielkopolskiej, formy niżowej, serii ubogiej. Natomiast potencjalną roślinnością naturalną północno-wschodniej części gminy (na terenie obniżenia Małej Panwi) tworzą również grądy środkowoeuropejskie (*Galio Carpinetum*, a w dolinie Jemielnicy łągi olszowe i jesionowo-olszowe (*Circaeo - Alnetum*). Na południowy zachód od doliny Jemielnicy występują kontynentalne bory mieszane (*Quercu - Pinetum*).

2.1.2. Roślinność rzeczywista

Zgodnie z podziałem przyrodniczo-leśnym wg L. Mroczkiewicza obszar opracowania należy do V Krainy Śląskiej. Dominują tu siedliska średnio żyzne i miejscami żyzne, na których roślinnością potencjalną powinny być zbiorowiska kwaśnych i żyznych buczyn oraz grądów wschodnioeuropejskich. Według geobotanicznego podziału Śląska teren gminy Strzelce Opolskie należy do obszaru granicznego Poddziału Pasa Kotlin Podgórskich, krainy Kotliny Śląskiej i Poddziału Pasa Wyżyn Środkowych, Krainy Wyżyny Śląskiej.

EKOSYSTEMY PÓL UPRAWNYCH – są najbardziej pospolitymi zbiorowiskami na obszarze badanej gminy, zarówno upraw zbożowych jak i okopowych. Dominującymi zbiorowiskami upraw polnych są pospolite zespoły z rzędu *Polygono-Chenopodietalia*. Użytki zielone w postaci łąk i pastwisk również zagospodarowane są intensywnie i pozbawione istotnych walorów przyrodniczych. Ich skład florystyczny jest ubogi i wykazujący cechy degeneracji fitocenoz. Zespoły dobrze wykształcone, interesujące mnogością barw chabrów, maków czy wyk zanikają na obszarze badań.

EKOSYSTEMY WODNE - gmina Strzelce Op. jest uboga w ekosystemy wód powierzchniowych. Jest to wynik budowy geologicznej, a zwłaszcza płytko zalegających na większości jej obszaru silnie spękanych wychodni wapiennych, które ułatwiają infiltrację wód gruntowych do głębszych poziomów wodonośnych. Terenem o największym bogactwie ekosystemów wodnych w gminie jest dolina Jemielnicy. **Rzeka ta, na obszarze gminy wąska i uregulowana, jest bardzo cenna, gdyż stanowi jedyny ciąg ekologiczny ułatwiający migrację gatunków typowym dla ekosystemów wodnych, zwłaszcza ryb i płazów.** Jej wyraźnie wyodrębniająca się w krajobrazie, płaska dolina sprzyja migracji gatunków łąkowych w skali regionalnej.

Spośród wód stojących wyróżnić można niewielkie zbiorniki wodne w okolicach SUCHEJ, OSIEKA, JĘDRYŃ, KADŁUBA i KALINOWIC. **Rzadkość w występowaniu tego typu ekosystemów na obszarze gminy powoduje, że stanowiąc jedyne z niewielu ostoi roślin i zwierząt typowych dla terenów wodnych (zwłaszcza płazów) powinny podlegać wzmożonej ochronie polegającej na zaniechaniu chemicznej degradacji, odwadniającej melioracji i rekultywacji na inne cele.** Na obszarze gminy na szczególną uwagę zasługują niewielkie obszary bagienne położone w lesie pomiędzy KADŁUBEM i ROZMIERKĄ.

Zbirowiska roślin wodnych wykształcają się najczęściej w żyznych wodach niewielkich zbiorników wodnych, a także w rowach. Zdecydowana większość wód powierzchniowych ma charakter eutroficzny lub mezotroficzny. **Najciekawsze zbirowiska wodne skupione są w granicach stawów rybnych i zbiorników w kamieniołomach.** Występuje tu m.in. zagrożone w skali kraju zbirowisko rdestnicy trawolistnej (staw w Kadłubskim Piecu). Obrzeża antropogenicznych zbiorników, ale także naturalnych cieków (np. rzeka Jemielnica) porastają zbirowiska namułkowe z dominacją cibory brunatnej, zagrożonego w skali Polski ponikła jajowatego, czy stwierzonego tu po raz pierwszy w województwie opolskim situ zabiego (stawy w Strzelcach Opolskich). Otoczenie zbiorników i cieków wodnych stanowią najczęściej zbirowiska szuwarowe budowane przez trzcinę pospolitą, pałki, manny, kosańce, sitowie i turzyce oraz inne gatunki. Wśród szuwarów właściwych do najczęściej występujących i najbardziej rozpoznawalnych należy szuwar trzciny pospolitej, oczeretu jeziornego, skrzypu bagiennego, ponikła błotnego oraz pałki szerokolistnej. Zbirowiska szuwarowe występują głównie w dolinach niewielkich cieków oraz w lokalnych obniżeniach terenu. Są wykształcone najczęściej kadłubowo, bez najrzadszych gatunków charakterystycznych. **Najciekawszym ostatnio stwierdzonym typem zbirowiska szuwarowego na obszarze gminy jest szuwar rukwi wodnej odnaleziony wzdłuż rzeki Jemielnica oraz wokół zbiornika i w kanałach wyrobiska wapieni na północ od Strzelce Opolskich. Jest to obecnie jedyne w województwie opolskim miejsce występowania tej fitocenozy.** Nieco wyższe położenia w stosunku do siedlisk szuwaru właściwego, zajmują szuwały wielkoturzycowe. Są to naturalne lub antropogeniczne zbirowiska wysokich roślin bagiennych, często wytwarzających pokłady tzw. torfu turzycowego. Do najpospolitszych zbirowisk tego typu należą zespoły kosańca żółtego zajmującego strefy przybrzeżne małych zbiorników, a także rowy i wilgotne obniżenia terenu na całym obszarze, turzycy brzegowej rozwijającej się najczęściej wzdłuż cieków wodnych, turzycy błotnej występującej pospolicie w różnych typach siedlisk wilgotnych i mokrych, a także turzycy dzióbkowej, zaostrej, pęcherzykowej i sztywniej.

EKOSYSTEMY ŁĄKOWE na obszarze gminy Strzelce Op. reprezentują wszystkie typy ekologiczne, charakterystyczne dla tych zbirowisk. Zespoły łąkowe, są bardzo ubogie i zajmują niewielkie powierzchnie w obniżeniach terenu, najczęściej wzdłuż cieków wodnych, np. Jemielnicy.

Nienawożone fragmenty trzęślicowych łąk zmiennowilgotnych nie występują na obszarze opracowania, a łąki ostrożeńowe są skrajnie rzadkie.

Najbogatszymi gatunkowo, a zarazem najszybciej znikającymi z krajobrazu regionu typami łąk są łąki wilgotne typu *Molinietalia*. Występują one w gminie w dwóch dużych centrach: w niewielkich enklawach wśród łąk świeżych pomiędzy SUCHĄ i SUCHODĄNCEM (dolina rzeki Suche i Rozmierz) oraz w DOLINIE JEMIELNICY, gdzie mają swoje główne centrum występowania. Ponadto można spotkać je na niewielkich terenach wzdłuż małych cieków wodnych m.in. w okolicach KALINOWIC, KALINOWA i BŁOTNICY STRZELECKIEJ oraz lokalnie przy stawach hodowlanych. Łąki te występują często w mozaice ze zbirowiskami szuwarowymi, które porastają bezpośrednio otoczenie małych cieków, stawów i rowów melioracyjnych. Są one w większości intensywnie użytkowane kośnią i pastwiskowo oraz nawożone. Działania te wraz z zakrojonymi na szeroką skalę melioracjami powodują silną degradację i zubożenia naturalnego składu gatunkowego tych łąk. Ze względu jednak na pełnienie innych funkcji ekologicznych (hydrologicznych, samooczyszczania wód, bioklimatycznych, fitosanitarnych) oraz stanowienie cennego elementu krajobrazotwórczego

powinny podlegać ochronie polegającej na zaniechaniu przekształcania w grunty orne, bardziej racjonalnym melioracjom i nawożeniu.

Niewielkie fragmenty ziołorośli z dominacją wiaźówki błotnej występują w dolinach mniejszych cieków wodnych a także w dolinie Jemielnicy. W lokalnych zagłębieniach kompleksów łąkowych, na zabagnionych glebach glejowych występuje nieco częściej zespół sitowia leśnego.

W wyższych położeniach, na świeżych siedliskach dominują łąki grądowe z najbardziej pospolitym ich reprezentantem – łąką owsicową. Nieco suchsze położenia w stosunku do łąk wilgotnych zajmują na terenie gminy Strzelce Opolskie zbiorowiska pastwisk z udziałem takich gatunków jak życica trwała czy grzebienica pospolita. Ich udział z roku na rok zmniejsza się. Największe kompleksy, niestety zubożone gatunkowo, występują w okolicy Rozmierza, Grodziska i Rozmierki.

Łąki świeże *Arhenatheretalia* występują w gminie pospolicie. Swoje zwarte centra występowania mają jednak jedynie w tych samych obszarach co łąki podmokłe. Zajmują pomiędzy Suchodańcem i Suchą oraz w dolinie Jemielnicy tereny wyżej położone, bardziej odległe od koryt cieków i są zazwyczaj wynikiem sukcesji ekologicznej łąk podmokłych, która nastąpiła po przeprowadzeniu melioracji odwadniających. Łąki te są jeszcze intensywniej użytkowane niż podmokłe, stąd ich wartość florystyczna jest niewielka.

Fragmenty muraw kserotermicznych są rzadkie na obszarze opracowania i zajmują stanowiska marginalne na stokach i szerokich miedzach, szczególnie o południowej wystawie. Najważniejszym terenem murawowym, niestety podlegającym stałym zagrożeniom ze strony naturalnej sukcesji, jest teren rezerwatu LIGOTA DOLNA i otaczających terenów. Bardzo cenne są także fragmenty muraw na skraju lasu na zachód od Szymiszowa, które przed ok. 8 laty zostały niestety zalesione przez nadleśnictwo Strzelce Opolskie.

W strefie kontaktowej różnych typów biocenoz leśnych i zadrzewieniowych wykształcają się **zbiorowiska okrajkowe**. W ich skład wchodzi światłolubne gatunki takie jak rzepik pospolity czy gorysz siny. Zbiorowiska te rozpowszechnione są na całym obszarze opracowania za wyjątkiem terenów zabudowanych, przy czym dobrze rozwijają się w rozczłonkowanych kompleksach leśnych i nad wodami.

Udział łąk w ogólnej strukturze użytkowania gruntów nie jest znaczący i nie dominuje w krajobrazie, tym bardziej więc powinien zostać otoczony szczególną troską o stan i zachowanie.

EKOSYSTEMY LEŚNE to potencjalnie podstawowe naturalne zbiorowiska roślinne dla obszaru Wschodniej Opolszczyzny. Ekosystemy zbiorowisk leśnych cechują się wysokim stopniem różnorodności biologicznej, skomplikowaną siecią zależności międzygatunkowych i przez to wysokimi walorami poznawczymi, ochronnymi i estetycznymi.

Aktualnie panująca na obszarze gminy roślinność tworzą przede wszystkim grądy środkowoeuropejskie zespołów: *Galio - Carpinetum* i *Tilio - Carpinetum* w większości mocno przekształcone nasadzeniami sosny oraz zbiorowiska o charakterze przejściowym. W postaci większych wysp, występują również, zastępcze zbiorowiska leśne, zwłaszcza w rejonie Szczepanka, Szymiszowa, Roźniątowa. Większe kompleksy kontynentalnych borów mieszanych (zespół *Pino - Quercetum*) na północ od Warmątowic i na zachód od Brzeziny.

Jedynie kadłubowo zarejestrowano wykształcone fragmenty olsów z dominacją odroślowej olszy czarnej. Typowych łągów jesionowo-olszowych czy łągów wiaźowo-jesionowych nie stwierdzono.

Udział buczyn na obszarze opracowania, zgodnie z rozkładem roślinności potencjalnej powinien być znaczący. Najlepiej wykształcone drzewostany bukowe znajdują się w rezerwacie TĘCZYNÓW, rezerwacie PŁUŻNICA i na południe od SZYMISZOWA. Bardzo cenne obszary z buczynami występują ponadto tuż przy granicy gminy na południe od Ligoty Górnej.

W efekcie wieloletniej gospodarki obecne biocenozy leśne gminy są bardzo ubogie, dominują nasadzenia sosnowe na siedliskach grądów i buczyn. W ich runie licznie występują różne gatunki jeżyn *Rubus* sp. oraz niecierpki *Impatiens* sp., szczególnie bujnie rozwijające

się w partiach nadmiernie prześwietlonych. **W ostatnich latach wzrasta jednak udział gatunków liściastych to jest dębu, buka, jesionu, a nawet pojawiają się klony, lipy, co świadczy o przebudowie drzewostanów sosnowych i świerkowych na gatunki liściaste.**

W gminie Strzelce Opolskie znajduje się ogółem 3555,70ha lasów, z tego na lasy ochronne przypada 292,59ha. Na terenie miasta Strzelce Op. znajduje się ogółem 872,63ha lasów, z tego 849,63ha to lasy ochronne, a 23ha to lasy gospodarcze. **W gminie Strzelce Opolskie znajduje się większość lasów wodochronnych i ochrony podmiejskiej.** Lasy wodochronne występują w północno-wschodniej części gminy, głównie na gruntach wsi Kadłub (oddziały nr 153-154, 155, 179-186, 188-191, 193-208, 210-213). Natomiast lasy ochrony podmiejskiej, kwalifikowane dla masowego wypoczynku mieszkańców, znajdują się w obrębie miasta Strzelce Op. (oddziały nr 266, 267, 274-298, 299, 300-301, częściowo 302). Lasy częściowo uszkodzone przez przemysł występują w oddziałach nr 266, 299 i 302. **Na obszarze gminy nie występują drzewostany nasienne.**

Generalnie można stwierdzić, że **na przestrzeni ostatnich stu lat walory przyrodnicze gminy Strzelce Op., w stosunku do literaturowych danych historycznych oraz przypuszczalnych wartości ustalonych na zasadzie ekstrapolacji ogólnych informacji przyrodniczych, uległy znaczącej degradacji we wszystkich typach środowisk tj. torfowiskowego, łąkowego, leśnego i murawowego.**

2.1.3.Siedliska przyrodnicze podlegające ochronie

Z siedlisk objętych ochroną na mocy dyrektywy habitatowej na obszarze gminy Strzelce Opolskie występują:

- **murawy kserotermiczne** - są to zbiorowiska sucholubnych i heliofilnych roślin występujące na terenie gminy na pochyłościach terenu i nasypach, w szczególności o wystawie południowej. Nie stwierdzono muraw tzw. priorytetowych, tj. z udziałem roślin storczykowatych. Najciekawsze fragmenty zostały opisane z rezerwatu LIGOTA DOLNA i jego najbliższego otoczenia, gdzie oprócz tzw. muraw stepowych występują także murawy naskalne. Na zachód od SZYMISZOWA występują murawy kserotermiczne z udziałem jednego gatunku storczyka – podkolana zielonawego, które niestety zostały zalesione sosną przez nadleśnictwo Strzelce Opolskie.
- **lasy bukowe** - buczyny to potencjalny typ roślinności niemal na całej powierzchni gminy. Do dzisiaj zachowało się kilka enklaw lasów z dominacją buka. Najlepiej zachowane płyty buczyn stwierdzono w rezerwacie TĘCZYNÓW, rezerwacie PŁUŻNICA i w kompleksie lasów na południe od SZYMISZOWA. Dominuje tu kwaśna buczyna niżowa *Luzulo pilosae-Fagetum*. Zajmuje ona niższe położenia i charakteryzuje się stosunkowo niskim współczynnikiem różnorodności florystycznej. Runo jest tu ubogie, dominują trawy i kosmatki. W rezerwacie Tęczynów pewne partie drzewostanu bukowego mogłyby być zaliczone do ciepłolubnej buczyny storczykowej ze względu na występowanie wielu gatunków heliofilnych i storczyków (buławnika czerwonego, buławnika wielkokwiatowego i gnieźnika leśnego).
- **niżowe łąki użytkowane ekstensywnie** - to niewielkie fragmenty łąk na siedlisku świeżym, tj. położonych w środkowych i zewnętrznych partiach skrzydeł dolin rzecznych oraz na odpowiednio uwilgotnionych stokach, z dominacją traw, w tym przede wszystkim rajgrasu wyniosłego. na terenie gminy najwięcej fragmentów łąk rajgrasowych stwierdzono w okolicy ROZMIERKI, ROZMIERZA i KADŁUBA.
- **górskie i niżowe ziołorośla nadrzeczne i okrajkowe** – występują wzdłuż cieków wodnych i obrzeży zbiorników wodnych. Ze względu na niewielką szerokość koryt cieków rzadko przekraczającą 2m, a także stromego charakteru skarp strefy potencjalnego występowania zbiorowisk welonowych są bardzo wąskie i obejmują strefę rzadko szerszą niż 5m. Na skutek regulacji hydrotechnicznych są to siedliska silnie zdewastowane.

Roślinność łąkowa jest sukcesywnie usuwana. Stosunkowo najlepiej zachowana jest lokalnie wzdłuż koryta Jemielnicy w okolicy KADŁUBA.

- **wapienne ściany skalne** - naturalne wychodnie skalne wapieni i dolomitów środkowego triasu zachowały się jedynie w okolicach LIGOTY DOLNEJ. Są to niewielkie skałki o wysokości dochodzącej do 5-6m, najczęściej 2-3m. Łącznie na LIGOCKIEJ GÓRZE i GÓRZE BIESIEC występuje kilkanaście wystąpień skalnych. Ogółem długość wystąpień skalnych wynosi ok. 60m. Bardzo ważne dla zachowania siedlisk są ściany skalne w kamieniołomach w LIGOCIE DOLNEJ, STRZELCACH OPOLSKICH, SZCZEPANKU oraz SZYMISZOWIE. Największymi zagrożeniami dla zbiorowisk otwartych ścian skalnych jest pokrywanie się zwietrzelinami, ich zarastanie, a lokalnie również składowanie odpadów i niszczenie podczas prac drogowych i innych. Siedliska te to małopowierzchniowe układy roślinności w szczelinach wapiennych ścian skalnych, załamach ze znikoma warstwą gleby. Na terenie gminy Strzelce Opolskie występują zarówno na siedliskach naturalnych – wychodniach skał węglanowych na LIGOCKIEJ GÓRZE oraz na siedliskach antropogenicznych – w kamieniołomach w SZCZEPANKU, LIGOCIE DOLNEJ, SZYMISZOWIE i STRZELCACH OPOLSKICH. Są to najczęściej kadłubowo wykształcone asocjacje zanokcic *Asplenietum trichomano-rutae-murarie* z dominacją zanokcicy murowej i zanokcicy skalnej.
- **lasy łąkowe i olsy** - występują lokalnie w kompleksach leśnych oraz wzdłuż dolin rzecznych na terenach nieleśnych.

2.1.4. Rośliny chronione i rzadkie

Gmina Strzelce Op. w porównaniu z innymi obszarami Śląska Opolskiego wyróżnia się dużymi walorami florystycznymi. Badania nad szatą roślinną zapoczątkowane w XIX wieku i systematycznie kontynuowane w okresie powojennym oraz w ostatnich latach zaowocowały bardzo dobrym florystycznym rozpoznaniem terenu gminy.

Obszar gminy Strzelce Op., ze względu na znaczne zróżnicowanie siedlisk, obfituje w chronione i rzadkie gatunki roślin. Część z nich znalazła się na „Czerwonej liście roślin naczyniowych zagrożonych w Polsce” [skrót LP], regionalnej „Czerwonej liście roślin naczyniowych Górnego Śląska” - [skrót LR], a także wojewódzkiej „Czerwonej liście roślin zagrożonych w województwie opolskim” - [skrót LW].

Na badanym terenie stwierdzono występowanie 31 gatunków roślin prawnie chronionych. Są to:

- **CHRONIONE ŚCIŚLE**
- **Buławnik czerwony** *Cephalanthera rubra* (LP - E, LR - E, LW - CE) - stwierdzony w LIGOCIE DOLNEJ, a także na obszarze projektowanego rezerwatu leśnego TĘCZYNÓW (1 osobnik) w żyznej buczynie niżowej *Melico - Fagetum*, (Nowak 1998 NP),
- **Buławnik mieczolistny** *Cephalanthera longifolia* (LP - V, LR - E, LW - EN) - kilkanaście egzemplarzy tego gatunku zaobserwowano w ciepłolubnej buczynie storczykowej *Carici - Fagetum* na południe od SZYMISZOWA.
- **Buławnik wielkokwiatowy** *Cephalanthera damassonium* (LP - V, LR - E, LW - EN) - kilkanaście egzemplarzy tego gatunku zaobserwowano w ciepłolubnej buczynie storczykowej *Carici - Fagetum* na południe od SZYMISZOWA oraz w rezerwacie przyrody TĘCZYNÓW. Występuje też tuż za granicą gminy koło rezerwatu BIESIEC na południe od Ligoty Górnej.
- **Centuria nadobna** *Centaurium pulchellum* (LR - R, LW - VU) – odnotowano stosunkowo liczną populację tej rośliny w spągu kamieniołomu w STRZELCACH OPOLSKICH.
- **Centuria pospolita** *Centaurium erythraea* (LR - V, LW - LR) - znana jest z 1 stanowiska z okolicy LIGOTY DOLNEJ, gdzie pojedyncze okazy tego gatunku rosną w zbiorowisku *Koelerio - Festucetum sulcatae* (w sąsiedztwie przyszłej autostrady).
- **Dziewięciśli bezłodygowy** *Carlina acaulis* (LR - R, LW - VU) - występuje w okolicach PŁUŻNICZY - na wzgórzu wapiennym na północny zachód od wsi, ROŻNIĄTOWA i

- SZYMISZOWA, gdzie znajduje się najliczniejsza populacja tego gatunku. *Carlina acaulis* rośnie również w rezerwacie przyrody LIGOTA DOLNA i jego otulinie oraz na trasie przyszłej autostrady A4 na wysokości rezerwatu (kilkanaście osobników), a także na terenie nieczynnego kamieniołomu na południowy wschód od Ligoty Dolnej.
- **Gnieźnik leśny** *Neottia nidus-avis* (LR - V, LW - VU) - kka okazów tego gatunku stwierdzono w projektowanym rezerwacie przyrody TĘCZYNÓW w żyznej buczynie niżowej *Melico - Fagetum* (Nowak 1998 NP),
  - **Goryczka wąskolistna** *Gentiana pneumonanthe* (LP - V, LR - V, LW - LR) - występowanie tego gatunku stwierdzono na wilgotnej łące przy brzegu stawu we wsi SZCZEPANEK.
  - **Goryczuszka (Goryczka) orzęsiona** *Gentianella ciliata* (LR - E, LW - CE) -występowanie tego gatunku zaobserwowano na wzgórzu pod lasem z zachodniej strony miasta STRZELCE OP. oraz na przyległych do rezerwatu przyrody LIGOTA DOLNA murawkach.
  - **Kruszczyk szerokolistny** *Epipactis helleborine* (LR - R, LW - LR) – występowanie stwierdzono w LIGOCIE GÓRNEJ i LIGOCIE DOLNEJ, a także między KADŁUBEM a GRODZISKIEM, gdzie znaleziono 38 okazów w grądzie *Quercus - Carpinetum*. Kolejne stanowisko znajduje się na południe SZYMISZOWA w płacie rzadkiego w Polsce zespołu ciepłolubnej buczyny storczykowej *Carici - Fagetum*.
  - **Kruszczyk rdzawoczerwony** *Epipactis atrorubens* (LR - V, LW - CE) - zaobserwowano występowanie w LIGOCIE DOLNEJ.
  - **Kukułka (Storczyk) majowy** *Dactylorhiza majalis* (LR - V, LW - VU) – występowanie PŁUŻNICZY, KALINOWIE oraz na łące przy stawie hodowlanym w miejscowości GRODZISKO,
  - **Kukułka (Storczyk) plamista** *Dactylorhiza maculata* (LP - V, LR - E, LW) – występowanie stwierdzono na wilgotnej łące koło KALINOWA,
  - **Lilia złotogłów** *Lilium martagon* (LR - R, LW - LR) - stwierdzono występowanie tego gatunku w projektowanym rezerwacie leśnym TĘCZYNÓW, gdzie pojedynczo rośnie w żyznej buczynie niżowej *Melico - Fagetum*. Kolejnym stanowiskiem jest wzniesienie na południe od SZYMISZOWA, ok. 4km na zachód od STRZELEC OPOLSKICH (płat rzadkiego w naszym kraju zespołu ciepłolubnej buczyny storczykowej). *Lilium martagon* podano również z LIGOTY DOLNEJ.
  - **Listera jajowata** *Listera ovata* (LR - R, LW - LR) - gatunek ten podawany jest z SZYMISZOWA i PŁUŻNICZY. Nowe stanowisko znaleziono w zaroślach na południe od LIGOTY DOLNEJ.
  - **Orlik pospolity** *Aquilegia vulgaris* (LR - R, LW - VU) - występuje w projektowanym rezerwacie TĘCZYNÓW, na wierzchołku wzniesienia znajdującego się na południe od Szymiszowa, w rezerwacie przyrody LIGOTA DOLNA. Występowanie tego gatunku odnotowano również z okolic Suchej. Kilkanaście osobników stwierdzono koło LIGOTY DOLNEJ na trasie przyszłej autostrady we fragmentarycznie wykształconym zbiorowisku *Koelerio - Festucetum sulcatae*.
  - **Pajęcznica gałęzista** *Anthericum ramosum* (LW - LR) - stwierdzona w rezerwacie florystycznym LIGOTA DOLNA na murawach kserotermicznych z klasy *Festuco - Brometea*.
  - **Podkolan biały** *Platanthera bifolia* (LR - V, LW -VU) - pojedyncze osobniki tego gatunku rosną również w projektowanym rezerwacie przyrody TĘCZYNÓW - LIPOWY LAS.
  - **Podkolan zielonawy** *Platanthera chlorantha* (LR - V, LW -CR) - na terenie gminy występuje ok. 20 osobników w murawie pod lasem na zachód od SZYMISZOWA.
  - **Rojownik (Rojnik) pospolity** *Jovibarba sobolifera* (LR - V, LW - CE) - odnotowano występowanie tego gatunku na murze w przysiółku PODBORZANY.
  - **Rosiczka okrągłolistna** *Drosera rotundifolia* (LP - R, LR - V, LW - VU) - występowanie tego gatunku zaobserwowano między KADŁUBEM a GRODZISKIEM, po zachodniej stronie śródleśnego stawu LASEK (na powierzchni 0,5 ha - ok. 3 tys. osobników) w zespole *Ledo - Sphagnetum*.

- **Rukiew wodna** *Nasturtium officinale* (LR - R, LW - LR) – w województwie opolskim znana jest obecnie z dwóch stanowisk. Jedno z nich znajduje się w kamieniołomie na północ od STRZELEC OPOLSKICH. Rośnie tu liczna populacja rukwi w części spągowej nad wodami a także, co jest wyjątkowe w skali kraju, na wilgotnych ścianach kamieniołomu.
  - **Szafirek miękki** *Muscari comosum* (LR - EN, LW – CR, LP – VU) - niewielka populacja tej bardzo rzadkiej rośliny rośnie w rowie przydrożnym na zachód od OTMIC (przed torami).
  - **Snieżyczka przebiśnieg** *Galanthus nivalis* (LR - R, LW - LR) - na obszarze gminy gatunek ten występuje masowo na wzniesieniu porośniętym lasem bukowym na południowy wschód od LIGOTY DOLNEJ.
  - **Wawrzynek wilczełyko** *Daphne mezereum* (LR - V, LW - LR) - występuje w grądzie *Quercus - Carpinetum* między Kadłubem a Grodziskiem (ok. 400 egzemplarzy) oraz na północny zachód od JĘDRYŃ (16 osobników) w zespole *Ribo nigri - Alnetum*. Gatunek ten rośnie również w wilgotnych i cienistych zaroślach w okolicach LIGOTY DOLNEJ.
  - **Widłak goździsty** *Lycopodium clavatum* (LR - R, LW - LR) - występowanie tego gatunku zaobserwowano na wschód od GRODZISKA (na powierzchni ok. 1,5 m²) w młodniku sosnowym.
  - **Żłobik koralowy** *Corallorhiza trifida* (LP - V, LR - E, LW - CE) - stwierdzono 1 osobnika żłobika koralowego na południowy wschód od LIGOTY DOLNEJ w Parku Krajobrazowym GÓRA ŚW. ANNY. Rośnie tam na stoku Wysokiej Góry we fragmentarycznie wykształconym płacie żyznej buczyny sudeckiej *Dentario enneaphyllidis – Fagetum*,
- **CHRONIONE CZĘŚCIOWO**
- **Bluszcz pospolity** *Hedera helix* (nt) - występowanie tego gatunku odnotowano w STRZELCACH OPOLSKICH, SZYMISZOWIE, LIGOCIE GÓRNEJ i LIGOCIE DOLNEJ. *Hedera helix* zaobserwowano również na północ od JĘDRYŃ (1 osobnik na skraju lasu na olszy czarnej *Alnus glutinosa*) i na południowy wschód od rezerwatu florystycznego LIGOTA DOLNA we fragmentarycznie wykształconym płacie żyznej buczyny sudeckiej *Dentario enneaphyllidis - Fagetum*.
  - **Grażel żółty** *Nuphar lutea* (LR - R, LW - LR) - na terenie badanej gminy stwierdzono ok. 500 okazów tego gatunku w zespole stawów hodowlanych w KADŁUBIE. Mniejsze populacje znaleziono na stawie śródleśnym Kasztal na północ od Osieka (82 osobniki). Obecność grążela żółtego stwierdzono również na stawach hodowlanych na północny zachód od JĘDRYŃ (odpowiednio 38 i ok. 150 osobników). Gatunek ten występuje w płatach zespołu *Nupharo - Nymphaeetum*.
  - **Grzybienie białe** *Nymphaea alba* (LR - V, LW - VU) - ok. 100 osobników tego gatunku stwierdzono na stawie hodowlanym na północny zachód od JĘDRYŃ.
  - **Kruszyna pospolita** *Frangula alnus* (nt) - spotykany dość często w lasach i zaroślach na całym obszarze gminy.
  - **Pierwiosnka lekarska** *Primula veris* (LR - R, LW - LR) - występuje dosyć licznie w zaroślach i na skraju lasu koło LIGOTY GÓRNEJ, a także w rejonie trasy autostrady A4, poniżej rezerwatu LIGOTA DOLNA. Gatunek ten podawano również z okolic PŁUŻNICY oraz SZYMISZOWA, gdzie rośnie w ciepłolubnej buczynie *Carici Fagetum*.
  - **Pierwiosnka wyniosła** *Primula elatior* (LR - R, LW - LR) - jedyne stanowisko na terenie gminy odnotowano w lesie na zachód od przysiółka TĘCZYNÓW.
  - **Porzeczka czarna** *Ribes nigrum* (LR - R, LW - LR) - j 1 stanowisko tego gatunku znajduje się na północny-zachód od wsi JĘDRYNIE (9 krzewów w zespole *Ribo nigri - Alnetum*).
  - **Przytulia (Marzanka) wonna** *Galium odoratum* (nt) - obecność tego gatunku stwierdzono w rezerwacie przyrody TYCZYNÓW, w lesie bukowym *Melico - Fagetum*, gdzie elementem dominującym w runie, a także w buczynach i lasach mieszanych okolic SZYMISZOWA, LIGOTY GÓRNEJ oraz LIGOTY DOLNEJ (Nowak 1997 NP).
  - **Wilżyna ciernista** *Ononis spinosa* (LR - V, LW - VU) - stwierdzona na wapiennym wzgórzu na północny zachód od wsi PŁUŻNICA.

Na uwagę zasługują również gatunki rzadkie w skali województwa i regionu:

- **Czerniec gronkowy** *Actaea spicata* (LR - R, LW - LR) - znana jest z okolic SZYMISZOWA (las bukowy w leśnictwie Kalinów, oddz. 56) oraz z obszaru rezerwatu TĘCZYNÓW, gdzie jest rzadkim składnikiem runa żyznej buczyny niżowej *Melico - Fagetum*. Gatunek ten podawano również z PŁUŻNICY oraz z LIGOTY GÓRNEJ i LIGOTY DOLNEJ.
- **Czosnek skalny** *Allium montanum* (LR - V, LW - EN) - gatunek ten występuje tylko na stoku Kamiennej Góry w rezerwacie florystycznym LIGOTA DOLNA, gdzie kilkaset osobników czosnku rośnie na wychodni wapienia w murawie naskalnej *Allium montanum - Sedum album*.
- **Krwawnik pannoński** *Achillea pannonica* (LW - LR) - występuje nielicznie w murawach kserotermicznych na obszarze rezerwatu LIGOTA DOLNA oraz w jego otulinie.
- **Lepięznik biały** *Petasites albus* (LR - R, LW - LR) –około 100 osobników stwierdzono na skraju wilgotnego boru mieszanego (w *Petasitetum albi*) między OSIEKIEM, a JĘDRYNIAMI.
- **Len austriacki** *Linum austriacum* (LP - R, LW - EN) - to pontyjski, rzadki gatunek z rodziny Inowatych *Linaceae* znany tylko z 3 stanowisk w Polsce. Występuje na południe od LIGOTY DOLNEJ, gdzie porasta południowo zachodni stok Kamiennej Góry. W 1995r. było tam 12 tys. osobników. W 1993r. gatunek ten stwierdzono również w pobliskim rezerwacie LIGOTA DOLNA, gdzie rośnie ok. 100 osobników w zbiorowisku *Koelerio - Festucetum sulcatae*.
- **Miodownik melisowaty** *Melittis melissophyllum* (LR - R, LW - VU) - znany jest z kilku stanowisk. Pierwsze stanowisko tej ciepłolubnej rośliny znajduje się w rezerwacie TĘCZYNÓW, gdzie rośnie w żyznej buczynie niżowej *Melico - Fagetum* . Kolejnym miejscem licznego występowania tego gatunku jest ciepłolubna buczyna *Carici - Fagetum* na południe od SZYMISZOWA. Kilkanaście egzemplarzy tego gatunku rośnie również we fragmentarycznie wykształconych płatach żyznej buczyny sudeckiej *Dentario enneaphylidis - Fagetum* w okolicach LIGOTY GÓRNEJ. Miodownik melisowaty znany jest także z okolic STRZELEC OPOLSKICH.
- **Nasięźrzał pospolity** *Ophioglossum vulgatum* (LR - V, LW - VU) - jedyne stanowisko tego gatunku w gminie Strzelce Op. odnotowano we wsi GRODZISKO, gdzie stwierdzono ok. 300 okazów *Ophioglossum vulgatum* na łące przy stawie hodowlanym.
- **Oman szlachtawa** *Inula conyza* (LR - V, LW - EN) - gatunek ten stwierdzono na stoku Kamiennej Góry w rezerwacie LIGOTA DOLNA, gdzie u podnóża niewielkich wychodni skał wapiennych rośnie kilkanaście jego osobników.
- **Ożanka pierzastosieczna** *Teucrium botrys* (LR - V, LW - VU) - kilkadziesiąt osobników tego gatunku stwierdzono w murawie naskalnej *Allium montanum - Sedum album* w rezerwacie florystycznym LIGOTA DOLNA. Występowanie tego gatunku zanotowano również w okolicach SZYMISZOWA.
- **Ponikło jajowate** *Eleocharis ovata* (LP - V, LR - V, LW - EN) - około 100 osobników tego gatunku zaobserwowano nad brzegiem stawu hodowlanego na północny zachód od wsi JĘDRNIE, w zbiorowisku z *Carex bohemica - Eleocharis acicularis*.
- **Przytulia okrągłolistna** *Galium rotundifolium* (LR - V, LW - VU) - na terenie gminy stwierdzono nieliczne osobniki w buczynie na wzniesieniu między LIGOTĄ DOLNĄ i LIGOTĄ GÓRNĄ. Ponadto występowanie tego gatunku zaobserwowano w rezerwacie leśnym TĘCZYNÓW, a także w okolicach SUCHEJ.
- **Rozchodnik biały** *Sedum album* (LR - E, LW - CE) - obecność rozchodnika stwierdzono w rezerwacie LIGOTA DOLNA, gdzie zajmuje niewielką powierzchnię na wychodni wapienia w murawie naskalnej *Allium montanum - Sedum album*. Ciekawostką jest to, że gatunek ten zasadzony został tu w latach 30-tych przez entomologa-amatora Raebła z Zabrza, w celu hodowli niepylaka apollo *Parnassius apollo*, którego gąsienice żerują na *Sedum album*. (Nowak, Spałek 1997 NP).

- **Turzyca ciborowata** *Carex bohemica* (LR - R, LW - EN) - stwierdzono występowanie ok. 1000 osobników tego gatunku nad brzegiem stawu hodowlanego w zbiorowisku z *Carex bohemica* - *Eleocharis aciculari* na północny zachód od wsi JĘDRYNIĘ.

2.1.5. Obszary cenne florystycznie

Rezerwat przyrody LIGOTA DOLNA - to ścisły rezerwat utworzony zarządzeniem Ministra Leśnictwa dnia 19.09.1959r. Przedmiotem ochrony jest roślinność kserotermiczna należąca do klasy *Festuco - Brometea*, występująca w postaci naskalnych zbiorowisk, muraw i zarośli kserotermicznych. Rzadkimi gatunkami godnymi uwagi są: ożanka pierzastosieczna, rozchodnik biały, kostrzewa bruzdkowana, len austriacki, czosnek skalny, marzanka pagórkowa i wiele innych. Z roślin chronionych wymienić należy orlika pospolitego i dziewięciśła bezłodygowego.

Rezerwat przyrody TĘCZYŃÓW - jest to kompleks leśny, gdzie przedmiotem ochrony jest żyzna buczyna o bogatym składzie florystycznym. Teren rezerwatu jest miejscem występowania takich chronionych i rzadkich gatunków roślin jak: buławnik czerwony, lilia złotogłów, orlik pospolity, przytulia wonna, przytulia okrągłolistna, czerniec gronkowy, miodownik melisowaty, ciemiężyk białokwiatowy. Na szczególną uwagę zasługują rosące tu storczyki: buławnik czerwony, gnieźnik leśny i podkolan biały.

Ciepłolubna buczyna storczykowa koło SZYMISZOWA – to płat rzadkiego w Polsce zespołu ciepłolubnej buczyny storczykowej, który jest miejscem występowania wielu chronionych i rzadkich gatunków roślin. To interesujące zbiorowisko z licznymi gatunkami światłolubnymi i umiarkowanie kserotermicznymi znajduje się na południe od Szymiszowa, ok. 4km na zachód od Strzelce Opolskich. Rośnie tu m.in. buławnik mieczolistny, lilia złotogłów, kruszczyk szerokolistny, orlik pospolity, konwalia majowa, pierwiosnka lekarska, a także przytulia okrągłolistna, miodownik melisowaty, ciemiężyk białokwiatowy. Obszar ten jest niestety zagrożony ze względu na prowadzony w okolicy wyrąb lasu. Konieczne więc byłoby prawne zabezpieczenie buczyny, które pozwoliłoby na zachowanie tego interesującego fragmentu lasu.

Kamieniołom w SZYMISZOWIE - to średniej wielkości, nieczynne wyrobisko wapienia, na którego terenie znalazły siedliska liczne gatunki chronione i rzadkie, w tym zachyłka Roberta, zanokcica skalna, pszeniec różowy i inne. W środku kamieniołomu znajduje się wysychający zbiornik wodny, miejsce występowania rzadkiej w województwie opolskim cibory brunatnej. Walory przyrodnicze kamieniołomu uzasadniają utworzenie tu rezerwatu przyrody.

Staw w Kadłubskim Piecu - to niewielki staw położony w granicach zabudowy miejscowości, w którym występuje na jedynym w województwie opolskim stanowisku rzadka wodna roślina – rdestnica trawolistna. Oprócz tego gatunku występuje szereg innych taksonów wodnych i szuwarowych – np. trędownik cienisty.

Kamieniołom w Strzelcach Opolskich - to wyjątkowy pod względem bioróżnorodności obiekt. Oprócz taksonów chronionych i zagrożonych, np. rukwi wodnej, centurii nadobnej, stokłosa wyprostowanego, występują tu gatunki nowe dla flory Polski – tzw. antropofity. Kamieniołom jest zatem świetnym miejscem na badanie relacji między gatunkami rodzimymi i obcymi.

2.2. WALORY FAUNISTYCZNE

Skład fauny gminy Strzelce Op. w zakresie zwierząt kręgowych jest zbliżony do składu w sąsiednich gminach. Wyróżnia się natomiast całą grupą rzadkich bezkręgowców stwierdzonych na murawach kserotermicznych, głównie w rezerwacie LIGOTA DOLNA i jego okolicy, co wyróżnia to miejsce w skali Śląska. Z rzadkich gatunków zwierząt kręgowych

stwierdzono na obszarze gminy bielika (g.ch - gatunek chroniony) *Haliaetus albicilla*, derkacza (g.ch) *Crex crex*, które są zagrożone w skali światowej, bąka (g.ch) *Botaurus stellaris* (Polska czerwona księga zwierząt), żurawia (g.ch) *Grus grus*, świergotka łąkowego (g.ch) *Anthus pratensis*. W porównaniu z sąsiednimi gminami mniejsza jest ilość gatunków wodnych co wynika z mniejszej ilości tych biotopów. **Fauna terenów podmokłych powinna zatem podlegać szczególnej ochronie realizowanej przez zachowanie tego typu ekosystemów.**

2.2.1. Ostoje fauny

Lasy na NW i NE od wsi Kadłub - jest to część większego kompleksu lasów, którego walory faunistyczne ze względu na migracje gatunków powinny być rozpatrywane w odniesieniu gminy i terenów ościennych. Przeważająca część drzewostanów w kompleksie to monokultury sosnowe, lecz w miejscu występowania starszych drzewostanów, szczególnie przy domieszce starszych drzew liściastych stwierdzono występowanie wielu rzadszych gatunków zwierząt. Wśród płazów są to: żaba wodna *Rana esculenta*, żaba trawna *Rana temporaria*, traszka zwyczajna (g.ch) *Triturus vulgaris*, ropucha szara (g.ch) *Bufo bufo*. Gady reprezentowane są przez jaszczurkę zwinkę (g.ch) *Lacerta agilis*, jaszczurkę żyworodną (g.ch) *Lacerta vivipara*, zaskrońca (g.ch) *Natrix natrix*, żmiję zygzakowatą (g.ch) *Vipera berus*, padalca zwyczajnego (g.ch) *Anguis fragilis*. Wśród licznych gatunków ptaków do najrzadszych i najwartościowszych przyrodniczo należą brodziec samotny (g.ch) *Tringa ochropus*, bocian czarny (g.ch) *Ciconia nigra*, zalatujący spoza terenu gminy bielik (g.ch) *Haliaetus albicilla* oraz znacznie częstszy myszołów (g.ch) *Buteo buteo*. Najczęściej spotykanymi ssakami w kompleksie leśnym są: jeleń europejski *Cervus elaphus*, sarna *Capreolus capreolus*, dzik *Sus scrofa*, lis *Vulpes vulpes*, spotykany jest także borsuk *Meles meles*.

Resztki wilgotnych łąk nad Jemielnicą i jej dopływami - stanowią część cennego ciągu przyrodniczego o charakterze łąkowym dochodzącego aż do okolic Opola. Do rzadkich i cennych przyrodniczo gatunków stwierdzonych na tym terenie zalicza się: derkacza (g.ch) *Crex crex*, świergotka łąkowego (g.ch) *Anthus pratensis*, kłaskawkę (g.ch) *Saxicola torquata*. Dla ich ochrony istotne jest zachowanie w stanie naturalnym dużych powierzchni łąkowych.

Kompleks leśny pomiędzy Kadłubem, Grodziskiem i Jędrynią, z najcenniejszym jego fragmentem - bagienkiem z taflą wody oraz śródleśnymi oczkami wodnymi to kompleks leśny, który charakteryzuje się bardzo silną mozaikowością siedlisk i drzewostanów. Mozaikowość sprzyja dużej bioróżnorodności tego terenu. Najcenniejsze są obszary wilgotne. Wśród gatunków występujących w kompleksie na szczególną uwagę zasługują: płazy: żaba jeziorkowa *Rana lessonae*, żaba wodna *Rana esculenta*, żaba trawna *Rana temporaria*, żaba moczarowa *Rana arvalis*, traszka zwyczajna (g.ch) *Triturus vulgaris*, ropucha szara (g.ch) *Bufo bufo*, gady: jaszczurka zwinka (g.ch) *Lacerta agilis*, jaszczurka żyworodna (g.ch) *Lacerta vivipara*, zaskroniec (g.ch) *Natrix natrix*, żmija zygzakowata (g.ch) *Vipera berus*, padalec zwyczajny (g.ch) *Anguis fragilis*. Spośród wielu gatunków ptaków leśnych niewątpliwie największą wartością przyrodniczą i wyróżnikiem świadczącym o wysokiej jakości tego terenu jest występująca na śródleśnym bagienku para żurawi (g.ch) *Grus grus* od wielu lat przystępująca do rozrodu. Do najczęściej spotykanych przedstawicieli gromady ssaków należą jeleń europejski *Cervus elaphus*, sarna *Capreolus capreolus*, dzik *Sus scrofa*, lis *Vulpes vulpes*, spotykany jest także borsuk *Meles meles*.

Murawy kserotermiczne na stokach Kamiennej Góry niedaleko Ligoty Dolnej. Zinwentaryzowano tu w latach 60-tych 599 gatunków motyli, wśród których zanotowano wiele rzadkości (*Rhyacia subsequa*, *Triphaena fimbria*, *Lemonia dumi*, *Calamia virens*, *Lasiocampa trifolii*), a także kilka nowych gatunków dla fauny Śląska (*Cucullia balsamitae*, *Cosymbia ruficillaria*, *Cidaria nebulata*, *Eupithecia impurata*). Stwierdzono także wiele innych rzadkich gatunków bezkręgowców z grup *Coleoptera* i *Heteroptera*, w tym jeden odnotowany

po raz pierwszy w Europie Środkowej. Obecnie stan liczebności i różnorodności gatunkowej fauny tego terenu według prowadzonych badań znacznie się pogorszył. Problem ten wymaga przeprowadzenia szczegółowej inwentaryzacji.

Wyrobnisko wapienia na N od miejscowości Szymiszów. Wyrobnisko jest rzadkim, w pozbawionym wód powierzchniowych terenie, miejscem rozrodu płazów takich jak: żaba jeziorkowa *Rana lessonae*, żaba wodna *Rana esculenta*, żaba trawna *Rana temporaria*, traszka zwyczajna (g.ch) *Triturus vulgaris*, ropucha szara (g.ch) *Bufo bufo*, ropucha zielona (g.ch) *Bufo viridis*, grzebiuszka ziemna (g.ch) *Pelobates fuscus*. Przy zapewnieniu spokoju i postępującej sukcesji może być to miejsce rozrodu wielu gatunków ptaków zamieszkujących podobne biotopy. Teren jest ciekawym poligonem doświadczalnym dla badań nad sukcesją fauny w starych wyrobniskach.

Niewielki, porośnięty trzciną stawek na N od drogi Strzelce -Toszek, przy wylocie ze Strzelec Opolskich (RYBACZÓWKA) - stwierdzono tu między innymi bąka (g.ch) *Botaurus stellaris* i trzciniaaka (g.ch) *Acrocephalus arundinaceus*.

2.3. PRZYRODNICZY MODEL STRUKTURY PRZESTRZENNEJ OBSZARU

2.3.1. Ekologiczne powiązania zewnętrznego

Znaczenie przyrodnicze terenów gminy Strzelce Op. w regionalnym systemie obszarów chronionych wynika z zaproponowania ustanowienia obszaru węzłowego o znaczeniu krajowym:

- 10K ECONET-PL,
- biocentrum i strefy buforowej 14K ECONET-PL.

Znaczenia te zostały potwierdzone poprzez objęcie ochroną w postaci parku krajobrazowego i jego otuliny południowo zachodniej części gminy (14K) oraz w postaci obszaru chronionego krajobrazu północnej części gminy (10K). Tereny gminy stanowią niewielki odsetek całkowitej powierzchni wymienionych obszarów węzłowych.

Charakterystyczną cechą obszaru gminy jest jej centralne położenie w regionalnym i krajowym systemie ochrony przyrody. Najważniejszymi powiązaniem zewnętrznymi ekologicznego systemu przestrzennego są:

- **ekosystemy w granicach Parku Krajobrazowego GÓRA ŚW. ANNY** – są one kontynuowane na terenie gmin Leńnica i Zdieszowice, stanowią część obszaru węzłowego biocentrum krajowej sieci ekologicznej ECONET-PL 24K Góra św. Anny, oraz obszaru europejskiej sieci ekologicznej NATURA 2000,
- **przygraniczne kompleksy leśne w północnej części gminy chronione w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu LASY STOBRAWSKO-TURAWSKIE** – ciągnące się od Opola do granicy z województwem śląskim, stanowią połączenie terenu gminy z wieloprzestrzennymi ekosystemami lasów porastających centralną i północną część regionu. Są częścią obszaru węzłowego o randzie krajowej w ogólnopolskiej sieci ekologicznej 10K ECONET-PL. Ciąg ten wykazuje się silną izolacją w stosunku do pozostałych kompleksów Lasów Stobrawsko-Turawskich wynikającą z zainwestowania doliny Małej Panwi od Kolonowskiego do Jeziora Turawskiego. Izolacja ta powoduje potrzebę szczególnej ochrony przed zmianami degradacyjnymi.
- **dolina rzeki Jemielnica** – będąca regionalnym korytarzem ekologicznym i osią ekologicznego systemu przestrzennego północnej części gminy.

Ochrona walorów przyrodniczych na tych terenach jest jednym z podstawowych czynników, dających ochronę niezwykle istotnemu z punktu widzenia rozwoju regionu zbiornikowi wód podziemnych GZWP nr 333 i nr 335. Współzależność w restytucji tych dwóch różnych celów ochronnych powinna być wykorzystywana w zagospodarowaniu przestrzennym.

2.3.2. Lokalny system ekologiczny gminy

Gmina Strzelce Op. charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem walorów przyrodniczych i stopnia antropopresji jakiej walory te są poddane. Pod tym względem można w niej wyróżnić 4 strefy funkcjonalno-przestrzenne, różniące się zasobami przyrody ożywionej, które skupiają elementy lokalnego systemu ekologicznego oraz stanowią podstawę do zróżnicowanego podejścia do ochrony walorów przyrodniczych.

STREFA CENTRALNA - wzdłuż drogi krajowej DK 94 Opole – Strzelce Opolskie – Bytom obejmująca tereny Strzelec Opolskich oraz wsi Sucha, Grodzisko, Szymiszów, Rozmierka, Roźniątów, Dziewkowice, Błotnica Strzelecka. Obszar ten charakteryzuje się silnym przekształceniem środowiska przyrodniczego i wysoką antropopresją. Dla tego obszaru przewiduje się w przyszłości dalszy wzrost urbanizacji i antropopresji oraz wynikające z nich dalsze obniżenie się wartości przyrodniczej. Wartość terenu, z punktu widzenia możliwości pełnienia funkcji ekologicznych przestrzeni, jest znikoma i będzie się ograniczać do korzystnych modyfikacji mikroklimatycznych i fitosanitarnych środowiska życia człowieka w skali lokalnej. **W granicach tego obszaru lokalny system ekologiczny tworzy przede wszystkim:**

- **dolina rzeki SUCHA i ROZMIERZ**, w których występują łąki wilgotne oraz łąki świeże, o znacznej wartości przyrodniczej, pełniące istotną rolę (podobnie jak dolina rzeki Jemielnicy) w zakresie ochrony zasobów ilościowych i jakościowych GZWP 332 (JCWP 116),
- **rozdrobnione kompleksy leśne rejonu wsi SUCHA–SZYMISZÓW i ROZMIERZ**, a także stanowisko dokumentacyjne przyrody nieożywionej WAPIENNIKI KOŁO SZYMISZOWA,
- **dolina Potoku Roźniątowski**, przebiegająca od wsi Roźniątów, Szymiszów (stara wieś) w kierunku Suchej,
- **dolina” rowu melioracyjnego na terenie miasta Strzelce Op.**, mającego początek w rejonie wsi Mokre Łany (przebiegającego przez PARK MIEJSKI, a następnie na zapleczu szpitala), która z przyległymi terenami zielonymi tworzy podstawową konstrukcję systemu ekologicznego miasta, oraz dolina rowu melioracyjnego przebiegająca po wschodniej stronie dzielnicy Mokre Łany, w kierunku RYBACZÓWKI.

STREFA PÓŁNOCNA I WSCHODNIA, obejmująca głównie tereny leśne i łąkowe miejscowości Kadłub, Osiek, Jędrynie, Grodzisko i Szczepanek. **Obszar tej strefy odznacza się bardzo wysokimi walorami środowiska przyrodniczego i wchodzi w skład regionalnego systemu ekologicznego. Walory te podlegają ochronie w postaci obszaru chronionego krajobrazu Lasów STOBRAWSKO - TURAWSKICH.** W związku z dużymi walorami przyrodniczymi tej części gminy i silnym ich przekształceniem na pozostałym jej terenie proponuje się dla tego obszaru przyjęcie koncepcji zrównoważonego rozwoju rolnego, z przewagą hodowli bydła (uwarunkowania przyrodnicze w postaci dużych powierzchni łąkowych w sposób naturalny stymulują taki kierunek) oraz ekoturystyki. Na obszarze obowiązują przepisy rozporządzenia Wojewody Opolskiego w sprawie ochrony krajobrazu. **W granicach tego obszaru lokalny system ekologiczny tworzy przede wszystkim:**

- dolina rzeki JEMIELNICY,
- wielkoobszarowe kompleksy leśne Obszaru Chronionego Krajobrazu LASÓW STOBRAWSKO – TURAWSKICH oraz na gruntach wsi SZCZEPANEK – DZIEWKOWICE - WARMĄTOWICE.

STREFA POŁUDNIOWA, obejmująca północne stoki Masywu Chełmu, na południe od ciągu dróg relacji Ligota Dolna - Niwki - Kalinów - Roźniątów - Strzelce Op. - Warmątowice. **Obszar ten charakteryzuje się niemal całkowitym wylesieniem i intensywnym użytkowaniem rolnym, w przewadze ornym.** Przewidywany dalszy rozwój tych terenów jest zbieżny z dotychczasowym. Będzie to użytkowanie rolne z przewagą gruntów ornych.

Zwiększone powinny zostać jedynie zadrzewienia przeciwoerozyjne, prowadzone w sposób nie naruszający ekspozycji krajobrazowej MASYWU CHEŁMU (park krajobrazowy). Dla części obszaru znajdującego się w granicach parku krajobrazowego i jego otuliny obowiązują przepisy Rozporządzenia Wojewody Opolskiego w sprawie parków krajobrazowych oraz po uchwaleniu ustalenia planu ochrony PK GÓRA ŚW. ANNY. **W granicach tego obszaru lokalny system ekologiczny tworzy przede wszystkim:**

- dolina Potoku ROŻNIĄTOWSKIEGO, łącząca się z doliną rzeki SUCHA,
- wielkoobszarowe kompleksy leśne położone w granicach Parku Krajobrazowego GÓRY ŚW..ANNY i jego otuliny, wchodzące w skład ponadlokalnego systemu ekologicznego.

STREFA ZACHODNIA - obejmująca duży kompleks leśny na zachód od Szymiszowa. Strefa ta pozostanie w dominującym użytkowaniu leśnym. Szczególnie cennym fragmentem obszaru jest projektowany rezerwat TYCZYNÓW.

2.4. OCHRONA PRAWNA ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH I KRAJOBRAZOWYCH

2.4.1. Tereny i obiekty objęte prawną ochroną przyrody i krajobrazu

Na obszarze gminy występują następujące formy ochrony przyrody:

- park krajobrazowy,
- obszar chronionego krajobrazu,
- rezerwat przyrody,
- obszar Natura 2000 – ostoja siedliskowa,
- pomniki przyrody,
- siedliska przyrodnicze chronione,
- stanowiska chronionych gatunków roślin i zwierząt, w tym strefy ochronne dla wybranych gatunków zwierząt.

Ponadto chroni się parki zabytkowe mające duże znaczenie dendrologiczne i ogólnoprzyrodnicze (poza zabytkowym).

PARK KRAJOBRAZOWY GÓRA ŚW. ANNY powstał na podstawie uchwały nr XXIV/193/88 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Opolu dnia 26 maja 1988r. Zajmuje obszar 5778ha, a jego otulina wynosi 7950ha. Park położony jest we wschodniej części województwa opolskiego pomiędzy miastami Strzelce Op., Gogolin, Zdieszowice i obejmuje najdalej wysunięty na zachód fragment Wyżyny Śląskiej. Obecnie funkcjonuje w oparciu o Rozporządzenie Nr 0151/P/17/06 Wojewody Opolskiego z dnia 8 maja 2006r. w sprawie Parku Krajobrazowego GÓRA ŚW. ANNY (Dz. Urz. Woj. Op. Nr 33 z 2006r.). W rozporządzeniu określono szczególne cele ochrony oraz zakazy występujące na terenie parku. Są one fundamentalnymi uwarunkowaniami rozwoju na tych terenach.

OBSZAR CHRONIONEGO KRAJOBRAZU LASY STOBRAWSKO-TURAWSKIE - obejmuje południowe części pozostałości dawnej Puszczy Śląskiej. Obszar został utworzony 26 maja 1988r. na mocy uchwały Wojewódzkiej Rady Narodowej nr XXIV/193/88 w Opolu. Łączna jego powierzchnia wynosiła 179305ha, a obecnie po ustanowieniu Stobrawskiego Parku Krajobrazowego jest znacząco mniejsza – ok. 110000ha. Obszar chroniony obejmuje centralną, wschodnią i zachodnią część województwa opolskiego, jedynie niewielka jego część zlokalizowana została w granicach gminy Strzelce Opolskie. Obecnie funkcjonuje w oparciu o Rozporządzenie Nr 0151/P/16/06 Wojewody Opolskiego z dnia 8 maja 2006r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Op. Nr 33 z 2006r.). W rozporządzeniu tym zawarto fundamentalne dla jego rozwoju zagospodarowania przestrzennego. Ze względu na duże walory przyrodnicze obszar północnej części gminy został zaliczony do projektowanej ostoi siedliskowej NATURA 2000. W myśl postanowień ustawy o ochronie przyrody obszar chronionego krajobrazu to obiekt pełniący poza funkcją przyrodniczo-krajobrazową funkcję turystyczno-rekreacyjną. Lasy Stobrawsko-Turawskie, ze

względu na przewagę borów sosnowych mających duże walory bioterapeutyczne (działają kojąco, przeciwastmatycznie i odkażająco), posiadają duże znaczenie dla turystyki i wypoczynku mieszkańców okolicznych miast.

REZERWATY PRZYRODY:

- **RP roślinności kserotermicznej LIGOTA DOLNA** – o powierzchni 4,9ha znajduje się na wzgórzu o nazwie LIGOCKA GÓRA lub KAMIENNA GÓRA (321m. n.p.m.), które jest zlokalizowane na zachodnim krańcu Garbu Chełmu w Parku Krajobrazowym GÓRA ŚW. ANNY. W rezerwacie stwierdzono występowanie 203 gatunków roślin naczyniowych, 38 - mszaków i 4 gatunki porostów. W rezerwacie można spotkać wiele interesujących i rzadkich motyli. Wyróżniono tu następujące zbiorowiska roślinne: murawę naskalną *Allium montanum-Sedum album*, niską luźną murawę kserotermiczną (*Koelerio-Festucetum sulcatae*), murawę kserotermiczną ubogą (*Adonido-Brachypodietum pinnati*). Ponadto występuje tu zespół zarośli krzewiastych *Ligustro-Prunetum*, który wskazuje bardzo dużą ekspansję i zagraża pozostałym zespołom. Jeżeli nie zmieni się statusu tego rezerwatu (ze ścisłego na częściowy) wówczas ekspansywność krzewów może spowodować zanik najciekawszych gatunków. Obecnie w wyniku zmian sukcesyjnych walory przyrodnicze rezerwatu zostały silnie zdegradowane. W celu ich ochrony prowadzone są działania restytucyjne polegające na eliminacji drzew i krzewów wypierających zielną roślinność kserotermiczną. Prowadzone są również działania na rzecz powiększenia rezerwatu. Na terenie rezerwatu obowiązują ustalenia aktu prawnego powołującego oraz ustalenia planu ochrony. Zawarte z nim zakazy i nakazy stanowią podstawę do planowania przestrzennego.
- **Rezerwat leśny PŁUŻNICA** – został utworzony Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 30 kwietnia 1957r. Ma on za zadanie zachowanie, ze względów naukowych i dydaktycznych, fragmentu lasu mieszanego o charakterze naturalnym występującego wśród sztucznych nasadzeń boru sosnowego. Rezerwat o ogólnej powierzchni 3,17ha położony jest na terenie leśnictwa Płużnica. Rezerwat znajduje się na granicy województwa opolskiego i śląskiego, a administracyjnie należy do gminy Strzelce Op. W rezerwacie PŁUŻNICA występuje jeden typ siedliskowy lasu fitosocjologicznie zaliczony do *Melico-Fagetum*, a mianowicie las świeży z wielogatunkowym drzewostanem sosnowo – świerkowo - bukowym naturalnego pochodzenia. Na terenie rezerwatu obowiązują ustalenia aktu prawnego powołującego oraz ustalenia planu ochrony. Zawarte z nim zakazy i nakazy stanowią podstawę do planowania przestrzennego.
- **Rezerwat leśny TĘCZYNÓW** – leżący na pograniczu Niziny i Wyżyny Śląskiej został powołany dla ochrony rzadkiego na Opolszczyźnie, zespołu leśnego - żyznej buczyny niżowej (*Melico-Fagetum*), przechodzącego w oddziale 36d w grąd (*Tilio-Carpinetum*). Obejmuje 31,37 ha lasu w oddziale 36b oraz 63b w leśnictwie Kalinów. Zawarte w rozporządzeniu Wojewody Opolskiego zakazy i nakazy stanowią podstawę do planowania przestrzennego. Otulinę rezerwatu powinny stanowić okalające lasy o powierzchni 144,47ha. Teren rezerwatu porasta drzewostan bukowy w wieku ok. 140 lat. Miejscami wśród buków występują lipy i sosny. Spośród 60 roślin naczyniowych stwierdzonych w rezerwacie 6 podlega prawnej ochronie gatunkowej. Jedynym poważnym zagrożeniem dla roślinności rezerwatowej jest inwazja gatunków antropoficznych przenoszonych przez ludzi.

OSTOJE SIEDLISKOWE NATURA 2000:

- **SOO GÓRA ŚW. ANNY** - obszar ostoi siedliskowej GÓRA ŚW. ANNY został zaproponowany w 2000r. przez opolskich przyrodników. Po nieznacznych zmianach został zgłoszony do Ministerstwa Ochrony Środowiska przez Wojewódzki Zespół Realizacyjny NATURA 2000 w roku 2003. W kształcie złożonym został zatwierdzony przez Ministerstwo jako jeden z dwu obszarów na terenie województwa. Dla terenu ostoi sporządzany jest obecnie plan zarządzania (ochrony). Granica ostoi w gminie Strzelce Opolskie biegnie: od miejscowości Ligota Dolna w kierunku południowym wzdłuż drogi

asfaltowej prowadzącej do Oleszki. Na wysokości autostrady granice opuszczają teren gminy. Wracają na jej teren po granicy kompleksu leśnego położonego na południe od Ligoty Górnej. Granica przebiega tu w kierunku zachodnim aż do Ligoty Dolnej. Stąd z ominięciem terenów zabudowanych wsi do drogi Ligota Dolna – Oleszka. W granicach obszaru ostoi zlokalizowane są następujące siedliska przyrodnicze chronione:

- murawy,
- lasy bukowe w kilku odmianach fitosocjologicznych,
- źródłiska wapienne,
- niżowe łąki użytkowane ekstensywnie,
- nadrzeczne zarośla okrajkowe,
- wapienne ściany skalne,
- jaskinie nieudostępniane do zwiedzania,
- lasy łęgowe i nadrzeczne zarośla wierzbowe.

PARKI ZABYTKOWE

Na terenie miasta i kilku wsi w gminie występują cenne układy zieleni parkowej o dużych walorach dendrologicznych i krajobrazowych w zdegradowanych obszarach osadniczych. Podlegają one ochronie z przepisów o ochronie dóbr kultury i zabytków, ale mają również duże znaczenie przyrodnicze na terenach zabudowanych wsi. Ochronie podlegają:

- park w STRZELCACH OPOLSKICH o powierzchni 65ha,
- park w BŁOTNICY STRZELECKIEJ o powierzchni 6,67ha,
- park w PŁUŻNICY o powierzchni 3,68ha,
- park w SZYMISZOWIE o powierzchni 5,0ha,
- park w KALINOWIE o powierzchni 2,55ha,
- park w KALINOWICACH o powierzchni ok. 4,5ha.

POMNIKI PRZYRODY

Na podstawie Rozporządzenia Wojewody Opolskiego nr 0151/P/38/05 w sprawie uznania za pomniki przyrody na terenie województwa opolskiego na terenie miasta i gminy Strzelce Op. zlokalizowano 12 pomników przyrody, w tym 11 to pojedyncze drzewa lub ich grupy oraz 1 aleja drzew.

TABELA 2

GMINA STRZELCE OP. - drzewa uznane za pomniki przyrody – stan 2007r.

Nr rej.	Gatunek	Miejsce	Wiek w latach	Obwód pnia w cm	Wysokość w m
160	Lipa drobnolistna	Kalinowice rozwidlenie dróg, dz. 457	200	414	19
273	Miłorząb + 2 dęby szypułkowe	Kalinowice wieś, dz. 86/1	170, 300, 300	308, 425, 435	21, 22, 22
274	2 miłorzęby	Strzelce Op. ul. Marka Prawego, dz. 1650/6	170	183, 214	21, 23
277	dąb szypułkowy	Kadłub, oddział lasu nr 96j	400	570	27
278	dąb szypułkowy	Kadłub, oddział lasu nr 262h	350	500	22
295	buk zwyczajny	Strzelce Op., park, dz. 1970/3	200	448	24
296	lipa drobnolistna	Strzelce Op., park, dz. 1989	200	496	26
300	miłorząb	Strzelce Op., ul. Opolska, dz. 1763	150	190	21
302	2 cisy pospolite	Strzelce Op., park, dz. 1990	150	195, 223	7, 8
304	lipa drobnolistna	Strzelce Op., park, dz. 1990	180, 464	22	-
335	miłorząb	Strzelce Op., park, dz. 1972	100, 171	20	-
397	aleja lipowa 31 szt.	Kalinowice, dz. 63	150	180-425	19-27

Źródło: Rozporządzenie Wojewody Opolskiego nr 0151/P/38/05 w sprawie uznania za pomniki przyrody na terenie województwa opolskiego.

2.4.2. Projektowane formy ochrony przyrody

REZERWATY PRZYRODY:

- **RP SZYMISZÓW** - teren proponowany do ochrony obejmuje obszar starych wyrobisk po eksploatacyjnych ze stromymi odsłonięciami ścian, dwoma małymi zbiornikami wodnymi oraz zarastającym spągkiem. Wyrobisko jest interesującym poligonem badawczym dla geologów oraz botaników i zoologów, którzy mogą tu prześledzić naturalne procesy sukcesji ekologicznej roślinności i fauny kserotermicznej. Stanowi również dużą atrakcję krajobrazową. Spośród ciekawszych gatunków fauny spotyka się tu huczka, ropuchę zieloną oraz kilka gatunków modraszków. Występują tu siedliska przyrodnicze chronione w UE oraz liczne gatunki chronione i rzadkie, w tym zachyłka Roberta, zanokcica skalna, pszeniec różowy i inne. W środku kamieniołomu znajduje się wysychający zbiornik wodny, miejsce występowania rzadkiej w województwie opolskim cibory brunatnej. Rezerwat powinien należeć do grupy geologiczno-florystyczno-faunistycznych.
- **RP LIGOTA DOLNA – kamieniołom** - projektuje się objąć ochroną w postaci rezerwatu przyrody całe wzniesienie Ligockiej Góry z kamieniołomem. Może ono być zrealizowane jako powiększenie już istniejącego rezerwatu, lub też jako utworzenie odrębnego. Obszar charakteryzuje się występowaniem licznych gatunków chronionych i rzadkich roślin oraz zwierząt.

OBSZAR NATURA 2000:

- **OSTOJA SIEDLISKOWA DOLINA MAŁEJ PANWI** - kompleksy leśne na północ i północny wschód od Kadłuba projektuje się objąć ochroną w postaci ostoi siedliskowej. Najważniejszymi walorami tych terenów są duże kompleksy leśne zróżnicowane siedliskowo. Oba kompleksy stanowią niewielki udział w ogólnej powierzchni ostoi.

PARKI KRAJOBRAZOWE:

- **PK Dolina MAŁEJ PANWI** - postulat utworzenia we wschodniej części województwa opolskiego nowego parku krajobrazowego został sformułowany w 2001 roku po bardziej szczegółowym rozpoznaniu warunków przyrodniczo-krajobrazowych południowo-wschodniej części Obszaru Chronionego Krajobrazu LASY STOBRAWSKO-TURAWSKIE, która dokonana została dla potrzeb wyznaczenia ostoi siedliskowych i ptasich sieci NATURA 2000. Uznano, że obszar spełnia ustawowe warunki dla parku krajobrazowego. PK DOLINA MAŁEJ PANWI został przedstawiony do ochrony w planie zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego oraz w wojewódzkim programie ochrony środowiska. Projektowany park krajobrazowy zlokalizowany jest w dolinie Małej Panwi oraz na przyległych równinach wodnolodowcowych z licznymi polami wydm. Na obszarze projektowanego parku stwierdzono występowanie kilkudziesięciu gatunków rzadkich i chronionych roślin oraz kilkuset gatunków zwierząt, w większości chronionych. Jest to obszar o bardzo dużym znaczeniu dla ochrony regionalnej różnorodności biologicznej. Występują tu także liczne siedliska przyrodnicze chronione w Unii Europejskiej, m.in. bory bagienne, starorzeczka, torfowiska węglanowe, łągi i olsy. Do obszaru parku proponuje się włączyć wschodnią strefą Zbiornika Turawskiego w obrębie ujścia Libawy i Małej Panwi. Jest to obszar ochrony ekosystemów wodno-błotnych o znaczeniu europejskim. Obejmuje rzadki typ krajobrazów deltowych i przedstawiany jest do ochrony również w postaci rezerwatu faunistyczno-krajobrazowego Ujście Libawy. Na terenie gminy obszar parku pokrywałby się z granicami ostoi Natura 2000 i obejmowałby dwa kompleksy leśne na północ i północny wschód od Kadłuba.
- **Powiększenie PARKU KRAJOBRAZOWEGO GÓRA ŚW. ANNY** - projektowane jest w kierunku północnym. Obejmuje ono w większości tereny znajdujące się obecnie w otulinie parku. Wydziela się dwa obszary proponowanego powiększenia w tym kierunku, mające różne uzasadnienie. Obszar większy obejmuje grunty rolne, niewielkie kompleksy zadrzewień i lasów oraz tereny zabudowane wsi Dolna, Roźniatów, Kalinów i Niwki. Ograniczony jest drogami Strzelce Opolskie – Gogolin oraz Strzelce Opolskie – Olszowa.

Z obu dróg roztacza się panorama na północne skłony Garbu Chełmu. Podstawowymi motywami ochrony tego obszaru jest zachowanie walorów widokowych zaproża progę strukturalnego. Ekspozycja tych walorów w postaci kilku planów zwieńczonych pasmem kulminacji garbu z najważniejszą – niekiem bazaltowym na Górze św. Anny, **następuje wzdłuż obu dróg. Ekspozujące się wzdłuż dróg panoramy są jednymi z bardziej unikalnych na Opolszczyźnie i dlatego są godne zachowania.** Teren charakteryzuje się ciekawym ukształtowaniem. Dominuje tu rolnicze, orne użytkowanie gruntów. Na łąkach zachowały się cenne zespoły chwastów kalcyfilnych. Na skarpach i miedzach miejscami występują ciekawe murawy kserotermiczne. Charakterystyczną cechą obszaru jest brak sieci rzecznej. Odpływ dokonuje się systemem podziemnych szczelin krasowych w wapieniach warstw gogolińskich i górażdzańskich należących do środkowego triasu. Wszystkie wsie proponowane do włączenia w granice parku charakteryzują się regionalnym typem zabudowy charakterystycznym dla Garbu Chełmu. Cechami typowymi są tu m.in. zwarta zabudowa, występowanie wąskich dróg oraz wykorzystanie lokalnego surowca wapiennego zarówno w budowie domów, jak i zabudowań gospodarczych oraz ogrodzeń. Układy ruralistyczne tych wsi są harmonijne i powinny być chronione przed zunifikowaną nową zabudową, degradującą zabudowę regionalną. Obszar może być potencjalnym miejscem ponownego zasiedlenia przez susza moręgowatego *Spermophilus citellus*, który przed wycofaniem się z terenu Polski występował tu licznie.

UŻYTKI EKOLOGICZNE:

- **UE OCZKO** wodne koło KALINOWIC - obszar proponowany do ochrony położony jest w bezodpływowej dolinie małego cieku wodnego z fragmentem podmokłych łąk, turzycowisk i trzcinowisk oraz mały zarastający i silnie zadrzewiony zbiornik wodny. Spośród licznych gatunków drzew największy udział posiadają olsza, dąb, wiąz, topole i wierzby. Obszar jest jedną z nielicznych u odwodnionego podnóża Garbu Chełmu ostoją płazów i roślinności terenów wilgotnych i podmokłych. Spośród gatunków ptaków zaobserwowano tu myszołowa (*Buteo buteo*), czajkę (*Vanellus vanellus*), kosa (*Turdus merula*), krzyżówkę (*Anas platyrhynchos*), kukułkę (*Cuculus canorus*), skowronka (*Alauda arvensis*), dymówkę (*Hirundo rustica*), świergotka drzewnego (*Anthus trivialis*), słowika rdzawego (*Luscinia megarhynchos*), kopciuszka (*Phoenicurus ochruros*), łozówkę (*Acrocephalus palustris*), trzcinniczka (*Acrocephalus scirpaceus*), wróbla (*Passer domesticus*), szczygła (*Carduelis carduelis*), potrzyszczka (*Miliaria calandri*) świerszczaka (*Locustella naevia*).
- **UE ŚRÓDLEŚNE BAGNA** - ochroną proponuje objąć się dwa miejsca zabagnień i niewielkich zbiorników wodnych będących ostoją fauny i roślinności wodno-błotnej w lesie pomiędzy ROZMIERKĄ i KADŁUBEM. Obszar ten charakteryzuje się bardzo dużą bioróżnorodnością. Jest miejscem gniazdowania niezwykle rzadkiego i płochliwego żurawia (*Grus grus*).
- **UE STAWEK (RYBACZÓWKA)** - obejmuje porośnięty trzciną niewielki zbiornik wodny na N od drogi Strzelce Op. -Toszek, przy wylocie ze STRZELEC OPOLSKICH (RYBACZÓWKA). Stwierdzono tu między innymi bardzo rzadkiego przedstawiciela ornitofauny bąka (g.ch) *Botaurus stellaris* i trzciniaaka (g.ch) *Acrocephalus arundinaceus*. Obszar charakteryzuje się dużą bioróżnorodnością i jest jednym z ekosystemów zasilających przyrodniczo tereny zurbanizowane miasta.

STANOWISKA DOKUMENTACYJNE:

- **SD przyrody nieożywionej SZCZEPANEK** - obejmuje kamieniołom położony w lesie ok. 100m na wschód od terenów zabudowanych wsi SZCZEPANEK, w którym odsłaniają się żółtoszare warstwowe wapienie. Charakterystyczna jest znaczna zmienność grubości ławic i warstw oraz występowanie licznych form krasowych. Jest to jedyne w okolicy Jemielnicy nie zniszczone odsłonięcie. Ze względu na duże walory geologiczne i geomorfologiczne oraz bliskość siedzib ludzkich szybka ochrona jest niezbędna.

- **SD przyrody nieożywionej STRZELCE OPOLSKIE–DZIEWKOWICE** – obejmuje wschodnią ścianę dużego kamieniołomu przemysłowej eksploatacji surowców węglanowych zlokalizowaną ok. 200m na północ od terenów zabudowanych wsi DZIEWKOWICE, gdzie istnieją dosyć dobrze zachowane, w niewielkim stopniu zarośnięte, w spąg pokryte rumoszem pionowe odsłonięcia skał węglanowych w starej, od dawna nieeksploatowanej części wyrobiska. Stanowisko jest reperem geologicznym znacznej części profilu wapienia muszlowego, stanowi litostratotyp. Ma bardzo duże znaczenie w rozwoju badań nad stratygrafią i litologią wapienia muszlowego, wielokrotnie było przedmiotem badań. Stanowiska koło Strzelec Opolskich **zaliczane są do ważniejszych w Polsce stanowisk paleontologicznych**, głównie za sprawą warstw terebratulowych, w których występuje olbrzymie nagromadzenie ramienionogów z grupy terebratul.
- **SD przyrody nieożywionej BŁOTNICA STRZELECKA** - obejmuje stary kamieniołom zlokalizowany przy drodze z Toszka do Strzelec Opolskich. Istnieją tam jedyne dobrze zachowane wystąpienia warstw błotnickich na Opolszczyźnie, stanowiących spąg wapienia muszlowego. Ze stanowiska opisano litologię i stratygrafię warstw błotnickich. Stanowisko wielokrotnie badane i opisywane w literaturze przedmiotu. Ma również duże znaczenie paleontologiczne, m.in. opisano tu skamieliny ryby *Acrodus lateralis*.
- **SD przyrody nieożywionej SKAŁKI W BUKOWYM LESIE** - obejmuje wychodne skalne na wyraźnym zalesionym buczyną wzniesieniu o charakterze ostańca denudacyjnego występującego między Bieścem, a Ligocką Górą ok. 200-250m na wschód od granic rezerwatu LIGOTA DOLNA. Wystąpienia koncentrują się wzdłuż krawędzi erozyjnej wzniesienia w części południowej. Jest to naturalne, długie na ok. 20m i wysokie do 4,5m wystąpienie pionowych ścian skalnych zbudowanych z wapienie środkowego triasu (warstwy góraždzańskie).
- **SD przyrody nieożywionej ŹRÓDŁA W BŁOTNICY STRZELECKIEJ** - obejmuje obszar występowania źródeł, zlokalizowany między wsiami BŁOTNICA STRZELECKA i CENTAWA, ok. 1km na północ od terenów zabudowanych wsi Błotnica Strzelecka, w lesie przy mniej uczęszczanej drodze łączącej obie wsie. Jest to niecka źródłiskowa o wymiarach 40 x 25m z dwoma poziomami występowania źródeł. W poziomie górnym zlokalizowanych jest 10 źródeł pulsujących, ascensyjnych, 6 źródeł szczelinowych i 1 zwierzelinowe. Wydajność źródeł mierzona ostatnio w latach osiemdziesiątych wynosiła ok. 53l/s, przy wysokim wskaźniku zmienności rocznej. Średnia roczna temperatura waha się od 8,0 do 9,6°C. zaobserwowano zmienność temperatury wody w poszczególnych źródłach.
- **SD przyrody nieożywionej ROŻNIĄTÓW** – obejmuje obszar występowania źródeł, zlokalizowany w centrum wsi przy drodze z ROŻNIĄTOWA do DOLNEJ. Jest to niecka źródłiskowa ze źródłami pulsującymi, wypływami szczelinowymi oraz ascensyjnymi. Wody drenują ret. Charakterystyczne są okresowe zanikania wypływów wód zdarzające się co kilka lat, stwierdzone zarówno w latach współczesnych, jak i w okresie lat 20-tych. Wydajność źródeł mierzona ostatnio w latach osiemdziesiątych wynosiła ok. 93,6l/s. Średnia roczna temperatura waha się od 8,0 do 9,6°C.
- **SD przyrody nieożywionej SUCHA** – obejmuje obszar występowania źródeł, zlokalizowany na terenie wsi przy zabudowaniach położonych przy drodze krajowej nr 94. Jest to niecka źródłiskowa z kilkunastu pulsującymi ascensyjnymi źródłami. Wody wypływające w źródłisku drenują górny wapień muszlowy. Charakterystyczne są okresowe zanikania wypływów wód zdarzające się co kilkanaście lat. Wydajność źródeł mierzona ostatnio w latach osiemdziesiątych wynosiła ok. 103l/s, maksymalnie zimą wyniosła 306l/s. Średnia roczna temperatura waha się od 8,8 do 9,4°C.

3. KONFLIKTY I ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA

3.1. ZAGROŻENIA GLEB I POWIERZCHNI ZIEMI

3.1.1. Obszary naturalnych zagrożeń ekologicznych

Na obszarze gminy Strzelce Op. zagrożenia powierzchni ziemi wynikają z trzech głównych czynników: z zachodzących, współczesnych procesów erozji gleb, zagrożenia gleb zanieczyszczeniami oraz przekształcenia powierzchni ziemi, spowodowane eksploatacją złóż surowców naturalnych.

Czynnymi procesami geologicznymi, które mogą mieć znaczenie w procesie zagospodarowania przestrzennego są:

- **EROZJA WIETRZNA** – zachodząca bardzo intensywnie na stokach Garbu Chełmu, na południe od drogi Gogolin – Strzelce Opolskie – Toszek – Bytom, za sprawą pyłowych gleb (gliny lessopodobne) i niemal całkowitego wylesienia. Proces prowadzi w konsekwencji do obniżania jakości gleb i powinien być powstrzymany przez odpowiednią agrotechnikę oraz stosowanie pasów zadrzewień przeciwoerozyjnych.
- **EROZJA WODNA** – ma znaczenie na tym samym obszarze, ale występuje jedynie na stokach > 10%. Najważniejszym zabiegiem ograniczającym jest zamiana gruntów ornych na trwałe użytki zielone.
- **AKUMULACJA ALUWIÓW W DOLINACH RZECZNYCH** – proces zachodzi w dolinie Jemielnicy i w dolinkach większych jej dopływów podczas występowania zalewów powodziowych. Na skutek regulacji rzek i wcięcia ich koryt w bazę erozyjną proces jest ograniczany i ma mniejsze znaczenie niż kiedyś. W konsekwencji prowadzi to do zmniejszenia produktywności łąk.
- **MINERALIZACJA I ZANIKANIE TORFOWISK** – proces zachodzi na skutek odwadniających melioracji i ma głównie znaczenie przyrodnicze związane z zanikaniem bardzo cennych przyrodniczo siedlisk, występujących na gruntach wsi Płużnica Wielka, Błotnica Strzelecka, Dziewkowice, Rozmierka, Jędrynie, Grodzisko, Kadłub oraz w Strzelcach Op..

Na obszarze gminy Strzelce Opolskie nie stwierdzono zagrożenia osuwiskami i spływami mas ziemnych.

Największym zagrożeniem dla gleb na obszarze gminy jest erozja wietrzna, która stanowi istotne zagrożenie w południowej jej części. Sprzyja jej wielkopowierzchniowy charakter gruntów oraz niewielki udział zadrzewień przeciwoerozyjnych. Na niekorzystne to zjawisko narażonych jest 2,8% użytków rolnych obszaru. W większej ilości spotyka się je w Szymiszowie, gdzie stanowią 11,9% użytków rolnych, Roźniątowie (5,4% UR), Kalinowicach (4,7% UR) oraz Ligocie Dolnej i Górnej (około 3,0%). Głównymi przyczynami erozji wodnej i wietrznej są zabiegi agrotechniczne (orka podłużna na skłonach, płodozmiany), wadliwy układ pól (miedz), czynniki klimatyczne (nasilenie opadów atmosferycznych i szybkość topnienia śniegów) oraz brak roślinności śródpolnej. Działania zapobiegające erozji obejmują wykonanie melioracji przeciwoerozyjnych, zwiększających chłonność wodną gleby i zmniejszających spływ powierzchniowy, tworzenie warstwowicowego układu pól, tarasowanie zboczy, stosowanie specjalnych płodozmianów przeciwoerozyjnych, zadarnianie zboczy i pagórków, zakładanie zadrzewień i zakrzewień śródpolnych, zaniechanie uprawy podłużnej na rzecz roślin trwałych, a w skrajnych przypadkach zalesienie terenu.

3.1.2. Zanieczyszczenie gleb

Procentowy udział próbek gleb o zawartości metali ciężkich wyższej niż naturalna na obszarze gminy według badań prowadzonych w 2001 roku wynosił dla kadmu 60,6%, miedzi 0,0%, niklu 12,1%, ołowiu 6,0% i cynku 27,3% (na 33 przebadane próby) (Stan

środowiska..., 2002). **Dla kadmu i cynku są to jedne z najwyższych wartości w skali opolszczyzny.** Gleby kwaśne zajmują ok. 42% powierzchni UR, lekko kwaśne 32%UR, zasadowe 26%UR. **Udział gleb zasadowych jest jednym z większych w regionie, na co wpływ ma występowanie dużych powierzchni nawapiennych rędzin.** Na zanieczyszczenia metalami (miedź, żelazo, magnez, cynk i rtęć), w tym ciężkimi, oraz skażenie mikrobiologiczne (bakterie, wirusy i zarodniki grzybów), **narażone są tereny graniczące bezpośrednio z składowiskiem odpadów komunalnych w Szymiszowie.** Zanieczyszczane są zarówno grunty rolne jak i leśne, w związku z czym postuluje się wprowadzenie ograniczenia w ich gospodarczym użytkowaniu.

3.1.3. Obszary zdegradowane wymagające rekultywacji

Ilość jak i powierzchnia obszarów zdegradowanych i przekształcanych na skutek eksploatacji surowców naturalnych na obszarze gminy Strzelce Opolskie jest duża. Łącznie stwierdzono występowanie około 10 wyrobisk eksploatacyjnych i poeksploatacyjnych, których powierzchnia ogółem wynosi około 200ha. Są to przede wszystkim wyrobiska po wydobyciu wapieni i piasku, znajdujące się w środkowej i południowej części analizowanego obszaru.

Największe z nich, położone w granicach administracyjnych miasta oraz na gruntach wsi LIGOTY DOLNEJ, SZYMISZOWA i DZIEWKOWIC, powstały na skutek przemysłowej eksploatacji wapieni na potrzeby Cementowni STRZELCE OP. oraz Śląskich Zakładów Przemysłu Wapienniczego OPOLWAP S.A. Niewielkie wyrobiska, powstałe na skutek "dzikiej" eksploatacji surowców, spotkać można także w SUCHEJ, ROZMIERZU, BRZEZINIE i PŁUŻNICZY. Wyrobisko w Szymiszowie (na złożu SZYMISZÓW) zaczęło już pełnić istotną rolę w funkcjonowaniu lokalnego środowiska przyrodniczego i stanowi obecnie cenne zbiorowisko roślinne, wodne, ornitologiczne, a także jest cennym stanowiskiem dokumentacyjnym przyrody nieożywionej. Zagrożenie dla powierzchni ziemi obecnie jest nieduże ze względu na niewielki zakres eksploatacji. Biorąc jednak pod uwagę zasoby kopalin potencjalne zagrożenie jest znaczne. Eksploatacja ponadto związana jest ze znaczną degradacją wód podziemnych (zanieczyszczenia, lej depresji).

3.2. ZAGROŻENIA WÓD

3.2.1. Wody podziemne

Zagrożenia wód wglębnych wiążą się bezpośrednio z budową geologiczną terenu. Największe zagrożenia występują na terenach, których utwory geologiczne nie zapewniają pełnej izolacji wód wglębnych od skutków działalności gospodarczej człowieka.

Gospodarka komunalna i przemysł na obszarze gminy Strzelce Op. korzystają z wód podziemnych zgromadzonych w utworach triasu: w wapieniu muszlowym, recie i pstrym piaskowcu. Jakość tych wód z tych poziomów wodonośnych jest różna i zależy od stopnia odstonięcia i nagromadzenia ognisk zanieczyszczeń. **Prowadzone na obszarze gminy badania wykazały poważne zagrożenia dla zasobów wodnych rejonu. W wodach podziemnych stwierdzono występowanie nadmiaru azotanów, siarczanów, żelaza oraz lokalnie wysoka mineralizację, twardość i stront.** Ze względu na budowę geologiczną oraz istniejące zagospodarowanie gminy obszar GZWP nr 333 OPOLE – ZAWADZKIE wraz z obszarem GZWP nr 335 KRAPKOWICE – STRZELCE OP. został zaliczony do jednolitych części wód JCWP 116 i **uznany za potencjalnie zagrożony.**

W wodach wapienia muszlowego, charakteryzujących się odczynem słabo zasadowym (lub rzadziej słabo kwaśnym), wysokie stężenia azotanów występują powszechnie. Generalnie w zakresie pozostałych podstawowych elementów nie zaobserwowano wartości ponadnormatywnych. Zanieczyszczenie jest charakterystyczne dla płytkich nie izolowanych

wód i maleje z ich głębokością. Ponadnormatywne zanieczyszczenia tych wód azotanami stwierdzono wszędzie tam, gdzie występuje rozwinięta hodowla trzody chlewnej i bydła, co w konsekwencji związane jest z odprowadzaniem płynnych ścieków hodowlanych, tj. na gruntach wsi SUCHA, ROŻNIATÓW, KLINOWICE, SZCZEPANEK, DZIEWKOWICE, BŁOTNICA STRZELECKA i WARMATOWICE. **Zanieczyszczeń nie wykazują wody wapienia muszlowego w północnej części gminy**, gdzie występuje izolująca utwory wodonośne pokrywa kajpru. Natomiast południowej i centralnej części gminy zanieczyszczeń wód nie odnotowuje się tylko na zachód od Szymiszowa i Suchej oraz w rejonie zachodniej części Strzelec Op. do Szymiszowa.

Dla wód podziemnych retu charakterystyczne są przekroczenia stężeń siarczanów, występujące prawie na całym obszarze gminy. Z kolei wody pstręgo piaskowca charakteryzuje brak ponadnormatywnych zanieczyszczeń. Należą one do wód wysokiej klasy jakości. Odstępstwo wykazują tylko wody ujmowane w ujęciu w Szymiszowie, gdzie stwierdzono wysokie stężenia siarczanów, magnezu, wapnia i żelaza, oraz śladowe ilości związków azotowych.

Największe zanieczyszczenia wód wapienia muszlowego azotanami stwierdzono w wodach ujmowanych na terenie miasta Strzelce Op. oraz w Szymiszowie. **Największe stężenia charakterystyczne są dla rejonu składowiska odpadów w Szymiszowie, które w istotny sposób oddziałuje na stan sanitarny wód podziemnych.** Przyczyną wysokich stężeń azotanów jest przede wszystkim działalność rolnicza oraz niewłaściwa gospodarka ściekowa (brak kanalizacji). Największe jego stężenia odnotowano w Suchej, Rożniątowie, Kalinowicach, Szczepanku i Dziewkowicach. Z kolei duża ilość ładunków BZT5 stwierdzono w Rozmierzu, Suchej i Dziewkowicach. Zanieczyszczenie azotanami wykazuje stały wzrost w od wielu lat.

Zagrożenia dla wód podziemnych to na obszarze gminy najważniejsze zagrożenie. Związane jest ono ze słabą izolacją GZWP 333 i GZWP 335 oraz silną antropopresją przejawiającą się wzrostem zanieczyszczeń oraz zmianami stanów wód na skutek występowania depresji przy kopalniach. Depresje dynamizują spływy zanieczyszczonych wód i migrację zanieczyszczeń. Wody zbiornika GZWP 335 są chronione przez nadległe wody GZWP 333. Zbiornik jest więc słabiej zagrożony. Na punkcie monitoringowym krajowej kontroli jakości wód w Strzelcach Opolskich (nr 620) odnotowuje się stan wód niskiej jakości ze względu na przekroczenia stężeń fosforanów, siarczanów, przewodności, strontu, twardości ogólnej i sumy substancji rozpuszczonych. Stałym problemem w latach 2000-2004 było zanieczyszczenie azotanami, które jest potwierdzone również na ujęciu wód w Koscicach. Generalnie **wody podziemne poziomu w wapieniu muszlowym na obszarze gminy, podobnie jak na całej Opolszczyźnie, należy uznać za zagrożone.**

Główne zagrożenia dla jakości wód podziemnych stwarza:

- zrzut wód kanalizacyjnych (ścieki deszczowe i sanitarne) do gruntu i warstw wodonośnych,
- eksploatacja surowców mineralnych oraz wytworzone przez kopalnie leje depresyjne, powodujące infiltrację i spływ zanieczyszczeń zarówno do wyrobiska jak i do studni ujmujących wodę do celów komunalnych, a w efekcie drenaż warstw zasilania wodonośnego GZWP nr 333 i GZWP 335 oraz znaczące uszczuplenie zasobów poziomu wodonośnego, a także zmiany kierunków przepływu wód głębinowych w tym rejonie, wpływające na nieprzewidywalne rozprzestrzenianie się zanieczyszczeń.
- istniejące wysypisko odpadów komunalnych oraz oczyszczalnia ścieków, przy których stwierdzono znaczne zanieczyszczenia wód pierwszego poziomu wodonośnego,
- intensywna gospodarka rolna, a także naturalne uwarunkowania geologiczne przejawiające się w centralnej i południowej części gminy brakiem izolacji warstw wodonośnych.

Ostatnie badania wykonywane w ramach monitoringu wykazały, że eksploatacja wapieni i odwodnienie kopalni nie wywierała tak dużego wpływu na jakość wód podziemnych w rejonie Strzelec Op. Zanieczyszczone azotanami wody dopływają do wyrobiska z terenów je otaczających, bowiem wytworzony lej depresyjny spowodował zmianę regionalnego przepływu wód podziemnych oraz zmianę warunków hydrologicznych wokół kopalni. **Ewentualna dalsza eksploatacja kopaliny może spowodować wzrost leja depresji do 55m oraz zwiększenie jego zasięgu do 8km. Skutkować to będzie znacznymi ubytkami w zasobach wodnych obszaru i znacznym odpływem wód w pobliżu ujęć komunalnych, bowiem sposób przebiegu reinfiltracji wód kopalnianych jest bardzo ważny dla zasobów wodnych tego obszaru.**

3.2.2. Wody powierzchniowe

Obowiązujące przepisy określają pięć klas jakości wód, jakim powinny odpowiadać wody powierzchniowe wykorzystywane do zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia::

- klasa I – wody bardzo dobrej jakości,
- klasa II – wody dobrej jakości,
- klasa III - wody zadowalającej jakości,
- klasa IV – wody niezadowalającej jakości,
- klasa V – wody złej jakości.

Jedynym ciekim powierzchniowym gminy, na którym prowadzi się stałe badania jest **Jemielnica. Dla rzeki notuje się wody II klasy czystości**, przy czym o zaniżonej klasyfikacji decydują głównie podwyższone zanieczyszczenia bakteriologiczne. Pojedyncze pomiary azotu amonowego i fosforanów również nie mieszczą się w klasie I. Źródłem zanieczyszczeń wód powierzchniowych są głównie nieskanalizowane tereny wiejskie północnej części gminy, bogatej w cieki powierzchniowe.

Stan sanitarny wód pozostałych cieków wodnych (Suchej, Piotrówki, Potoku Jędrnie, Wody Rozmierckiej, Młynówki i Potoku Rożniątowskiego) nie jest znany, gdyż nie prowadzi się na nich monitoringu. Można jedynie przypuszczać, że ze względu na przebieg przez intensywnie zabudowane i nieskanalizowane tereny, można oszacować, że ich wody odpowiadają wymogom stawianym III klasie czystości.

Głównym źródłem zanieczyszczeń wód powierzchniowych są nieskanalizowane tereny wiejskie w północnej i środkowej części gminy, cechującej się względnie dużą gęstością sieci rzecznej.

Obszar zlewni rzeki Jemielnicy (na obszarze gminy – dolina rzeki Jemielnicy, Suchej i Rozmierz) pełni istotną rolę w zakresie ochrony zasobów jakościowych i ilościowych wód podziemnych (zbiornika GZWP 333), stanowiących strategiczne źródło wody dla zaopatrzenia województwa opolskiego. Ponadto stan sanitarny wód rzeki Jemielnicy ma istotny wpływ na jakość wód ujmowanych w ujęciu wody ZAWADA (Gm. Turawa) dla wodociągu miasta Opola. Wody rzeki zasilają bowiem najpłytszą warstwę wodonośną, ujmowaną w ujęciu, której zasoby wodne są podatne na zanieczyszczenia przenikające z powierzchni terenu i z infiltracji wód rzeki Jemielnicy. Stan sanitarny wód w ujęciu Zawada wykazuje więc bardzo dużą zależność od jakości wody w rzece oraz sposobu użytkowania gruntów sąsiednich (szczególnie doliny rzeki).

3.3. STAN SANITARNY I ZAGROŻENIA ATMOSTERY

3.3.1. Higiena atmosfery

Zanieczyszczenia powietrza na obszarze gminy Strzelce Op. pochodzą głównie z tzw. niskiej emisji (tj. z emisji zanieczyszczeń z kotłowni, indywidualnych palenisk domowych)

oraz zakładów usługowych, przemysłowych i energetycznych. Istotny udział w emisji zanieczyszczeń mają źródła komunikacyjne. Znaczny wpływ na stan czystości powietrza atmosferycznego gminy Strzelce Op. mają także emitery zewnętrzne. Dominujące wiatry południowe i północno-zachodnie przynoszą zanieczyszczenia z obszaru aglomeracji Kędzierzyńsko-Kozielskiej i Zdieszowic, gdzie usytuowane są liczne zakłady przemysłowe (Zakłady Koksownicze w Zdieszowicach, zakłady wchodzące w skład BLACHOWNIA Holding S.A, Zakłady Azotowe KĘDZIERZYN, Elektrownia BLACHOWNIA i Zakład Energetyki Ciepłej), a także z gminy Tarnów Opolski i Gogolin, gdzie działalność prowadzi SZPW OPOLWAP oraz GÓRAŹDŹE CEMENT S.A. Emisja antropogeniczna stanowi największe zagrożenie dla warunków życia i zdrowia człowieka oraz środowiska.

Na terenie miasta Strzelce Op. usytuowany jest punkt pomiarowy przy ul. Krakowskiej. Pomiar dokonany w nim wykazały, że zanieczyszczenia dwutlenkiem siarki jest niewielkie, a stężenie średnioroczne stanowi około 37% wartości odniesienia. Z kolei zanieczyszczenia dwutlenkiem azotu przekroczyło średnioroczny poziom dopuszczalny o około 83%, a stężenia 24-godzinne osiągnęły wysoki poziom ok. 300ug/m³ (najwyższy w województwie). **Odnotowano także przekroczenia średniorocznego poziomu dopuszczalnego o około 36% dla pyłu PM10.**

TABELA 3
GMINA STRZELCE OP. - stan higieny atmosfery 2003r.

SUBSTANCJA	STĘŻENIE (ug/m ³)			ILOŚĆ PRZEKROCZEŃ dopuszczalnych stężeń w roku	
	średniorocznie	maksymalnie 24h	maksymalnie 1h	24	1h
dwutlenek siarki SO ₂	11,0 (brak normy)	77 (150)	-	0 (3 razy)	-
dwutlenek azotu NO ₂	73,1 (40)	293 (brak normy)	-	-	-
Pył zawieszony PM10	55,4 (40)	207 (50)	-	93 (35)	-

Źródło – Program ochrony środowiska – opracowanie K.B.

W latach 1998 – 2004, po początkowym okresie stabilizacji (1998-2000) **nastąpił znaczący (dwu - cztero krotny) wzrost zanieczyszczeń emitowanych do atmosfery**, w tym szczególnie dwutlenku azotu. Jednocześnie poziom stężeń metali ołowiu i kadmu od 1998 roku nie ulega większym wahaniom i utrzymuje się na poziomie 4% - ołów i 10% kadmu wartości dopuszczalnej. W pozostałych punktach pomiarowych usytuowanych na obszarze gminy Leśnica, służących monitorowaniu Zakładów Koksowniczych w Zdieszowicach) nie stwierdzono przekroczeń wartości normatywnych.

Na podstawie badań powiat strzelecki zaliczono do obszarów klasy strefy B (wg kryterium ochrony zdrowia) tzn. do obszarów, gdzie zanieczyszczenia powietrza osiągnęły poziomy powyżej wartości dopuszczalnej z uwzględnieniem dozwolonych częstotliwości przekroczeń, lecz nie przekraczających wartości dopuszczalnej powiększonej o margines tolerancji. W strefie tej należy określić obszary przekroczeń wartości dopuszczalnych oraz na tych obszarach dążyć do osiągnięcia stanu nie przekraczania norm.

TABELA 3a - stan higieny atmosfery 2011r. - miasto Strzelce Opolskie i Strzelecki Park Przemysłowy (obszar objęty drugą zmianą studium).

SUBSTANCJA	STĘŻENIE $\mu\text{g}/\text{m}^3$ miasto Strzelce Opolskie	STĘŻENIE $\mu\text{g}/\text{m}^3$ Strzelecki Park Przemysłowy
stężenia średnioroczne pyłu zawieszonego PM10	58,23	25,1-30 30,1-35 (w części zachodniej w rejonie drogi krajowej nr 88)
maksymalne przekroczenia 24-godzinne pyłu PM10	127,32	40,1-45 45,1-50 (w części zachodniej w rejonie drogi krajowej nr 88 i w części południowej)
stężenia średnioroczne pyłu zawieszonego PM2,5	49,56	20,1-24 24,1-28 (w części zachodniej w rejonie drogi krajowej nr 88)
stężenia średnioroczne benzo(a)pirenu	3,01-13,3 ng/m^3	1,01-2 ng/m^3 2,01-3 ng/m^3 (w części zachodniej w rejonie drogi krajowej nr 88)

Źródło – Program ochrony powietrza dla strefy opolskiej

Sejmik Województwa Opolskiego uchwałą nr XXXIV/417/2013 z dnia 25 października 2013r. przyjął „Program Ochrony Powietrza dla strefy opolskiej” ze względu na przekroczenia poziomów dopuszczalnych pyłu PM10, pyłu PM2,5 oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu wraz z planem działań krótkoterminowych. Dokument przygotowano w celu określenia działań, których realizacja ma doprowadzić do osiągnięcia wymaganej jakości powietrza. Zidentyfikowano przyczyny występowania ponadnormatywnych stężeń poszczególnych zanieczyszczeń oraz rozważono możliwe sposoby ograniczenia emisji ze źródeł mających największy wpływ na jakość powietrza. Strzelce Opolskie należą do gmin w województwie opolskim, gdzie występują największe obszary przekroczeń standardów jakości powietrza w zakresie pyłu zawieszonego PM10, pyłu zawieszonego PM2,5, benzo(a)piranu.

Przyczyn takiego stanu rzeczy należy upatrywać w kilku istotnych czynnikach. Jest ono spowodowane głównie emisją napływową z województwa i spoza województwa opolskiego, z ogrzewania indywidualnego oraz z transportu. Emisja z zakładów przemysłowych (emisja punktowa) nakłada się na emisję z indywidualnych systemów grzewczych i kotłowni (niska emisja). Analizując zmienność stężenia pyłu PM2,5 w ciągu roku zwraca uwagę fakt, iż w miesiącach letnich (wolnych od konieczności ogrzewania mieszkań) stężenie pyłu jest znacznie mniejsze niż w miesiącach chłodnych i zimowych: styczniu i lutym oraz listopadzie i grudniu. Za taki stan odpowiedzialne są niskie temperatury panujące w miesiącach zimowych, a co za tym idzie wzmożona emisja z indywidualnych systemów grzewczych i lokalnych kotłowni. W powiecie strzeleckim istotną wagę w stężeniach stanowi emisja z lokalnych źródeł komunikacyjnych (emisja liniowa). Najbardziej narażone na negatywne wpływy zanieczyszczeń powietrza są obszary charakteryzujące się intensywną zabudową z niewielkim udziałem terenów zielonych, dużą gęstością zaludnienia oraz wysokim natężeniem ruchu komunikacyjnego, czyli tereny miejskie.

3.3.2. Źródła emisji zagrożenia

Gmina Strzelce Opolskie należy do grupy gmin o średnim stopniu uprzemysłowienia. Zlokalizowanych jest tu szereg zakładów, które są źródłem zanieczyszczeń pyłowych i gazowych powietrza atmosferycznego. Do największych producentów zanieczyszczeń emitowanych do powietrza należy zaliczyć zakłady zlokalizowane na terenie miasta Strzelce

Opolskie mi. Zakład Energetyki Ciepłej, Zakłady Karne, Fabrykę Mebli, firmę INTRESILESIA McBride, Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej, zakład DROBCHEM-BIS, oraz ok. 60 lokalnych kotłowni o mocy nie przekraczającej 1 MW.

W latach 1994-1997 na terenie miasta realizowany był program ograniczenia niskiej emisji poprzez likwidację lokalnych kotłowni opalanych węglem i przyłączenia budynków do miejskiej sieci ciepłowniczej. Łącznie w tym okresie zlikwidowano 26 małych kotłowni. Od 1998 roku z kolei rozpoczęto modernizację kotłowni w budynkach użyteczności publicznej, polegającą na zmianie czynnika grzewczego na ekologiczny (gaz, olej opałowy).

Szacunkowa ocena rocznych emisji zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego na obszarze gminy, pochodzących z gospodarstw domowych, przedstawia się następująco:

- pył ogółem – 190 – 600 Mg/rok (w tym sadza 67,4 - 19,1 Mg/rok, benzo-a-piren 0,25 Mg/rok),
- SO₂ – od 177 do 266 Mg/rok,
- NO₂ – około 18 Mg/rok,
- CO - około 830 Mg/rok.

Powyższe dane wykazują znaczną uciążliwość niskiej emisji dla mieszkańców gminy i środowiska. Sumaryczna emisja pyłów i gazów z palenisk domowych waha się od 30% ogólnej emisji w mieście Strzelce Op. do 90% na terenach wiejskich gminy.

Istotnym źródłem zanieczyszczeń atmosfery są źródła liniowe. Do najistotniejszych w gminie Strzelce Op. należy zaliczyć autostradę A4 (grunty wsi Ligota Dolna i Górna), drogę krajową DK 94 i DK 88, drogę wojewódzką DW 426 i DW 409, a także linię kolejową nr 132 relacji Opole – Katowice. Są one źródłem głównie emisji tlenu azotu, tlenu węgla, dwutlenku węgla i węglowodorów (szczególnie benzenu) oraz pyłów zawierających związki ołowiu, kadmu, niklu i miedzi. Zasięg oddziaływania zanieczyszczeń emitowanych ze źródeł liniowych jest lokalny i waha się od 20 do 80m, w zależności od natężenia ruchu. **W najbardziej narażonych miejscach zanieczyszczenia powietrza są 4-40 krotnie wyższe, niż średnio na pozostałych obszarach.** Stąd na ograniczenie tego typu emisji ma wpływ sprawność układu komunikacyjnego (szczególnie na terenach miejskich) oraz rzeczywiste natężenie ruchu, które w ostatnich latach wykazuje cały czas tendencje do wzrostu. Szacunkowa ocena rocznych emisji zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego na obszarze gminy, pochodzących ze źródeł liniowych, przedstawia się następująco:

- pył ogółem PM10 – od 14 do 47 Mg/rok,
- Pb w PM10 – od 0.08 do 2,87 Mg/rok,
- SO₂ – od 6 do 61 Mg/rok,
- NO₂ – od 178 do 440 Mg/rok,
- CO - od 1879 do 3508 Mg/rok,
- Węglowodory alifatyczne – od 163 do 480 Mg/rok.

Na stan higieniczny atmosfery istotny wpływ ma także emisja niezorganizowana. Jej głównym źródłem są kopalnie zlokalizowane na terenie miasta Strzelce Op. oraz we wsi Szymiszów i Dziewkowice, a także oczyszczalnia ścieków w Strzelcach Op., składowisko odpadów w Szymiszowie, stacje paliw (7 w Strzelcach Op. i 1 w Błotnicy Strzeleckiej), zakłady produkujące pasze i tłuszcze techniczne.

TABELA 4

GINA STRZELCE OP – udział poszczególnych sektorów gospodarki w ogólnej emisji zanieczyszczeń do powietrza w 2003 roku.

LP.	SEKTOR	PYŁ OGÓŁEM	SO ₂	NO ₂
			% OGÓLNEJ EMISJI	
1	Indywidualne gospodarstwa	75,5	59,5	5,0
2	Ciepłownie, kotłownie, przemysł	18,9	32,4	17,5
3	Komunikacja	5,6	8,1	77,5

Źródło- Program ochrony środowiska Gminy Strzelce Op.

Niniejsze analizy wskazują, że najbardziej niekorzystne warunki ze względu na jakość atmosfery występują na terenie miasta Strzelce Op. gdzie następuje kumulacja emisji niskiej, emisji z sektora energetycznego oraz emisji komunikacyjnej.

3.4. KLIMAT AKUSTYCZNY

Zapewnienie właściwych warunków klimatu akustycznego jest jednym z podstawowych zadań w zakresie ochrony i kształtowania środowiska. Hałas przedostający się do środowiska na terenie gminy jest pochodną funkcjonowania obiektów produkcyjnych, baz materiałowo-sprzętowych, rzemiosła oraz komunikacji.

Głównymi źródłami uciążliwego hałasu na terenie gminy Strzelce Op. są:

- Autostrada A4 oraz droga krajowa DK 94 relacji Krzywa – Balice i DK 88 relacji Strzelce Op. Bytom, doprowadzająca ruch do węzła autostradowego NOGAWCZYCE,
- droga wojewódzka DW 426 relacji Strzelce Opolskie - Kędzierzyn-Koźle oraz DW 409 relacji Strzelce Op. – Gogolin – Dębina, doprowadzająca ruch do węzła autostradowego OLSZOWA,
- droga powiatowa DP 1805 O relacji Strzelce Op. – Leśnica - Zdieszowice, DP 1806 O relacji Sucha – Kalinów, DP 1807 O relacji Strzelce Op. – Krasiejów, DP 1808 relacji Kalinów – Zdieszowice, DP 1815 O relacji Izbicko - Grodzisko, DP 1816 O relacji Kadłub – Spórok oraz DP 1821 O relacji Rozmierka – Osiek,
- drogi powiatowe na terenie miasta Strzelce Op. przebiegające ulicą Cementową, Zakładową, Szpitalną i Mickiewicza,
- linia kolejowa znaczenia krajowego nr 132 relacji Bytom – Strzelce Op. – Opole - Wrocław,
- kopalnie odkrywkowe na gruntach miasta oraz wsi Szymiszów i Dziewkowice,
- zespoły zakładów przemysłowych, głównie na terenie miasta.

Ponadto **nowym źródłem hałasu komunikacyjnego stanie się lotnisko w Kamieniu Śląskim, po jego otwarciu.** Rejon wsi Ligota Dolna i Górna, Kalinów, Kalinowice i Niwki będzie narażony na hałas pochodzący ze startów i lądowań samolotów.

Najistotniejszym, komunikacyjnym źródłem hałasu jest droga krajowa DK 94. Na podstawie wyników pomiarów przedstawionych w opracowaniu ekofizjograficznym wsi Sucha ocenia się, że strefa zagrożenia hałasem > 60 dB(A) przebiega w odległości 20-30m w porze dziennej, a hałasem > 50 dB(A) 200-230m w porze nocnej. Największe zagrożenia tego typu występują na sąsiednich terenach zabudowanych we wsi Sucha oraz w zabytkowym centrum miasta Strzelce Op., gdzie dodatkowo nakłada się ruch komunikacyjny wewnątrzmijski oraz ruch tranzytowy do węzła autostradowego OLSZOWA i NOGAWCZYCE. W mniejszym stopniu zagrożenia hałasem pochodzącym z tej drogi dotyczą terenów zabudowanych wsi Warmątowice, Błotnica Strzelecka i Płużnica, ze względu na znaczne zmniejszenie natężenia ruchu na tym odcinku drogi.

Nie mniej istotnym źródłem hałasu komunikacyjnego jest droga krajowa DK 88, doprowadzająca ruch komunikacyjny do węzła autostradowego NOGAWCZYCE, oraz droga wojewódzka DW 426 doprowadzająca ruch komunikacyjny do węzła autostradowego OLSZOWA. Za teren szczególnie narażony na hałas należy uznać centrum miasta Strzelce Op. wraz z ulicami Opolską – Krakowską - Toszecką (położonymi w ciągu drogi krajowej DK 94), ulicami Parkową – Kozielską – Marka Prawego (położonym w ciągu drogi wojewódzkiej DW 426) oraz ulicę Gogolińską (położoną w ciągu drogi wojewódzkiej DW 409), gdzie na ruch wewnątrzmijski nakłada się ruch tranzytowy zewnętrzny.

Źródłem uciążliwego hałasu dla terenów zabudowanych wsi Szymiszów, Dziewkowice, Warmątowice i Błotnica Strzelecka, a także na terenie miasta Strzelce Op., jest także

magistralna linia kolejowa nr 132 relacji Wrocław - Kraków. Planowana jej modernizacja, polegająca na dostosowaniu jej do prędkości pociągów 160km/h, spowoduje zwiększenie poziomów hałasu na terenach sąsiednich w pasie do ok. 500m od torów trakcji.

Znacznym źródłem hałasu są także tereny przemysłowo-usługowe skupione na obszarze miasta Strzelce Op. przy ul. 1-Maja, Zakładowej, Marka Prawego i Dziewkowskiej, a także ul Gogolińskiej. Zagrożenia hałasem przemysłowym na terenach wiejskich, ze względu na charakter zabudowy, występują sporadycznie. Głównie narażone są tereny zabudowy mieszkaniowej we wsi Szymiszów, Rozmierka, Kadłub i Błotnica Strzelecka.

3.5. ELEKTROMAGNETYCZNE PROMIENIOWANIE NIEJONIZUJĄCE, SZKODLIWE DLA LUDZI I ŚRODOWISKA

Promieniowanie elektromagnetyczne niejonizujące związane jest z wytwarzaniem pól elektromagnetycznych o częstotliwościach 50 Hz, o wartościach natężenia powyżej 1 kV/m. W praktyce takie pole wytwarzane jest przez napowietrzne linie energetyczne o napięciu znamionowym od 110 kV wzwyż, a także przez urządzenia radiokomunikacyjne.

Zagrożenia promieniowaniem niejonizującym na obszarze gminy Strzelce Op. powodują głównie linie energetyczne wysokich napięć:

- dwutorowa linia 110kV relacji Blachownia – Strzelce Opolskie – Ozimek,
- jednotorowa linia 110 kV relacji Ozimek - Cementownia Strzelce Op.,
- jednotorowa linia 110kV relacji Cementownia - Strzelce Op..

oraz Główne Punktu Zasilania, usytuowane na terenie miasta Strzelce Op. i stacje nadawcze telefonii komórkowej, usytuowane na gruntach wsi Błotnica Strzelecka, Roźniatów, Rozmierz i Kadłub oraz w mieście Strzelce Op..

Dla ww. linii elektroenergetycznych nie utworzono obszaru ograniczonego użytkowania, ale potencjalny zasięg ich oddziaływania wynosi (maksymalne strefy ochronne liczone od osi linii 110 kV) - 19,5m (łącznie - 40m). Nie znane jest natomiast zagrożenie z 6 stacji bazowych telefonii komórkowej istniejących na terenie gminy.

3.6. ZAGROŻENIA ODPADAMI

Gospodarka odpadami na obszarze gminy Strzelce Op. sprowadza się do zorganizowanego systemu ich odbioru oraz składowania na urządzonym składowisku we wsi Szymiszów. Lokalnie na terenie wszystkich wsi zinwentaryzowano nielegalne, dzikie składowiska odpadów, które należy zrehabilitować. Szacuje się, że na obszarze gminy zorganizowaną zbiórką odpadów komunalnych objętych jest około 76% odpadów wytworzonych oraz blisko 100% mieszkańców i 73% posesji. Część odpadów zagospodarowywanych jest przez mieszkańców we własnym zakresie. Dane te świadczą o tym, że bezpośrednio do środowiska trafia około 15% odpadów wytworzonych na obszarze gminy. W kilku miejscach, w szczególności na nieużytkach poeksploatacyjnych, stwierdzono obecność niewielkich „dzikich” wysypisk odpadów. Generalnie zagrożenie ze strony odpadów komunalnych przy odpowiedniej kulturze i świadomości ekologicznej mieszkańców należy uznać za niewielkie.

Główne zagrożenie dla środowiska, w tym szczególnie środowiska wodnego, stanowią wylwane nieczystości płynne. **Problem usuwania odpadów płynnych, w tym szczególnie ścieków bytowych, w dalszym ciągu nie jest rozwiązany.** Z wyjątkiem miasta, gdzie funkcjonuje nowoczesna oczyszczalnia ścieków i system kanalizacyjny, oraz podłączonych do niej wsi Warmątowice i Szczepanek, na obszarze gminy ścieki bytowe są przeważnie odprowadzane w sposób niekontrolowany do gruntu, cieków wodnych czy rowów melioracyjnych. Ich ilość roczną szacuje się na około 800.000m³ (2.200m³/dobę), a tylko około 10.500 m³/rok ścieków dowożonych jest przez wozy asenizacyjne z terenów wiejskich do oczyszczalni. Z uwagi na występowanie na terenie

gminy JCWP 116, potencjalnie zagrożonego, oraz zagrożenia powodowane przez zanieczyszczenia ściekami komunalnymi, konieczność pełnej kontroli nad gospodarką ściekową i odpadową (szczególnie w pasie obszaru obejmującym Szymiszów, Suchą, Rozmierz, Rozmierkę, Szczepanek, Dziewkowice i Brzezina - Warmątowice), jest bezdyskusyjna.

Obecny rolniczy charakter obszaru gminy decyduje o tym, że w jej obrębie powstawanie odpadów przemysłowych nie stanowi większego problemu. Zlokalizowane tutaj obiekty produkcyjne branży spożywczej i obsługi rolnictwa są w głównej mierze źródłem powstawania odpadów szklanych i metalowych (złom), które w większości przypadków wykorzystywane są gospodarczo, lub po krótkim okresie składowania oddawane do punktów skupu.

Odpadem, który stanowi źródło zagrożenia dla środowiska na obszarze gminy jest niewątpliwie gnojowica i gnojówka. Efektem ich stosowania w rolnictwie bez ograniczeń (łącznie ze słabo rozwiniętą gospodarką ściekową) jest pogorszenie stanu czystości wód, gruntowych i powierzchniowych, a w konsekwencji wód podziemnych.

3.7. ZAGROŻENIA POWODZIĄ

Na obszarze gminy Strzelce Op. nie występują zagrożenia powodziowe. Lipcowa powódź w 1997 roku nie dotknęła w ogóle jej obszaru, chociaż fala cofkowa na rzece Jemielnicy podeszła pod jej zachodnią granicę na wysokości wsi Kadłub - Grodzisko. Jednocześnie w wyniku podniesienia się poziomu wód gruntowych podtopione zostały niektóre budynki w tym rejonie.

Potencjalne zagrożenie powodziowe, przede wszystkim o charakterze podtopień i niewielkich zalewów po nagłych wiosennych i letnich wezbraniach, występuje głównie na terenie doliny Jemielnicy we wsiach Kadłub z przysiółkiem Kadłubki Piec i Osiek z przysiółkiem Kaształ. Regulacyjną rolę dla przepływów w rzece pełnią mokradła w górnym odcinku na wysokości Centawy oraz stawy w Gąsiorowicach. Na obszarze gminy za sprawą budowy nowych małych zbiorników zwiększa się retencja, co łagodzi skutki wezbrań. Z kolei na terenie dzielnicy Strzelec Op. MOKRE ŁANY, ze względu na skomplikowaną budowę geologiczną oraz zjawiska krasowe, również występuje zagrożenie podtopieniami w strefie przyległej do wywierzysk wód szczelinowych.

Na obszarze gminy Strzelce Opolskie nie zostały wyznaczone obszary zagrożenia powodziowego w rozumieniu ustawy *Prawo wodne* tzn.

- obszary bezpośredniego zagrożenia powodzią,
- obszary potencjalnego zagrożenia powodzią.

Rzeki gminy nie mają wystarczającego potencjału wezbraniowego, brak jest więc potrzeby wprowadzania technicznej ochrony przeciwpowodziowej.

ROZDZIAŁ III

**UWARUNKOWANIA HISTORYCZNO -
KULTUROWE I KRAJOBRAZOWE**

1. PRAWNE FORMY OCHRONY WARTOŚCI KULTUROWYCH

Art. 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2003r. Nr 162, poz. 1568 z późn. zm.) wprowadza następujące formy ochrony zabytków:

- **wpis do rejestru zabytków**,
- uznanie za pomnik historii,
- utworzenie parku kulturowego,
- **ustalenie ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.**

Jednocześnie ww. ustawa określa, że ochronie i opiece podlegają, bez względu na stan zachowania (w zakresie planowania przestrzennego):

1) zabytki nieruchome będące w szczególności:

- **krajobrazami kulturowymi,**
- **układami urbanistycznymi, ruralistycznymi i zespołami budowlanymi,**
- **dzielami architektury i budownictwa,**
- dziełami budownictwa obronnego,
- **obiektami techniki, zwłaszcza kopalniami, hutami, elektrowniami i innymi zakładami przemysłowymi,**
- **cmentarzami,**
- **parkami, ogrodami i innymi formami zaprojektowanej zieleni,**
- **miejscami upamiętniającymi wydarzenia historyczne bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji,**

2) zabytki archeologiczne będące w szczególności:

- **pozostałościami terenowymi pradziejowego i historycznego osadnictwa,**
- **cmentarzyskami,**
- **kurhanami,**
- relikwiami działalności gospodarczej, religijnej i artystycznej.

3) ochronie podlegać mogą także nazwy geograficzne, historyczne lub tradycyjne nazwy obiektu budowlanego, placu, ulicy lub jednostki osadniczej.

Powyżej wyłuszczone formy ochrony zabytków, wprowadzone na terenie gminy Strzelce Op. oraz obiekty i tereny objęte ochroną ustanowione dla niej.

2. IDENTYFIKACJA ZASOBÓW DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

Miasto Strzelce jest miastem wyróżniającym się wśród innych miast opolszczyzny z uwagi na posiadane dziedzictwo kulturowe, czyli materialne i duchowe wartości związane z jego dziejami. Obszar gminy zaliczyć można do bogatych w zasoby dziedzictwa kulturowego w województwie opolskim. Licznie zachowane zabytki archeologiczne, zabytki nieruchome i ruchome wraz ze współczesnymi dobrami kultury oraz wartościami niematerialnymi stanowią dziedzictwo kulturowe tego obszaru. Gmina i miasto Strzelce Op., mimo dużych strat poniesionych w czasie II Wojny Światowej, zachowały klimat minionych wieków, liczne zabytki, a także duże walory krajobrazu kulturowego.

Cały obszar gminy Strzelce Opolskie został rozpoznany stosowaną obecnie metodą powszechnej inwentaryzacji zabytków archeologicznych Polski pod nazwą ARCHEOLOGICZNE ZDJĘCIE POLSKI. Ślady osadnictwa przedhistorycznego udokumentowane są obecnie 269-ciomą stanowiskami archeologicznymi, z czego ściśle określoną lokalizację mają 184-ry stanowiska (68%), a następne 85 ma lokalizację nieokreśloną lub nieustaloną (32%). Około 9% ogólnej liczby udokumentowanych stanowisk archeologicznych zostało wpisanych do rejestru zabytków województwa opolskiego. Największą liczbę zabytków archeologicznych udokumentowano na terenie miasta Strzelce

Op. (27,1% ogólnej liczby) oraz na gruntach wsi Grodzisko (12,6%), Rozmierka (10,8%), Szymiszów (6,3%), Rożniątów (5,9%) i Kalinowice (5,3%). W jednej tylko wsi, Jędrynie, stanowisk archeologicznych nie udokumentowano, a w trzech następnych ich ilość jest śladowa (Dziewkowice, Płużnica Wielka, Szczepanek i Warmątowice). Najbardziej zasobna w udokumentowane zabytki archeologiczne jest centralna i zachodnia część obszaru gminy. Występujące na tych terenach nawarstwienia kulturowe, datowane głównie na okres średniowieczny, miały wpływ na prawne ustanowienie na terenie miasta Strzelce Op.:

strefy W - ochrony archeologiczno-konserwatorskiej, obejmującej teren posadowienia bram miejskich Krakowskiej i Opolskiej,

strefy OW - obserwacji archeologicznej, obejmującej teren starego miasta Strzelce Opolskie w granicach lokacji wraz z terenem obwarowań (pokrywająca się ze strefą ochrony konserwatorskiej "A").

Liczniej na obszarze gminy Strzelce Opolskie udokumentowane są zabytki nieruchome. Ochroną objętych jest ogółem 727 obiektów kubaturowych i inżynieryjnych, z czego 43 (5,7%) obiekty ujęte są w rejestrze zabytków, a 685 (94,3%) obiektów ujętych jest w gminnej ewidencji zabytków (sporządzonej w 2006 roku). Tylko niektóre zabytki ujęte w gminnej ewidencji zabytków chronione są prawem miejscowym (tzn. obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego).

Najbardziej zasobne w obiekty zabytkowe (archeologiczne i nieruchome) jest miasto Strzelce Opolskie, skupiające na swoim terenie 34,5% ogólnej liczby zabytków obszaru. Wśród wsi wyróżnia się Szymiszów (7,9%), Rozmierka (7,3%), Grodzisko (5,0%), Błotnica Strzelecka (4,5%) oraz Kadłub i Kalinów (po 4,3%). Te obszary, ze względu na liczbę zachowanych zabytków, należy uznać za najbardziej wartościowe kulturowo i wymagające ochrony.

Dominująca liczba obiektów zabytkowych i stanowisk archeologicznych znajduje się na terenach wiejskich gminy (63% zabytków nieruchomych i 73% stanowisk archeologicznych). Tabela zamieszczona poniżej ocenia wartość kulturową poszczególnych miejscowości gminy Strzelce Op. w ujęciu statystycznym.

TABELA 5

GINA STRZELCE OP. – ilość zachowanych zabytków nieruchomych i archeologicznych oraz zabytkowych zespołów przestrzennych świadcząca o wartości kulturowej terenu - STAN 2007R.

LP	MIEJSCOWOŚĆ	LICZBA ZABYTKÓW ARCHOEOLOGICZNYCH (w tym o określonej lokalizacji)		LICZBA ZABYTKÓW NIERUCHOMYCH (w tym w rejestrze)		LICZBA ZABYTKOWYCH ZESPOŁÓW PRZESTRZENNYCH (w tym w rejestrze)	ŁĄCZNIE (w tym w rejestrze)	
		liczba	%	liczba	%		liczba	%
1	Miasto Strzelce Op.	73 (35)	27,1	271(25)	37,3	1 (1)	344 (27)	34,5
2	Błotnica Strzelecka	10 (7)	3,7	33 (2)	4,6	-	43 (0)	4,5
3	Brzezina	7 (7)	2,6	6 (0)	0,8	-	13 (1)	1,3
4	Dziewkowice	2 (2)	0,8	28 (1)	3,8	-	30 (1)	3,1
5	Grodzisko	34 (30)	12,6	15 (1)	2,1	-	49 (3)	5,0
6	Jędrnie	-	-	2 (0)	0,2	-	2 (0)	0,2
7	Kadłub	6 (4)	2,2	36 (2)	5,0	-	42 (2)	4,3
8	Kalinowie	14 (9)	5,3	20 (1)	2,8	-	34 (1)	3,5
9	Kalinów	8 (8)	2,9	35 (4)	4,9	-	43 (4)	4,3
10	Ligota Dolna	7 (4)	2,6	15 (0)	2,1	-	22 (0)	2,2
11	Ligota Górna	6 (2)	2,2	10 (0)	1,4	-	16 (0)	1,6
12	Niwki	13 (7)	4,9	24 (0)	3,3	-	37 (1)	3,8

13	Osiek	7 (7)	2,6	15 (0)	2,1	-	22 (1)	2,2
14	Płużnica Wlk.	3 (3)	1,1	20 (3)	2,8	-	23 (4)	2,3
15	Rozmierka	29 (21)	10,8	42 (2)	5,7	-	71 (5)	7,3
16	Rozmierz	7 (7)	2,6	25 (2)	3,4	-	32 (3)	3,4
17	Roźniątów	16 (14)	5,9	22 (0)	3,0	-	23 (2)	2,3
18	Sucha	5 (4)	1,9	16 (0)	2,2	-	21 (0)	2,2
19	Szczepanek	3 (2)	1,1	14 (0)	1,9	-	17 (0)	1,8
20	Szymiszów	17 (11)	6,3	59 (0)	8,1	-	76 (0)	7,9
21	Warmątowice	2 (0)	0,8	19 (0)	2,5	-	21 (0)	2,1
	OGŁOŁEM	269 (184)	100	727 (43)	100	2 (2)	996 (55)	100

Źródło : Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków – opracowanie własne M.O.

Zabytki nieruchome występują w mieście oraz we wszystkich wsiach gminy, przy czym najwięcej jest ich w mieście Strzelce Op. (37,3% ich ogólnej liczby) oraz we wsi Szymiszów (8,1%), Rozmierka (5,7%), Kadłub (5,0%), Błotnica Kalinów (4,9%) i Strzelecka (4,6%). Nieliczne spotykamy we wsi Jędrnie (0,2%), Brzezina (0,8%) i Płużnica Wielka (1,1%).

Wśród zabytków nieruchomych najliczniejsze są budynki mieszkalne, reprezentowane przez wille, kamienice, domy, budynki mieszkalno-gospodarcze, które stanowią ok. 48% ogólnej liczby zabytków miasta i gminy. W mieście stanowią one ok. 63% ogólnej liczby jego obiektów zabytkowych, a na terenach wiejskich ok. 39%. Znaczna jest także liczba zabytków gospodarczych, reprezentowanych przez stodoły, chlewnie, stajnie, obory, spichlerze, wozownie itd., które stanowią ok. 23% ogólnej liczby zabytków gminy, przy czym na terenach wiejskich stanowią ok. 30% , a w mieście nie więcej niż 11%.

Historyczny rozwój gminy, w tym szczególnie rozwój przemysłu, wpłynął na liczny udział zabytków przemysłowych i wytwórczych oraz budynków użyteczności publicznej, reprezentowanych przez budynki szkoły, dworca, hotelu, kasyna, banku, poczty, ratusza, sądu, karczmy itd. Zabytki przemysłowe stanowią niecałe 6% zabytków gminy, przy czym na terenie miasta ich liczebność jest większa niż na terenach wiejskich gminy. Z kolei zabytkowe budynki użyteczności publicznej stanowią aż 7% ogólnej liczby zabytków obszaru, a ich ilość na terenie miasta i na terenach wiejskich gminy jest prawie taka sama. W gminie Strzelce Opolskie zachowała się także znaczna ilość zabytkowych obiektów inżynierskich reprezentowanych przez wiadukt, stacje trafo, most, jaz.

Charakterystyczna dla gminy Strzelce Op. jest stosunkowo niewielka liczba zabytków sakralnych, reprezentowanych przez kościoły, klasztory, kaplice, kapliczki, domy pogrzebowe, grotty, szopki i mogiły. Stanowią one około 11% ogólnej liczby zabytków gminy, przy czym na terenie miasta ich liczba nie przekracza 9% jego zabytków.

O wysokich wartościach kulturowych obszaru świadczą także istniejące tutaj zabytki ruchome (15 szt.), najczęściej reprezentowane przez rzeźbę św. Jana Nepomucena (6 rzeźb). Znajdują się one w mieście Strzelce oraz ośmiu wsiach gminy (Błotnica Strzelecka, Grodzisko, Kalinowice, Kalinów, Niwki, Rozmierka, Sucha i Szymiszów).

Niewątpliwą atrakcją gminy Strzelce Op. są cenne, zabytkowe zespoły zabudowy feudalnej:

- zespół zabudowy dawnego zamku wraz z parkiem krajobrazowym w Strzelcach Opolskich,
- zespół zabudowy pałacowo-folwarcznej z parkiem krajobrazowym w Błotnicy Strzeleckiej oraz Szymiszowie,
- zespoły zabudowy dworsko-folwarcznej z parkami (lub bez) w Kadłubie, Kalinowicach, Kalinowie, Płużnicy Wielkiej, Rozmierce, Roźniątowie oraz Warmątowicach,
- zespół zabudowy folwarcznej w Strzelcach Opolskich, Brzezynie, Ligocie Dolnej, Roźniątowie.

Cenne są także inne zespoły zabudowy na obszarze gminy Strzelce, związane głównie z rozwojem przemysłu oraz budową linii kolejowych. Do najcenniejszych należy zaliczyć:

- zespół zabudowy robotniczej (mieszkalnej) przy dawnych zakładach wapienniczych wraz z pałacem fabrykanta w Szymiszowie,
- zespół zabudowy więziennej przy ul. Ks. Miarki w Strzelcach Opolskich,
- zespół zabudowy dworca kolejowego wraz z osiedlem KOLEJARZY przy ul. Dworcowej oraz ul. Żwirki i Wigury w Strzelcach Opolskich,
- zespół zabudowy folwarcznej przy ul. Mickiewicza na SUCHYCH ŁANACH,
- osiedle mieszkaniowe ZYDLUNGI w Strzelcach Op.
- osiedle mieszkaniowe przy ul. Gogolińskiej – K. Wyszyńskiego - Topolowej – Gen-Świerczewskiego (zespół zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej) w Strzelcach Op.,
- osiedle mieszkaniowe w rejonie ul. Moniuszki i Rozenbergów w Strzelcach Op.

Niewątpliwie największą wartość kulturowo - historyczną, a także krajobrazową, mają ukształtowane w okresie średniowiecza genetyczne oraz później powstałe układy przestrzenne miasta i wsi, wraz z historyczną siecią dróg oraz zachowaną zabytkową zabudową. Wykonane do tej pory studia nad zabytkowymi układami przestrzennymi analizowanego obszaru należy uznać za niepełne, ponieważ dotyczyły tylko terenu miasta. Niewątpliwa wartość jego układu przestrzennego została potwierdzona przez ustanowienie strefy ścisłej ochrony konserwatorskiej (typu A) oraz strefy ochrony konserwatorskiej (typu B), a także strefy ochrony krajobrazu (typu K).

Strefą A - ścisłej ochrony konserwatorskiej objęto dawne miasto lokacyjne Strzelce Opolskie, którego mury obronne przebiegały ulicami Powstańców Śl., Kościuszki, Wałową, Zatylną i pomiędzy południowymi blokami zabudowy miejskiej, a założeniem pałacowo-parkowym. Strefa ta została wprowadzona do ustaleń obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miasta Strzelce Op.

Z kolei **strefą ochrony konserwatorskiej B** objęto:

- część przedmieścia Opolskiego, Krakowskiego i Lublinieckiego z XIX w. z centrum wokół nowego rynku PL. Żeromskiego z zabudową miejską z przełomu XIX/XX wieku, wraz z WIELKIM FOLWARKIEM,
- obszar podmiejski dawnej wsi ADAMOWICE wzdłuż ul. 1-Maja z zachowaną historyczną parcelacją i zespołem zabudowy zagrodowej z XIX/XX wieku,
- obszar podmiejski dawnej wsi SUCHE ŁANY położonej wzdłuż ul. Kozielskiej z zachowaną historyczną parcelacją, rozszerzeniem drogi w centrum osiedla i zespołem zabudowy zagrodowej z drugiej połowy XIX w. i przełomu XIX/XX wieku,
- obszar śródmiejski położony w rejonie ul. Powstańców Śląskich – Dworcowej - Karola Miarki.

Prawną ochronę wartości krajobrazowych, poprzez ustanowienie w planach miejscowych **strefy K - ochrony krajobrazu kulturowego**, wprowadzono dla następujących terenów w mieście Strzelce Op.:

założenie pałacowo-parkowe (ruinę zamku sięgającego początków XVI wieku, bramę wjazdową z połowy XX wieku, park krajobrazowy wartościowym drzewostanem),
cmentarz przy kościele św. Barbary i ul. Opolskiej wraz z sąsiednimi terenami sportowymi,
cmentarz przy ul. Marka Prawego,
zespół zieleni przy ul. Opolskiej - park miejski.

Proponuje się likwidację stref ochrony krajobrazu kulturowego typu „K” na rzecz wprowadzenia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego stosownych

ustaleń, zapewniających rzeczywistą ochronę krajobrazu kulturowego w granicach zabytkowych układów urbanistycznych i ruralistycznych.

2.1. CHRONIONE PRAWEM ZABYTKI ARCHEOLOGICZNE

Poniżej wyszczególniono stanowiska archeologiczne na terenie gminy Strzelce Op., przy czym stanowiska o nieokreślonej i nieustalonej lokalizacji (o których wiadomo z badań historycznych) oznaczono gwiazdką (*)

TABELA 6

GMINA STRZELCE OP. - wykaz stanowisk archeologicznych, stan 2007r.

Lp.	Miejscowość	Nr stanowiska	funkcja obiektu	bliższa chronologia	Nr rejestru
1	Błotnica Strzelecka	1	cmentarzysko, osada	V okres epoki brązu, okres halsztacki, wczesne średniowiecze, średniowiecze (XIV-XVw)	A – 209/70
2	Błotnica Strzelecka	2	skarb	okres wpływów rzymskich	-
3	Błotnica Strzelecka	3*	skarb	średniowiecze	-
4	Błotnica Strzelecka	4	punkt osadniczy	epoka kamienia	-
5	Błotnica Strzelecka	5*	cmentarzysko (?)	?	-
6	Błotnica Strzelecka	6	punkt osadniczy, osada produkcyjna	kultura łużycka (?), okres wpływów rzymskich	-
7	Błotnica Strzelecka	7	punkt osadniczy	pradzieje, wczesne średniowiecze średniowiecze (XIV-XVw.)	-
8	Błotnica Strzelecka	8	osada	XIV-XVw.	-
9	Błotnica Strzelecka	9	punkt osadniczy	pradzieje, wczesne średniowiecze średniowiecze (XIV-XVw.)	-
10	Błotnica Strzelecka	10	ślad osadnictwa, punkt osadniczy	epoka kamienia, pradzieje, XIV-XVw.	-
11	Brzezina	1	grodzisko	średniowiecze	A – 795/88
12	Brzezina	2	osada, punkt osadniczy	XI-XIIw., XIV-XVw.	-
13	Brzezina	3	grodzisko	średniowiecze (?)	-
14	Brzezina	4	punkt osadniczy	epoka kamienia, średniowiecze	-
15	Brzezina	5	punkt osadniczy	średniowiecze	-
16	Brzezina	6	punkt osadniczy	V okres epoki brązu, okres halsztacki, średniowiecze XIV-XVw.	-
17	Brzezina	7	punkt osadniczy	epoka kamienia	-
18	Dziewkowice	1	cmentarzysko kultury łużyckiej	epoka brązu	-
19	Dziewkowice	2	punkt osadniczy	średniowiecze XIV-XVw.	-
20	Grodzisko	1	punkt osadniczy	neolit, wczesne średniowieczne, XIV-XVw.	-
21	Grodzisko	2	ślad osadnictwa	neolit	-
22	Grodzisko	3	punkt osadniczy, osada	epoka kamienia, wczesne średniowiecze XI-XIIw., XIV-XVw.	A-1085/98
23	Grodzisko	4	punkt osadniczy	neolit	-
24	Grodzisko	5	punkt osadniczy	wczesne średniowiecze	-
25	Grodzisko	6	punkt osadniczy	pradzieje, średniowiecze	-
26	Grodzisko	7	osada, punkt osadniczy	późny okres rzymski, wczesne średniowiecze, średniowiecze	A-1082/98
27	Grodzisko	8	punkt osadniczy	Późne średniowiecze XIV-XVw.	-
28	Grodzisko	9	ślad osadnictwa	epoka kamienia	-
29	Grodzisko	10	punkt osadniczy	pradzieje, średniowiecze	-
30	Grodzisko	11	punkt osadniczy	średniowiecze	-
31	Grodzisko	12	punkt osadniczy	średniowiecze	-
32	Grodzisko	13	punkt osadniczy	średniowiecze	-
33	Grodzisko	14	punkt osadniczy	średniowiecze	-
34	Grodzisko	15	punkt osadniczy	średniowiecze	-
35	Grodzisko	16	punkt osadniczy	średniowiecze	-
36	Grodzisko	17	punkt osadniczy	średniowiecze	-
37	Grodzisko	18	punkt osadniczy	średniowiecze	-
38	Grodzisko	19	punkt osadniczy	średniowiecze	-
39	Grodzisko	20	punkt osadniczy	średniowiecze	-
40	Grodzisko	21	punkt osadniczy	średniowiecze	-

41	Grodzisko	22*	śląd osadnictwa	neolit	-
42	Grodzisko	23*	śląd osadnictwa	neolit	-
43	Grodzisko	24*	grodzisko domniemane	średniowiecze	-
44	Grodzisko	25*	śląd osadnictwa	?	-
45	Grodzisko	26	śląd osadnictwa, punkt osadniczy	epoka kamienia, średniowiecze	-
46	Grodzisko	27	śląd osadnictwa, punkt osadniczy	wczesne średniowiecze-faza młodsza, średniowiecze	-
47	Grodzisko	28	punkt osadniczy	wczesne średniowiecze	-
48	Grodzisko	29	punkt osadniczy	średniowiecze	-
49	Grodzisko	30	punkt osadniczy	średniowiecze	-
50	Grodzisko	31	punkt osadniczy	średniowiecze	-
51	Grodzisko	32	punkt osadniczy	nieokreślona	-
52	Grodzisko	33	punkt osadniczy	nieokreślona	-
53	Grodzisko	34	punkt osadniczy	neolit późny, pradzieje, średniowiecze	-
54	Kalinowice	1	cmentarzysko	okres wpływów rzymskich	-
55	Kalinowice	3*	śląd osadnictwa	okres wpływów rzymskich	-
56	Kalinowice	4	punkt osadniczy	epoka kamienia	-
57	Kalinowice	5	punkt osadniczy, osada	epoka kamienia, epoka kamienia - okres halsztacki, późny okres wpływów rzymskich, średniowiecze	-
58	Kalinowice	6	punkt osadniczy	prahistoria	-
59	Kalinowice	7	punkt osadniczy	epoka kamienia	-
60	Kalinowice	8*	punkt osadniczy	średniowiecze	-
61	Kalinowice	9*	osada	okres wpływów rzymskich	-
62	Kalinowice	10*	śląd osadnictwa	epoka kamienia	-
63	Kalinowice	11*	punkt osadniczy	V okres epoki brązu	-
64	Kalinowice	12*	śląd osadnictwa	okres wpływów rzymskich	-
65	Kalinowice	13	punkt osadniczy	średniowiecze XIV-XVw.	-
66	Kalinowice	14	punkt osadniczy	średniowiecze XIV-XVw.	-
67	Kalinowice	15	punkt osadniczy	epoka kamienia, epoka brązu, średniowiecze	-
68	Kalinów	1	cmentarzysko kultury przeworskiej i kultury łużyckiej punkt osadniczy	okres halsztacki, II-IIIw n.e., średniowiecze XIV-XVw.	-
69	Kalinów	2	cmentarzysko	epoka brązu, okres halsztacki	-
70	Kalinów	3	punkt osadniczy	?	-
71	Kalinów	4	cmentarzysko	okres halsztacki	-
72	Kalinów	5	punkt osadniczy	V okres epoki brązu	-
73	Kalinów	6	punkt osadniczy	(?), okres wpływów rzymskich, wczesne średniowiecze – faza młodsza, średniowiecze	-
74	Kalinów	7	punkt osadniczy	okres wpływów rzymskich, średniowiecze XIV-XVw.	-
75	Kalinów	8	punkt osadniczy	neolit (?), okres wpływów rzymskich, średniowiecze XIV-XVw.	-
76	Kadłub	1	punkt osadniczy	neolit	-
77	Kadłub	2	śląd osadnictwa	neolit	-
78	Kadłub	3	punkt osadniczy	pradzieje, późne średniowiecze	-
79	Kadłub	4*	punkt osadniczy	epoka kamienia	-
80	Kadłub	5*	punkt osadniczy	mezolit	-
81	Kadłub	6	osada produkcyjna	XIV-XVw.	-
82	Ligota Dolna	1*	punkt osadniczy	paleolit, neolit, V epoka brązu i halsztat średniowiecze	-
83	Ligota Dolna	2	grodzisko (?)	średniowiecze	-
84	Ligota Dolna	3*	punkt osadniczy	neolit, pradzieje	-
85	Ligota Dolna	4*	punkt osadniczy	neolit	-
86	Ligota Dolna	5*	cmentarzysko kultury łużyckiej	okres halsztacki	-
87	Ligota Dolna	6	śląd osadnictwa	późne średniowiecze	-
88	Ligota Dolna	7	śląd osadnictwa	paleolit górny (?)	-
89	Ligota Górna	1*	śląd osadnictwa	epoka kamienia, średniowiecze, nieokreślone	-
90	Ligota Górna	2	punkt osadniczy	prahistoryczny, średniowiecze	-
91	Ligota Górna	3*	śląd osadnictwa	średniowiecze	-
92	Ligota Górna	4*	śląd osadnictwa	śląd osadniczy	-
93	Ligota Górna	5*	punkt osadniczy	śląd osadniczy	-
94	Ligota Górna	6	osada	późne średniowiecze	-
95	Niwki	1*	punkt osadniczy	epoka kamienia (?), średniowiecze, prahistoria	-

96	Niwki	2*	punkt osadniczy	późny okres wpływów rzymskich	-
97	Niwki	3*	śląd osadnictwa	epoka kamienia	-
98	Niwki	4*	punkt osadniczy	epoka kamienia	-
99	Niwki	5*	osada	późny okres wpływów rzymskich	-
100	Niwki	6	śląd osadnictwa	okres wpływów rzymskich	-
101	Niwki	7	osada, punkt osadniczy	okres wpływów rzymskich, średniowiecze XIV-XVw., prądzieje	A-698/86
102	Niwki	8	osada, punkt osadniczy	okres wpływów rzymskich, średniowiecze XIV-XVw. prądzieje	-
103	Niwki	9	punkt osadniczy	średniowiecze XIV-XVw.	-
104	Niwki-	10	punkt osadniczy	średniowiecze XIV-XVw	-
105	Niwki	11	punkt osadniczy	średniowiecze XIV-XVw	-
106	Niwki	12*	punkt osadniczy	IVw. n.e., okres wpływów rzymskich, średniowiecze	-
107	Niwki	13	punkt osadniczy	wczesne średniowiecze, późne średniowiecze, prądzieje	-
108	Osiek	1	punkt osadniczy, osada	prądzieje, X-1 poł. XIw., XIV-XVw.	A-1079/98
109	Osiek	2	punkt osadniczy (stanowisko hutnicze)	XIV-XVw.	-
110	Osiek	3	punkt osadniczy (stanowisko hutnicze)	XIV-XVw.	-
111	Osiek	4	cmentarzysko	?	-
112	Osiek	5	punkt osadniczy (stanowisko hutnicze)	XIV-XVw.	-
113	Osiek	6	śląd osadnictwa, punkt osadniczy	epoka kamienia – faza D, późne średniowiecze, prądzieje	-
114	Osiek	7	punkt osadniczy	wczesne średniowiecze XI-XIIw., XIVw.	-
115	Płużnica Wielka		grodzisko	XIV-XV w.	A – 343/72
116	Płużnica Wielka	2	śląd osadnictwa	prądzieje, XIV-XVw.	-
117	Płużnica Wielka	3	wał	(?)	-
118	Rozmierka	1	punkt osadniczy	V okres epoki brązu – okres halsztacki, wczesne średniowiecze, średniowiecze	A-856/89
119	Rozmierka	2	punkt osadniczy, osada	epoka kamienia, okres halsztacki	-
120	Rozmierka	3	punkt osadniczy	mezolit, prądzieje, XIV-XVw.	-
121	Rozmierka	4	punkt osadniczy	XIVw.	-
122	Rozmierka	5	punkt osadniczy	epoka kamienia, V okres epoki brązu, średniowiecze	-
123	Rozmierka	6	punkt osadniczy	mezolit, wczesne średniowiecze	-
124	Rozmierka	7	punkt osadniczy cmentarzysko	epoka kamienia, V epoka brązu – okres halsztacki, wczesne średniowiecze	A – 342/72
125	Rozmierka	8	punkt osadniczy	kultura łużycka, XIV-XVw.	-
126	Rozmierka	9	osada kultury łużyckiej	(?)	-
127	Rozmierka	10	osada, punkt osadniczy	wczesne średniowiecze, XIV-XVw.	-
128	Rozmierka	11*	śląd osadnictwa	XIII-XIV w.	-
129	Rozmierka	12*	śląd osadnictwa	nie określono	-
130	Rozmierka	13*	śląd osadnictwa	epoka kamienia	-
131	Rozmierka	14*	śląd osadnictwa	epoka kamienia (?)	-
132	Rozmierka	15*	cmentarzysko (?)	(?)	-
133	Rozmierka	16*	śląd osadnictwa	neolit	-
134	Rozmierka	17*	śląd osadnictwa	epoka kamienia	-
135	Rozmierka	18*	obozowisko	mezolit	-
136	Rozmierka	19	punkt osadniczy	prądzieje, średniowiecze	-
137	Rozmierka	20	punkt osadniczy	XI-XIIw., XIV-XVw.	-
138	Rozmierka	21	osada, punkt osadniczy	wczesne średniowiecze, XIV-XVw.	-
139	Rozmierka	22	osada, punkt osadniczy	epoka brązu - okres halsztacki C, XIV- XVw.	A – 851/89
140	Rozmierka	23	osada, punkt osadniczy	kultura łużycka – (?), XIV-XVw.	-
141	Rozmierka	24	punkt osadniczy	prądzieje, XIV-XVw.	-
142	Rozmierka	25	punkt osadniczy	XIVw.	-
143	Rozmierka	26	punkt osadniczy	prądzieje, XIV-XVw, nowożytność	-
144	Rozmierka	27	osada, punkt osadniczy	kultura łużycka – (?), XIV-XVw.	-
145	Rozmierka	28	osada	okres wpływów rzymskich	-
146	Rozmierka	29	punkt osadniczy	prądzieje, wczesne średniowiecze - faza młodsza XI-XIIw., późne średniowiecze XIV-XVw.	-
147	Rozmierz	1	osada, grodzisko stożkowe, grodzisko	kultura łużycka, późny okres wpływów rzymskich, XIII-XIV w., XIV-XV w., prądzieje	A -143/68
148	Rozmierz	2	punkt osadniczy, osada	późny okres wpływów rzymskich, XIII-XIVw., XIV-XVw., prądzieje	-
149	Rozmierz	3	punkt osadniczy	XIV-XVw.	-

150	Rozmierz	4	punkt osadniczy	XIV-XVw.	-
151	Rozmierz	5	punkt osadniczy	XIV-XVw.	-
152	Rozmierz	6	punkt osadniczy	XIV-XVw.	-
153	Rozmierz	7	punkt osadniczy	XIV-XVw.	-
154	Rożniatów	3	punkt osadniczy	późne średniowiecze	-
155	Rożniatów	4	ślad osadnictwa	epoka kamienia	-
156	Rożniatów	5	punkt osadniczy	okres wpływów rzymskich, średniowiecze, pradzieje	-
157	Rożniatów	6	punkt osadniczy	średniowiecze	-
158	Rożniatów	7	punkt osadniczy	V i VI okres epoki brązu	-
159	Rożniatów	8*	skarb	XIV-XVw.	-
160	Rożniatów	9*	ślad osadnictwa	epoka brązu	-
161	Rożniatów	10	punkt osadniczy	pradzieje	-
162	Rożniatów	11	punkt osadniczy	XIV-XVw.	-
163	Rożniatów	12	punkt osadniczy	pradzieje, XIVw.	-
164	Rożniatów	13	punkt osadniczy	XIV-XVw.	-
165	Rożniatów	14	osada, punkt osadniczy	schyłek epoki brązu – okres halsztacki, wczesne średniowiecze – faza starsza 2 pol. XIII-XIVw.	A – 792/88
166	Rożniatów	15	punkt osadniczy	okres wpływów rzymskich – faza C	-
167	Rożniatów	16	osada, punkt osadniczy	okres wpływów rzymskich – faza D, XIV-XVw.	A- 794/88
168	Sucha	1	grodzisko domniemane	średniowiecze ?	-
169	Sucha	2	punkt osadniczy	prahistoria, wczesne średniowiecze, średniowiecze	-
170	Sucha	3*	skarb monet	okres wpływów rzymskich	-
170	Sucha	4	punkt osadniczy	XIV-XVw.	-
172	Sucha	5	punkt osadniczy	pradzieje, XIV-XVw.	-
173	Szczepanek	1	punkt osadniczy	epoka kamienia, (?)	-
174	Szczepanek	2	ślad osadnictwa	mezolit	-
175	Szczepanek	3*	punkt osadniczy	średniowiecze	-
176	Szymiszów	1	punkt osadniczy	późny okres wpływów rzymskich	-
177	Szymiszów	2	osada	okres wpływów rzymskich, wczesne średniowiecze	-
178	Szymiszów	3	skarb	okres wpływów rzymskich	-
179	Szymiszów	4	osada	wczesne średniowiecze	-
180	Szymiszów	5	osada (?)	wczesne średniowiecze	-
181	Szymiszów	6	cmentarzysko	okres wpływów rzymskich III-IVw. n.e.	-
182	Szymiszów	7	cmentarzysko brytualne	schyłek epoki brązu i wczesna faza okresu halsztackiego	-
183	Szymiszów	8	osada	późny okres wpływów rzymskich	-
184	Szymiszów	9	punkt osadniczy	(?)	-
185	Szymiszów	10	ślad osadnictwa	XIVw.	-
186	Szymiszów	11	punkt osadniczy	średniowiecze	-
187	Szymiszów	12*	ślad osadnictwa	okres wpływów rzymskich	-
188	Szymiszów	13*	skarb	okres wpływów rzymskich	-
189	Szymiszów	14*	skarb	okres wpływów rzymskich	-
190	Szymiszów	15*	punkt osadniczy	okres wpływów rzymskich	-
191	Szymiszów	16*	ślad osadnictwa	epoka kamienia	-
192	Szymiszów	17*	ślad osadnictwa	neolit	-
193	Warmątowice	1*	ślad osadnictwa	okres halsztacki	-
194	Warmątowice	2*	punkt osadniczy	okres halsztacki	-
195	miasto Strzelce Op.	1	cmentarzysko kultury łużyckiej	epoka brązu – okres halsztacki	-
196	miasto Strzelce Op.	2*	punkt osadniczy	wczesne średniowiecze	-
197	miasto Strzelce Op.	3*	ślad osadnictwa	neolit	-
198	miasto Strzelce Op.	4	punkt osadniczy	średniowiecze	-
199	miasto Strzelce Op.	5	osada, punkt osadniczy	(?), wczesne średniowiecze – faza młodsza	A-839/89
200	miasto Strzelce Op.	7	ślad osadnictwa	epoka kamienia, późny okres wpływów rzymskich, wczesne średniowiecze	-
201	miasto Strzelce Op.	8	osada	średniowiecze	-
202	miasto Strzelce Op.	9	punkt osadniczy	wczesne średniowiecze, średniowiecze	-
203	miasto Strzelce Op.	10	punkt osadniczy	okres wpływów rzymskich, III-IVw. n.e. wczesne średniowiecze	-
204	miasto Strzelce Op.	11	punkt osadniczy	okres halsztacki, XIII-XVw.	-
205	miasto Strzelce Op.	12	punkt osadniczy	pradzieje, XIV-XVw.	-
206	miasto Strzelce Op.	13*	ślad osadnictwa	epoka kamienia	-
207	miasto Strzelce Op.	14*	punkt osadniczy	średniowiecze	-
208	miasto Strzelce Op.	15*	ślad osadnictwa	okres wpływów rzymskich, IVw. n.e.	-
209	miasto Strzelce Op.	16	cmentarzysko ciałopalne	V okres epoki brązu, okres halsztacki	-

210	miasto Strzelce Op.	17	punkt osadniczy	średniowiecze	-
211	miasto Strzelce Op.	18	cmentarzysko	średniowiecze	-
212	miasto Strzelce Op.	19	punkt osadniczy	średniowiecze	-
213	miasto Strzelce Op.	20	punkt osadniczy	średniowiecze	-
214	miasto Strzelce Op.	21	punkt osadniczy	średniowiecze	-
215	miasto Strzelce Op.	22	cmentarzysko kurhanowe	(?)	A-813/88
216	miasto Strzelce Op.	23	cmentarzysko ciałopalne, punkt osadniczy	okres wpływów rzymskich – faza B ₂ -C ₁ , XIV-XVw., pradzieje	-
217	miasto Strzelce Op.	24	punkt osadniczy	V lub VI okres epoki brązu	-
218	miasto Strzelce Op.	25	punkt osadniczy	średniowiecze	-
219	miasto Strzelce Op.	26*	śląd osadnictwa	neolit	-
220	miasto Strzelce Op.	27*	punkt osadniczy	epoka kamienia	-
221	miasto Strzelce Op.	28*	punkt osadniczy	pradzieje, wczesne średniowiecze	-
222	miasto Strzelce Op.	29*	punkt osadniczy	średniowiecze	-
223	miasto Strzelce Op.	30	punkt osadniczy	XIV-XVw.	-
224	miasto Strzelce Op.	31	śląd osadnictwa, punkt osadniczy	faza starsza, wczesne średniowiecze, XIV-XVw.	-
225	miasto Strzelce Op.	32	śląd osadnictwa, punkt osadniczy	wczesne średniowiecze, XIV-XVw.	-
226	miasto Strzelce Op.	33	śląd osadnictwa, punkt osadniczy	neolit, XIV-XVw.	-
227	miasto Strzelce Op.	34	punkt osadniczy	XIV-XVw.	-
228	miasto Strzelce Op.	35*	śląd osadnictwa	okres wpływów rzymskich	-
229	miasto Strzelce Op.	36*	śląd osadnictwa	okres wpływów rzymskich	-
230	miasto Strzelce Op.	37*	skarb monet	lw. I XVw.	-
231	miasto Strzelce Op.	38*	śląd osadnictwa	neolit	-
232	miasto Strzelce Op.	39*	śląd osadnictwa	neolit	-
233	miasto Strzelce Op.	40*	śląd osadnictwa	okres wpływów rzymskich	-
234	miasto Strzelce Op.	41*	śląd osadnictwa	(?)	-
235	miasto Strzelce Op.	42*	śląd osadnictwa	(?)	-
236	miasto Strzelce Op.	43*	śląd osadnictwa	okres wpływów rzymskich	-
237	miasto Strzelce Op.	44*	punkt osadniczy	średniowiecze	-
238	miasto Strzelce Op.	45*	punkt osadniczy, osada	epoka kamienia, X-XIIw. średniowiecze	-
239	miasto Strzelce Op.	46*	punkt osadniczy	średniowiecze	-
240	miasto Strzelce Op.	47*	punkt osadniczy	średniowiecze	-
241	miasto Strzelce Op.	48*	śląd osadnictwa	XI-XIIw.	-
242	miasto Strzelce Op.	49*	śląd osadnictwa	okres wpływów rzymskich	-
243	miasto Strzelce Op.	50*	punkt osadniczy	średniowiecze	-
244	miasto Strzelce Op.	51*	śląd osadnictwa, punkt osadniczy	epoka kamienia, średniowiecze	-
245	miasto Strzelce Op.	52*	punkt osadniczy	okres wpływów rzymskich	-
246	miasto Strzelce Op.	53*	punkt osadniczy	średniowiecze	-
247	miasto Strzelce Op.	54*	punkt osadniczy	średniowiecze	-
248	miasto Strzelce Op.	55*	punkt osadniczy	średniowiecze	-
249	miasto Strzelce Op.	56*	śląd osadnictwa	(?)	-
250	miasto Strzelce Op.	57*	śląd osadnictwa	okres wpływów rzymskich	-
251	miasto Strzelce Op.	58*	punkt osadniczy	średniowiecze	-
252	miasto Strzelce Op.	59*	cmentarzysko	średniowiecze	-
253	miasto Strzelce Op.	60	osada produkcyjna	okres wpływów rzymskich – faza C	A- 874/90
254	miasto Strzelce Op.	61	śląd osadnictwa	średniowiecze	-
255	miasto Strzelce Op.	62	punkt osadniczy	epoka brązu	-
256	miasto Strzelce Op.	63	śląd osadnictwa	średniowiecze	-
257	miasto Strzelce Op.	64	punkt osadniczy, śląd osadnictwa	epoka kamienia, V-VI okres epoki brązu – okres halszacki	-
258	miasto Strzelce Op.	65	punkt osadniczy	epoka kamienia, średniowiecze	-
259	miasto Strzelce Op.	66	punkt osadniczy	epoka kamienia, radzieje	-
260	miasto Strzelce Op.	67	punkt osadniczy	średniowiecze	-
261	miasto Strzelce Op.	68*	śląd osadnictwa	neolit	-
262	miasto Strzelce Op.	69	śląd osadnictwa	XIIIw.	-
263	miasto Strzelce Op.	70	punkt osadniczy	pradzieje	-
264	miasto Strzelce Op.	71	cmentarzysko kurhanowe, punkt osadniczy, skarb monet	II-III okres epoki brązu, okres halszacki, XVI-XVIIw.	-
265	miasto Strzelce Op.	72*	cmentarzysko kultury łużyckiej	V okres epoki brązu, okres halszacki	-
266	miasto Strzelce Op.	73	osada	okres rzymski	-
267	miasto Strzelce Op.	74*	śląd osadnictwa	neolit	-

Źródło – Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Opolu – opracowanie własne M.O.

Dokładne dane dotyczące chronologii oraz lokalizacji stanowisk archeologicznych (mapy) można uzyskać w Wojewódzkim Urzędzie Ochrony Zabytków w Opolu ul. Piastowska 14.

2.2. ZABYTKI NIERUCHOME UJĘTE W REJESTRZE ZABYTKÓW

W rejestrze zabytków województwa opolskiego ujęte są 43 zabytki nieruchome obszaru gminy Strzelce Opolskie, które podlegają prawnej ochronie na podstawie ustawy z dnia 23 lipca 2003r. *o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* (Dz. U. z 2003r. Nr 162, poz. 1568). Większość z nich, bo 25 zabytków, usytuowanych jest w granicach administracyjnych miasta. Na terenach wiejskich gminy znajduje się 19 obiektów zabytkowych, ujętych w rejestrze zabytków województwa opolskiego.

TABELA 7

GMINA STRZELCE OP. - wykaz zabytków architektury, budownictwa i techniki ujętych w rejestrze zabytków – stan 2007r.

lp.	MIEJSCOWOŚĆ	ULICA	NR	OBIEKT	NR REJESTRU
1.	miasto Strzelce Op.			stare miasto	A-39/49 z 10.06.1949r.
2.	miasto Strzelce Op.	Opolska	4	kościół ewangelicki, obecnie katolicki p.w. Bożego Ciała	A-1138/66 z 12.02.1966r.
3.	miasto Strzelce Op.	Opolska		kościół cmentarny p.w. św. Barbary	A-97/54 z 8.05.1954r.
4.	miasto Strzelce Op.	Kołątaja	6	kościół parafialny p.w. św Wawrzyńca	A t.-51/2007 z 29.03. 2007r.
5.	miasto Strzelce Op.	Gogolińska		mogiła lotników polskich poległych w kampanii wrześniowej 1939r.	A-241/90 z 14.03.1990r.
6.	miasto Strzelce Op.	Ujazdowska	27	kapliczka	A-2239/90 z 31.10.1990r.
7.	miasto Strzelce Op.	Zamkowa	3	ruina zamku	A-973/65 z 28.01.1965r.
8.	miasto Strzelce Op.	Zamkowa		brama zamkowa	A-973/65 z 28.01.1965r.
9.	miasto Strzelce Op.			park w zespole zamkowym (park miejski)	A-104/84 z 06.02.1984r.
10.	miasto Strzelce Op.	Pl. Myśliwca	1	ratusz	A-1381/66 z 02.05.1966r.
11.	miasto Strzelce Op.	Parafialna (d. pl. Kościelny)		dawna baszta, obecnie dzwonnica przy kościele par. p.w. św. Wawrzyńca	A-882/64 z 15.05.1964r.
12.	miasto Strzelce Op.	K. Lange	3	kamienica	A-1385/66 z 02.05.1966r.
13.	miasto Strzelce Op.	K. Lange	5	kamienica	A-1386/66 z 02.05.1966r.
14.	miasto Strzelce Op.	Karola Miarki	1	budynek penitencjarny w zespole więzienia	A-2360/96 z 29.07.1996r.
15.	miasto Strzelce Op.	Karola Miarki	1	mur zewnętrzny w zespole więzienia	A-2360/96 z 29.07.1996r.
16.	miasto Strzelce Op.	Parafialna	2	dom sióstr zakonnych	A-1387/66 z 02.05.1966r.
17.	miasto Strzelce Op.	Rychła (d Parkowa 11)	14	zagroda (d. bażantarnia) : budynek mieszkalny budynek mieszkalno-gospodarczy budynek gospodarczy ogrodzenie	A-2065/81 z 27.04.1981r.
18.	miasto Strzelce Op.	Rynek (d. Pl. Przyjaźni 1)	15	dom	A-1388/66 z 02.05.1966r.
19.	miasto Strzelce Op.	Rynek (d. Pl. Przyjaźni 2)	16	dom	A-1389/66 z 02.05.1966r.
20.	miasto Strzelce Op.	Rynek (d. Pl. Przyjaźni 4)	17	dom	A-1390/66 z 02.05.1966r.
21.	miasto Strzelce Op.	Rynek (d. Pl. Przyjaźni 5)	18	dom	A-1391/66 z 02.05.1966r.
22.	miasto Strzelce Op.	Świerczewskiego	3	zakład karny nr 2 : kuchnia ogrodzenie z wartowniami 2 pawilony więzienne	A-2379 z 30.03.1998r.
23.	miasto Strzelce Op.	Zamkowa	4	oficyna w zespole zamkowym	A-2240/90 z 31.10.1990r.

24.	miasto Strzelce Op.	Zamkowa	6	maszталeria w zespole zamkowym	A-2044/80 z 28.01.1980r.
25.	miasto Strzelce Op.	Tadeusza Kościuszki	4	dawny browar	A-2267/91 z 20.05.1991r.
26.	Błotnica Strzelecka	Dworcowa	7	pałac	A-2037/78 z 31.07.1978r.
27.	Błotnica Strzelecka	Dworcowa	7	park w zespole pałacowo-folwarcznym	A-136/86 z 06.06.1986r.
28.	Dziewkowice	Plac Klasztorny	3-4	spichlerz w zespole dworskim	A-1775/66 z 07.10.1966r.
29.	Grodzisko	Główna	28a	kościół par. p.w. św. Katarzyny	A-1132/66 z 09.02.1966r.
30.	Kadłub	Zamkowa		dwór	A-1045/65 z 02.06.1965r.
31.	Kadłub	Wodna	9	czworak w zespole dworsko-folwarcznym	A-1045/65 z 02.06.1965r.
32.	Kalinowice	Wiejska/Parkowa/Przeskok		park krajobrazowy w zespole dworsko-folwarcznym.	A-138/86 z 1986r.
33.	Kalinów	Wiejska		kościół fil. p.w. narodzenia NMP	A-944/65 z 09.01.1965r.
34.	Kalinów	na cmentarzu rzymsko - katolickim		zbiiorowa mogiła powstańców śląskich	A-198/88 z 06.10.1988r.
35.	Kalinów	Wiejska	14	spichlerz w zespole dworsko-folwarcznym	A-1783/66 z 08.10.1966r.
36.	Kalinów	Wiejska	14	park w zespole dworsko-folwarcznym	A-186/88 z 07.11.1988r.
37.	Płużnica Wielka	Strzelecka	4	kościół par. p.w. nawiedzenia NMP	A-1137/66 z 10.02.1966r.
38.	Płużnica Wielka	Strzelecka	2e	pałac	A-2124/86 z 23.06.1986r.
39.	Płużnica Wielka	Strzelecka	2	park krajobrazowy w zespole pałacowo-folwarcznym	A-137/86 z 13.06.1986r.
40.	Rozmierka	Strzelecka	51	dwór	A-1046/65 z 02.06.1965r.
41.	Rozmierka	Strzelecka	51	spichlerz w zespole dworsko-folwarcznym	A-881/64 z 15.05.1964r.
42.	Rozmierz	Kościelna	1a	kościół par. p.w. św. Michała Archanioła	A-130/54 z 13.09.1954r.
43.	Rozmierz	na cmentarzu rzymsko - katolickim		zbiiorowa mogiła powstańców śląskich	A-195/88 z 06.10.1988r.
44.	Szymiszów			park pałacowy	A-185/88 z 06.10.1988r.

Źródło – Urząd Miejski w Strzelcach Op. – opracowanie własne M.O.

2.3. ZABYTKI NIERUCHOME UJĘTE W GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW

Do gminnej ewidencji zabytków wprowadzono 727 zabytków nieruchomych, przy czym 247 usytuowanych jest na terenie miasta Strzelce Opolskie, a 684 znajduje się na terenach wiejskich gminy. **Zgodnie z ww. ustawą o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami prawnej ochronie podlegają tylko te z nich, które zostały objęte ochroną w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.** Obecnie więc faktyczną ochroną prawną objęte są zabytki nieruchome, ujęte w gminnej ewidencji zabytków, usytuowane na terenie miasta Strzelce Opolskie oraz wsi Błotnica Strzelecka, Dziewkowice, Kadłub, Sucha i Szczepanek, dla których obowiązek ochrony wprowadzono w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

TABELA 8

GINA STRZELCE OP. - Wykaz zabytków architektury, budownictwa i techniki na terenie miasta ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków – stan 2007r.

L.P.	MIEJSCOWOŚĆ	NAZWA TEJ CZĘŚCI MIEJSCOWOŚCI	ULICA	NR	OBIEKT
1.	miasto Strzelce Op.		Zamkowa	3	ruina zamku
2.	miasto Strzelce Op.		Zamkowa	1	bank

3.	miasto Strzelce Op.		Rynek	22	kamienica mieszczańska
4.	miasto Strzelce Op.		Rynek	24	kamienica
5.	miasto Strzelce Op.		Rynek	25	kamienica
6.	miasto Strzelce Op.		Rynek	18	kamienica mieszczańska
7.	miasto Strzelce Op.		Rynek	17	kamienica mieszczańska
8.	miasto Strzelce Op.		Rynek	17	kamienica mieszczańska
9.	miasto Strzelce Op.		Rynek	16	kamienica mieszkalna
10.	miasto Strzelce Op.		Rynek	15	kamienica mieszczańska
11.	miasto Strzelce Op.		Wojska Polskiego	2	kamienica mieszczańska
12.	miasto Strzelce Op.		Dąbrowskiego	2	kamienica mieszczańska
13.	miasto Strzelce Op.		Dąbrowskiego	20	dom
14.	miasto Strzelce Op.		Opolska	4	kościół ewangelicki, obecnie katolicki p.w. Bożego Ciała
15.	miasto Strzelce Op.		Kołłątaja	1	kamienica mieszczańska
16.	miasto Strzelce Op.		Ks. K. Lange	1	kamienica
17.	miasto Strzelce Op.		Kołłątaja	9	plebania
18.	miasto Strzelce Op.		Kołłątaja		pomnik ze sceną ukrzyżowania
19.	miasto Strzelce Op.		Parafialna		dawna baszta, obecnie dzwonnica przy kościele par. p.w. św. Wawrzyńca
20.	miasto Strzelce Op.		Parafialna		kaplica grobowa
21.	miasto Strzelce Op.		Parafialna	2	dom sióstr zakonnych
22.	miasto Strzelce Op.		Wojska Polskiego	6	kamienica mieszczańska
23.	miasto Strzelce Op.		T. Kościuszki	4	dawny browar
24.	miasto Strzelce Op.		T. Kościuszki	4	budynek gospodarczy w zespole dawnego browaru
25.	miasto Strzelce Op.		T. Kościuszki	2	dom
26.	miasto Strzelce Op.		T. Kościuszki	1	kamienica
27.	miasto Strzelce Op.		S. Żeromskiego	8	kamienica
28.	miasto Strzelce Op.		Powstańców Śląskich	2	kamienica
29.	miasto Strzelce Op.		Powstańców Śląskich	4	kamienica
30.	miasto Strzelce Op.		Powstańców Śląskich	8	dom
31.	miasto Strzelce Op.		Powstańców Śląskich	12	dom
32.	miasto Strzelce Op.		Powstańców Śląskich	16	dom
33.	miasto Strzelce Op.		Powstańców Śląskich		trafostacja
34.	miasto Strzelce Op.		Tadeusza Kościuszki	8	szkoła
35.	miasto Strzelce Op.		Tadeusza Kościuszki		kapliczka
36.	miasto Strzelce Op.		Powstańców Śląskich	20	kamienica
37.	miasto Strzelce Op.		Powstańców Śląskich	24	dom
38.	miasto Strzelce Op.	Adamowice	1-go Maja		pomnik krzyża
39.	miasto Strzelce Op.	Adamowice	1-go Maja	1	dom
40.	miasto Strzelce Op..	Adamowice	1-go Maja	6	dom
41.	miasto Strzelce Op.	Adamowice	1-go Maja	11	dom
42.	miasto Strzelce Op.	Adamowice	1-go Maja	8	dom
43.	miasto Strzelce Op.	Adamowice	1-go Maja	17	dom
44.	miasto Strzelce Op.	Adamowice	1-go Maja	27	dom
45.	miasto Strzelce Op.	Adamowice	1-go Maja	24	dom
46.	miasto Strzelce Op.	Adamowice	1-go Maja	29	dom
47.	miasto Strzelce Op.	Adamowice	1-go Maja	26	szkoła podstawowa nr 4
48.	miasto Strzelce Op.	Adamowice	1-go Maja	22	dom
49.	miasto Strzelce Op.	Adamowice	1-go Maja	9	dom
50.	miasto Strzelce Op.		J. Piłsudskiego	26	willa, ob. przedszkole nr 1
51.	miasto Strzelce Op.		J. Piłsudskiego	24	dom
52.	miasto Strzelce Op.		J. Piłsudskiego	22	dom
53.	miasto Strzelce Op.		J. Piłsudskiego	20	dom
54.	miasto Strzelce Op.		B. Chrobrego	4	wieża ciśnień
55.	miasto Strzelce Op.		B. Chrobrego	1	kamienica

56.	miasto Strzelce Op.		B. Chrobrego	3	kamienica
57.	miasto Strzelce Op.		B. Chrobrego	5	kamienica
58.	miasto Strzelce Op.		B. Chrobrego	5a	oficyna
59.	miasto Strzelce Op.		M. Prawego	32 b	dom w zespole folwarcznym
60.	miasto Strzelce Op.		M. Prawego	32 a	dom w zespole folwarcznym
61.	miasto Strzelce Op.		M. Prawego	32	budynek gospodarczy w zespole folwarcznym
62.	miasto Strzelce Op.		M. Prawego	32	obora w zespole folwarcznym
63.	miasto Strzelce Op.		M. Prawego	32	stajnia w zespole folwarcznym
64.	miasto Strzelce Op.		M. Prawego	32	wozownia (i) w zespole folwarcznym
65.	miasto Strzelce Op.		Plac Targowy		trafostacja
66.	miasto Strzelce Op.		M. Prawego		wozownia (ii) w zespole folwarcznym
67.	miasto Strzelce Op.		M. Prawego		kuźnia z warsztatami i kotłownia w zespole folwarcznym
68.	miasto Strzelce Op.		Plac Targowy		młyn w zespole folwarcznym
69.	miasto Strzelce Op.		Plac Targowy	5	dom
70.	miasto Strzelce Op.		Plac Targowy	7	dom
71.	miasto Strzelce Op.		Plac Targowy	9	dom
72.	miasto Strzelce Op.		M. Prawego		cmentarz ewangelicki
73.	miasto Strzelce Op.		M. Prawego	31	dom
74.	miasto Strzelce Op.		M. Prawego	33	stodoła
75.	miasto Strzelce Op.		Plac M. Kopernika	1	budynek produkcyjny
76.	miasto Strzelce Op.		M. Prawego	13	kamienica
77.	miasto Strzelce Op.		M. Prawego	11	kamienica
78.	miasto Strzelce Op.		M. Prawego	9	kamienica
79.	miasto Strzelce Op.		M. Prawego	18	poczta
80.	miasto Strzelce Op.		M. Prawego	20	kamienica
81.	miasto Strzelce Op.		M. Prawego	22	kamienica
82.	miasto Strzelce Op.		M. Prawego	24	zespół zabudowań młyna
83.	miasto Strzelce Op.		M. Prawego	26	dom
84.	miasto Strzelce Op.		M. Prawego	28-30	kamienica
85.	miasto Strzelce Op.		M. Prawego	21	szkoła
86.	miasto Strzelce Op.		Plac S. Żeromskiego	9	kamienica
87.	miasto Strzelce Op.		Plac S. Żeromskiego	10	bank
88.	miasto Strzelce Op.		Plac S. Żeromskiego	1	kamienica z oficyną boczną
89.	miasto Strzelce Op.		F. Chopina	1,1a	kamienica
90.	miasto Strzelce Op.		Plac S. Żeromskiego	6	kamienica
91.	miasto Strzelce Op.		Wałowa	7	kamienica
92.	miasto Strzelce Op.		Wałowa	1	dom
93.	miasto Strzelce Op.		S. Żeromskiego	4	kamienica
94.	miasto Strzelce Op.		Grunwaldzka	3	kamienica
95.	miasto Strzelce Op.		Grunwaldzka	5	kamienica
96.	miasto Strzelce Op.		Krakowska	25	kamienica
97.	miasto Strzelce Op.		Krakowska	16	budynek administracyjno-biurowy
98.	miasto Strzelce Op.		Krakowska	27	kamienica
99.	miasto Strzelce Op.		Krakowska	29	hotel
100.	miasto Strzelce Op.		Krakowska	39	kamienica
101.	miasto Strzelce Op.		Krakowska	24	kamienica
102.	miasto Strzelce Op.		Krakowska	26	kamienica
103.	miasto Strzelce Op.		Krakowska	28	kamienica
104.	miasto Strzelce Op.		Krakowska	30	kamienica, obecnie budynek administracyjno-usługowy
105.	miasto Strzelce Op.		Krakowska	38	szkoła
106.	miasto Strzelce Op.		Krakowska	53	kamienica z oficyną
107.	miasto Strzelce Op.		Krakowska	40	kino
108.	miasto Strzelce Op.		Krakowska	40 a	wozownia

109.	miasto Strzelce Op.		Krakowska	46	dom
110.	miasto Strzelce Op.		Krakowska	57	dom
111.	miasto Strzelce Op.		Krakowska	17	kamienica
112.	miasto Strzelce Op.		Krakowska	13, 13 a	kamienica
113.	miasto Strzelce Op.		Krakowska	7, 9, 11	dom
114.	miasto Strzelce Op.		Krakowska	4	dom
115.	miasto Strzelce Op.		Krakowska	5	dom
116.	miasto Strzelce Op.		Krakowska	3	dom
117.	miasto Strzelce Op.		Krakowska	1	kamienica mieszczańska
118.	miasto Strzelce Op.		Żwirki i Wigury	5	dom
119.	miasto Strzelce Op.		Żwirki i Wigury	3	dom
120.	miasto Strzelce Op.		Żwirki i Wigury	4	dom
121.	miasto Strzelce Op.		Karola Miarki	1	budynek administracyjny w zespole więzienia
122.	miasto Strzelce Op.		Karola Miarki	1	mur zewnętrzny w zespole więzienia
123.	miasto Strzelce Op.		Karola Miarki	1	budynek penitencjarny w zespole więzienia
124.	miasto Strzelce Op.		B. Prusa	3, 3a	dom
125.	miasto Strzelce Op.		B. Prusa	5,5a	dom
126.	miasto Strzelce Op.		B. Prusa	7,7a	dom
127.	miasto Strzelce Op.		Dworcowa	1-15	zespół 4 domów z komórkami
128.	miasto Strzelce Op.		Dworcowa	2	dom
129.	miasto Strzelce Op.		Dworcowa	4	dom
130.	miasto Strzelce Op.		Dworcowa	17,17 a	dom
131.	miasto Strzelce Op.		Dworcowa	6	budynek dworca
132.	miasto Strzelce Op.		Dworcowa		nastawnia kolejowa
133.	miasto Strzelce Op.		Dworcowa	8	budynek mieszkalno-gospodarczy w zespole dworca
134.	miasto Strzelce Op.		Dworcowa	23	budynek kasyna
135.	miasto Strzelce Op.		Dworcowa	14	dawny dworzec towarowy
136.	miasto Strzelce Op.	Adamowice	Habryki	17	rzeźnia
137.	miasto Strzelce Op.		Dworcowa		nastawnia kolejowa
138.	miasto Strzelce Op.	Adamowice	Habryki		wiadukt kolejowy
139.	miasto Strzelce Op.		J. Matejki	29	dom
140.	miasto Strzelce Op.		J. Matejki	28	dom
141.	miasto Strzelce Op.		J. Matejki	27	dom
142.	miasto Strzelce Op.		J. Matejki	19	dom
143.	miasto Strzelce Op.		J. Matejki	14	dom w zespole dawnych zakładów wapienniczych
144.	miasto Strzelce Op.		J. Matejki	12	dom
145.	miasto Strzelce Op.		J. Matejki	13	bramy ze stróżówką do zespołu dawnych zakładów wapienniczych
146.	miasto Strzelce Op.		J. Matejki	13	zespół dawnych z-dów wapienniczych
147.	miasto Strzelce Op.		J. Matejki	9	dom
148.	miasto Strzelce Op.		J. Matejki	6	dom
149.	miasto Strzelce Op.		J. Matejki		budynek warsztatów kolejowych
150.	miasto Strzelce Op.		Leśna	5	budynek warsztatowy
151.	miasto Strzelce Op.		Opolska	36	szpital
152.	miasto Strzelce Op.		Gogolińska		cmentarz przy kościele św. Barbary
153.	miasto Strzelce Op.		Gogolińska		kapliczka słupowa na cmentarzu
154.	miasto Strzelce Op.		Opolska		kościół cmentarny p.w. św. Barbary
155.	miasto Strzelce Op.		A. Mickiewicza	13	dom
156.	miasto Strzelce Op.		A. Mickiewicza	11	dom
157.	miasto Strzelce Op.		A. Mickiewicza	17	dom w zespole młyna
158.	miasto Strzelce Op.		A. Mickiewicza	3	dom
159.	miasto Strzelce Op.		A. Mickiewicza	21	budynek

160.	miasto Strzelce Op.		A. Mickiewicza	19	młyn
161.	miasto Strzelce Op.		A. Mickiewicza	18a	rządcówka w zespole folwarcznym
162.	miasto Strzelce Op.		A. Mickiewicza	18g	obora w zespole folwarcznym
163.	miasto Strzelce Op.		A. Mickiewicza	18g	obora w zespole folwarcznym
164.	miasto Strzelce Op.		A. Mickiewicza	18g	obora w zespole folwarcznym
165.	miasto Strzelce Op.		A. Mickiewicza	18	spichlerz w zespole folwarcznym
166.	miasto Strzelce Op.		A. Mickiewicza	18b	czworak w folwarcznym
167.	miasto Strzelce Op.		A. Mickiewicza	18c	czworak w zespole folwarcznym
168.	miasto Strzelce Op.		A. Mickiewicza	18	stajnia w zespole folwarcznym
169.	miasto Strzelce Op.		A. Mickiewicza	18g	spichlerz w zespole folwarcznym
170.	miasto Strzelce Op.		A. Mickiewicza	18g	ciąg stodoł w zespole folwarcznym
171.	miasto Strzelce Op.		A. Mickiewicza		trafostacja
172.	miasto Strzelce Op.	Suche Łany	Kozielska	24	stodoła
173.	miasto Strzelce Op.	Suche Łany	Kozielska	26	stodoła
174.	miasto Strzelce Op.	Suche Łany	Kozielska	30	stodoła
175.	miasto Strzelce Op.		Fabryczna	1	dom
176.	miasto Strzelce Op.	Mokre Łany	Ujazdowska	4	dom
177.	miasto Strzelce Op.	Mokre Łany	Ujazdowska	6	dom
178.	miasto Strzelce Op.	Mokre Łany	Ujazdowska	8	dom
179.	miasto Strzelce Op.	Mokre Łany	Ujazdowska	10	dom
180.	miasto Strzelce Op.	Mokre Łany	Ujazdowska	7	dom
181.	miasto Strzelce Op.	Mokre Łany	Ujazdowska	16	dom
182.	miasto Strzelce Op.	Mokre Łany	Ujazdowska	18	budynek mieszkalno-usługowy
183.	miasto Strzelce Op.	Mokre Łany	Ujazdowska	19	dom
184.	miasto Strzelce Op.	Mokre Łany	Ujazdowska	26	budynek mieszkalno-gospodarczy
185.	miasto Strzelce Op.	Mokre Łany	Ujazdowska	30	dom
186.	miasto Strzelce Op.	Mokre Łany	Ujazdowska		trafostacja
187.	miasto Strzelce Op.	Mokre Łany	Ujazdowska	27	kapliczka
188.	miasto Strzelce Op.	Mokre Łany	Ujazdowska	46	budynek gospodarczy
189.	miasto Strzelce Op.	Mokre Łany	Ujazdowska	31	budynek mieszkalno-gospodarczy
190.	miasto Strzelce Op.	Mokre Łany	Ujazdowska	50	dom
191.	miasto Strzelce Op.	Mokre Łany	Ujazdowska	37	budynek mieszkalno-gospodarczy
192.	miasto Strzelce Op.	Mokre Łany	Ujazdowska	39	obora w zespole folwarcznym
193.	miasto Strzelce Op.	Mokre Łany	Ujazdowska	39	obora w zespole folwarcznym
194.	miasto Strzelce Op.	Mokre Łany	Ujazdowska	62	budynek mieszkalno-gospodarczy
195.	miasto Strzelce Op.	Mokre Łany	Ujazdowska	64	dom
196.	miasto Strzelce Op.	Mokre Łany	Ujazdowska	66	budynek mieszkalno-gospodarczy
197.	miasto Strzelce Op.	Mokre Łany	Ujazdowska	68	budynek mieszkalno-gospodarczy
198.	miasto Strzelce Op.	Mokre Łany	Ujazdowska	72	budynek mieszkalno-gospodarczy
199.	miasto Strzelce Op.	Mokre Łany	Ujazdowska	74	spichlerz
200.	miasto Strzelce Op.	Mokre Łany	Ujazdowska	74	obora
201.	miasto Strzelce Op.	Mokre Łany	Ujazdowska		pomnik krzyża
202.	miasto Strzelce Op.	Mokre Łany	Wawrzyńca Świerzego	13	dom
203.	miasto Strzelce Op.	Mokre Łany	Wawrzyńca Świerzego	13	budynek gospodarczy
204.	miasto Strzelce Op.	Mokre Łany	Wawrzyńca Świerzego	15	dom
205.	miasto Strzelce Op.	Mokre Łany	Wawrzyńca Świerzego	16	kamienica
206.	miasto Strzelce Op.	Mokre Łany	Ujazdowska	14	dom
207.	miasto Strzelce Op.	Mokre Łany	Wawrzyńca Świerzego	42	dawna szkoła, ob. Przedszkole
208.	miasto Strzelce Op.	Mokre Łany	Wawrzyńca Świerzego	50	dom
209.	miasto Strzelce Op.	Mokre Łany	Wawrzyńca Świerzego	73	budynek mieszkalno-gospodarczy
210.	miasto Strzelce Op.		Budowlanych	4	dom
211.	miasto Strzelce Op.		M. Prawego	50a	dom w zespole dawnych zakładów wapienniczych
212.	miasto Strzelce Op.		M. Prawego	52	dom w zespole dawnych zakładów wapienniczych.

213.	miasto Strzelce Op.		M. Prawego		trafostacja w zespole dawnych zakładów wapienniczych
214.	miasto Strzelce Op.		M. Prawego	50	hala produkcyjna w zespole dawnych zakładów wapienniczych.
215.	miasto Strzelce Op.		J. Matejki	2	dom w zespole dawnych zakładów wapienniczych
216.	miasto Strzelce Op.	Suche Łany	Kozielska	4	dom
217.	miasto Strzelce Op.	Suche Łany	Kozielska	5	pomnik krzyża
218.	miasto Strzelce Op.	Suche Łany	Kozielska	7	budynek mieszkalno-gospodarczy
219.	miasto Strzelce Op.	Suche Łany	Floriana	2	budynek mieszkalno-gospodarczy
220.	miasto Strzelce Op.	Suche Łany	Floriana	3	budynek mieszkalno-gospodarczy
221.	miasto Strzelce Op.	Suche Łany	Floriana	6	budynek mieszkalno-gospodarczy
222.	miasto Strzelce Op.	Suche Łany	Floriana	7	budynek mieszkalno-gospodarczy
223.	miasto Strzelce Op.	Suche Łany	Floriana	8	dom
224.	miasto Strzelce Op.	Suche Łany	Floriana	9	dom
225.	miasto Strzelce Op.	Suche Łany	Kozielska	18	pomnik żołnierzy ofiar wojen światowych
226.	miasto Strzelce Op.	Suche Łany	Kozielska	25	budynek mieszkalno-gospodarczy
227.	miasto Strzelce Op.	Suche Łany	Kozielska	35	budynek mieszkalno-usługowy
228.	miasto Strzelce Op.	Suche Łany	Kozielska	30	dom
229.	miasto Strzelce Op.	Suche Łany	Kozielska	32	dom
230.	miasto Strzelce Op.	Suche Łany	Kozielska		pomnik krzyża
231.	miasto Strzelce Op.	Suche Łany	Kozielska	36	dom
232.	miasto Strzelce Op.	Suche Łany	Kozielska	47	dom
233.	miasto Strzelce Op.	Suche Łany	Kozielska	55	kapliczka
234.	miasto Strzelce Op.	Suche Łany	Kozielska	56	dom
235.	miasto Strzelce Op.	Suche Łany	Kozielska	61	dom
236.	miasto Strzelce Op.	Suche Łany	Kozielska	55	kuźnia
237.	miasto Strzelce Op.	Suche Łany	Mostowa	9	dom
238.	miasto Strzelce Op.	Suche Łany	Mostowa	9	obora
239.	miasto Strzelce Op.	Suche Łany	Mostowa	5a	dom
240.	miasto Strzelce Op.	Suche Łany	Mostowa	1a	dom
241.	miasto Strzelce Op.	Suche Łany	Mostowa	19	dom
242.	miasto Strzelce Op.	Suche Łany	Kozielska	17	budynek mieszkalno-gospodarczy
243.	miasto Strzelce Op.	Suche Łany	Kozielska	15	dom
244.	miasto Strzelce Op.	Suche Łany	Kozielska	15a	dom
245.	miasto Strzelce Op.	Suche Łany	Kozielska	10	zagroda
246.	miasto Strzelce Op.		Opolska	11	budynek sądu
247.	miasto Strzelce Op.	Nowa Wieś	Nowowiejska		kapliczka
248.	miasto Strzelce Op.	Nowa Wieś	Nowowiejska	37	budynek mieszkalno-gospodarczy
249.	miasto Strzelce Op.	Nowa Wieś	Nowowiejska	33	dom
250.	miasto Strzelce Op.		Sosnowa	1,4,5,6,7	zespół domów wielorodzinnych
251.	miasto Strzelce Op.		Strzelców Bytomskich		trafostacja
252.	miasto Strzelce Op.		Strzelców Bytomskich	3	hotel-restauracja
253.	miasto Strzelce Op.				wieża ,ISCHL w parku zamkowym
254.	miasto Strzelce Op.		Świerczewskiego	3	więzienie
255.	miasto Strzelce Op.		Pl. Myśliwca	1	ratusz
256.	miasto Strzelce Op.		Zamkowa	6	masztalernia w zespole zamkowym
257.	miasto Strzelce Op.		Zamkowa	4	oficyna w zespole zamkowym
258.	miasto Strzelce Op.		Zamkowa	2	oficyna w zespole zamkowym
259.	miasto Strzelce Op.		Pl. Zamkowy		brama do zespołu zamkowego
260.	miasto Strzelce Op.				park w zespole zamkowym
261.	miasto Strzelce Op.		M. Prawego	32a	dom w zespole folwarcznym
262.	miasto Strzelce Op.	Suche Łany	Kozielska	68	dom
263.	miasto Strzelce Op.		Opolska, Parafialna, Zamkowa		pozostałości muru obronnego
264.	miasto Strzelce Op.		Gogolińska		mogiła lotników polskich poległych w

					kampanii wrześniowej 1939 r.
265.	miasto Strzelce Op.		Rosenbergów	1	dom
266.	miasto Strzelce Op.		Rosenbergów	4	dom
267.	miasto Strzelce Op.		Rychła	14	budynek mieszkalny przy bażanciarni w parku zamkowym
268.	miasto Strzelce Op.		Rychła	14	budynek mieszkalno-gospodarczy w zespole bażanciarni
269.	miasto Strzelce Op.		Rychła	14	budynek gospodarczy w zespole bażanciarni w parku zamkowym
270.	miasto Strzelce Op.		Plac Myśliwca		pomnik myśliwca

Źródło – Urząd Miejski w Strzelcach Op. – opracowanie własne M.O.

TABELA 9

GMINA STRZELCE OP. - Wykaz zabytków architektury, budownictwa i techniki na terenach wiejskich gminy Strzelce Op. ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków – stan 2007r.

Lp.	MIEJSCOWOŚĆ	OBECNA FUNKCJA OBIEKTU	ULICA	NR	OBIEKT
1.	Błotnica Strzelecka	mieszkalna	Toszecka	14	dom
2.	Błotnica Strzelecka	nieużytkowany	Dworcowa	21	wozownia w zespole pałacowo-folwarcznym
3.	Błotnica Strzelecka	nieużytkowana	Dworcowa	23	obora w zespole pałacowo-folwarcznym
4.	Błotnica Strzelecka	nieużytkowany	Dworcowa		stajnia w zespole pałacowo-folwarcznym
5.	Błotnica Strzelecka	nieużytkowany	Dworcowa		spichlerz w zespole pałacowo-folwarcznym
6.	Błotnica Strzelecka	nieużytkowany	Dworcowa	11-13	czworak w zespole pałacowo-folwarcznym
7.	Błotnica Strzelecka	ogrodzenie	Dworcowa	7, 9	mur ogrodzenia zespołu pałacowo-folwarcznego
8.	Błotnica Strzelecka	park	Dworcowa	7	park w zespole pałacowo-folwarcznym
9.	Błotnica Strzelecka	instytucje oświatowe	Dworcowa	7	pałac
10.	Błotnica Strzelecka	nieużytkowany	Dworcowa	18	dworzec kolejowy
11.	Błotnica Strzelecka	mieszkalna	Toszecka	15	czworak
12.	Błotnica Strzelecka	nieużytkowany	Dworcowa	15	stajnia w zespole pałacowo-folwarcznym
13.	Błotnica Strzelecka	gospodarcza	Toszecka	5	stodoła
14.	Błotnica Strzelecka	gospodarcza	Powstańców Śląskich	1	stodoła
15.	Błotnica Strzelecka	nieużytkowana	Parkowa	3	kuźnia
16.	Błotnica Strzelecka	nieużytkowany	Leśna	2	dom
17.	Błotnica Strzelecka	usługowo-mieszkalna	Centawska	2	poczta
18.	Błotnica Strzelecka	mieszkalna	Dworcowa	1	budynek mieszkalno-gospodarczy
19.	Błotnica Strzelecka	nastawnia kolejowa	Dworcowa		nastawnia kolejowa
20.	Błotnica Strzelecka	mieszkalne	Dworcowa	22	dom w zespole dworca kolejowego
21.	Błotnica Strzelecka	kultowa	Toszecka		kapliczka p.w. św. Jana Nepomucena
22.	Błotnica Strzelecka	nieużytkowany	Wiejska	11	budynek mieszkalno-gospodarczy
23.	Błotnica Strzelecka	mieszkalna	Dworcowa	20	dom w zespole dworca kolejowego
24.	Błotnica Strzelecka	gospodarcza	Toszecka	19	budynek w zespole szkoły
25.	Błotnica Strzelecka	trafostacja	Wiejska		trafostacja
26.	Błotnica Strzelecka	nieużytkowany	Wiejska	19	budynek mieszkalno-gospodarczy
27.	Błotnica	nieużytkowana	Dworcowa		stodoła w zespole pałacowo folwarcznym

	Strzelecka				
28.	Błotnica Strzelecka	mieszkalno-gospodarcza	Wiejska	15	budynek mieszkalno-gospodarczy
29.	Błotnica Strzelecka	mieszkalna	Wiejska	3	dom
30.	Błotnica Strzelecka	gospodarcza	Wiejska	6	stodoła i spichlerz
31.	Błotnica Strzelecka	mieszkalno-gospodarcza	Wiejska	6	budynek mieszkalno-gospodarczy
32.	Błotnica Strzelecka	nieużytkowany	Wiejska	2	budynek mieszkalno-gospodarczy
33.	Błotnica Strzelecka	usługowo-mieszkalna	Toszecka	20a	karczma
34.	Brzezina	kultowa			kapliczka
35.	Brzezina	gospodarcza	Lipowa		stodoła w zespole folwarcznym
36.	Brzezina	chlewnia i obora	Lipowa		wozownia w zespole folwarcznym
37.	Brzezina	obora	Lipowa		obora w zespole folwarcznym
38.	Brzezina	gospodarcza	Lipowa		stodoła w zespole folwarcznym
39.	Brzezina	gospodarcza	Lipowa		obora w zespole folwarcznym
40.	Dziewkowice	mieszkalna	Karola Miarki	1	dom dróżnika
41.	Dziewkowice	mieszkalna	Szkolna	13	dom
42.	Dziewkowice	mieszkalno-usługowa	Szkolna	17	dom z piekarnią
43.	Dziewkowice	gospodarcza	Korfantego	8	stodoła
44.	Dziewkowice	gospodarcza	Poprzeczna	11	stodoła
45.	Dziewkowice	mieszkalna	Poprzeczna	5	budynek mieszkalno-gospodarczy
46.	Dziewkowice	nieużytkowana	Poprzeczna	6	stodoła
47.	Dziewkowice	kultowa	W. Korfantego	2	kapliczka
48.	Dziewkowice	pocztą, mieszkalna	Karola Miarki	26	budynek usługowo-mieszkalny
49.	Dziewkowice	mieszkalno-gospodarcza	Ogrodowa 12		budynek mieszkalno-gospodarczy
50.	Dziewkowice	nieużytkowany	Ogrodowa	17	budynek mieszkalno-gospodarczy
51.	Dziewkowice	mieszkalna	Szkolna	2	dom
52.	Dziewkowice	gospodarcza	Ogrodowa	8	spichlerz
53.	Dziewkowice	nieużytkowany	Poprzeczna	4	stodoła
54.	Dziewkowice	nieużytkowany	Poprzeczna	(brak nr)	stodoła
55.	Dziewkowice	gospodarcza	Kościelna	5	stodoła
56.	Dziewkowice	kultowa	Józefa Lompy		pomnik krzyża
57.	Dziewkowice	przedszkole	Strzelecka	1	budynek w zespole szkoły
58.	Dziewkowice	szkoła	Strzelecka	3	szkoła
59.	Dziewkowice	mieszkalna	Strzelecka	5	dom w zespole szkoły
60.	Dziewkowice	nieużytkowany	Plac Klasztorny	3-4	spichlerz w zespole dworskim
61.	Dziewkowice	gospodarcza	Kościelna	5	kuźnia
62.	Dziewkowice		Kościelna		trafostacja
63.	Dziewkowice	nieużytkowany	Karola Miarki	8	budynek mieszkalno-gospodarczy oraz łamus
64.	Dziewkowice	nieużytkowany	Plac Klasztorny	7-8	czworak w zespole folwarcznym
65.	Dziewkowice	mieszkalna	Ogrodowa	11	dom
66.	Dziewkowice	mieszkalno-gospodarcza	Józefa Lompy	17	budynek mieszkalno-gospodarczy
67.	Dziewkowice	mieszkalna	Sportowa	1	dom
68.	Grodzisko	mieszkalna	Główna	42	dom
69.	Grodzisko	kultowa	Główna		pomnik krzyża
70.	Grodzisko	dom parafialny	Główna	28a	dom parafialny
71.	Grodzisko	ogrodzenie	Główna	28a	ogrodzenie kościoła parafialnego
72.	Grodzisko	kultowe	Główna		pomnik krzyża
73.	Grodzisko	bar	Główna	44	sala taneczno-widowiskowa przy karczmie
74.	Grodzisko	gospodarcza	Główna	20	obora
75.	Grodzisko	gospodarcza	Główna	22	stodoła

76.	Grodzisko	gospodarcza	Główna	25	budynek mieszkalno-gospodarczy
77.	Grodzisko	Niepubliczna Szkoła Podstawowa	Główna	35	szkoła
78.	Grodzisko	trafostacja	Główna		trafostacja
79.	Grodzisko	nieużytkowany	Główna	46	budynek mieszkalno-gospodarczy
80.	Grodzisko	sakralna	Główna	28a	kościół par. p.w. św. Katarzyny
81.	Grodzisko	kultowa	Wolności		kapliczka słupowa oraz pomnik krzyża
82.	Grodzisko	kultowa	Główna	28a	pomnik krzyża przy kościele
83.	Jędrnie	kultowa	Polna/Dębowa		pomnik krzyża
84.	Jędrnie	gospodarcza	Krótką	8	stodoła
85.	Kadłub	nieużytkowany	Piaskowa	28	dom
86.	Kadłub	nieużytkowany	Leśna	8	obora
87.	Kadłub	gospodarcza	Wodna	15	czworak w zespole dworsko-folwarcznym
88.	Kadłub	nieużytkowany	Wodna	10	rządcówka w zespole dworsko-folwarcznym
89.	Kadłub	most	Wodna		most nad odnogą rzeczki Jemielnicy
90.	Kadłub	nieużytkowany	Wodna	3	stodoła
91.	Kadłub	mieszkalna	Krótką	8	dom
92.	Kadłub	gospodarcza	Krótką	8	obora ze stodołą
93.	Kadłub	nieużytkowany	Barwinek	7	tartak wodny
94.	Kadłub	nieużytkowany	Wolności	7	obora
95.	Kadłub	nieużytkowany	Piaskowa	24	budynek mieszkalno-gospodarczy
96.	Kadłub	mieszkalna	Piaskowa	9	karczma
97.	Kadłub	gospodarcza	Polna	1	obora ze stodołą i wozownią
98.	Kadłub	mieszkalno-gospodarcza	Powstańców Śląskich	30	dom ze stodołą
99.	Kadłub	sakralna	Powstańców Śląskich		kaplica
100.	Kadłub	gospodarcza	Powstańców Śląskich	5	spichlerz
101.	Kadłub	nieużytkowany	Piaskowa	4	budynek mieszkalno-gospodarczy
102.	Kadłub	przedszkole, dom spotkań, mieszkanie	Kolejowa	2	dawna szkoła
103.	Kadłub	kultowa	Dworcowa	51	pomnik krzyża
104.	Kadłub	sakralna	Powstańców Śląskich		kościół parafialny p.w. Chrystusa Króla
105.	Kadłub	dom pomocy społecznej CARITAS	Zamkowa		dwór
106.	Kadłub	nieużytkowany	Wodna	9	czworak w zespole dworsko-folwarcznym
107.	Kadłub	nieużytkowany	Dworcowa	61	dworzec kolejowy
108.	Kadłub	nieużytkowany	Wolności	7	budynek mieszkalno-gospodarczy
109.	Kadłub	gospodarcza	Wodna	15	dom z oborą w zespole dworsko-folwarcznym
110.	Kadłub	mieszkalno-usługowa	Młyńska	2	młyn wodny
111.	Kadłub	nieużytkowany	Dworcowa	57	dom
112.	Kadłub	mieszkalna	Barwinek	7	dom w zespole tartaku wodnego
113.	Kadłub	mieszkalna	Piaskowa	26	dom
114.	Kadłub	nieużytkowane	Piaskowa	28	zabudowania gospodarcze w zagrodzie
115.	Kadłub	gospodarcza	Powstańców Śląskich	5	stodoła
116.	Kadłub	hydrauliczna	Powstańców Śląskich		przepust wodny na rzece Jemielnicy
117.	Kadłub	restauracja	Powstańców Śląskich	12	karczma
118.	Kadłub	nieużytkowany	Młyńska	3	budynek mieszkalno-gospodarczy
119.	Kadłub	gospodarcza	Młyńska	1	stodoła
120.	Kadłub	mieszkalno-gospodarcza	Piaskowa	6	budynek mieszkalno-gospodarczy
121.	Kalinowie	trafostacja	Wiejska		trafostacja
122.	Kalinowie	aleja	Wiejska		aleja lipowa
123.	Kalinowie	nieużytkowany	Wiejska	11	budynek mieszkalno-gospodarczy
124.	Kalinowie	mieszkalna	Wiejska	17	dom
125.	Kalinowie	nieużytkowany	Wiejska	22	stodoła z wozownią
126.	Kalinowie	nieużytkowany	Wiejska	22	kuźnia

127.	Kalinowie	nieużytkowany	Wiejska	22	budynek mieszkalno-gospodarczy
128.	Kalinowie	nieużytkowany	Wiejska	20	dom
129.	Kalinowie	nieużytek	Wiejska/Parkowa/Przeskok		park krajobrazowy w zespole dworsko-folwarcznym.
130.	Kalinowice	mieszkalno-gospodarcza	Wiejska	13	budynek mieszkalno-gospodarczy
131.	Kalinowie	gospodarczo-mieszkalna	Przeskok	7	obora w zespole dworsko-folwarcznym
132.	Kalinowie	nieużytkowany	Przeskok	73/3	wozownia w zespole dworsko-folwarcznym
133.	Kalinowie	gospodarcza	Gogolińska	1	stodoła w zespole folwarcznym
134.	Kalinowie	nieużytkowany	Parkowa	4	rui na stodoły w zespole dworsko-folwarcznym
135.	Kalinowie	mieszkalno-gospodarcza	Parkowa	14	obora w zespole folwarcznym
136.	Kalinowie	mieszkalna	Przeskok	1 i 2	dwa czworaki w zespole folwarcznym
137.	Kalinowie	nieużytkowany	Przeskok		chlewnia w zespole dworsko-folwarcznym
138.	Kalinowie	nieużytkowany	Przeskok	5	lamus w zespole dworsko-folwarcznym
139.	Kalinowie	nieużytkowana	Przeskok		obora w zespole dworsko-folwarcznym
140.	Kalinowie	nieużytkowany	Wiejska	15	dom
141.	Kalinów	kultowa	Gogolińska		kapliczka słupowa
142.	Kalinów	nieużytkowany	Wiejska	14	Stajna w zespole dworsko-folwarcznym
143.	Kalinów	mieszkalna	Wiejska	26-28	czworak w zespole dworsko-folwarcznym
144.	Kalinów	nieużytkowany	Wiejska	14	park w zespole dworsko-folwarcznym
145.	Kalinów		Wiejska	20-22	czworak w zespole dworsko-folwarcznym
146.	Kalinów	nieużytkowana	Wiejska	33	obora w zespole dworsko-folwarcznym
147.	Kalinów		Wiejska	33	stodoła w zespole dworsko-folwarcznym
148.	Kalinów	nieużytkowany	Wiejska	33	stodoła w zespole dworsko-folwarcznym
149.	Kalinów	ogrodzenie	Wiejska	14, 33	ogrodzenie zespołu dworsko-folwarcznego
150.	Kalinów	nieużytkowana	Wiejska	14	chlewnie w zespole dworsko-folwarcznym
151.	Kalinów	kołownia	Wiejska	24	czworak w zespole dworsko-folwarcznym
152.	Kalinów	nieużytkowany	Wiejska	16-18	czworak w zespole dworsko-folwarcznym
153.	Kalinów	warsztat	Wiejska		kuźnia w zespole dworsko-folwarcznym
154.	Kalinów	gospodarcza	Wiejska	14	stodoła w zespole dworsko-folwarcznym
155.	Kalinów	kultowa	Gogolińska		kapliczka słupowa
156.	Kalinów	nieużytkowany	Gogolińska	3	dawna szkoła
157.	Kalinów	mieszkalna	Wiejska	33	czworak w zespole dworsko-folwarcznym
158.	Kalinów	biurowa	Wiejska	14	warsztat kołodziejski w zespole dworsko-folwarcznym
159.	Kalinów	mieszkalno-gospodarcza	Wiejska	7	budynek mieszkalno-gospodarczy
160.	Kalinów	nieużytkowany	Gogolińska	2	budynek mieszkalno-gospodarczy
161.	Kalinów				kapliczka słupowa
162.	Kalinów	sakralna	Wiejska		kościół fil. p.w. narodzenia NMP
163.	Kalinów	gospodarcza	Wiejska	1	stodoła
164.	Kalinów	kultowa	Wiejska		pomnik krzyża
165.	Kalinów	mieszkalna	Wiejska	15	budynek mieszkalno-gospodarczy
166.	Kalinów	nieużytkowany	Wiejska	33	obora w zespole dworsko-folwarcznym
167.	Kalinów	trafostacja	Parkowa		trafostacja
168.	Kalinów	nieużytkowany	Gogolińska	2	stodoła
169.	Kalinów	magazynowa	Wiejska	14	spichlerz w zespole dworsko-folwarcznym
170.	Kalinów	gospodarcza	Wiejska	14	stodoła w zespole dworsko-folwarcznym
171.	Kalinów	gospodarcza	Wiejska	14	obora w zespole dworsko-folwarcznym
172.	Kalinów	mieszkalno-gospodarcza	Wiejska	14A i 14B	obora z dwoma domami w zespole dworsko-folwarcznym
173.	Kalinów	mieszkalna	Wiejska	23	dom
174.	Kalinów	gospodarcza	Wiejska	14	wozownia w zespole dworsko-folwarcznym
175.	Kalinów	mieszkalna	Parkowa	1	dom
176.	Ligota Dolna	nieużytkowany	Wiejska	4	budynek mieszkalno-gospodarczy

177.	Ligota Dolna	mieszkalna	Wiejska	1	dom
178.	Ligota Dolna	gospodarcza	Wiejska	16	stodoła
179.	Ligota Dolna	gospodarcza	Wiejska	27	stodoła
180.	Ligota Dolna	nieużytkowany	Wiejska	6	budynek mieszkalno-gospodarczy
181.	Ligota Dolna	gospodarcza	Wiejska	1	chlew
182.	Ligota Dolna	gospodarcza	Wiejska	1	stodoła
183.	Ligota Dolna	gospodarcza	Wiejska	1	dom z oborą i stodołą
184.	Ligota Dolna	nieużytkowana	Wiejska	6	stodoła
185.	Ligota Dolna	nieużytkowany	Wiejska	22	obora w dawnym zespole folwarcznym
186.	Ligota Dolna	nieużytkowany	Wiejska		piec wapiennicy
187.	Ligota Dolna	gospodarcza	Wiejska	27	kuźnia
188.	Ligota Dolna	nieużytkowany	Wiejska	22	hangar lotniczy przy dawnym zesp. Folwarcznym
189.	Ligota Dolna	nieużytkowany	Wiejska	20	hala warsztatu lotniczego przy d. zesp. Folwarcznym
190.	Ligota Dolna	kultowa	Wiejska		kapliczka
191.	Ligota Górna	mieszkalno-gospodarcza	Wiejska	18a	dom z oborą
192.	Ligota Górna	gospodarcza	Wiejska	18a	stodoła
193.	Ligota Górna	gospodarcza	Wiejska	15	stodoła
194.	Ligota Górna	mieszkalna	Wysocka	2	dom
195.	Ligota Górna	nieużytkowany	Wiejska	2	dom
196.	Ligota Górna	trafostacja	Wysocka	4a	trafostacja
197.	Ligota Górna	nieużytkowany	Wysocka	3	stodoła
198.	Ligota Górna	nieużytkowany	Wysocka	3	dom
199.	Ligota Górna	nieużytkowany	Wiejska	20	dom z oborą
200.	Ligota Górna	gospodarcza	Wiejska	2	stodoła
201.	Niwki	gospodarcza	Wiejska	4	obora
202.	Niwki	gospodarcza	Wiejska	3	stodoła
203.	Niwki	gospodarcza	Wiejska	3	obora
204.	Niwki	gospodarcza	Wiejska	1	dom (tzw. "wycug")
205.	Niwki	sakralna	Wiejska		kapliczka
206.	Niwki	trafostacja	Strzelecka		trafostacja
207.	Niwki	gospodarcza	Wiejska	10	stodoła
208.	Niwki	nieużytkowany	Wiejska	26	dom
209.	Niwki	obora	Strzelecka	3	obora
210.	Niwki	nieużytkowany	Wiejska	6	dom
211.	Niwki	nieużytkowany	Wiejska	11	dom
212.	Niwki	dom	Strzelecka	4	dom
213.	Niwki	garaż	Strzelecka	1	wozownia
214.	Niwki	gospodarcza	Strzelecka	3	spichlerz-wozownia
215.	Niwki	nieużytkowany	Wiejska	15	dom
216.	Niwki	nieużytkowany	ul. Wiejska	8	dom, tzw. "wycug"
217.	Niwki	budynek gospodarczy	Wiejska	22	budynek gospodarczy
218.	Niwki	obora	Wiejska	8	obora
219.	Niwki	nieużytkowany	Wiejska	17	stodoła
220.	Niwki	obora	Wiejska	10	obora
221.	Niwki	gospodarcza	Strzelecka	6	stodoła
222.	Niwki	kultowa	Wiejska	26	kapliczka słupowa
223.	Niwki	nieużytkowany	Wiejska	20	dom z oborą i stajnią
224.	Niwki	sakralna	Wiejska	8	kapliczka
225.	Osiek	kultowa	Strzelecka		pomnik krzyża
226.	Osiek	nieużytkowany	Strzelecka	12a	stodoła z oborą
227.	Osiek	ruina	Strzelecka	19	ruina stajni
228.	Osiek	mieszkalno-gospodarcze	Strzelecka	52	budynek mieszkalno-gospodarczy

229.	Osiek	nieużytkowany	Strzelecka	19	budynek mieszkalno-gospodarczy
230.	Osiek	mieszkalno-gospodarcza	Strzelecka	37	budynek mieszkalno-gospodarczy
231.	Osiek	kultowa	Strzelecka		kapliczka
232.	Osiek	mieszkalno-gospodarcze	Strzelecka	58	budynek mieszkalno-gospodarczy
233.	Osiek	mieszkalna	Strzelecka	49	dom
234.	Osiek	obora	Strzelecka	44	obora
235.	Osiek	nieużytkowany	Strzelecka	19	stodoła
236.	Osiek	mieszkalno-gospodarcza	Strzelecka	27	budynek mieszkalno gospodarczy
237.	Osiek	nieużytkowany	Strzelecka	14	budynek mieszkalno-gospodarczy
238.	Osiek		Strzelecka	58	stodoła z oborą
239.	Płużnica Wielka	nieużytkowany	Strzelecka	13	dom
240.	Płużnica Wielka	sakralna	Strzelecka		pomnik krzyża
241.	Płużnica Wielka	bramka	Strzelecka	2	bramka w ogrodzeniu zespołu dworsko-folwarcznego
242.	Płużnica Wielka	budynek gospodarczy	Strzelecka	2	budynek gospodarczy w zespole dworsko-folwarcznym
243.	Płużnica Wielka	stodoła	Strzelecka	2	stodoła w zespole dworsko-folwarcznym
244.	Płużnica Wielka	magazyny, warsztaty, garaże traktorów	Strzelecka	2d	obora w zespole dworsko-folwarcznym
245.	Płużnica Wielka	nieużytkowany	ul. Strzelecka	2	spichlerz w zespole dworsko-folwarcznym
246.	Płużnica Wielka	park	Strzelecka	2	park krajobrazowy w zespole dworsko-folwarcznym
247.	Płużnica Wielka	ogrodzenie	Strzelecka	4	mur wokół kościoła
248.	Płużnica Wielka	mieszkalno-usługowa	Strzelecka	6	dom
249.	Płużnica Wielka	nieużytkowany	Strzelecka	2e	dwór
250.	Płużnica Wielka	mieszkalna	Strzelecka	10	dom
251.	Płużnica Wielka	mieszkalna	Strzelecka	27	dom
252.	Płużnica Wielka	sakralna	Strzelecka		pomnik krzyża
253.	Płużnica Wielka	sakralna	Strzelecka	4	kościół par. p.w. nawiedzenia NMP
254.	Płużnica Wielka	mieszkalna	Strzelecka	23	dom
255.	Płużnica Wielka	mieszkalna	Strzelecka	34	dom
256.	Płużnica Wielka	mieszkalna	Strzelecka	36	dom
257.	Płużnica Wielka	sakralna			pomnik krzyża
258.	Płużnica Wielka	trafostacja	Wiejska		trafostacja
259.	Rozmierka	nieużytkowana	Jemielnicka	43	stodoła
260.	Rozmierka	nieużytkowany	Strzelecka	11	budynek mieszkalno-gospodarczy
261.	Rozmierka	mieszkalne	Dworcowa	10	budynek stacji kolejowej
262.	Rozmierka	nieużytkowany	Dworcowa	10	budynek gospodarczy w zespole stacji kolejowej
263.	Rozmierka	kultowa	Jemielnicka		pomnik krzyża
264.	Rozmierka	kultowa	Jemielnicka	36	kapliczka
265.	Rozmierka	mieszkalno-gospodarcza	Jemielnicka	36	budynek mieszkalno-gospodarczy
266.	Rozmierka	nieużytkowany	Jemielnicka	36	budynek mieszkalno gospodarczy
267.	Rozmierka	gospodarcza	Jemielnicka	36	stajnia z wozownią
268.	Rozmierka	nieużytkowana	Jemielnicka	36	stodoła
269.	Rozmierka	mieszkalna	Strzelecka	17	dom
270.	Rozmierka	nieużytkowany	Jemielnicka	43	budynek mieszkalno-gospodarczy
271.	Rozmierka	mieszkalna	Strzelecka	51a i 51b	oficyna w zespole dworsko-folwarcznym
272.	Rozmierka	nieużytkowany	Jemielnicka	32	budynek mieszkalno-gospodarczy
273.	Rozmierka	nieużytkowany	Jemielnicka	32	stodoła
274.	Rozmierka	ogrodzenie	Jemielnicka	32	mur z bramką
275.	Rozmierka	kultowa	Strzelecka		pomnik krzyża
276.	Rozmierka	ogrodzenie	Jemielnicka	36	mur z bramką
277.	Rozmierka	usługowo-mieszkalna	Strzelecka	50	dawna karczma (obecnie restauracja "pod starym kasztanem")
278.	Rozmierka	mieszkalna	Strzelecka	52	dom

279.	Rozmierka	mieszkalno-gospodarcza	Strzelecka	37	budynek mieszkalno-gospodarczy
280.	Rozmierka	gospodarcza	Strzelecka	50	zabudowania gospodarcze
281.	Rozmierka	warsztat blacharski	Strzelecka	41	dawna kuźnia
282.	Rozmierka	nieużytkowany	Strzelecka	49	budynek mieszkalno-gospodarczy
283.	Rozmierka	nieużytkowana	Strzelecka	48	kapliczka z dzwonnica
284.	Rozmierka	kurnik	Strzelecka	48	kurnik
285.	Rozmierka	nieużytkowany	Strzelecka	30	dom
286.	Rozmierka	gospodarcza	Strzelecka	48	stodoła
287.	Rozmierka	nieużytkowany	Strzelecka	30	stodoła
288.	Rozmierka	gospodarcza	Strzelecka	52	obora
289.	Rozmierka	kapliczka	Strzelecka	51	kapliczka słupowa w zespole dworsko-folwarcznym
290.	Rozmierka	magazynowa	Strzelecka	51	spichlerz w zespole dworsko-folwarcznym
291.	Rozmierka	obora	Strzelecka	51	obora w zespole dworsko-folwarcznym
292.	Rozmierka	w trakcie remontu	Strzelecka	51	dwór
293.	Rozmierka	nieużytkowany	Jemielnicka	23	dom
294.	Rozmierka	mieszkalna	Strzelecka	51c	czworak w zespole dworsko-folwarcznym
295.	Rozmierka	gospodarcza	Leśna	8	obora
296.	Rozmierka	mieszkalno-gospodarcza	Strzelecka	48	dom
297.	Rozmierka	szkoła	Szkolna	3	szkoła
298.	Rozmierka	mieszkalna	Jemielnicka	4	dom
299.	Rozmierka	most kolejowy			most kolejowy
300.	Rozmierz	poczta	Powstańców Śląskich	22	dom, ob. Poczta
301.	Rozmierz	dom	Powstańców Śląskich	4	dom
302.	Rozmierz	mieszkalna	Powstańców Śląskich	3	dom
303.	Rozmierz	plebania	Kościelna	1	plebania
304.	Rozmierz	nieużytkowany	Powstańców Śląskich	27	dom
305.	Rozmierz	mieszkalna	Powstańców Śląskich	19	dom
306.	Rozmierz	gospodarcza	Wyzwolenia	44	stodoła
307.	Rozmierz	kultowa	Kościelna	1a	pomnik krzyża
308.	Rozmierz	mieszkalno-gospodarcza	Wyzwolenia	27	budynek mieszkalno-gospodarczy
309.	Rozmierz	gospodarcza	Strzelecka	1	stodoła
310.	Rozmierz	cmentarz	Kościelna	517	cmentarz
311.	Rozmierz	nieużytkowany	Krzyżowa	3	budynek mieszkalno-gospodarczy
312.	Rozmierz	kultowa	Jemielnicka		kapliczka
313.	Rozmierz	mieszkalno-gospodarcza	Wyzwolenia	22	budynek mieszkalno-gospodarczy
314.	Rozmierz	mieszkalno-gospodarcza	Wyzwolenia	17	budynek mieszkalno-gospodarczy
315.	Rozmierz	budynek gospodarczy	Powstańców Śląskich	24	obora
316.	Rozmierz	mieszkalno-gospodarcza	Powstańców Śląskich	12	budynek mieszkalno-gospodarczy
317.	Rozmierz	kultowa	Powstańców Śląskich		pomnik krzyża
318.	Rozmierz	trafostacja	Powstańców Śląskich	29	trafostacja
319.	Rozmierz	gospodarcza	Wyzwolenia	2	obora ze stodołą
320.	Rozmierz	nieużytkowany	Wyzwolenia	26	dawna szkoła
321.	Rozmierz	mieszkalna	Wyzwolenia	30	dom
322.	Rozmierz	nieużytkowany	Wyzwolenia	46	dom
323.	Rozmierz	przedszkole, klasztor	Kościelna	10-12	szkoła
324.	Rozmierz	sakralna	Kościelna	1a	kościół par. p.w. św. Michała Archanioła
325.	Roźniatów	gospodarcza	Wolności	1	stodoła w zespole młyna wodnego
326.	Roźniatów	przedszkole	Szymiszowska	8	dom
327.	Roźniatów	nieużytkowany	Wolności	2	zagroda
328.	Roźniatów	gospodarcza	Wolności	1	stajnia z wozownią w zespole młyna wodnego
329.	Roźniatów		Wolności	43b	rządcówka w zespole folwarcznym
330.	Roźniatów	obora	Wolności	43b	obora w zespole folwarcznym

331.	Roźniątów	nieużytkowany	Wolności	34	dom
332.	Roźniątów	sakralna	Gogolińska		pomnik krzyża
333.	Roźniątów				ruina kaplicy p.w. św. Floriana
334.	Roźniątów	nieużytkowany	Wolności	19	dom
335.	Roźniątów	mieszkalna	Wolności	1	młyn wodny
336.	Roźniątów	sakralna	Wolności		kaplica
337.	Roźniątów	gospodarcza	Wolności	4	stodoła
338.	Roźniątów	mieszkalna	Wolności	4	dom
339.	Roźniątów	świątelnia wiejska	Wolności	28	szkoła
340.	Roźniątów	gospodarcza	Wolności	20	zabudowania gospodarcze
341.	Roźniątów	mieszkalno-gospodarcza	Wolności	33	budynek mieszkalno-gospodarczy
342.	Roźniątów	mieszkalno-gospodarcza	Wolności	31	budynek mieszkalno-gospodarczy
343.	Roźniątów	kultowa	Wolności		pomnik krzyża
344.	Roźniątów	mieszkalno-gospodarcza	Wolności	21	budynek mieszkalno-gospodarczy
345.	Roźniątów	nieużytkowany	Wolności	19	obora
346.	Roźniątów	trafostacja	Wolności		trafostacja
347.	Sucha	kultowa			kapliczka
348.	Sucha	dom	Kościelna	11	dom
349.	Sucha	mieszkalna	Kościelna	14	dom
350.	Sucha	ołtarz polowy i dzwonnica	Kościelna		grota z wieżą-dzwonnica
351.	Sucha	kultowa	Kościelna		kapliczka
352.	Sucha	mieszkalna	Świętej Anny	6	budynek mieszkalno-gospodarczy
353.	Sucha	kultowa	Kościelna		kapliczka
354.	Sucha	sakralna	Kościelna		kościół par. p.w. św. Bartłomieja
355.	Sucha	kultowa	Kościelna		kapliczka słupowa
356.	Sucha	gospodarcza	Świętej Anny	6	budynek mieszkalno-gospodarczy, tzw. wycug
357.	Sucha		Powstańców Śląskich	32	dawny młyn wodny
358.	Sucha	stodoła	Powstańców Śląskich	32	stodoła w zespole młyńskim
359.	Sucha	kultowa	Kościelna		pomnik krzyża
360.	Sucha	kultowa	Kościelna		pomnik krzyża
361.	Sucha	kultowa	Powstańców Śląskich		pomnik krzyża
362.	Sucha	kultowa			pomnik krzyża
363.	Szczepanek	kultowa	Strzelecka	74	kapliczka
364.	Szczepanek	nieużytkowany	Strzelecka	13	budynek mieszkalno-gospodarczy
365.	Szczepanek	mieszkalna	Strzelecka	48	dom
366.	Szczepanek	mieszkalna	Strzelecka	45	dom
367.	Szczepanek	nieużytkowany	Strzelecka	18	budynek mieszkalno-gospodarczy
368.	Szczepanek	bar	Strzelecka	57	karczma
369.	Szczepanek	przedszkole	Strzelecka	99	szkoła
370.	Szczepanek	sakralna	Strzelecka		kościół fil. p.w. nawiedzenia Najświętszej Marii Panny
371.	Szczepanek	gospodarcza	Strzelecka	91	kuźnia
372.	Szczepanek	gospodarcza	Strzelecka	91	stodoła
373.	Szczepanek	trafostacja	Strzelecka	38	trafostacja
374.	Szczepanek	mieszkalna	Strzelecka	77	dom
375.	Szczepanek	nieużytkowany	Strzelecka	57-59	stodoła z wozownią
376.	Szczepanek	mieszkalno-gospodarcza	Strzelecka	36	budynek mieszkalno-gospodarczy
377.	Szymiszów	mieszkalna	Dworcowa	33	dom w zespole dworca PKP
378.	Szymiszów	stacja kolejowa	DWORCOWA	24-26	dworzec kolejowy
379.	Szymiszów	mieszkalna	Dworcowa	21-24	dom dom robotniczy w zespole dawnych zakładów wapienniczych
380.	Szymiszów	mieszkalna	Dworcowa	28	dom dróżnika w zespole dworca PKP

381.	Szymiszów	nieużytkowany	Fabryczna		budynek warsztatów w zespole dawnych zakładów wapienniczych
382.	Szymiszów	nastawnia kolejowa	Dworcowa		nastawnia kolejowa w zespole dworca PKP
383.	Szymiszów	magazynowa	Wolności	48	spichlerz
384.	Szymiszów	obora dla kóz	Wolności	41	stajnia w zespole pałacowo-folwarcznym
385.	Szymiszów	mieszkalna	Wolności	47	stajnia-dom w zespole pałacowo-folwarcznym
386.	Szymiszów	mieszkalna	Wolności	49	dom w zespole pałacowo-folwarcznym
387.	Szymiszów	mieszkalna	Dworcowa	20	dom
388.	Szymiszów	gospodarcza	Wolności	47	wozownia w zespole pałacowo-folwarcznym
389.	Szymiszów	mieszkalna	Wolności	64, 66	czworaki przy w zespole pałacowo-folwarcznym
390.	Szymiszów	nieużytkowany	Wolności	25	dom
391.	Szymiszów	nieużytkowany	Wolności	41	budynek gosp. "tzw. dom kozła" w zesp. pałacowo-folwarcznym
392.	Szymiszów	nieużytkowany	Wolności	41	obora w zespole pałacowo-folwarcznym
393.	Szymiszów	mieszkalna	Strzelecka	4	rządcówka w zespole pałacowo-folwarcznym
394.	Szymiszów	gospodarcza	Strzelecka	2	spichlerz w zespole pałacowo-folwarcznym
395.	Szymiszów	dom pomocy społecznej	Strzelecka	2	pałac
396.	Szymiszów	park	Strzelecka	2	park krajobrazowy w zespole pałacowo-folwarcznym
397.	Szymiszów	nieużytkowana	Wolności	16	kapliczka
398.	Szymiszów	mieszkalna	Wolności	20	dom
399.	Szymiszów	drewutnia	Franciszka Walaszka	26	chlew w zespole folwarcznym Kosice
400.	Szymiszów	mieszkalna	Wolności	15	dom
401.	Szymiszów	sakralna	Kościelna	7	kościół par. p.w. Św. Szymona i Judy Tadeusza
402.	Szymiszów	usługowo-mieszkalna	Wolności	27	poczta
403.	Szymiszów	trafostacja	Wolności		trafostacja
404.	Szymiszów	kultowe	Wolności		pomnik krzyża
405.	Szymiszów	nieużytkowany	Strzelecka	5	stodoła w zagrodzie plebanii
406.	Szymiszów	mieszkalno-gospodarcza	Strzelecka	7	zabudowania młyna wodnego
407.	Szymiszów	kultowa	Kościelna	7	pomnik krzyża
408.	Szymiszów	nieużytkowany	Fabryczna - Dworcowa		pozostałość mostu transportowego w zesp. d. zakł. Wapienniczych
409.	Szymiszów	nieużytkowany	Myśliwca	14	dom
410.	Szymiszów	nieużytkowany	Wolności	22-24	dawny zajazd
411.	Szymiszów	mieszkalna	Fabryczna	25	dom w zespole dawnych zakładów wapienniczych
412.	Szymiszów	nieużytkowany	kościelna	1	budynek mieszkalno-gospodarczy
413.	Szymiszów	mieszkalna	Wolności	4	dom
414.	Szymiszów	gospodarcza	Franciszka Walaszka	26	stodoła w zespole folwarcznym Kosice
415.	Szymiszów	nastawnia kolejowa	Dworcowa		nastawnia kolejowa
416.	Szymiszów	mieszkalna	Fabryczna	7 i 9	grupa dwóch domów robotniczych w zespole dawnych zakładów wapienniczych
417.	Szymiszów	mieszkalna	Fabryczna	14-18	dom robotniczy w zespole dawnych zakładów wapienniczych
418.	Szymiszów	restauracja	Wolności	46	karczma
419.	Szymiszów	mieszkalna	Fabryczna	11	dom w zespole dawnych zakładów wapienniczych
420.	Szymiszów	stajnia	Franciszka Walaszka	26	obora w zespole folwarcznym Kosice
421.	Szymiszów	mieszkalno-gospodarcza	Wolności	41	kuźnia i stelmacharnia w zespole pałacowo-folwarcznym
422.	Szymiszów	mieszkalna	Dworcowa	22	dom w zespole dworca PKP
423.	Szymiszów	mieszkalna/nieużytkowana	Fabryczna	1,2,3,4	grupa czterech domów robotniczych w zespole dawnych zakładów wapienniczych
424.	Szymiszów	mieszkalna	Fabryczna	27-28	pałac fabrykanta w zespole dawnych zakładów wapienniczych
425.	Szymiszów	mieszkalno-gospodarcza	Fabryczna	26	budynek mieszkalno-gosp. (wozownia) w

					zespole dawnych zakładów wapienniczych
426.	Szymiszów	mieszkalna	Wolności	43	dom w zespole pałacowo-folwarcznym
427.	Szymiszów	mieszkalna	Fabryczna	12-13	dom robotniczy w zespole dawnych zakładów wapienniczych
428.	Szymiszów	mieszkalna	Wolności	29	zespół dwóch domów w zagrodzie
429.	Szymiszów	kultowa	Wolności		pomnik krzyża
430.	Szymiszów	mieszkalna	Franciszka Walaszka	26	dom w zespole folwarcznym Kosice
431.	Szymiszów	mieszkalno-gospodarcza	Wolności	8	budynek mieszkalno-gospodarczy
432.	Szymiszów	mieszkalna	Wolności	34	dom
433.	Szymiszów	mieszkalna	Wolności	36	dom
434.	Szymiszów	mieszkalna	Wolności	33	dom
435.	Szymiszów	szkoła	Wolności	1	szkoła
436.	Warmątowice	mieszkalna	Wiejska	20	dom
437.	Warmątowice	obora	Wiejska	22	obora w zespole dworsko-folwarcznym
438.	Warmątowice	mieszkalna	Wiejska	22J	dwór
439.	Warmątowice	nieużytkowany	Wiejska	6	budynek mieszkalno-gospodarczy
440.	Warmątowice	restauracja	strzelecka	2	sala taneczno-widowiskowa zajazdu
441.	Warmątowice	nieużytkowany	Wiejska	22	chlewnia
442.	Warmątowice	warsztat	Wiejska	22	wozownia z kuźnią w zespole dworsko-folwarcznym
443.	Warmątowice	garaże	Wiejska	22	stajnia w zespole dworsko-folwarcznym
444.	Warmątowice	spichlerz	Wiejska	22	spichlerz w zespole dworsko-folwarcznym
445.	Warmątowice	światlica wiejska i dom	Centawska	2	szkoła
446.	Warmątowice	trafostacja	Wiejska	24	trafostacja przy zespole dworsko folwarcznym
447.	Warmątowice	mieszkalno-gospodarcza	Stawowa	7	budynek mieszkalno-gospodarczy
448.	Warmątowice	gospodarcza	Stawowa	7	stodoła
449.	Warmątowice	mieszkalno-gospodarcza	Wiejska	22a,b, c,d	grupa 4 jednakowych domów pracowników folwarcznych z komórkami
450.	Warmątowice	kultowa	Wiejska	20	kapliczka
451.	Warmątowice	mieszkalna	Wiejska	15	dom
452.	Warmątowice	bramka ogrodzenia	Wiejska	28	bramka ogrodzenia zagrody
453.	Warmątowice	nieużytkowany	Wiejska	22h	dom w zespole folwarcznym
454.	Warmątowice	mieszkalna	Olszowska	4 i 6	grupa dwóch domów pracowników folwarcznych, z komórkami
455.	Warmątowice	kultowe	Centawska		pomnik krzyża

Źródło – Urząd Miejski w Strzelcach Op. – opracowanie własne M.O.

Zgodnie z obowiązującą ustawą o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami burmistrz zobowiązany jest do opracowania gminnego programu ochrony zabytków.

TABELA 10
GMINA STRZELCE OP. - Wykaz zabytków ruchomych – stan 2007r.

Lp.	MIEJSCOWOŚĆ	LOKALIZACJA	ADRES	OBIEKT
1	Blotnica Strzelecka	wewnątrz kaplicy z wieżyczką		rzeźba św. Jana Nepomucena XIX w., drewno polichromowane
2	Grodzisko	wewnątrz kapliczki słupowej, przy kapliczce krzyż kamienny, XIX wiek,	Wolności 24	rzeźba św. Jana Nepomucena, XIX w., drewno polichromowane
3	Kalinowice		Wiejska 18	dzwonek zmarłych na drewnianej konstrukcji XVIII/XIX w.
4	Kalinów	przy drodze do Krapkowic		kapliczka słupowa mur., k. XIX w.
5	Kalinów	we wnęce kapliczki neogotyckiej mur. k.XIX w.	na krańcu wsi, przy drodze polnej	rzeźba św. Jan Chrzciciel, XVIII/XIX w., drewno polichromowane
6	Niwki	we wnęce kapliczki neogotyckiej mur., k.XIX w.		rzeźba św. Jan Nepomucen, 1 połowa XIX w., drewno polichr.
7	Niwki	kapliczka słupowa	Wiejska 25	krucyfiks, drewno polichromowane, XIX wiek
8	Niwki	po bokach krzyża na kamiennym postumencie z	Wiejska 8	kamienne figury św. Piotra i Pawła

		datą 1889r.		
9	Rozmierka	wewnątrz kaplicy - dzwonnicy	Strzelecka	rzeźba - św. Jan Nepomucen, XVIII/XIX wiek, drewno polichr.
10	Sucha	w kapliczce	Kościelna 28	rzeźba św. Jan Nepomucen, 2 połowa XIX w., drewno polichromowane
11	Sucha	przy wjeździe do miejscowości	przy drodze głównej do Strzelec Op.	kapliczka słupowa mur., XVIII/XIX wiek
12	Szymiszów	w kapliczce	Wolności 14a	rzeźba św. Jan Nepomucen, 2 połowa XIX w., drewno polichromowane
13	Szymiszów	w centrum wsi	przy skrzyżowaniu dróg	krzyż kamienny, 1889 r.
14	miasto Strzelce Op.	na fontannie	Rynek	figura (brąz) przedstawiająca myśliwego z psem
15	miasto Strzelce Op.	w niszach bramy wjazdowej na teren d. zespołu pałacowego	Ul. Zamkowa	rzeźby św. Jana Nepomucena i św. Floriana, kamienne, XVIII wiek

Zródło – Wojewódzka Służba Ochrony Zabytków – opracowanie własne M.O.

2.4. UKŁADY I ELEMENTY HISTORYCZNEJ STRUKTURY PRZESTRZENNEJ OBJĘTE OCHRONĄ I WYMAGAJĄCE OCHRONY

Ochrona dziedzictwa kulturowego na obszarze gminy Strzelce Opolskie oparta jest o przepisy prawa ustawowego i lokalnego-miejscowego. Występują więc obszary wpisane do rejestru zabytków oraz obszary objęte ochroną na podstawie ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Brak jest tutaj obszarów objętych ochroną na podstawie prawa międzynarodowego tj. brak jest obszarów wpisanych na Listę Światowego Dziedzictwa oraz ustanowionych Pomników Historii. **Nie wprowadzono także formy ochrony zabytków jaką jest utworzenie parku kulturowego.**

Zgodnie z ww. ustawą o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami PARK KULTUROWY może utworzyć rada gminy podejmując stosowną uchwałę, po zasięgnięciu opinii wojewódzkiego konserwatora zabytków. PARK KULTUROWY tworzy się w celu ochrony krajobrazu kulturowego oraz zachowania wyróżniających się krajobrazowo terenów z zabytkami nieruchomymi charakterystycznymi dla miejscowej tradycji budowlanej i osadniczej. Utworzenie Parku Kulturowego powinno być podjęte z inicjatywy społecznej, samorządowej, urzędowej, eksperckiej lub innej instytucji.

2.4.1. Tereny wpisane do rejestru zabytków

Podstawowym terenem wpisanym do rejestru zabytków nieruchomych na obszarze gminy Strzelce Opolskie jest założenie urbanistyczne miasta lokacyjnego. Ponadto ujęto w rejestrze zabytków:

- zespoły pałacowo-parkowe, dwory z parkami, parki i ogrody,
- zespoły budowlane,
- tereny otoczenia i ekspozycji zabytku, umożliwiające ekspozycję tych obiektów z kierunków widokowych,
- tereny odkrytych i potencjalnie występujących zabytków archeologicznych, związane z historycznym rozwojem miasta.

Strefą A - ścisłej ochrony konserwatorskiej objęto średniowieczny układ przestrzenny miasta lokacyjnego, gdzie obowiązuje pełna ochrona treści historycznych. Układ urbanistyczny Strzelec Op. figuruje w rejestrze pod nr A-39/49 z 10.06.1949r. Granica strefy ścisłej ochrony konserwatorskiej przebiega ulicami Powstańców Śl., Kościuszki, Wałową, Zatylną i pomiędzy blokami zabudowy miejskiej, a założeniem pałacowo-parkowym. W tych granicach zachował się czytelny, średniowieczny układ przestrzenny miasta wraz z historyczną siecią ulic, placem rynkowym, zarysem bloków zabudowy z ich historycznym podziałem własnościowym i licznymi obiektami zabytkowymi.

Do rejestru zabytków wpisano liczne założenia parkowe gminy, towarzyszące z reguły założeniom pałacowo-folwarcznym lub dworsko-folwarcznym. Należą do nich:

- park w zespole zamkowym w STRZELCACH OP. (park miejski) wraz z dawną bażaniarnią,
- park krajobrazowy z zespołem pałacowo-folwarcznym w BŁOTNICY STRZELECKIEJ,
- park krajobrazowy w zespole dworsko-folwarcznym w KALINOWICACH,
- park w zespole dworsko-folwarcznym w KALINOWIE,
- park krajobrazowy w zespole pałacowo-folwarcznym w PŁUŻNICY WIELKIEJ,
- park krajobrazowy w zespole pałacowo-folwarcznym w SZYMISZOWIE.

Tylko jeden zespół budowlany został wpisany do rejestru zabytków. Jest to zespół zabudowań ZAKŁADU KARNEGO NR 2 w Strzelcach Op. (położony w granicach strefy B - ochrony konserwatorskiej).

2.4.2. Tereny objęte ochroną na podstawie praw miejscowego

Prawną ochroną, ustanowioną w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, poprzez wprowadzenie strefy ochrony konserwatorskiej, objęte są:

- zachowane częściowo **PRZEDMIĘSCIA OPOLSKIE, LUBLINIECKIE i KRAKOWSKIE miasta Strzelce Op.**, z zabudową miejską z przełomu XIX/XX wieku z centrum skupionym wokół nowego rynku tj. Placu Żeromskiego. Granica strefy przebiega wzdłuż ulic Krakowskiej, Marka Prawego, 18-Marca, Powstańców Śląskich,
- **teren podmiejski dawnej wsi ADAMOWICE w mieście Strzelce Op.**, której zabudowa położona jest wzdłuż ul. 1-Maja, wraz z zachowaną historyczną parcelacją i zespołem zabudowy zagrodowej z XIX/XX wieku,
- **teren podmiejski dawnej wsi SUCHE ŁANY w mieście Strzelce Op.**, położonej przy ul. Kozielskiej, z zachowaną historyczną parcelacją, rozszerzeniem drogi w centrum osiedla i zespołem zabudowy zagrodowej z drugiej połowy XIX wieku oraz przełomu XIX/XX i początku XX wieku. Granica strefy B - ochrony konserwatorskiej przebiega na zapleczu zabudowy gospodarczej,
- teren zabytkowego układu ruralistycznego wraz z zespołem pałacowo-folwarcznym i parkiem krajobrazowym we **wsi BŁOTNICA STRZELECKA** (strefa A i strefa B),
- teren zabytkowego układu ruralistycznego wraz z założeniem dworsko-folwarcznym we **wsi KADŁUB** (strefa B).

2.4.3. Proponowane poszerzenie ustanowionych praw miejscowych stref ochrony konserwatorskiej

Ze względu na zachowane wartości historyczno – kulturowe folwarku położonego w mieście Strzelce Op. przy ul. Mickiewicza 18, potwierdzone zachowaniem licznych obiektów zabytkowych (dwór, oficyna, dom rządcy, czworak, czworak, spichlerz, obora, stajnia, stodoła, chlewnia, kuźnia), **proponuje się włączyć jego teren w ustanowione dla zabudowy wsi SUCHE ŁANY granice strefy B – ochrony konserwatorskiej.** Folwark stanowi bowiem integralną część jej zabudowy.

2.4.4. Zabytkowe układy ruralistyczne i elementy struktury przestrzennej, proponowane do ochrony

Obszary, na których znajdują się zabytkowe układy, zespoły przestrzenne i obiekty, na podstawie art. 19 ust. 3 ustawy z dnia 23 lipca 2003r. *o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*, rekomenduje się do ochrony poprzez ustalenie stref ochrony konserwatorskiej, celem wprowadzenia prawem miejscowym nakazów, zakazów i ograniczeń w zagospodarowaniu, gwarantujących utrzymanie charakterystycznych cech struktury i

kompozycji przestrzennej, przebiegu układu ulicznego, gabarytów i cech zabudowy oraz towarzyszącej im zieleni.

Na obszarze gminy Strzelce Op. proponuje się objąć ochroną zachowane ZABYTKOWE UKŁADY RURALISTYCZNE następujących wsi:

- **ROZMIERZ** - częściowo przekształcony układ dawnej wsi kmiecej, owalnicy.

Ze względu na zachowane indywidualne i unikalne cechy kompozycji przestrzennej, tradycyjne materiały i rozwiązania techniczne, **postuluje się podać ochronie konserwatorskiej następujące ELEMENTY STRUKTURY PRZESTRZENNEJ, posiadające jednolite cechy zabudowy:**

- **BRZEZINA** – zespół zabudowy folwarcznej,
- **KALINOWICE** – zespół zabudowy folwarcznej wraz z parkiem krajobrazowym i alejami,
- **KALINÓW** - układ zabudowy dworsko-folwarcznej wraz z parkiem krajobrazowym i towarzyszącą zabudową mieszkaniową robotników folwarcznych,
- **LIGOTA DOLNA** – zespół zabudowy folwarcznej wraz z pozostałościami parku i piecem wapienniczym, oraz układ zabudowy dawnej wsi kmiecej (ulicówka),
- **PŁUŻNICA WIELKA** - układ przestrzenny zabudowy pałacowo - folwarcznej wraz z parkiem krajobrazowym,
- **ROZMIERKA** – zespół zabudowy dworsko-folwarcznej, a także częściowo układ przestrzenny wsi kmiecej (owalnica),
- **ROŻNIĄTÓW** – zespół zabudowy folwarcznej,
- **SZYMISZÓW** – zespoły zabudowy:
  - związanej z dawnym zakładem wapienniczym tj. zabudowy mieszkaniowej robotników wraz pałacem fabrykanta oraz zabudową administracyjną przy ul. Fabrycznej, a także zabudową w rejonie dworca kolejowego,
  - zespół zabudowy pałacowo-folwarcznej wraz z parkiem krajobrazowym oraz zachowaną zabudową wsi kmiecej.
- **WARMAŃTOWICE** – zespół zabudowy folwarcznej wraz z zabudową mieszkaniową rolno-robotniczą, a także częściowo układ wsi kmiecej (owalnica),
- **STRZELCE OPOLSKIE** – zespoły zabudowy:
  - zespół zabudowy tzw. WIELKIEGO FOLWARKU przy ul. Marka Prawego (chroniony w ramach strefy B dla przedmieścia Lublinieckiego i Krakowskiego)
  - jednorodzinne osiedle mieszkaniowe ZYDLUNGI,
  - jednorodzinna i wielorodzinna zabudowa mieszkaniowa przy ul. GOGOLIŃSKIEJ – Gen. Świerczewskiego,
  - osiedle mieszkaniowe KOSZARY w rejonie ul. Opolskiej – Sosnowej,
  - osiedle mieszkaniowe w rejonie ul. MONIUSZKI – ROZENBERGÓW.

ZESPOŁY O JEDNOLITYCH CECHACH ZABUDOWY, predysponowane do uznania w przyszłości za zabytkowe.

2.4.5. Dobra kultury współczesnej

Dla określenia zbioru współczesnych dóbr kultury, które z definicji ustawowej nie są zabytkami, przyjęto zasadę, że za dzieła traktowane są wartościowe przejawy materialnej działalności człowieka, które stanowią świadectwo minionej epoki. Te obiekty z czasem mogą także stać się zabytkami.

Na obszarach wiejskich gminy obiekty, które można zaliczyć do dóbr kultury współczesnej, nie występują. Z kolei na obszarze miasta zaliczyć do nich można :

- pomnik PIETA ŚLĄSKA - usytuowany w sąsiedztwie ratusza,
- pomnik PRZYJAŹNI – usytuowany na skwerze Przyjaźni.

3. PROCESY KSZTAŁTOWANIA SIĘ STRUKTUR PRZESTRZENNYCH JEDNOSTEK OSADNICZYCH

3.1. ROZWÓJ OSADNICTWA

W okresie nowożytnym osadnictwo na terenie gminy rozwinęło się stosunkowo późno. W XIII wieku teren był zaludniony w niewielkim stopniu, a sieć osadnicza zaczęła kształtować się na południu i zachodzie dzisiejszego obszaru gminy.

Według źródeł historycznych najwcześniej wzmiankowaną (1234r.) osadą był gród, prawdopodobnie zlokalizowany w miejscu usytuowania późniejszego zamku w mieście Strzelce Op.. W 1271 roku pojawiła się w źródłach pierwsza informacja o osadzie targowej - wsi Strzelce, położonej na północ od dzisiejszego miasta, w miejscu powstania późniejszego przedmieścia lublinieckiego. Jej nazwa STRELICI jest znacznie starsza i pochodzi z 1223r., a związana jest ze służbą łowiecką. Oznacza strzelców, łowców, posługujących się łukami. Symbolem tych tradycji jest stojący od 1923 roku na rynku strzeleckim pomnik strzelca. W źródłach pisanych z 1305r. występuje już miasto Strzelce (GROSS STREHLITZ, a w 1333r.- STRELITZ, w 1581r.- STRZELCE WIELKIE, w 1945r. - STRZELCE OP.), a przy nim wioska Strzelce Polskie (STRZELICZ i STRELITZ POLONICO).

Przed upływem okresu wczesnośredniowiecznego (wczesnofeudalnego) tj. przez końcem XIII wieku po raz pierwszy zostały także wzmiankowane wsie dzisiejszej gminy:

1. Adamowice (dzisiejsza dzielnica Strzelec Op.) - 1235r.
2. Błotnica Strzelecka - 1240r.
3. Sucha - 1254r.
4. Rozmierz - 1256r.
5. Płużnica Strzelecka - 1299r.
6. Rozmierka - przed 1300r.

Źródła pisane z 1235 roku donoszą także o wsi BRZOZWÓZ, położonej na północ od miasta, dziś już nieistniejącej.

Okres średniowieczny (feudalny) to czas powstania następujących wsi o charakterze rolniczym. Z XIV-XV wieku pochodzą wzmianki historyczne o wsiach:

7. Grodzisko - 1300r.
8. Rożniatów - 1302r.
8. Kalinów - 1329r.
9. Suche Łany - 1333r.
10. Mokre Łany - 1333r.
11. Warmatówice - 1339r.
12. Szymiszów - 1439r.
13. Dziewkowice - 1441r.
14. Ligota Dolna - 1443r.

Wszystkie wsie stanowiły własność prywatną możnowładców, toteż często sytuowane w nich były majątki ziemskie lub ich zabudowa gospodarcza (folwarki).

Od XVI do początku XIX wieku, w okresie późnofeudalnym i wczesnokapitalistycznym, prawie ostatecznie wykształciła się dzisiejsza sieć osadnicza gminy. Powstały wówczas,

nie obce już na jej terenie, folwarki oraz towarzysząca im zabudowa robotników folwarcznych, a także przysiółki wsi lokowanych wcześniej. Były to wsie:

15. Kadłub	- 1504r.
16. Niwki	- 1531r.
17. Jędrynie	- 1531r.
18. Osiek	- około 1530r.
19. Kalinowice	- 1743r.
20. Nowa Wieś (dzisiejsza dzielnica Strzelec)	- 1783r.
21. Ligota Górna	- 1783r.

W okresie kapitalistycznym powstały dwie ostatnie wsie analizowanego obszaru. Są to:

22. Szczepanek	- 1818r.
23. Brzezina	- około 1850r.

Ożywienie gospodarcze w wieku XIX-tym (spowodowane budową powiązań kolejowych) przyczyniło się do intensywnego rozwoju przestrzennego miasta i wsi gminy Strzelce Op. i idącym za tym wzmożonym ruchem budowlanym. Do tej pory ludność miasta zajmowała się głównie handlem produktami rolniczymi, rzemiosłem, sadownictwem, ogrodnictwem i hodowlą bydła. Od początku XIX wieku na terenie miasta intensywnie rozwija się rzemiosło, a w drugiej połowie XIX wieku także przemysł. Powstały wówczas takie zakłady jak fabryka maszyn rolniczych i odlewnia żelaza Prankela, gazownia (1865 r.), fabryka maszyn Schmigalla, fabryka papy Ehrlicha, browar Steinitza, browar Dietricha, fabryka cygar Buche i Hainricha z Wrocławia, fabryka pończoch Czokscha oraz fabryka cementu i wapiennik Spółki Akcyjnej Oberschlesische Portland Cement und Kalkwerke Aktien-Gesellschaft. Sieć osadnicza analizowanego obszaru wzbogaciła się wówczas tylko o osiedle robotnicze - Farską Kolonię. W 1880 roku otwarto linię kolejową Opole - Strzelce Op. - Bytom, która przyczyniła się także do ożywienia gospodarczego okolicy. Miasto zyskało szereg obiektów użyteczności publicznej i wraz z wsiami, szczególnie położonymi na trasie kolejowej, rozpoczęło intensywny rozwój przestrzenny. Dogodne połączenie kolejowe umożliwiło znacznym rzeszom mieszkańców miasta i sąsiednich wsi poszukiwanie pracy w pobliskim okręgu przemysłowym górniczo-hutniczym.

Od początku XX wieku do II wojny światowej w sieci osadniczej gminy Strzelce zachodzą już tylko niewielkie zmiany. W 1912 roku Strzelce Opolskie otrzymały kolejne połączenie kolejowe, tym razem z Kluczborkiem przez Fosowskie. Rozwinęła się wówczas wieś Rozmierka, a na terenie wsi Kadłub powstały (około 1916r.) przysiółki Kadłubski Piec, Banatki Małe i Banatki Duże. Budowa tych ostatnich związana jest z realizacją tej właśnie linii kolejowej. Sama nazwa wskazuje, że jest to osiedle kolejarzy. Śląskie "baniok" to kolejarz, "bana" to kolej. Z tego samego okresu pochodzi przysiółek robotników leśnych wsi Osiek - Kaształ.

Początek XX wieku to przede wszystkim okres intensywnego rozwoju przestrzennego miasta i wsi mających dogodne powiązania komunikacyjne. Należały do nich wsie położone na trasach linii kolejowych (Szymiszów, Błotnica Strzelecka, Rozmierka i Kadłub) lub na głównej trasie komunikacji kołowej relacji Wrocław - Kraków (Sucha), a także w sąsiedztwie rozwijającego się przemysłu miasta (Dziewkowice, Roźniatów).

Okres międzywojenny to czas powstawania osiedli robotniczych. Są to jedno- i wielorodzinne osiedla robotnicze miasta, położone przy ul. GOGOLIŃSKIEJ oraz osiedle ZYDLUNGI. Działania wojenne II wojny światowej przyniosły straty głównie na terenie miasta Strzelce Op., które zniszczone zostało w około 80%. Najdotkliwiej ucierpiało jego śródmieście oraz przemysł.

W okresie gospodarki socjalistycznej wykształcona wcześniej sieć osadnicza gminy Strzelce nie uległa zmianom. Istniejące już jednostki osadnicze rozwijały się przestrzennie. Powstały wówczas głównie osiedla zabudowy wielorodzinnej i jednorodzinnej w mieście oraz jednorodzinnej na terenie wsi Szymiszów, Błotnica Strzelecka, Warmątowice, Roźniatów, Kalinowice, Dziewkowice i Rozmierce.

3.2. MORFOGENETYCZNE UKŁADY PRZESTRZENNE OBSZARU I EWOLUCJA ICH STRUKTUR

Aktualnie istniejące układy ruralistyczne, zawierające w sobie genetyczny typ osiedla, obrazują rodzaj przemian, jakim uległa wieś od początku powstania.

Większość wsi gminy powstało samorzutnie. Są to wsie nieregularne (Grodzisko, Sucha, Rozmierka, Szymiszów, Roźniatów, Kalinów, Kalinowice, Niwki, Ligota Dolna, Ligota Górna, Błotnica Strzelecka, Płużnica, Dziewkowice, Szczepanek, Mokre Łany), które nie przeszły jednorazowej regulacji, charakterystycznej dla wsi lokowanych. Układ ich rozłogów (pól) jest nieregularny, przy zachowanej stosunkowo dużej regularności siedliska. Większość wsi gminy była zazwyczaj małych rozmiarów (liczyły do 20 kmieci i zagrodników).

Występujące na terenie miasta i gminy Strzelce Op. (z wyłączeniem miasta średniowiecznego) genetyczne układy przestrzenne to owalnica, ulicówka, a także folwark i rzędówka kolonizacyjna. Wiele z nich zachowało genetyczny układ przestrzenny wpisany w zabudowę powstałą później, często na innym planie. Wiele także utraciło cechy charakterystyczne dla genetycznego układu przestrzennego.

3.2.1. Staromiejskiukładprzestrzenny-miastośredniowieczne

Jako datę uzyskania przez **miasto Strzelce praw miejskich z rąk księcia Bolesława I Opolskiego przyjmuje się rok 1290**. Wcześniej był tu sytuowany gród (położony przy starożytnym szlaku bursztynowym), który występuje w źródłach pisanych z 1234r., oraz wieś Strzelce wzmiankowana jako osada targowa po raz pierwszy w 1271 roku. Brak jest dokumentów, które wskazywałyby na istnienie przedlokacyjnego ośrodka miejskiego. Niemiecki uczonec J. Knie utrzymywał, że w miejscu dzisiejszego rynku znajdowało się pierwotnie targowisko. Jako datę jego powstania wymieniał rok 1234.

Istnienie tych dwóch jednostek przedlokacyjnych miało niewątpliwy wpływ na późniejszy układ urbanistyczny miasta, założonego na prawie magdeburskim. Strzelce pełniły funkcję lokalnego ośrodka handlowego, a później (do wygaśnięcia rodu piastowskich książąt) stanowiły również centrum polityczno - administracyjne księstwa strzeleckiego. **Położone były przy ważnym trakcie handlowym prowadzącym z Wrocławia przez Opole i dalej przez Strzelce, Pyskowice, Bytom do Krakowa ("via magnae") o znaczeniu tranzytowym - międzynarodowym już od średniowiecza** (1226 r.). W tym czasie istniało już szereg ważnych obiektów miasta. Należały do nich: mury miejskie (1327r.) ratusz (1358r.), kościół parafialny (1335r.), szkoła (1419 r.) czy szpital p.w. Ducha Świętego (1466r.), a później w 1505 roku drewniany kościół św. Barbary i cmentarz, zlokalizowany poza murami miasta. Pierwsze wzmianki o istnieniu zamku pochodzą już z 1303 roku. Do zamku należały dwa folwarki; jeden w Zalesiu (dzisiejsza gmina Leśnica), a drugi (tzw. Wielki Folwark) - usytuowany przed miastem.

Zaludnienie okolic miasta było w XIV wieku duże. W chwili lokacji w jego sąsiedztwie istniały wsie Adamowice (1235r.), Brzozwóz (Brzesowice - 1235r.) i ww. wieś Strzelce (1271r.). Te dwie ostatnie nie zachowały się do obecnych czasów. Miasto posiadało także powiązania komunikacyjne z istniejącymi w tym czasie sąsiednimi Krapkowicami (dzisiejsza ul. Gogolińska), Koźlem (ul. Kozielska) i Ujazdem (ul. Ujazdowska). Wzdłuż drogi do Koźła

już w 1333 roku została lokowana wieś Suche Łany, a przy drodze do Ujazdu powstała wieś Mokre Łany.

W trakcie lokacji miasto otrzymało formę nieregularnego owalu, którego oś podłużna była prostopadła do głównego traktu komunikacyjnego, biegnącego ze wschodu na zachód. Owalny obrys murów miejskich, wyznaczających granice miasta lokacyjnego, zwiększał swoją szerokość w kierunku szlaku handlowego. W południową część murów obronnych włączono zamek, a w północną kościół farny, którego zachowana do dziś dzwonnica (XVIIIw.) pełniła pierwotnie funkcję obronnej baszty (XVw.). Fragmentarycznie zachowane do dziś mury obronne, zamek, kształt bloków i sieć uliczna pozwalają dosyć dokładnie określić przebieg linii obwarowań, wzmocnionych pierwotnie przez wał i fosę. Trakt komunikacyjny (biegnący dzisiejszą ulicą Opolską i Krakowską) przecinał pierścień murów w dwóch miejscach i wchodził do miasta od zachodu przez bramę Opolską, a od wschodu przez bramę Krakowską. Odległość pomiędzy bramami wynosiła tylko około 250m, a więc obszar miasta lokacyjnego był raczej nieduży. Wewnątrz murów szlaków rozwidła się na dwie odnogi, które biegły wzdłuż dłuższych pierzei rynkowych, po czym zbiegały się ponownie po przeciwnej stronie w jeden trakt.

Centrum miasta stanowił RYNEK w formie prostokąta, proporcjami zbliżonego do kwadratu, otoczony czterema blokami zabudowy. Ze względu na znaczne rozmiary placu rynkowego oraz niewielką odległość pomiędzy bramami miasta nie mogła się w pełni rozwinąć szachownica uliczna, a czterem blokom rynkowym towarzyszyły tylko cztery nieregularne bloki przymurze, przyległe bezpośrednio do owalnych obwarowań. Główną dominantą placu rynkowego stanowił ratusz oraz dziś nieistniejący blok zabudowy śródrynkowej. W 1447 roku, po raz pierwszy od lokacji, powiększono obszar miasta o wioskę i folwark Czatkowice (niezachowane do dzisiaj).

Do początku XVIII wieku średniowieczny układ przestrzenny miasta zachował się bez większych zmian. W tym właśnie czasie rozpoczął się jego rozwój poza linię obwarowań w kierunku północnym, wschodnim i zachodnim. Powstały trzy przedmieścia: dwa przy głównym szlaku, na wschód i zachód od bram miejskich - zwane Opolskim i Krakowskim, oraz trzecie zwane Lublinieckim. Przedmieście Opolskie rozciągało się od bramy miejskiej wzdłuż dzisiejszej ul. Dąbrowskiego, Powstańców Śląskich do skrzyżowania z ul. Opolską i Gogolińską, gdzie usytuowany był kościół św. Barbary wraz z cmentarzem. Zasięg przedmieścia Krakowskiego wyznaczała dzisiejsza ul. M. Prawego, która łączyła się z nieistniejącą drogą (równoległą do ul. Krakowskiej) biegnącą przez teren dzisiejszego parku. Z kolei przedmieście Lubinieckie, rozciągało się przy dzisiejszej ulicy Grunwaldzkiej - M. Prawego i położone było pomiędzy murami miejskimi, a zabudową ówczesnej wsi Strzelce.

Dopiero wiek XIX przyniósł zasadnicze zamiany w rozplanowaniu układu urbanistycznego miasta, bowiem w latach 1816-1825 dokonano jego regulacji. Zlikwidowano mury obronne i fosę, które stały się anachronizmem przy ówczesnym rozwoju techniki wojennej. Dokonano przesunięcia głównej trasy przelotowej przez miasto nieznacznie na południe. Na uzyskanym w ten sposób trójkątnym placu zrealizowano w 1825 roku kościół ewangelicki. Zabudowano też teren dawnego wału, położony pomiędzy zlikwidowanym murem obronnym i ul. Wałową - Kościuszki. Prawdopodobnie w trakcie regulacji głównego traktu miejskiego wyburzono obydwie bramy miejskie. Osuszono ponadto znajdujące się na południowym-wschodzie od miasta tereny bagienne i założono tam park krajobrazowy (1832 - 1848r.). Przy tej okazji zmieniono też przebieg drogi do wsi Suche Łany, wyznaczając dzisiejszą ulicę Parkową. Zlikwidowano także dwie drogi biegnące na południowy-wschód, położone pomiędzy ul. Kozielską i Ujazdowską. W 1848 roku wytyczono dzisiejszą ulicę Chopina, a w miejscu osuszonego stawu urządzono nowe centrum miasta tzw. Nowy Rynek (dzisiejszy Pl. Żeromskiego). Jego zabudowa pochodzi głównie z lat 1850-1870. W tym czasie wybudowano także szereg domów przy ul. Wałowej, Krakowskiej i Lublinieckiej, aż po tzw. plac stodoł i kościół św. Krzyża i gimnazjum (1871r.).

Budowa linii kolejowej Opole - Bytom w 1880 roku zapoczątkowała rozwój miasta w kierunku północnym, doprowadzając do zabudowy obszaru pomiędzy terenem miasta średniowiecznego, a dworcem kolejowym. W jego pobliżu wybudowano wówczas więzienie (1888r.) oraz więzienie Sądu Grodzkiego (1892 r.), urząd pocztowy i rzeźnię (1894r.) a także szkołę miejską (1897r.). Powstały też pierwsze osiedla robotnicze na terenach dawnych przedmieść tj. osiedle przy ul. M. Prawego i Karola Miarki oraz osiedle przy ul. Rozenbergów.

Na początku XX wieku miasto rozpoczęło swój rozwój na gruntach wsi Adamowice. Intensywny rozwój kapitalistycznego przemysłu doprowadził w okresie międzywojennym do realizacji kolejnych zakładów, po północnej stronie "starego miasta". Jedną z głównych bolączek miasta po I wojnie światowej był dotkliwy brak mieszkań. Ze środków miejskich i państwowych przystąpiono więc do budowy domów na wschód od centrum miasta (przy "placu stodół") i na zachód, gdzie realizowano zabudowę mieszkaniową m.in. osiedle domów jednorodzinnych przy ulicach Gogolińskiej oraz osiedle ZYDLUNGI. Możliwości przestrzennego rozwoju miasta w latach 1926 - 1929 zwiększono, poprzez włączenie w jego granice administracyjne sąsiednich wsi - Adamowic oraz Mokrych i Suchych Łanów.

Druga wojna światowa przyniosła duże zniszczenia na terenie miasta, a szczególnie jego średniowiecznego układu urbanistycznego. W czasie działań wojennych zniszczona została całkowicie zabudowa rynku i częściowo ulic oraz spalony zamek. Fragmentami zatarty został historyczny układ urbanistyczny, zwłaszcza w rynku. Przestały istnieć wschodni i zachodni blok rynkowy i częściowo południowy.

Okres rozwoju gospodarki socjalistycznej przyczynił się odbudowy i dalszego rozwoju przestrzennego Strzelec. Nowe budownictwo mieszkaniowe lokalizowano głównie pomiędzy ul. Krakowską, a parkiem krajobrazowym, na północny - wschód od centrum miasta (osiedle "Milionerów") oraz na południe od ulicy Opolskiej.

Układ przestrzenny dzisiejszych Strzelec jest wynikiem sprzężenia kilku organizmów osiedleńczych o odmiennym pochodzeniu i planie. Składa się na niego częściowo zniszczony układ średniowiecznego miasta lokacyjnego wraz z zamkiem, zabudowa przedmieścia Krakowskiego i Lublinieckiego o układzie przestrzennym ulicowym, zespół zabudowy więzienia i osiedla kolejarzy oraz zespół zabudowy koszarowej, a także zabudowa komunalnych osiedli mieszkaniowych powstałych na początku XX wieku oraz zabudowa wsi Mokre Łany, Suche Łany, Nowej Wsi, Adamowice i folwarków.

Granice miasta średniowiecznego wyznaczają fragmentarycznie zachowane mury miejskie, kościół i zamek. Do dziś częściowo zachował się średniowieczny plan miasta z rynkiem i szachownicą ulic. Nie istnieje wschodni blok zabudowy rynkowej. Nie zachowała się także dawna zabudowa pierzei południowej, północnej i zachodniej, odtworzona bez zachowania pierwotnych podziałów parcelacyjnych w latach 1960-70. Zniszczony został zamek, który od czasu wojny pozostaje w ruinie. Mimo to teren miasta średniowiecznego został objęty strefą ochrony konserwatorskiej typu "A".

Drugim, istotnym członem układu przestrzennego Strzelec jest część jego **przedmieścia LUBLINIECKIEGO i KRAKOWSKIEGO**. Mają one układ ulicowy, powiązany ściśle z przebiegiem dróg historycznych z miasta na zachód i północ. Ich zabudowa ma charakter miejski. W granicach przedmieścia znajduje się także częściowo zachowana zabytkowa zabudowa tzw. Wielkiego Folwarku.

Niezależnymi członami struktury przestrzennej miasta są zachowane układy wiejskie, wsi włączonych obecnie w granice administracyjne miasta. Najwcześniej z nich **powstała wieś ADAMOWICE** (1235r.). Była ona darowizną dóbr książęcych na rzecz Adama Korkora, stąd

też jej pierwotna nazwa "Villa Adama" i późniejsza nazwa ADAMOWITZ pochodząca z 1325r. od imienia Adam. Do obecnych czasów zachował się genetyczny układ przestrzenny wsi kmiecej o układzie ulicówki wraz z zabudową zagrodową pochodzącą z XIX/XX wieku.

Niewiele "młodsza" wsią są **SUCHE I MOKRE ŁANY** (1333r.). Układ przestrzenny pierwszej z nich składa się z dwóch niezależnych członów tj. wsi kmiecej o wczesnośredniowiecznym (obronnym), regularnym układzie wsi owalnicy oraz folwarku, zlokalizowanego po zachodniej stronie siedliska wsi, pochodzący w z drugiej poł. XVI w (około 1562-95r. wybudowany z inicjatywy Rederna i nastawiony wówczas na produkcję chmielu i zboża). Suche Łany, jako jedna z niewielu wsi gminy Strzelce, była wsią lokowaną i z tego względu posiada regularny niwowo-łanowy układ pól. W bardzo dobrze zachowanym siedlisku wsi (obecnie z zabudowanym "nawsiem" oraz zachowanym systemem dwudrożnym), do dziś przetrwało szereg obiektów zabytkowych. Z kolei w układzie przestrzennym folwarku wszystkie obiekty uznano za zabytkowe. Układ wsi kmiecej reprezentuje znaczne wartości przestrzenne i kulturowe, usankcjonowane utworzeniem strefy ochrony konserwatorskiej w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Proponuje się włączyć w granice tej strefy także układ zabytkowej zabudowy folwarcznej. **Obecnie historyczna droga DW 426 do Kędzierzyna-Koźła, przebiegająca przez Suche Łany, jest podstawową ulicą miejską zapewniającą dojazd do węzła autostradowego OLSZOWA. Zmiana jej rangi w obsłudze komunikacyjnej miasta przyczynia się do powolnych, niekorzystnych zmian w układzie funkcjonalno-przestrzennym wsi, prowadzących do zniszczenia jej wartości kulturowych.** Stąd tak istotne jest zapewnienie powiązań drogowych z autostradą ul. Mickiewicza.

Wieś MOKRE ŁANY, powstała samorzutnie wzdłuż dzisiejszej ulicy Ujazdowskiej, zalicza się do wsi nieregularnych. Do dziś w jej planie czytelny jest genetyczny układ ulicowy wsi kmiecej i później usytuowany w południowej części siedliska folwark (pochodzący z drugiej poł. XVI w.). Głównie na przestrzeni tego wieku układ ten wzbogacono o zespół zabudowy rolno-robotniczej oraz jednorodzinne osiedle mieszkaniowe (położone na wschód od genetycznego układu wsi). Dziś jej układ, przestrzenny zniekształcony i nieczytelny, nie przedstawia sobą żadnych wartości kulturowych. Nie występują tu także obiekty zabytkowe i objęte ochroną konserwatorską.

NOWA WIEŚ jest najpóźniej powstałą wsią włączoną w granice administracyjne miasta. Jej samorzutne powstanie datuje się dopiero na 1783 rok. Pierwotna jej nazwa NEUDORF, dzisiejsze swe brzmienie "Nowa Wieś" uzyskała w 1845r. Genetyczny układ ulicowy wsi, jak i jej zabudowa, zostały w znacznym stopniu przekształcone i nie posiadają cech zabytkowych. Obecnie pierwotny układ przestrzenny obudowany został współczesną zabudową mieszkaniową jednorodzinną. Nie przedstawia on żadnych wartości kulturowych i historycznych.

3.2.2. Ruralistyczne układy przestrzenne gminy

A. TYP MORFOGENETYCZNY - OWALNICA

Owalnica jest układem przestrzennym typu zamkniętego, o funkcji obronnej. Jest reliktem osadnictwa wczesnośredniowiecznego. W gminie tylko dwie wsie zachowały do czasów dzisiejszych ten układ w formie jasnej i czytelnej - Rozmierz i Warmatowice. W następnej wsi - Rozmierce genetyczny układ owalnicy wpisany jest w plan bardziej skomplikowany, powstały w wyniku jej rozwoju.

ROZMIERZ wieś, o której pierwsze wzmianki pochodzą już z 1256r. jest jedną z najstarszych wsi kmiecych gminy Strzelce Op. Jej pierwotna nazwa ROSMIERZ, na przestrzeni wieków przybierała formy MAGNO ROZMIER (1679r.), ROZMIERZ (1845r.), ANGERBACH. Wywodzi się od imienia "Rozmir". Wieś szybko nabrała znaczenia, co w

XIV wieku (1365r.) potwierdziła lokalizacja kościoła parafialnego p.w. Michała Archanioła (do 1686r. p.w. Wniebowzięcia N.P. Marii). Rozwój wsi odbywał się poprzez kontynuację pierwotnego układu owalnicy, stąd do dziś dobrze widoczne jest w planie jej "nawsie" (wewnętrzny plac o funkcji gospodarczo -społecznej). Przez "nawsie" o kształcie wrzeciona, którego w zachodniej części usytuowany został kościół, dawniej przepływał niewielki ciek wodny. Pomimo częściowej jego zabudowy do dzisiaj "nawsie" w dalszym ciągu pełni funkcję społeczną. Zachował się układ dróg, okalających wewnętrzny plac oraz zewnętrzne sytuowane działki siedliskowe o kształcie prostokątnym (sytuowane krótszym bokiem do ulicy). Rozplanowanie zabudowy na nich było i jest obecnie stosunkowo regularne. Zabudowa mieszkalno - gospodarcza sytuowana jest od strony placu, stanowiącego centrum wsi. Zmiany następujące w funkcji wsi spowodowały przekształcenie głównie w zabudowie gospodarczej, usytuowanej w drugiej linii zabudowy. Dobrze zachowany układ siedliska zamykają tzw. drogi zastodolne. **Zarówno układ przestrzenny wsi jak i zabudowa zabytkowa przedstawiają duże wartości kulturowe, które należy poddać ochronie konserwatorskiej.**

Brak jest bliższych danych dotyczących okresu powstania wsi **ROZMIERKA** (nazwa Rosmierka, Gross Massdorf). Jednak zachowany do dziś w planie układ przestrzenny wsi owalnicy świadczy o tym, że wieś powstała w okresie wczesnośredniowiecznym (tj. przed 1300r.). Prawdopodobnie w XV/XVI wieku po północnej stronie siedliska usytuowano folwark, którego dzisiejsza zabudowa (dwór, spichlerz, mur) wzniesiona została około 1800 roku. Do Rozmierki pierwotnie należały grunty wsi Jędrynie, wydzielonej jako odrębne sołectwo w 1531 roku. Na przestrzeni wieków Rozmierka praktycznie nie rozwijała się, a siedlisko kmiece zawierało się pomiędzy historyczną drogą do Rozmierza i Grodziska. Dopiero budowa linii kolejowej ze Strzelec do Kluczborka oraz powstanie sąsiednich zakładów wapienniczych spowodowało realizację nowych domów robotniczych po południowej stronie genetycznego siedliska wsi. Nie naruszono jednak jego planu, dzięki czemu zachowało swoje wartości kulturowe i historyczne, udokumentowane także istnieniem licznych obiektów zabytkowych. **Za cenny należy uznać układ zabudowy folwarcznej i poddać go ochronie konserwatorskiej. Z kolei dla genetycznego układu zabudowy wsi owalnicy, charakteryzującego się jednolitymi cechami zabudowy, należy w planach miejscowych wprowadzić stosowne ustalenia, gwarantujące zachowanie i rewaloryzację historycznego układu zabudowy.**

WARMĄTOWICE powstały 1339r. jako wieś nieregularna, kmieca na genetycznym planie owalnicy. Nazwa jej Warmuthowitz z 1300r. (później Niepersteine O.S.), pochodząca od rodzimej adaptacji imienia Warmund, świadczy o wcześniejszym osadnictwie na jej terenie. Wieś, mimo położenia przy historycznym szlaku handlowym, rozwijała się bardzo powoli co w efekcie przyczyniło się do zachowania historycznego układu przestrzennego. Dopiero w pierwszej połowie XIX wieku w południowo - zachodniej części siedliska wsi zbudowano folwark, którego obiekty dziś uznane są za zabytkowe. Dobre powiązania komunikacyjne z zagłębem przemysłowym Górnego Śląska przyczyniły się do rozwoju wsi dopiero na początku tego wieku. Nowa zabudowa powstała po wschodniej stronie starej wsi. Dzięki takiemu modelowi rozwojowemu genetyczny układ przestrzenny wsi przetrwał do dziś w prawie niezmienionej formie, co potwierdza istnienie licznych obiektów zabytkowych pochodzenia XIX wiecznego. **Podobnie jak w przypadku Rozmierki za cenny należy uznać układ zabudowy folwarcznej wraz z sąsiednimi zespołami zabudowy mieszkaniowej robotników folwarcznych i poddać je ochronie konserwatorskiej. Z kolei dla genetycznego układu zabudowy wsi owalnicy, charakteryzującego się w miarę jednolitymi cechami zabudowy należy w planach miejscowych wprowadzić stosowne ustalenia, gwarantujące zachowanie i rewaloryzację historycznego układu zabudowy.**

B. TYP MORFOGENETYCZNY - ULICÓWKA

Układ przestrzenny wsi ulicówki jest najczęściej występującym układem na obszarze gminy Strzelce Op. Pomimo zakwalifikowania wielu wsi do tego typu morfogenetycznego, istnieją pomiędzy nimi różnice, wynikające głównie z formy własności osady oraz morfologicznego jej usytuowania. Można rozróżnić tu dwa zasadnicze podtypy układu : ulicówkę (Sucha, Grodzisko, Jędrynie, Niwki, Ligota Górna i Szczepanek) oraz ulicówkę z folwarkiem, dworem lub pałacem (Szymiszów, Błotnica Strzelecka, Płużnica, Roźniatów, Kalinów, Kalinowice, Ligota Dolna i Dziewkowice).

Najstarszą wsią kmiecią o nieregularnym układzie ulicowym z pałacem i folwarkiem jest **BŁOTNICA STRZELECKA** założona na prawie niemieckim w 1240r. Jej nazwa Blottnitz, Quellengrund wywodzi się od wyrazu "błoto" i oznacza wieś błotną. Istniejący układ zabudowy wskazuje, że najstarsza zabudowa kmiecia sytuowana była tylko po wschodniej stronie ul. Wiejskiej, biegnącej wzdłuż niewielkiego cieką wodnego. W obniżeniu terenu, po zachodniej stronie ulicy, zlokalizowano folwark właściciela wsi (z pałacem, parkiem krajobrazowym). Dziś zabudowa siedliska kmiecego, pochodząca z XIX wieku, została częściowo zniekształcona. Zachowała się jednak w dobrym stanie zabudowa folwarku (dziś uznana za zabytkową) wraz z pałacem i parkiem krajobrazowym. **Te dwa elementy struktury układu przestrzennego zostały poddane ochronie konserwatorskiej poprzez ustanowienie w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego stref ochrony konserwatorskiej typu A i B.** Intensywny rozwój wsi związany był z budową linii kolejowej Strzelce - Bytom (1880r.), co zapewniło jej mieszkańcom dobry dostęp do miejsc pracy w przemyśle. Powstał wówczas zespół zabudowy przy ul. Dworcowej-Kolejowej, a także Powstańców Śl. Stanowi on także cenny zespół zabudowy, obecnie uznanej za zabytkową, który winien zostać poddany ochronie konserwatorskiej. Osiedle domów jednorodzinnych, położone po południowo - wschodniej stronie wsi kmiecej, powstało w obecnych czasach.

DZIEWKOWICE datowane na 1441 rok obecnie reprezentują złożony, wielodrożny układ przestrzenny, zawierający w sobie elementy struktury przestrzennej, pochodzące z poszczególnych okresów rozwoju. Genetyczny układ ulicówki kmiecej wraz z folwarkiem zachował się w północno - zachodniej części dzisiejszej zabudowy (ul. Poprzeczna - Plac Kościelny). Zachowała się tutaj nieliczna, cenna zabudowa wykonana z materiałów rodzimych (kamienia wapiennego). Z kolei dworska zabudowa folwarczna została zupełnie zniszczona i mało czytelna jest nawet w planie siedliska wiejskiego. Intensywny rozwój wsi od końca XIX wieku, spowodowany łatwym dostępem do miejsc pracy w Strzelcach oraz w górnośląskim zagłębiu przemysłowym, przyczynił się do lokalizacji nowej zabudowy robotniczej, po południowej i wschodniej stronie kmiecego siedliska. Zachowany do dziś układ przestrzenny nie reprezentuje większych wartości kulturowych.

GRODZISKO – to wieś wzmiankowana po raz pierwszy w 1300 roku jako Grodisko (później Burghof), o nazwie wywodzącej się od wyrazu "grodziszcze" oznaczającego gród. Wskazuje ona na to, że pierwotnie była osadą obronną. Z tego względu należy przepuszczać, że genetycznym układem powstałej później wsi kmiecej była owalnica. Sugeruje to także wrzecionowate wygięcie drogi wiejskiej, widoczne do dzisiaj w północno - zachodniej części obecnej zabudowy, oraz lokalizacja kościoła parafialnego i budynków użyteczności publicznej (szkoły i karczmy). Na przestrzeni wieków genetyczny układ został przekształcony w układ ulicowy. Zatarło jedną z dróg wiejskich otaczających "nawsie", na którym prawdopodobnie zlokalizowano budynek szkoły. Nowa zabudowa wsi powstawała głównie na wschód i południe od pierwotnego siedliska wsi. Dziś jej układ przestrzenny nie przedstawia większych wartości kulturowych.

KALINOWICE – pierwotna nazwa tej wsi KALLINOWITZ pochodzi od przezwiska "Kalina". Powstanie w 1743 roku wsi Kalinowice związane jest z lokalizacją pałacu wraz z obszerną zabudową folwarczną, towarzyszącą im zabudową robotników rolnych i niewielką wsią chłopską, o nieregularnym układzie ulicowym. Tej dwuczłonowej strukturze

przestrzennej towarzyszyły bogate tereny zieleni (obszerny park krajobrazowy i aleje wiejskie), zachowane do dzisiaj. W czasie działań wojennych całkowicie zniszczony został pałac oraz w dużym stopniu zabudowa folwarczna. Niektóre budynki dziś jeszcze pozostają w ruinie. Wszystkie, które przetrwały, uznane są za zabytkowe. Zdewastowany został jednak układ przestrzenny zabudowy pałacowo - folwarcznej, położonej w centralnej części dzisiejszej zabudowy. Niewielką wartość posiada zachowany układ zabudowy siedliska wiejskiego. Na początku XX wieku powstał przysiółek robotniczy Lipa Dolna, który do obecnych czasów zachował jednakowe cechy przestrzenne. Zachowany częściowo w historycznej postaci układ folwarku wraz z parkiem krajobrazowym oraz alejami należy poddać ochronie konserwatorskiej. **Wymagane jest wprowadzenie do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego stosownych ustaleń gwarantujących zachowanie i rewaloryzację układu przestrzennego i obiektów zabytkowych. Ochronie uzasadnia położenie wsi w granicach obszaru zabytkowego krajobrazu kulturowego Góry Św. Anny.**

KALINÓW - to następna wieś pochodząca z okresu średniowiecza. Wzmiankowana w 1329 roku, później w 1450r. pod nazwą Calinaw (Kallinow - 1743r.) pochodząca od przezwiska "Kalna". Kościół wzmiankowany był jako parafialny już w 1347 roku. Obecny układ ulicowy zachował w planie genetyczny układ wsi kmiecej - niewielkiej owalnicy, widocznej w północnej części siedliska. Zachował się układ wrzecionowato wygiętych dróg oraz wewnętrzny dziedziniec ("nawsie"), na którym w późniejszych czasach usytuowano kościół. Zabudowa siedliska wiejskiego została zniszczona w północnej części poprzez budowę drogi relacji Strzelce - Gogolin. Dopiero w połowie XIX wieku po południowej stronie siedliska kmiecego usytuowano dwór z parkiem krajobrazowym, folwarkiem oraz towarzyszącą mu zabudową robotników rolnych. Jego układ przestrzenny, jak i poszczególne obiekty przetrwały w doskonałym stanie do dzisiaj. Dużą wartość kulturową tego zespołu potwierdza uznanie wszystkich obiektów zabudowy folwarcznej za zabytkowe (obiekty wpisane do rejestru zabytków). **Ochroną konserwatorską należy objąć układ przestrzenny zabudowy folwarcznej zespołu dworskiego wraz z zabudową mieszkaniową robotników folwarcznych i parkiem krajobrazowym. Ochrona ta jest uzasadniona także położeniem wsi w granicach otuliny Parku Krajobrazowego GÓRY ŚW. ANNY.**

LIGOTA DOLNA powstała dopiero w XV wieku (1443r.). Jej nazwa Elgoth oznacza wieś założoną na tzw. nowym prawie tj. wolną na określony czas od podatków. Ze względu na niewielki rozwój osady do dzisiaj zachował się genetyczny układ nieregularnego siedliska w niezmienionym kształcie. Forma krótkiej ulicówki widoczna jest w środkowej części dzisiejszej zabudowy. Po południowo - zachodniej stronie siedliska kmiecego, w okresie międzywojennym lub nieco wcześniej, usytuowano zabudowę wojskową (hangar lotniczy) prawdopodobnie na miejscu starszej zabudowy folwarcznej. Dziś, zarówno zabudowa jak i jej układ przestrzenny, nie są czytelne i nie przedstawiają większych wartości kulturowych. **Jednakże ochrona zachowanych cech historycznych zespołów zabudowy, w tym szczególnie zespołu folwarcznego z pozostałościami założenia parkowego, uzasadniona jest położeniem wsi w granicach Parku Krajobrazowego GÓRY ŚW. ANNY.**

LIGOTA GÓRNA, powstała dopiero w 1783 roku, reprezentuje typ układu ulicowego jednostronnego. Nazwa jej na przestrzeni wieków przybierała formy: Wirchna Ligotta, Ober Ellguth. Bardzo nieznaczny rozwój osady zapewnił przetrwanie jej pierwotnego układu przestrzennego i zabudowy w prawie niezmienionej formie. Zachowane zostały jednakowe zasady podziału i zabudowy siedliska. **Ochronę jednolitych cech zabudowy uzasadnia położenie wsi w granicach Parku Krajobrazowego GÓRY ŚW. ANNY.**

NIWKI I JĘDRYNIE to wsie wzmiankowane w 1531 roku. Nazwa pierwszej z nich Niwa, Nywky (później Niewke, Gross Neuland) pochodzi od wyrazu "niwka" - mała niwa.

JĘDRYNIE wyodrębnione zostały z gruntów Rozmierki, jako dar dla Andrzeja. Stąd jej nazwa Yendrzina, Jendrin (1783r.) wywodząca się od imienia Andrzej, pierwotnie Jędrzynia, Jędra. Obie wsie posiadają genetyczny układ krótkiej ulicówki, który do dzisiejszych czasów nie zachował typowych cech przestrzennych. Ich wartość kulturową ocenia się nisko.

PŁUŻNICA WIELKA (datowana na 1299r.) reprezentuje sobą wieś kmiecią o układzie ulicówki z folwarkiem. Ten ostatni powstał znacznie później i sytuowany został poza genetycznym siedliskiem wsi. Nazwa Płużnica Wielka, Gross Pluschnitz, Marklinden wywodzi się od wyrazu "pług". Wieś, licząca pierwotnie do 20 kmieci, dziś jest nieznacznie większa. Podobnie jak Błotnica Strzelecka sytuowana została wzdłuż drogi wiejskiej, biegnącej równolegle do niewielkiego cieką wodnego. Spowodowało to ograniczone możliwości sytuowania zabudowy zagrodowej po południowej stronie drogi, pomiędzy nią a cieką. Płytkie parcele uniemożliwiły stosowanie kanonów zabudowy typowej ulicówki. We wschodniej części siedliska kmiecego usytuowano kościół parafialny p.w. Nawiedzenia N.P.Marii, wzmiankowany po raz pierwszy 1335r. **Dziś największą wartość kulturową posiada zachowany układ zabudowy folwarcznej wraz z pałacem i parkiem krajobrazowym, która należy poddać ochronie konserwatorskiej.**

ROŹNIĄTÓW wzmiankowany jest po raz pierwszy w 1302 roku. Jego nazwa Rosinatou, Rozniatow (1369r.), Rozniontow (1845r.), Kurzbach pochodzi od nazwy osobowej "Roźnięta". Genetyczny układ przestrzenny zachował się w południowo - wschodniej części dzisiejszej zabudowy wsi (ul. Wolności). Jest to zabudowa wsi kmiecej o układzie ulicowym, z nieco zamazanym genetycznym układem wsi owalnicy, z folwarkiem usytuowanym po południowej stronie jej siedliska. Zabytkowa zabudowa folwarku została częściowo zniszczona, a jej układ przekształcony. Genetyczne siedlisko wsi zachowało się częściowo w historycznej postaci, ale nie posiada większych wartości kulturowych. Ochrony i zachowania wymagają pozostałości zespołu zabudowy folwarcznej poprzez wprowadzenie do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego stosownych ustaleń gwarantujących zachowanie i rewaloryzację układu przestrzennego i obiektów zabytkowych. **Ochrona ta jest uzasadniona także położeniem wsi w granicach obszaru zabytkowego krajobrazu kulturowego GÓRY ŚW. ANNY.** Na przestrzeni wieków wieś rozwijała się wzdłuż drogi na Gogolin i Leśnicę. Powstały na początku XIX wieku folwark Biadacz wraz z towarzyszącym mu przysiółkiem robotników rolnych, zniszczone i przekształcone, nie posiadają żadnej wartości kulturowej.

SUCHA, powstała w 1254 roku, to wieś nieregularna, kmiecia o układzie ulicowym. Nazwa Suchau (1316r.), Strelau oznacza suchą wieś tj. ubogą w wodę. Położone wzdłuż niewielkiego cieką pierwotne siedlisko kmiecie, usytuowane jest w północnej części dzisiejszej wsi, wzdłuż drogi relacji Rozmierz - Suchodaniec. Na przestrzeni wieków nowa zabudowa zajmowała tereny znajdujące się głównie po południowej i wschodniej stronie genetycznego układu przestrzennego. Obecnie pierwotne siedlisko wsi jest całkowicie przekształcone. Prawdopodobnie przyczyniły się do tego intensywne zmiany struktury zawodowej mieszkańców, jak i działania wojenne. Istniejący układ przestrzenny nie posiada dziś żadnych wartości kulturowych i historycznych. Potwierdza to niewielka ilość obiektów zabytkowych.

SZCZEPANEK to jedna z najmłodszych wsi gminy Strzelce, powstała dopiero 1818 roku. Jej nazwa Stephanshain, Der Szczepanik Wald, Stephanshain, Szczepanek (1845r.) pochodzi od nazwiska Szczepanek. Istniejący obecnie we wsi drewniany kościół filialny, sugerujący wcześniejsze powstanie wsi, został do niej przeniesiony z Polskiej Nowej Wsi w czasie przeprowadzania inwentaryzacji zabytków w 1960 roku. Od początku powstania wieś posiadała funkcje robotniczo - rolną. Jej ulicowy układ zabudowy, usytuowany w południowej części dzisiejszej zabudowy, oraz nieliczne zachowane obiekty zabytkowe dziś nie wyróżniają jej i nie predysponują do ochrony wartości kulturowych.

SZYMISZÓW to obecnie największa wieś gminy Strzelce Op. Pierwsze wzmianki o jej istnieniu pochodzą dopiero z 1439 roku. Jednak jej nazwa wywodzi się już z roku 1280, co sugeruje wcześniejsze istnienie osady na tym terenie. Dzisiaj układ zabudowy Szymiszowa jest skomplikowany i składa się z kilku niezależnych elementów struktury przestrzennej. Pierwsza, najstarsza wieś kmieca, położona na północ od Rożniątowa (po południowej stronie linii kolejowej relacji Opole – Strzelce Op.), posiada nieregularny układ ulicowy. Nazwa wsi Schimischow, Von Schemischow (1439r.), Heurstein pochodzi od imienia "Siemisz", "Siemisław". Zachowany do dziś pałac i folwark zbudowany został dopiero około połowy XVII wieku po południowo-wschodniej stronie siedliska kmieckiego. Pałac, spalony w czasie Powstania Śląskiego w 1921 roku, natychmiast został odbudowany. Zarówno w zespole zabudowy folwarcznej jak i kmiecej zachowały się liczne, dobrze utrzymane obiekty zabytkowe. **Ze względu na unikalne wartości kulturowe zespół zabudowy dawnej wsi kmiecej oraz zespół zabudowy folwarcznej wraz z pałacem i parkiem) należy poddać ochronie, w stopniu dostosowanym do zachowanych walorów kulturowych.**

Powstanie drugiego elementu struktury przestrzennej Szymiszowa (Szymiszów –Osiedle) wiąże się z budową linii i stacji kolejowej oraz rozwojem przemysłu wapienniczego na terenie wsi (powstaniem wapienników). Należy do niego zespół zabudowy robotniczej i administracyjnej związanej z dawnym zakładem wapienniczym oraz zespół zabudowy przy dworcu kolejowym (ul. Fabryczna – Dworcowa). **Do dziś zachował się jego unikalny układ przestrzenny, jak i liczne obiekty uznane obecnie za zabytkowe. Predysponuje go to do objęcia ochroną konserwatorską .**

C. FOLWARKI

Na obszarze dzisiejszej gminy Strzelce Op. folwarki były formą osadnictwa, która pojawiła się na tym terenie bardzo wcześnie, bo już w okresie średniowiecza. Przeważnie jednak towarzyszyły wcześniej powstałym wsiom kmieccym. Do wyjątków należy tu wieś Kadłub i Osiek. Obie powstałe w XVI wieku w północnej części dzisiejszej gminy, na terenie wykarczowanych lasów.

O KADŁUBIE pierwsze wzmianki donoszą już w 1504 roku. Nazwa Kadłub, Starenheim wywodzi się od słowa "skadlub", oznaczającego wydrążony kłoc drzewa. Powstał tu folwark bez wsi kmiecej. Zabudowania dworskie i gospodarcze wzniesiono nad brzegiem rzeki Jemielnicy. Zachowane do dzisiaj obiekty pochodzą z początku XIX w. (dwór i 2 czworaki flankujące wjazd na dziedziniec przed dworem). W późniejszych czasach folwark zaczął obrastać zabudową rolno - robotniczą, która powstawała wzdłuż ulicy Powstańców Śl. i Młyńskiej. Dziś (poza miastem) istnieje tu największa ilość i różnorodność obiektów zabytkowych, a układ przestrzenny wsi jest nieznacznie przekształcony. **Te dwa elementy struktury zachowały unikalne w skali gminy wartości przestrzenne i kulturowe, co predysponuje je do objęcia ochroną konserwatorską. Ochronę tą uzasadnia także położenie wsi w granicach obszaru zabytkowego krajobrazu DOLINY MAŁEJ PANWI.**

W ostatnim stuleciu pierwotny, ulicowy układ zabudowy wiejskiej, rozwinął się jako wielodrożny. Nowa zabudowa sytuowana została po północnej stronie folwarku i rzeki. Z budową kolei relacji Strzelce - Kluczbork wiąże się powstanie przysiółków Kadłubski Piec oraz Banatki Małe i Duże. Pierwszy z nich posiada układ ulicówki, a pozostałe są bezkształtne. Ich kulturowo-historyczna wartość jest niewielka.

OSIEK także powstał jako folwark bez wsi kmiecej. Jednak nawet w dzisiejszym planie wsi nie można doszukać się jego lokalizacji, a tym bardziej zabudowy. Analizy historyczne siedliska i rozłogów wsi, wykonane przez H. Szulc, potwierdzają istnienie tej formy genetycznej. Zachowała się tylko rolno - robotnicza zabudowa wsi, o zupełnie przypadkowym układzie przestrzennym. Nie przedstawia on żadnych walorów kulturowych.

D. RZĘDÓWKA KOLONIZACYJNA

BRZEZINA, to najmłodsza wieś gminy Strzelce Op. Powstała około 1850 roku jako rzędówka kolonizacyjna, z wydzielonych gruntów wsi Suche Łany. Nazwa Nieder Birken, Bresina, wywodzi się od słowa "brzezina". Zachował się regularny, jednostronny układ przestrzenny zabudowy robotniczej, której w późniejszych czasach towarzyszył folwark. Zabudowa nie posiada cech zabytkowych, a jej układ nie przedstawia większej wartości kulturowej. **Ze względu na położenie wsi w granicach obszaru zabytkowego krajobrazu kulturowego Góry Św. Anny ochroną konserwatorską należy objąć układ przestrzenny zespołu zabudowy folwarcznej z licznie zachowanymi obiektami zabytkowymi.**

E. ZESPOŁY ZABUDOWY ROBOTNICZEJ

Zespoły zabudowy robotniczej spotykane są głównie w mieście Strzelce Op. Do unikalnych układów zabudowy należy zaliczyć liczne przykłady zespołów zabudowy mieszkaniowej i wojskowej, o jednakowych i oryginalnych cechach architektoniczno - przestrzennych:

- zespół zabudowy mieszkaniowej - jednorodzinnej osiedla ZYDLUNGI,
- zespół zabudowy mieszkaniowej jedno- i wielorodzinnej osiedla przy ul. Gogolińskiej,
- zespół zabudowy mieszkaniowej KOLEJARZY, w sąsiedztwie zespołu zabudowy więzienia (ujętego w rejestrze zabytków),
- zespół zabudowy koszarowej obecnego osiedla mieszkaniowego KOSZARY.

Na obszarze gminy stara zabudowa robotnicza lub robotniczo-rolna jest spotykana rzadziej. Zespoły, które należy objąć ochroną zostały wymienione powyżej. Należy do nich zaliczyć:

- osiedle przy ul. Fabrycznej w Szymiszowie,
- osiedle rolno - robotnicze przy folwarku w Warmątowicach.

4. OCENA ZACHOWANIA I ZAGROŻEŃ ZABYTKÓW

Podstawowymi elementami zachowanego dziedzictwa kulturowego na obszarze gminy Strzelce Op. są zabytkowe obiekty i układy przestrzenne oraz stanowiska archeologiczne. Stan zachowania zabytków pozostawia tutaj wiele do życzenia, szczególnie na terenach wiejskich gminy. Niestety wiele obiektów zabytkowych, całych zespołów zabudowy, a niekiedy terenów o wysokich walorach zabytkowych wymaga kompleksowej rewitalizacji i rewaloryzacji. Zły stan obiektów i obszarów zabytkowych ma podłoże w następujących przyczynach:

- zniszczenia wojenne w granicach zabytkowego miasta średniowiecznego Strzelce Op. oraz dopełnienie zniszczeń wyburzeniami, skutkowało odtworzeniem historycznych bloków zabudowy z zatarciem podziałów własnościowych i jej charakteru,
- przejęcie po II wojnie światowej przez państwo własności nieruchomości na terenie miasta skutkowało brakiem remontów i niszczeniem zachowanej zabudowy, a po latach doprowadzeniem do dramatycznego stanu technicznego,
- do lat 80-tych ubiegłego stulecia deprecjonowano znaczenie i wartość kulturową architektury XIX i XX wiekowej, co usprawiedliwiało beztroskie niszczenie wartościowych budynków, a szczególnie detali wystroju elewacji,
- po II wojnie światowej w niektórych wsiach gminy nastąpiła wymiana mieszkańców, a brak uregulowań stosunków własnościowych i wyczuwalna tymczasowość ich bytu miała wpływ na dbałość o budynki, w tym o zabytki,

- permanentny brak środków finansowych na poziomie państwa i samorządu oraz niski poziom dochodów właścicieli, skutkujący przeznaczaniem ich na inne cele niż konserwacja obiektów zabytkowych,
- brak dostatecznej i kompleksowej wiedzy o wartościach dziedzictwa kulturowego, która mogłaby stanowić podstawę do podejmowania decyzji na poziomie strategicznym i operacyjnym, w tym szczególnie brak opracowań o charakterze metodyczno-praktycznym, skutkujący uznaniowym (a nie kompleksowym) podejmowaniem decyzji w zakresie konserwacji obszarów i obiektów zabytkowych,
- duża część obiektów zabytkowych, ujętych w gminnej ewidencji zabytków nie posiada w praktyce żadnej ochrony, ze względu na brak miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, przy jednoczesnym braku innych przepisów prawnych umożliwiających ochronę obiektów zabytkowych niewpisanych do rejestru zabytków,
- presja inwestorów twierdzących, że uwarunkowania wynikające z potrzeby ochrony dziedzictwa kulturowego są niepotrzebnym ograniczeniem ich zamierzeń inwestycyjnych, a nie walorem podnoszącym wartość inwestycji,
- dla inwestorów brak rentowności rewaloryzacji obiektów zabytkowych będących w złym stanie technicznym, skutkujący realnym zagrożeniem przymuszania do przeznaczenia obiektów do rozbiórki,
- długotrwały proces zaprzestania dbałości o tereny zielone, w tym szczególnie zabytkowe założenia parkowe,
- zła jakość historycznych przestrzeni publicznych (ulic i placów) wynikająca z podporządkowania ich funkcji komunikacji samochodowej oraz niskiej jakości materiałów używanych do ich remontów (z tendencją od słabnięcia w ostatnim czasie),
- brak użytkownika lub użytkowanie obiektów zabytkowych w niewłaściwy sposób - dotyczy to przede wszystkim obiektów mieszkalnych, a także gospodarczych (w tym szczególnie dawnych folwarków, które stanowiły własność Stadniny Koni w Strzelcach Op.). Niekorzystne zjawiska dają się zauważyć we wsi Kalinowice, Kalinów, Szymiszowie, Warmątowicach, Błotnicy Strzeleckiej oraz Kadłubie,
- upraszczanie prac budowlanych w trakcie wykonywania ich przebudowy lub modernizacji (bez zachowania zasad kompozycji, zmiany materiałów wystroju elewacji czy też wprowadzania innych, przypadkowych elementów i rozwiązań architektonicznych), wynikające z braku świadomości właścicieli i niskich umiejętności projektantów.

Nie mniej istotne jest zachowanie, jako elementu tożsamości miejsca, morfogenetycznych układów ruralistycznych. Zagrożenia dla nich stwarzają realizacje nowych obiektów bez zrozumienia i zachowania podstawowych zasad kompozycji przestrzeni, a w efekcie wprowadzanie elementów zagospodarowania kontrastujących lub dysharmonijnych z istniejącą kompozycją zespołu (pogoń za pseudonowoczesnością). Doskonałym przykładem jest siedlisko wsi Sucha i Dziewkowice, których "stare" centrum zupełnie przekształcono, lokalizując nieprawidłowo kolejne obiekty usługowe. Podobny schemat rozwoju przyczynił się do zniszczenia genetycznego siedliska wsi kmiecej Błotnicy Strzeleckiej.

5. PROPONOWANE STREFOWANIE KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o *ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* wprowadza możliwość utworzenia przez radę gminy parku kulturowego. Utworzenie Parku kulturowego wymaga jednak dodatkowych studiów i szeregu negocjacji oraz decyzji o charakterze organizacyjnym. Park kulturowy ustanawia rada gminy, po zasięgnięciu opinii wojewódzkiego konserwatora zabytków, na podstawie uchwały, w której określa się m. in. granice oraz sposób ochrony, a także zakazy i ograniczenia dotyczące zagospodarowania.

W obecnej sytuacji prawnej nie wskazuje się na obszarze gminy Strzelce Op. terenów planowanych w perspektywie do ustanowienia ochrony w formie PARKU KULTUROWEGO, bowiem jego utworzenie powinno zostać poprzedzone następującymi opracowaniami:

- identyfikacją reprezentatywnych i charakterystycznych cech krajobrazu kulturowego w powiązaniu z uwarunkowaniami przyrodniczymi,
- sprecyzowaniem granic i struktury przestrzennej parku kulturowego wraz z uzasadnieniem potrzeby i zakresu ochrony jego obszaru,
- analizą stanu krajobrazu miejsca i jego składowych – uwarunkowania przestrzenne i uwarunkowania czasowe (przewidywane, gdyby parku nie powołano, oraz pożądane – w przypadku utworzenia parku),
- określeniem kosztów funkcjonowania parku,
- określeniem polityki postępowania (ochrona obszaru, wzmocnienie jego wartości i znaczenia, zarządzanie – zrównoważone użytkowanie i wykorzystanie).

Potencjalnym obszarem wskazanym do ochrony poprzez utworzenie PARKU KULTUROWEGO jest :

- **obszar północnej części gminy, położony w zasięgu zabytkowego krajobrazu kulturowego DOLINY MAŁEJ PANWI**, obejmujący dolinę rzeki Jemielnicy wraz z zabudową wsi KADŁUB i OSIEK,
- **obszar południowo-zachodniej części gminy, położony w zasięgu zabytkowego krajobrazu GÓRY ŚW. ANNY**, obejmujący grunty wsi LIGOTA DOLNA, LIGOTA GÓRNA, KALINÓW KALINOWICE, NIWKI I BRZEZINA, do którego należy także włączyć południowo-wschodnią część zabudowy wsi SZYMISZÓW.

Potencjalnym obszarem możliwym do ochrony w postaci ustanowienia PARKU KULTUROWEGO jest także miasto STRZELCE OP., bowiem posiada ono duże, często unikalne:

- zasoby obiektów zabytkowych, zachowane układy przestrzenne zabudowy genetycznej miejskiej i wiejskiej, które objęte są strefami ochrony konserwatorskiej typu A i B,
- zachowane historyczne (doskonałe) zespoły zabudowy mieszkaniowej wielo- i jednorodzinnej, a także zabudowy usługowej (szpital, kąpielisko), więziennej, koszarowej, folwarcznej (często wykonanej z materiałów rodzimych),
- duże i unikalne zespoły zieleni.

W granicach niniejszego obszaru znajdować się powinny tereny miasta lokacyjnego wraz z parkiem miejskim, przedmieście Krakowskie i Lublinieckie, Wielki Folwark oraz wieś Adamowice i Suche Łany z folwarkiem, dzielnica mieszkaniowa KOSZARY, kąpielisko, szpital, stadion i cmentarz przy ul. Opolskiej wraz z towarzyszącą zielenią, jednorodzinne osiedle mieszkaniowe ZYDLUNGI, jedno - wielorodzinne osiedle mieszkaniowe przy ul. Gogolińskiej, zabudowa więzienna wraz z osiedlem mieszkaniowym kolejarzy. Ochroną należy objąć zarówno wartości materialne (obiekty i układy, formy przestrzenne i architektoniczne, rozplanowanie i kompozycję, krajobraz przyrodniczy, jak i niematerialne (związane z historią, tradycją, zwyczajami i regionalizmem), a także pełną ochronę treści historycznych, formy, substancji i funkcji. Ponadto należy zachować odmienność i oryginalność zabytkowego krajobrazu wsi i miasta, która stoi u podstaw tożsamości lokalnej społeczności.

Ze względu na istniejące, udokumentowane niniejszym opracowaniem wartości kulturowe obszaru gminy Strzelce Op., zachowane w dobrym stanie układy przestrzenne o jednolitych cechach zabudowy, a także wartości krajobrazu kulturowo-przyrodniczego **proponuje się ochronę krajobrazu kulturowego (wprowadzoną równocześnie ze strefami ochrony konserwatorskiej) na obszarze:**

- **miasta STRZELCE OP.** dla terenów przyrodniczo czynnych, wchodzących w skład przyrodniczego systemu miasta, obejmujących :
  - park miejski, położony po południowej stronie ul. Opolskiej - Krakowskiej,

- teren cmentarza oraz stadionu przy ul Opolskiej,
- teren cmentarza przy ulicy Marka Prawego,

na terenach wiejskich gminy we wsi:

- **BŁOTNICA STRZELECKA** – dla parku krajobrazowego wraz z zespołem zabudowy pałacowo-folwarcznej,
- **KALINOWICE** – dla parku krajobrazowego wraz z zespołem dworsko-folwarcznym oraz alejami przydrożnymi,
- **KALINÓW** – dla parku krajobrazowego wraz z zespołem dworsko-folwarcznym,
- **SZYMISZÓW** – dla parku krajobrazowego wraz z zespołem pałacowo-folwarcznym.

W granicach ww. strefy ustala się obowiązek ochrony indywidualnych cech krajobrazu przyrodniczego i kulturowego dla zachowania wartości estetycznych, a także obowiązek kontynuacji tradycji miejsca zarówno w zakresie układu przestrzennego, obiektów architektonicznych i zieleni.

STREFA OCHRONY EKSPOZYCJI typu „E” należy objąć przede wszystkim ekspozycje wzniesień Garbu Chełmu:

- **obszar I kategorii ochrony ekspozycji krajobrazu** – obejmujący tereny położone na południe od drogi DW 409 relacji Gogolin – Strzelce Opolskie, będącej jednym z najcenniejszych w regionie ciągów widokowych. Na obszarze tym powinien obowiązywać zakaz lokalizacji punktowych (wiatraki elektrowni wiatrowych, wieże telefonii komórkowej, instalacje w gospodarstwach rolnych), liniowych (linie energetyczne wysokich napięć, taśmociągi), i obszarowych obiektów i urządzeń (instalacje w dużych zakładach przemysłowych) o wysokości > 15m,
- **obszar II kategorii ochrony ekspozycji krajobrazu** – obejmujący tereny położone na północ od drogi Gogolin – Strzelce Opolskie do granicy lasu i częściowo na południe od tej drogi. Na obszarze tym mogą być dopuszczone punktowe instalacje stacji bazowych telefonii komórkowych oraz instalacje w gospodarstwach rolnych i małych zakładach produkcyjnych, wyklucza się natomiast instalacje obszarowe i liniowe oraz wiatraki. Wyklucza się tu lokalizację liniowych i punktowych obiektów i urządzeń o wysokości większej niż 30m.

ROZDZIAŁ IV
KLASY PRZEZNACZENIA TERENÓW

1. MIESZKALNICTWO

1.1. STANDARDY ZAMIESZKANIA TERENU

Wielkość zasobów mieszkaniowych gminy Strzelce Op. wg. danych Spisu Powszechnego w 2002 roku wynosiły :

TABELA 11

GMINA STRZELCE OP. — wielkość zasobów mieszkaniowych - stan 2002r.

WSKAŹNIK	MIASTO	GMINA	OGÓŁEM
Liczba mieszkań (szt.)	6 549	3 222	9 771
Liczba izb (szt.)	23 382	16 458	39 840
Powierzchnia użytkowa (m ²)	397 100	326 000	723 100

Źródło – Spis Powszechny – opracowanie wł. M.O.

Wg. danych statystycznych liczba mieszkań na obszarze gminy Strzelce Op. wykazywała tendencje wzrostu w latach 1978-96, by następnie do 2002 zmniejszyć się (co prawdopodobnie jest skutkiem rzetelnego przeprowadzenia spisu powszechnego). Jednocześnie ten sam spis powszechny wykazał znaczny wzrost liczby izb oraz powierzchni użytkowej mieszkań. W latach 1978-2002 można zaobserwować wzrost liczby mieszkań na terenie miasta Strzelce Op. (o 1101 szt.) oraz nieznaczny spadek ich liczby we wsiach gminy (o 10 szt.).

TABELA 12

GMINA STRZELCE OP. –zmiany w zasobach mieszkaniowych w latach 1970-2002.

ROK		1978	1988	1996	2002
Ludność w mieszkaniach	G	13 652	13 705	13 888	13 417
	M	18 978	21 219	21 768	20 540
Liczba mieszkań (szt.)	G	3 232	3 177	3 258	3 222
	M	5 448	6 222	6 726	6 549
Liczba izb (szt.)	G	13 365	15 523	15 930	16 458
	M	17 411	21 177	23 147	23 382
Pow. użytkowa mieszkań (m ²)	G	254 757	303 771	312 500	326 000
	M	289 822	352 273	384 800	397 100

Źródło: roczniki statystyczne woj. opolskiego - opracowanie własne M.O. [G - gmina ogółem (w tym M – miasto).

Zmiany standardów zamieszkiwania obszaru gminy Strzelce Op. należy uznać za korzystne w każdym zakresie, co obrazuje poniższa tabela.

TABELA 13

GMINA STRZELCE OP. –zmiany standardów zamieszkiwania w latach 1978 - 2002.

WSKAŹNIK	STAN							
	1978		1988		1996		2002	
	G	M	G	M	G	M	G	M
Liczba osób/mieszkanie	4,23	3,40	4,32	3,35	4,26	3,18	3,5	3,2
Liczba osób/izbę	1,02	1,06	0,88	0,98	0,87	0,94	0,9	0,9
Pow. użytkowa/osobę	18,7	15,7	22,1	16,9	22,5	18,0	21,1	19,2
Średnia pow. użytkowa mieszkania	78,8	53,2	95,6	56,6	95,9	57,2	101,2	60,6
Liczba gospodarstw domowych w mieszkaniu	1,19	1,09	1,21	1,09	-	-	1,16	1,08

Źródło: roczniki statystyczne woj. opolskiego - opracowanie własne M.O.

Warunki zamieszkiwania miasta i gminy Strzelce Op. od 1970 roku do 2002 roku ulegały stałej poprawie. Jednak poprawa standardów zamieszkania nie wynika ze wzrostu liczby realizacji nowych budynków, a ze znacznego spadku liczby ludności w tym okresie. W porównaniu ze średnimi wskaźnikami dla województwa opolskiego wskaźniki obrazujące standardy zamieszkiwania gminy Strzelce Op. są korzystne i przedstawiają się następująco:

TABELA 14

GMINA STRZELCE OP.- standardy zamieszkiwania na tle powiatu i województwa – stan 2002r.

WSKAŹNIK	MIASTO I GMINA STRZELCE	POWIAT STRZELECKI	WOJEWÓDZTWO OPOLSKIE
Liczba osób/mieszkanie	3,5	3,7	3,4
Liczba izb/mieszkanie	4,1	4,4	4,1
Liczba osób/izbę	0,9	0,8	0,8
m2 pow. użytkowej/osobę	21,1	22,4	22,7
Średnia pow. użytkowa mieszkania	74,0	83,3	76,8
Ilość mieszkań/1000 mieszkańców	288	311	342

Źródło : roczniki statystyczne – opracowanie własne M.O.

Gmina Strzelce Op. należy do grupy gmin miejsko - wiejskich województwa opolskiego cechujących się niskimi standardami zamieszkiwania terenu i charakteryzuje się niskim wskaźnikiem ilości mieszkań przypadających na 1000 mieszkańców, kształtującym się na poziomie 288 mieszkań (przy czym na terenie miasta na 1000 mieszkańców przypada 319 mieszkań, a na terenach wiejskich gminy zaledwie 240 mieszkań). Przy założeniu średniej wielkości gospodarstwa domowego na 3,2 osoby (tj. 3,6 na terenach wiejskich gminy i 2,8 na terenie miasta) szacuje się, że w chwili obecnej na obszarze gminy Strzelce Op. 780 gospodarstw domowych nie posiada samodzielnego mieszkania, przy czym na terenie miasta brak jest około 380 mieszkań, a na terenach wiejskich gminy około 400 mieszkań.

1.2. PARAMETRY TECHNICZNE ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ

W chwili obecnej około 33% zasobów mieszkaniowych znajduje się na terenach wiejskich gminy Strzelce Op., a około 67% na terenie miasta. W pierwszym przypadku dominuje zabudowa mieszkaniowa stara, zrealizowana przed 1944 rokiem, w której znajduje się około 45 % mieszkań gminy. Na terenie miasta tylko 19% jego mieszkań znajduje się w zabudowie starej, przeważnie zabytkowej.

TABELA 15

GMINA STRZELCE OP. - zasoby mieszkaniowe wg. wieku

Okres budowy mieszkań	przed 1944	1945 – 1970	1971 – 1978	1979- 1988	1988- 1996	1996- 2002
udział mieszkań (%) – G	45,1	28,3	12,3	11,2	2,7	0,4
udział mieszkań (%) – M	19,0	29,6	25,3	15,8	9,0	1,3
OGÓŁEM	27,8	28,3	21,2	14,1	6,2	2,4

Źródło – WUS – opracowanie własne M.O.

Na tle powiatu strzeleckiego i województwa opolskiego wskaźnik liczby mieszkań gminy Strzelce Op. wyposażonych w instalacje, jak i wskaźnik liczby ludności korzystającej z tych udogodnień, jest korzystny. Standardy zamieszkania gminy pod tym względem są niekiedy wyższe niż standardy zamieszkania powiatu i województwa.

TABELA 16

GMINA STRZELCE OP. - wyposażenie mieszkań – stan 2002r.

Wskaźnik		Mieszkania w % ogółu mieszkań wyposażone w				
		Wodociąg	Ustęp	Łazienkę	Gaz	Centralne ogrzewanie
Gmina Strzelce Op.	Mieszkania	99,3	93,3	89,0	55,7	75,0
Powiat strzelecki	Mieszkania	98,8	91,5	92,3	24,8	79,9
Województwo opolskie	Mieszkania	98,3	91,4	91,6	47,1	80,1

Źródło: rocznik statystyczny – opracowanie własne M.O.

1.3. RUCH BUDOWLANY

Od lat 1995 -1998 na terenie miasta i gminy Strzelce Op. wydano ogółem 217 decyzji lokalizacyjnych oraz decyzji ustalających warunki zabudowy i zagospodarowania terenu dla budynków mieszkalnych. **Średniorocznie wydawano około 62 (37%) decyzji na tego typu inwestycje.** Około 67% decyzji wydanych na inwestycje związane z mieszkalnictwem, z analizowanego okresu, dotyczy modernizacji budynków istniejących, a tylko 33 % związana jest z realizacją obiektów nowych. W latach 1998- 2006 obserwuje się wyraźny spadek liczby wydawanych decyzji związanych z budową lub modernizacją mieszkań. Ruch budowlany skupiał się w mieście Strzelce Op. oraz we wsiach: Szymiszów, Kadłub, Błotnica Strzelecka, Dziewkowice oraz Roźniątów, a praktycznie nie występował we wsi Jędrynie, Ligota Dolna, Sucha, Kalinowice i Osiek, Płużnica Wielka, Brzezina, Ligota Górna, Kalinów i Niwki.

Od początku 1998 roku do końca roku 2006 wydano 1189 decyzji o warunkach zabudowy, a w latach 2004 – 2006 - 42 decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, co wskazuje na istotny wzrost ruchu budowlanego, zarówno na terenie miasta jak i gminy.

TABELA 17

GINA STRZELCE OP. - liczba wydanych decyzji ustalających warunki zabudowy i zagospodarowania terenu w latach 1998-2006

ROK	MIASTO	WIEŚ	RAZEM
1998	110	71	181
1999	115	95	210
2000	95	96	191
2001	91	70	161
2002	68	76	144
2003	45	64	109
2004	37	36	73
2005	25	39	64
2006	14	42	56
OGÓLEM	600	589	1189

Źródło: Urząd Miejski w Strzelcach Op. – opracowanie własne M.O.

TABELA 18

MIASTO I GMINA STRZELCE OP. - liczba wydanych decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego w latach 2004-2006

ROK	MIASTO	WIEŚ	RAZEM
2004	10	7	17
2005	9	7	16
2006	5	4	9

Źródło: Urząd Miejski w Strzelcach Op. – opracowanie własne M.O.

Zainteresowania inwestorów realizacją nowych obiektów mieszkalnych koncentrują się w dalszym ciągu na terenie miasta Strzelce Opolskie oraz we wsi Szymiszów, Kadłub, Błotnica Strzelecka, DZIEWKOWICE, Szczepanek, ROŹNIĄTÓW, Sucha oraz Kalinowice. Największy ruch budowlanych występuje jednak we wsiach sąsiadujących z miastem (Dziewkowice, Szczepanek, Roźniątów) oraz posiadających dobre powiązania komunikacyjne (Błotnica Strzelecka, Sucha, Szymiszów). Fakt ten ma decydujące znaczenie dla wyznaczenia nowych, strategicznych, terenów rozwojowych dla budownictwa mieszkaniowego. Praktycznie brak jest całkowitego zainteresowania realizacją nowych obiektów mieszkalnych we wsi Ligota Górna, Ligota Dolna, Niwki, Kalinów, Jędrynie, Brzezina i Płużnica Wielka. W pozostałych wsiach gminy Strzelce Op. realizuje się niewielką ilość nowych budynków mieszkalnych.

1.4. POTRZEBY MIESZKANIOWE

Potrzeby mieszkaniowe uzależnione są od czterech czynników:

- rozwoju demograficznego (przyrostu lub spadku liczby ludności, w tym szczególnie przyrostu liczby ludności w wieku tworzenia nowych gospodarstw domowych),
- stanu technicznego zasobów mieszkaniowych,
- stopnia zagęszczenia mieszkań,
- przekształceń funkcjonalnych istniejących budynków mieszkalnych.

W warunkach gminy Strzelce Op., przy prognozowanej stabilizacji lub niewielkim wzroście liczby mieszkańców na terenach wiejskich gminy (o ok. 350 osób) oraz wzroście liczby mieszkańców miasta (o około 1700osób), przy znacznym udziale zabudowy starej (ok. 45% na terenie gminy i ok. 20% na terenie miasta), przy znacznym niedoborze mieszkań wynikających z istniejącego stopnia ich zagęszczenia (około 8 rodzin/100 na terenie miasta nie ma własnego mieszkania, oraz około 16/100 na terenach wiejskich gminy), a także przy postępującym procesie przekształcania mieszkań na usługi (max 0,5%) , przy uwzględnieniu lokalnych tradycji na terenach wiejskich prowadzenia domów wielopokoleniowych, szacuje się potrzebę wybudowania na obszarze gminy Strzelce Op. do roku 2020 łącznie około 1200 mieszkań, w tym na terenie miasta około 700 mieszkań, a na terenie gminy około 500 mieszkań. O rzeczywistych potrzebach mieszkaniowych gminy decydować będą głównie rzeczywiste zmiany liczby ludności, poziom życia oraz potrzeba rozgęszczenie mieszkań. Prognoza potrzeb mieszkaniowych w gminie wskazuje, że średniorocznie powinno być oddanych do użytku około 95 nowych mieszkań. Jednocześnie utrzyma się na podobnym poziomie ilość modernizacji i remontów budynków istniejących.

Rozkład przestrzenny zainteresowań ludności lokalizacją mieszkań jest i będzie zróżnicowany, zależny przede wszystkim od dostępności komunikacyjnej terenu oraz dostępności do usług. Najatrakcyjniejsze do zamieszkania będzie miasto Strzelce Op. oraz wsie położone w jego bezpośrednim sąsiedztwie tj. SZCZEPANEK, DZIEWKOWICE i ROŻNIĄTÓW. W dalszym ciągu atrakcyjne dla budownictwa mieszkaniowego będą wsie SZYMISZÓW, KADŁUB i BŁOTNICA STRZELECKA, pełniące funkcję mieszkaniową, a także Kalinowice i Sucha. Brak jest potrzeby wyznaczania nowych terenów mieszkaniowych we wsi Jędrynie, Brzezina, Ligota Górna, Kalinów, Niwki i Płużnica Wielka. W pozostałych wsiach gminy potrzeby mieszkaniowe będą niewielkie. Na terenach wiejskich gminy przewiduje się realizację głównie jednorodzinnej zabudowy mieszkaniowej, w formach ekstensywnych. Na terenie miasta powinno dominować wielorodzinne budownictwo spółdzielcze i zabudowa jednorodzinna.

2. USŁUGI

2.1. HANDEL

Ogólny poziom wyposażenia mieszkańców obszaru w urządzenia handlu, uznaje się za dobry. Znaczące różnice w wyposażeniu w urządzenia tego typu występują pomiędzy miastem Strzelce Op., stanowiącym regionalny ośrodek usługowy, a terenami wiejskimi gminy.

Wg. danych Urzędu MiG Strzelce Op. na terenie miasta i gminy w 2006 roku działalność handlową prowadziło ogółem 327 stacjonarnych placówek handlowych, z czego na terenie miasta znajdowało się 285 placówek, a na terenach wiejskich gminy 42 placówki, usytuowane we wsi Kadłub (4 placówki), Rożniątów (1), Grodzisko (2), Dzięwkowice (3), Warmątowice (2), Błotnica Strzelecka (6), Rozmierka (6), Rozmierz (2), Sucha (2), Kalinowice (1), Szczepanek (2), Kalinów (1), Szymiszów (6), Osiek (3) oraz Płużnica Wielka (1). Placówki handlu detalicznego znajdują się więc prawie w każdej wsi gminy (z wyjątkiem Brzeźnicy, Jędryni, Ligoty Górnej i Dolnej. Dominująca liczba placówek

handlowych na terenie miasta potwierdza jego funkcję usługową, jaką pełni względem terenów sąsiednich. Świadczy też o dobrym wyposażeniu w usługi handlu miasta powiatowego.

Standardy obsługi mieszkańców miasta i gminy wyrażają się wysokim średnim wskaźnikiem 10,08 placówki handlowej przypadającej na 1.000 mieszkańców obszaru oraz wskaźnikiem 99,2 jego mieszkańców na 1 sklep. Standardy obsługi mieszkańców miasta są oczywiście znacznie wyższe. Na jego terenie wskaźniki kształtują się na poziomie bardzo wysokim tj. 14,7 sklepu/1.000 M oraz 68,07M/1 sklep, podczas gdy na terenach wiejskich gminy osiągają zaledwie wartość (kolejno) 3,2 sklepu/1.000M oraz 310,5 M/sklep. Liczba detalicznych placówek handlowych wykazuje, szczególnie na terenie miasta, dużą dynamikę wzrostu od 1990 roku. Zjawiskiem charakterystycznym jest zwiększanie się także liczby sklepów we wsiach gminy, przy jednoczesnej likwidacji sklepów we wsiach o zbyt małej liczbie mieszkańców.

Dominuje handel w małych sklepach, o średniej powierzchni mniejszej niż 100m². Tylko w mieście zlokalizowane są 4 supermarkety, o powierzchni sprzedaży mniejszej niż 2000 m². Prowadzą sprzedaż artykułów spożywczych i codziennego użytku. Brak jest hipermarketu (o powierzchni sprzedaży powyżej 2000m²), a także supermarketów wyspecjalizowanych w handlu innymi artykułami np. wykończenia domu, ogrodu itp. Ponieważ Strzelce Op. leżą w miejscu istotnych powiązań komunikacyjnych na kierunku wschód-zachód, a także północ-południe, oraz zapewniają obsługę sąsiednich, mniejszych ośrodków miejskich i gmin wiejskich, mają szansę na lokalizację hipermarketu o ścisłej specjalizacji artykułów lub też zespołu supermarketów tego typu. Do takiej lokalizacji preferowany jest teren usytuowany w rejonie skrzyżowania drogi krajowej DK 94 i DK88, z planowaną drogą wojewódzką DW 426. W mieście Strzelce Op. ponadto funkcjonuje TARGOWISKO stałe o powierzchni około 2,0 ha i około 170 stałych miejsc handlowych.

2.2. GASTRONOMIA

Na obszarze gminy Strzelce Op. w 2006 roku działało 49 zakładów świadczących usługi gastronomiczne. Największa liczba lokali gastronomicznych znajduje się w mieście (30 szt.). Poza nim występują w dwunastu wsiach gminy (Błotnica Strzelecka, Grodzisko, Kadłub, Kalinowice, Osiek, Rozmierka, Rozmierz, Roźniatów, Sucha, Szczepanek, Szymiszów i Warmątowice).

Poziom zaspokojenia potrzeb w zakresie gastronomii ocenia się jako zadowolający, pomimo że techniczne wyposażenie lokali i jakość oferowanych usług generalnie są niskie (szczególnie na wsiach). Na jeden lokal gastronomiczny przypada ogółem 664 mieszkańców obszaru, przy czym na terenie miasta 646 M/1 lokal, a na terenie gminy 686 M/1 lokal.

2.3. TURYSTYKA I WYPOCZYNEK

W ocenie atrakcyjności turystyczno-wypoczynkowej terenów województwa opolskiego wykonanej przez Radę Naukową Wojewody Opolskiego w 1980 roku około 35 % obszaru gminy Strzelce Op. uznane zostało za nieprzydatne dla rozwoju rekreacji i turystyki (południowa część gminy), 60% jej obszaru zakwalifikowano jako tereny posiadające małą i średnią atrakcyjność turystyczno - wypoczynkową (południowo-zachodnia, środkowa i północna część obszaru), **a tylko 5% obszaru gminy zakwalifikowano do obszarów atrakcyjnych dla potrzeb turystyki i wypoczynku (enklawy terenu w rejonie wsi Kadłub, Szymiszów - Kalinowice i Błotnicy Strzeleckiej).** Wg ww. oceny na obszarze gminy Strzelce Op. nie występują tereny bardzo atrakcyjne dla rozwoju turystyki.

Na możliwości rozwoju turystyki i wypoczynku obszaru ma wpływ sześć zasadniczych czynników:

walory przyrodnicze, w tym szczególnie atrakcyjność przyrodnicza kompleksów leśnych, obszary chronionego krajobrazu, klimatu, rzeźby terenu, ilość występujących cieków, występowanie urozmaiconej roślinności, w tym szczególnie roślinności naturalnej,
 walory kulturowe tj. występowanie terenów o utrwalonej strukturze przestrzennej, wartościowej pod względem architektonicznym, liczba unikalnych obiektów takich jak pałace, kościoły i inne obiekty lub założenia zabytkowe,
 walory krajobrazowe tj. liczba naturalnych punktów i otwarcie widokowych, udział powierzchni wód otwartych, liczba dominant architektonicznych, występowanie ciągów komunikacyjnych ze szpalerami drzew lub inną zielenią towarzyszącą.
 istniejące zagospodarowanie terenu,
 położenie gminy, lub jej niektórych obszarów, w sąsiedztwie zewnętrznych terenów, mających niezrealizowane zapotrzebowanie na turystykę i wypoczynek,
 tzw. walory specjalistyczne tj. cechy środowiska naturalnego, które umożliwiają uprawianie różnorodnych form rekreacji (np. myślistwa, wędkarstwa, jeździectwa, żeglarstwa itp.).

2.3.1. Walory środowiska przyrodniczego

Walory przyrodnicze analizowanego obszaru należy uznać za średnio przydatne dla rozwoju rekreacji i wypoczynku.

Wskaźnik turystycznych walorów klimatu dla gminy Strzelce Op. kształtuje się średnio na poziomie 0,71 (w skali 0,65 - 1,15) co oznacza, że klimat nie posiada cech leczniczych. Sytuację tę pogarsza fakt znacznych zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego, szczególnie południowej i centralnej części gminy. Na tym niekorzystnym tle wyróżnia się północna część obszaru, gdzie warunki klimatyczne są nieco lepsze.

Rzeźba terenu nie stwarza możliwości uprawiania większości sportów kwalifikowanych. Bardzo ograniczone możliwości rozwoju sportów takich jak saneczkarstwo i narciarstwo, w skali lokalnej, stwarzają niewielkie wzniesienia południowo-zachodniej części gminy (wieś Roźniątów, Kalinów, Ligota Górna i Ligota Dolna). Jednak ze względu na ochronę walorów przyrodniczych tego obszaru (a szczególnie rezerwatu LIGOTA DOLNA) nie jest on wskazany do tego typu funkcji. **Bezwzględnym warunkiem jej realizacji w rejonie wsi Ligota Dolna (na Ligockiej Górze) jest zamiana gruntów rolnych na trwałe użytki zielone oraz ich koszenie w okresie letnim, co zmniejszyło by zagrożenia dla roślinności w rezerwacie. Z kolei warunkiem lokalizacji na Ligockiej Górze wyciągu narciarskiego jest analiza krajobrazowa.**

Walory krajobrazowe południowo-zachodniej oraz północnej części obszaru gminy tj. rejonu wsi Ligoty Górnej i Dolnej, Kalinowic i Szymiszowa oraz wsi Kadłub – Osiek, zapewniają możliwość rozwoju turystyki pieszej, rowerowej i hipicznej. Obszary te położone są w granicach otuliny parku krajobrazowego GÓRA ŚW. ANNY oraz w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu LASY STOBRAWSKO – TURAWSKIE.

Na tym terenie projektowane są obszary NATURA 2000 oraz parki kulturowe rejonu GÓRY ŚW. ANNY i DOLINY MAŁEJ PANWI. Oba te obszary predysponowane są, ze względu na walory środowiska przyrodniczego oraz walory krajobrazu kulturowego, do pełnienia funkcji rekreacyjno-wypoczynkowych.

Brak większych zbiorników wodnych oraz niewielka ilość cieków wód powierzchniowych na obszarze gminy, nie stwarza możliwości rozwoju różnorodnych form wypoczynku i rekreacji. Większość zbiorników wodnych (stawów), istniejących w północnej części gminy, wykorzystywanych jest przez gospodarkę rybacką. Możliwe jest wykorzystanie ich do

uprawiania sportów wędkarskich, przy zapewnieniu stosownej bazy. Kilka zbiorników stanowi jednocześnie cenne użytki ekologiczne, z unikalną roślinnością wodną i przywodną (stawy na gruntach wsi Osiek i Kadłub), co wyklucza możliwość ich użytkowania do celów rekreacji i wypoczynku. Jedyne zbiorniki wodne, wyposażone w niezbędną infrastrukturę, użytkowane do wypoczynku weekendowego, istnieje we wschodniej części miasta Strzelce Op., a i on charakteryzuje się znacznymi walorami przyrodniczymi mającymi istotny wpływ na ograniczenie jego funkcji rekreacyjnej. Szansę na rozwój turystyki i wypoczynku stwarza wyrobisko poeksploatacyjne złoża STRZELCE OP., położone na północ od miasta, które w przypadku rekultywacji go w kierunku wodnym będzie stanowiło największy zbiornik wodny na obszarze gminy Strzelce Op.

Lasy gminy Strzelce Op. mogą stanowić bazę rozwoju dla pewnych form turystyki i wypoczynku. Przeważają tu bowiem siedliska korzystne dla rozwoju tej funkcji. Do przydatnych, dla wypoczynku i turystyki, typów lasów należy zaliczyć:

- bór mieszany świeży – występujący na największych połaciach w granicach administracyjnych miasta Strzelce Op. oraz w rejonie wsi Szymiszów - Kalinowice - Kalinów - Rozniątów i Warmątowice - Błotnica Strzelecka - Płużnica.
- bór świeży - występujący głównie na gruntach wsi Dziekwowice oraz na gruntach wsi Kadłub i Osiek,
- las mieszany świeży - występujący w granicach administracyjnych miasta oraz w rejonie wsi Szymiszów i Osiek.

Dominują drzewostany w wieku powyżej 40 lat, umożliwiające ich rekreacyjno - wypoczynkowe wykorzystanie. Stan sanitarny lasów jest na ogół dobry, z wyjątkiem lasów położonych w sąsiedztwie miejskiej oczyszczalni ścieków oraz wysypiska odpadów komunalnych. **Istniejące w gminie Strzelce Op. kompleksy leśne mogą stanowić bazę dla rozwoju rekreacji podmiejskiej, a zwłaszcza sobotnio - niedzielnej.** Za przydatne i chronione do tych celów należy uznać lasy położone głównie w środkowej i południowej części analizowanego obszaru, a szczególnie:

- kompleksy leśne położone w rejonie wsi Szymiszów - Kalinów - Kalinowice oraz Dziekwowice - Warmątowice i Błotnica Strzelecka - Płużnica,
- enklawy kompleksów leśnych wsi Kadłub i Osiek.

Mniej przydatne dla rekreacji i wypoczynku pozostają lasy położone wzdłuż rzeki Jemielnicy, w granicach chronionego krajobrazu Lasów Stobrawsko-Turawskich, które zajmują siedliska wilgotne.

Ogólna ocena warunków przyrodniczych gminy Strzelce Op. pozwala postawić tezę, że nie ma ona większych możliwości rozwoju bazy wypoczynku pobytowego.

Gmina nie jest obszarem atrakcyjnym, z punktu widzenia wymagań wypoczynku urlopowego (mało atrakcyjna rzeźba terenu i klimat, brak większych zbiorników wodnych czy innych warunków do uprawiania sportów kwalifikowanych, związanych z istniejącymi warunkami przyrodniczymi). Pogarsza tę sytuację sąsiedztwo gminy z rejonem jezior Turawskich oraz Górą Św. Anny, stanowiących atrakcyjne rejonu dla wypoczynku i rekreacji na terenie Opolszczyzny. Większą szansę na rozwój wypoczynku pobytowego stwarza możliwość rozwoju agroturystyki. Jednak niewiele wsi gminy posiada cechy, które są istotne z punktu widzenia preferencji dla rozwoju tego typu funkcji. Większość z nich ma dominującą funkcję mieszkaniową, a funkcję rolniczą pełnią w niewielkim stopniu. Ich zabudowa także w większości przypadków nie przypomina wsi "sielskiej". **Do wsi mających szansę na rozwój agroturystyki zaliczyć głównie wieś Kalinowice – Kalinów, Kadłub - Osiek, południową część Szymiszowa oraz Ligotę Górną i Dolną.**

2.3.2. Walory kulturowe i krajobrazowe

Obszar gminy Strzelce Op. niewątpliwie posiada znaczne walory kulturowe, które mogą stymulować rozwój turystyki krajoznawczej. Wśród miast województwa opolskiego miasto

Strzelce Op. wyróżnia się ilością unikalnych obiektów zabytkowych, ich różnorodnością, zachowanym średniowiecznym układem miejskim, w tym szczególnie unikalnymi układami ruralistycznymi wsi Suche Łany i Adamowice oraz zespołami zabudowy folwarcznej i robotniczej, a także znaczną powierzchnią terenów zielonych. Niestety w wielu przypadkach estetyka oraz stan tych obiektów i terenów zabytkowych nie jest najlepszy. Nie ustępują miastu tereny wiejskie gminy. Wyjątkowe wartości kulturowe, umożliwiające rozwój turystyki krajoznawczej posiadają wsie Kadłub, Szymiszów i Błotnica Strzelecka oraz Kalinów i Kalinowice.

Wysoką wartość zachował także krajobraz kulturowy miasta i wsi, nacechowany licznymi dominantami architektonicznymi, doskonale zachowanymi panoramami, osiami widokowymi, interesującym planem, a czasami ukształtowaniem terenu. **Atrakcyjność krajobrazu kulturowego stanowi w dużym stopniu o zakwalifikowaniu miasta Strzelce Op. jako istotnego i niedocenianego w rejonie ośrodka turystycznego.**

Południowo-zachodnia część obszaru gminy położona jest w granicach Parku Krajobrazowego GÓRY ŚW. ANNY (wsie Ligota Górna i Dolna oraz Kalinów - Kalinowice), a jego północna i wschodnia część znajduje się w granicach chronionego krajobrazu LASÓW STOBRAWSKO-TURAWSKICH (wsie Grodzisko, Kadłub, Osiek, Jędrynie, Błotnica Strzelecka). Najatrakcyjniejszy krajobraz przyrodniczy gminy, dla rozwoju turystyki i wypoczynku, obejmuje teren CHEŁMU GÓRY ŚW. ANNY oraz dolinę RZEKI JEMIELNICY. Wartość środowiska kulturowego oraz krajobrazu kulturowo-przyrodniczego ww. terenów gminy pokrywa się z wysoką przydatnością środowiska przyrodniczego dla potrzeb rozwoju rekreacji i wypoczynku. Tak więc tę część obszaru gminy należy uznać za szczególnie ochronioną i preferowaną do rozwoju funkcji rekreacyjno-turystycznej. Centralna i południowa część obszaru gminy cechuje się bardzo wysokim stopniem synantropizacji oraz wysokim stopniem dewastacji krajobrazu przyrodniczego, a tereny te nie mają żadnej przydatności dla analizowanych potrzeb.

2.3.3. Obsługa wypoczynku i rekreacji

Położenie miasta i gminy Strzelce Op. na drogach ruchu turystycznego do jezior Turawskich i Góry Św. Anny, odbywającego się zarówno z terenu Opolszczyzny jak i województwa śląskiego, sprzyja obsłudze ruchu turystycznego.

Bardzo dobre połączenia komunikacyjne, głównie południowej części analizowanego obszaru, zapewnia istniejąca droga krajowa DK 94 oraz linia kolejowa nr 132 ze stacjami w Szymiszowie, Strzelcach Op. i Błotnicy Strzeleckiej. Gorsze powiązania komunikacyjne z terenami sąsiednimi ma północna część gminy (Kadłub i Osiek) ze względu na stan dróg oraz likwidację linii kolejowej nr 175 relacji K-Koźle - Fosowskie.

Liczne ścieżki rowerowe umożliwiają rozwój kwalifikowanych form rekreacji i turystyki. Są to:

- ścieżka rowerowa OCALIĆ OD ZAPOMNIENIA - nr 19, regionalna dł. 4 km
- ścieżka rowerowa ROWEREM PO ŚLĄSKU - nr 18 i 52, dł. 7,9 km
- ścieżka rowerowa ROWEREM PO ŚLĄSKU - nr 151, dł. 22,3 km

Przebieg czterech szlaków turystycznych przez teren miasta i gminy potwierdza materialną wartość kulturową obszaru gminy, ale także niematerialne wartości historyczne. Są to:

- SZLAK POWSTAŃCÓW ŚLĄSKICH (rozpoczynający się w Bytomiu i prowadzi do Gliwic), przebiega przez miasto Strzelce Op., Roźniątów, Kalinowice, Niwki i Ligotę Górna przez Górę Św. Anny do Leśnicy, Raszowej w kierunku Kędzierzyna - Koźla,
- szlak im. ROBERTA OSZKA, ma swój początek w parku miejskim Strzelec Op. i biegnie na południe, poprzez Olszową, Porębę, Leśnicę do Kędzierzyna - Koźla,

- szlak CYSTERSÓW, wchodzący na teren gminy od strony Jemielnicy, przebiegający przez "stare" miasto i wieś Suche Łany w kierunku Olszowej,
- szlak FLORY I FAUNY, o długości 15km, relacji Góra Św. Anny – Wysoka – rezerwat LIGOTA DOLNA – Oleszka - Żyrowa – Góra Św. Anny.

Stan wyposażenia gminy w urządzenia wypoczynku stałego należy ocenić jako niski. Gmina praktycznie nie posiada stałych obiektów bazy wypoczynkowej, a także bazy zaspokojenia potrzeb specjalistycznych w zakresie wypoczynku weekendowego (klubów jeździecki, łowieckich, wędkarskich czy rowerowych itp.). W urządzeniach, związane z wypoczynkiem i rekreacją, najlepiej wyposażone jest miasto Strzelce Op. Znajdują się następujące lokalne miejsca wypoczynku:

- hala sportowa i siłownia, Strzelce Opolskie, pl. Żeromskiego 5a,
- hala sportowa przy PG 2, Strzelce Opolskie, ul. Kozielska 34,
- pływalnia odkryta, ul Opolska 46
- Ośrodek Wodny „Rybaczkówka”, Strzelce Opolskie, ul. Budowlanych
- klub Footbaga
- Fitness Klub
- kręgielnia STARY BROWAR,

Na terenie Szymiszowa znajdują się dwa ośrodki umożliwiające naukę jazdy konnej i przejażdżki bryczką. Tereny wiejskie gminy nie posiadają specjalistycznych urządzeń sportowych. We wsiach gminy dominuje wyposażenie podstawowe w boiska sportowe (Rozmierka, Grodzisko, Kadłub, Dziewkowice, Szczepanek, Warmatowice, Błotnica Strzelecka, Sucha, Szymiszów, Rożniatów, Kalinów, Kalinowice, Niwki, Ligota Dolna), rzadziej w place zabaw dla dzieci (Dziewkowice, Rozmierz).

Turyści mogą skorzystać z miejsc noclegowych w następujących obiektach :

- Motel LEŚNY Strzelce Opolskie, ul. Opolska 40 - 45 miejsc noclegowych
- Zajazd PIAST Strzelce Opolskie, ul. Kar. Wyszyńskiego 10 - 125 miejsc noclegowych
- BROWAR – CENRUM w Strzelcach opolskich – 40 miejsc noclegowych,
- camping AUTO STOP Sucha, ul. Opolska - 28 miejsc noclegowych
- pokoje gościnne, Strzelce Opolskie, ul. Szpitalna 1 -8 miejsc noclegowych
- gospodarstwo agroturystyczne JEMS, Sucha, ul. Góra św. Anny 21A - 9 miejsc noclegowych od kwietnia do listopada
- gospodarstwo agroturystyczne POD LASEM Strzelce Opolskie, ul. Jemielnicka 36 - 6 miejsc noclegowych.

Pozostały teren gminy pod względem wyposażenia w bazę noclegową należy uznać za wyraźnie niedoinwestowany, szczególnie gdy weźmie się pod uwagę przebieg przez jej obszar ważnych dróg komunikacji kołowej. Niniejsze analizy wykazują, że istniejące wyposażenie miasta i gminy Strzelce Op. w obiekty i urządzenia wypoczynku i rekreacji związane są przede wszystkim z obsługą mieszkańców miasta w tym zakresie oraz z obsługą ruchu turystycznego do Góry Św. Anny. Znajdują się one we wsiach i na terenach, które nie posiadają cech przyrodniczych, świadczących o ich przydatności dla rekreacji i wypoczynku.

2.3.4. Obszary przydatne do rozwoju turystyki i wypoczynku

Uwzględniając powyższe analizy, stwierdzić należy, że miasto i gmina Strzelce Op. nie posiada cech umożliwiających rozwój wypoczynku pobytowego. Jednak ogólna ocena przydatności obszaru do rozwoju funkcji rekreacji i wypoczynku pozwala stwierdzić, że gmina:

na znacznej części obszaru (ok. 30%) posiada ponadlokalne walory środowiska przyrodniczego, potwierdzone utworzeniem Parku Krajobrazowego Góra Św. Anny oraz Obszarem Chronionego Krajobrazu Lasy Storbrowsko-Turawskie, a także projektowanych obszarów NATURA 2000 Góra Św. Anny i Dolina Małej Panwi,

przydatne dla rozwoju rekreacji i wypoczynku, posiada unikalne walory środowiska kulturowego (w tym szczególnie w obrębie krajobrazu kulturowego Góry Św. Anny i Doliny Małej Panwi, a także miasto Strzelce Op.) oraz krajobrazu kulturowo-przyrodniczego, mogące wspomagać rozwój tych funkcji w gminie, wymaga dalszej rozbudowy i modernizacji istniejącej bazy noclegowej i żywieniowej (szczególnie we wsi Kadłub-Osiek, Kalinowice-Kalinów, Ligota Dolna – Ligota Górna), a także urozmaicenia oferty rekreacyjno-wypoczynkowej poprzez budowę urządzeń i obiektów dla uprawiania różnorodnych form sportów kwalifikowanych i agroturystyki (w tym szczególnie rekultywację zbiorników poeksploatacyjnych w kierunku wodnym), posiada dogodne powiązania komunikacyjne komunikacją drogową, kolejową i rowerową oraz może swobodnie zaspokajać potrzeby z rekreacyjno - wypoczynkowe mieszkańców województwa opolskiego.

Na obszarze gminy Strzelce Opolskie można więc wyróżnić cztery rejony, których pewne cechy dają szansę na rozwój funkcji rekreacyjno-turystycznej. Jest to:

- rejon wsi Szymiszów (Osiedle - Stara Wieś), Kalinowice - Kalinów oraz Ligota Górna-Ligota Dolna i Kadłub - Osiek, przydatne do rozwoju kwalifikowanych form wypoczynku weekendowego (kluby jeździeckie, ekoturystyka, a także w ograniczonym zakresie narciarstwo i saneczkarstwo),
- rejon wsi Sucha - preferowana do lokalizacji urządzeń obsługi ruchu podróżnych na drodze krajowej DK 94 oraz ruchu turystycznego do Góry Św. Anny,
- rejon wsi Kalinowice-Kalinów oraz Kadłub–Osiek, preferowany do rozwoju agroturystyki i ekoturystyki,
- rejon wsi Kadłub–Osiek preferowany do rozwoju sportów kwalifikowanych (pól golfowych) na bazie gruntów rolnych o niskiej przydatności dla rolnictwa oraz walorów krajobrazowych,
- miasto Strzelce Op. - preferowane do lokalizacji obiektów i urządzeń sportowo-rekreacyjnych oraz obsługi ruchu turystycznego i komunikacji, stanowiące jednocześnie istotny ośrodek turystyczny rejonu.

Obszary te powinny być chronione dla rozwoju rekreacji i wypoczynku oraz obsługi ruchu turystycznego.

Uwzględniając przydatność ww. terenów do rozwoju rekreacji i wypoczynku niezbędne jest ich doinwestowanie w urządzenia obsługi ruchu turystycznego oraz wypoczynku weekendowego (głównie w całodobowe stacje naprawy samochodów, stacje paliw, bazę noclegową, bazę żywieniową, ale także obiekty rozrywki, obiekty i urządzenia sportów kwalifikowanych).

2.4. KULTURA

Wyposażenie gmin w zakresie urządzeń kultury (domy kultury, kina, biblioteki itp.) ustala się indywidualnie, a standardy obsługi mieszkańców obszaru zależą od potrzeb i przyjętych przez samorząd gminny i powiatowy priorytetów w tym zakresie.

Miasto Strzelce Op. posiada wielofunkcyjny dom kultury, wyposażony w salę widowiskową na około 200 miejsc, prowadzący szeroką działalność dla różnych grup wiekowych. W Błotnicy Strzeleckiej znajduje się ośrodek kultury (były Uniwersytet Ludowy). Na terenie gminy w ramach struktury Domu Kultury działa także 17 świetlic : jedna na terenie Strzelec Opolskich w dzielnicy Mokre Łany, trzy z elementami profilaktyki w miejscowościach: Rozmierka, Kadłub - Piec, dzielnica Strzelec Opolskich Nowa Wieś oraz 13 świetlic wiejskich w miejscowościach: Warmątowice, Roźniatów, Szymiszów Wieś, Szymiszów Osiedle, Sucha, Rozmierz, Grodzisko, Osiek, Szczepanek, Dziewkowice, Błotnica Strzelecka, Kadłub Wieś, Kalinowice. System świetlic wiejskich, spełniających rolę centrów społecznych i kulturalnych w środowiskach wiejskich, jest unikatowy na skalę województwa.

W mieście Strzelce Opolskie znajduje się także Gminne Centrum Informacji, które ukierunkowane jest na aktywizację ludzi młodych oraz społeczności lokalnej i ożywienie lokalnego rynku poprzez zapewnienie łatwego dostępu do nowoczesnych technologii informacyjnych. Jedyne kino usytuowane na terenie miasta, zostało zamknięte w roku 2002.

Na analizowanym obszarze znajduje się siedem bibliotek publicznych. Pięć z nich znajduje się we wsiach gminy (Błotnica Strzelecka, Rozmierz, Szymiszów, Kadłub i Dzewkowice), a dwie położone są na terenie miasta (miejska biblioteka publiczna) przy Pl. Żeromskiego i na osiedlu Piastów Śl.

Poziom wyposażenia miasta i gminy w placówki usług kultury należy ocenić jako wysoki, a strukturę przestrzenną jako prawidłową, potwierdzającą funkcje usługowe jednostek osadniczych.

2.5. WYCHOWANIE I OŚWIATA

2.5.1. Przedszkola

Przedszkola stanowią element wyposażenia minimum terenów zabudowy mieszkaniowej. Na obszarze Strzelce Op. funkcjonuje dwadzieścia przedszkoli publicznych (pięć na terenie miasta i 14 we wsiach gminy). W roku szkolnym 2006-2007 łącznie dysponowały one 1045 miejscami (w tym 580 znajdowało się w mieście, a 465 na terenie gminy). Uczęszczało do nich 907 dzieci, w tym 48 do oddziału dla dzieci do lat 3 (523 w mieście i 328 w gminie).

TABELA 19

GMINA STRZELCE OP. - wykaz placówek przedszkolnych - stan 2007r.

Lp.	Przedszkole Miejscowość	Liczba oddziałów	Liczba miejsc	Liczba pdn	Ilość dzieci
Miasto					
1	PP nr 4 Strzelce Op.	5	115	5	106
2	PP nr 5 Strzelce Op.	4	120	5	90
3	PP nr 8 Strzelce Op.	5	125	5	121
4	PP nr 9 Strzelce Op.	4	120	8	100
5	PP nr 10 Strzelce Op.	4	100	4	101
Razem		22	580	29	523
1.	PP Dzewkowice	2	50	3	45/44
2.	o.z Błotnica Strzelecka	1	25	2	22
3.	o.z. Warmatowice	1	25	2	15
4.	PP Kadłub	2	50	2	40/45
5.	o.z. Grodzisko	1	25	2	17
6.	PP Rozmierka	2	50	2	41/39
7.	o.z. Rozmierz	1	25	1	24
8.	o.z. Sucha	1	25	1	12/14
9.	PP Kalinowie	1	25	1	25
10.	PP Osiek	1	25	1	19
11.	PPnr4 o.z.Szczepanek	1	25	3	18
12.	PPnr5 o.z.Roźniatów	1	40	2	15
13.	PPnr5 o.z Szymiszów Osiedle	1	50	2	17
14.	PPnr8 o.z. Szymiszów Wieś	1	25	2	18
Razem		17	465	26	328/332
Ogółem przedszkola		39	1045	55	851/859 +48= 907

Źródło: Dane UMiG Strzelce Op. - opracowanie własne J.O.

Stopień wykorzystania miejsc w poszczególnych placówkach przedszkolnych na terenie miasta jest wysoki i wynosi średnio 90%, a na terenach wiejskich gminy średnio 71%. Na 100 miejsc w przedszkolach publicznych średnio przypada 87 dzieci uczęszczających do nich. Wskaźniki uczęszczalności dzieci do przedszkola (% dzieci z grupy wiekowej 3-6 lat

uczęszczających do przedszkola) są zróżnicowane i kształtują się średnio na poziomie 50% w mieście i 45% we wsiach gminy. Wskaźnik ten należy uznać za niski (do przedszkoli powinno uczęszczać średnio 70-85% dzieci z grupy wiekowej), świadczący o nie podejmowaniu przez kobiety pracy.

Istniejące przedszkola zapewniają miejsca dla około 64% grupy wiekowej 3-6 lat na terenach wiejskich gminy oraz około 53% na terenie miasta. **O ile wskaźnik zaspokojenia potrzeb mieszkańców wsi można uznać za wystarczający, to niewątpliwie wskaźnik zaspokojenia potrzeb mieszkańców miasta jest niezadowalający (na 100 dzieci w wieku 3-6 lat na szansę na miejsce w przedszkolu tylko 53 dzieci, przy zalecanym wskaźniku 70-85 dzieci na 100 miejsc w przedszkolu).** Strukturę wyposażenia terenu miasta i gminy w placówki przedszkolne należy uznać więc za poprawną, ale nie w pełni zaspokajającą obecne i przyszłe potrzeby mieszkańców (szczególnie miasta).

Liczba dzieci w grupie wiekowej przedszkolnej (3-6 lat) w 1998 roku wynosiła 1087 na terenie miasta i 726 na terenach wiejskich gminy Strzelce Op. (łącznie 1813 dzieci). Ich liczba w ostatnich latach wykazuje tendencje spadkowe. Prognoza ilości dzieci w grupie wiekowej 3 - 6 lat na rok 2010 wskazuje na spadek ich liczby na terenach wiejskich gminy z 726 osób do 694 osób oraz nieznaczny wzrost na terenie miasta z 1087osob do 1132 osób. W stosunku do stanu obecnego (1813) ogólna liczba dzieci nieznacznie wzrośnie i wyniesie ogółem około 1826 osób. Taka sytuacja przyczyni się do pogorszenia standardów obsługi mieszkańców na terenie miasta Strzelce Op. oraz poprawy warunków na obszarze wiejskim gminy, gdzie średnio ok. 67% dzieci w wieku 3-6 lat będzie miało zapewnione miejsca w przedszkolach. Uwzględniając jednak specyfikę rozwoju demograficznego poszczególnych wsi należy liczyć się z koniecznością przyłączenia przedszkola do szkoły podstawowej, istniejącej we wsi (np. Rozmierce i Suchej). Przy zachowaniu dotychczasowego wskaźnika uczęszczalności dzieci do przedszkola średnio na poziomie 45-50%, liczba miejsc w istniejących przedszkolach będzie jednak wystarczająca.

Na obszarze gminy Strzelce Opolskie nie ma żłobków. Przedszkole Publiczne nr 9 w Strzelcach Opolskich prowadzi oddział dla dzieci do lat 3. Tego typu potrzeby (w perspektywie) nie wystąpią na terenie żadnej ze wsi gminy.

TABELA 20

GMINA STRZELCE OP. - wykaz placówek dla dzieci do lat 3 - stan 2007r.

Lp.	Placówka	LICZBA			
		oddziałów	miejsc	pomieszczeń do nauki	uczęszczających dzieci
1.	Oddział dzieci do lat 3- Strzelce Opolskie	3	65	6 sal	48
	Razem	3	65	6	48

Źródło: Dane UMiG Strzelce Op. - opracowanie własne M.O.

* stan na dzień 5 lutego 2007 r.

2.5.2.Szkoły podstawowe i gimnazjalne

Obowiązkowym nauczaniem w zakresie podstawowym objęte są dzieci w wieku 7-12 lat oraz gimnazjalnym w wieku 13-15 lat. Zapewnienie nauki należy do obowiązków samorządu lokalnego.

Na obszarze gminy Strzelce Op. w roku szkolnym 2006-2007 działało 12 szkół podstawowych, w tym cztery w mieście i osiem na terenie gminy we wsi Błotnica Strzelecka, Dziekwowice, Kadłub, Grodzisko, Kalinowice, Rozmierka, Sucha i Szymiszów. Na terenie miasta i gminy Strzelce Opolskie działają cztery gimnazja: trzy w mieście (w tym jedno w zespole szkół) i jedno w Szymiszowie. W mieście funkcjonuje także Państwowa Szkoła Muzyczna I Stopnia.

TABELA 21

GMINA STRZELCE OP. – szkoły publiczne podstawowe i gimnazjalne - stan 2007r.

Lp.	Placówka	Adres
SZKOŁY PODSTAWOWE		
1.	PSP Nr 1 Strzelce Op.	ul. Marka Prawego 19, 47-100 Strzelce Opolskie
2.	PSP Nr 2 Strzelce Op.	ul. W. Świerzego 3, 47-100 Strzelce Opolskie
3.	PSP Nr 4 Strzelce Op.	ul. 1 Maja 26, 47-100 Strzelce Opolskie
4.	PSP Nr 7 Strzelce Op.	ul. Wyszyńskiego 2, 47-100 Strzelce Opolskie
5.	PSP Błotnica Strzelecka	ul. Toszecka 19, 47-134 Błotnica Strzelecka
6.	PSP Dziewkowice	ul. Strzelecka 3, 47-132 Dziewkowice
7.	ZPO Kadłub Szkoła Podst.	ul. Powstańców Śl. 26, 14-175 Kadłub
8.	ZPO Kalinowie	ul. Szkolna 1, 47 – 164 Niwki
9.	PSP Rozmierka	ul. Szkolna 3, 47 – 171 Rozmierz
10.	PSP Sucha	ul. Kościelna 40, 47 – 171 Rozmierz
11.	PSP Szymiszów	ul. Wolności 1, 47 – 161 Szymiszów
12.	Niepubliczna SP w Grodzisku	ul. Główna 35, 47-175 Kadłub
GIMNAZJA PUBLICZNE		
1.	Gimnazjum Publiczne Nr 1	ul. Sosnowa 3, 47 – 100 Strzelce Opolskie
2.	Gimnazjum Publiczne Nr 2	ul. Kozielska 34, 47 – 100 Strzelce Opolskie
3.	Gimnazjum Publiczne Z oddziałami dwujęzycznymi w Zespole Szkół Ogólnokształcących	ul. Krakowska 38, 47-100 Strzelce Opolskie
4.	Gimnazjum Publiczne w Szymiszowie	ul. Szkolna 4, 47 – 161 Szymiszów

Źródło: Dane UMiG Strzelce Op. - opracowanie własne M.O.

Rozkład przestrzenny placówek szkół podstawowych oraz zasięg ich obsługi jest prawidłowy. Obecny stopień wykorzystania liczby miejsc w szkołach jest niewielki i kształtuje się na poziomie ok. 80% na terenie miasta, oraz około 65% na terenach wiejskich gminy, przy czym najniższą wartość uzyskuje w szkole w **Kalinowie (54%)** i **Suchej (61%)** co sugeruje **potrzebę połączenia usług w zakresie szkolnictwa podstawowego z nauczaniem przedszkolnym w tych wsiach**. Zmiany te będą wymagały adaptacji budynków szkół podstawowych do nowych potrzeb.

TABELA 22

GMINA STRZELCE OP. – szkoły podstawowe , stan 2006 - 2007r .

Lp	Szkoła Miejscowość	Liczba oddziałów	Liczba uczniów
MIASTO			
1	PSP Nr 1 Strzelce Opolskie	10	190
2	PSP Nr 2 Strzelce Opolskie	12	246
3	PSP Nr 4 Strzelce Opolskie	10	202
4	PSP Nr 7 Strzelce Opolskie	26	613
Razem		58	1251
GMINA			
5	PSP Błotnica Strzelecka	6	128
6	PSP Dziewkowice	6	69
7	PSP Kadłub	6	112
8	PSP Kalinowie	6	71
9	PSP Rozmierka	6	81
10	PSP Sucha	6	81
11	PSP Szymiszów	6	97
12	Niepubliczna SP w Grodzisku	6	53
Razem		48	692

Źródło: Urząd MiG w Strzelcach Op. - opracowanie własne M.O.

Na koniec roku 2006 dzieci z grupy wiekowej 7-12 lat było ogółem w mieście i gminie Strzelce Opolskie 1998 dzieci (w tym 1148 w mieście i 850 w gminie), a w grupie wiekowej 13 – 15 lat 1255 dzieci, w tym 714 w mieście i 541 w gminie. Do szkół podstawowych uczęszczało 99,7% dzieci na terenie miasta i 84,4% na terenach wiejskich gminy. Zgodnie z prognozowaną organizacją szkół, liczba dzieci w wieku szkoły podstawowej,

uszczerbiających do szkół na obszarze gminy Strzelce Opolskie w roku 2010 i 2014 wyniesie:

TABELA 23

GMINA STRZELCE OP. - prognozowana liczba dzieci w wieku szkolnym.

lp	grupa wiekowa	2006		2010		2014	
		7-12 lat	13-15 lat	7-12 lat	13-15 lat	7-12 lat	13-15 lat
1	miasto	1148	714	1110	700	1045	650
2	gmina	850	541	602	385	539	345
3	razem	1998	1255	1712	1085	1584	995

Źródło: Prognozowany stan organizacyjny dla poszczególnych szkół

Generalnie wszystkie szkoły podstawowe posiadają właściwy program pomieszczeń do nauczania, ale nie wszystkie wyposażone są w salę gimnastyczną i wystarczający program towarzyszących boisk sportowych. Rozkład przestrzenny szkół podstawowych jest prawidłowy i nie wymaga nowych inwestycji w tym zakresie.

2.5.3. Szkoły ponadgimnazjalne

W mieście Strzelce Opolskie, będącym powiatowym ośrodkiem usługowym, funkcjonują ponadto następujące szkoły ponadgimnazjalne, nie podlegające samorządowi gminnemu:

TABELA 24

GMINA STRZELCE OP. – szkoły publiczne ponadgimnazjalne - stan 2007r.

Wykaz szkół ponadgimnazjalnych											
L. p	Nazwa szkoły	Typ szkoły	Rok szkolny 2006/2007		Prognoza lata następne		Liczba pomieszczeń do nauki				
			Liczba	Liczba	liczba	liczba	sale	pracownie			sale
								ogólne	językowe	komputerowe	
Szkoły publiczne											
1	Zespół Szkół Zawodowych Nr1 ul.	Technikum Zawodowe	29	787	30	810	41	3	0	3	3
		Zasadnicza Szkoła Zawodowa	18	445	18	440					
		Liceum Profilowane	9	230	7	200					
		Technikum Uzupełniające dla dorosłych	0	0	1	30					
2	Zespół Szkół Ogólnokształcących	Liceum Ogólnokształcące	15	409	15	409	12	13	7	2	1
		Uzupełniające Liceum Ogólnokształcące dla dorosłych	2	43	2	43					
		Technikum Zawodowe	7	133	7	133					
		Technikum Uzupełniające dla dorosłych	2	29	2	29					
Szkoły niepubliczne dla młodzieży											
5	Technikum Zawodowe przy SOSM ul. Matejki 2	Technikum Zawodowe	7	127	7	127	6	2	1	1	1
Szkoły niepubliczne dla dorosłych											

6	Policealna Szkolna Zawodowa dla Dorosłych Przedsiębiorstwa Szkoleniowo-Usługowego "Polifach" ul. M. Prawego 2	Szkoła Policealna dla dorosłych	1	17	1	17	3	1	0	1	0
7	Niepubliczne Uzupełniające Liceum Ogólnokształcące dla dorosłych CKK ROMA ul. Marka Prawego 19 47 -100 Strzelce Op.	Uzupełniające Liceum Ogólnokształcące dla dorosłych	2	98	2	93	pomieszczenia dzierżawione				

Zródło: Dane UMiG Strzelce Op. - opracowanie własne M.O.

Szkoły zapewniają możliwość kształcenia się w zakresie zawodowym i ogólnokształcącym.

2.6. OPIEKA ZDROWOTNA I SPOŁECZNA

Na obszarze gminy Strzelce Opolskie, oprócz podstawowej opieki zdrowotnej w Szpitalu Powiatowym w Strzelcach Opolskich, nie funkcjonują publiczne ośrodki zdrowia. W zakresie podstawowym ochrony zdrowia mieszkańcy miasta i gminy Strzelce Op. obsługiwani są przez niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej:

a) z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej:

- NZOZ AL-MED S.C., Strzelce Opolskie , ul. Powstańców Śląskich 13,
- NZOZ "Med-Piast", Strzelce Opolskie, Oś. Piastów Śląskich 20,
- NZOZ Panaceum, Strzelce Opolskie, ul. Jordanowska 6/2,
- NZOZ MED AM, Błotnica Strzelecka, ul. Wiejska I,
- NZOZ "ZDROWIE", Kadłub, ul. Zamkowa 8,
- NZOZ "BALMED", Rozmierz, ul. Kościelna Ia,

b) z zakresu stomatologii:

- NZOZ „Dent-Piast”, Strzelce Opolskie, Osiedle Piastów Śląskich 20,
- NZOZ JORDAN dr n. med. A. Duniewski, Strzelce Opolskie, Plac Żeromskiego 5/1,
- NZOZ „PRO-YITAE” s.c., Strzelce Opolskie, ul. Kołtątaja 9,
- NZOZ „YITA-DENT”, Strzelce Opolskie, ul. Kardynała Wyszyńskiego Sa,
- NZOZ „IASO” Poradnia Stomatologiczna lek. stom. J. Janecka, Strzelce Opolskie, ul. Jordanowska 5,
- NZOZ KIEŁ-DENT lek. stom. Kielbińska, Błotnica Strzelecka, ul. Wiejska I,
- Indywidualna Specjalistyczna Praktyka Lekarska - lek. Stom. W. Potoczek Dolińska, Strzelce Opolskie, ul. Świerczewskiego 10/1,
- Gabinet Stomatologiczny - lek. stom. Ewa Skubis, Strzelce Opolskie, ul. Grunwaldzka I,
- Indywidualna Specjalistyczna Praktyka Lekarska - lek. stom. M. Drzyzga, Strzelce Opolskie, ul. Świerczewskiego 10/1.
- Indywidualna Praktyka Stomatologiczna - lek. stom. M. Wróblewska, Kadłub, ul. Zamkowa 8,

c) z zakresu rehabilitacji medycznej:

- NZOZ Rehabilitacja Medyczna S.C., Strzelce Opolskie, ul. Powstańców Śląskich

d) z zakresu alergologii:

- NZOZ Centrum Medyczne Lucyna Andrzej Dymek, Strzelce Opolskie, ul. Parafialna I,

e) z zakresu ginekologii:

- Specjalistyczny Niepubliczny Ginekologiczno-Położniczy Zespół Opieki Zdrowotnej s.c. „Femina”, Strzelce Opolskie, ul. Jordanowska 6,

f) z zakresu neurologii:

- NZOZ „CYPRIAN-MED.” Centrum Neuropsychiatrii, Strzelce Opolskie, Osiedle Piastów Śl. 20,
- Specjalistyczny neurologiczny Zespół Opieki Zdrowotnej NEURO MED., Strzelce Opolskie, ul. Gogolińska 15,
- g) z zakresu okulistyki:**
  - NZOZ „Centrum Okulistyczne” s.c., Strzelce Opolskie, ul. Powstańców Śląskich 9,
  - NZOZ „Okulistyka - EMI”, Strzelce Opolskie, Osiedle Piastów Śląskich 20,
- h) z zakresu otolaryngologii:**
  - Specjalistyczny Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej OTO MED.s.c. Janina Wiśniewska Krupa, Piotr Sternicki, Osiedle Piastów Śląskich 20/36,
- i) z zakresu dermatologii:**
  - Indywidualna Praktyka Lekarska Dermatologiczna „Dermina” Ewa Horowska -Póltorak, Strzelce Opolskie, ul. Marka Prawego 27.

Ponadto na terenie Strzelec Opolskich mieści się szpital powiatowy wchodzący w skład Zespołu Opieki Zdrowotnej z siedzibą przy ul. Opolskiej 36 A. Szpital w swoich strukturach posiada następujące oddziały:

- Szpitalny Oddział Ratunkowy	2 łóżka,
- Oddział Anestezjologii i Intensywnej Terapii	6 łóżek,
- Oddział Wewnętrzny	55 łóżek,
- Oddział Chirurgii Ogólnej	46 łóżek,
- Oddział Ginekologiczno - Położniczy	40 łóżek,
- Oddział Noworodkowy	22 łóżka,
- Oddział Dziecięcy	30 łóżek,
Razem	201 łóżek.

Poziom zaspokojenia potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia należy uznać bardzo dobry, a strukturę przestrzenną obsługi mieszkańców za prawidłową, choć nie zapewniającą łatwego dostępu do tych usług mieszkańcom niektórych wsi gminy.

W gminie Strzelce Op. funkcjonuje także Dom Pomocy Społecznej w Strzelcach polskich z filią w Szymiszowie i Kadłubie (oraz w Leśnicy). DPS posiada znaczenie ponadlokalne. Siedziba DPS mieści się w Strzelcach Op. przy ul. Strażackiej 8. Liczba miejsc przedstawia się następująco:

- DPS w Strzelcach Opolskich - 52 miejsca, 44 pensjonariuszy (stan styczeń 2007r.),
- filia DPS w Szymiszowie - 120 miejsc, 112 pensjonariuszy (stan styczeń 2007r.),
- filia DPS w Kadłubie - 63 miejsca, 62 pensjonariuszy (stan styczeń 2007r.).

Razem liczba miejsc - 235.

Według prognozy demograficznej liczba ludności w wieku powyżej 60 lat w 2010r. znacznie wzrośnie i wyniesie na terenie miasta około 2900 osób i gminy 2400 osób (łącznie 5300 osób). Normatywne zapotrzebowanie na miejsca w zakładach pomocy społecznej wynosi 50 -100 na 10.000 mieszkańców. Tak więc w 2010 roku dla gminy Strzelce Op. potrzeby będą kształtować się na poziomie około 265 – 530 miejsc, które powinny zaspokoić istniejące placówki tego typu. Rzeczywiste zapotrzebowanie zależne jest jednak od istniejących na badanym obszarze wzorców kulturowych, struktury gospodarstwa rodzinnego, a także zadań przypadających miastu powiatowemu, jakim są Strzelce Op.

Na obszarze gminy znajduje się dziesięć aptek, w tym osiem na terenie miasta :

- FLOS Strzelce Opolskie, ul. Ks. Wajdy 6,
- MALWA Strzelce Opolskie, ul. Rynek I,
- POD RATUSZEM Strzelce Opolskie, ul. Rynek 2,
- POD SŁOŃCEM Strzelce Opolskie, Plac Żeromskiego 9,
- VITA Strzelce Opolskie, ul. Jordanowska 1a,

- Mgr W. Urbanowicz Strzelce Opolskie, Osiedle Piastów Śląskich,
  - CENTRUM Strzelce Opolskie, ul. Marka Prawego 7,
  - ALGA Strzelce Opolskie, ul. Marka Prawego 9,
- oraz dwie na terenie gminy :
- Punkt Apteczny „PRO-VII A” Błotnica Strzelecka, ul. Centawska 2
  - Punkt Apteczny „Bemi” Kadłub, ul. Młyńska 2.

2.7. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Na terenie miasta Strzelce Op. usytuowana jest Powiatowa Komenda Policji (ul. Piłsudskiego 3) wraz z rewirem dzielnicowych (ul. Piłsudskiego 5), które zapewniają ochronę terenu miasta i gminy.

W mieście Strzelce Op. usytuowana jest także Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej (ul. Zakładowa). Ponadto ochronę bezpieczeństwa ludzi i mienia zapewniają oddziały Ochotniczej Straży Pożarnej z obiektami we wsi Kadłub, Osiek, Sucha, Rozmierz, Błotnica Strzelecka, Grodzisko, Warmątowice, Szymiszów, Rozmierka, Roźniatów i Kalinowice oraz w mieście Strzelce Op. Jednostka OSP w Kadłubie jest włączona do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego kraju. Sieć jednostek OSP na obszarze gminy jest bardzo gęsta i związana także z działalnością dydaktyczną i kulturalną. Wyposażenie obszaru gminy w usługi tego typu jak i ich rozkład przestrzenny zapewniają jej mieszkańcom pełne bezpieczeństwo, a dojazd z najbliższej jednostki do najdalej położonego miejsca położonego w zasięgu ich obsługi nie przekracza 8 min.

W mieście Strzelce Opolskie usytuowane są ponadto dwa duże zakłady karne. Zakład karny nr 1 przeznaczony jest dla przestępców młodocianych oraz osób skazanych po raz pierwszy. Przebywa w nim około 1150 skazanych. W ramach Zakładu Karnego nr 2 funkcjonuje areszt śledczy, oddział terapeutyczny oraz oddział dla recydywistów. Przebywa w nim około 720 skazanych. Ogólna liczba około 1900 więźniów czyni Strzelce Op. jednym z pięciu największych ośrodków penitencjarnych w Polsce.

3. TERENY ZIELONE

3.1. SPORT I REKREACJA

Na obszarze gminy Strzelce Op. działalność rekreacyjno-sportową skupia Międzyszkolny Ośrodek Sportowy przy ul. Kozielskiej, Miejsko-Gminny Zarząd Ludowych Zespołów Sportowych, Ludowy Klub Sportowy TĘCZA w Szymiszowie oraz Stowarzyszenie Ludzi Aktywnych Sportowo LAS.

Miasto posiada halę sportową przy ul. Żeromskiego, w której znajdują się dwa pomieszczenia do ćwiczeń. Głównym, odkrytym obiektem jest stadion sportowy oraz pływalnia odkryta przy ul. Opolskiej, dysponująca basenem dużym (50x21,88m), basenem średnim (40x19,88m), brodzikiem dla dzieci (r=7,5m), a także terenowymi urządzeniami sportowymi (boisko do badmintonu, siatkówki, piłki plażowej, kosza, tenisa stołowego) oraz licznymi urządzeniami rekreacyjnymi i wypożyczalnią sprzętu rekreacyjno-wypoczynkowego. Brak jest na terenie miasta basenu krytego, pozwalającego na korzystanie z pływalni poza okresem letnim. Głównie w sezonie letnim mieszkańcy miasta mają do dyspozycji ośrodek wodny RYBACZÓWKA, ze stawem i 2 kortami tenisowymi, z możliwością wypożyczenia sprzętu pływającego.

W mieście działają także komercyjne kluby sportowe jak np. KARATE KYOKUSHIN (wykorzystujący salę gimnastyczną przy szkole podstawowej nr 4) i klub AIKIDO, kluby fitness: AEROACTIVE Rekreacja Ruchowa (ul. K. Wyszyńskiego) , CYKLO-SPORT (ul.

Ludowa) oraz BROWAR CENTRUM (ul. Kościuszki). Ponadto w mieście organizowany jest coroczny BIEG SYLWESTROWY im. Euzebiusza Ferta, w którym z reguły bierze udział kilkuset zawodników z różnych części kraju, a także zagranicy.

Podstawowymi obiektami sportowo-rekreacyjnymi gminy są gminne boiska sportowe LZS-u, usytuowane na terenie miasta oraz we wsi Błotnica Strzelecka, Warmatówice, Roźniątów, Kalinowice, Kalinów, Szymiszów, Sucha, Rozmierka, Dziewkowice, Szczepanek i Grodzisko, Kadłub i Osiek. Struktura przestrzenna usług tego typu jest zadowalająca. Na obszarze gminy funkcjonuje także trasa rowerowa (nr 151) relacji dworzec PKP w Strzelcach Op. – Adamowice – Nowa Wieś – Rozmierz – Grodzisko i dalej trasami rowerowymi gminy Izbicko.

3.2. PARKI

Liczne tereny zabudowane gminy Strzelce Op. są wyposażone w ogólnodostępne tereny zieleni urządzonej. Park zlokalizowany jest w mieście (65ha) oraz we wsi Błotnica Strzelecka (6,67ha), Płużnica Wielka (3,68ha), Szymiszów (5,0ha), Kalinowie (2,55ha) i Kalinowicach (ok. 4,5ha). Ogólny wskaźnik wyposażenia miasta i terenów wiejskich gminy w zespoły zieleni urządzonej jest bardzo wysoki. Na terenie miasta kształtuje się na poziomie ok. 37m²/1 mieszkańca miasta, a na terenach wiejskich średnio na poziomie 17,2m²/1 mieszkańca gminy.

3.3. CMENTARZE

Na obszarze gminy znajduje się jeden cmentarz komunalny ogólnie wyznaniowy, usytuowany na gruntach miasta Strzelce Op., 8 czynnych cmentarzy parafialnych katolickich oraz jeden cmentarz ewangelicki, zamknięty (w obrębie terenów zabudowanych miasta przy ul. Marka Prawego). Cmentarze parafialne usytuowane są na terenie miasta (przy kościele Św. Barbary) oraz na gruntach wsi Kadłub, Rozmierz, Sucha, Szymiszów, Kalinów, Dziewkowice i Płużnica Wielka. Na każdym z nich powierzchnia niewykorzystana kształtuje się na poziomie 20-40%, a na nowym (założonym w 2000r.) cmentarzu komunalnym w mieście w około 20% jest wykorzystana.

Na obszarze gminy Strzelce Op. nie ma krematorium oraz miejsca pochówków urnowych. Proces starzenia się społeczeństwa będzie prowadził do zwiększenia zapotrzebowania na tereny cmentarne. Cmentarz komunalny w Strzelcach Op. zaspokoi te potrzeby przez min 20 lat, a cmentarze parafialne w Kadłubie, Rozmierzu, Kalinowie, Dziewkowicach (historyczny) i Płużnicy Wielkiej, w przypadku wystąpienia takich potrzeb, mają nieograniczoną możliwość rozbudowy. Mieszkańcy wsi Szymiszów-Osiedle postulują o budowę cmentarza dla tej części wsi.

Na obszarze gminy nie ma cmentarza dla zwierząt, ani też wystąpienia takich potrzeb nie przewiduje się.

4. AKTYWNOŚĆ GOSPODARCZA

4.1. PRODUKCJA

4.1.1. Produkcja energii

Na obszarze gminy Strzelce Op. brak jest obiektów produkujących energię elektryczną ze źródeł konwencjonalnych (nieodnawialnych) oraz odnawialnych tzn. wykorzystujących w procesie przetwarzania energię wiatru, promieniowania słonecznego, geotermalną, wód rzek oraz energię pozyskiwaną z biomasy lub biogazu (wysypiskowego lub powstałego w procesach odprowadzania lub oczyszczania ścieków itp.). W gospodarstwach

indywidualnych w ograniczonym zakresie wykorzystywana jest energia biomasy (drewna i słomy). W gminie nie prowadzi się także upraw energetycznych.

W roku 2001 została zatwierdzona przez polski Sejm Strategia Rozwoju Energetyki Odnawialnej, stanowiąca najważniejszy dokument dla rozwoju odnawialnych źródeł energii w kraju. Zakłada ona zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych w bilansie paliwowo-energetycznym Polski do 7,5% w 2010 roku i do 14% w roku 2020. Z tego względu istotną staje się analiza możliwości rozwoju na obszarze gminy Strzelce Op. energetyki ze źródeł odnawialnych.

Uwarunkowania przyrodnicze gminy wskazują na ograniczone możliwości wykorzystania energii geotermalnej, słonecznej i wiatru, a także energii biomasy i biogazu.

Województwo opolskie charakteryzuje się niezbyt korzystnymi warunkami dla rozwoju energetyki wiatrowej. Średnie prędkości wiatru, wynoszące około 2,5-3,0m/s, generalnie są zbyt małe dla uzyskania ekonomicznej efektywności instalacji wiatrowych. Jednak współczesna technologia turbin wiatrowych umożliwia wykorzystanie siły wiatru o prędkości 1,5-2,5m/s, podczas gdy powszechnie stosowane turbiny wykorzystują prędkości wiatru w granicach 3-4,0m/s. Na obszarze gminy możliwość efektywnego wykorzystania energetycznej mocy wiatru mogą zapewnić turbiny o wysokości od 80-150m, przy czym produkcja energii staje się opłacalna przy prędkościach wiatru przekraczających 5m/s. Ekonomiczna efektywność instalacji wiatrowych powinna być indywidualnie analizowana i oceniana. Na obszarze gminy istnieją liczne ograniczenia dla lokalizacji elektrowni wiatrowych. Do najistotniejszych należy zaliczyć występowanie:

- obszarów wrażliwych na negatywny wpływ energetyki wiatrowej, takich jak:
  - obszar NATURA 2000 oraz obszar ustanowionego Parku Krajobrazowego GÓRA ŚW. ANNY i jego otuliny, a także projektowany obszar stanowiący poszerzenie granic Parku Krajobrazowego GÓRA Św. ANNY, obejmujący południowo-zachodnią część gminy,
  - projektowany Park Krajobrazowy i obszar NATURA 2000 DOLINA MAŁEJ PANWI, obejmujący północną część obszaru gminy,
  - dolina rzeki Jemielnicy, stanowiąca korytarz ekologiczny o znaczeniu regionalnym i jednocześnie podstawowy szlak jesienno-wiosennych wędrówek ptaków i ich przelotów lokalnych na obszarze gminy,
- licznych obszarów o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych, takich jak:
  - obszary NATURA 2000 oraz Park Krajobrazowy GÓRA ŚW. ANNY, obejmujące północną i południowo-zachodnią część obszaru gminy,
  - Obszar Chronionego Krajobrazu LASY STOBRAWSKO – TURAWSKIE, obejmujący północną i wschodnią część gminy,
  - strefy ochrony krajobrazu kulturowego oraz strefy ochrony ekspozycji cennych panoram i widoków, w tym szczególnie ekspozycji wzniesienia CHEŁMU oraz GÓRY ŚW. ANNY, a także widoku na miasto Strzelce Op. z GÓRY ŚW. ANNY,
- innych ograniczeń mających wpływ na sposób zabudowy i zagospodarowania terenów, wynikających z obowiązujących przepisów prawa, takich jak:
  - występowanie udokumentowanych złóż wapieni o znaczeniu krajowym, wraz z ustanowionymi dla nich terenami i obszarami górniczymi, usytuowanych w centralnej i zachodniej części obszaru gminy,
  - liczne i obszerne, ustanowione strefy ochrony pośredniej zewnętrznej ujęć wody, w których wprowadzono zakaz wykonywania wykopów,
  - rozproszone tereny zabudowane wsi, wymagające zachowania odległości od ferm wiatrowych, gwarantujących utrzymanie dopuszczalnych poziomów hałasu, wymaganych przepisami odrębnymi,
- istniejących i potencjalnych możliwości rozwoju społeczno-gospodarczego na bazie:
  - wysokich walorów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych południowo-zachodniej oraz północnej części obszaru gminy, umożliwiających rozwój rekreacji

i turystyki, głównie turystyki kwalifikowanej (pieszej, rowerowej, hipicznej itp.), a także ekoturystyki i agroturystyki (zgodnie z rozdziałem 2.3.4. – Obszary przydatne do rozwoju turystyki i wypoczynku).

- liczne kompleksy leśne stanowiące bazę do rozwoju rekreacji podmiejskiej, zwłaszcza sobotnio-niedzielnej,
- wysokich walorów kulturowych miasta Strzelce Op. oraz wsi Kadłub, Szymiszów, Kalinów i Kalinowice oraz Błotnica Strzelecka, umożliwiających rozwój turystyki krajoznawczej,
- zasobów ludzkich i gospodarczych miasta Strzelce Op., położonego w strefie urbanizacji i uprzemysłowienia obejmującej rejon Opola, Kędzierzyna - Koźla, Strzelec - Górażdzy i Małej Panwi (Ozimek, Kolonowskie, Zawadzkie),
- strefy przyspieszonego rozwoju, obejmującej obszar położony w pasie do 25km od autostrady A-4.

Ograniczenia te wykluczają lokalizację elektrowni wiatrowych na około 80% powierzchni obszaru gminy Strzelce Op., głównie w południowo-zachodniej i północnej jego części. Analiza wykazała, że dla lokalizacji ferm wiatrowych preferowana jest południowo-wschodnia część obszaru gminy. Na tym obszarze możliwe jest wyznaczenie terenów ŚREDNIEGO RYZYKA lokalizacji ferm wiatrowych, obejmujących:

- o grunty wsi ~~Warmętowice i Brzezina~~, położone **na zachód od drogi krajowej nr 88 na wschód od linii kolejowej nr 175**,
- o w mniejszym stopniu, ze względu na położenie wśród lasów, grunty wsi Błotnica Strzelecka i Płużnica Wielka.

Obszar ten, o średniej przydatności dla rolnictwa, nie posiada (poza dolinami rzecznyymi i kompleksami leśnymi) walorów przyrodniczych i krajobrazowych wymagających ochrony. Ze względu na wysokie walory środowiska przyrodniczego oraz wysokie walory krajobrazu uznaje się, że na obszarze gminy Strzelce Opolskie tereny NISKIEGO RYZYKA dla lokalizacji ferm elektrowni wiatrowych NIE WYSTĘPUJĄ.

Energia słoneczna jest źródłem energii odnawialnej możliwej do wykorzystania na obszarze gminy bez ograniczeń. Sprzyja temu średnia roczna ilość energii promieniowania słonecznego wynosząca 1000kWh/m² oraz średnie nasłonecznienie kształtujące się na poziomie 1450 - 1500h. Wysokie koszty inwestycyjne, związane z pozyskaniem energii słonecznej, oraz usłonecznienie umożliwiające efektywne wykorzystanie energii tylko przez ok. 17% dni w roku ograniczają branżę jej pod uwagę w bilansie energetycznym gminy. Nie wyklucza to jednak lokalnego wykorzystania energii słonecznej, szczególnie w biernych systemach grzewczych poszczególnych budynków (w tym także budynków użyteczności publicznej).

O możliwościach wykorzystania energii geotermalnej na obszarze gminy decydują następujące warunki przyrodnicze:

- wody podziemne w rejonie Góry Św. Anny, występujące na głębokości większej niż 150m, osiągają temperatury około 105°,
- w rejonie Strzelec Opolskich temperatury geotermalne na głębokości 3km p.p.t. wynoszą 110-115°C, a na głębokości 4km p.p.t około 150°C.

Możliwości wykorzystania wód geotermalnych ze złóż w rejonie Góry Św. Anny ocenia się jako ograniczone, ze względu na ich położenie w granicach obszaru NATURA 2000. Pozyskiwanie wód geotermalnych ma znaczny wpływ na funkcjonowanie innych elementów przyrody nieożywionej i ożywionej, a tym samym może naruszać warunki systemu przyrodniczego, a w konsekwencji naruszyć ustanowione zasady ochrony Obszaru NATURA 2000. Z kolei pozyskiwanie wód geotermalnych w rejonie Strzelec Opolskich jest ograniczone kosztami ich pozyskiwania ze znacznych głębokości, a także ochroną Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP 333, stanowiącego główne źródło wody dla centralno-wschodniego, uprzemysłowionego obszaru Opolszczyzny. Pozyskiwanie wód geotermalnych może przyczynić się do zmian warunków hydrogeologicznych, szczególnie w zakresie przepływów wód, a w konsekwencji przepływów zanieczyszczeń.

Specyficzny układ hydrograficzny gminy charakteryzujący się nierównomiernym rozmieszczeniem cieków wodnych na jej obszarze, sprzyja pozyskiwaniu energii wody tylko w północnej części jej obszaru.

Jedynym ciekim, którego wody mają wystarczającą (aczkolwiek niską) wartość energetyczną, jest rzeka Jemielnica. Wielkość cieku oraz jego typowo nizinny charakter umożliwia lokalizację Małych Elektrowni Wodnych (MEW) o mocy do 2MW. Lokalizacja MEW na rzece Jemielnicy, stanowiącej istotny dla funkcjonowania przyrody korytarz ekologiczny o randze regionalnej, wymaga uwzględnienia uwarunkowań przyrodniczych. Niedopuszczalny jest duży stopień ingerencji w środowisko naturalne doliny rzeki, przyczyniający się do niekorzystnych zmian jej funkcjonowania, lub strat w przyrodzie.

W stanie istniejącym na obszarze gminy biogazownie nie występują. Brak jest także biogazowni rolniczych pozyskujących biogaz z fermentacji odpadów rolniczych takich jak: gnojowica, obornik, biomasa (resztki poźniwne, zielony nawóz itp.), odpadki gospodarcze, odpadki poprodukcyjne z przemysłu spożywczego. W warunkach gminy, spośród innych źródeł energii odnawialnej, najbardziej prawdopodobne jest wykorzystanie energii biomasy i biogazu. Podstawowym źródłem biogazu może być biogazownia komunalna, przerabiająca osady ściekowe i odpady komunalne organiczne, a także biogazownie rolnicze, wykorzystujące do produkcji biogazu odpady i nawozy rolnicze. Biogaz jest doskonałym paliwem odnawialnym i może być wykorzystany na bardzo wiele sposobów, głównie do ogrzewania. Wartość opałowa biogazu wynosi 5-6kWh/m³, tzn. że 1m³ biogazu odpowiada 0,5m³ gazu ziemnego, lub 0,7l oleju opałowego, lub 0,8kg koksu, lub 1,2kg węgla kamiennego, lub 2,2 kg drewna. Efektywność pozyskiwania biogazu zapewniają biogazownie rolnicze scentralizowane, odbierające odpady z kilku lub kilkunastu ferm zwierzęcych. Do lokalizacji biogazowni rolniczych preferowana jest głównie centralna i północna część obszaru gminy, charakteryzująca się znaczną produkcją zwierzęcą i produkcją biomasy oraz brakiem większych możliwości zasilania gazem przewodowym. Należy dążyć do lokalizacji biogazowni rolniczych na gruntach wsi Kadłub, Osiek, Grodzisko, Jędrnie, Rozmierz, Rozmierka, Sucha i Szymiszów, oraz dopuścić ich lokalizację na gruntach wsi Kalinowice i Kalinów, Ligota Dolna i Ligota Górna oraz Niwki.

Na terenie Strzeleckiego Parku Przemysłowego dopuszcza się lokalizację urządzeń wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych, takich jak: fotowoltaika i biogazownie - w granicach wyznaczonego obszaru dopuszczalnej lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy powyżej 100 kW. Przy lokalizacji biogazowni o mocy powyżej 0,5 MW wymagane jest usytuowanie w odległości powyżej 800 m od siedlisk ludzkich.

4.1.2. Produkcja przemysłowa

Gmina Strzelce Op. położona jest w strefie urbanizacji i uprzemysłowienia aglomeracji opolskiej, do której zaliczają się zgrupowania przemysłowe rejonu Opola, Kędzierzyna - Koźła, Strzelec - Górażdzy i Małej Panwi (Ozimek, Kolonowskie, Zawadzkie).

Strzelce Op. należą do grupy gmin o średnim stopniu uprzemysłowienia. W mieście przemysł zaczął się rozwijać w połowie XIX wieku i związany był głównie z produkcją cementu, w oparciu o surowiec pozyskiwany z kopalni wapienia usytuowanych na obszarze gminy. Dziś rola przemysłu cementowego oraz związanej z nim działalności wydobywczej znacznie zmalała. Pomimo tego nie zmniejszyła się rola produkcji w strukturze gospodarczej miasta. Obecnie wiodącymi branżami jest przemysł elektromaszynowy, stolarsko-mieblarski, rolno-spożywczy, metalowy i budowlany. W ubiegłych latach funkcjonowały tutaj trzy dominujące zakłady: Zakład Maszyn rolniczych AGROMET, Cementowni STRZELCE OPOLSKIE oraz Zakłady Wapiennicze OPOLWAP. Dziś te zakłady nie funkcjonują. Na terenach tych zakładów powstały dwie strefy gospodarcze:

- STRZELECKI OBSZAR GOSPODARCZY „PIONIER” – usytuowany na terenie byłych zakładów AGROMET, gdzie nieruchomości zakupiło 16 nowych właścicieli. Część z nich rozpoczęła już swą działalność. Są to KLEINMANN (produkcja schodów i szafek metalowych), BANK SPÓŁDZIELCZY w Leśnicy, AD AUTO, DREMEX i kilka mniejszych firm. Niektóre formy są w trakcie uruchamiania działalności – PILMET, AGP itd.
- KATOWICKA SPECJALNA STREFA EKONOMICZNA, PODSTREFA GLIWICE, OBSZAR STRZELCE OPOLSKIE - powołana na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 stycznia 2008 roku (Dz. U. Nr 27, poz. 153), która powstała na bazie zlikwidowanej cementowni w Strzelcach Opolskich GÓRAŹDŹE S.A., na obszarze o

łączonej powierzchni 60ha, gdzie lokowane są nowe zakłady przemysłowe charakteryzujące się zaawansowanymi technologiami produkcji.

W ostatnich latach obserwuje się wyraźne tendencje do racjonalizacji wykorzystania istniejących terenów produkcyjnych na obszarze gminy Strzelce oraz ich rozwoju przestrzennego, a także ich przekształcenia na inne formy aktywności gospodarczej (głównie małe i średnie zakłady produkcyjne, bazy transportowe i budowlane oraz handel hurtowy). Znacząco zwiększyła się liczba i różnorodność branż zakładów produkcyjnych, w tym szczególnie liczba zakładów przetwórstwa rolno-spożywczego, lekkiego oraz materiałów budowlanych. Obecnie na obszarze gminy Strzelce Opolskie działalność prowadzi 28 zakładów produkcyjnych, w tym Strzelcach Opolskich - 24, w Błotnicy Strzeleckiej -1, Rozmierce - 1, w Szczepanku - 1 i w Szymiszowie - 1. Najważniejsze z nich to :

- Przedsiębiorstwo Przemysłu Obuwniczego (obuwie robocze),
- KLEINMANN Wyroby metalowe (konstrukcje metalowe schody),
- INTERSILESIA McBride (chemia kosmetyczna i gospodarcza),
- MEBLE PYKA (producent mebli),
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej S.A. (transport pasażerski i towarowy),
- ENERGO-MECHANIK (urządzenia dla przemysłu energetycznego),
- KAPICA (produkcja okien i drzwi),
- DREWNOPLAST (produkcja okien i drzwi),
- Spółdzielnia Mleczarska Rolników Śląskich (mleczarnia regionalna),
- TRANSANNABERG (transport specjalistyczny),
- ADAMIETZ (konstrukcje stalowe).

Zachodzące przemiany w strukturze produkcji przemysłowej na obszarze gminy Strzelce Op., polegające na upadku dużych zakładów przemysłowych i powstaniu wielu mniejszych firm, które pomimo nienajlepszej koniunktury gospodarczej rozwijają swą działalność, ocenia się pozytywnie. Stwarza to szanse na dalszy rozwój gospodarczy gminy. Udział produkcji w bazie ekonomicznej gminy jest i będzie duży, bowiem rozwojowi przemysłu i różnorodnych form działalności gospodarczej sprzyja położenie południowej części jej obszaru :

- w PASMIE PRZYSPIESZONEGO ROZWOJU pozostającym w zasięgu oddziaływania paneuropejskiego korytarza transportowego (autostrady A4, drogi krajowej DK 94 oraz magistrali kolejowej nr 132), zapewniającego powiązania transportowe na kierunku wschód – zachód Europy, łączącego ważne ośrodki przemysłowe i biznesowe (Drezno - Wrocław - Opole - Katowice – Kraków – Lwów),
- w bezpośrednim sąsiedztwie dwóch węzłów autostrady A4 - NOGAWCZYCE i OLSZOWA,
- dostęp do transportu wodnego poprzez Port w KOŻLU,
- wyczerpanie się zainteresowania inwestorów zagranicznych lokalizacją zakładów produkcyjnych na obszarze aglomeracji Katowickiej, ze względu na wysokie koszty pozyskania gruntów,
- rozwój KSSE na obszarze gminy Ujazd, gdzie zlokalizowano zakłady produkcyjne takie jak: HABA – BETON Johann Bartlechner sp. z o.o., JD Trade sp. z o.o., ARDAGH INVESTMENTS sp. z o.o., KAUF LAND Polska Markety sp. z o.o.,
- stosunkowo łatwe i mało kosztowane pozyskanie gruntów na cele budowlane, ze względu na generalnie niskie klasy bonitacyjne,
- dostęp do infrastruktury technicznej, w tym szczególnie do gazociągu wysokoprężnego, linii przesyłowych energii elektrycznej oraz zasobów wodnych ,
- pełniejsze wykorzystanie istniejącej mocy przerobowej oczyszczalni ścieków w Strzelcach Opolskich.

Uznaje się, że rozwój produkcji (przemysłu) na obszarze gminy Strzelce Op. powinien być umiarkowany, a jego lokalizację należy preferować w centralnej i południowo-centralnej części gminy. Podstawowe ograniczenia dla lokalizacji produkcji (przemysłu) na tym obszarze wynikają z:

- występowania Głównych Zbiorników Wód Podziemnych Polski GZWP 333 i GZWP 335, mających podstawowe znaczenie w zaopatrzeniu w wodę ludności i gospodarki na Opolszczyźnie, w tym szczególnie stanowiących podstawowe źródło wody dla ludności i gospodarki miejscowości z rejonu Opola, Kędzierzyna - Koźla, Strzelec Op., Ozimka, Kolonowskiego i Zawadzkiego,
- położenia południowej części gminy na obszarze Jednolitych Części Wód JCW 116 uznanym za potencjalnie zagrożony głównie ze względu na istniejące uciążliwe oddziaływujące zagospodarowanie oraz jego budowę geologiczną (szczelinoowo-porową, umożliwiającą bezpośrednie przenikanie zanieczyszczeń z powierzchni ziemi do wód wglębnych),
- kosztownej realizacji systemu odprowadzania ścieków sanitarnych i deszczowych, gwarantującego pełną ochronę GZWP i JCW 116,
- zwiększenia zagrożeń dla położonego w niewielkiej odległości Parku Krajobrazowego GÓRA ŚW. ANNY oraz obszaru NATURA 2000,
- wprowadzenia dodatkowego obciążenia ruchem komunikacyjnym drogi krajowej DK94 oraz drogi wojewódzkiej DW 426, na obszarze zabudowanym miasta Strzelce Op. ze względu na brak obwodnic drogowych, a w konsekwencji zwiększenie kumulacji ruchu zewnętrznego i wewnętrznego w jego ścisłym centrum zabytkowym oraz wzrost uciążliwości dla terenów mieszkaniowych,
- nakładanie się ruchu komunikacyjnego transportowego w rejonie stacji kolejowej Strzelce Op., w przypadku korzystania z transportu kolejowego.

Obszar produkcyjny, planowany do lokalizacji na gruntach wsi BRZEZINA - WARMĄTOWICE w rejonie drogi krajowej DK 88, zapewniającej dojazd do węzła autostradowego NOGAWCZYCE, będzie stanowił powiększenie Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, usytuowanej na obszarze gminy Ujazd. Istniejące tutaj ograniczenia wymagają podjęcia działań zapewniających całkowitą eliminację potencjalnych zagrożeń dla środowiska, w tym szczególnie dla siedlisk chronionych Obszaru NATURA 2000 oraz dla Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP). Działania te powinny polegać przede wszystkim na zapewnieniu właściwej, do uwarunkowań środowiskowych, gospodarki wodno-ściekowej oraz ochrony powietrza atmosferycznego poprzez lokalizację produkcji o zaawansowanych technologiach, gwarantujących bezpieczeństwo ekologiczne. Planowany STRZELECKI PARK PRZEMYSŁOWY, obejmujący w gminie Strzelce Op. łącznie obszar o powierzchni ok. 630ha, winien zapewnić możliwość rozwoju produkcji o zaawansowanych (wysokich) technologiach oraz prowadzenie działalności gospodarczej przedsiębiorcom, ~~w szczególności małym i średnim~~, a także atrakcyjne warunki gospodarowania, uproszczoną procedurę inwestowania oraz wyposażenie w obsługę produkcji i biznesu.

4.2. SKŁADY, MAGAZYNY, HANDEL HURTOWY, LOGISTYKA I TRANSPORT

Znaczenie gospodarki magazynowo-składowej i handlu hurtowego dla gospodarki miasta i gminy jest istotne, chociaż podlega zmianom związanym z ogólną sytuacją w kraju. Dla lokalizacji tego typu działalności najatrakcyjniejszy jest obszar miasta Strzelce Op. oraz tereny przyległe do dróg krajowych i wojewódzkich. Stąd większe zakłady prowadzą swoją działalność na obszarze miasta, na terenach przyległych do podstawowego układu komunikacyjnego. Tereny wykorzystywane do prowadzenia różnorodnych, drobnych form działalności gospodarczej (lub też preferowane do lokalizacji takich zakładów) usytuowane są także we wsi Ligota Dolna, Kalinów, Szymiszów, Warmątowice, Błotnica Strzelecka i Rozmierka. Brak jest na obszarze gminy Strzelce Op. terenów giełd towarowych.

Głównym ośrodkiem zaopatrzenia i obsługi rolnictwa jest miasto Strzelce Op. Ponadto usytuowane są one w ośmiu wsiach gminy, koncentrując się głównie we wsi Szymiszów, Kadłub, Dziewkowice, Błotnica Strzelecka i Rozmierka. **Sieć urzędzeń zaopatrzenia i zbytu rolnictwa, jak i jej rozkład przestrzenny, jest zadawalający.** Zbyt płodów rolnych

oraz ich przetwórstwo zapewniają głównie zakłady zlokalizowane na obszarze miasta Strzelce Op. oraz we wsiach gminy: Kadłub, Dziewkowice, Sucha, Błotnica Strzelecka, Roźniątów i Rozmierka.

Największe koncentracje obiektów magazynowo-składowych, baz (w tym baz rolniczych) oraz hurtowni występują:

- w mieście Strzelce Op.:
  - w północnej części, w rejonie ul. Zakładowej,
  - w północno-zachodniej części w rejonie ul. 1-Maja,
  - w północno-wschodniej części, w rejonie ul. Marka Prawego,
  - w południowo-zachodniej części, w rejonie ul. Gogolińskiej,
- we wsi .Kalinów, Szymiszów, Warmątowice, Błotnica Strzelecka i Rozmierka.

Usytuowanie działalności magazynowo-składowej oraz hurtowej w obrębie zabytkowego układu urbanistycznego miasta Strzelce Op. i jego zabytkowych przedmieści, a także w obrębie zabytkowych układów zespołów przestrzennych (folwarków) wsi uznaje się za niekorzystne ze względu na uciążliwość dojazdów i transportu, chaos przestrzenny jaki wprowadza zabudowa magazynowo-składowa w tkance miejskiej, substandardowy sposób użytkowania i niską estetykę zagospodarowania terenu w stosunku do walorów kulturowych i wartości gruntów. Tereny te wymagają dyslokacji funkcji magazynowo-składowych poza obszary zabytkowych układów przestrzennych, w tym szczególnie z obszaru staromiejskiego centrum Strzelce Opolskich i zabytkowego śródmieścia.

4.3. RZEMIOSŁO

W 1998 roku na obszarze gminy Strzelce Op. ogółem działalność prowadziły 154 zakłady rzemieślnicze, z czego na terenie miasta działalność prowadziło 65% ich ogółu. Obecnie na w gminie Strzelce Opolskie działalność prowadzi 314 zakładów rzemieślniczych (wzrost o 204%), z czego 56% znajduje się w mieście. Zakłady rzemieślnicze reprezentują szerokie spektrum branż rzemiosła usługowego i produkcyjnego.

TABELA 25

GMINA STRZELCE OP. – wykaz zakładów rzemieślniczych, stan 2006 rok.

Nazwa miejscowości	Warsztaty samochodowe	Budo wlane	ślusar stwo	Fryzjerstwo i kosmet.	Produkcja spożywcza	Instalacje	inne	łącznie
Strzelce Op.	24	29	23	19	7	19	55	176
Kadłub	1	6	2	-	4	4	10	27
Roźniątów	1	1	-	-	1	-	3	6
Grodzisko	-	9	-	-	-	-	5	14
Dziewkowice	1	4	7	1	1	4	4	22
Warmątowice	1	4	1	-	-	-	1	7
Błotnica Strz.	-	3	1	1	1	1	1	8
Rozmierka	-	1	-	-	1	2	3	7
Rozmierz	1	2	-	-	-	-	-	3
Sucha	2	-	-	-	1	-	6	9
Kalinowie	-	1	-	-	-	-	-	1
Szczepanek	2	8	1	-	-	1	1	13
Kalinów	-	3	-	-	-	-	-	3
Szymiszów	1	3	2	-	-	2	5	13
Osiek	-	2	-	-	-	-	1	3
Ligota Dol.	-	-	-	-	-	-	1	1
OGÓŁEM	34	76	37	21	17	33	96	314

Źródło – Urząd Miejski w Strzelcach Op. – opracowanie własne - J.O.

Na obszarze gminy działa także Spółdzielnia Rzemieślnicza SILESIA, która skupia 30 zakładów rzemieślniczych.

Poza miastem największa koncentracja usług rzemieślniczych występuje we wsi Dziekwowice, Kadłub, Szczepanek oraz Szymiszów. Duża ilość oraz różnorodność usług rzemieślniczych w pełni zaspokaja potrzeby mieszkańców obszaru na pożądanym poziomie. Fakt ten świadczy jednocześnie o wysokiej samodzielności mieszkańców obszaru w tworzeniu miejsc pracy dla siebie, czy też zapewnieniu sobie dodatkowych dochodów.

4.4. PRODUKCJA ROLNA

4.4.1. Przyrodnicze warunki produkcji rolnej

A. RZEŻBA TERENU

Dominującą formą ukształtowania gminy Strzelce jest rzeźba niskofalista i niskopagórkowata (korzystna dla potrzeb rolnictwa o spadkach 1 – 3°, występująca na 42% jej powierzchni (5101 ha). Charakterystyczna jest głównie dla południowej części obszaru tj. sołectwa Grodzisko, Dziekwowice, Brzezina, Błotnica Strzelecka, Szymiszów, Niwki, Kalinów oraz Szczepanek. Na podobnym obszarze gminy występuje rzeźba płaskorówninna (bardzo korzystna o spadkach 0-1°, która zajmuje 40% jej powierzchni (4858 ha). Dominuje ona w środkowej i północnej części gminy na terenie sołectwa Roźniątów, Kadłub i Osiek, Płużnica Wielka i Kalinowice. Rzeźba falista i pagórkowata, uznana za średnio korzystną dla potrzeb rolnictwa, występuje na 13% powierzchni gminy (1579 ha). Najczęściej spotyka się ją w sołectwie Jędrynie, Rozmierka, Rozmierz, Sucha oraz na terenie miasta Strzelce Op. Tylko w południowej części gminy Strzelce spotykamy rzeźbę wysokofalistą i wysokopagórkowatą, uznaną za mało korzystną dla potrzeb rolnictwa. Występuje ona zaledwie na 5% (607 ha) obszaru gminy Strzelce, głównie na gruntach sołectwa Warmątowice, Ligota Dolna i Górna.

Średni wskaźnik rzeźby terenu użytków rolnych dla gminy Strzelce wynosi 7,6 punktów w skali 10-cio punktowej, przy średnim wskaźniku dla województwa opolskiego wynoszącym 7,8 pkt.(przy najkorzystniejszym wskaźniku bonitacji rzeźby terenu dla gmin Pokój i Tarnów Opolski wynoszącym 9,4 pkt. i najgorszym, charakterystycznym dla gminy Kamiennik, wynoszącym 5,0 pkt..

Dominują więc w gminie tereny bardzo korzystne i korzystne (10 - 6,1 punktów) do uprawy pod względem rzeźby terenu, stanowiące łącznie 82 % terenów rolnych gminy. Wśród nich 20% posiada najwyższe wskaźniki przydatności dla rolnictwa, osiągając wskaźnik bonitacji mieszczący się w przedziale 10,0-9,1 pkt., 20% terenów osiąga wskaźnik wielkości 9,0-8,1 pkt., 32% - 8,0-7,1 pkt., a 10% 7,0 - 6,1 pkt. Tylko 13% terenów zakwalifikowano do średnio korzystnych do uprawy (6,0 - 4,1 punktów), a 5% za mało korzystne.

Najkorzystniejszą rzeźbę terenu dla gospodarki rolnej mają głównie sołectwa położone w północnej i środkowej części gminy Strzelce (mniej więcej do wysokości linii kolejowej Opole - Strzelce). Warunki te pogarszają się w sołectwach południowej części gminy.

B. WARUNKI WODNE ŚRODOWISKA

Ogólne warunki uwilgotnienia gleb użytków rolnych gminy Strzelce należą do średnio korzystnych i ocenione są na 5,7 pkt. w skali 10,0 punktowej, przy średniej wojewódzkiej wynoszącej 7,6 pkt. (przy czym najlepsze, bardzo korzystne warunki gminy Lubrza oceniono na 9,2 pkt., a najniżej oceniono warunki uwilgotnienia gleb gminy Gogolin - 4,3 pkt.).

Na obszarze gminy Strzelce nie występują gleby o stałym nadmiarze wody (podmokłe). Z kolei gleby o okresowym nadmiarze wody, mają niewielki udział w użytkach rolnych obszaru. Stanowią one 5,5% powierzchni użytków rolnych (670,0 ha) i znajdują się głównie w sołectwie Kadłub i Osiek. Przeważnie na glebach tych znajdują się użytki zielone, często wartościowe przyrodniczo łąki wilgotne. Gleby o stałym niedoborze wody występują w ilościach śladowych i zajmują 0,1% użytków rolnych obszaru (16,4ha). Dominują gleby o optymalnym uwilgotnieniu, które występują na 47,9% użytków rolnych obszaru (5.812ha), oraz gleby charakteryzujące się okresowym niedoborem wody, zajmujące 46,5% użytków rolnych obszaru (5.646ha). **Największy udział gruntów rolnych o właściwych stosunkach wodno-powietrznych mają sołectwa Ligota Górna, Ligota Dolna, Osiek, Kadłub, Rozmierka, Grodzisko, Kalinów, Błotnica Strzelecka i Płużnica Wlk.**

Ogółem gleby posiadające wadliwe stosunki wodno-powietrzne (stałe i okresowo za suche oraz stałe i okresowo za wilgotne), wymagające wykonania melioracji odwadniających lub nawadniających, stanowią 52,1% użytków rolnych gminy. Wykonanie tych zabiegów winno być uzależnione od wartości przyrodniczej terenu, bowiem jakakolwiek zmiana stosunków wodnych na terenach najcenniejszych pod względem ekologicznym narusza ich funkcjonowanie i zagraża ich istnieniu.

C. BONITACJA I PRZYDATNOŚĆ ROLNICZA GLEB

W gminie Strzelce Op. praktycznie nie występują grunty rolne I i II klasy bonitacyjnej. Jedyną klasą objętą prawną ochroną jest III klasa bonitacyjna, występująca zaledwie na 14,1% powierzchni użytków rolnych gminy. Dominują grunty IV klasy, które stanowią 46,0% powierzchni użytków rolnych. Drugą co do wielkości grupą są grunty klasy V, występujące na 27,8% powierzchni użytków rolnych, a na 12,1% występuje VI klasa bonitacyjna. Gleby o najwyższych klasach bonitacyjnych dominują w południowej części analizowanego obszaru.

TABELA 26

GMINA STRZELCE OP. - klasy bonitacyjne gruntów ornych (stan 2006r.)

Klasy	I	II	IIIa	IIIb	IVa	IVb	V	VI
%	-	0,0	2,6	9,6	20,9	24,2	29,0	13,7

Źródło: Rolnicza przestrzeń produkcyjna woj. opolskiego - opracowanie własne J.O.

TABELA 27

GMINA STRZELCE OP. - klasy bonitacyjne użytków zielonych (stan 2006 r.)

Klasy	I	II	III	IV	V	VI
%	-	0,5	24,0	50,6	21,5	3,4

Źródło: Rolnicza przestrzeń produkcyjna woj. opolskiego - opracowanie własne J.O.

Kompleksy rolniczej przydatności gleb określają właściwy rodzaj produkcji oraz jej możliwości. Określają jak gdyby siedliska najbardziej odpowiednie dla poszczególnych roślin uprawnych. Gleby miasta i gminy Strzelce Op. reprezentują wszystkie kompleksy przydatności rolniczej gruntów ornych. Jednak w śladowych ilościach występuje kompleks 1 (pszenny bardzo dobry) - 0,1% gruntów ornych, kompleks 7 (żytni słaby) - 0,6%, kompleks 8 (pastewny mocny) - 0,2% oraz kompleks 9 (zbożowo - pastewny słaby) - 0,5% gruntów ornych:

- kompleks 2 - pszenny dobry, o glebach zasobnych w składniki pokarmowe, o głębokim poziomie próchnicznym, dobrej strukturze i o dobrym uwilgotnieniu, zajmujący w gminie Strzelce Op. 20,1 % pow. gruntów ornych. W jego skład wchodzi gleby należące do klasy III a i b, występujące głównie w na gruntach wsi Kalinów, Kalinowice, Ligota Górna, Niwki oraz Błotnica Strzelecka i Płużnica Wielka,
- kompleks 3 - pszenny wadliwy zajmujący 12,6% powierzchni GO gminy, w skład którego wchodzi gleby klasy IIIb i IVa, dominujący w sołectwie Szymiszów, Roźniątów, Kalinowice i Płużnica Wielka,

- kompleks 4 - żytni bardzo dobry (pszenno-żytni), w skład którego wchodzi najlepsze gleby lekkie utworzone przeważnie z piasków gliniastych mocnych i lekkich, zalegających na zwięźlejszych podłożach. Gleby te dają możliwość uprawy roślin jak w kompleksach pszennych. Na terenie gminy Strzelce Op. stanowi on 20,2% powierzchni obszaru. W skład tego kompleksu wchodzi gleby należące do IIIa, IIIb i IVa klasy bonitacyjnej. Dominuje on w sołectwach Ligota Górna i Dolna, Rozmierka, Jędrynie, Rozmierz i Błotnica Strzelecka,
- kompleks 5 - żytni dobry zajmujący 36,8% pow. GO, w skład którego wchodzi gleby klasy IVa i IVb, występujący głównie w północnej części obszaru na gruntach wsi Kadłub, Szczepanek, Osiek, Grodzisko, Warmątowice oraz na terenie miasta,
- kompleks 6 - żytni słaby, o ograniczonej możliwości produkcji roślin, przy czym plony zależne są w bardzo dużym stopniu od ilości opadów i nawożenia. W gminie zajmuje on 9,4% pow. GO, z glebami należącymi do IVb i V klasy bonitacyjnej charakterystyczny jest dla wsi Jędrynie, Osiek, Grodzisko, Dziewkowice, Kadłub i Szczepanek,
- kompleks 7 - żytni bardzo słaby, w którego skład wchodzi gleby trwale za suche i ubogie w składniki pokarmowe. Kompleks ten spotykany jest jedynie na 0,6% pow. GR, a w jego skład wchodzi gleby o VI klasie bonitacji gruntów i w większej ilości występuje na gruntach wsi Szczepanek,
- kompleks 8 - zbożowo pastewny mocny występujący na 0,2% pow. UR. W jego skład wchodzi gleby okresowo lub stale podmokłe, a występują one tylko w sołectwie Osiek, Płużnica i Rozmierka,
- kompleks 9 - zbożowo - pastewny słaby, obejmujący mineralne gleby lekkie, okresowo lub trwale podmokłe, zajmuje w gminie tylko 0,5 % pow. UR. W ilościach śladowych występuje tylko w sołectwie Grodzisko i Jędrynie.

Najkorzystniejszy układ warunków glebowo - przyrodniczych reprezentuje kompleks 2, 4 i 5, w związku z czym uznaje się je za chronione dla potrzeb rolnictwa. **Użytki te zajmują pas terenu południowej i środkowej części gminy, biegnący od Warmątowic przez Brzezinę do Ligoty Dolnej oraz od Dziewkowic przez miasto Strzelce Op.- Szczepanek do Szymiszowa - Suchej.**

Wśród użytków zielonych dominuje kompleks 2z tj. użytków zielonych średnich, który zajmuje 90,4% ich powierzchni. Obejmuje on gleby IV i V klasy bonitacyjnej. **Występuje głównie w dolinie rzeki Jemielnicy, w sołectwie Kadłub i Osiek, a także na gruntach wsi Grodzisko, Rozmierka i w mieście Strzelce Op.** Dwa pozostałe kompleksy użytków zielonych (bardzo dobrych i dobrych oraz słabych i bardzo słabych), występują w gminie na obszarze (kolejno) 6,7% i 2,9% powierzchni UZ.

D. WALORYZACJA ROLNICZEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ GMINY ORAZ WARUNKI AGROEKOLOGICZNE

Ogólny wskaźnik waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej, syntetycznie oceniający warunki przyrodnicze obszaru (oceniający jednocześnie rzeźbę terenu, warunki agroklimatyczne, wodne oraz glebowe), wynosi **dla gminy Strzelce 69,3 punktów, co daje jej dopiero 41 miejsce w skali województwa (na 63 gminy).** Wskaźnik ten jest dużo niższy niż średni wskaźnik województwa, wynoszący 87,2 pkt. Porównywalne wskaźniki dla najwyższej i najniższej ocenianej gminy, wśród gmin województwa opolskiego, wynoszą : dla gminy Pawłowiczki 102,3 pkt., a dla Jemielnicy 57,3 pkt. **Kształujący się poniżej średniego poziomu wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej gminy Strzelce, określa możliwości produkcji i rozwoju rolnictwa na poziomie średnio dobrym.** Świadczy on o ograniczonych możliwościach uprawy roślin i rozwoju gospodarki rolnej.

W rozkładzie przestrzennym jakość przestrzeni produkcyjnej w gminie Strzelce Op. zmienia się od południowej części obszaru, gdzie osiąga najwyższe wskaźniki, w kierunku północnym. W sołectwie Szczepanek, Jędrynie, Grodzisko, Kadłub i Osiek rolnicza

przestrzeń produkcyjna ma najniższą jakość. Najlepsze warunki dla produkcji rolnej posiadają sołectwa Ligota Górna (83,6 pkt.), Kalinów (83,2 pkt.), Ligota Dolna (80,0 pkt.), Niwki i Kalinowice (76,8 pkt.), Błotnica Strzelecka (75,7), Brzezina (74,9 pkt.), Płużnica Wielka (73,7) i Rożniątów (73,2 pkt.). Wsie te zaliczane są do grupy wsi o dobrych warunkach dla produkcji rolnej. Grunty rolne w/w sołectw należy uznać za chronione dla potrzeb rolnictwa.

Warunki agroekologiczne gminy Strzelce Op., na tle pozostałych terenów województwa opolskiego, oceniane są nisko. Największe zanieczyszczenia gleb występują w środkowej i północnej części gminy. W punktacji od 50 do 110 cztery sołectwa klasyfikują się w najniższym przedziale tj. Szczepanek, Jędrynie, Osiek i Grodzisko (50 - 60 pkt.). Warunki agroekologiczne siedmiu następnych wsi (Warmatówice, Dziewkowice, Szymiszów, Sucha, Rozmierka, Rozmierz i Kadłub) oraz miasta Strzelce Op., plasują się w grupie przedostatniej na poziomie 60-70 pkt. Tylko w siedmiu sołectwach analizowanego obszaru (Ligota Dolna, Niwki, Kalinowice, Rożniątów, Brzezina, Błotnica Strzelecka i Płużnica), warunki agroekologiczne oceniono jako średnio dobre (średnio 70-80 pkt.), a w dwóch jako dobre (Kalinowice i Ligota Górna) z punktacją w przedziale 80-90 pkt..

Niniejsze analizy wskazują, że w gminie Strzelce Op. brak jest obszarów zaliczanych do najlepszych i bardzo dobrych dla produkcji rolnej. **W tej sytuacji dla potrzeb rolnictwa powinny być chronione przede wszystkim grunty wsi położonych w południowo - zachodniej części obszaru (Ligoty Górnej, Kalinowa, Ligoty Dolnej, Kalinowic i Niwek) charakteryzujące się warunkami, które w skali województwa, uznane są za dobre i średnio dobre dla produkcji rolnej. Za przydatne dla rozwoju rolnictwa należy uznać także grunty wsi położonych w południowej i południowo-wschodniej części obszaru tj. wsi Błotnicy Strzeleckiej, Płużnicy, Brzeziny i Rożniątowa.** Pozostały obszar gminy charakteryzuje się małą przydatnością dla rolnictwa i dopuszczalne jest ich inne użytkowanie gospodarcze. Najniższą przydatność dla produkcji rolnej mają grunty wsi Osiek, Kadłub, Grodzisko, Jędrynie i Szczepanek.

4.4.2. Użytkowanie gruntów

Tereny wiejskie gminy są zurbanizowane w dosyć dużym stopniu, charakterystycznym dla gmin uprzemysłowionych. Struktura użytkowania gruntów w gminie Strzelce Op. przedstawia się następująco:

TABELA 28

GMINA STRZELCE OP. - użytkowanie gruntów - stan 2005r.

lp.	UŻYTKOWANIE GRUNTÓW	MIASTO		GMINA		OGÓLEM	
		ha	%	ha	%	ha	%
1	użytki rolne – razem	1112	5,5	10541	52,0	11653	57,6
A	grunty orne	945	4,7	8878	43,8	9823	48,5
B	sady	8	0,0	29	0,1	37	0,2
C	łąki trwałe	122	0,6	1168	5,8	1290	6,4
D	pastwiska	37	0,2	466	2,3	503	2,5
2	lasy	935	4,6	5275	26,0	6210	30,7
3	grunty pozostałe (zabudowane, drogi, wody i inne grunty użytkowane oraz nieużytki)	966	4,8	1406	6,7	2372	11,7
4	OGÓLEM	3013	14,9	17222	84,7	20235	100

Źródło- dane z rocznika statystycznego – opracowanie własne J.O.

4.4.3. Struktura wielkości gospodarstw rolnych

Wg danych Spisu Powszechnego z 2002r., gospodarstwa rolne z miasta i gminy Strzelce Op. wykorzystywały 11653,0 ha użytków rolnych. W ostatnich latach daje się zauważyć niewielką tendencję do zwiększania powierzchni gospodarstw rolnych, co niewątpliwie jest korzystnym zjawiskiem w racjonalizacji gospodarowania gruntami rolnymi. Struktura według

grup obszarowych gospodarstw rolnych przedstawia się następująco:

TABELA 29

GMINA STRZELCE OP.- gospodarstwa rolne według grup obszarowych powierzchni użytków rolnych (stan 2002r.)

	ogółem	do 1ha	razem	1-2,0	2,0-3,0	3,0-5,0	5,0-7,0	7,0-10,0	10ha i więcej
Liczba gospodarstw gminy Strzelce Op.	1607	892	715	189	82	93	57	65	229
	100%	55,5%	44,5%	11,8	5,1	5,8	3,5	4,0	14,3
liczba gospodarstw powiat Strzelecki	6407	3064	3343	1222	540	490	238	240	713
	100%	47%	53%	19,0	8,3	7,5	3,6	3,6	11,0

Źródło: Dane WUS - Opracowanie własne J.O.

W gminie Strzelce Op. dominują gospodarstwa rolne o powierzchni powyżej 5 hektarów (351szt), a gospodarstwa o powierzchni powyżej 10ha stanowią 14,3% gospodarstw rolnych gminy. **W stosunku do struktury gospodarstw rolnych powiatu strzeleckiego sytuacja w gminie jest pod tym względem korzystna.** Średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego w 2002r . wynosiła około 7,3ha, a obecnie ok. 9,8ha.

4.4.4.Strukturawładania

Obecnie w mieście i gminie Strzelce Op. funkcjonuje sektor gospodarki indywidualnej, spółdzielczej i państwowej. Głównym użytkownikiem gruntów są rolnicy indywidualni, w których władaniu pozostawało 10732 gruntów rolnych i leśnych.

TABELA 30

GMINA STRZELCE OP. - struktura władania terenem - stan 2004r.

Własność gruntów		Powierzchnia ogółem w ha	Użytki rolne	Lasy	Grunty pozostałe
Grunty osób fizycznych	ogółem gmina	9574	9148	162	264
	w tym miasto	1158	1104	17	37
Grunty pozostałych władających		10661	2487	6048	2108
OGÓŁEM		20235	11635	6210	2372

Źródło – rocznik statystyczny – opracowanie własne M.O.

TABELA 31

GMINA STRZELCE OP. - struktura władania terenem - stan 2000r.

LP	WŁASNOŚĆ	MIASTO	GMINA	RAZEM
1	Państwowe Gospodarstwa Rolne	66	3166	3232
2	Lasy Państwowe	888	5167	6055
3	Inne państwowe i społeczne gospodarstwa	8	14	22
4	Grunty przekazane w zarząd lub wieczyste użytkowanie	643	199	842
5	Grunty komunalne	90	5	95
6	Inne państwowe i spółdzielcze grunty, nie będące gospodarstwami rolnymi	87	7	94
7	Rolnicze Spółdzielnie Produkcyjne	-	275	275
8	Kółka Rolne	4	2	6
9	Indywidualne gospodarstwa rolne	752	7394	8146
10	Inne grunty indywidualne	148	342	490
11	Ogrody działkowe	47	-	47
12	Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa	122	127	249
13	Państwowe rowy i wody	3	40	43
14	Drogi publiczne i inne	93	389	482

15	Inne tereny komunikacyjne	34	82	118
16	Pow. wyrównawcza	28	7	35
17	OGÓŁEM	3013	17216	20225

Zródło: Dane Wydziału Geodezji Urzędu Rejonowego – opracowanie własne J.O.

Nie uzyskano nowszych danych, umożliwiających analizę obecnej struktury własności, bowiem obecnie nie prowadzi się rocznych statystyk zmian we władaniu gruntami.

4.5. PRODUKCJA LEŚNA

Na obszarze gminy Strzelce znajduje się 6.210ha lasów i gruntów leśnych, będących w administracji Lasów Państwowych oraz stanowiących własność prywatną. Zajmują one ok. 30% powierzchni analizowanego obszaru. W granicach administracyjnych miasta znajduje się 935 ha lasów i stanowią one 31% powierzchni jego terenu. Największe kompleksy leśne występują głównie w północnej i zachodniej części gminy na gruntach wsi Kadłub, Osiek, Szymiszów, Kalinowice, Dziekwowice, Błotnica Strzelecka, Płużnica i w granicach administracyjnych miasta.

Największy kompleks leśny północnej części gminy (Kadłub-Osiek) położony jest w granicach chronionego krajobrazu "Lasów Stobrawsko - Turawskich" oraz projektowanego obszaru NATURA 2000 DOLINA MAŁEJ PANWI, co w znaczący sposób ogranicza ich gospodarcze użytkowanie. Ponadto w tym kompleksie leśnym występują lasy podlegające ochronie prawnej, o funkcji wodochronnej oraz lasy uszkodzone na skutek działalności przemysłu. Całkowitej ochronie podlegają tereny istniejących i projektowanych rezerwatów leśnych (Szymiszów, Ligota Górna i Płużnica), których tereny wyłączone są całkowicie z użytkowania gospodarczego.

Lasy ochronne na obszarze gminy Strzelce Op. zajmują łącznie około 270 ha (5,2% pow.). Ich użytkowanie gospodarcze jest także w istotny sposób ograniczone. Lasy mające charakter gospodarczy stanowią około 82% powierzchni lasów miasta i gminy. Ta ilość lasów, przydatnych do prowadzenia gospodarki leśnej, jest i będzie w przyszłości bazą surowcową dla rozwoju przemysłu przetwórstwa drzewnego.

ROZDZIAŁ V
KOMUNIKACJA I INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

1. SYSTEMY KOMUNIKACYJNE

Potrzeby komunikacyjne mieszkańców gminy Strzelce Op. zaspokajane są przez dwa systemy komunikacyjne kolejowy i drogowy. Żaden z cieków wodnych obszaru nie stanowi śródlądowej drogi wodnej.

Oba ww. systemy komunikacyjne pełnią równorzędną rolę w powiązaniach miasta Strzelce Opolskie z ośrodkami wyższego rzędu. Dla terenu gminy z kolei podstawową rolę w powiązaniach komunikacyjnych pełni system drogowy, a system kolejowy pełni rolę uzupełniającą.

1.1. TRANSPORT LOTNICZY

Województwo opolskie jest jednym z czterech województw w Polsce (obok podlaskiego, lubelskiego i świętokrzyskiego), nie posiadających portu lotniczego. Najbliższy międzynarodowy port lotniczy, zapewniający obsługę województwa i gminy, znajduje się w odległości ok. 60 km. w KATOWICACH – PYRZOWICACH. Dzięki istniejącym powiązaniom drogowym (głównie autostradą A4) i kolejowym (magistralą nr 132) województwo i gmina posiada także dostęp do międzynarodowych cywilnych lotnisk we WROCŁAWIU-STRACHOWICACH (ok. 120km.) i KRAKOWIE - BALICACH (ok. 130km).

Międzynarodowe porty lotnicze realizują stałe połączenia z Warszawą, Frankfurtem, Monachium, Kopenhagą, Londynem, Dublinem i Mediolanem. W ich ramach działają także tzw. tanie linie lotnicze Ryanair zapewniające połączenia do większości regionalnych portów lotniczych w Polsce. W roku 2006 nastąpił aż 33% przewozów pasażerskich w stosunku do 2005 roku. Rozwój rynku lotniczego stwarza możliwości zwiększenia liczby regionalnych portów lotniczych w kraju. Wg prognoz w Polsce mogłoby działać ok. 170 lotnisk.

Planuje się otwarcie cywilnego portu lotniczego w KAMIENIU ŚLĄSKIM (gm. Gogolin, powiat Krapkowice), zapewniającego powiązania regionalne z międzynarodowymi portami lotniczymi. W przypadku uruchomienia regionalnego lotniska w KAMIENIU ŚLĄSKI poprawi się znacznie dostępność do komunikacji lotniczej mieszkańców województwa i gminy Strzelce Op. Lotnisko posiada dobrej jakości asfaltobetonową drogę startową o długości 2300m i szerokości 60m pozwalającą na obsługę większości typów samolotów pasażerskich. Posiada także dobre powiązania z autostradą A4 relacji Drezno-Kraków, która przebiega w odległości 8km od niego. Lotnisko może być połączone z miastami Śląska siecią kolejową poprzez istniejącą bocznice kolejową linii kolejowej nr 132, doprowadzoną ze stacji Kamień Śląski. Przy lotnisku usytuowany jest hotel AVIATOR dysponujący 36 miejscami noclegowymi. W latach 2007-2008 planuje się:

- zapewnienie obsługi naziemnej obcych statków powietrznych,
- utworzenie Lotniskowej Straży Pożarnej,
- uzyskanie certyfikatu lotniska publicznego,
- wprowadzanie procedur podejścia precyzyjnego kat. I (GLS, TLS lub ILS).

Najistotniejszy jest jednak fakt, że lotnisko KAMIENI ŚLĄSKI oddalone jest o niecałe 19km od centrum Strzelce Op.

1.2. TRANSPORT WODNY

Na obszarze gminy brak jest cieku wodnego, stanowiącego szlak transportu wodnego. Najbliższym szlakiem wodnym jest rzeka Odra, będąca korytarzem transportowym II klasy technicznej międzynarodowej. System powiązań rzeki Odry z międzynarodową siecią

korytarzy wodnych zapewnia połączenia:

- w kierunku północnym - z Bałtykiem oraz z Portem Morskim Handlowym w SZCZECINIE-ŚWINOUJŚCIU,
- w kierunku wschodnim – przez kanał Gliwicki z szlakiem wodnym WISŁY,
- docelowo także na zachód, po realizacji bezpośredniego połączenia Odry z DUNAJEM.

Poprzez drogi wojewódzkie gmina posiada dostęp do najbliższego portu rzeczno-kołowego w KOŻLU, będącego składnikiem WEZŁA TRANSPORTOWEGO, skupiającego połączenia kolejowe i drogowe.

Port położony jest u ujścia Kanału Gliwickiego. W jego skład wchodzi trzy baseny, w których znajduje się 3185m nabrzeży przeładunkowych oraz 635m nabrzeży postojowych i innych. Nabrzeża są bardzo wysokie, przygotowane do obsługi ładunków także w czasie wysokiej wody żeglownej. Do wyposażenia przeładunkowego należą trzy żurawie stacjonarne o udźwigu od 8 do 16 ton i osiem dźwigów samojezdnych od 80 do 300 ton. Roczna zdolność przeładunkowa portu wynosi około 1 mln ton.

Port KOŻLE jest składnikiem WEZŁA TRANSPORTOWEGO, skupiającego połączenia kolejowe (stacja kolejowa Kędzierzyn-Koźle PORT) oraz drogowe, z drogami krajowymi autostradą i drogą krajową DK 45 relacji Opole-granica państwa (Chałupki). Port posiada środki transportowe do przewozów krajowych i międzynarodowych, do ładunków konwencjonalnych i ponadgabarytowych, a także dla kontenerów uniwersalnych i specjalistycznych. Zapewnia także:

- przygotowanie ładunku do przewozu i przeładunku (opakowanie, oznakowanie, mocowanie na środkach transportu),
- czynności spedycyjne,
- przewóz ładunków transportem samochodowym i relacjach krajowych i międzynarodowych,
- dowóz i odwóz ładunków z portów śródlądowych GLIWICE, KĘDZIERZYN-KOŻLE, WROCŁAW transportem samochodowym lub kolejowym,
- przeładunek relacji „barka – samochód - wagon” ładunków masowych, drobnicy zwykłej i ciężkiej oraz kontenerów,
- składowanie w oczekiwaniu na zmianę środka transportu oraz składowanie długookresowe, z okresową dystrybucją do odbiorców.

Odra oraz port KOŻLE obecnie nie ma obecnie dla gminy większego znaczenia w przewozach transportowych.

1.3. TRANSPORT KOLEJOWY

Przez obszar gminy Strzelce Opolskie przebiegają dwie linie kolejowe:

- magistralna linia kolejowa nr 132 I klasy relacji Bytom - Strzelce Op. - Opole - Wrocław , dwutorowa, zelektryfikowana, posiadająca istotne znaczenie dla międzynarodowego ruchu osobowego i towarowego,
- pierwszorzędna linia kolejowa nr 175 relacji Kłodnica – Strzelce Op. – Fosowskie – Kluczbork, jednotorowa, nieelektryfikowana, pełniąca drugorzędną rolę dla obsługi ruchu pasażerskiego.

Magistrala kolejowa nr 132 zapewnia miastu i gminie powiązania w kierunku wschodnim z przez Katowice-Kraków z Ukrainą, oraz w kierunku zachodnim przez Wrocław –Zieloną Górę z Berlinem, a poprzez Legnicę z Lipskiem, Frankfurtem i Paryżem. Stacja kolejowa znajduje się w mieście Strzelce Op., a przystanki kolejowe we wsi Szymiszów i Błotnica Strzelecka. **Dworzec w mieście Strzelce Op. jest istotnym na obszarze gminy, punktem dostępu mieszkańców gminy do komunikacji kolejowej, a jego okolice są ważnym miejscem**

integracji środków transportu (prywatnego i zbiorowego). Linia ta zaliczana jest do Paneuropejskiego Korytarza Transportowego C30 relacji Berlin/Drezno - Zgorzelec - Wrocław – (Strzelce Op.) - Katowice – Kraków – Przemyśl - Lwów – Kijów, a w konsekwencji władze kolejowe dążą sukcesywnie do poprawy standardów techniczno-eksploatacyjnych jej funkcjonowania.

Planowana jest modernizacja linii nr 132 w celu zwiększenia prędkości do co najmniej 120 km/h. Na terenach wiejskich gminy wszystkie skrzyżowania tej linii kolejowej z drogami (Szymiszów, Dziekwowice, Błotnica Strzelecka) przebiegają na jednym poziomie, co stwarza poważne utrudnienia i zagrożenia dla ruchu komunikacyjnego oraz mieszkańców. Planuje się także modernizację urządzeń i obiektów stacji kolejowej Strzelce Op. Modernizacja linii do nowych parametrów spowoduje znaczny wzrost natężeń hałasu komunikacyjnego, wibracji, pożarów, promieniowania elektromagnetycznego, bezpieczeństwa ludzi i mienia, możliwości występowania sytuacji awaryjnych (skażenie terenu), a także uciążliwości dla przyrody ożywionej (fauny) na terenach położonych w bezpośrednim sąsiedztwie linii kolejowej. Dotychczas wykonane raporty oddziaływania tej inwestycji na środowisko wykazują przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu w pasie terenu położonym do 500m od torów. Prawdopodobnie wystąpi więc potrzeba ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania, a w konsekwencji ochrony lub dostosowania (przekształcenia) istniejącego zagospodarowania o funkcjach chronionych do nowych uwarunkowań (wynikających z modernizacji linii i wymogów obowiązujących przepisów odrębnych). Ograniczenia w lokalizacji obiektów w strefie oddziaływania linii kolejowej dotyczą także sytuowania obiektów przemysłowych oraz prowadzenia wszelkich działalności gospodarczych, związanych z produkcją i obrotem substancjami łatwopalnymi, wybuchowymi i żrącymi, ponieważ z powodu funkcjonowania linii wzrasta zagrożenie pożarowe.

Linia kolejowa nr 175 relacji Kędzierzyn-Koźle – Strzelce Op.- Fosowskie - Kluczbork jest znaczenia pierwszorzędowego. Podstawowe znaczenie miała dla ruchu towarowego, zapewniając powiązania byłej Cementowni STRZELCE OP. oraz Kędzierzyna-Koźla z ważnym węzłem kolejowym FOSOWSKIE oraz KLUCZBORK, a także przez Leśnicę z GÓRĄ ŚW. ANNY, stanowiącą ponadlokalny ośrodek kultu religijnego. Miała podstawowe znaczenie dla ruchu towarowego, pełniąc drugorzędną rolę dla obsługi ruchu pasażerskiego. Stacja kolejowa znajduje się w mieście Strzelce Op., a przystanki kolejowe we wsi Rozmierka i Kadłub. Na całym przebiegu przez teren gminy linia kolejowa jest jednotorowa, niezelektryfikowana. Wszystkie skrzyżowania tej linii z drogami są jednopoziomowe.

Zmiany jakie dokonały się w PKP w latach 1990-2005 przyczyniły się do zmniejszenia przewozów towarowych oraz pasażerskich, a w konsekwencji ilości i jakości powiązań gminy z ważnymi ośrodkami miejskimi.

Transport kolejowy pełni istotną rolę w zapewnieniu mieszkańcom miasta i gminy dostępu do usług ponadlokalnych, w tym szczególnie usług nauki, a w przeszłości zapewniał także powiązania wewnętrzne na obszarze gminy pomiędzy wsiami, a miastem powiatowym Strzelce Op.

1.4. TRANSPORT DROGOWY

System drogowy odgrywa najistotniejszą rolę w obsłudze komunikacyjnej mieszkańców miasta i gminy Strzelce Op. Sieć drogowa na obszarze gminy jest bardzo dobrze rozwinięta i zapewnia dogodnie jej powiązania z ośrodkami wyższego rzędu (Opolem, Wrocławiem, Katowicami, Bytomiem i Gliwicami) oraz ze wszystkimi wsiami gminy. Na system składają się drogi krajowe o znaczeniu międzyregionalnym i regionalnym (krajowe i wojewódzkie), drogi powiatowe oraz gminne.

1.4.1. Autostrada

Przez teren gmin Gogolin, Zdzeszowice, Leńnica i Ujazd, graniczących z gminą Strzelce Op. od południa, przebiega autostrada A-4 relacji Zgorzelec-Wrocław-Opole-Gliwice-Kraków-Medyka, posiadająca w systemie drogowym kraju podstawowe znaczenie. Powiązania z autostradą A4 zapewnia droga krajowa DK 88 w węźle NOGAWCZYCE, położonym w odległości 9km od centrum miasta, oraz droga wojewódzka DW 426 w węźle OLSZOWA, położonym w odległości 6km od centrum miasta.

Miasto Strzelce Op. oraz południowa i centralna część gminy położone są na przebiegu trzeciego paneuropejskiego korytarza TRANSEUROPEJSKIEJ SIECI TRANSPORTOWEJ (TENs), integrującej kraje Unii Europejskiej ze wschodem Europy, zapewniającej powiązania Niemiec z Ukrainą poprzez Zgorzelec, Wrocław, Opole, Gliwice, Kraków, Rzeszów do przejścia granicznego w Medyce. Położenie gminy w zasięgu oddziaływania autostrady A4, może stymulować rozwój gospodarczy obszaru, szczególnie miasta Strzelce Op.

1.4.2. Drogikrajowe

Przez gminę Strzelce Op. przebiegają drogi krajowe, mające zasadnicze znaczenie dla powiązań komunikacyjnych w skali kraju, zapewniające miastu Strzelce Op. podstawowe powiązania komunikacyjne zewnętrzne na kierunku wschód - zachód.

O powiązaniach zewnętrznych miasta i gminy Strzelce Op. decydują następujące drogi o znaczeniu krajowym, pozostające w zarządzie Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad – Oddział w Opolu:

międzyregionalna droga krajowa DK 94 relacji Krzywa - Chojnów - Legnica - Prochowice - Wrocław - Brzeg - Opole - Strzelce Opolskie - Pyskowice - Bytom - Sosnowiec - Olkusz - Kraków – Balice,

droga krajowa DK 88 relacji Strzelce Op. - Nogawczyce - Gliwice – Bytom.

Drogi te mają zasadnicze znaczenie dla powiązań komunikacyjnych miasta z miastami wojewódzkimi (Opolem, Wrocławiem, Katowicami i Krakowem).

Łączna długość dróg krajowych na obszarze gminy Strzelce Op. wynosi ok. 26km, w tym droga DK 94 ok. 22,5km i droga DK 88 ok. 3,5km.

Droga krajowa DK 88 zapewnia powiązania miasta Strzelce Op. z autostradą w węźle NOGAWCZYCE. Jest jednojezdniowa i posiada parametry drogi klasy głównej ruchu przyspieszonego (GP). Minimalna szerokość pasa drogowego wynosi 25m, a jezdni 11m.

Droga krajowa DK 94 stanowi podstawową oś komunikacyjną obszaru gminy i zapewnia jej powiązania na kierunku Zgorzelec – Wrocław – Opole - Strzelce Opolskie - Dąbrowa Górnicza – Bytom – Katowice - Kraków - Medyka, a więc od zachodniej do wschodniej granicy państwa. Droga ta jest elementem paneuropejskiego korytarza transportowego C-E30 i stanowi najważniejszą oś komunikacyjną dla powiązań zewnętrznych gminy. Na całym przebiegu przez obszar gminy Strzelce Op. jest jednojezdniowa, z dwoma pasami ruchu (średnio 2 x 3,5m z poboczami) i odpowiada parametrom stawianym drodze klasy głównej ruchu przyspieszonego (GP).

Do podstawowych barier w zewnętrznych powiązaniach drogowych gminy Strzelce Op. drogą krajową DK 94, zaliczyć należy:

- przejście drogi przez tereny zabudowane miasta Strzelce Op. w tym szczególnie przez jego zabytkowe śródmieście i staromiejskie centrum,

- przejście drogi przez tereny zabudowany wsi Sucha, Warmętowice, Błotnica Strzelecka i Płużnica Wielka.

Droga pokonuje także magistralną linię kolejową nr 132 oraz linię kolejową nr 175 znaczenia lokalnego poprzez wiadukty usytuowane na terenie miasta Strzelce Op. oraz wsi Warmętowice. Wiadukty są po modernizacji i posiadają właściwe dla drogi parametry techniczne.

Bariery, które musi pokonać ruch transportowy na drodze DK 94 obniżają znacząco standardy jej użytkowania oraz bezpieczeństwo ruchu drogowego. **Największe problemy komunikacyjne występują na odcinku przebiegającym przez tereny zabudowane miasta Strzelce Op., gdzie na ruch tranzytowy (zewnętrzny) nakłada się ruch wewnątrzmijski oraz ruch regionalny do węzłów autostradowych w NOGAWCZYCACH i OLSZOWEJ.** Ruch komunikacyjny w mieście zostaje całkowicie sparaliżowany w przypadkach poważnych kolizji drogowych na pobliskiej autostradzie A4, kiedy to ruch z autostrady skierowany zostaje na drogę DK 94, zapewniającą powiązania między węzłami autostradowymi. Ponieważ odcinek autostrady A4 przebiegający przez Górę Św. Anny – Wysoką należy do jednych z bardziej kolizyjnych odcinków tej drogi, szczególnie w okresie jesienno-zimowym miasto Strzelce Op. narażone jest na całkowity paraliż komunikacyjny.

Tranzytowo przebiegająca przez obszar gminy droga krajowa dk 94 jest źródłem uciążliwości, głównie w zakresie ponadnormatywnych poziomów hałasu oraz zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego. Prognoza ruchu na drodze krajowej DK 94 przewiduje obciążenie ruchem 21 400 SDR (średni ruch dobowy).

Drogi krajowe i wojewódzkie są częścią systemu krajowego i regionalnego transportu drogowego, zależnego od decyzji władz państwowych i regionalnych. Zgodnie z art. 20 ustawy z dnia 21 marca 1985r. *o drogach publicznych* (jt. Dz. U. z 2007r. Nr 19, poz. 115 z późn. zm.) do zarządcy drogi należy opracowanie projektów planów rozwoju sieci drogowej oraz bieżące informowanie o tych planach organów właściwych do sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

1.4.3. Drogi wojewódzkie

Gminie Strzelce Op. obsługę komunikacyjną zapewniają dwie drogi wojewódzkie:

droga DW 426 relacji Kędzierzyn-Koźle – Leśnica – Strzelce Op. – Zawadzkie,

droga DW 409 relacji Dębina – Krapkowice - Strzelce Op.

Drogi te mają zasadnicze znaczenie dla powiązań komunikacyjnych miasta w układzie regionalnym, w tym szczególnie z sąsiednimi miastami powiatowymi (Krapkowicami i Kędzierzynom Koźlem, Olesnem i Lublińcem, Tarnowskimi Górami).

Łączna długość dróg wojewódzkich na obszarze gminy wynosi ok. 20,5km, w tym droga DW 426 ok. 8,8km i droga DW 409 ok. 11,6km.

Ważną dla prawidłowego funkcjonowania obszaru gminy, obok drogi krajowej DK 94, jest droga wojewódzka DW 426 zapewniająca powiązania:

- na kierunku Kędzierzyn-Koźle - Strzelce Op. – Zawadzkie – Ozimek,
- poprzez drogę krajową DK 38 z polsko-czeskim przejściem granicznym w Pietrowicach,
- poprzez drogę wojewódzką DW 91 z Olesnem i Lublińcem,
- a także powiązania komunikacyjne miasta Strzelce Op. z węzłem autostradowym OLSZOWA.

Na całym przebiegu przez gminę Strzelce Op. droga DW 426 jest jednojezdniowa, z dwoma pasami ruchu (2 x3,0-3,5m). Na odcinku węzeł autostradowy OLSZOWA – miasto Strzelce

Op. planuje się dla niej parametry drogi klasy głównej ruchu przyśpieszonego (GP), a na odcinku Strzelce Op. – Ozimek wymagana jest dla niej klasa drogi zbiorczej (Z).

W stanie istniejącym główną barierę dla ruchu komunikacyjnego na drodze DW 426 stanowią :

- tereny zabudowane miasta Strzelce Op. oraz wsi Szczepanek,
- magistralna linia kolejowa nr 132,
- nakładanie się na obszarze miasta ruchu tranzytowego, prowadzonego drogą wojewódzką DW 426, na ruch tranzytowy na drodze krajowej DK 94 oraz ruch wewnątrzmijski, co ma zasadniczy wpływ na sprawność i bezpieczeństwo ruchu komunikacyjnego.

Na odcinku Strzelce Op. – Jemielnica droga DW 426 nie spełnia wymogów stawianych klasie (Z).

Droga wojewódzka DW 409 ma istotne znaczenie dla powiązań z sąsiednimi miastami powiatowymi Krapkowicami i Gogolinem, oraz (poprzez Prudnik) z Kłodzkiem i polsko-czeskimi przejściami granicznymi w Głubczycach, Kondratowie i Trzebini. Jest jednojezdniowa z dwoma pasami ruchu o szerokości 3,0 - 3,5m. Droga prowadzi ruch przez tereny zabudowane miasta Strzelce Op. oraz wsi Roźniątów, Kalinów i Niwki, przy czym największe problemy komunikacyjne występują na terenie miasta i wsi Roźniątów.

1.4.4. Drogipowiatowe

Gmina Strzelce Op. posiada gęstą sieć dróg powiatowych, które zapewniają głównie lokalne powiązania komunikacyjne wsi z miastem oraz między poszczególnymi wsiami.

TABELA 32

GMINA STRZELCE OP. - wykaz dróg powiatowych wg stanu na dzień 30.09.2006r.

Lp.	Nr drogi	Nazwa ciągu drogowego	Dł. drogi km	planowana klasa drogi
1	1466 O	Błotnica Strzelecka – Sieronowie	3,092	L
2	1801 O	Strzelce Opolskie – Brzezina	3,272	L
3	1802 O	Jemielnica - granica województwa - (Kotulin)	9,388	Z
4	1804 O	Strzelce Opolskie – Kolonowskie	19,906	L
5	1805 O	Strzelce Opolskie - Leśnica - Kędzierzyn-Koźle	18,411	G
6	1806 O	Sucha- Kalinów	5,175	Z
7	1807 O	Strzelce Opolskie – Krasiejów	16,942	G
8	1808 O	DW 409 – Kalinów - Zdieszowice	8,745	Z
9	1809 O	Izbicko - Ligota Dolna	9,245	Z
10	1815 O	Izbicko- Grodzisko	12,794	G
11	1816 O	Kadłub – Spórok	4,470	Z
12	1818 O	Roźniątów –Dolna	4,455	L
13	1819 O	Kalinowice — Siedlec	5,635	L
14	1820 O	Szymiszów – Roźniątów	3,250	L
15	1821 O	Rozmierka – Osiek	4,108	L
16	1822 O	Sucha — Rozmierka	4,265	L
17	1823 O	Kadłub-Osiek	3,567	L
18	1824 O	Płużnica Wielka - granica województwa śląskiego (Kotulin)	0,930	L
19	1827 O	Ligota Dolna - DP 1805 O (Poreba)	7,285	Z
20	1842 O	Piotrówka – Osiek	9,760	L
21	1847 O	Strzelce Opolskie – Dziewkowice	3,292	L

22	1848 O	Rozmierz- Grodzisko	2,210	L
23	1854 O	Ligota Czamborowa – Sucha	3,638	L

Źródło – Zarząd Dróg Powiatowych w Strzelcach Op. – opracowanie własne J.O.

Najważniejsze zewnętrzne powiązania obszaru gminy Strzelce Op. z sąsiednimi ośrodkami miejskimi zapewnia droga DP 1804 O relacji Strzelce Op. – Kolonowskie, DP 1805 O Strzelce Opolskie - Leśnica - Kędzierzyn-Koźle, DP 1807 O Strzelce Opolskie – Krasiejów - Ozimek, DP 1815 O Izbicko- Grodzisko oraz DP 1816 O Kadłub – Spórok.

Drogi powiatowe gminy przeważnie nie spełniają wymogów technicznych dla stawianej im klasy w zakresie szerokości pasa drogowego i innych parametrów technicznych. Wszystkie prowadzą ruch przez tereny zabudowane wsi gminy, co jest niedopuszczalne dla dróg klasy głównej (G). **Z tego względu wymagana będzie budowa obejścia drogowego wsi Kadłub, Grodzisko i Rozmierka, lub też obniżenie planowanych przez zarząd dróg klas dróg.**

Powiązania drogowe miasta Strzelce Op. z autostradą mają niebagatelny wpływ na funkcjonowanie układu ulicznego w samym mieście oraz na jego zagospodarowanie. Drogi powiatowe wewnątrz miasta, pełnią zasadniczą rolę w jego układzie ulicznym i powiązaniach międzypowiatowych. Podstawowy system uliczny miasta ma nie do końca wykształcony układ promienisto-pierścieniowy i tworzą go następujące drogi (ulice) powiatowe:

- o układzie pierścieni:
  - po południowej stronie osi komunikacyjnej (drogi nr 94) – okolnica miejska, wykształcona częściowo, której początek stanowią ul. Fabryczna* – Bursztynowa* od zachodu miasta, oraz ul. Budowlanych od wschodu miasta,
  - po północnej stronie osi komunikacyjnej – ul. Cementowa – 1-Maja* - Zakładowa w powiązaniu z Dziewkowicką* oraz (pierścień mniejszy) ul. Powstańców Śląskich – Dworcowa (lub Matejki) – Stawowa* (pierścień większy),
- o układzie promieni - Ujazdowska, Toszecka*, Marka Prawego*, 1-Maja*, Gogolińska* , Mickiewicza.

* oznaczenie ulic nie stanowiących dróg powiatowych.

Układ uliczny miasta wykazuje nierównowagę – lepiej jest wykształcony po północnej stronie osi komunikacyjnej, jaką jest droga krajowa nr 94, gorzej (bez pełnych powiązań) po jej stronie południowej.

TABELA 33

GMINA STRZELCE OP. - wykaz dróg powiatowych (ulic) miasta Strzelce Op wg stanu 2008r.

Lp.	Nr drogi	Nazwa ciągu drogowego	Dł. drogi km	klasa drogi
1	2272 O	ul. Cementowa	1,215	G
2	2273 O	ul. Zakładowa	1,628	G
3	2274 O	ul. Szpitalna	0,500	Z
4	2275 O	ul. Mickiewicza	1,460	Z
5	2276 O	ul. Budowlanych	0,865	L
6	2277 O	ul. Budowlanych – boczna	0,305	L
7	2278 O	ul. Matejki	1,220	L
8	2279 O	ul. Nowowiejska	1,395	L
9	2280 O	ul. Celna	1,930	L
10	2281 O	ul. Powstańców Śląskich (na odc: ul. 1 Maja- ul. Dworcowa)	0,335	L
11	1807 O	ul. 1-Maja	-	G
12	1847 O	ul. Dziewkowicka	-	L

Źródło – Zarząd Dróg Powiatowych w Strzelcach Op. – opracowanie własne J.O.

W celu usprawnienia i ujednoczenia systemu komunikacyjnego wewnątrz miasta Strzelce Op. zalecana jest zmiana kategorii niektórych dróg – ulic powiatowych na drogi kategorii gminnej (dotyczy to dróg nie spełniających kryteriów dróg powiatowych).

1.4.5. Drogigminne

Do dróg gminnych zaliczono przede wszystkim ulice na terenach zabudowanych miasta i wsi gminy. Tylko 9 dróg zapewnia powiązania pomiędzy wsiami na relacjach Strzelce Op. – Brzezina – gm. Ujazd, Strzelce Op. – Dziewkowice, Kadłub – przysiółek Banatki, Kadłub – przysiółek Barwinek – Spórok, Kalinowice – przysiółek Sława, Kalinowie – Kalinów, Sucha – Grodzisko, Warmątowice – Centowa i Warmątowice – Balcarzowice.

TABELA 34
GMINA STRZELCE OP. - wykaz dróg gminnych – stan 2007r.

L.p.	Numer drogi	Nazwa ciągu drogowego	Uwagi
1	2	3	4
1	105201 O	Strzelce Opolskie, ul. Jordanowska	
2	105202 O	Strzelce Opolskie, ul. Blokowa	
3	105203 O	Strzelce Opolskie, ul. Brzezińska	
4	105204 O	Strzelce Opolskie, ul. Wł. Broniewskiego	
5	105205 O	Strzelce Opolskie, ul. Brzozowa	
6	105206 O	Strzelce Opolskie, ul. F. Chopina	
7	105207 O	Strzelce Opolskie, ul. Bolesława Chrobrego	
8	105208 O	Strzelce Opolskie, ul. J. Dąbrowskiego	
9	105209 O	Strzelce Opolskie, ul. Fabryczna	dawna Fabryczna + dawna Nowotki
10	105210 O	Strzelce Opolskie, ul. Floriańska	
11	105211 O	Strzelce Opolskie, ul. Graniczna	
12	105212 O	Strzelce Opolskie, ul. Grunwaldzka	
13	105213 O	Strzelce Opolskie, ul. Jarzębowa	
14	105214 O	Strzelce Opolskie, ul. Kamienna	
15	105215 O	Strzelce Opolskie, ul. Kolejowa	
16	105216 O	Strzelce Opolskie, ul. H. Kołtąja	
17	105217 O	Strzelce Opolskie, ul. M. Konopnickiej	
18	105218 O	Strzelce Opolskie, ul. T. Kościuszki	
19	105219 O	Strzelce Opolskie, ul. Krótka	
20	105220 O	Strzelce Opolskie, ul. Bolesława Krzywoustego	
21	105221 O	Strzelce Opolskie, pl. M. Kopernika	
22	105222 O	Strzelce Opolskie, ul. Leśna	
23	105223 O	Strzelce Opolskie, ul. J. Ligonja	
24	105224 O	Strzelce Opolskie, ul. Ludowa	
25	105225 O	Strzelce Opolskie, ul. Łąkowa	
26	105226 O	Strzelce Opolskie, ul. J. Piłsudskiego	
27	105227 O	Strzelce Opolskie, ul. Ks. Lange	
28	105228 O	Strzelce Opolskie, ul. K. Miarki	
29	105229 O	Strzelce Opolskie, ul. Młyńska	
30	105230 O	Strzelce Opolskie, ul. St. Moniuszki	
31	105231 O	Strzelce Opolskie, ul. Mostowa	
32	105232 O	Strzelce Opolskie, pl. Myśliwca - Rynek	
33	105233 O	Strzelce Opolskie, ul. Okrężna	
34	105234 O	Strzelce Opolskie, ul. Osiedle	
35	105235 O	Strzelce Opolskie, ul. E. Orzeszkowej	
36	105236 O	Strzelce Opolskie, ul. Parafialna	
37	105237 O	Strzelce Opolskie, ul. Piękna	
38	105238 O	Strzelce Opolskie, ul. Podgórna	
39	105239 O	Strzelce Opolskie, ul. Polna	
40	105240 O	Strzelce Opolskie, ul. Poprzeczna	
41	105241 O	Strzelce Opolskie, ul. B. Prusa	
42	105242 O	Strzelce Opolskie, ul. Rynek	
43	105243 O	Strzelce Opolskie, ul. Rozenbergów	
44	105244 O	Strzelce Opolskie, ul. Sadowa	

45	105245 O	Strzelce Opolskie, ul. H. Sienkiewicza	
46	105246 O	Strzelce Opolskie, ul. Sosnowa	
47	105247 O	Strzelce Opolskie, ul. Strażacka	
48	105248 O	Strzelce Opolskie, ul. A. Struga	
49	105249 O	Strzelce Opolskie, ul. Strzelców Bytomskich	
50	105250 O	Strzelce Opolskie, ul. Szkolna	
51	105251 O	Strzelce Opolskie, ul. gen. K. Świerczewskiego	
52	105252 O	Strzelce Opolskie, ul. W. Świerzego - boczna	
53	105253 O	Strzelce Opolskie, ul. Topolowa	
54	105254 O	Strzelce Opolskie, ul. Torowa	
55	105255 O	Strzelce Opolskie, ul. Plac Targowy	
56	105256 O	Strzelce Opolskie, ul. Ks. J. Wajdy	
57	105257 O	Strzelce Opolskie, ul. Wałowa	
58	105258 O	Strzelce Opolskie, ul. J. Wilkowskiego	
59	105259 O	Strzelce Opolskie, ul. Wojska Polskiego	
60	105260 O	Strzelce Opolskie, ul. Zamkowa	
61	105261 O	Strzelce Opolskie, ul. Zielona	
62	105262 O	Strzelce Opolskie, ul. Żwirki i Wigury	
63	105263 O	Strzelce Opolskie, Pl. St. Żeromskiego	
64	105264 O	Strzelce Opolskie, ul. A. Bożka	
65	105265 O	Strzelce Opolskie, droga bez nazwy do Dziewkowic	
66	105266 O	Strzelce Opolskie, ul. Kard. St. Wyszyńskiego	
67	105267 O	Strzelce Opolskie, ul. Stawowa	
68	105268 O	Błotnica Strzelecka , ul. Kolejowa	
69	105269 O	Błotnica Strzelecka, ul. Nowa	
70	105270 O	Błotnica Strzelecka, ul. Wiejska	
71	105271 O	Błotnica Strzelecka, ul. Leśna	
72	105272 O	Błotnica Strzelecka, ul. Parkowa	
73	105273 O	Błotnica Strzelecka, ul. Stara Cegielnia	
74	105274 O	Błotnica Strzelecka, ul. Stawowa	
75	105275 O	Błotnica Strzelecka, ul. Szkolna	
76	105276 O	Błotnica Strzelecka, ul. Powstańców Śląskich	
77	105277 O	Błotnica Strzelecka - Balcarzowice - Sieronowice	
78	105278 O	Brzezina , ul. Lipowa	
79	105279 O	DK 88 – Brzezina - Księży Las	
80	105280 O	Strzelce Opolskie - Brzezina - granica gminy Ujazd	
81	105281 O	Dziewkowice , ul. Zielona	
82	105282 O	Dziewkowice, ul. Kolejowa	
83	105283 O	Dziewkowice, ul. Poprzeczna	
84	105284 O	Dziewkowice, ul. Ks. Wajdy	
85	105285 O	Dziewkowice, ul. Podgórna	
86	105286 O	Dziewkowice, ul. Szkolna	
87	105287 O	Dziewkowice, ul. Sportowa	
88	105288 O	Dziewkowice, pi. Klasztorny	
89	105289 O	Dziewkowice, ul. Ogrodowa	
90	105290 O	Dziewkowice, ul. Kościelna	
91	105291 O	Dziewkowice, ul. Łąkowa	
92	105292 O	Dziewkowice, ul. Marcelego Nowotki	
93	105293 O	Dziewkowice, ul. Krótka	
94	105294 O	Dziewkowice, ul. Jemielnicka	
95	105295 O	Dziewkowice, ul. Mała	
96	105296 O	Dziewkowice, ul. Centawska	
97	105297 O	Dziewkowice, ul. Polna	
98	105298 O	Dziewkowice, ul. Józefa Lompy	
99	105299 O	Dziewkowice, ul. Strzelecka	od ul. Podgórnej do Małej
100	105300 O	Strzelce Opolskie - Dziewkowice (ul. Leśna)	
101	105301 O	Grodzisko , ul. Polna	
102	105302 O	Grodzisko, ul. Młyńska	

103	105303 O	Grodzisko, ul. Stawowa	
104	105304 O	Grodzisko, ul. Powstańców Śląskich	
105	105305 O	Grodzisko, ul. Leśna	
106	105306 O	Grodzisko - Bregule	
107	105307 O	Jędrynie , ul. Krótka	
108	105308 O	Jędrynie, ul. Polna	
109	105309 O	Jędrynie, ul. Zielona	
110	105310 O	Kadłub , ul. Krótka	
111	105311 O	Kadłub, ul. Młyńska	
112	105312 O	Kadłub, ul. Okólna	
113	105313 O	Kadłub, ul. Polna	
114	105314 O	Kadłub, ul. Wodna	
115	105315 O	Kadłub, ul. Zamkowa	
116	105316 O	Kadłub, ul. Piaskowa boczna	
117	105317 O	Kadłub, ul. Zielona	
118	105318 O	Kadłub, ul. Boczna	
119	105319 O	Kadłub, ul. Leśna	
120	105320 O	Kadłub, ul. Wolności	
121	105321 O	Kadłub - przysiółek Banatki (ul. Piaskowa do	
122	105322 O	Kadłub - Barwinek - Spórok	
123	105323 O	Kalinowice , ul. Przeskok	
124	105324 O	Kalinowice, ul. Szkolna	
125	105325 O	Lipieniec- Kalinowice (ul. Dolna Lipa)	
126	105326 O	Kalinowice przez wieś do przysiółka Sława	
127	105327 O	Kalinowice - Kalinów (ul. Strzelecka)	
128	105328 O	Kalinowice - Sucha (ul. Parkowa)	
129	105329 O	Kalinów , ul. Parkowa	
130	105330 O	Kalinów - granica gminy Leśnica (Dolna)	
131	105331 O	Ligota Dolna - granica gminy Zdzeszowice (Jasiona)	
132	105332 O	Ligota Górna , ul. Wiejska	
133	105333 O	Ligota Górna, ul. Leśna	
134	105334 O	Niwki - granica gminy Leśnica (Wysoka)	
135	105335 O	(Poznowice) granica gminy Izbicko - Niwki	
136	105336 O	Osiek , ul. Polna	
137	105337 O	Osiek, ul. Leśna	
138	105338 O	Osiek, ul. Szkolna	
139	105339 O	Osiek, ul. Krótka	
140	105340 O	Osiek, ul. Strzelecka boczna	
141	105341 O	Płużnica Wielka , ul. Wiejska	
142	105342 O	Płużnica Wielka - granica województwa śląskiego (Ligota Toszecka)	
143	105343 O	Rozmierka , ul. Szkolna	
144	105344 O	Rozmierka, ul. Polna	
145	105345 O	Rozmierka, ul. Dworcowa	
146	105346 O	Rozmierka, ul. Powstańców śląskich	
147	105347 O	Rozmierka, ul. Krótka	
148	105348 O	Rozmierka, ul. Pasternik	
149	105349 O	Rozmierka, ul. 1-go Maja	
150	105350 O	Rozmierka, ul. Leśna	
151	105351 O	Rozmierka - Podborzany (ul. Jemielnicka)	
152	105352 O	Rozmierz , ul. Krzyżowa	
153	105353 O	Rozmierz, ul. Wyzwolenia	
154	105354 O	Rozmierz, ul. Zielona	
155	105355 O	Rozmierz, ul. Młyńska	
156	105356 O	Rozmierz, ul. Strzelecka	
157	105357 O	Rozmierz, ul. Jemielnicka (część)	

158	105358 O	Roźniątów , ul. Biadaczowa (część)	
159	105359 O	Roźniątów, ul. Brzozowa	
160	105360 O	Roźniątów, ul. Polna	
161	105361 O	Roźniątów, ul. Leśna	
162	105362 O	Roźniątów, ul. Krótka	
163	105363 O	Roźniątów, ul. Wolności (odgałęzienia)	
164	105364 O	Roźniątów, ul. Biadaczowa (Biadacz - Groszów)	
165	105365 O	Sucha , ul. Polna	
166	105366 O	Sucha, ul. Leśna	
167	105367 O	Sucha, ul. Góra Św. Anny	
168	105368 O	Sucha, ul. Wodna	
169	105369 O	Sucha, ul. Kościelna boczna	
170	105370 O	Sucha, ul. Kopernika	
171	105371 O	Sucha - Grodzisko (za ul. Wodną w prawo)	
172	105372 O	Szczepanek , ul. Leśna	
173	105373 O	Szczepanek, ul. Polna	
174	105374 O	Szczepanek, ul. Wolności	
175	105375 O	Szczepanek, ul. Podgórna	
176	105376 O	Szczepanek, ul. Karola Miarki	
177	105377 O	Szczepanek, ul. Wiktora Knapika	
178	105378 O	Szymiszów , ul. Dębowa	
179	105379 O	Szymiszów, ul. Polna	
180	105380 O	Szymiszów, ul. Krótka	
181	105381 O	Szymiszów, ul. Franciszka Myśliwca	
182	105382 O	Szymiszów, ul. Krzywa	
183	105383 O	Szymiszów, ul. Waloszka Franciszka	
184	105384 O	Szymiszów, ul. Kościelna	
185	105385 O	Szymiszów, ul. Strzelecka	
186	105386 O	Szymiszów, ul. Karola Miarki	
187	105387 O	Szymiszów osiedle, ul. Mała	
188	105388 O	Szymiszów, ul. Leśna	
189	105389 O	Szymiszów, ul. 22-go Lipca	
190	105390 O	Szymiszów, ul. Szkolna	
191	105391 O	Szymiszów, ul. 1-go Maja	
192	105392 O	Szymiszów, ul. Piękna	
193	105393 O	Szymiszów, ul. Zielona	
194	105394 O	Szymiszów - Bukowiec w zabudowie (ul. Suska)	
195	105395 O	Warmątowice , ul. Polna	
196	105396 O	Warmątowice, ul. Wiejska	
197	105397 O	Warmątowice, ul. Stawowa	
198	105398 O	Warmątowice - Pękoszyn w zabudowie (ul. Olszowska)	
199	105508 O	Centawa – Warmątowice	Wspólny przebieg z gminą Jemielnica
200	105399 O	Balcarzowice – Warmątowice	

Źródło- UMiG w Strzelcach Op. – opracowanie własne M.O.

Największe problemy ze sprawnością funkcjonowania drogowego układu komunikacyjnego na terenie miasta i gminy wiążą się z:

- nierównomiernym wykształceniem układu drogowego, charakteryzującego się lepszymi powiązaniem na północy, gorszymi (niewykształconymi) na południu miasta,
- niedostatecznymi parametrami technicznymi dróg, nieodpowiadającymi ich klasom.

2. SYSTEMY INŻYNIERYJNE

2.1. SYSTEM ZAOPATRZENIA W WODĘ

Gospodarka komunalna i przemysł gminy Strzelce Op. w całości korzystają z wód podziemnych. Eksploatacja płytkich studni gospodarskich jest zjawiskiem marginalnym. Miasto i gmina Strzelce Op. czerpie wodę za pomocą studni wierconych z utworów środkowego triasu (wapienia muszlowego) - studnia w Kadłubie, Rozmierze, Suchej, Farskiej Kolonii oraz Nowej Wsi Strzeleckiej w ujęciu KOSICE oraz triasu dolnego (dolnego i środkowego psstrego piaskowca i retu) – w Kalinowicach i Błotnicy Strzeleckiej. Tak więc w północnej części gminy wykorzystywane są głównie wody z wapienia muszlowego, a w części środkowej i południowej z retu. Wody psstrego piaskowca ujmowane są tylko w wyłączonych z eksploatacji ujęciach miasta (ujęcie WIEŻA) i Szymiszowa.

Eksploatowane komunalne ujęcia wody usytuowane są na gruntach miasta (KOSICE i FARSKA KOLONIA) oraz we wsi Kadłub (2 studnie), Kalinowice (2 studnie), Rozmierka (2 studnie), Błotnica Strzelecka (2 studnie) oraz Sucha (2 studnie). Kilka ujęć wody zostało wyłączonych z eksploatacji tj. ujęcie we wsi Warmątowice (1 studnia), Szczepanek (2 studnie), Szymiszów oraz WIEŻA w mieście Strzelce Op.

Ujmowana woda generalnie przekazywana jest do sieci bez uzdatniania. Tylko na ujęciu wody w Błotnicy Strzeleckiej działa instalacja denitryfikacyjna, redukująca zawartość azotanów w wodzie. Eksploatowanych obecnie siedem ujęć wody w pełni pokrywa potrzeby mieszkańców gminy oraz przemysłu.

Woda z ujęcia w Błotnicy Strzeleckiej oraz Kalinowicach wykazuje podwyższoną zawartość azotanów (nie powodująca skutków klinicznych w zdrowiu). W stosunku do roku 2000 sytuacja w zakresie jakości wody uległa znacznej poprawie. Użytkowane ujęcia wody (ujęcie w Strzelcach Op. KOSICE i Farskiej Kolonii, Błotnicy Strzeleckiej, Kadłubie, Kalinowicach, Rozmierze i Suchej) mają aktualne pozwolenia wodno-prawne na pobór wody i eksploatację urządzeń oraz ustanowione strefy ochronne (z wyjątkiem ujęcia KOSICE i SUCHA), a woda jest dobrej jakości.

Obecnie wszystkie wsie gminy oraz miasto posiadają systemy centralnego zaopatrzenia w wodę. Funkcjonuje tutaj siedem wodociągów grupowych oraz jeden zbiorowy, w następującym układzie:

- **wodociąg grupowy miasta STRZELCE OP.** zaopatruje w wodę mieszkańców miasta i wsi położonych w jego granicach administracyjnych oraz wsi Warmątowice, Szczepanek, Dziewkowice, Szymiszów, Roźniatów i Brzezina oraz przysiółek Biadacz. Wodociąg zaopatrywany jest w wodę z ujęcia położonego na północny-zachód od miasta, w Nowej Wsi - ujęcie KOSICE. Dla ujęcia ustanowiono strefę ochrony bezpośredniej wielkości 8–10m, strefę ochrony pośredniej wewnętrznej dla studni 2A w kształcie elipsy 95,0m o pow. 20 000m² i dla studni 3A w kształcie elipsy 102,0 m i pow. 26 500m², a także strefę ochrony pośredniej zewnętrznej o promieniu 2200m i pow. 400ha. Ujmowana woda nie wykazuje zanieczyszczeń. Sieć wodociągowa miasta generalnie jest stara. Miasto posiadało sieć wodociągową już w 1930 roku, którą rozbudowywano do 1990 roku. Łączna jej długość (wraz z wodociągiem na ternach wsi) wynosi 76,3km. Sieć wodociągowa we wsi Szczepanek i Dziewkowice, realizowana od 1964 do 1973 roku, wykazuje małą awaryjność. Z kolei część sieci wodociągowej we wsi Szymiszów i Roźniatów wymaga wymiany, ponieważ wykonana jest z rur azbestowo - cementowych.
- **wodociąg grupowy BŁOTNICA STRZELECKA**, który na bazie ujęcia w tej wsi, zaopatruje w wodę jej mieszkańców oraz wsi Płużnica Wielka. Dla ujęcia wody ustanowiono strefę ochrony pośredniej wewnętrznej dla studni nr 1 o promieniu 65m (pow. 13 265m²) oraz strefę ochrony pośredniej zewnętrznej obejmującą obszar 350ha. Woda wykazuje okresowo ponadnormatywne zanieczyszczenia azotanami. Sieć o długości 12,6km została wykonana w 1987 roku. Wodociąg działa bezawaryjnie.
- **wodociąg grupowy KADŁUB**, zaopatrujący w wodę wieś Kadłub z przysiółkami, Grodzisko, Osiek oraz wieś Spórok (gmina Kolonowskie) na bazie ujęcia wody w

Kadłubie. Strefa ochrony bezpośredniej 8–10m dla każdej studni. Nie ustanowiono stref ochrony pośredniej wewnętrznej i zewnętrznej dla ujęcia wody. Wodociąg jest nowy, wykonany 1992 roku, a awarie są sporadyczne.

- **wodociąg grupowy KALINOWICE**, z ujęciem wody w tej wsi, z którego korzystają mieszkańcy wsi Kalinowice, Kalinów, Niwki, Ligota Dolna oraz przysiółek Dolna Lipa. Dla ujęcia wody ustanowiono strefę ochrony bezpośredniej 8-10m dla każdej studni oraz strefę ochrony pośredniej zewnętrznej o promieniu 344m. Woda wykazuje okresowo ponadnormatywne zanieczyszczenia azotanami. Sieć o długości 13,4 km, wykonana 1994 roku, nie stwarza żadnych problemów.
- **wodociąg grupowy ROZMIERKA**, ze zlokalizowanym w niej ujęciem wody, zaopatrujący w wodę mieszkańców wsi Rozmierka i Jędrynie. Dla ujęcia wody ustanowiono : strefę ochrony bezpośredniej wielkości 8-10m dla każdej studni (o pow. 784m²), strefę ochrony pośredniej zewnętrznej w kształcie elipsy o powierzchni 250ha. Sieć o długości 8,3km wykonano w 1965 roku, a mimo to działa bezawaryjnie. Jednak jego część wykonana została z rur azbestowo - cementowych i wymaga wymiany.
- **wodociąg grupowy SUCHA**, z ujęciem wody we wsi Suchej, zaopatrujący w wodę jej mieszkańców oraz wsi Rozmierz. Dla ujęcia wody ustanowiono strefę ochrony bezpośredniej wielkości 8-10m dla każdej studni (łącznie o pow. 1580m²), strefę ochrony pośredniej wewnętrznej obejmującej powierzchnię 5400m² oraz strefę ochrony pośredniej zewnętrznej obejmującej obszar 90ha. Sieć wodociągowa, o długości 10,2km wykonana została w 1976 roku i wykazuje dużą awaryjność.
- **wodociąg grupowy POREBA**, z którego zaopatrywana jest w wodę wieś Ligota Górna, a także wsie gminy Leśnica (Wysoka, Kadłubiec, Góra Św. Anny i część miasta Leśnica). Awaryjność wodociągu jest mała, a woda jest dobrej jakości.
- **wodociąg zbiorowy FARSKA KOLONIA**, z lokalnym ujęciem wody w tym przysiółku miasta, znajdujący się w granicach terenu górniczego kopalni STRZELCE OP. Dla ujęcia wody ustanowiono strefę ochrony bezpośredniej wielkości 8-10m dla każdej studni, strefę ochrony zewnętrznej pośredniej w promieniu 35m. Ujęciu zagraża lej depresyjny kopalni.

Ogólna długość sieci wodociągowej miasta i gminy Strzelce Op. wynosi ok. 178km. Prawie połowa sieci wykonana jest z rur PCV (46%), następne z żeliwa (30%) i rur azbestowo-cementowych (22%). Straty wody na sieci są duże i wynoszą około 29% produkcji. Wiek niektórych odcinków sieci przekracza znacznie normy eksploatacyjne.

Systemy wodociągowe nie posiadają urządzeń do uzdatniania wody, z wyłączeniem ujęcia w Błotnicy Strzeleckiej (gdzie działa instalacja denitryfikacyjna redukująca zawartość azotanów w wodzie). W 2002 roku zużycie wody w gospodarstwach domowych na terenie miasta i gminy Strzelce Opolskie wynosiło 1258,9 dam³, a na jednego mieszkańca 1,17m³/dobę (w mieście 1,29m³/dobę , a na terenach wiejskich 1,05m³/dobę). Od końca ubiegłego wieku zużycie wody w gminie wykazuje tendencje spadkowe (ok. 30%). Docelowe potrzeby gminy Strzelce Op. zostały wyszacowane na podstawie prognoz rozwoju gospodarczego oraz zmian liczby ludności przez Spółkę z o.o. Strzeleckie Wodociągi i Kanalizacja w Strzelcach Op. na max. 10 000 m³/dobę do 2010 roku, a na lata 2010-2015 na max. 12000-13000m³/dobę. Maksymalny rozbiór wody powinien zabezpieczyć dostawę wody w ilości 12 000m³/dobę.

Istniejące źródła wody zaspokajają w pełni potrzeby mieszkańców, a także są w stanie pokryć przyszłe potrzeby, wynikające z rozwoju funkcji gospodarczych i mieszkalnictwa. **Problemem może być dostawa dla nowego odbiorcy (lub grupy odbiorców), wymagającego znacznych dostaw wody. Istniejące zasoby wody pozwalają na zaspokojenie potrzeb poprzez budowę nowych ujęć wody.**

Podstawą wadą istniejącego systemu zaopatrzenia w wodę jest znaczna ilość ujęć wody, obwarowanych obszernymi strefami ochronnymi, wprowadzającymi istotne ograniczenia w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu. Obok licznych stref ochrony pośredniej wewnętrznej i pośredniej zewnętrznej, ustanowionych dla czynnych komunalnych ujęć wody, na obszarze gminy ustanowiono strefy od ujęcia wody w ~~Warmatowicach (strefa ochrony bezpośredniej 8-10m od studni nr 2 o pow. 230m², strefa ochrony pośredniej zewnętrznej w kształcie elipsy o powierzchni 190ha) oraz *) Szczepanku (strefa ochrony bezpośredniej 8-10m dla każdej studni i strefa ochrony pośredniej zewnętrznej w kształcie elipsy o pow. 300ha), a także strefy ochrony pośredniej zewnętrznej od ujęć wody gminy Izbicko tj. od ujęcia wody w Izbicku –Otmicach (obszar o pow. 515ha), Suchodańcu (obszar o pow. 515ha), Poznowicach (obszar o pow. 409ha) i Siedlcu (obszar o pow. 363ha). Obejmują one grunty wsi Sucha, Rozmierz, Rozmierka, Szymiszów oraz Kalinowie, Niwki i Ligota Górna.~~

Na obszarze gminy Strzelce Op. zlokalizowane są także liczne ujęcia przemysłowe i zakładowe, skoncentrowane głównie na terenie miasta. Są to studnie Zakładów Karnych nr 1 i nr 2, szpitala, bazy PKS, dawnego zakładu AGROMET, 3 studnie na terenie dawnej Cementowni STRZELCE OP. oraz Okręgowej Spółdzielni Mleczarskiej. Większa część tych ujęć jest nieczynna lub włączana okazjonalnie. Wykorzystują one nieznaczny procent swych zasobów eksploatacyjnych. Ich łączne zasoby dyspozycyjne przekraczają 10 000m³/dobę. **Studnie te mogą stanowić poważne zaplecze ujęć komunalnych, jako dodatkowe źródło zaopatrzenia w wodę czystą, bardzo dobrej jakości (szczególnie ujęcia Zakładów Karnych i Cementowni).**

Propozycje kompleksowego rozwiązania problemów gospodarki wodnej na obszarze gminy Strzelce Op. zostały zawarte z „Planie strategicznym wykorzystania zasobów wód podziemnych w rejonie Strzelec Op. ”, sporządzonym przez KRUGER A/S , AQUATOR Spółka z o.o. we Wrocławiu w lutym 2002 roku oraz w „Koncepcji zaopatrzenia w wodę do picia miasta i gminy Strzelce Op.” opracowaną przez Katedrę Elektrowni i Systemów Pomiarowych, Wydziału Elektroniki i Automatyki Politechniki Opolskiej. Niekorzystne zmiany jakości wód podziemnych na obszarze gminy Strzelce Op., będące konsekwencją silnej antropopresji i przekształceń środowiska, zmuszają do poszukiwania rozwiązania problemu zaopatrzenia w wodę dobrej jakości poprzez wskazanie obszarów dla lokalizacji nowych ujęć wody, zapewniających w perspektywie wodę bardzo dobrej jakości.

2.2. ODPROWADZENIE ŚCIEKÓW

Na obszarze gminy, poza miastem Strzelce Opolskie (wraz z wsiami położonymi w jego granicach administracyjnych) oraz wsiami Warmatowice (od 2004 roku) i Szczepanek (od 2003 roku), nie ma systemu kanalizacji sanitarnej. Systemem centralnego odbioru i oczyszczania ścieków objętych jest około 87% mieszkańców miasta i ww. wsi. Ogólny stopień skanalizowania gminy jest niski i wynosi 0,53. Długość rozdzielczej sieci kanalizacji sanitarnej wynosi około 22km. W pozostałych wsiach gminy ścieki bytowe są gromadzone w zbiornikach wybieralnych i (teoretycznie) odprowadzane na oczyszczalnię. Na wywóz ścieków komunalnych zezwolenie posiada 8 wyspecjalizowanych firm.

Istniejący na terenach wiejskich gminy system gospodarki ściekowej bez wątpienia należy ocenić jako znaczące opóźnienie rozwoju cywilizacyjnego oraz jedno z ważniejszych zagrożeń dla wód powierzchniowych oraz wód podziemnych GZWP 333, a w mniejszym zakresie GZWP 335 i GZWP 327.

Ścieki z miasta Strzelce Op. oraz wsi Szczepanek i Warmatowice doprowadzane są na Miejską Oczyszczalnię Ścieków zlokalizowaną w Strzelcach Opolskich, na granicy ze wsią Szczepanek. Jest to jedyna oczyszczalnia komunalna na obszarze gminy Strzelce Op.

*) zgodnie z art.21 ustawy z dnia 5 stycznia 2011r. o zmianie ustawy - Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2011r. Nr 32, poz.159) strefy ochronne ujęć wody ustanowione przed dniem 1 stycznia 2002r. wygasły z dniem 31 grudnia 2012r.

Oczyszczalnia zarządzana jest przez spółkę z o.o. Strzeleckie Wodociągi i Kanalizacja, której właścicielem jest Gmina Strzelce.

Miejska oczyszczalnia ścieków to oczyszczalnia mechaniczno-biologiczna z podwyższonym usuwaniem biogenów oraz mechanicznym zagęszczaniem, odwadnianiem i higienizacją osadu, spełniająca wszystkie normy unijne. Ścieki oczyszczone rozprowadzane są na polach filtracyjnych, gdzie zachodzi proces doczyszczania w warstwach piaskowych, i odprowadzanie do ziemi. Jej przepustowość średnia dobową wynosi 10 800 m³/dobę, maksymalna dobową 15 000 m³/dobę, a rzeczywista średniodobowa 6 364 m³/dobę. Sprawność oczyszczania ścieków waha się od 78% do 99% w zależności od okresu i wskaźnika. Przyjęta technologia oczyszczania zapewnia wysoki stopień redukcji zanieczyszczeń, gwarantujący ochronę wód wód głębszych oraz ujęć wody dla miasta Strzelce Op. Średni poziom wykorzystania możliwości przerobczych oczyszczalni wynosi 38%. Miejska oczyszczalnia ścieków to instalacja nowoczesna, do której docelowo mogą być wprowadzone ścieki z całej gminy.

Miejska oczyszczalnia ścieków przyjmuje także do oczyszczenia ścieki ze strzeleckich przedsiębiorstw. Udział ścieków tego pochodzenia jest niski i wynosi ok. 0,05% w ogólnej ilości ścieków oczyszczanych na oczyszczalni.

Budowa geologiczna obszaru generalnie uniemożliwia przyjęcie produkowanych w gminie ścieków bytowo - gospodarczych, których ilość na terenach wiejskich gminy szacuje się na około 2.770 m³/d (1.013.000 m³/rok), bez szkody dla środowiska. **Duża przepuszczalność gruntów stwarza realne zagrożenie dla jakości wód podziemnych GZWP 333**, a także wód powierzchniowych. Potrzeba wyposażenia terenów wiejskich gminy w systemy odbioru i oczyszczania ścieków wzrasta, w związku z pełnym wyposażeniem w urządzenia wodociągowe. **Budowę kanalizacji sanitarnej, szczególnie dla wsi położonych w południowej i centralnej części gminy, należy uznać za priorytetową.**

2.3. ZAOPATRZENIE W CIEPŁO

Z centralnego systemu zaopatrzenia w ciepło korzysta około 67% mieszkańców miasta Strzelce Op. (co stanowi około 38% ogólnej liczby mieszkańców gminy) oraz około 41% całkowitego zapotrzebowania cieplnego (z uwzględnieniem przemysłu), w tym w zakresie centralnego ogrzewania, ciepłej wody użytkowej oraz wentylacji. Na rzecz scentralizowanego systemu cieplnego miasta Strzelce Op. pracuje ciepłownia zlokalizowana w jego zachodniej części, obejmująca:

- kotłownię centralną przy ul. Strzelców Bytomskich 88 o mocy zainstalowanej 58,15 MWt
- sieć cieplną wysokich parametrów (w większości w systemie rur preizolowanych) o dł. 14 km,
- 89 węzłów o łącznej mocy zainstalowanej 37,6 MWt

Ciepłownia Rejonowa K-452 zarządzana przez Zakład Energetyki Ciepłej Strzelce Op., wchodzący w skład Energetyki Ciepłej Opolszczyzny S.A. Zakład prowadzi działalność produkcyjną w zakresie produkcji ciepła na potrzeby ogrzewania. Eksploatuje 1 kotłownię miałową, 2 lokalne kotłownie węglowe oraz 1 kotłownię gazową. Stan urządzeń technicznych ciepłowni jak i ogólny stan sieci ciepłowniczej jest dobry i nie stanowi zagrożenia dla sprawnego przesyłu ciepła. Około 36% rezerw mocy i znaczne rezerwy w systemie umożliwiają podłączanie nowych odbiorców bez konieczności ponoszenia dodatkowych nakładów inwestycyjnych na rozbudowę systemu. Jednak w skali całej gminy ZEC w Strzelcach Op. pokrywa około 27% całkowitego jej zapotrzebowania na ciepło. Stan sieci ciepłowniczej jest dobry, a rezerwy przepustowości rurociągów wynoszą ok. 30% i pozwalają na podłączenie nowych odbiorców przy niewielkich nakładach inwestycyjnych. Ze względu na długi okres eksploatacji rurociągów konieczne są wymiany fragmentów sieci i naprawy

uszkodzonej izolacji. Stan techniczny węzłów ciepłowniczych jest także dobry. Wszystkie węzły wyposażone są w liczniki ciepła, a ok. 60% również w automatykę pogodową.

Do centralnego systemu miasta przyłączone są przede wszystkim wielorodzinne budynki mieszkalne oraz liczne obiekty usługowe. Są to: wielorodzinne osiedle mieszkaniowe przy ul. Łokietka, osiedle "Piastrów", osiedle "Koszary", osiedle położone po południowej i północnej stronie ul. Krakowskiej, obiekty użyteczności publicznej i inne obiekty usługowe, zlokalizowane na terenie śródmieścia, oraz zabudowa mieszkaniowa w rejonie Zakładów Karnych wraz z nim. Do centralnego systemu zaopatrzenia w ciepło nie są podłączone osiedla zabudowy jednorodzinnej i zagrodowej oraz część zakładów przemysłowych. Istniejąca ciepłownia posiada terenową możliwość rozbudowy do ewentualnych przyszłych, większych potrzeb cieplnych, a sieć ciepła umożliwia swobodne podłączenie następnym odbiorców.

Około 30% mieszkańców miasta oraz wszyscy mieszkańcy terenów wiejskich gminy korzystają z indywidualnych źródeł ciepła. Dominuje tutaj ogrzewanie paliwami stałymi (węglem, koksem i drewnem), przy czym w strukturze zużycia paliwa dominują węgiel (90%), a miejscowościach sąsiadujących z obszarami leśnymi - drewno. Ogrzewanie gazem ziemnym możliwe jest jedynie na terenie miasta Strzelce Op., ale praktycznie stosowane jest w ograniczonym zakresie. Z kolei ogrzewanie elektryczne, ze względu na wysokie koszty eksploatacyjne, stosowane jest sporadycznie. Również wykorzystanie odnawialnych źródeł energii (wiatr, promieniowanie słoneczne, energia geotermalna, energia biomasy innej niż drewno) jest znikome (jedynie w ośrodku BARKA w Warmątowicach kocioł wodny opalany jest słomą). Na terenach wiejskich gminy pożądana wydaje się perspektywa realizacji źródeł ciepła dla większego zgrupowania obiektów kubaturowych, czy też wprowadzanie alternatywnych źródeł energii (prąd, gaz, olej i energii odnawialnej) szczególnie we wsiach Kadłub, Szymiszów, Rożniatów, Dziewkowice i Błotnicy Strzeleckiej.

Ogólne zapotrzebowanie na ciepło istniejących odbiorców gminy szacuje się na ok. 120 MWt, w tym dla terenu miasta na około 79MWt (z uwzględnieniem c.w.u. oraz usług przemysłu). Wzrost zapotrzebowania na ciepło spowodowany będzie rozwojem funkcji mieszkaniowych, usługowych i gospodarczych, przy czym powinny mu towarzyszyć działania prowadzące do ograniczenia zużycia ciepła. Wzrost zapotrzebowania mocy cieplnej szacuje się:

- ok. 2,9MWt do 2010 roku dla mieszkalnictwa, w tym 1,6 MWt dla miasta,
- ok. 12 MWt do 2010 roku dla potrzeb przemysłu, w tym ok. 7 MWt dla miasta,
- ok. 9 MWt dla potrzeb usług, w tym ok. 6 MWt dla miasta.

Przewidywany wzrost zapotrzebowania na ciepło na terenie miasta o ok. 15 MWT będzie wymagał docelowego zwiększenia mocy w źródła (tj. zwiększenia mocy ciepłowni centralnej). Istniejąca kotłownia posiada możliwość rozbudowy do ewentualnych przyszłych, większych potrzeb cieplnych miasta, a sieć ciepła umożliwia swobodne podłączenie następnym odbiorców. Istnieje ekonomiczne uzasadnienie podłączenia do sieci cieplnej odbiorców przemysłowych oraz zabudowy mieszkaniowo-usługowej w śródmieściu Strzelce. Zapotrzebowanie na energię cieplną terenów wiejskich gminy może być pokryte z lokalnych kotłowni, a na terenach zgazyfikowanych, przez kotłownie gazowe, na pozostałych przez kotłownie olejowe.

2.4. ZAOPATRZENIE W GAZ

Przez teren miasta i gminy Strzelce Op. przebiegają gazociągi wysokiego ciśnienia wchodzące w skład polskiego systemu gazowniczego :

- Zdieszowice – Blachowania – odgałęzienie do SRP Strzelce Op. (DN 250 PN 1,6 MPa),
- Zdieszowice (K-Koźle) - Tworzeń (DN 500 PN 4,0MPa).

Gaz ziemny wysokometanowy jest rozprowadzany na terenie miasta z gazociągu wysokiego ciśnienia relacji Leśnica – Strzelce Op. siecią średniego i niskiego ciśnienia, poprzez stacje redukcyjne położone przy ul. Fabrycznej (I i II stopnia), ul. Gogolińskiej (II stopnia) oraz Mickiewicza (II stopnia). Stan techniczny stacji redukcyjnych jest dobry i bardzo dobry, a ich rezerwa przepustowości (od 30 do 50%) i dogodna lokalizacja umożliwia swobodne zaspokojenie obecnych i przyszłych potrzeb mieszkalnych i gospodarczych miasta. Obecnie stopień gazyfikacji miasta wynosi 83,4%. Jednak zużycie gazu przypadające na odbiorcę wykazuje, że gaz wykorzystywany jest głównie na cele kuchenne i ogrzania wody. System gazowniczy obejmuje ok. 60% powierzchni zabudowanej miasta Strzelce Opolskie i spełnia swoje zadania w zakresie zaopatrzenia dostaw gazu. Na terenach wiejskich gminy brak jest dostępu do sieci gazu przewodowego, a jedynie 30% gospodarstw korzysta z gazu w butlach.

Przebiegający wzdłuż południowej granicy gminy gazociąg wysokiego ciśnienia (**DN500 PN ~~CN~~** 4,0 MPa) relacji Zdzieszowice - Huta Katowice umożliwia, po modernizacji, gazyfikację terenów wsi Warmątowice, Błotnica Strzelecka i Płużnica Wielka oraz południowej części miasta, a także wsi Szymiszów, Rożniątów, Szczepanek i Dziewkowice. W pozostałych wsiach gminy w dalszym ciągu ich mieszkańcy będą korzystać z gazu bezprzewodowego.

2.5. ZAOPATRZENIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ

2.5.1. Sieci najwyższych napięć

Przez teren gminy Strzelce Op. przebiegają tranzytowo następujące linie wysokiego napięcia.:

- dwutorowa linia 110kV relacji Blachownia (Kędzierzyn-Koźle) – Strzelce Opolskie – Ozimek,
- jednotorowa linia 110 kV relacji Ozimek - Cementownia Strzelce Op.,
- jednotorowa linia 110kV relacji Cementownia - Strzelce Op.

Na terenie gminy Strzelce Op. brak jest linii wysokiego napięcia 400 i 220 kV. Nie planuje się także żadnych inwestycji w tym zakresie.

W stosunku do istniejących linii 110 kV nie przewiduje się żadnych zmian w przebiegu i konfiguracji, ~~ani także budowy nowych linii 110 kV.~~ **W związku z planowanym utworzeniem Strzeleckiego Parku Przemysłowego, do jego zasilania przewiduje się utworzenie GPZ Warmątowice wraz z doprowadzeniem do niego dwutorowej linii zasilającej 110 kV.** Ponadto dwie linie napowietrzne 30 kV zasilają podstawcję trakcyjną PKP w Gogolinie. Wyprowadzone są one z GPZ STRZELCE OP.

2.5.2. Źródła zasilania gminy i sieci średniego napięcia

System energetyczny na obszarze gminy Strzelce Op. zasilany jest z dwutorowej napowietrznej linii elektroenergetycznej 110kV relacji Blachownia – GPZ Strzelce Opolskie – Ozimek oraz Blachownia – Cementownia Strzelce Op. – Ozimek.

Odbiorcy energii elektrycznej analizowanego obszaru zasilani są podstawowo za pośrednictwem trzech GPZ w Strzelcach Opolskich tj.:

- GPZ 110/30/15kV przy ul. Opolskiej
- GPZ 110/15 kV PIASTÓW przy ul. Gogolińskiej
- GPZ 110/15KV CEMENTOWNIA .

Rezerwa w GPZ w Strzelcach Opolskich – po wybudowaniu GPZ na ul. Gogolińskiej - w zakresie mocy czynnej po stronie 15 kV dochodzi do 100%. Z GPZ wyprowadzone są ciągi liniowe 15 kV zasilające wszystkich odbiorców na terenie gminy. Jedynie teren dawnej Cementowni Strzelce Op. zasilany jest z własnej stacji 110/6 kV, zlokalizowanej na jej terenie. Obie stacje włączone są przelotowo do linii 110 kV relacji Blachownia - Strzelce Op.

Struktura sieci 15 kV na terenie miasta ukształtowana w układzie pętlowym stwarza możliwości awaryjnego drugostronnego zasilania odbiorców. Sieć na terenie miasta jest w przeważającej części kablowa, a na terenach wiejskich gminy napowietrzna. Stan sieci niskich i średnich napięć jest generalnie dobry, a awaryjność niewielka. Średnie obciążenie stacji transformatorowych SN/nn na terenie miasta wynosi ok. 51% mocy znamionowej, a na terenie gminy ok. 49%, i wskazuje na możliwość zaspokojenia ewentualnego wzrostu zapotrzebowania na energię elektryczną w dłuższej perspektywie czasowej. System zasilania w energię elektryczną w chwili obecnej zapewnia zaspokojenie potrzeb na zadowalającym poziomie mieszkańcom miasta i terenów wiejskich gminy.

Zapotrzebowanie mocy szczytowej istniejących odbiorców z terenów wiejskich gminy szacuje się na ok. 2200 kW do 2010 roku i 822 kW więcej po roku 2010, a dla terenu miasta na około 3900 kW do 2010 roku i 10720 kW po roku 2010. Na znaczący wzrost poziomu zapotrzebowania na energię elektryczną docelowo wpływ może mieć zakładany w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego :

- dalszy rozwój funkcji mieszkaniowych, usługowych i gospodarczych
- rozwój funkcji rekreacyjno – wypoczynkowej

Dodatkowe odbiory, związane z ewentualnym rozwojem terenów wiejskich gminy, a także miasta, będą się musiały wiązać z realizacją nowych stacji transformatorowych (włączanych w istniejące ciągi) dla wybranych terenów rozwojowych.

2.6. TELEKOMUNIKACJA

W roku 2002 było w gminie Strzelce Op. 8404 abonentów telefonii przewodowej, w tym na terenie miasta 6228, a na terenach wiejskich gminy 2176 abonentów. Średnio na 1000 mieszkańców gminy przypadało 237,8 stacjonarnego aparatu telefonicznego, przy czym wskaźnik ten na terenach wiejskich gminy wynosił zaledwie 160,5ap./1000 mieszkańców, a na terenie miasta był prawie dwukrotnie większy i wynosił 294,5 ap./1000M. Wskaźnik ten jest wyższy niż średni wskaźnik powiatu strzeleckiego (189,3 ap./1000M) oraz wskaźnik województwa, kształtujący się na poziomie 226,1ap./1000M (przy czym na terenach wiejskich województwa wynosi on 176,9 ap./1000, a na terenach miejskich 315,4 ap./1000 mieszkańcy miast), tak więc standardy obsługi mieszkańców gminy należy ocenić wysoko.

Telefonię przewodową wspomaga, a nawet zastępuje, telefonia komórkowa. Stacje bazowe telefonii komórkowej usytuowane są na gruntach wsi Błotnica Strzelecka, Roźniatów, Rozmierz i Kadłub oraz w mieście Strzelce Op. Poprawa funkcjonowania telefonii komórkowej będzie wymagać dogęszczenia siatki lokalizacji anten nadawczych, przy czym nowe lokalizacje powinny uwzględniać ochronę krajobrazu kulturowo-przyrodniczego Parku Krajobrazowego Góra Św. Anny i jego otuliny oraz projektowane Parku Krajobrazowego DOLINA MAŁEJ PANWI.

Nowoczesna sieć telekomunikacyjna, w tym telefonii komórkowej, zapewnia wysoki standard usług telefonicznych.

2.7. GOSPODARKA ODPADAMI STAŁYMI

Na obszarze gminy Strzelce Op. powstają odpady komunalne z gospodarstw domowych oraz odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych, pochodzące od innych producentów odpadów, a także odpady niebezpieczne. Szacunkowo w 2003 roku na terenie miasta i gminy wytworzono około 11703 Mg odpadów komunalnych, co daje 345 kg/M/rok. Największy udział w ilości odpadów miało miasto Strzelce Op., które wytwarza ok. 64% odpadów komunalnych.

TABELA 35

GMINA STRZELCE OP. – szacunkowa masa poszczególnych strumieni odpadów

LP.	STRUMIEŃ ODPADÓW	UDZIAŁ ODPADÓW [%]		UDZIAŁ POSZCZEGÓLNYCH GRUP ODPADÓW [%]	
		Miasto	WIEŚ	MIASTO	WIEŚ
1	Domowe odpady organiczne	86	14	21,27	9,91
2	Odpady zielone	79	21	2,43	1,87
3	Papier i tektura	80	20	6,75	4,77
4	Opakowania z papieru i tektury	80	20	9,79	6,92
5	Opakowania wielomateriałowe	80	20	1,10	0,78
6	Tworzywa sztuczne nieopakowaniowe	78	22	11,38	9,43
7	Opakowania z tworzyw sztucznych	78	22	3,66	3,04
8	Tekstylia	80	20	2,85	2,09
9	Szkło nieopakowaniowe	75	25	0,47	0,45
10	Opakowania ze szkła	70	30	6,63	8,21
11	Metale	81	19	3,02	2,04
12	Opakowania z blach stalowej	81	19	1,08	0,73
13	Opakowania z aluminium	81	19	0,31	0,21
14	Odpady mineralne	62	38	3,37	5,94
15	Drobna frakcja popiołowa	64	36	11,01	18,06
16	Odpady wielkogabarytowe	67	33	4,72	6,73
17	Odpady budowlane	60	40	9,43	17,94
18	Odpady niebezpieczne	69	31	0,71	0,90
	OGÓŁEM	74	26	100,0	100,0

Źródło – PGO miasta i gminy Strzelce Op. – opracowanie własne M.O.

Odbiorem i wywozem odpadów zajmuje się sześć jednostek gospodarczych. Są to:

- RETMANN PLUS Spółka z o.o. z Gliwic,
- RETMAN OPOLE Spółka z o.o. w Opolu,
- Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe ORZEŁ z Kalinowic,
- Przedsiębiorstwo SITA z Częstochowy,
- ALTVETER SULO Polska Spółka z o.o. – oddział w Krapkowicach,
- Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych i Mieszkaniowych w Strzelcach Op.

Odpady gromadzone są przejściowo w pojemnikach, a na terenie miasta również w kontenerach KP-7. Większość odpadów komunalnych z terenu miasta i gminy Strzelce Op. unieszkodliwiana poprzez składowanie. Od 1998 roku wprowadzono na obszarze gminy selektywną zbiórkę odpadów komunalnych w postaci szkła i makulatury, a od 2002r. prowadzona jest także selektywna zbiórka odpadów z tworzyw sztucznych. Mieszkańcy Domu Pomocy Społecznej w Kadłubie, w ramach rewalidacji, odbierają odpady i zajmują się ich wstępną segregacją na poszczególne frakcje. Wysegregowane poszczególne frakcje odpadów są prasowane i przekazywane do dalszego przetwarzania. Zbiórka selektywna obejmuje tylko około 2% odpadów wytworzonych na obszarze gminy. Część odpadów stanowiących surowce wtórne zbieranych jest także przez mieszkańców indywidualnie i oddawanych do punktów skupu.

Gminę obsługuje jedno składowisko odpadów komunalnych, zlokalizowane na gruntach wsi Szymiszów ul. Dworcowa. Właścicielem składowiska jest gmina Strzelce Op., a jego obsługę zapewnia Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych i Mieszkaniowych Sp. z o.o. ze Strzelec Op. Od 2002 roku na składowisko przyjmowane są także odpady z gminy Jemielnica. W roku 2003 na składowisko trafiło 8 870 Mg odpadów, w tym 1 764 Mg z terenu gminy Jemielnica. Powierzchnia użytkowa składowiska wynosi 20,3ha, a jego pojemność ok. 258 tys. m³. Obecnie eksploatowana jest I kwarta składowiska o pojemności ok. 153 tys. m³, a rezerwowa kwarta II posiada pojemność ok. 105 tys. m³. Obecnie składowisko wykorzystane jest w około 31% swojej pojemności. Prognozuje się, że zamknięcie składowiska nastąpi po 2016 roku. Składowisko wyposażone jest w urządzenia obsługi oraz zabezpieczenia środowiska przyrodniczego przed jego oddziaływaniem. Zabezpieczenia spełniają wymagania obowiązujących przepisów w tym zakresie. Na składowisku znajdują się ponadto trzy boksy na wysegregowane odpady oraz wiata z prasą do tworzyw sztucznych.

Na obszarze gminy Strzelce Op. stwierdzono także występowanie miejsc niekontrolowanego składowania odpadów tzw. „dzikie wysypiska”. Miejsca takie zlokalizowane są w zagłębieniach terenu, także w lasach i dolinach rzek. Szacunkowo bezpośrednio do środowiska, w sposób niekontrolowany, trafia około 700Mg odpadów. Generalnie dzikie wysypiska likwidowane są na bieżąco.

Na terenie miasta i gminy Strzelce Op., jak i powiatu strzeleckiego, nie funkcjonują składowiska odpadów powstających w zakładach produkcyjnych (odpadów przemysłowych). Z kolei odpady medyczne i weterynaryjne są gromadzone w odpowiednich pojemnikach, a następnie przekazywane firmom posiadającym stosowne decyzje. Prawdopodobnie część odpadów weterynaryjnych trafia na składowisko komunalne. Ponadto na terenie gminy znajdują się dwa „auto-złomy”, które łącznie mogą przyjąć ok. 150 szt. wyeksploatowanych samochodów przeznaczonych do likwidacji. Generalnie jednak problem prowadzenia racjonalnej gospodarki odpadami pochodzącymi z eksploatacji, demontażu i złomowania pojazdów, na terenie gminy nie został rozwiązany. Zbiórką zużytych akumulatorów i baterii na obszarze gminy zajmuje się :

- OPOLZŁOM spółka jawna – punkt skupu akumulatorów w Dziewkowicach,
- KAMIL-TRANS – punkt skupu w Strzelcach Op.,
- Sklepy prowadzące sprzedaż akumulatorów na terenie miasta Strzelce Op.

Odpady azbestowe unieszkodliwia się poprzez składowania poza granicami obszaru gminy Strzelce Op.

Prognozy ilości wytworzonych odpadów komunalnych w mieście i gminie Strzelce Op. przewidują wzrost ilości odpadów z obecnego poziomu ok. 12 500Mg/rok do poziomu ok. 16 000Mg/rok co oznacza, że ilość odpadów wyprodukowanych przez jednego mieszkańca wzrośnie z poziomu 370Mg/rok do ok. 475Mg/rok. Wpływ na ilość odpadów wytwarzanych na obszarze gminy będzie mieć:

- pozytywna tendencja do wdrażania nowych technologii mało- i bezodpadowych z zakładach produkcyjnych, rzemieślniczych i usługowych oraz budowę instalacji służących odzyskowi i unieszkodliwianiu odpadów w zakładach istniejących, które w perspektywie kilkunastu lat przyczyni się do spadku ilości wytwarzanych odpadów przemysłowych,
- wzrost długości życia ludności, który wpłynie na zwiększenie zapotrzebowania na usługi medyczne, a w konsekwencji zwiększenie ilości odpadów medycznych,
- lawinowy wzrost ilości złomowanych samochodów, zużytych opon, olei odpadowych, akumulatorów i baterii, spowodowany wiekiem tych środków komunikacyjnych oraz wzrostem ruchu samochodowego,
- usuwanie wyrobów azbestowo-cementowych przez okres ok. 30 lat, stanowiący okres graniczny ich bezpiecznego użytkowania,

- postęp technologiczny, powodujący szybkie „starzenie” się i złomowanie urządzeń elektrycznych i elektronicznych (głównie komputerów i sprzętu gospodarstwa domowego).

W odmiennych realiach funkcjonowania gospodarki, także gospodarkę odpadami należy poddać transformacji. Bez docelowych, gruntownych zmian w głównych założeniach, technologii, kierunkach utylizacji, a także zmian w świadomości społecznej, nie będzie możliwe sprostowanie narastającym problemom. Budowa gminnych składowisk odpadów uznana jest bowiem za najgorszy wariant z punktu widzenia ich organizacji i finansowania.

CZĘŚĆ 2

KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY STRZELCE OPOLSKIE

ROZDZIAŁ VI
KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO I ZASADY
POLITYKI PRZESTRZENNEJ

1. SYNTEZA USTALEŃ STUDIUM

1.1. UWARUNKOWANIA SPRZYJAJĄCE I OGRANICZAJĄCE ROZWÓJ GMINY

Analiza uwarunkowań rozwoju gminy Strzelce Opolskie wykazała następujące mocne i słabe strony obszaru, decydujące o możliwościach, szansach i ograniczeniach rozwoju przestrzennego:

TABELA 36
GMINA STRZELCE OP. – SZANSE I OGRANICZENIA ROZWOJU

ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE	
SZANSE ROZWOJU	OGRANICZENIA ROZWOJU
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Duże, udokumentowane zasoby wapienia, umożliwiające rozwój przemysłu cementowo – wapienniczego. ▪ Bardzo duże i z reguły dobrej jakości zasoby wód podziemnych, znacznie przekraczające potrzeby gminy (GZWP nr 333 i GZWP 335 – pełniący funkcje strategiczne dla zaopatrzenia w wodę województwa opolskiego), pozwalające w pełni zaspokoić obecne i przyszłe potrzeby obszaru (w tym przemysłu wodochłonnego) . ▪ Generalnie dobre warunki geologiczno – inżynierskie dla rozwoju budownictwa, szczególnie w centralnej i północnej części obszaru. ▪ Stosunkowo dobry stan wód powierzchniowych rzeki Jemielnicy (II klasa czystości z wyjątkiem BZT5 i incydentalnie Miano Coli kl. III). ▪ W centralnej i południowej części obszaru korzystne warunki dla rozwoju produkcji roślinnej (wysoka jakość gleb), a północnej części obszaru do rozwoju produkcji zwierzęcej (duża odporność środowiska na zanieczyszczenia pochodzące z rolnictwa oraz duży udział użytków zielonych). ▪ Korzystne warunki klimatyczne dla produkcji rolnej, osadnictwa oraz rozwoju rekreacji i turystyki, szczególnie w centralnej i południowej części obszaru. ▪ Wysokie walory przyrody ożywionej, głównie północnej i południowo – zachodniej części obszaru, pełniące istotne funkcje w systemie ekologicznym rejonu, potwierdzone projektowanym obszarem NATURA 2000 Góry Św. Anny oraz Dolina Małej Panwi. ▪ Bogate i różnorodne ekosystemy leśne i nieleśne, szczególnie północnej i południowo – zachodniej części obszaru, stanowiące bazę do rozwoju rekreacji i turystyki. ▪ Duże walory krajobrazu przyrodniczego, potwierdzone ustanowieniem Parku Krajobrazowego Góry św. Anny oraz Obszaru Chronionego Krajobrazu Lasów Stobrawsko – 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Usytuowanie udokumentowanych złóż wapieni względem terenów osadniczych, w tym szczególnie miasta Strzelce Op., stanowi barierę przestrzenną rozwoju. ▪ Położenie złóż na terenie najwyższej ochrony GZWP nr 333 komplikujące ich eksploatację i zwiększa zagrożenia dla zasobów i jakości wód podziemnych (zagrożenia zanieczyszczeniem wód ujęć komunalnych oraz wód podziemnych, uszczuplenie zasobów warstw wodonośnych oraz zmiany kierunków przepływu wód GZWP, zmiany stosunków wodnych w rejonie leja depresyjnego kopalni oraz przekształcenia powierzchni ziemi). ▪ Położenie obszaru gminy na Obszarze Najwyższej Ochrony (ONO) GZWP nr 333 oraz Obszarze Wysokiej Ochrony (OWO) GZWP nr 335, na których użytkowanie terenów ma wpływ na kształtowanie się wielkości i jakości zasobów wód podziemnych. ▪ Niska odporność naturalna Głównych Zbiorników Wód Podziemnych Polski , w tym szczególnie GZWP nr 333, na zanieczyszczenia pochodzące z powierzchni ziemi – szczególnie środkowej, południowej i południowo-zachodniej części obszaru, na którym kumuluje się osadnictwo i przemysł (niekorzystna budowa geologiczna charakteryzująca się dobrą przepuszczalnością gruntów). ▪ Ukształtowanie powierzchni ziemi południowej części obszaru, sprzyjające powstawaniu zjawiska erozji. ▪ Nierównomierna i uboga sieć rzeczna, warunkująca procesy zagospodarowania przestrzennego oraz możliwości rozwoju infrastruktury technicznej, szczególnie w centralnej i południowo-zachodniej części gminy. ▪ Strategiczna funkcja doliny rzeki Jemielnicy, Suchej i Rozmierz w zakresie ochrony jakościowych i ilościowych zasobów wód podziemnych dla zaopatrzenia województwa opolskiego i miasta OPOLA.

<p>Turawskich, a także projektowanym Parkiem Krajobrazowym Dolina Małej Panwi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Niska przydatność gleb dla rolnictwa, szczególnie w centralnej i północnej części obszaru, uniemożliwiająca intensywny rozwój produkcji roślinnej. ▪ Dominujące kompleksy leśne wodochronne ograniczające możliwość rozwoju turystyki i rekreacji. ▪ Silne przekształcenie środowiska przyrodniczego, wysoka antropopresja i liczne zagrożenia ze strony gospodarki i osadnictwa dla środowiska na obszarze centralnej i południowo-zachodniej części gminy. ▪ Zły stan sanitarny atmosfery oraz liczne zagrożenia hałasem, warunkujące rozwój i standardy zamieszkiwania terenu.
--	--

POTENCJAŁ SPOŁECZNY	
SZANSE ROZWOJU	OGRANICZENIA ROZWOJU
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Duża i zwiększająca się liczba ludności w wieku produkcyjnym na terenie miasta oraz wysoka aktywność zawodowa mieszkańców. ▪ Stabilizacja przyrostu naturalnego na terenie miasta – nieznaczny wzrost liczby urodzeń, przybliżający się do prostej zastępowalności pokoleń. ▪ Zwiększający się poziom wykształcenia ludności miasta. ▪ Wysoki udział ludności pochodzenia miejscowego (śląskiej), szczególnie na terenach wiejskiej gminy. ▪ Silne powiązania rodzinne z zagranicą ludności wsi oraz dwujęzyczność dużej części jej mieszkańców. ▪ Gospodarność ludności związana z tradycyjnym „śląskim” wzorcem życia, szczególnie we wsiach gminy. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Utrzymujący się stały spadek liczby ludności, zarówno w mieście jak i na terenach wiejskich gminy. ▪ Niekorzystne zmiany w strukturze wieku ludności – spadek udziału grupy przedprodukcyjnej oraz zaawansowany proces starzenia się ludności, szczególnie na terenach wiejskich gminy. ▪ Spadek zawieranych małżeństw, spadek dzietności kobiet oraz przyrost naturalny na poziomie nie gwarantującym prostej zastępowalności pokoleń, szczególnie na terenach wiejskich gminy. ▪ Wzrost ogólnej umieralności ludności miasta oraz nadumieralność mężczyzn. ▪ Znaczne deformacje w strukturze płci (głównie na terenach wiejskich gminy) – defeminizacja w grupie wiekowej 25-39 lat oraz feminizacja w grupie wiekowej powyżej lat 60 (257 K /100M). ▪ Niski poziom wykształcenia ludności na terenach wiejskich gminy, w tym szczególnie ludności pracującej w rolnictwie. ▪ Nadmierny odpływ migracyjny, głównie ludzi młodych i wykształconych (grup wiekowych decydujących o reprodukcji ludności i rynku pracy), związany przede wszystkim z migracją zarobkową. ▪ Wysoki poziom emigracji czasowej wykwalifikowanej siły roboczej.

GOSPODARKA I RYNEK PRACY	
SZANSE ROZWOJU	OGRANICZENIA ROZWOJU
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wyraźne predyspozycje przyrodnicze obszaru gminy do rozwoju produkcji roślinnej w południowej części, produkcji zwierzęcej w północnej części, osadnictwa i różnorodnych form działalności gospodarczej w części centralnej, oraz rozwoju turystyki i rekreacji w części południowo-zachodniej i północnej. ▪ Tradycyjny wysoki poziom kultury rolnej. ▪ Znaczny rozwój przemysłu rolno - spożywczego, dostosowanego do produkcji towarowej w gminie, oraz dobry poziom obsługi rolnictwa (zaopatrzenia i zbytu). ▪ Duży udział lasów gospodarczych (82%) przydatnych dla prowadzenia gospodarki leśnej i stanowiących bazę surowcową dla przetwórstwa drzewnego. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zagrożenia ze strony gospodarki rolnej, osadnictwa i przemysłu dla zasobów i jakości środowiska, w tym szczególnie GZWP nr 333. ▪ Średnio korzystne warunki dla rozwoju rolnictwa (średnia jakość gleb, niski wskaźnik agroklimatu, niski poziom warunków agroekologicznych). ▪ Niska średnia powierzchnia indywidualnego gospodarstwa rolnego (9,8ha) oraz niewielki udział gospodarstw o powierzchni powyżej 10h w strukturze gospodarstw rolnych (14,3%). ▪ Ograniczenia w swobodzie inwestowania, w tym szczególnie lokalizacji przemysłu, na terenach położonych w granicach GZWP 333 oraz Parku Krajobrazowego Góry Św. Anny i jego otuliny, a także w granicach Chronionego Krajobrazu Borów Stobrowsko – Turawskich (projektowanych

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dobre wyposażenie miasta w bazę noclegową i urządzenia rekreacji i wypoczynku, umożliwiające rozwój turystyki i rekreacji. ▪ Powstanie sztucznego zbiornika wodnego w ramach rekultywacji wyrobiska poeksploatacyjnego kopalni STRZELCE Op., umożliwiającego docelowo rozwój turystyki i rekreacji. ▪ Duże zasoby wody dobrej jakości dla rozwoju przemysłu (także wodochłonnego) oraz dogodnie położenie obszaru w systemie transportowo – drogowym kraju oraz bliskość aglomeracji miejskich, stanowiących potencjalne rynki zbytu . ▪ Miasto Strzelce Op. oraz południowa i centralna część gminy położone są w zasięgu oddziaływania paneuropejskiego korytarza transportowego, w skład którego wchodzi autostrada A4 i droga krajowa nr 94 (oraz magistralna linia kolejowa nr 132), mogącego stymulować rozwój gospodarczy obszaru. Bezpośrednie powiązania miasta Strzelce Op. z autostradą zapewnia droga krajowa nr 88 w węźle NOGOWCZYCE oraz droga wojewódzka nr 426 w węźle OLSZOWA. ▪ Silny i wielobranżowy rynek pracy, wyróżniający się znaczną ilością i różnorodnością miejsc pracy, gwarantujący także miejsca pracy ludziom z niskim wykształceniem - osłabienie powiązań lokalnego rynku pracy z rynkiem pracy Górnego Śląska. ▪ Wysoki udział ludności utrzymującej się ze źródeł pozarolniczych zarówno w mieście jak i we wsiach gminy. ▪ Duża aktywność gospodarcza ludności w sferze prywatnej przedsiębiorczości, szczególnie miasta i wsi środkowej części gminy (duża ilość i różnorodność podmiotów gospodarczych). ▪ Niskie koszty przeznaczania gruntów rolnych na cele budowlane, szczególnie w centralnej i północnej części gminy. ▪ Niski poziom bezrobocia, wiążący się niewątpliwie z faktem dużej zagranicznej emigracji czasowej . ▪ Wysoki poziom uzbrojenia technicznego miasta. 	<ul style="list-style-type: none"> obszarach NATURA 2000). ▪ Duży stopień degradacji środowiska przyrodniczego (w tym szczególnie powierzchni ziemi) centralnej części gminy. ▪ Niezadawalający poziom uzbrojenia technicznego terenu gminy – brak systemów kanalizacji sanitarnej. ▪ Niska sprawność systemów komunikacyjnych, szczególnie drogowych. ▪ Siła robocza o niskim wykształceniu – niższym niż średnia w województwie.
--	---

OSADNICTWO I INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA	
SZANSE ROZWOJU	OGRANICZENIA ROZWOJU
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Niski poziom samodzielności zamieszkiwania, szczególnie na terenach wiejskich gminy oraz wysoki poziom zapotrzebowania na mieszkania w mieście, w na mieszkania komunalne, wynikające ze zubożenia ludności. ▪ Miasto – prężny ośrodek administracji rządowej i samorządowej, o rozbudowanych usługach dla zespołu gmin . ▪ Wzrost ruchu budowlanego w ostatnich latach w zakresie budownictwa mieszkaniowego na terenie miasta i gminy. ▪ Prawidłowa struktura przestrzenna przedszkoli . ▪ Prawidłowa struktura przestrzenna oraz dobre wyposażenie obszaru w obiekty szkolnictwa podstawowego, gimnazjalnego i ponadpodstawowego. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Niskie standardy zamieszkiwania terenu miasta (najniższe w powiecie oraz województwie) wyrażone wskaźnikiem m² pow. uż/1osobę, ilości izb/mieszkanie i średnią pow. użytkową mieszkania. ▪ Znaczący spadek oddawanych mieszkań do użytku oraz długi okres ich realizacji . ▪ Niski poziom zaspokojenia potrzeb w zakresie wychowania przedszkolnego, charakteryzujący się wskaźnikiem miejsc w przedszkolach 45-50% dla grupy wiekowej 3-6lat - deficyt miejsc w przedszkolach na terenie miasta. ▪ Zły stan techniczny licznych obiektów zabytkowych, szczególnie na terenach wiejskich gminy. ▪ Niska jakość estetyczna przestrzeni publicznych

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Łatwy dostęp do centrów szkolnictwa wyższego Opola, Wrocławia, Krakowa i Gliwic. ▪ Wysoki poziom wyposażenia i opieki medycznej, a także opieki społecznej nad ludźmi starszymi i niepełnosprawnymi. ▪ Dobre standardy wyposażenia obszaru w urzędzenia kultury i szeroko prowadzona działalność kulturalna. ▪ Wysoki poziom wyposażenia obszaru w placówki handlowe, w tym szczególnie wysokie standardy obsługi mieszkańców miasta. ▪ Duża ilość i różnorodność usług rzemiosła bytowego i produkcyjnego. ▪ Wysoki poziom ładu funkcjonalno -przestrzennego terenu miasta, a także terenów wiejskich gminy. ▪ Duże i różnorodne zasoby dziedzictwa kulturowego, wyrażające się ilością obiektów zabytkowych, historycznych elementów zagospodarowania przestrzennego oraz unikalnych układów przestrzennych urbanistycznych i ruralistycznych. ▪ Wysoka jakość krajobrazu kulturowego, szczególnie zachowanych zabytkowych zespołów urbanistycznych i ruralistycznych.. 	<p>miasta i terenów wiejskich gminy.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Struktury osadnicze nie zawsze sprawnie funkcjonujące, nie zachowujące ciągłości rozwoju, harmonii i ładu przestrzenni.
--	--

KOMUNIKACJA I INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	
SZANSE ROZWOJU	OGRANICZENIA ROZWOJU
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Istniejące powiązania komunikacyjne drogowe i kolejowe gminy zapewniają dostęp do międzynarodowych portów lotniczych we WROCŁAWIU (ok. 120km.) i KRAKOWIE - BALICE (ok. 130km), a także do planowanego cywilnego portu lotniczego w KAMIENIU ŚLĄSKIM (gm. Gogolin). ▪ Poprzez drogi wojewódzkie gmina posiada dostęp do najbliższego portu rzeczno w KOŻLU, będącego składnikiem WEŻŁA TRANSPORTOWEGO, zapewniającego powiązania transportowe z krajami Europy Północnej, Zachodniej i Wschodniej. ▪ Magistrała kolejowa nr 132 zapewnia miastu i gminie powiązania w kierunku wschodnim z przez Katowice-Kraków z Ukrainą, oraz w kierunku zachodnim przez Wrocław –Zieloną Górę z Berlinem, a poprzez Legnicę z Lipskiem, Frankfurtem i Paryżem, a także z sąsiednimi miastami wojewódzkimi. ▪ Pierwszorzędna linia kolejowa nr 175 zapewnia miastu i gminie powiązania regionalne z węzłem kolejowym Fosowskie, Kluczbork oraz Kędzierzynom-Koźle, a także z Leśnicą i Górą Św. Anny, stanowiącą ponadlokalny ośrodek kultu religijnego. ▪ Gmina położona jest w zasięgu oddziaływania paneuropejskiego korytarza transportowego i posiada łatwy dostęp do autostrady A4 i drogi krajowej nr 94. Bezpośrednie powiązania miasta Strzelce Op. z autostradą zapewnia droga krajowa nr 88 w węźle NOGOWCZYCE oraz droga wojewódzka nr 426 w węźle OLSZOWA. ▪ Dobra gęstość dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych, zapewniających powiązania zewnętrzne i wewnętrzne, transportowe i pasażerskie z sąsiednimi ośrodkami miejskimi i 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zamknięcie funkcjonowania dla ruchu towarowego i osobowego linii kolejowej nr 175 na odcinkach Strzelce – Leśnica i Strzelce Op. – Fosowskie – Kluczbork, istotnie wpływające na możliwości rozwoju regionalnego ruchu turystyczno-rekreacyjnego. ▪ Mało sprawne drogowe powiązania komunikacyjne – brak wygodnych przejść przez tereny zabudowane miasta i wsi oraz niezadowalająca jakość i parametry dróg. ▪ Niewydolny i niedorozwinięty układ komunikacyjny miasta, przyczyniający się do całkowitego paraliżu ruchu w sytuacjach wzrostu jego natężenia, w tym szczególnie spowodowanych awariami na autostradzie A4. ▪ Małe powiązania turystyczno-rekreacyjne obszaru gminy z terenami sąsiednimi, w tym szczególnie z obszarem krajobrazu kulturowego Doliny Małej Panwi oraz Leśnicą i Górą Św. Anny oraz Krasiejowem (cmentarzyskiem dinozaurów). ▪ Duże rozdrobnienie ujęć wody, obwarowanych obszernymi strefami ochronnymi oraz pogarszająca się jakość ujmowanej wody. ▪ Brak wyposażenia terenów wiejskich gminy w centralne systemy odbioru i oczyszczania ścieków, ograniczające możliwości rozwoju ich funkcji pozarolniczych.

<p>przemysłowymi.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Dobrze rozwinięta i w sprawna sieć wodociągowa o dużych i niewykorzystanych możliwościach dostawy wody. ▪ Poprawne wyposażenie miasta w sieć kanalizacji sanitarnej oraz nowoczesna oczyszczalnia ścieków. ▪ Sprawny system zaopatrzenia w energię elektryczną obszaru, umożliwiający pełne zaspokojenie potrzeb. ▪ Rozwinięta i sprawna technicznie miejska sieć ciepłownicza oraz ciepłownia, o niewykorzystanych możliwościach produkcyjnych. ▪ Wyposażenie terenu miasta w sieć gazową oraz potencjalne możliwości zaopatrzenia w gaz terenów wiejskich południowej części gminy. ▪ Wysoki poziom zaspokojenia potrzeb telekomunikacyjnych mieszkańców gminy. ▪ Uporządkowana gospodarka odpadami komunalnymi oraz możliwość powiększenia składowiska. 	
--	--

Opracowanie własne – M.O.

1.2. IDENTYFIKACJA KONFLIKTÓW ROZWOJU – PROBLEMY WYMAGAJĄCE ROZWIĄZANIA

Ustala się hierarchię problemów (konfliktów) rozwoju gminy Strzelce Op., wymagających rozwiązania:

- **W SFERZE EKOLOGICZNEJ - POSTĘPUJĄCA DEGRADACJA I WZROST ZAGROZEŃ DLA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO, A DALSZY ROZWÓJ OSADNICTWA I GOSPODARKI:**
  - dalsze pogarszanie się stanu środowiska przyrodniczego, skutkujące nieodwracalnymi zmianami w jego zasobach i **jakości (rozwój społeczno-gospodarczy gminy odbywa się kosztem środowiska)**, rzutujące na standardy zamieszkiwania terenu oraz na możliwości rozwoju gospodarczego, w tym szczególnie niekorzystne zmiany ilości zasobów i jakości wód Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 333, stanowiącego źródło zaopatrzenia w wodę mieszkańców województwa, wynikające z istniejącej intensywnej urbanizacji i gospodarczego użytkowania obszaru, cechującego się niską odpornością naturalną, wynikające także z eksploatacji wapieni, źródeł zanieczyszczeń (składowisko odpadów komunalnych) i sposobów użytkowania oraz braku systemów kanalizacyjnych,
  - występowanie zagrożeń dla zdrowia i życia mieszkańców spowodowane wzrostem zagrożeń hałasem (w tym szczególnie hałasem komunikacyjnym) oraz złym stanem higienicznym powietrza atmosferycznego, wynikającym m. z niesprawnego funkcjonowania systemu komunikacji drogowej w ruchu zewnętrznym i wewnętrznym (w tym szczególnie na terenie miasta Strzelce Op.), funkcjonowania przemysłu i osadnictwa,
  - występowanie zagrożeń dla jakości wód powierzchniowych podstawowego cieku wodnego gminy, rzeki Jemielnicy, i jego zlewni, wynikające z braku centralnych systemów odbioru i oczyszczania ścieków, niszczeniu biologicznej obudowy cieku oraz zakłócaniem ciągłości funkcjonalnej i przestrzennej.
- **W SFERZE WYPOSAŻENIA OBSZARU W SYSTEMY INFRASTRUKTURALNE - BRAK SPRAWNOŚCI FUNKCJONOWANIA SYSTEMÓW KOMUNIKACYJNYCH ORAZ NIEZADOWALAJĄCE WYPOSAŻENIE OBSZARU W SYSTEMY INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ:**
  - niska sprawność funkcjonowania systemu komunikacji drogowej w obrębie miasta

- Strzelce Op., wynikająca z niedorozwoju układu drogowego, skutkującego nakładaniem ruchu zewnętrznego na ruch wewnątrzmijski, niezadowalająca jakość i parametry dróg publicznych i wewnętrznych,
- niska sprawność funkcjonowania podstawowego systemu komunikacyjnego obszaru gminy, w tym szczególnie przy przejściach przez tereny osadnicze wsi (mi. Sucha, Warmatowice, Błotnica Strzelecka, Płużnica, a także Suche Łany na terenie miasta),
  - dysharmonia pomiędzy wyposażeniem obszaru w systemy zaopatrzenia w wodę, a odbioru i oczyszczania ścieków na terenach wiejskich gminy,
  - niedostatek wyposażenia terenu w sieci gazu przewodowego.
- **W SFERZE SPOŁECZNEJ - NIEZADOWALAJĄCY STANDARD ZAMIESZKANIA TERENU I ZASPOKOJENIA POTRZEB BYTOWYCH MIESZKAŃCÓW:**
- niezadowalający poziom zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych ludności, w tym szczególnie niskie standardy zamieszkiwania terenu miasta oraz niski poziom samodzielności zamieszkiwania obszarów wiejskich gminy, a także utrzymujący się znaczny poziom zapotrzebowania na mieszkania komunalne,
  - niezadowalające wyposażenie miasta w placówki wychowawczo-opiekuńcze dla dzieci w wieku przedszkolnym (3-6 lat), uniemożliwiające podjęcie pracy kobietom,
  - nadmierny odpływ migracyjny ludności, szczególnie ludzi młodych i wykształconych, związany przede wszystkim z migracją zarobkową.
- **W SFERZE GOSPODARKI – NIEZADOWALAJĄCE WYKORZYSTANIE SZANS GOSPODARCZEGO ROZWOJU GMINY, WYNIKAJĄCYCH Z POŁOŻENIA W REGIONIE I ISTNIEJĄCYCH UWARUNKOWAŃ RZYSODNICZYCH I KULTUROWYCH:**
- niedorozwój podstawowego układu drogowego miasta, a rozwój gospodarki i mieszkalnictwa,
  - koncentracja przemysłu i mieszkalnictwa oraz lokalizacja komunalnych wysypisk odpadów na obszarze cechującym się szczególnie niską odpornością na działalność gospodarczą człowieka, skutkująca utrwalaniem i zwiększeniem zagrożeń dla podstawowego źródła zaopatrzenia w wodę ludności i gospodarki jakim jest GZWP nr 333 i nr 335,
  - potencjalne występowanie zagrożenia hałasem pochodzącym ze startów i lądowań statków powietrznych z planowanego lotniska regionalnego w KAMIENIU ŚL., a możliwości rozwoju turystyki i wypoczynku w rejonie KALINOWIC i KALINOWA.
  - dalszy rozwój przemysłu cementowo – wapienniczego, a istniejący stopień przekształceń i degradacji środowiska przyrodniczego.
- **W SFERZE ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO – ZACHOWANIE SPRAWNOŚCI FUNKCJONOWANIA STRUKTURY PRZESTRZENNEJ, W TYM SZCZEGÓLNI PRZESTRZENI MIASTA:**
- niska jakość przestrzeni publicznych miasta, a wizerunek miasta jako powiatowego ośrodka usługowego i ośrodka turystyki krajoznawczej,
  - zakłócenie równowagi pomiędzy rozwojem gospodarki i mieszkalnictwa w mieście Strzelce Op., a rozwojem ilościowym i jakościowym układu komunikacji drogowej,
  - zakłócenie równowagi pomiędzy rozwojem gospodarczym, a jego skutkami dla środowiska przyrodniczego (utrwalanie i zwiększenie zagrożeń dla wód podziemnych, zagrożeń hałasem oraz zagrożeń dla powietrza atmosferycznego),
  - rozwój gospodarki i mieszkalnictwa odbywający się **kosztem środowiska przyrodniczego i kulturowego**, w tym szczególnie kosztem **poziomu ładu funkcjonalnego** (tzn. sposobu rozmieszczenia poszczególnych rodzajów użytkowania terenów w sposób zapewniający ich wzajemne, względnie

bezkolizyjne współistnienie) i **przestrzennego** – presja inwestorów na realizację inwestycji na terenach będących ich własnością, bez względu na kontekst funkcjonalny i przestrzenny.

1. 3. STRATEGICZNE CELE ROZWOJU GMINY

Za „Strategią rozwoju gminy Strzelce Opolskie” przyjmuje się, że polityka przestrzenna miasta i gminy Strzelce Opolskie ma za zadanie realizację celu nadrzędnego:

- **ZAPEWNIENIE TRWAŁYCH PODSTAW HARMONIJNEGO ROZWOJU SPOŁECZEŃSTWA I GOSPODARKI, PRZY POPRAWIE STANU MIEJSCOWYCH ZASOBÓW I WALORÓW PRZYRODNICZYCH ORAZ KULTUROWYCH, A TAKŻE WYKORZYSTANIU DOGODNEGO POŁOŻENIA KOMUNIKACYJNEGO.**

Przyjęto, że osiągnięcie ww. celu nadrzędnego powinno nastąpić poprzez realizację wyznaczonych czterech celów strategicznych oraz ustalonych celów operacyjnych.

CEL 1 - POPRAWA STANU ŚRODOWISKA NA OBSZARZE MIASTA I GMINY:

- Eliminacja ekologicznych zagrożeń środowiska, umożliwiająca wykorzystanie jego walorów i zasobów dla rozwoju gminy, w tym szczególnie:
  - eliminacja zagrożeń dla wód podziemnych GZWP 333 i GZWP 335 (JCWP 116), stanowiącego strategiczne źródło wody dla mieszkańców Opolszczyzny i gminy Strzelce Op., ze strony źródeł punktowych (mi. składowiska odpadów i oczyszczalni ścieków), przemysłu (w tym szczególnie przemysłu wydobywczego), intensywnego rolnictwa (szczególnie w południowej i centralnej części gminy), a także ze strony terenów zabudowanych południowej i centralnej części obszaru gminy, w tym szczególnie poprzez rozbudowę systemów gospodarki ściekowej,
  - eliminację zagrożeń dla powietrza atmosferycznego poprzez ograniczenie emisji ze źródeł istniejących oraz stosowanie wysokich technologii w przypadku źródeł nowych, gwarantujących niską emisję do powietrza atmosferycznego, a także dalsze ograniczanie niskiej emisji poprzez rozwój centralnych systemów grzewczych i zmianę czynnika grzewczego na ekologiczny,
  - poprawa klimatu akustycznego na terenach zabudowanych, w tym szczególnie na terenach położonych wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych gminy,
  - eliminacja zagrożeń i odbudowa systemu funkcjonowania systemu ekologicznego o znaczeniu ponadlokalnym i lokalnym,
  - zmianę wizerunku gminy jako terenu uprzemysłowionego i silnie zanieczyszczonego, na obszar przyjazny mieszkańcom.

CEL 2 - POPRAWA WARUNKÓW ŻYCIA MIESZKAŃCÓW MIASTA I GMINY:

- poprawa warunków mieszkaniowych i zwiększenie dostępności mieszkań,
- poprawa warunków środowiska zamieszkania, także poprzez poprawę jakości środowiska,
- modernizacja infrastruktury komunikacyjnej i technicznej.

CEL 3 - RESTRUKTURYZACJA I MODERNIZACJA GOSPODARKI ORAZ STYMULOWANIE JEJ ROZWOJU:

- utrzymanie lub wzbogacenie zróżnicowanej struktury gałęziowej przemysłu, z preferencją dla modernizacji i rozwoju przemysłu stosującego wysokie technologie zabezpieczające środowisko przyrodnicze przed negatywnym wpływem ze strony działalności gospodarczej,
- rozwój usług, w tym szczególnie usług o znaczeniu ponadlokalnym na terenie miasta,

- o wykorzystanie warunków dla rozwoju turystyki, która powinna pełnić znaczącą rolę w gospodarce zarówno obszarów wiejskich gminy jak i miasta,
- o wykorzystanie dogodnego położenia komunikacyjnego dla rozwoju różnorodnych form aktywności gospodarczej, w tym szczególnie produkcji i usług,
- o stworzenie lepszych warunków obsługi tranzytowego ruchu komunikacyjnego, w tym także ruchu turystycznego,
- o rozwój rolnictwa z preferencją dla produkcji roślinnej w południowej i centralnej części gminy oraz produkcji zwierzęcej w północnej części gminy.

CEL 4 - ROZWÓJ PONADLOKALNYCH FUNKCJI MIASTA STRZELCE OPOLSKIE:

- o wzmocnienie funkcji usługowej miasta, w tym szczególnie dążenie do zwiększenia liczby oraz podniesienia jakości oferowanych w mieście dóbr i usług,
- o tworzenie warunków dla rozwoju aktywności gospodarczej w mieście, poprzez:
  - rozwój infrastruktury technicznej,
  - ułatwienia w pozyskiwaniu nieruchomości dla działalności gospodarczej,
  - inne działania wspomagające przedsiębiorczość na terenie miasta.

Realizacja celów strategicznych powinna w zasadniczy sposób podnieść atrakcyjność miasta i gminy Strzelce Opolskie dla mieszkańców i osób z zewnątrz oraz przyczynić się do poprawy wizerunku miasta i gminy w świadomości społecznej. Realizacja tych celów wzajemnie się warunkuje i łącznie powinna prowadzić do podniesienia jakości życia na obszarze gminy Strzelce Opolskie.

Przyjmuje się, że u podstaw realizacji celu nadrzędnego, przyjętego w „Strategii rozwoju gminy Strzelce Opolskie” leży ład przestrzenny i zrównoważony rozwój, które z mocą powinny wpływać na wszelkie działania gospodarcze, społeczne oraz przestrzenne. Rozwój gospodarczy i przestrzenny gminy nie może odbywać się (tak jak do tej pory) kosztem środowiska przyrodniczego.

Oznacza to przyjęcie takiego modelu rozwoju, w którym nastąpi integracja działań politycznych, gospodarczych, społecznych i przestrzennych, w celu zaspokojenia teraźniejszych potrzeb bez poświęcania zdolności przyszłych pokoleń do zaspokojenia ich potrzeb. Rozwój ten musi być trwały i samopodtrzymujący się tzn. gwarantujący:

- utrzymywanie właściwych proporcji pomiędzy potrzebami rozwojowymi, a potrzebą ochrony środowiska (przyrodniczego i kulturowego) oraz jego zasobów,
- stwarzanie rezerw i bodźców do dalszego rozwoju.

Rozwój ten będzie prowadzony:

- w harmonii z przyrodą tak, aby nie spowodował w niej nieodwracalnych zmian oraz nie pogarszał stanu środowiska przyrodniczego, lub też będzie dopuszczalny ekologicznie, pożądany społecznie i uzasadniony ekonomicznie,
- z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych,
- z uwzględnieniem wymagań ładu przestrzennego tzn. takiego ukształtowania przestrzeni, która tworzy harmonijną całość, w uporządkowanych relacjach wszelkich uwarunkowań i wymagań funkcjonalnych, społeczno-gospodarczych, środowiskowe oraz kompozycyjno-estetycznych,
- z zagwarantowaniem możliwości zaspokojenia podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności lub obywateli zarówno współczesnego pokolenia, jaki i przyszłych pokoleń.

Strategia rozwoju przestrzennego jest częścią rozwoju społeczno-gospodarczego gminy, obejmującą gospodarkę przestrzenną. Dla zapewnienia rozwoju przestrzennego i gospodarczego gminy Strzelce Op., ustala się następujące cele rozwoju przestrzennego, odpowiadające istniejącym uwarunkowaniom i problemom (konfliktom) rozwoju, oraz przyjętemu celowi nadrzędnemu i celom strategicznym rozwoju:

TABELA 37

GMINA STRZELCE OP. – strategiczne cele rozwoju przestrzennego

<p>□ KSZTAŁTOWANIE POŻĄDANYCH WARUNKÓW I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW:</p> <ul style="list-style-type: none"> – uporządkowanie i prawidłowe kreowanie struktury przestrzennej miasta, w tym szczególnie podniesienie poziomu ładu przestrzennego, kreowanie całościowych zespołów urbanistycznych, likwidacja zagrożeń, poprawa warunków i sprawności funkcjonowania układów komunikacyjnych i infrastrukturalnych oraz tworzenie atrakcyjnych i zróżnicowanych możliwości życia na wysokim poziomie, – odnowa systemu ekologicznego na terenach zabudowanych, w tym szczególnie wykreowanie systemu przyrodniczego miasta (SPM), jako warunku zapewnienia higieny życia mieszkańców, – zwiększenie podaży i różnorodności miejsc pracy poprzez tworzenie pożądaných warunków infrastrukturalnych i planistycznych dla rozwoju mieszkalnictwa i pozarolniczych funkcji gospodarczych terenu, w tym szczególnie rekreacji i turystyki, – poprawa sprawności funkcjonowania wewnętrznego układu komunikacyjnego oraz powiązań komunikacyjnych z sąsiednimi ośrodkami miejskimi - jako warunek poprawy cywilizacyjnych standardów życia oraz ochrony zdrowia i życia mieszkańców, – zapewnienie współczesnego standardu wyposażenia terenów zurbanizowanych w systemy infrastruktury technicznej, – eliminacja zagrożeń środowiska, w tym szczególnie środowiska zamieszkania. <p>□ KREOWANIE WIELOFUNKCYJNEGO I BEZPIECZNEGO ROZWOJU GOSPODARCZEGO, ZRÓWNOWAŻONEGO EKOLOGICZNIE:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dostosowanie warunków rozwoju rolnictwa do cech i predyspozycji środowiska przyrodniczego, – wzbogacenie terenów o dominującej funkcji rolniczej o funkcje związane z otoczeniem rolnictwa, w tym szczególnie rozwój agroturystyki, ekoturystyki i kwalifikowanych form wypoczynku i rekreacji oraz przemysłu rolno-spożywczego, – zapewnienie warunków rozwoju turystyki i rekreacji na terenach o dominującej funkcji ekologicznej, przy równowadze współistnienia, – kreowanie rozwoju usług oraz wizerunku miasta Strzelce Op. jako prężnego, sprawnie funkcjonującego ośrodka usługowego, sportowo-rekreacyjnego i turystycznego, oraz wzmocnienie jego powiązań z regionem, krajem i Europą, – tworzenie w mieście atrakcyjnych i zróżnicowanych możliwości dla rozwoju gospodarczego, – kreowanie rozwoju funkcji gospodarczych w obszarze oddziaływania Paneuropejskiego Korytarza Transportowego (pasma autostrady) , w tym szczególnie w pasie oddziaływania jej głównego węzła autostradowego NOGAWCZYCE, – utrzymanie rozwoju przemysłu, w tym cementowo-wapienniczego, przy wspomaganii jego proekologicznej modernizacji oraz dostosowaniu skali rozwoju do przewidywanych skutków dla środowiska, – dostosowanie stopnia rozwoju gospodarczego i przestrzennego do predyspozycji i odporności środowiska przyrodniczego oraz korzystanie z niego w sposób zapewniający równowagę ekologiczną, w tym szczególnie zapewnienie zrównoważonego rozwoju gospodarki, mieszkalnictwa oraz wypoczynku i rekreacji, podporządkowanego ponadlokalnym i lokalnym funkcjom ekologicznym obszaru gminy, – poprawa standardów wyposażenia miasta i obszarów wiejskich gminy w systemy infrastruktury technicznej, umożliwiającej rozwój pozarolniczych form gospodarki. <p>□ ROZWÓJ OSADNICZY ZRÓWNOWAŻONY, ZAPEWNIAJĄCY OCHRONĘ I WYKORZYSTANIE WYSOKICH WALORÓW ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO ORAZ KULTUROWEGO:</p>

- rozwój terenów osadniczych uwzględniający ochronę ładu funkcjonalno-przestrzennego, sprawność użytkową przestrzeni (w tym łatwy dostęp do infrastruktury społecznej i technicznej), unikalnych walorów kulturowo-krajobrazowych, estetyki i harmonii krajobrazu oraz ochronę i odnowę środowiska przyrodniczego - jako niezbędny warunek harmonijnego rozwoju terenów osadniczych,
- ochrona i rewaloryzacja historycznej struktury przestrzennej, zabytkowych układów ruralistycznych i urbanistycznych oraz obiektów kultury materialnej obszaru miasta i gminy, jako elementu tożsamości i wizerunku gminy – jako niezbędny warunek rozwoju ponadlokalnych funkcji turystyczno-rekreacyjnych oraz jej obsługi,
- zapewnienie terenom osadniczym wysokiego standardu wyposażenia w infrastrukturę techniczną umożliwiającego poprawę cywilizacyjnych warunków rozwoju mieszkalnictwa i pozarolniczych funkcji gospodarczych oraz eliminację zagrożeń dla środowiska.

Opracowanie własne – M.O.

Przyjęte cele strategiczne zrównoważonego rozwoju gminy Strzelce Op. będą realizowane zgodnie z ustalonymi kierunkami rozwoju gminy i przyjętą strukturą funkcjonalno-przestrzenną, z uwzględnieniem walorów i ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego.

2. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY

Polityka przestrzenna jest wyrazem świadomej działalności podmiotu publicznego, jakim jest samorząd gminy. Studium kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy ma na celu określenie długofalowego procesu kształtowania i ewolucji struktury przestrzennej jej obszaru wynikającą z:

- uwarunkowań stanu, potrzeb i wymogów ochrony środowiska, przyrody, krajobrazu i dziedzictwa kulturowego,
- uwarunkowań, potrzeb i możliwości rozwoju społeczno-gospodarczego gminy,
- kierunków polityki przestrzennej przyjętej przez państwo oraz regulacji prawnych dotyczących gospodarki przestrzennej.

2.1. STRATEGICZNE KIERUNKI ROZWOJU FUNKCJONALNO- PRZESTRZENNEGO OBSZARU GMINY (OGÓLNA DYSPOZYCJA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA OBSZARU – SYNTEZA USTALEŃ STUDIUM)

Kierunki zagospodarowania przestrzennego, określające długofalowy proces rozwoju struktury funkcjonalno – przestrzennej gminy Strzelce Op., wyznaczone zostały przez cele rozwoju gminy oraz przez szanse i ograniczenia, wynikające ze stanu istniejącego (uwarunkowań rozwoju). Ustala się długofalową ewolucję struktury przestrzennej gminy, uznaną przez samorząd lokalny, zgodną z predyspozycją poszczególnych obszarów do rozwoju różnych rodzajów zagospodarowania i użytkowania:

- **TURYSTYKA I REKREACJA** – wzmocnienie funkcji turystyczno-rekreacyjnej obszaru gminy, umożliwiających wielofunkcyjny rozwój jednostek osadniczych, na bazie istniejących walorów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych, istniejących gospodarstw rolnych oraz rangi miasta, jako ośrodka sportowo-rekreacyjnego i turystyki krajoznawczej o znaczeniu regionalnym, z preferencją dla rozwoju:
  - **agroturystyki**, we wsiach południowo-zachodniej i północnej części obszaru gminy – wsie KALINÓW – KALINOWICE i południowa część SZYMISZOWA (Szymiszów – Wieś) oraz KADŁUB -OSIEK, ewentualnie GRODZISKO - JĘDRYNIE,
  - **ekoturystyki**, polegającej na rozwijaniu edukacji ekologicznej połączonej z obserwacją flory i dziko żyjących gatunków zwierząt i ptaków, na bazie istniejących terenów cennych przyrodniczo – we wsi LIGOTA DOLNA, LIGOTA GÓRNA, SZYMISZÓW, KALINOWICE, KADŁUB i OSIEK,
  - **turystyki i wypoczynku weekendowego w formach kwalifikowanych**:
    - **grzybiarstwa, wędkarstwa, turystyki rowerowej, turystyki hipicznej,**

- turystyki pieszej** - na obszarze północnej i południowej części obszaru gminy - wsie SZYMISZÓW – KALINOWICE – KALINÓW, KADŁUB – OSIEK i DZIEWKOWICE – WARMAŃTOWICE – BŁOTNICA STRZELECKA,
  - **narciarstwa i saneczkarstwa** – na wzniesieniach terenu wsi ROŻNIĄTÓW – KALINÓW , a także LIGOTA GÓRNA i LIGOTA DOLNA (na LIGOCKIEJ GÓRZE) pod warunkiem zapewnienia zamiany gruntów rolnych na użytki zielone oraz ich kośnego utrzymania w sezonie letnim, a także pod warunkiem wykonania analizy krajobrazowej dla lokalizacji wszelkich urządzeń terenowych (wyciągu, stoków narciarskich, z wykluczeniem torów saneczkowych).
  - **sportów kwalifikowanych** – sportów wodnych, na bazie obiektów sportowo-rekreacyjnych (istniejących i nowych) zlokalizowanych na terenie miasta STRZELCE OP. oraz zrehabilitowanego wyrobiska poeksploatacyjnego kopalni Strzelce Op. – w północnej części miasta STRZELCE OP.
  - **turystyki krajoznawczej** - na bazie walorów kulturowych, wyposażenia w usługi oraz w oparciu o wysokie walory estetyczne przestrzeni publicznych - w mieście STRZELCE OPOLSKIE (w tym szczególnie Stare Miasto, Adamowice, Suche Łany oraz zespoły zabudowy folwarcznej), a także we wsi KADŁUB, BŁOTNICA STRZELECKA, SZYMISZÓW i KALINÓW-KALINOWICE,
  - **obsługi ruchu turystycznego** – wewnętrznego gminy oraz ruchu tranzytowego do Góry Św. Anny i do jezior Turawskich – miasto STRZELCE OP. oraz wieś SUCHA i BŁOTNICA STRZELECKA.
- **USŁUGI** – rozwój usług zapewniających obsługę ludności:
  - **miasto STRZELCE OP.** – gdzie należy zapewnić wzmocnienie funkcji usługowych:
    - powiatowego ośrodka usługowego w CENTRUM miasta oraz w obrębie jego historycznych przedmieści,
    - wyodrębnienie ośrodków usługowych zespołów mieszkaniowych miasta,
    - ośrodka sportowo-rekreacyjnego i turystyki krajoznawczej o znaczeniu regionalnym oraz centrum obsługi turystyki w gminie,
  - **wieś BŁOTNICA STRZELECKA, KADŁUB, ROMIERKA i SZYMISZÓW** - wspomagające miasto w obsłudze ludności ośrodki usług podstawowych o rozszerzonym zakresie,
  - **wieś DZIEWKOWICE, GRODZISKO, ROZMIERZ, SUCHA i KALINOWICE** – wyposażone w usługi na poziomie podstawowym,
  - pozostałe wsie gminy – wyposażone w usługi na poziomie elementarnym, uzależnionym od występujących potrzeb.
- **MIESZKANICTWO** – utrzymanie i rozwój mieszkalnictwa w centralnej części obszaru gminy przy dostosowaniu jego formy i stopnia rozwoju do warunków i wymogów ochrony środowiska przyrodniczego, krajobrazu i walorów kulturowych oraz przy zapewnieniu sukcesywnego wyposażenia infrastrukturalnego, podnoszącego cywilizacyjne standardy zamieszkiwania, z preferencją jego koncentracji na terenie:
  - **miasta STRZELCE OPOLSKIE** - preferowanego do rozwoju mieszkalnictwa ze względu na:
    - dobre wyposażenie w usługi i infrastrukturę techniczną, zapewniające współczesne standardy życia mieszkańców,
    - potencjalne możliwości rozwoju demograficznego,
  - **wsi SZCZEPANEK, DZIEWKOWICE, ROŻNIĄTÓW** – stanowiące wiejskie „sypialnie” dla mieszkańców miasta,
  - **wsi SZYMISZÓW, KALINOWICE, SUCHA, ROZMIERZ, ROZMIERKA , KADŁUB i BŁOTNICA STRZELECKA** - wsi wykazujących tendencje do wzrostu liczby ludności, dobrze wyposażonych w usługi poziomu podstawowego, posiadających potencjalną możliwość rozwoju miejsc pracy poza rolnictwem oraz wyposażenia w infrastrukturę techniczną, z zapewnionymi dobrymi powiązaniem komunikacyjnymi, ważnymi dla ich rozwoju gospodarczego.

- **AKTYWNOŚĆ GOSPODARCZA** - w zakresie produkcji, budownictwa, gospodarki magazynowej, logistyki, obsługi transportu i handlu hurtowego, z dostosowaniem form i koncentracji do istniejących warunków środowiska przyrodniczego, jego zagrożeń, stopnia wyposażenia w systemy infrastruktury technicznej (w tym szczególnie wyposażenia w systemy kanalizacyjne ścieków przemysłowych i opadowych) oraz z pełnym zabezpieczeniem środowiska przed skutkami działalności gospodarczej, z uwzględnieniem szczególnej ochrony zbiornika wód podziemnych GZWP 333 i GZWP 335 (JCW 116), Obszaru NATURA 2000 oraz ochrony powietrza atmosferycznego, z preferencją do lokalizacji na gruntach:
  - **wsi BRZEZINA, WARMĄTOWICE** oraz części gruntów wsi **ROŻNIĄTÓW** - dla lokalizacji ferm elektrowni wiatrowych, z preferencją lokalizacji na planowanych obszarach koncentracji produkcji (P2),
  - **miasta STRZELCE OP. w obrębie:**
    - STRZELECKIEGO OBSZARU GOSPODARCZEGO „PIONIER” – powstałego na terenie dawnej fabryki Agromet (rejon ul. Opolskiej – Gogolińskiej), z preferencją dla dyslokacji działalności uciążliwych oraz zwiększania udziału usług, w tym usług ogólnomiejskich (handlu, gastronomii, sportu i kultury - muzea nowoczesności, galerie sztuk pięknych, hale koncertowe i sportowo-rekreacyjne itp.)
    - KATOWICKIEJ SPECJALNEJ STREFY EKONOMICZNEJ, PODSTRYFY GLIWICE, OBSZAR STRZELCE OP. - utworzonej na bazie terenów zabudowanych zlikwidowanej cementowni w Strzelcach Opolskich GÓRAŻDŻE S.A., położonej w północnej części gruntów miasta,
    - PÓŁNOCNEJ DZIELNICY PRZEMYSŁOWEJ - w rejonie ul. 1-Maja – Zakładowej – Marka Prawego,
    - WSCHODNIEJ DZIELNICY PRZEMYSŁOWEJ – w rejonie ulicy Dziewkowickiej,
  - **gruntów wsi WARMĄTOWICE – BRZEZINA** – dla planowanego STRZELECKIEGO PARKU PRZEMYSŁOWEGO, usytuowanego w rejonie drogi krajowej DK 88 i węzła autostradowego NAGAWCZYCE, przewidzianego do włączenia w obszar Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, realizowanej na gruntach gminy UJAZD w pasie terenu pomiędzy węzłami autostradowymi NAGAWCZYCE – OLSZOWA, skupiającego zakłady produkcyjne o wysokich technologiach produkcji, w pełni zabezpieczających środowisko przed negatywnymi skutkami prowadzonej działalności gospodarczej, w tym szczególnie przed zanieczyszczeniem wód podziemnych GZWP 333 i GZWP 335 oraz zagrożeniami dla obszaru NATURA 2000 GÓRA ŚW. ANNY,
  - **gruntów wsi SZYMISZÓW** – z preferencją dla zakładów związanych z przemysłem cementowo-wapienniczym,
  - **gruntów wsi BŁOTNICA STRZELECKA, SZCZEPANEK, ROZMIERKA, SZYMISZÓW, KALINÓW, LIGOTA GÓRNA, WARMĄTOWICE i PŁUŻNICA WIELKA** – z preferencją przekształceń funkcjonalnych obszarów lub lokalizacji różnorodnych form aktywności gospodarczej, mało uciążliwej dla środowiska.
- **ROLNICTWO** – utrzymanie i rozwój rolnictwa dostosowanego do istniejących warunków naturalnych i wymogów ochrony przyrody (w tym szczególnie do predyspozycji środowiska przyrodniczego i jego zagrożeń oraz wartości rolniczej przestrzeni produkcyjnej), na całym obszarze gminy z preferencją dla:
  - **zrównoważonej gospodarki rolnej ukierunkowanej na produkcją roślinną** z preferencją stosowania metod naturalnych i biologicznych, w tym szczególnie dla upraw ekologicznych i sadowniczych - w południowej i centralnej części obszaru gminy, cechującego się korzystnymi warunkami dla rozwoju produkcji rolnej, wysoką przydatnością dla roślinnej produkcji rolnej, wysokimi walorami przyrodniczymi, małą odpornością środowiska na działalność gospodarczą człowieka - grunty wsi PŁUŻNICA WIELKA, BŁOTNICA STRZELECKA, WARMĄTOWICE, BRZEZINA,

ROŻNIĄTÓW, KALINOWICE, KALINÓW, NIWKI, LIGOTA GÓRNA, LIGOTA DOLNA oraz południowa część gruntów MIASTA STRZLECE, a także grunty wsi SUCHA, ROZMIERZ, ROZMIERKA, SZCZEPANEK i DZIEWKOWICE,

- **gospodarki rolnej ukierunkowanej na produkcję roślinną oraz zwierzęcą** z preferencją dla hodowli bydła (z ograniczeniem przemysłowej produkcji zwierzęcej, w tym szczególnie trzody chlewnej do 210DJP) oraz specjalistycznej produkcji roślinnej (szkółkarstwo, uprawy energetyczne i szklarniowe) - w północnej części obszaru gminy, cechującej się wysokimi walorami środowiska przyrodniczego, znacznym udziałem użytków zielonych mogących stanowić bazę żywieniową dla zwierząt hodowlanych, niską przydatnością gruntów do produkcji rolnej oraz większą odpornością środowiska na działalność gospodarczą człowieka – grunty wsi OSIEK, KADŁUB, GRODZISKO i JĘDRYNIE,
- **rozwój gospodarki rybackiej** na bazie istniejących zbiorników wodnych oraz w oparciu o nowe zbiorniki wodne, sytuowane w dolinach nielicznych cieków wodnych, umożliwiających jednocześnie poprawę warunków hydrologicznych obszaru oraz wzmacniających walory ekologiczne, w północnej i centralnej części gminy - grunty wsi OSIEK, KADŁUB, JĘDRNIE, GRODZISKO, ROZMIERKA, ROZMIERZ i SUCHA.

□ **EKOLOGICZNY SYSTEM OBSZARÓW CHRONIONYCH gminy STRZELCE OP. tworzy:**

▪ **O RANDZE PONADREGIONALNEJ:**

- OBSZAR WĘZŁOWY O RANDZE EUROPEJSKIEJ - stanowiący część obszaru węzłowego biocentrum krajowej sieci ekologicznej ECONET-PL 24k GÓRA ŚW. ANNY oraz obszaru europejskiej sieci ekologicznej NATURA 2000, obejmujący południowo-zachodnią część obszaru gminy (w tym szczególnie krawędź i próg strukturalny Garbu Chełmu, po krawędzi którego przebiegają najważniejsze powiązania ekologiczne) - położony w granicach PARKU KRAJOBRAZOWEGO GÓRA ŚW. ANNY i jego otuliny,
- OBSZAR WĘZŁOWY O RANDZE KRAJOWEJ - stanowiący część obszaru węzłowego sieci ekologicznej ECONET-PL, obejmujący wieloprzestrzenne obszary leśne w centralnej, północnej i wschodniej części gminy, wchodzące w skład Obszaru Chronionego Krajobrazu LASY STOBRAWSKO-TURAWSKIE,
- KORYTARZ EKOLOGICZNY O RANDZE REGIONALNEJ dolina rzeki JEMIELNICY – będącej osią ekologicznego systemu przestrzennego północnej części gminy.

▪ **O RANDZE LOKALNEJ:**

- TERENY WĘZŁOWE LOKALNEGO SYSTEMU EKOLOGICZNEGO – obejmujące kompleksy leśne (w tym rozdrobnione) w rejonie wsi SUCHA – SZYMISZÓW i ROZMIERZ,
- KORYTARZE I SIĘGACZE EKOLOGICZNE o znaczeniu lokalnym:
  - DOLINA RZEKI SUCHA i POTOKU ROŻNIĄTOWSKIEGO (przebiegająca ze wsi Rożniątów i Szymiszów w kierunku Suchej, zanikająca w rejonie WAPIENNIKÓW KOŁO SZYMISZOWA) wraz z dopływami, zapewniająca powiązania ekologiczne pomiędzy Parkiem Krajobrazowym Góra Św. Anny i Obszarem Chronionego Krajobrazu Lasy Stobrawsko – Turawskie,
  - dolina Potoku ROZMIERZ wraz z dopływami, będąca osią ekologicznego systemu przestrzennego centralnej części gminy, z terenami występowania łąk wilgotnych o seminaturalnych zbiorowiskach roślinnych wraz z rozdrobnionymi kompleksami leśnymi, położonymi pomiędzy Rozmierzem - Suchą – Grodźcem – Suchodańcem.
  - stanowisko dokumentacyjne przyrody nieożywionej WAPIENNIKI KOŁO SZYMISZOWA, obejmujące wyrobisko poeksploatacyjne, w którym zachodzą procesy sukcesji ekologicznej roślinności i fauny kserotermicznej.

□ **SYSTEM PRZYRODNICZY MIASTA – terenów zabudowanych miasta Strzelce Op.**

tworzy:

- TERENY WĘZŁOWE SPM, obejmujące:
    - zabytkowy PARK MIEJSKI (rejon ul. Parkowej – zaplecze Krakowskiej),
    - tereny zieleni przy SZPITALU MIEJSKIM (rejon ul. Opolskiej-Szpitalnej),
    - tereny zieleni w rejonie KĄPIELISKA MIEJSKIEGO (rejon ul. Opolskiej),
    - tereny zieleni towarzyszące osiedlu mieszkaniowemu KOSZARY (rejon ul. Opolskie – Sosnowej)
    - teren CMENTARZA przy kościele Św. BARBARY wraz sąsiednimi terenami SPORTOWYMI (rejon ul. Opolskiej – Gogolińskiej),
    - zespół ogrodów działkowych wraz z kompleksem leśnym w rejonie osiedla ZYDLUNGI (rejon ul. Gogolińskiej – Strzelców Bytomskich),
    - ośrodek wypoczynkowy RYBACZÓWKA wraz z sąsiednią doliną stawu hodowlanego i kompleksami ogrodów działkowych (rejon ul. Toszeckiej – Budowlanych),
    - tereny ZIELENI IZOLACYJNEJ od kopalni Strzelce Op., usytuowane po północnej stronie ul. Zakładowej.
  - KORYTARZE I SIĘGACZE SPM, obejmujące:
    - DOLINĘ ROWU MELIORACYJNEGO mającego początek w rejonie dzielnicy MOKRE ŁANY, przebiegającego przez Park Miejski, następnie pomiędzy terenem SZPITALA MIEJSKIEGO, a ADAMOWICAMI, w kierunku dzielnicy NOWA WIEŚ (która wraz z PARKIEM MIEJSKIM, łąkami i zielenią parkową na zapleczu szpitala miejskiego, cmentarza i osiedla KOSZARY tworzy podstawową konstrukcję systemu przyrodniczego miasta - SPM),
    - DOLINĘ ROWU MELIORACYJNEGO przebiegającego po wschodniej stronie ul. Ujazdowskiej w kierunku RYBACZÓWKI, w dzielnicy MOKRE ŁANY.
- **SYSTEM PRZYRODNICZY innych obszarów osadniczych:**
- WIEŚ KADŁUB, KALINOWICE, KALINÓW, LIGOTA DOLNA, ROŻNIĄTÓW, SZYMISZÓW, BŁOTNICA STRZELECKA i PŁUŻNICA WIELKA:
    - zabytkowe parki wiejskie, w tym szczególnie położone w dolinach cieków wodnych lub obniżeniach terenu, stanowiących lokalne korytarze ekologiczne.
  - **Ciągi zieleni przydrożnej, zapewniające powiązania systemów przyrodniczych terenów zabudowanych z lokalnym systemem ekologicznym:**
    - BŁOTNICA STRZELECKA – aleje drzew w rejonie dworca kolejowego, wzdłuż dróg biegnących w kierunku Warmątowic,
    - KALINÓW – aleja drzew wzdłuż drogi prowadzącej na południe,
    - BRZEZINA – aleja drzew przy drodze biegnącej z parku miejskiego w kierunku przysiółka Księży Las i wsi Brzezina.

2.2. STRUKTURA OSADNICZA OBSZARU GMINY

Ustala się następującą strukturę sieci osadniczej gminy Strzelce Op., uwzględniającą prognozowany rozwój demograficzny:

TABELA 38**GMINA STRZELCE OP – rozwój i funkcje jednostek osadniczych**

Lp	Nazwa jednostki osadniczej	Kierunek rozwoju demograficznego	Funkcja w hierarchii usług publicznych	Funkcja prognozowana (wg hierarchii ważności)
1	miasto STRZELCE OP.	Progresywny (miasto rozwojowe)	Wielofunkcyjny gminny ośrodek usługowy z elementami usług ponadlokalnych	Usługowa Mieszkaniowa Krajoznawczo-turystyczna Produkcyjna
2	Błotnica Strzelecka	Progresywny (wieś rozwojowa)	Wspomagający miasto ośrodek usług podstawowych o rozszerzonym zakresie	Usługowa Mieszkaniowa Turystyczno-rekreacyjna

3	Brzezina	Stagnujący (z tendencją do spadku)	Wyposażona w usługi elementarne	Rolnicza
4	Dziewkowice	Progresywny (wieś rozwojowa)	Wyposażona w usługi podstawowe	Mieszkaniowa Rolnicza
5	Grodzisko	Stagnujący (z tendencją do spadku)	Wyposażona w usługi podstawowe	Rolnicza
6	Jędrnie	Stagnujący (z tendencją do spadku)	Wyposażona w usługi elementarne	Rolnicza
7	Kadłub	Stagnujący (z tendencją do wzrostu)	Wspomagający miasto ośrodek usług podstawowych o rozszerzonym zakresie	Turystyczno-rekreacyjna Usługowa Mieszkaniowa
8	Kalinowice	Progresywny (wieś rozwojowa)	Wyposażona w usługi podstawowe	Turystyczno-rekreacyjna Rolnicza
9	Kalinów	Stagnujący (z tendencją do spadku)	Wyposażona w usługi elementarne	Rolnicza Turystyczno-rekreacyjna
10	Ligota Dolna	Stagnujący (z tendencją do wzrostu)	Wyposażona w usługi elementarne	Rolnicza Turystyczno-rekreacyjna
11	Ligota Górna	Stagnujący (z tendencją do spadku)	Wyposażona w usługi elementarne	Rolnicza Turystyczno-rekreacyjna
12	Niwki	Stagnujący (z tendencją do spadku)	Wyposażona w usługi elementarne	Rolnicza
13	Osiek	Stagnujący (z tendencją do wzrostu)	Wyposażona w usługi elementarne	Turystyczno-rekreacyjna Rolnicza
14	Płużnica Wlk.	Stagnujący (z tendencją do spadku)	Wyposażona w usługi elementarne	Rolnicza
15	Rozmierka	Stagnujący (z tendencją do wzrostu)	Wyposażona w usługi podstawowe	Mieszkaniowa Rolnicza
16	Rozmierz	Stagnujący (z tendencją do wzrostu)	Wyposażona w usługi podstawowe	Usługowa Mieszkaniowa
17	Roźniatów	Progresywny (wieś rozwojowa)	Wyposażona w usługi elementarne	Mieszkaniowa Rolnicza
18	Sucha	Stagnujący (z tendencją do wzrostu)	Wyposażona w usługi podstawowe	Mieszkaniowa Rolnicza
19	Szczepanek	Progresywny (wieś rozwojowa)	Wyposażona w usługi elementarne	Mieszkaniowa
20	Szymiszów	Progresywny (wieś rozwojowa)	Wspomagający miasto ośrodek usług podstawowych o rozszerzonym zakresie	Produkcyjna Usługowa Mieszkaniowa
21	Warmętowice	Stagnujący (z tendencją do spadku)	Wyposażona w usługi elementarne	Rolnicza Mieszkaniowa

Opracowanie własne M.O.

2.3. STRUKTURA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA OBSZARU GMINY ORAZ PODSTAWOWE ZASADY REALIZACJI USTALEŃ STUDIUM

Na obszarze gminy wydziela się następujące podstawowe elementy struktury przestrzennej:

- **PODSTAWOWE OBSZARY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNE** – charakteryzujące się odmienną funkcją i zagospodarowaniem, tworzące strukturę funkcjonalno-przestrzenną terenu miasta i terenów wiejskich gminy,
- **OBSZARY UZUPEŁNIAJĄCE (STREFY):**
  - wymagające szczególnej ochrony środowiska, ochrony przyrody, ochrony krajobrazu naturalnego i kulturowego oraz ochrony dziedzictwa kulturowego, dóbr kultury współczesnej i zabytków, dla których wprowadzono różne formy ochrony oraz ograniczenia w użytkowaniu i zagospodarowaniu,
  - problemowe, w tym obszary występowania zagrożeń oraz wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji oraz obszary specjalne (zamknięte), dla których ustalono specjalne zasady użytkowania i zagospodarowania.

Obszary uzupełniające (STREFY - o odmiennych formach ochrony oraz specjalnych zasadach użytkowania i zagospodarowania) nakładają się na podstawowe obszary

funkcjonalno-przestrzenne (charakteryzujące się odmiennym przeznaczeniem i zagospodarowaniem), tworząc z nimi dwuwarstwową strukturę przestrzenną obszaru gminy.

Ustala się następujące zasady realizacji polityki przestrzennej na obszarze gminy Strzelce Opolskie:

- Ilekroć używa się słowa :
  - NALEŻY, NALEŻY ZAPEWNIĆ, NALEŻY CHRONIĆ, NALEŻY WYŁĄCZYĆ, NAKAZUJE SIĘ, ZAKAZUJE SIĘ – wprowadza się ustalenia wiążące Radę Miejską do ich wykonania, a podjęte działania muszą doprowadzić do osiągnięcia zakładanych skutków tzn. do osiągnięcia przyjętych celów rozwoju, lub pożądanej struktury funkcjonalno-przestrzennej, lub pożadanego sposobu zagospodarowania terenu,
  - NALEŻY DAŻYĆ, NALEŻY WSPIERAĆ itp. – wprowadza się ustalenia zobowiązujące Radę Miejską do podjęcia działań prowadzących do osiągnięcia zakładanych skutków tzn. do osiągnięcia lub przybliżenia się do osiągnięcia celów rozwoju, lub pożądanej struktury funkcjonalno-przestrzennej, lub pożadanego sposobu zagospodarowania terenu,
  - POSTULUJE SIĘ, ZALECA SIĘ – oznaczają propozycję dla Rady Miejskiej podjęcia działań, w celu wykorzystania pomysłu korzystnego dla realizacji przyjętych celów rozwoju, lub pożądanej struktury funkcjonalno-przestrzennej, lub pożadanego sposobu zagospodarowania terenu.

Przy formułowaniu ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego należy:

- utrzymać funkcję obszarów otwartych (rolno-leśnych, w tym szczególnie obszarów tworzących podstawowy system ekologiczny o znaczeniu ponadlokalnym i lokalnym) oraz zapewnić zagospodarowanie i użytkowanie obszaru z uwzględnieniem form ochrony, wprowadzonych dla obszarów uzupełniających (stref),
- utrzymać funkcję wydzielonych obszarów osadniczych (zabudowanych) z uwzględnieniem zasad zagospodarowania ustalonych w niniejszym studium dla poszczególnych obszarów oraz form ochrony wprowadzonych dla obszarów uzupełniających (stref), z możliwością dostosowania ustaleń do uzasadnionych nowych potrzeb i nowego stanu władania gruntami, w stopniu nie naruszającym przyjętych celów i kierunków polityki przestrzennej,
- utrzymać zwartą zabudowę miejscowości w granicach urbanizacji (kształtowania zwartej zabudowy miasta i wsi), wskazanych na rysunku „Kierunki zagospodarowania przestrzennego” .

W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego na obszarach funkcjonalno-przestrzennych osadniczych dopuszcza się lokalne wprowadzenie innych klas przeznaczenia terenów przy jednoczesnym spełnieniu następujących warunków:

- forma obiektów budowlanych zostanie bezwzględnie podporządkowana istniejącym formom architektoniczno-przestrzennym,
- sposób zagospodarowania terenu nie będzie naruszał zasad kompozycji przestrzennej obszaru osadniczego,
- wprowadzone inne przeznaczenie terenu nie będzie oddziaływać na obszar osadniczy w sposób uciążliwy,
- jest zgodne ze strategicznymi kierunkami rozwoju funkcjonalno - przestrzennego gminy i celami jej rozwoju oraz nie narusza zasad ochrony obszarów, określonych w ustaleniach strefowych .

W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego :

- dopuszcza się wewnętrzne i zewnętrzne korygowanie granic obszarów funkcjonalno-przestrzennych osadniczych, wyznaczonych w niniejszym studium orientacyjnie, jednak zabudowa nie może przekroczyć granic urbanizacji (kształtowania zwartej zabudowy miasta i wsi), ustalonego rysunkiem „Kierunki zagospodarowania przestrzennego”,

- należy jednoznacznie określić przeznaczenie poszczególnych terenów, stosownie do jego rangi przestrzennej i znaczenia społecznego.

Przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla obszarów rozwoju zabudowy (projektowanej zabudowy) zaleca się :

- ograniczanie wielkości terenów przeznaczonych pod rozwój zabudowy poprzez podejmowanie uchwał na sporządzanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na tereny mniejsze, niż określono w niniejszym studium,
- ustalenie zasad etapowania realizacji planu miejscowego,
- tworzenie rezerw terenów, w granicach wyznaczonych zespołów urbanistycznych rozwojowych (planowanych), na które miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego będą sporządzane w następnych fazach planowania przestrzennego, w celu dostosowania wielkości terenów przeznaczonych pod rozwój zabudowy do rzeczywistych potrzeb, w tym szczególnie do:
  - występującego, rzeczywistego zapotrzebowania na tereny mieszkaniowe [M] oraz aktywności gospodarczej [P],
  - możliwości finansowych gminy uwzględniających obowiązek wywiązania się z zadań własnych, wynikających z realizacji ustaleń planów.

2.3.1. MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ

Uwzględniając uwarunkowania ekofizjograficzne, dotychczasowy sposób przeznaczenia i zagospodarowania terenów oraz kierując się przyjętymi w strategii rozwoju gminy celami rozwoju społeczno-gospodarczego, rzutującymi na rozwój przestrzenny gminy (cele rozwoju przestrzennego gminy), a także uwzględniając wymogi ładu przestrzennego i zrównoważonego rozwoju) wyróżnia się na obszarze gminy Strzelce Op. dwa podstawowe obszary funkcjonalno – przestrzenne:

- I. OBSZARY OTWARTE (rolno-leśne), w tym:
  - E – obszary systemu ekologicznego,
  - R - obszary wspomagające system ekologiczny.

- II. OBSZARY OSADNICZE (zabudowane - Z), w tym:
  - M – obszary mieszkaniowe,
  - U – obszary usługowe,
  - P – obszary gospodarcze,
  - Z – obszary zieleni (w zabudowie).

Ww. obszary obejmują tereny istniejącego zagospodarowania (zainwestowania) oraz planowanych zmian w strukturze przestrzennej, zgodnych ze strategią rozwoju gminy.

II.3.2. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ

Ustala się następującą strukturę funkcjonalno-przestrzenną gminy STRZELCE OP. :

TABELA 39

GMINA STRZELCE OP. – model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy przyjętej w studium

I	OBSZARY OTWARTE (rolno-leśne)
----------	--------------------------------------

E	OBSZARY SYSTEMU EKOLOGICZNEGO	E1	Obszary węzłowe systemu ekologicznego o znaczeniu ponadlokalnym – szczególnie chronione (obszary leśne wieloprzestrzenne o bardzo wysokich walorach przyrodniczych wraz z dolesieniami o funkcji ochronnej).
		E2	Obszary węzłowe systemu ekologicznego o znaczeniu lokalnym – chronione (obszary leśne i zadrzewieniowe drobnoprzestrzenne o dużych lokalnych walorach przyrodniczych wraz z dolesieniami o funkcji gospodarczej).
		E3	Obszary korytarzy ekologicznych o znaczeniu ponadlokalnym – szczególnie chronione (dolina rzeki Jemielnicy)
		E4	Obszary korytarzy i sięgaczy ekologicznych o znaczeniu lokalnym – chronione (doliny innych cieków wodnych oraz wielkoobszarowe kompleksy łąk śródpolnych)
		E5	Obszary wód płynących i stojących – chronione (ważne dla funkcjonowania systemu ekologicznego obszaru).
R	OBSZARY WSPOMAGAJĄCE SYSTEM EKOLOGICZNY	R1	Obszary rolne o dużej przydatności dla rolnictwa – szczególnie chronione.
		R2	Obszary rolne o małej przydatności dla rolnictwa .
II OBSZARY OSADNICZE (zabudowane)			
M	MIESZKANIOWE	M1	Obszar dominującej zabudowy zagrodowej (z dopuszczeniem przekształceń funkcjonalnych).
		M2	Obszar dominującej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.
		M3	Obszar dominującej zabudowy wielorodzinnej.
		M4	Obszar dominującej zabudowy mieszkaniowo-usługowej.
U	USŁUGOWE	U1	Obszar staromiejski - koncentracji usług ponadlokalnych i mieszkalnictwa.
		U2	Obszar koncentracji usług komercyjnych i publicznych o znaczeniu ponadlokalnym.
		U3	Obszar koncentracji usług komercyjnych i publicznych o znaczeniu lokalnym.
		U4	Obszar koncentracji usług sportu, rekreacji i wypoczynku.
P	GOSPODARCZE	P1	Obszar koncentracji produkcji energii ze źródeł odnawialnych – obszar średniego ryzyka lokalizacji obiektów energetyki wiatrowej
		P2	Obszar koncentracji produkcji z dopuszczeniem innych form aktywności gospodarczej.
		P3	Obszar koncentracji różnorodnych form aktywności gospodarczej.
		P4	Obszar obsługi komunikacji i ruchu turystycznego z dopuszczeniem innych form aktywności gospodarczej.
Z	ZIELENI (w zabudowie)	Z1	Tereny parków i zieleni ogólnodostępnej.
		Z2	Tereny cmentarzy.
		Z3	Tereny koncentracji ogrodów działkowych.

Opracowanie własne – M.O.

Dla poszczególnych obszarów struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy ustala się podstawowe kierunki zmian w strukturze przestrzennej oraz funkcję obszaru.

Obszary systemu ekologicznego gminy (E1, E2, E3 i E4) wchodzi w skład EKOLOGICZNEGO SYSTEMU OBSZARÓW CHRONIONYCH (ESOCh) gminy STRZELCE OP. i obejmują obszary stanowiące część wieloobszarowego systemu ekologicznego kraju i województwa oraz obszary tworzące lokalny (gminny) system ekologiczny. Z kolei obszary Z1, Z2 i Z3 wchodzi w skład SYSTEMU PRZYRODNICZEGO MIASTA STRZELCE OP. oraz pozostałych obszarów osadniczych (wiejskich).

I. OBSZARY OTWARTE (rolno-leśne)

E-OBSZARY SYSTEMU EKOLOGICZNEGO

E1 - OBSZARY WĘZŁOWE SYSTEMU EKOLOGICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM – szczególnie chronione wieloprzestrzenne obszary leśne o funkcji ochronnej (wodochronnej i ochrony podmiejskiej), o bardzo wysokich walorach przyrodniczych wraz z dolesieniami.

- **FUNKCJA OBSZARU** - kompleksy leśne stanowiące podstawowe zbiorowiska naturalne (fragmentami zastępcze), cechujące się wysokim stopniem różnorodności biologicznej, skomplikowaną siecią zależności międzygatunkowych, wartościowe przyrodniczo, z licznymi siedliskami i gatunkami zwierząt i roślin chronionych, o dużych walorach poznawczych, ochronnych i estetycznych, a przez to dużej przydatności dla rekreacji, turystyki i wypoczynku (w tym rekreacji podmiejskiej), a także łąki śródleśne, ciek i zbiorniki wodne.
- **KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO:**
  - Zachować sposób użytkowania obszaru i jego powiązania zewnętrzne – gospodarkę leśną prowadzić przy uwzględnieniu ich funkcji wodochronnej i glebochronnej oraz walorów florystycznych, faunistycznych i krajobrazowych.
  - Kształtować lasy (i dolesienia) zgodne z siedliskiem i naturalną roślinnością, o zróżnicowanej strukturze gatunkowej i wiekowej; przebudować lasy z zaburzoną strukturą gatunkowo-siedliskową, stopniowo przebudowywać drzewostany o obniżonych walorach przyrodniczych na zgodne z siedliskiem.
  - Zapewnić ochronę naturalnych stosunków wodnych, a na terenach przekształconych ich przywrócenie, a także chronić naturalne ukształtowanie terenu, w tym szczególnie pagórków wydmych z piaskami.
  - Chronić mozaikowość siedlisk i drzewostanów, enklawy buczyn oraz lasy łąkowe i olsy, łąki śródleśne, tafle wody i śródleśne oczka wodne (szczególnie położone na południe i północ od wsi Kadłub), bagna i podmokłości rzadko występujące na terenie gminy (położone pomiędzy Kadłubem, a Rozmierką).
  - Chronić ostoje i siedliska flory i fauny (w tym szczególnie kserotermicznej) oraz gatunki roślin i zwierząt chronionych i rzadkich, w tym szczególną ochroną objąć obszary koncentracji rzadkich i chronionych gatunków roślin i ostoj faunistycznych (kompleks leśny położony na NW i NE od wsi Kadłub, kompleks leśny pomiędzy Kadłubem, Grodziskiem i wsią Jędrynie) oraz ekosystemy wodno-błotne.
  - Przeciwdziałać czynnikom antropopresji i minimalizować ich negatywny wpływ na funkcjonowanie obszaru m. in. poprzez stałą kontrolę zgodności użytkowania terenu z cechami przyrodniczymi.
  - W planach miejscowych należy dążyć do uwzględnienia:
    - regulacji ruchu turystycznego na terenach leśnych, w tym szczególnie przebiegu ścieżek rowerowych i tras turystycznych i spacerowych,
    - zagospodarowania stref wejściowych do lasów, w tym szczególnie lokalizacji parkingów turystycznych z urządzeniami rekreacji i wypoczynku (ławki, zadaszenia itp.),
    - wyznaczania miejsc lokalizacji obiektów związanych z gospodarką leśną przy uwzględnieniu walorów przyrodniczych lasu.
  - Obszar wyłączyć z eksploatacji surowców naturalnych i zabudowy nie związanej z gospodarką leśną.

E2 - OBSZARY WĘZŁOWE SYSTEMU EKOLOGICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM – chronione, drobnoprzestrzenne obszary leśne i zadrzewieniowe, o dużych lokalnych walorach przyrodniczych, o funkcji gospodarczej, wraz z dolesieniami.

- **FUNKCJA OBSZARU** – kompleksy leśne stanowiące zbiorowiska naturalne i zastępcze, wchodzące w skład lokalnego systemu ekologicznego, o funkcji gospodarczej i izolacyjnej, w tym chroniące przed antropogenicznym oddziaływaniem terenów

eksploatacyjnych uprzemysłowionych, ostoje fauny leśnej, lasy uszkodzeń przemysłowych, częściowo przydatne dla rekreacji i wypoczynku.

➤ **KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO:**

- Zachować sposób użytkowania obszaru oraz przywracać jego powiązania zewnętrzne z lokalnymi korytarzami i sięgaczami ekologicznymi – gospodarkę leśną prowadzić przy uwzględnieniu ich funkcji wodochronnej oraz walorów florystycznych, faunistycznych i krajobrazowych.
- Kształtować lasy (i dolesienia) zgodne z siedliskiem i naturalną roślinnością, o zróżnicowanej strukturze gatunkowej i wiekowej; stopniowo przebudować lasy z zaburzoną strukturą gatunkowo-siedliskową oraz drzewostany o obniżonych walorach przyrodniczych na zgodne z siedliskiem.
- Zapewnić ochronę naturalnych stosunków wodnych, a na terenach przekształconych ich przywrócenie, a także chronić naturalne ukształtowanie terenu, w tym szczególnie pagórków wydmych z piaskami.
- W planach miejscowych należy dążyć do uwzględnienia:
  - odbudowy powiązań ekologicznych izolowanych zespołów leśnych z obszarami systemu ekologicznego o znaczeniu ponadlokalnym lub korytarzami i sięgaczami ekologicznym o znaczeniu lokalnym,
  - zwiększania powierzchni terenów.
- Obszar wyłączyć z zabudowy.

E3 – OBSZARY KORYTARZY EKOLOGICZNYCH O ZNACZENIU PONADLOKALNYM

– szczególnie chroniona dolina rzeki Jemielnicy.

➤ **FUNKCJA OBSZARU** – kompleksy łąk wilgotnych występującymi w mozaice ze zbiorowiskami szuwarowymi (ciągnących się od wsi Jemielnica do Opola), zbiorowiska łąkowe i turzycowe w dolinach rzek z enklawami zadrzewień, ciekami i zbiornikami wodnymi.

➤ **KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO:**

- Chronić rzadko występujące na obszarze gminy łąki wilgotne, kompleksy użytków rolnych o glebach pochodzenia organicznego, zróżnicowaną obudowę biologiczną, stanowiącą środowisko rozrodu płazów i ptaków (ostoje faunistyczne). Za priorytet ochrony należy uznać ochronę ekosystemów wodno-błotnych.
- Utrzymać użytkowanie łąkowe, zgodne z potrzebami ochrony roślin chronionych i rzadkich oraz rzadkich zbiorowisk roślinnych, utrzymać procesy ekologiczne i stabilność ekosystemów, wykluczyć odwadnianie terenu oraz zmiany sposobu użytkowania terenu (łąki, zadrzewienia).
- Zachować i odbudować ciągłość funkcjonalną i biologiczną korytarza ekologicznego, w tym także ograniczyć przeznaczanie terenów łąk pod zalesienie, przywrócić łąki na gruntach ornym, zachować istniejące i wprowadzić nowe zadrzewienia i zakrzewienia, zgodne z roślinnością potencjalną.
- Stopniowo wyprowadzać intensywne rolnictwo, poprzez edukację ekologiczną rolników oraz wprowadzenie systemu rekompensat za ograniczenie użytkowania.
- Przeciwdziałać wykonywaniu nowych melioracji odwadniających terenu, w tym szczególnie na terenach kompleksów łąk wilgotnych, oraz zapewnić odbudowę terenów podmokłych.
- Lokalnie wprowadzić sztuczne zbiorniki wodne zasilane ciekami wodnymi, lub wodami gruntowymi, lub płytkim poziomem wód czwartorzędu.
- Obszar wyłączyć z zabudowy.

E4 – OBSZARY KORYTARZY, SIĘGACZY EKOLOGICZNYCH O ZNACZENIU

LOKALNYM – chronione doliny innych cieków wodnych, wielkoobszarowe kompleksy łąk śródpolnych.

➤ **FUNKCJA OBSZARU** - zbiorowiska łąk świeżych o zubożonych walorach przyrodniczych, intensywnie użytkowanych gospodarczo, położonych w dolinie rzeki

SUCHA, Potoku ROŻNIĄTOWSKIEGO i Potoku ROZMIERZ i ich dopływów oraz wielkoobszarowe kompleksy łąk śródpolnych, z dopuszczeniem lokalizacji zbiorników wodnych oraz innych terenów zieleni, w tym parków, terenów sportowych i rekreacyjno-wypoczynkowych.

➤ **KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO:**

- Przywrócić i zachować ciągłość funkcjonalną i biologiczną korytarzy i sięgaczy ekologicznych, w tym szczególnie ograniczyć przeznaczanie terenów łąk pod zalesienia do wielkości nie wpływającej niekorzystnie na funkcjonowanie środowiska.
- Za priorytet ochrony należy uznać ochronę ekosystemów wodno-błotnych.
- Zachować i odtworzyć użytki zielone z ciągami zadrzewień.
- Przeciwdziałać wykonywaniu nowych melioracji odwadniających terenów oraz dążyć do przywrócenia pierwotnych stosunków wodnych.
- Lokalnie wprowadzić sztuczne zbiorniki wodne zasilane ciekami wodnymi, lub wodami gruntowymi.
- Dostosować gospodarcze użytkowanie terenów do ich wartości przyrodniczej.
- Obszar wyłączyć z zabudowy.

E5 - OBSZARY WÓD PŁYNĄCYCH I STOJĄCYCH – chronione, ważne dla funkcjonowania systemu ekologicznego gminy.

➤ **FUNKCJA OBSZARU** – ciek powierzchniowe obszaru gminy tj. rzeka JEMIELNICA, rzeka SUCHA, potok ROŻNIĄTOWSKI i potok ROZMIERZ wraz z dopływami, istotne dla funkcjonowania systemu ekologicznego na obszarze ubogim w sieć wód płynących, oraz sztuczne zbiorniki wodne położone na gruntach wsi BŁOTNICA STRZELECKA, OSIEK, KADŁUB, GRODZISKO, SUCHA i KALINOWICE oraz w mieście STRZELCE OP., a także zbiorniki poeksploatacyjne w kamieniołomach, z możliwością wykorzystania na cele rekreacyjno-wypoczynkowe w sposób dostosowany do wartości przyrodniczej terenu.

➤ **KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO:**

- Sposób użytkowania obrzeży zbiorników i cieków wodnych podporządkować wysokiej wartości przyrodniczej ekosystemów wodnych, w tym szczególnie zachować siedliska fauny i flory prawnie chronione w stanie niezmienionym.
- Wzmocnić ochronę zbiorników wodnych oraz ich miejsc występowania ostoi roślin i zwierząt ekosystemów wodnych przed degradacją chemiczną, odwadniającymi melioracjami i rekultywacją na inne cele, a tym szczególną ochroną objąć miejsca występowania i rozrodu płazów oraz ryb.
- Chronić miejsca występowania roślin i zwierząt rzadkich – staw w Kadłubskim Piecu i RYBACZÓWKA w Strzelcach Opolskich (rdestnica trawolistna, ponikło jajowate, sit żabi), oraz wzdłuż rzeki Jemielnica i w kanałach wyrobiska wapieni na północ od Strzelce Op. (szuwar rukwi wodnej).
- Przeciwdziałać zanieczyszczeniu wód, w tym szczególnie ze strony rolnictwa, oraz zmianie stosunków wodnych zagrażających istnieniu ekosystemów wodnych.
- Odtworzyć obudowę biologiczną cieków i zbiorników wodnych z uwzględnieniem ich funkcji użytkowych.

R-OBSZARY WSPOMAGAJĄCE SYSTEM EKOLOGICZNY

R1 - OBSZARY ROLNE O DUŻEJ PRZYDATNOŚCI DLA ROLNICTWA – szczególnie chronione przed zabudową.

➤ **FUNKCJA OBSZARU** - użytki rolne, w tym szczególnie grunty orne przydatne do intensywnej produkcji roślinnej, o I-IV klasach bonitacyjnych, występujące na gruntach wsi Ligota Dolna, Ligota Górna, Niwki, Kalinów, Kalinowice, Rożniątów, Brzezina, Warmętowice, Błotnica Strzelecka, Płużnica Wielka i Szymiszów oraz w granicach

administracyjnych miasta Strzelce Op., a także drobnopowierzchniowe zespoły leśne i zadrzewieniowe oraz usługi sportu i rekreacji.

➤ **KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO:**

- Zachować dotychczasowy charakter i sposób użytkowania terenu, z preferencją dla intensywnej produkcji roślinnej i rolnictwa ekologicznego oraz sadownictwa, z dostosowaniem gospodarczego użytkowania i zabiegów agrarnych do warunków glebowych oraz ukształtowania terenu (z uwzględnieniem deniwelacji i spadków oraz form erozyjnych).
- Chronić zróżnicowany krajobraz rolniczo-kulturowy stoków progę strukturalnego Chełmu oraz podnosić jego walory przyrodnicze, szczególnie przez wprowadzenie zadrzewień wiatrochronnych, śródpolnych, szerokich miedz zajętych przez roślinność krzewiastą, przy uwzględnieniu ochrony ekspozycji Góry Św. Anny.
- Chronić wykształconą i zróżnicowaną pionowo rzeźbę falistą.
- Gospodarkę rolną prowadzić w sposób zapewniający ochronę wód podziemnych GZWP nr 333 i nr 335 (w tym szczególnie strefy bezpośredniego jego zasilania wodami opadowymi).
- Zachować i wzbogacić pokrycie terenu zadrzewieniami glebochronnymi i wodochronnymi, w tym szczególnie na obszarze progę strukturalnego garbu Chełmu, gdzie spadki przekraczają 12%, w celu zmniejszenia dynamiki przepływu wód podziemnych i odpływu wód powierzchniowych.
- Dopuszczać zalesianie gruntów narażonych na erozję w stopniu silnym i większym (spadki powyżej 12°).
- Zapewnić ochronę siedlisk oraz gatunków roślin chronionych i rzadkich, w tym szczególną ochroną objąć murawy kserotermiczne wśród pól z skłonach Chełmu.
- Obszar wyłączyć z zabudowy.

R2 - OBSZARY ROLNE O MAŁEJ PRZYDATNOŚCI DLA ROLNICTWA.

➤ **FUNKCJA OBSZARU** – użytki rolne, w tym szczególnie grunty orne i użytki zielone intensywnie użytkowane gospodarczo, o V i VI klasie bonitacyjnej z enklawami klas wyższych i zbiorniki wodne, z dopuszczeniem ogrodów działkowych, lasów, dolesień i cmentarzy, usług sportu i rekreacji oraz zabudowy zagrodowej gospodarstw rolnych o powierzchni większej, niż średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego w gminie.

➤ **KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO:**

- Utrzymać istniejący sposób użytkowania gruntów. Na nieużytkach oraz gruntach V i VI klasy dopuścić zalesienie.
- Rozwijać rolniczą produkcję specjalistyczną, szczególnie w zakresie działów produkcji roślinnej (produkcja warzywnicza, sadownicza, szkółkarska) oraz dopuścić wprowadzanie przemysłowej produkcji zwierzęcej z ograniczeniem obsady zwierząt gospodarskich do wielkości zapewniającej bezpieczeństwo środowiska (w tym szczególnie ochronę GZWP oraz ESOCh).
- Chronić i uzupełniać zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne i przydrożne oraz wzmacniać wartość przyrodniczą obszaru poprzez wprowadzanie zbiorników wodnych oraz zadrzewień przydrożnych i śródpolnych.
- Dążyć do wycofywania rolnictwa z obszaru miasta, w tym szczególnie produkcji zwierzęcej, oraz stosować rozwiązania przestrzenne zmierzające do wykluczenia konfliktów, jakie może wywołać rolnictwo z działalnościami miejskimi.
- W celu ochrony produkcji żywności przed skażeniami pochodzenia komunikacyjnego i przemysłowego należy dążyć do wykluczenia z produkcji rolnej gruntów skażonych, lokalizacji produkcji wzdłuż źródeł skażenia (w przypadku dróg klasy G i wyższych) oraz osłonięcia terenów rolnych położonych przy głównych trasach komunikacyjnych zielenią izolacyjną. Na gruntach skażonych należy preferować produkcję szkółkarską, kwaciarską i roślin przemysłowych.
- Gospodarkę rolną prowadzić w sposób zapewniający ochronę wód podziemnych GZWP nr 333 i nr 335 (w tym szczególnie strefy bezpośredniego jego zasilania

wodami opadowymi).

II. OBSZARY OSADNICZE (zabudowane)

M-OBSZARY MIESZKANIOWE

M1 - OBSZAR DOMINUJĄCEJ ZABUDOWY ZAGRODOWEJ (z dopuszczeniem przekształceń funkcjonalnych)

- FUNKCJA OBSZARU - zabudowa zagrodowa, która obejmuje budynek mieszkalny o jednym lub dwóch mieszkaniach oraz towarzyszące obiekty gospodarcze i produkcyjne, związane z produkcją zwierzęcą lub roślinną, usytuowana na wyodrębnionej działce (z dopuszczeniem innych funkcji, w tym szczególnie agroturystyki), a także jednorodzinna zabudowa mieszkaniowa, usługi oraz różnorodne, nieuciążliwe formy aktywności gospodarczej.
- KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO:
  - Układ przestrzenny zespołów zabudowy zagrodowej (dawnych wsi) na terenie miasta uznaje się za wartościowy w jego strukturze przestrzennej, wymagający zachowania historycznych cech zabudowy.
  - W obrębie zabudowy miasta należy dążyć do przekształcenia istniejącej zabudowy zagrodowej na funkcje mieszkaniowe lub nieuciążliwe formy aktywności gospodarczej, oraz ograniczyć sytuowanie nowej zabudowy zagrodowej, z wyłączeniem gospodarstw ogrodniczych.
  - W obrębie zabudowy miasta oraz wsi o funkcjach mieszkaniowych należy dążyć do przekształcenia całych zespołów zabudowy zagrodowej na zabudowę mieszkaniową jednorodziną (wiejską), poprzez przekształcenie budynku na cele wyłącznie mieszkalne, a towarzyszących budynków gospodarczych i produkcyjnych na pracownie, kuchnie letnie, domki letnie, obiekty rekreacyjne, obiekty gospodarcze przy zachowaniu kompozycji tradycyjnego układu zabudowy (usytuowania budynków na działce, gabarytów i geometrii dachów, materiałów wykończeniowych i elementów i detali budynku jak lauby, ganki, werandy, wykusze, gzymsy, obramienia otworów), oraz tradycyjnego sposobu zagospodarowania działki (ogródek przed domem, sad itp.).
  - We wsiach o funkcji mieszkaniowej lub turystyczno-rekreacyjnej zabudowę zagrodową należy uznać za uciążliwe sąsiedztwo dla innych typów zamieszkania oraz funkcji usługowych wsi, a w konsekwencji ograniczać jej uciążliwość.
  - Na terenach położonych w bezpośrednim sąsiedztwie obszarów systemu ekologicznego (ESOCh) zaleca się ograniczać przekształcanie zabudowy zagrodowej na inne formy aktywności gospodarczej (w tym szczególnie handel hurtowy, rzemiosło produkcyjne lub produkcję) oraz ograniczyć produkcję zwierzęcą.
  - Obsadę zwierząt gospodarskich dostosować do lokalnych warunków i predyspozycji środowiska przyrodniczego oraz sposobu użytkowania obszarów sąsiednich. Ograniczyć obsadę zwierząt gospodarskich w zabudowie zagrodowej usytuowanej w obrębie obszaru zabudowanego miasta.
  - Przy przebudowie, wymianie budynków i uzupełnianiu luk zabudowy dostosować sposób kształtowania budynków do lokalnych zasad kompozycji zabudowy sąsiedniej w zakresie sposobu sytuowania budynków, linii zabudowy, gabarytów, wysokości i formy budynków oraz geometrii dachów.

M2 - OBSZAR DOMINUJĄCEJ ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ JEDNORODZINNEJ

- FUNKCJA OBSZARU - zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, usytuowana na wyodrębnionych działkach w formie zabudowy wolnostojącej, bliźniaczej, szeregowej, atrialnej i rezydencjonalnej, z dopuszczeniem lokalizacji małych domów mieszkalnych do 6-mieszkań w budynku, usług oraz innych, nieuciążliwych form aktywności gospodarczej, a także zieleni urządzonej i ogrodów działkowych .

➤ KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO:

- W obrębie istniejących zespołów zabudowy jednorodzinnej na obszarze miasta dążyć do zachowania lub przywrócenia jednolitych cech zabudowy w obrębie zespołu lub dzielnicy.
- Na obszarze miasta nowe tereny wyznaczać z preferencją dla wszystkich ww. form zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, w wyodrębnionych jednorodnych zespołach zabudowy, lub też w wyodrębnionych zespołach zawierających różne formy zabudowy (jednorodzinnej dzielnicy mieszkaniowej).
- Przy sytuowaniu nowych zespołów zabudowy jednorodzinnej na obszarze miasta przyjąć zasadę sytuowania zabudowy ekstensywnej na obszarach peryferyjnych, a w kierunku centrum zwiększać intensywność zabudowy.
- Dla zespołów zabudowy rezydencjalnej (zdefiniowanej jako dom jednorodzinny wolnostojący, na której usytuowane są także budynki i urządzenia towarzyszące takie jak domki gościnne, garaże, oranżerie, obiekty architektury ogrodowej, obiekty rekreacyjne i sportowe, sztuczne zbiorniki wodne i zieleń typu parkowego) preferować usytuowanie na peryferiach miasta, lub w sąsiedztwie obszarów tworzących SYSTEM PRZYRODNICZY MIASTA (SPM), na terenach o gorszych warunkach fizjograficznych dla sytuowania zabudowy, wymagających znacznego udziału zieleni urządzonej.
- Na obszarze wsi zabudowę mieszkaniową jednorodziną sytuować w formie wolnostojącej i bliźniaczej. Dopuszczyć sytuowanie zabudowy rezydencjalnej na pojedynczych działkach lub w zespołach na terenie wsi Szczepanek, Dziewkowice, Roźniątów, Kadłub, Osiek, Kalinowicach oraz Kalinowie, przy czym dla jej usytuowania przyjmować zasady jak dla terenu miasta.
- Przy sytuowaniu zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej na obszarze wsi (w tym szczególnie wsi wskazanych pod rozwój mieszkalnictwa) dążyć do tworzenia zespołów zabudowy o odrębnych, wyróżniających się łańcem cechach przestrzennych. Na terenie wsi Dziewkowice, Szczepanek i Roźniątów zespoły zabudowy mieszkaniowej traktować jako dzielnice sypialniane miasta.
- Układ funkcjonalno-przestrzenny zespołów zabudowy kształtować indywidualnie, z zachowaniem relacji przestrzennych i krajobrazowych z zabudową sąsiednią (linie zabudowy, gabaryty i wysokości budynków oraz ich forma architektoniczna) oraz otoczeniem (w tym szczególnie w określonych w studium obszarach ochrony walorów kulturowych i krajobrazowych).
- Dla poszczególnych form zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej zaleca się zachować następujące wskaźniki:
  - na obszarze miasta wysokość zabudowy nie może być większa niż 3 kondygnacje nadziemne, z zaleceniem sytuowania trzeciej kondygnacji w poddaszu budynku, a powierzchnia działek powinna mieścić się w przedziale:
    - 0,15-0,50ha - dla zabudowy rezydencjalnej,
    - 0,08-0,15ha – dla zabudowy wolnostojącej,
    - 0,06-0,10ha – dla zabudowy bliźniaczej,
    - 0,04-0,10ha – dla pozostałych form zabudowy jednorodzinnej.
  - na obszarach wiejskich gminy wysokość zabudowy nie może być większa niż dwie-trzy kondygnacje nadziemne, z sytuowaniem drugiej kondygnacji w poddaszu na terenie wsi Kadłub, Osiek, Jędrynie, Kalinowice, Kalinów, Ligota Górna i Ligota Dolna, a powierzchnia działek powinna mieścić się w przedziale:
    - 0,30-2,0ha - dla zabudowy rezydencjalnej,
    - 0,10-0,30ha – dla zabudowy wolnostojącej,
    - 0,08-0,12ha – dla zabudowy bliźniaczej.
- Utrzymać dominujące przeznaczenie terenu oraz zapewnić wyposażenie w sprawny układ komunikacyjny (o parametrach technicznych gwarantujących bezpieczeństwo ludzi i mienia), miejsca parkingowe dla samochodów osobowych (w tym parkingi przyuliczne) oraz tereny ogólnodostępnej zieleni rekreacyjnej i miejsca zabaw dzieci.

- Eliminować i ograniczać działalność gospodarczą, uciążliwą dla zabudowy, w tym szczególnie powodującej emisję hałasu, zapachów i zanieczyszczeń do atmosfery oraz zwiększającej ruch samochodowy, a także znacząco obniżającej standardy zamieszkiwania i estetyki terenu.

M3 - OBSZAR DOMINUJĄCEJ ZABUDOWY WIELORODZINNEJ

- FUNKCJA OBSZARU - zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna, która obejmuje budynki mieszkalne o więcej niż dwóch mieszkaniach oraz budynki zamieszkania zbiorowego, z dopuszczeniem zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usług oraz innych funkcji, określonych dla innych obszarów zabudowy (z wyłączeniem P1 i P2), na wydzielonych terenach.
- KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO:
  - Należy zapewnić rozwój zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej na obszarze miasta. Preferować jej usytuowanie w otoczeniu centrum i obszaru śródmiejskiego oraz parku miejskiego tj. na terenach położonych na południe od centrum miasta. Na terenach wiejskich gminy dopuszcza się sytuowanie nowej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej we wsi Błotnica Strzelecka, Szymiszów, Szczepanek i Dziewkowice.
  - Należy preferować różnorodność form zamieszkania, przy czym powinny one uwzględniać kontekst przestrzenny otoczenia. Ustala się następujące formy zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej:
    - kamienica - budynek usytuowany w zwartej lub półzwartej pierzei zabudowy, w układzie kwartałów zabudowy obrzeżnej, zamykającej wewnątrz podwórka; kamienica może mieć charakter zabytkowy, historyczny lub też stanowić współczesny budynek plombowy; w parterze budynku zaleca się sytuować lokale usługowe, lub też cały budynek może mieć funkcję usługową,
    - zabudowa blokowa - budynek usytuowany w mniej atrakcyjnych dzielnicach miasta, przeważnie w mało estetycznym otoczeniu, charakteryzujący się niskim lub średnim standardem zamieszkania, zawierający niskiej lub średniej jakości mieszkania,
    - zabudowa apartamentowa - budynek usytuowany w atrakcyjnych dzielnicach miasta, w estetycznym otoczeniu, (przeważnie) na wygradzonym terenie, charakteryzujący się wysokimi walorami architektonicznymi oraz wysokim standardem zamieszkiwania, zawierający wysokiej jakości mieszkania (apartamenty), a także liczne pomieszczenia przeznaczone dla obsługi mieszkańców (ochronę budynku lub terenu, recepcję, siłownię, kluby, baseny itp.)
    - zabudowa typu willowego - budynek wolnostojący, eksponujący cztery elewacje (w tym jedną frontową), mieszczący 2-6 mieszkań, usytuowany na wydzielonym terenie urządzonym w formie parku lub ogrodu (lub ogrodów przynależnych do poszczególnych mieszkań), o wysokich walorach architektonicznych i standardach zamieszkania.
  - Na obszarze miasta zabudowę blokową rozwijać w stopniu adekwatnym do aktualnych potrzeb i aspiracji mieszkańców. Kamienice sytuować w obrębie zabytkowego centrum i historycznych przedmieści, a także na nowo wyznaczonych terenach dopełniających kwartały zabudowy historycznej lub inne zespoły zabudowy. W obrębie centrum i historycznych przedmieści dopuszcza się także sytuowanie budynków apartamentowych, a na pozostałym terenie zaleca się sytuować je w wydzielonych zespołach zabudowy. Dla budynków typu willowego zaleca się sytuowanie w sąsiedztwie obszarów tworzących PRZYRODNICZY SYSTEM MIASTA, lub na wydzielonych terenach o mniej korzystnych warunkach fizjograficznych, wymagających rozgęszczenia zabudowy i dużego udziału zieleni, lub na wydzielonych przestrzennie terenach wśród innych typów zabudowy.
  - Na obszarze miasta zabudowę formować w większe zespoły lub dzielnice o odrębnych cechach zabudowy, standardzie, architekturze i estetyce, dające się wyodrębnić jednoznacznie z otoczenia i w świadomości mieszkańców. Kształtować

indywidualnie układ funkcjonalno-przestrzenny zespołów zabudowy z zachowaniem relacji przestrzennych i krajobrazowych z zabudową sąsiednią i otoczeniem (linie zabudowy, gabaryty i wysokości budynków, ich forma architektoniczna oraz kontekst z otoczeniem).

- Istniejącą na obszarze miasta i na terenach wiejskich gminy zabudowę kamienicową należy poddać rewitalizacji w celu:
  - podniesienia standardów zamieszkania,
  - utworzenia przestrzeni dostępnych dla mieszkańców wewnątrz kwartałów, w tym szczególnie zapewnienia urządzonych terenów wypoczynku codziennego (także placów zabaw dla dzieci), oraz podniesienia ich funkcjonalności, jakości, estetyki i wyposażenia (podwórek),
  - podniesienie jakości użytkowej i estetyki przestrzeni ulicznych,
  - eliminacji lub dyslokacji obiektów o funkcjach degradujących przestrzeń miejską, niezwiązanych z funkcją mieszkaniową terenu.
- Istniejącą na obszarze miasta oraz na terenach wiejskich gminy zabudowę blokową zaleca się poddać rewitalizacji w celu:
  - zapewnienia jej integracji przestrzennej pojedynczych bloków lub zespołów z otoczeniem, w tym szczególnie zabudową historyczną centrum miasta i śródmieścia,
  - dostosowania budynków do zabudowy w otoczeniu, lub wymiany zabudowy na zabudowę spójną z otoczeniem,
  - podniesienia standardów zamieszkiwania budynków oraz przestrzeni międzyblokowych,
  - poprawy bezpieczeństwa publicznego i umacniania więzi społecznych we wspólnotach mieszkańców.
- W istniejących i nowych zespołach zabudowy lub dzielnicach zaleca się wyraźnie określić przestrzenie publiczne (rozumiane zgodnie z przepisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym) oraz zapewnić ich wysoką jakość zagospodarowania, urządzenia i estetyki.
- Dla poszczególnych form zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej zaleca się zachować następujące wskaźniki:
  - na obszarze miasta wysokość zabudowy nie może być większa niż 6 kondygnacji nadziemnych, z zaleceniem sytuowania szóstej kondygnacji w poddaszu budynku,
  - na obszarach wiejskich gminy wysokość zabudowy nie może być większa niż 4 kondygnacje nadziemne, z sytuowaniem czwartej kondygnacji w poddaszu.
- Należy eliminować lub ograniczać działalność gospodarczą uciążliwą lub konfliktową w stosunku do funkcji mieszkaniowej, oraz wzbogacić wyposażenie obszaru w ogólnodostępną zielenią towarzyszącą i miejsca parkingowe, a także minimalizować konflikty funkcjonalne, przestrzenne i estetyczne różnych form użytkowania i zagospodarowania, w tym szczególnie konflikty komunikacyjne.

M4 – OBSZAR DOMINUJĄCEJ ZABUDOWY MIESZKANIOWO-USŁUGOWEJ

- FUNKCJA OBSZARU – zabudowa mieszkaniowa z usługami zlokalizowanymi w parterze budynku, lub też zabudowa usługowa z towarzyszącym mieszkaniem oraz zabudowa usługowa, zapewniająca obsługę ludności w zakresie podstawowym na obszarach wiejskich gminy lub w wyodrębnionych zespołach zabudowy miasta, z dopuszczeniem zieleni urządzonej.
- KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO:
  - Zabudowę zaleca się sytuować:
    - w centrach usługowych – we wsiach, w których planuje się wyposażenie w usługi na poziomie elementarnym,
    - jako wspomagające centrum usługowe wsi – we wsiach, w których planuje się wyposażenie w usługi na poziomie podstawowym,

- w sąsiedztwie centrów usługowych wsi lub centrach wyodrębnionych zespołów zabudowy – we wsiach pełniących funkcje ośrodków usługowych wspomagających miasto,
- w wyodrębnionych zespołach zabudowy – na terenie miasta.
- Na terenach wiejskich gminy w obrębie zabudowy powinny dominować usługi handlu detalicznego (z wyłączeniem stacji paliw), gastronomii i kultury oraz usługi inne, w tym publiczne. Dopuszczenie innych usług jest możliwe, jeżeli będą odpowiadały charakterowi usług dominujących. Na terenie miasta możliwy zakres lokalizacji usług można ustalać indywidualnie, z uwzględnieniem funkcji otoczenia. Postuluje się aby, powierzchnia sprzedaży usług handlu nie przekraczała 400m².
- Wokół zabudowy zaleca się wytworzyć przestrzeń publiczną o wysokich walorach architektonicznych i estetycznych, szczególnie w zespołach zabudowy mających stanowić centrum usługowe wsi.
- Zabudowę i zagospodarowanie obszaru kształtować z uwzględnieniem wartości krajobrazu przyrodniczego i kulturowego otoczenia, zapewniając wysokie walory zabudowy i krajobrazu (linie zabudowy, gabaryty i wysokości budynków oraz ich forma architektoniczna).

U–OBSZARY USŁUGOWE

U1 – OBSZAR STAROMIEJSKI - KONCENTRACJI USŁUG PONADLOKALNYCH I MIESZKALNICTWA

- FUNKCJA OBSZARU – usługi publiczne i komercyjne, tworzące centrum usługowe miasta powiatowego wraz z koncentracją zabudowy mieszkaniowej, głównie wielorodzinnej.
- KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO:
  - Obszar koncentracji usług ponadlokalnych i mieszkalnictwa sytuować w obrębie zabytkowego centrum miasta Strzelce Op. oraz jego historycznych śródmieści. Stanowi on centralną i śródmiejską strefę handlową o wysokiej randze przestrzennej i społecznej. Na obszarze powinny dominować usługi handlu detalicznego (z wyłączeniem stacji paliw), usługi gastronomii i kultury, obsługi finansowej wraz z zabudową mieszkaniową wielorodzinną i zamieszkania zbiorowego (hotele, pensjonaty, domy noclegowe). Usytuowanie innych funkcji jest możliwe pod warunkiem, że zachowają one cechy funkcjonalne i form zabudowy usług dominujących, w tym szczególnie będą zapewniać obsługę mieszkańców powiatu i gminy.
  - Handel oraz inne usługi, zapewniające obsługę mieszkańców miasta i powiatu, należy dostosować do charakteru i rangi centrum miasta oraz historycznej zabudowy poprzez:
    - sytuowanie „drobnych” usług handlu, z wyłączeniem sklepów wielkopowierzchniowych, w tym szczególnie w formie supermarketu, hipermarketu, hali targowej oraz innego typu obiektów wielkogabarytowych i jednoprzestrzennych, lub zbliżonych do tych form zabudowy,
    - sytuowanie usług w nie więcej niż 2 nadziemnych kondygnacjach budynku mieszkalnego (kamienicy), z dopuszczeniem sytuowania usług w kondygnacjach podziemnych, przy czym powierzchnia usługowa w budynku nie powinna przekraczać 50% jego powierzchni użytkowej,
    - dopuszczenie sytuowania usług w odrębnych budynkach, w tym szczególnie sytuowanie tzw. galerii handlowych, pasażów handlowych i banków pod warunkiem, że ich ilość w strefie pozwoli zachować właściwe proporcje z funkcją mieszkaniową,
    - zapewnienie różnorodności:
      - grup towarów, w tym towarów prestiżowych z ograniczeniem handlu

- artykułami spożywczymi i codziennego użytku,
- świadczonych usług gastronomicznych, w tym usług prestiżowych, z ograniczeniem lokalizacji barów szybkiej obsługi,
- bazy noclegowej i innych usług dla obsługi ruchu turystycznego, w tym szczególnie wysokiego poziomu usług hotelarskich,
- szerokiego spektrum usług w zakresie obsługi finansowej i bankowej,
- o zapewnienie wysokiego poziomu rozwiązań architektonicznych i urbanistycznych, a także wyposażenia, utrzymania obiektu i czystości wokół niego, stosownego do rangi centrum.
- Należy dążyć do wydzielenia stref usług prestiżowych i niestandardowych, charakteryzujących się wysokim standardem obsługi, jakością towarów oraz otoczenia przestrzennego, w tym szczególnie wysokim standardem małej architektury i zieleni towarzyszącej. Do stref usług prestiżowych zaleca się zaliczyć tereny:
  - o Rynek i Plac Żeromskiego, oraz ulice zapewniające ich powiązania tj. ul. Wojska Polskiego, Ludową i Grunwaldzką,
  - o ulice otaczające ścisłe zabytkowe centrum miasta tj. ul. Generała Dąbrowskiego, Wałową Kołłątają i ul. Ks. Lange,
  - o ul. Krakowską (po wyprowadzeniu ruchu tranzytowego z miasta).
- W obrębie wydzielonych stref usług prestiżowych należy dążyć do podniesienia funkcjonalności i estetyki ciągów handlowych, poprzez:
  - o wykorzystanie wszystkich parterów budynków na usługi,
  - o dostosowanie jakości i estetyki posadzek do rangi strefy (centrum miasta powiatowego),
  - o ujednoczenia cech przestrzeni i szaty graficznej ulic, w tym szczególnie małej architektury, kompozycji zieleni, informacji wizualnej, reklam, szyldów i innych elementów wizualnych w przestrzeni i na budynkach,
  - o wzbogacenia małej architektury, w tym szczególnie zwiększenia miejsc odpoczynku,
  - o eliminację kolizji ruchu pieszego i kołowego oraz związanego z zaopatrzeniem.
- Należy dążyć do wykreowania strefy turystycznej, kumulującej ruch turystyczny krajoznawczy oraz jego kompleksową obsługę. Zaleca się:
  - o w obrębie strefy oraz przyległych stref usługowych ukształtowanie szlaków turystycznych wiążących poszczególne atrakcyjne dla turystów miejsca i obiekty,
  - o krzyżowanie strefy turystycznej ze strefą usług prestiżowych,
  - o rozszerzenie strefy turystycznej na inne, historyczne tereny miasta,
- W obrębie ul. Powstańców Śląskich i rejonie dworca autobusowego oraz kolejowego należy dążyć do rozwoju i koncentracji usług handlu detalicznego, gastronomii i zamieszkania zbiorowego, zapewniających obsługę ruchu komunikacyjnego i turystycznego.
- Na całym obszarze należy dążyć do:
  - o eliminacji lub wykluczenia lokalizacji funkcji uciążliwych i konfliktowych w stosunku do przeznaczenia podstawowego i rangi centrum,
  - o eliminacji lub przebudowy budynków o rozwiązaniach przestrzennych, funkcjonalnych i architektonicznych sprzecznych z zasadami zabudowy obszaru, w tym szczególnie usytuowanych w strefach usług prestiżowych,
  - o eliminacji uciążliwości dla środowiska zamieszkania i funkcjonowania usług poprzez wysokie standardy wyposażenia terenu w systemy infrastruktury technicznej,
  - o zapewnienia koegzystencji ruchu pieszego i ruchów kołowych (parkingi, rowery i samochody), a także zapewnienia właściwej lokalizacji stref parkowania i zaopatrzenia.

U2 - OBSZAR KONCENTRACJI USŁUG KOMERCYJNYCH I PUBLICZNYCH O ZNACZENIU PONADLOKALNYM

- FUNKCJA OBSZARU – wielofunkcyjna zabudowa usługowa o znaczeniu ponadlokalnym powiatowego ośrodka usługowego, usługi o znaczeniu lokalnym gminnego ośrodka usługowego oraz dzielnicowe ośrodki usługowe na obszarze miasta, w tym szczególnie usługi publiczne w zakresie oświaty, kultury, zdrowia i opieki społecznej, sportu i rekreacji, a także usługi komercyjne w zakresie handlu detalicznego i targowego, z dopuszczeniem zabudowy mieszkaniowej.
- KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO:
  - Ustala się następujące obszary koncentracji usług:
    - publicznych o znaczeniu podadlokalnym:
      - na terenie miasta w rejonie ul. Opolskiej,
      - na terenie wsi Kadłub i Szymiszowie (Dom Pomocy Społecznej),
    - komercyjnych o znaczeniu ponadlokalnym – na obszarze miasta:
      - w rejonie dworca autobusowego i kolejowego, oraz ul. Powstańców Śląskich - Dworcowej,
      - w rejonie Placu Targowego i ul. Budowlanych,
    - projektowanych, komercyjnych o znaczeniu ponadlokalnym – we wsi SUCHA,
  - Na obszarze koncentracji usług publicznych w rejonie ul. Opolskiej należy dążyć do:
    - utrzymania i rozwoju, jako dominujących, usług publicznych.
    - zachowania:
      - przestrzennych powiązań parku przyszpitalnego z lokalnym korytarzem ekologicznym oraz sąsiednimi terenami sportu – rekreacji i cmentarzem,
      - bezkolizyjnego ruchu transportu sanitarnego,
    - racjonalizacji wykorzystania terenu:
      - poprzez lokalizację usług lokalnych lub ponadlokalnych, jako kontynuację lub dopełnienie usług istniejących,
      - poprzez dyslokację zakładu komunalnego zieleni miejskiej na peryferie miasta, w tym szczególnie w rejon cmentarza komunalnego, oraz dyslokację ogrodów działkowych,
      - wprowadzenie zespołów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej willowej lub apartamentowej, lub też zespołów zabudowy jednorodzinnej w formie rezydencjonalnej lub wolnostojącej,
      - przy zachowaniu walorów ekologicznych obszaru oraz izolacji przestrzennej od intensywnie „żyjącego” organizmu miejskiego usług rekreacji i wypoczynku oraz zdrowia, a także powiązań ekologicznych z parkiem miejskim,
    - podniesienia standardów zagospodarowania, wyposażenia i estetyki obszaru, w tym szczególnie placów przedwejściowych obiektów usługowych,
  - Na obszarze koncentracji ponadlokalnych usług publicznych we wsi Kadłub i Szymiszów należy dążyć do podniesienia standardów obsługi oraz rewaloryzacji zabytkowych układów przestrzennych.
  - Na obszarze koncentracji usług w rejonie dworca autobusowego i kolejowego oraz ul. Powstańców Śląskich - Dworcowej, należy dążyć do:
    - sytuowania usług zapewniających kompleksową obsługę ruchu pasażerskiego i turystycznego,
    - redefinicji obszaru jako węzła komunikacyjnego, skupiającego ruch podróżujących koleją, komunikacją zbiorową i indywidualną, stanowiący istotny punkty przesiadkowy z jednego środka komunikacji na drugi oraz istotny obszar integracji komunikacji wewnętrznej i zewnętrznej,
    - wzmocnienia rangi przedpola dworca kolejowego i autobusowego, jako ważnego miejsca integracji komunikacji wewnętrznej i zewnętrznej,
    - uporządkowania funkcji oraz podniesienia standardów zagospodarowania terenu i przestrzeni publicznych, będących „wizytówką” miasta,
    - racjonalizacji wykorzystania terenu poprzez docelową dyslokację boiska sportowego poza obszar strefy.
  - Na obszarze koncentracji usług w rejonie Placu Targowego, należy dążyć do:

- zachowania urządzonego targowiska, przystosowanego do handlu na otwartym powietrzu, i towarzyszącego handlu detalicznego w obiektach,
- wzbogacenia wyposażenia terenu o obiekty handlowe i targowe, w tym szczególnie o halę targową,
- czytelnego ukształtowania układu zabudowy, w tym szczególnie na odcinku Placu Targowego w rejonie ul. Krakowskiej i podniesienia jej walorów architektonicznych.
- Na obszarze koncentracji usług we wsi SUCHA dążyć do lokalizacji usług zapewniających pełną obsługę ruchu turystycznego i pątniczego do ponadlokalnego ośrodka kultu religijnego, jakim jest Góra Św. Anny.
- W granicach wydzielonych obszarów kształtować indywidualnie układ funkcjonalno-przestrzenny zabudowy z zachowaniem relacji przestrzennych i krajobrazowych z otoczeniem. Zapewnić wysokie walory użytkowe i estetyczne przestrzeni publicznych oraz prawidłowe wyposażenie w infrastrukturę techniczną, zieleni ogólnodostępną oraz miejsca parkingowe dla samochodów.

U3 - OBSZAR KONCENTRACJI USŁUG PUBLICZNYCH I KOMERCYJNYCH O ZNACZENIU LOKALNYM

- FUNKCJA OBSZARU – wielofunkcyjna zabudowa usługowa lokalnych i dzielnicowych ośrodków usługowych, w tym szczególnie usługi publiczne w zakresie kultury, oświaty i wychowania, sportu, ochrony zdrowia i opieki społecznej, a także usługi komercyjne w zakresie handlu, gastronomii, kultury oraz rekreacji, z dopuszczeniem zabudowy mieszkaniowej z zielenią towarzyszącą.
- KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO:
  - Ustala się następujące obszary koncentracji usług:
    - komercyjnych i publicznych o znaczeniu lokalnym, stanowiących dzielnicowe centra usługowe – na obszarze miasta:
      - w rejonie ulicy Gogolińskiej w obrębie osiedla PIASTÓW,
      - w rejonie ul. Kozielskiej-Szkolnej-Mickiewicza, w obrębie wsi SUCHE ŁANY,
      - w rejonie projektowanej drogi, w sąsiedztwie wsi MOKRE ŁANY,
    - komercyjnych i publicznych o znaczeniu lokalnym, stanowiących centra usługowe wsi będących ośrodkami usług podstawowych, wspomagających miasto – we wsi BŁOTNICA STRZELECKA, KADŁUB, ROZMIERKA i SZYMISZÓW ,
  - Na obszarach koncentracji usług w rejonie ulicy GOGOLIŃSKIEJ, w rejonie ul. KOZIELSKIEJ – SZKOLNEJ - MICKIEWICZA, oraz w obrębie wsi MOKRE ŁANY, stanowiących istniejące i planowane dzielnicowe ośrodki usługowe, należy dążyć do:
    - koncentracji usług publicznych z zakresu oświaty i wychowania, ochrony zdrowia i kultury, oraz usług handlu, gastronomii, wypoczynku i rozrywki, a także innych usług - stosownie do potrzeb, funkcji i rangi dzielnicowego ośrodka usługowego,
    - sytuowania usług handlu o powierzchni sprzedaży mniejszej niż 2000m², w formie:
      - supermarketu (400-2000m²) mieszczącego sklep samoobsługowy z przewagą artykułów spożywczych i codziennego użytku, oraz sklepy branżowe z innymi artykułami,
      - domu towarowego, w którym więcej niż 50% powierzchni przeznaczona jest na sprzedaż artykułów spożywczych oraz artykułów codziennego użytku,
    - zapewnienia:
      - stosowanej do usług liczby miejsc parkingowych w poziomie terenu,
      - wysokich walorów architektonicznych i urbanistycznych obiektów i układu zabudowy, uwzględniających relacje przestrzenne z otoczeniem,
    - wytworzenia przestrzeni publicznych oraz zapewnienie wysokich standardów

- o wyposażenia i urządzenia terenu,
- o eliminacji funkcji sprzecznych lub konfliktowych z rangą centrum usługowego.
- Na obszarach koncentracji usług we wsi BŁOTNICA STRZELECKA, KADŁUB, ROZMIERKA i SZYMISZÓW, stanowiących ośrodki usługowe podstawowe, należy dążyć do:
  - o sytuowania usług komercyjnych handlu, gastronomii, rozrywki i bytowych oraz usług publicznych oświaty, wychowania i kultury, a także innych usług stosownie do funkcji i rangi centrum usługowego ośrodka podstawowego,
  - o zapewnienia wysokich walorów architektonicznych obiektów i urbanistycznych układu zabudowy, uwzględniających relacje przestrzenne z otoczeniem,
  - o wytworzenia przestrzeni publicznych w celu umocnienia więzi społecznych mieszkańców oraz zapewnienia wysokich standardów wyposażenia i urządzenia terenu,
  - o eliminacji funkcji sprzecznych lub konfliktowych z rangą centrum usługowego.
- W granicach wydzielonych obszarów kształtować indywidualnie układ funkcjonalno-przestrzenny zabudowy z zachowaniem relacji przestrzennych i krajobrazowych z otoczeniem. Zapewnić wysokie walory użytkowe i estetyczne przestrzeni publicznych oraz prawidłowe wyposażenie w infrastrukturę techniczną, zieleni ogólnodostępną i miejsca parkingowe dla samochodów.

U4 - OBSZARY KONCENTRACJI USŁUG SPORTU, REKREACJI I WYPOCZYNKU

- FUNKCJA OBSZARU – tereny sportu, rekreacji i wypoczynku wraz z wielofunkcyjną zabudową usługową w zakresie sportu, rekreacji i wypoczynku, a także usługi komercyjne w zakresie mieszkalnictwa zbiorowego, handlu detalicznego, gastronomii i kultury z zielenią urządzoną, z dopuszczeniem zabudowy mieszkaniowej (w tym szczególnie zamieszkania zbiorowego).
- KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO:
  - Ustala się następujące obszary koncentracji usług:
    - o o znaczeniu ponadlokalnym – na obszarze miasta w rejonie ul. Opolskiej-Sosnowej,
    - o o znaczeniu lokalnym – na obszarze wsi KADŁUB-OSIEK w sąsiedztwie doliny rzeki Jemielnicy i terenów zabudowanych wsi,
    - o o znaczeniu lokalnym – na obszarze miasta w rejonie RYBACZÓWKI,
    - o o znaczeniu lokalnym – w rejonie wsi LIGOTA DOLNA, LIGOTA GÓRNA i ROŻNIĄTÓW (nie wskazane na rysunku „Kierunki zagospodarowania przestrzennego”).
  - Na obszarze miasta w rejonie ul. OPOLSKIEJ- SOSNOWEJ należy dążyć do:
    - o zachowania terenowych urządzeń sportowych (stadionu sportowego) oraz zapewnienia:
      - możliwości budowy na obszarach przyległych kubaturowych obiektów sportowych, powiązanych komunikacyjnie ze stadionem tzn. usytuowania ich na obszarze zieleni parkowej w sąsiedztwie kąpieliska miejskiego lub obszarze koncentracji różnorodnych form aktywności gospodarczej przy ul. Gogolińskiej,
      - właściwej ilości miejsc postojowych na terenie lub obszarach sąsiednich, przy zachowaniu właściwej izochrony dojazdów oraz ruchu bezkolizyjnego,
      - powiązań komunikacyjnych z sąsiednim obszarem zieleni parkowej i kąpieliskiem miejskim,
      - zmiany układu komunikacyjnego w sposób umożliwiający zapewnienie powiązań funkcjonalno-przestrzennych i komunikacyjnych z sąsiednim obszarem koncentracji różnorodnych form aktywności gospodarczej, szczególnie w przypadku lokalizacji na nim kubaturowych obiektów sportu, rekreacji i kultury.

- Zachowania kąpieliska miejskiego oraz zapewnienia:
  - poprawy standardu jego funkcjonowania i wyposażenia,
  - podniesienia standardów zagospodarowania, wyposażenia i estetyki obszaru placu przedwejściowego,
  - powiązań komunikacyjnych z sąsiednimi obiektami i otwartymi terenami sportowymi.
- Na obszarze wsi KADŁUB-OSIEK należy dążyć do:
  - koncentracji specjalistycznych ośrodków turystyczno-wypoczynkowych (grzybiarstwa, wędkarstwa, turystyki rowerowej, hipicznej i pieszej itp.) lub usług sportów kwalifikowanych wraz z towarzyszącymi usługami zamieszkania zbiorowego i gastronomii,
  - przy lokalizacji urządzeń sportowych - utrzymania ciągłości ponadlokalnego korytarza ekologicznego, jakim jest dolina Jemielnicy, poprzez zachowanie roślinności naturalnej,
  - zapewnienia usług kompleksowych i różnorodnych oraz wysokich walorów architektonicznych obiektów i zagospodarowania terenów, zachowujących właściwe relacje z otoczeniem.
- Na obszarze miasta w rejonie RYBACZÓWKI należy dążyć do zapewnienia:
  - usytuowania kompleksowych usług zapewniających obsługę wypoczynku weekendowego mieszkańców miasta, związanych z możliwością urządzenia PIKNIKU MIEJSKIEGO tj. grillowania, pływania po stawie, wędkowania i organizacji imprez rekreacyjnych z tematem wiodącym (festynów),
  - zachowania walorów przyrodniczych zbiornika wodnego i jego obrzeży,
  - powiązań komunikacyjnych pieszych i rowerowych z centrum miasta i ogrodami działkowymi.
- Na gruntach wsi LIGOTA DOLNA, LIGOTA GÓRNA i ROŻNIĄTÓW należy dążyć do:
  - wskazania wydzielonych terenów pod rozwój sportów kwalifikowanych (narciarstwa, saneczkarstwa) z wykluczeniem terenów o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych, na które funkcja tego typu miałaby niekorzystny wpływ,
  - ewentualnego dopuszczenia lokalizacji ww. funkcji na Ligockiej Górze, z wyłączeniem terenu rezerwatu i obszaru NATURA 2000, pod warunkiem przekształcenia gruntów ornich w trwałe użytki zielone oraz ich kośnego utrzymania w sezonie letnim, a także dokonania analizy krajobrazowej dla lokalizacji wszelkich urządzeń terenowych jak np. wyciągów, urządzonych stoków narciarskich, przy wykluczeniu torów saneczkowych.
- Postuluje się lokalizację usług rehabilitacyjnych i rekreacyjnych (fitness, siłownia, joga) w powiązaniu ze wszystkimi obiektami rekreacyjnymi i sportowymi.
- Ustala się następujące kierunki polityki przestrzennej w zakresie rozwoju sportu i rekreacji :
  - na obszarze miasta:
    - należy dążyć w miarę możliwości i potrzeb, do rekultywacji wyrobiska poeksploatacyjnego kopalni STRZELCE OP. w kierunku wodnym oraz wykorzystania jego jako kąpieliska otwartego oraz ośrodka uprawiania sportów wodnych,
    - na obszarach wsi, o ustalonej funkcji turystyczno-rekreacyjnej :
      - należy wspierać lokalizację specjalistycznych ośrodków sportowych i rekreacyjnych.

P-OBSZARY GOSPODARCZE

P1 - OBSZAR KONCENTRACJI PRODUKCJI ENERGII ZE ŹRÓDEŁ ODNAWIALNYCH – obszar średniego ryzyka lokalizacji obiektów energetyki wiatrowej.

➤ FUNKCJA OBSZARU:

▪ PODSTAWOWA:

- obszar koncentracji produkcji (P2),
- lub obszary rolne o dużej przydatności dla rolnictwa (R1) oraz obszary rolne o małej przydatności dla rolnictwa (R2),

- UZUPEŁNIAJĄCA – produkcja energii – obiekty energetyki wiatrowej (fermy wiatrowe).
- KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO:
  - Lokalizację elektrowni wiatrowych dopuszcza się w południowo-wschodniej części obszaru gminy na gruntach rolnych (R1 i R2) wsi ~~Warmatowice~~, Brzezina oraz części gruntów wsi Roźniątów, położonych na wschód od drogi powiatowej DP 1805 O. Na rysunku „Kierunki zagospodarowania przestrzennego” wskazuje się tereny oznaczone symbolem P1, uznane za tereny ŚREDNIEGO RYZYKA lokalizacji ferm wiatrowych.
  - Ustala się następujące warunki lokalizacji ferm wiatrowych na gruntach ww. wsi:
    - lokalizacja obiektów energetyki wiatrowej, o wysokości do 150m do szczytu śmigła dopuszczalna jest w granicach obszaru koncentracji produkcji P2 (~~obszar planowanego Strzoleckiego Parku Przemysłowego~~), określonych rysunkiem „Kierunki zagospodarowania przestrzennego”,
    - na obszarze P1 położonym poza granicami obszaru koncentracji produkcji P2, wskazanym na rysunku „Kierunki polityki przestrzennej”, wysokość turbiny wiatrowej należy dostosować do walorów krajobrazu kulturowego oraz prognozowanej funkcji wsi, określonej w tabeli nr 38, jednak nie powinna ona przekraczać 120m do szczytu śmigła.
  - Wyklucza się lokalizację obiektów energetyki wiatrowej:
    - na terenach:
      - dolin cieków wodnych, w tym szczególnie na terenach objętych ochroną lub planowanych do takiej ochrony, określonych w studium,
      - narażonych na erozję wodno-powietrzną w stopniu silnym, jeśli lokalizacja i eksploatacja obiektu przyczyni się do zwiększenia zagrożeń erozyjnych,
      - stref ochrony pośredniej zewnętrznej ujęć wody, jeśli w prawomocnej decyzji ustalającej strefę wprowadzono zakaz wykonywania wykopów lub odwodnień budowlanych,
    - w przypadku, jeśli ich eksploatacja będzie miała wpływ na siedliska i gatunki, dla których ochrony został powołany Obszar NATURA 2000 GÓRA ŚW. ANNY.
  - Przy lokalizacji elektrowni wiatrowych zaleca się zachować następujące odległości:
    - od istniejącej i planowanej zabudowy mieszkaniowej min 500m,
    - od dróg o nawierzchni utwardzonej min 200m,
    - od ściany lasu i cieków wodnych min 200m,
    - od obiektów infrastruktury technicznej min 50m.
  - Przed opracowaniem planu miejscowego należy sporządzić szczegółową analizę przyrodniczo – środowiskową obejmującą:
    - analizę meteorologiczną i ekonomiczną,
    - inwentaryzację przyrodniczą oraz przeprowadzić roczny monitoring ornitologiczny i chiropterologiczny,
    - waloryzację krajobrazu wraz z oceną wpływu inwestycji na krajobraz i jego walory,
    - analizę możliwości rozwoju terenów ~~PARKU PRZEMYSŁOWEGO~~ pod względem dopuszczalnych emisji hałasu do środowiska,
    - analizę wpływu na elementy przyrody podlegające ochronie, w tym szczególnie na obszarze NATURA 2000.
  - Obiekty energetyki wiatrowej lokalizować w zespołach obejmujący kilka lub kilkanaście wiatraków, w sposób komponowany, uwzględniający wysokości obiektów i terenu oraz rytm ich usytuowania.

P2- OBSZAR KONCENTRACJI PRODUKCJI

- FUNKCJA OBSZARU – obszar koncentracji produkcji (przemysłu) z dopuszczeniem różnorodnych form aktywności gospodarczej, w tym szczególnie wielofunkcyjna zabudowa produkcyjna, składowa, magazynowa, centra logistyczne, giełdy towarowe, obsługa transportu, handel hurtowy z dopuszczeniem specjalistycznych działów produkcji rolnej i obsługi rolnictwa oraz przetwórstwa rolno-spożywczego, centra biznesu itp.
- KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO:
  - Ustala się następujące obszary koncentracji produkcji:
    - na obszarze miasta w obrębie KATOWICKIEJ SPECJALNEJ STREFY

EKONOMICZNEJ, PODSTREFY GLIWICE, OBSZAR STRZELCE OP. - utworzonej na bazie terenów zainwestowanych zlikwidowanej cementowni, położonej w północnej części gruntów miasta,

- o na gruntach wsi BRZEZINA – WARMĄTOWICE – w granicach planowanego STRZELECKIEGO PARKU PRZEMYSŁOWEGO, przewidzianego do lokalizacji w rejonie drogi krajowej DK 88 i węzła autostradowego NAGAWCZYCE,
- o na gruntach wsi SZYMISZÓW – z preferencją dla zakładów związanych przemysłem cementowo-wapienniczym.
- Na obszarze SPECJALNEJ STREFY EKONOMICZNEJ oraz obszarze koncentracji produkcji we wsi SZYMISZÓW należy dążyć do:
  - o koncentracji produkcji jak najmniejszej ilości producentów, w tym na gruntach wsi Szymiszów utrzymania przemysłu cementowo-wapienniczego,
  - o preferowania rozwoju branż nie przyczyniających się do pogarszania stanu sanitarnego powietrza atmosferycznego i wód podziemnych,
  - o zapewnienia:
    - rozwoju strefy przy zachowaniu proekologicznych technologii produkcji, gwarantujących brak zagrożeń dla stanu sanitarnego wód podziemnych i powietrza atmosferycznego,
    - racjonalnego wykorzystania terenu.
  - o Zapewnić niezbędną dla obszaru i lokalizowanych przedsięwzięć infrastrukturę techniczną, w tym szczególnie odprowadzenie ścieków przemysłowych.
- Na obszarze planowanego STRZELECKIEGO PARKU PRZEMYSŁOWEGO:
  - o należy zapewnić etapowanie przeznaczenia obszaru pod planowane funkcje, w tym szczególnie:
    - preferować do zabudowy teren położony po wschodniej stronie drogi krajowej DK 88 na gruntach wsi WARMĄTOWICE, uznając go za I etap realizacji PARKU PRZEMYSŁOWEGO,
    - uzależnić zabudowę terenu położonego na gruntach wsi Brzezina, położonego po zachodniej stronie drogi krajowej DK 88, od wystąpienia potrzeby rozbudowy Strefy Aktywności Gospodarczej rozwijającej się na obszarze gminy UJAZD, (na terenach położonych wzdłuż autostrady A4, pomiędzy jej węzłami OLSZOWA i NOGAWCZYCE), lub też zaspokojenia potrzeb jednego inwestora strategicznego,
  - o należy:
    - **na części terenu Strzeleckiego Parku Przemysłowego, położonego po zachodniej stronie drogi krajowej nr 88 oraz powyżej planowanej obwodnicy południowej miasta Strzelce Opolskie** wykluczyć lokalizację przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko oraz ograniczyć lokalizację przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów odrębnych, w tym szczególnie wykluczyć lokalizację przedsięwzięć mogących oddziaływać na wody podziemne GZWP oraz obszar NATURA 2000,
    - **na części terenu Strzeleckiego Parku Przemysłowego w obszarze ograniczonym: drogą krajową nr 88, terenem planowanej obwodnicy południowej miasta Strzelce Opolskie w ciągu drogi krajowej nr 94, projektowaną drogą gminną klasy zbiorczej i granicą administracyjną gminy Strzelce Opolskie – dopuścić:**
      - **lokalizację przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów odrębnych,**
      - **lokalizację przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów odrębnych, z wykluczeniem na etapie sporządzanych planów miejscowych lokalizacji przedsięwzięć mogących powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych lub środowiska (w tym mogących oddziaływać na zabudowę mieszkaniową wsi Warmątowice, na wody podziemne GZWP, wody w potencjalnej strefie ochrony pośredniej ujęcia Warmątowice oraz obszar**

NATURA 2000),

- preferować produkcję o wysokich (zaawansowanych) technologiach oraz wysokich standardach zabudowy i zagospodarowania terenu,
- zapewnić kompleksowe wyposażenie w systemy infrastruktury technicznej, zapewniające eliminację potencjalnych zagrożeń dla środowiska, w tym szczególnie dla obszaru NATURA 2000 GÓRA ŚW ANNY, GZWP 333 i GZWP 335 (JCW 116),
- zapewnić obsługę komunikacyjną poprzez drogi powiązane z układem dróg o znaczeniu krajowym i regionalnym (drogą krajową DK 94 i DK 88 oraz wojewódzką DW 426),
- o należy dążyć do zapewnienia:
  - możliwości prowadzenia działalności gospodarczej przedsiębiorcom, ~~w szczególności małym i średnim~~, w granicach obszaru położonego na gruntach wsi WARMAŃTOWICE,
  - atrakcyjnych warunków gospodarowania oraz uproszczoną procedurę inwestowania poprzez włączenie parku przemysłowego w obszar Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, realizowanej na gruntach gminy UJAZD, w pasie terenu pomiędzy węzłami autostradowymi NOGAWCZYCE– OLSZOWA,
- o należy dążyć do wykształcenia:
  - funkcjonalnie i przestrzennie zintegrowanego zespołu zabudowy,
  - parku przemysłowego, powiązanego z różnorodnymi formami aktywności gospodarczej, w szczególności wyposażenia obszaru w obsługę produkcji i biznesu oraz obsługę transportu.
- o **w obszarze Strzeleckiego Parku Przemysłowego dopuszcza się utrzymanie istniejącego gospodarstwa „Kaczorownia” (użytkowanego przez Stowarzyszenie Pomocy Wzajemnej „Barka” z przeznaczeniem na cele statutowe Stowarzyszenia tj. pomoc i wsparcie osób wykluczonych społecznie).**

P3 – OBSZAR KONCENTRACJI RÓŻNORODNYCH FORM AKTYWNOŚCI GOSPODARCZEJ

- FUNKCJA OBSZARU – obszar koncentracji różnorodnych form aktywności gospodarczej, w tym szczególnie na obszarze miasta z dominacją obsługi komunikacji, magazynów i składów, handlu hurtowego, obsługi telekomunikacji i poczty, różnorodnej (drobnej) działalności produkcyjnej (z wyłączeniem produkcji rolnej) oraz usług, a na obszarze wiejskim gminy z dominacją ośrodków gospodarczych wielkotowarowych gospodarstw rolnych, z dopuszczeniem specjalistycznych działów produkcji rolnej i obsługi rolnictwa oraz przetwórstwa rolno-spożywczego itp.
- KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO:
  - Ustala się następujące obszary koncentracji różnorodnych form aktywności gospodarczej:
    - o na obszarze miasta w obrębie:
      - STRZELECKIEGO OBSZARU GOSPODARCZEGO „PIONIER” (rejon ul. Gogolińskiej – Strzelców Bytomskich,
      - północnej DZIELNICY PRZEMYSŁOWEJ - w rejonie ul. 1-Maja – Zakładowej – Marka Prawego,
      - wschodniej DZIELNICY PRZEMYSŁOWEJ, w rejonie ulicy Dziewkowickiej,
    - o na obszarach wiejskich gminy:
      - na gruntach wsi BŁOTNICA STRZELECKA, SZCZEPANEK, ROZMIERKA, SZYMISZÓW, KALINÓW, LIGOTA GÓRNA, WARMAŃTOWICE i PŁUŻNICA WIELKA - z preferencją dla lokalizacji różnorodnych form aktywności gospodarczej, mało uciążliwych dla środowiska.
  - Na obszarze STRZELECKIEGO OBSZARU GOSPODARCZEGO, usytuowanego na obszarze zabudowanym miasta, należy dążyć do:
    - o przekształcenia funkcjonalno-przestrzennego obszaru poprzez ograniczanie funkcji produkcyjnych, w tym szczególnie dyslokacji funkcji uciążliwych dla środowiska zamieszkania oraz sąsiednich ponadlokalnych usług publicznych i terenów zielonych,

- wprowadzenia na obszar funkcji mało uciążliwych o charakterze usługowym, w tym szczególnie usytuowanie:
  - usług handlu detalicznego – jak centra handlowe, galerie handlowe, supermarkety do 2000m² powierzchni sprzedaży,
  - wyspecjalizowanych usług sportu i rekreacji - jak hale widowiskowe, hale sportowo-rekreacyjne, kluby fitness, aerobiku, jogi itp.,
  - usług kultury i obiektów wystawienniczych – jak muzea sztuki, muzea nowoczesności (mi. interaktywne), galerie sztuki, teatry, filharmonie, sale koncertowe i kongresowe,
  - usług upowszechniania kultury i informacji - jak biblioteki, mediateki, centra informacyjne,
  - usług rozrywki – jak kluby nocne, kasyna, dyskoteki,
  - urządzonych terenów do organizacji imprez plenerowych,
- zapewnienia:
  - wykształcenia obszaru zintegrowanego funkcjonalnie i przestrzennie, ze starannie ukształtowaną i jednolitą formą urbanistyczną,
  - podniesienia architektonicznych i kompozycyjnych walorów obszaru oraz jego rangi w mieście,
  - powiązań funkcjonalno-przestrzennych oraz komunikacyjnych terenu, z sąsiednimi obszarami sportowo-rekreacyjnymi oraz obszarem koncentracji usług ponadlokalnych i mieszkalnictwa.
- dostosowania gabarytów obiektów i ich wysokości do otoczenia.
- Na obszarze PÓŁNOCNEJ I WSCHODNIEJ DZIELNICY PRZEMYSŁOWEJ miasta należy dążyć do:
  - usytuowania (obok funkcji podstawowej) produkcji wykorzystującej j wysokie technologie, szczególnie na terenach z zachowaną zabudową mieszkaniową, oraz parków budowlanych i giełd towarowych,
  - podnoszenia jakości rozwiązań przestrzennych, w tym szczególnie w zakresie kompozycji i kształtowania zabudowy,
  - podnoszenia jakości powiązań komunikacyjnych z drogami krajowymi i autostradą A4, w celu eliminacji lub minimalizacji potoków ruchu dla innych obszarów funkcjonalnych,
  - racjonalizacji i intensyfikacji wykorzystania obszaru,
  - dyslokacji funkcji mieszkaniowych.
- Obszar koncentracji różnorodnych form aktywności gospodarczej, usytuowany na obszarze miasta w rejonie RYBACZÓWKI, uznaje się za konfliktowy dla sąsiedniego obszaru sportu, rekreacji i wypoczynku. Należy dążyć do dyslokacji istniejących funkcji oraz przekształceń funkcjonalnych zgodnych lub wspomagających funkcję RYBACZÓWKI .
- Na planowanym obszarze koncentracji różnorodnych form aktywności gospodarczej położonym po wschodniej stronie miasta na gruntach wsi Warmątowice (teren ograniczony od północy istniejącym przebiegiem drogi krajowej DK94, od zachodu – istniejącym przebiegiem drogi krajowej DK 88 oraz od południowego-wschodu planowanym przebiegiem drogi krajowej DK 94) należy dążyć do:
  - lokalizacji wielkopowierzchniowych obiektów handlowych w formie hipermarketów, a tym szczególnie hipermarketów specjalistycznych z preferencją dla branży budowlanej, ogrodniczej i wyposażenia domu,
  - zapewnienia wysokiego poziomu rozwiązań architektonicznych obiektów oraz zagospodarowania terenu.
- Na obszarach koncentracji różnorodnych form aktywności gospodarczej na obszarach wiejskich gminy należy dążyć do:
  - na obszarze położonym we wsi BŁOTNICA STRZELECKA, LIGOTA GÓRNA, KALINÓW, WARMĄTOWICE i PŁUŻNICA WIELKA, usytuowanym na terenie zabytkowych zespołów pałacowo (dworsko)-folwarcznych:
    - dyslokacji funkcji nieadekwatnych do wartości kulturowej zespołu zabudowy oraz przywrócenia funkcji pierwotnych (tj. ośrodków gospodarczych wielkotowarowych gospodarstw rolnych) lub lokalizacji funkcji usługowych,

- przywrócenia właściwej rangi obszaru w strukturze przestrzennej wsi oraz rewaloryzacji zespołów zabudowy,
- o na pozostałych obszarach – należy dążyć do zachowania ośrodków gospodarczych wielkotowarowych gospodarstw rolnych, zapewnienia racjonalnego wykorzystania terenu, eliminowania lokalizacji funkcji konfliktowych z otoczeniem, dostosowania sposobu kształtowania zabudowy do lokalnych, pozytywnych zasad kształtowania przestrzennego, w tym szczególnie w zakresie wysokości obiektów budowlanych.

P4 – OBSZAR OBSŁUGI KOMUNIKACJI I RUCHU TURYSTYCZNEGO Z DOPUSZCZENIEM INNYCH FORM AKTYWNOŚCI GOSPODARCZEJ

- FUNKCJA OBSZARU – obszar koncentracji urządzeń i obiektów obsługi komunikacji i ruchu turystycznego z kierunku Śląska do Opola i jezior Turawskich oraz z kierunku Opola na Górę Św. Anny, z dopuszczeniem różnorodnych form aktywności gospodarczej.
- KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO:
  - Ustala się następujące, nowe obszary koncentracji obsługi komunikacji i ruchu turystycznego:
    - o na obszarze miasta w rejonie skrzyżowania drogi krajowej DK 94 z drogą krajową DK 88, po wschodniej stronie zabudowy miasta,
    - o na gruntach wsi SUCHA, w rejonie planowanego obejścia drogowego,
  - Na planowanym obszarze koncentracji usług w rejonie skrzyżowania drogi krajowej DK 94, z drogą DK 88 należy dążyć do:
    - o lokalizacji:
      - MOP-u dla obsługi ruchu komunikacyjnego na drogach krajowych, w tym szczególnie drogi dojazdowej do węzła autostradowego NOGAWCZYCE,
      - usług handlu detalicznego oraz usług zapewniających obsługę ruchu komunikacyjnego (transportowego i turystycznego),
    - o usługi handlu detalicznego sytuować w formie hipermarketu (lub zespołu supermarketów) wraz z parkingiem w poziomie terenu,
    - o dopuścić inne funkcje, w tym szczególnie inne formy aktywności gospodarczej,
    - o wykształcenia obszaru zintegrowanego funkcjonalnie i przestrzennie, ze starannie ukształtowaną i jednolitą formą kompozycyjną i przestrzenną,
  - Na obszarze usytuowanych na gruntach wsi SUCHA należy dążyć do:
    - o lokalizacji :
      - MPO-u dla obsługi ruchu turystycznego na Górę Św. Anny oraz ruchu tranzytowego na drodze DK 94,
      - usług obsługi ruchu turystycznego, w tym ruchu pątniczego (usługi zamieszkania zbiorowego, pała namiotowe, gastronomii, handlu detalicznego itp.),
    - o dopuścić lokalizację innych form aktywności gospodarczej, przy zachowaniu warunków koegzystencji z usługami obsługi ruchu turystycznego,
    - o zapewnić wysokie walory funkcjonalno-przestrzenne obszaru, w tym szczególnie wysokie walory architektoniczne budynków i zagospodarowania terenu,
    - o dostosować sposób kształtowania zabudowy do lokalnych, pozytywnych zasad kształtowania układu funkcjonalno-przestrzennego.
  - Ustala się ogólne zasady lokalizacji nowych urządzeń obsługi komunikacji i ruchu turystycznego, w zakresie usytuowania stacji paliw na obszarze miasta:
    - o stacje paliw wraz z towarzyszącymi usługami sytuować poza:
      - obszarem koncentracji usług i mieszkalnictwa oraz zabytkowym układem przestrzennym centrum miasta i jego przedmieścia KRAKOWSKIEGO, OPOLSKIEGO i LUBLINIECKIEGO, a także poza obrębem zabytkowego PARKU MIEJSKIEGO i jego bezpośredniego otoczenia,
      - innymi obszarami objętymi ochroną konserwatorską ze względu na walory

- kulturowe, krajobrazowe lub przyrodnicze,
- terenami tworzącymi PRZYRODNICZY SYSTEM MIASTA,
- terenami dzielnicowych ośrodków usługowych , istniejących i planowanych.
- Należy preferować lokalizację stacji paliw z urządzeniami towarzyszącymi :
  - na peryferyjnych obszarach miasta, usytuowanych wzdłuż drogi krajowej DK 94 (istniejącej lub projektowanej), drogi krajowej DK 88 lub wojewódzkiej DW 426 i DW 409, w bezpiecznym otoczeniu od skrzyżowań z ważnymi miejskimi arteriami publicznymi,
  - w obrębie obszaru koncentracji różnorodnych form aktywności gospodarczej na obszarze miasta oraz wsi SUCHA,
  - na peryferyjnych obszarach wsi lub poza ich zabudowę, wzdłuż dróg powiatowych o klasie nie mniejszej niż drogi głównej (G), w bezpiecznym otoczeniu od skrzyżowań z ważnymi gminnymi drogami publicznymi.
- Należy dążyć do dyslokacji istniejących stacji paliw z terenu miasta i obszarów wiejskich gminy, nie spełniających warunków określonych powyżej.

Z-OBSZARY ZIELENI (przyrodniczego systemu terenów zabudowanych)

Z1 - TERENY PARKÓW I ZIELENI OGÓLNODOSTĘPNEJ

- FUNKCJA OBSZARU – tereny zieleni publicznej, urządzonej (skwery, zieleńce) i izolacyjnej z towarzyszącymi obiektami i urządzeniami rekreacyjno-wypoczynkowymi, a także istniejące zespoły ogrodów działkowych.
- KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO:
  - Ustala się następujące obszary koncentracji zieleni ogólnodostępnej:
    - na obszarze miasta:
      - w centralnej części zabytkowe założenie parku miejskiego,
      - w rejonie szpitala rejonowego i kąpieliska miejskiego,
      - na obszarach preferowanych do rozwoju zabudowy mieszkaniowej,
    - na obszarach wiejskich – we wsi LIGOTA GÓRNA, KALINÓW, KALINOWICE, SZYMISZÓW, KADŁUB, BŁOTNICA STRZELECKA i PŁUZNICA WIELKA.
  - Na obszarze zabytkowego PARKU MIEJSKIEGO należy dążyć do:
    - rewaloryzacji zabytkowego układu przestrzennego i kompozycji zieleni,
    - wprowadzić ograniczenia w zakresie użytkowania terenu w sposób zagrażający lub niekorzystnie wpływający na drzewostan,
    - wzbogacenia, w miarę możliwości, oferty rekreacyjnej obszaru, w tym szczególnie poprzez utworzenie ogrodów tematycznych lub kompozycyjnych, takich jak ogrody botaniczne, kwiatowe, zielne, wodne lub ogrody japońskie,
    - rozbudowy o tereny ogólnomiejskich usług sportowo-rekreacyjnych,
    - eliminacji lub ograniczenia ruchu komunikacyjnego na ulicy Parkowej, po przebudowie systemu komunikacyjnego miasta,
    - zapewnienia powiązań komunikacyjnych pieszych z terenami sportu, rekreacji i wypoczynku,
    - powiązania sąsiednich obszarów usługowych i mieszkaniowych z usługami sytuowanymi na obszarze parku,
    - dopuszczenia lokalizacji obiektów usług rekreacji i wypoczynku oraz gastronomii, w sposób nie naruszający zabytkowej kompozycji parku.
  - Na obszarze zabytkowych PARKÓW WIEJSKICH należy dążyć do:
    - zapewnienia ich ogólnej dostępności dla mieszkańców,
    - rewaloryzacji zabytkowego układu przestrzennego i kompozycji zieleni,
    - sytuowania urządzeń zabawowych dla dzieci,
    - wprowadzenia ograniczeń na obszarze i obszarach sąsiednich w zakresie użytkowania terenu w sposób zagrażający lub niekorzystnie wpływający na drzewostan,

- zapewnienia powiązań funkcjonalno-przestrzennych z terenami sportowymi oraz obszarami ESOCh.
- Ustala się następujące kierunki polityki przestrzennej w zakresie rozwoju zieleni ogólnodostępnej:
  - na obszarze miasta:
    - zaleca się sytuowanie urządzonych terenów ogólnodostępnej zieleni miejskiej o powierzchni nie mniejszej niż 1,5ha w każdej dzielnicy, w tym szczególnie w sąsiedztwie dzielnicowych ośrodków usługowych, przy zachowaniu promienia dojścia około 500m,
    - zaleca się przystosowanie wyizolowanego terenu leśnego, położonego w zachodniej części miasta w rejonie osiedla ZYDLUNGI, do funkcji parku leśnego,
    - należy dążyć do zapewnienia powiązań ekologicznych nowych terenów zielonych z obszarami SYSTEMU PRZYRODNICZEGO MIASTA (SPM),
    - zaleca się wyznaczenie obszaru sezonowego postoju wesołych miasteczek, z wykluczeniem obszarów SYSTEMU PRZYRODNICZEGO MIASTA,
    - zaleca się w zespołach zabudowy, w tym szczególnie zabudowy jednorodzinnej sytuowanie skwerów i zieleńców, stanowiących przestrzeń publiczną zespołu i miejsce zabaw dzieci,
  - zaleca się przystosowanie terenów leśnych (lub ich fragmentów), położonych w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowy wsi ROŻNIĄTÓW, SZCZEPANEK, SUCHA i OSIEK, do funkcji parków leśnych,
  - na terenach pozostałych wsi o liczbie mieszkańców powyżej 500 osób, należy dążyć do zapewnienia ogólnodostępnych terenów zieleni o powierzchni nie mniejszej niż 5m²/mieszkańca, z urządzeniami zabawowymi dla dzieci, przy czym na terenach zabudowanych:
    - wsi ROZMIERZ i WARMĄTOWICE preferować usytuowanie zieleni na historycznym „nawisu” ,
    - wsi SUCHA, KADŁUB i DZIEWKOWICE – w rejonie kościoła,
    - innych wsi - w powiązaniu z terenami szkolnymi lub sportowymi.
- Należy dążyć, w miarę możliwości i potrzeb, do zapewnienia wysokich walorów kompozycji przestrzennej oraz wysokich walorów krajobrazowych terenu, a na terenach objętych ochroną konserwatorską zapewnić odtworzenie historycznej kompozycji założeń przestrzennych oraz uzupełnianie i konserwację istniejącego drzewostanu.

Z2 – TERENY CMENTARZY

- FUNKCJA OBSZARU – cmentarze wyznaniowe i ogólnowo-wyznaniowe, krematoria oraz inne rodzaje przeznaczenia związane z pochówkiem zmarłych.
- KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO:
  - Ustala się następujące obszary czynnych cmentarzy komunalnych i parafialnych:
    - na obszarze miasta STRZELCE OP. – przy kościele Św. BARBARY oraz w rejonie ul. GOGOLIŃSKIEJ (cmentarz komunalny),
    - na obszarach wiejskich gminy we wsi – KADŁUB, ROZMIERZ, KALINÓW SZYMISZÓW, DZIEWKOWICE i PŁUŻNICA WIELKA.
  - Należy:
    - dążyć do zapewnienia rezerwy terenowej dla budowy cmentarza we wsi SZYMISZÓW-OSIEDLE oraz dla rozbudowy cmentarzy parafialnych we wsi SZYMISZÓW, KADŁUB, ROZMIERZ, KLINÓW, DZIEWKOWICE i PŁUŻNICA WIELKA, a także wyposażenia terenów przycmentarnych w miejsca parkingowe i usługi, dla obsługi cmentarza,
    - zapewnić wysokie walory strefy przedwejściowej cmentarzy.
  - Na cmentarzu komunalnym przy ul. GOGOLIŃSKIEJ, w mieście Strzelce Op., należy dążyć do sytuowania krematorium oraz miejsc do pochówków urnowych.

- Na czynnych cmentarzach parafialnych miasta i wsi należy zapewnić ochronę elementów objętych ochroną dóbr kultury, zgodnie z niniejszym studium.
- Należy zachować zamknięty cmentarz ewangelicki, usytuowany przy ul. Marka Prawego na terenie miasta Strzelce Op., ujęty w gminnej ewidencji zabytków, oraz poddać go rewaloryzacji lub przekształcić go na lapidarium.
- Należy rozpatrzyć potrzeby lokalizacji cmentarza we wsi SZYMISZÓW – OSIEDLE i BŁOTNICA STRZELECKA oraz zapewnić rezerwę terenu pod jego budowę.
- Na obszarze gminy nie przewiduje się lokalizacji cmentarza dla zwierząt. Ze względu na niekorzystne uwarunkowania geologiczne, strefę ochrony chemicznej ujęcia wody UTRATA oraz wysokie walory przyrodnicze nie przewiduje się na obszarze całej gminy także lokalizacji grzebowiska dla zwierząt padłych.

Z3 – TERENY KONCENTRACJI OGRODÓW DZIAŁKOWYCH

- **FUNKCJA OBSZARU** – ogrody działkowe z towarzyszącymi obiektami usług i urządzeniami rekreacyjno-wypoczynkowymi.
- **KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO:**
  - Ustala się następujące obszary koncentracji ogrodów działkowych:
    - na obszarze miasta:
      - z dwóch zespołów po wschodniej stronie zabudowy, w rejonie RYBACZÓWKI,
      - z dwóch zespołów po zachodniej stronie zabudowy – w rejonie osiedla ZYDLUNGI,
    - na terenach wiejskich wsi – jako towarzyszące zabudowie mieszkaniowej wielorodzinnej.
  - Należy dążyć do dyslokacji ogrodów działkowych usytuowanych wewnątrz obszaru zabudowanego miasta na tereny peryferyjne, w tym szczególnie w rejon ogrodów istniejących.
  - Pomimo mocnego umocowania prawnego obszarów ogrodów działkowych na obszarze miasta należy dążyć do możliwości docelowego przekształcenia ich na inne funkcje miejskie, w tym szczególnie funkcje podporządkowane obszarom funkcjonalnym otoczenia oraz obszary zabudowy mieszkaniowej, przy uwzględnieniu faktu, że położone są one w zasięgu uciążliwego oddziaływania korytarzy komunikacji drogowej i kolejowej lub oddziaływania przemysłu i obiektów komunalnych.
  - W przypadku przekształcenia obszarów ogrodów działkowych na inne funkcje miejskie, należy dążyć do:
    - utrzymania zasad kompozycji urbanistycznej i zabudowy osiedla ZYDLUNGI, na obszarach położonych w zachodniej części obszaru miasta,
    - rozbudowy ośrodka rekreacyjno-wypoczynkowego RYBACZÓWKA o tereny plenerowych imprez publicznych, w tym teren pod lokalizację parku rozrywki lub sezonową lokalizację wesołego miasteczka, na obszarach położonych we wschodniej części obszaru miasta.

2.3.3. PRZESTRZENIE PUBLICZNE I TERENY IMPREZ MASOWYCH

Na obszarze miasta i gminy Strzelce Op. wskazuje się najważniejsze obszary występowania przestrzeni publicznych oraz organizacji imprez masowych.

- **PRZESTRZENIE PUBLICZNE** – to obszary o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, poprawy ich życia i sprzyjające nawiązywaniu kontaktów społecznych ze względu na cechy funkcjonalno-przestrzenne. Za takie na obszarze:
  - **MIASTA STRZELCE OP.** uznaje się:
    - ulice, place i ciągi komunikacji pieszej, położone centrum miasta oraz w obrębie

- o zabytkowych śródmieści - w granicach strefy ochrony konserwatorskiej typu B,
  - o obszar parku miejskiego,
  - o tereny w rejonie koncentracji usług publicznych o znaczeniu ponadlokalnym i lokalnym, w tym szczególnie w tereny rejonie szpitala i kąpieliska miejskiego (ul. Opolskiej),
  - o tereny ulic i placów oraz zieleni publicznej, usytuowane w rejonie dworca kolejowego i autobusowego,
  - o tereny dróg publicznych, tworzących strukturę podstawowej sieci ulicznej miasta,
  - o tereny lokalizacji dzielnicowych ośrodków usługowych,
  - o a także ww. tereny w nowych zespołach zabudowy, w których przestrzenie publiczne należy wygenerować.
  - **WIEJSKIM GMINY** uznaje się:
    - o tereny głównych ulic wiejskich na obszarze ich centrów usługowych i obszarów zabudowy usługowo-mieszaniowej oraz w rejonie kościołów (lub innych usług kultury),
    - o tereny parków wiejskich,
    - o tereny ulic i placów w rejonie przystanków komunikacji kolejowej,
- **OBSZARY ORGANIZOWANIA IMPREZ MASOWYCH** – na obszarze:
- **MIASTA STRZELCE OP.** - uznaje się:
    - o teren parku miejskiego,
    - o teren stadionu miejskiego,
    - o teren RYBACZÓWKI wraz z otoczeniem,
    - o teren usług w rejonie kąpieliska miejskiego.
  - **WIEJSKIM GMINY** – uznaje się:
    - o tereny urzędzeń i obiektów sportowo-rekreacyjnych, w tym także tereny przyszkolnych urzędzeń sportowych.

3. SYSTEMY KOMUNIKACYJNE I INFRASTRUKTURALNE – KIERUNKI ROZWOJU

3.1. SYSTEMY KOMUNIKACYJNE

3.1.1. TRANSPORT LOTNICZY

Urządzenia transportu lotniczego są częścią systemu krajowego, co do którego decyzje mające zasadniczy wpływ na kondycję i funkcjonowanie tego systemu zapadają na szczeblu państwowym. W związku z czym zakres wpływu władz lokalnych jest ograniczony.

Kierunki rozwoju systemu komunikacji określa potrzeba:

- zapewnienia łatwego i szybkiego dostępu biznesu do obszaru gminy, a szczególnie miasta STRZELCE OP.,
- wzmocnienia nowoczesnych powiązań komunikacyjnych dla rozwoju turystyki.

NALEŻY:

- **WSPIERAĆ POWSTANIE cywilnego portu lotniczego w KAMIENIU ŚLĄSKIM** (gm. Gogolin), zapewniającego powiązania regionalne w ruchu pasażerskim z międzynarodowymi portami lotniczymi, a przez to powiązania komunikacyjne z EUROPA.
- **PODNOŚĆ JAKOŚĆ połączeń drogowych i kolejowych** z międzynarodowymi portami lotniczymi, poprzez poprawę:

- standardów technicznych drogi wojewódzkiej DW 426, zapewniającej powiązania z autostradą A4, oraz przez węzeł OLSZOWA i GOGOLIN z planowanym portem lotniczym w KAMIENIU ŚL.
  - standardów technicznych drogi wojewódzkiej DW 409 i jej powiązań drogami powiatowymi (w tym szczególnie DP 1809 O relacji Ligota Dolna - Izbicko), z planowanym portem lotniczym w KAMIENIU ŚL.
  - jakości połączeń linią kolejową nr 132 na odcinku Kraków – Katowice – Strzelce Op. – Wrocław.
- **ZAPEWNIĆ dogodne powiązania terenu SPECJALNEJ STREFY EKONOMICZNEJ i STRZELECKIEGO PARKU PRZEMYSŁOWEGO** z regionalnym i międzynarodowymi portami lotniczymi, w tym także poprzez możliwość lokalizacji na nich lądowiska helikopterów.

3.1.2. TRANSPORT WODNY

Szlaki wodne i urządzenia transportu wodnego są częścią systemu krajowego, co do którego decyzje mające zasadniczy wpływ na kondycję i funkcjonowanie tego systemu zapadają na szczeblu państwowym. W związku z czym zakres wpływu władz lokalnych jest ograniczony.

Kierunki rozwoju systemu transportu wodnego określa potrzeba:

- dostępu SPECJALNEJ STREFY EKONOMICZNEJ i STRZELECKIEGO PARKU PRZEMYSŁOWEGO do różnorodnych środków transportu, w tym szczególnie do środków transportu wyprowadzających drogowy ruch transportowy z terenu gminy,
- zapewnienia dostępu do środka transportu taniego i ekologicznego.

- **NALEŻY WSPIERAĆ MODERNIZACJĘ korytarza transportowego RZEKI ODRY**, jako alternatywnego szlaku transportowego umożliwiającego:
- prawidłowe funkcjonowanie przemysłu (w tym przemysłu cementowego) na terenie gminy oraz rozwój Strzeleckiej Strefy Gospodarczej,
  - zmniejszenie uciążliwości i zagrożeń, wynikających z dominacji transportu samochodowego.
- **NALEŻY DAŻYĆ DO:**
- zachowania kolejowych połączeń transportowych linią nr 175 z węzłem transportowym PORT-KOŹLE dla zapewnienia:
    - obsługi transportowej obszaru SPECJALNEJ STREFY EKONOMICZNEJ i STRZELECKIEGO PARKU PRZEMYSŁOWEGO,
    - rozwoju przemysłu cementowego,
  - poprawy jakości powiązań drogowych miasta Specjalnej Strefy Ekonomicznej i Strzeleckiego Parku Przemysłowego z PORTEM – KOŹLE, w tym szczególnie poprzez poprawę parametrów technicznych drogi powiatowej DP 1807 O i drogi wojewódzkiej DW 426.

3.1.3. TRANSPORT KOLEJOWY

Szlaki kolejowe i urządzenia transportu kolejowego są częścią systemu krajowego, co do którego decyzje mające zasadniczy wpływ na kondycję i funkcjonowanie tego systemu zapadają na szczeblu państwowym. W związku z czym zakres wpływu władz lokalnych jest ograniczony.

Kierunki rozwoju systemu transportu kolejowego określa potrzeba:

- podniesienia rangi miasta STRZELCE OP. jako regionalnego ośrodka turystyczno-krajoznawczego,
  - poprawy dostępu mieszkańców miasta i gminy do ośrodków nauki (OPOLA, WROCŁAWIA, GLIWIC i KRAKOWA), zapewniających podniesienie poziomu wykształcenia,
  - dostępu SPECJALNEJ STREFY EKONOMICZNEJ i STRZELECKIEGO PARKU PRZEMYSŁOWEGO do różnorodnych środków transportu.
- **NALEŻY DAŻYĆ DO ZAPEWNIENIA połączeń kolejowych miasta Strzelce Op.** magistralną linią kolejową nr 132 relacji Wrocław – Katowice z sąsiednimi ośrodkami miejskimi OPOLEM, WROCŁAWIEM, KATOWICAMI i KRAKOWEM, radykalnie poprawiających jakość i częstotliwość połączeń oraz skracających czas podróży, poprzez:
- modernizację magistrali kolejowej na odcinku Opole – Strzelce Op. – Katowice do uzyskania parametrów pozwalających na osiągnięcie prędkości przejazdu min. 120 km/h,
  - modernizację stacji kolejowej w Strzelcach Op. tzn. dróg dojazdowych, parkingów, obiektów i urządzeń kolejowych, zapewniającej aktywizację gospodarczą gminy oraz poprawiającą wizerunek miasta,
  - modernizację jednopoziomowych skrzyżowań magistrali kolejowej z drogami powiatowymi we wsi Szymiszów, Dziewkowice i Błotnica Strzelecka.
- **NALEŻY DAŻYĆ DO REAKTYWACJI I MODERNIZACJI** linii kolejowej nr 175 relacji Kędzierzyn – Koźle - Fosowskie i włączenie jej do systemu połączeń regionalnych na odcinku Kędzierzyn-Koźle - Strzelce Op. - Kluczbork dla zapewnienia:
- dostępu do regionalnego transportu towarowego z miasta, Strzeleckiej Strefy Gospodarczej ***Strzeleckiego Parku Przemysłowego***, do węzła KLUCZBORK i portu KOŹLE,
  - powiązań i obsługi ruchu turystycznego na kierunkach:
    - miasto STRZELCE OP. – LEŚNICA - powiązania turystyczne z LESNICĄ oraz ponadlokalnym ośrodkiem kultu religijnego GÓRY ŚW. ANNY,
    - miasta STRZELCE OP. – KADŁUB – powiązania turystyczne z planowanym ośrodkiem sportu specjalistycznego (golfowym).
- **NALEŻY ZAPEWNIĆ:**
- rezerwę odpowiedniego pasa terenu dla rozbudowy infrastruktury kolejowej wzdłuż magistralnej linii kolejowej nr 132 i regionalnej linii kolejowej nr 175,
  - powiązania biologiczne pomiędzy terenami przyrodniczo-czynnymi (tzn. przejścia i przepusty dla zwierząt), szczególnie w rejonie Szymiszowa i Kadłuba.
  - większą integrację powiązań kolejowych z komunikacją zbiorową, poprzez synchronizację ruchu komunikacyjnego zewnętrznego i wewnętrznego w gminie,
  - utrzymanie przystanków osobowych w SZYMISZOWIE i BŁOTNICY STRZLECKIEJ na linii nr 132 oraz reaktywować przystanki osobowe w ROZMIERCE i KADŁUBIE na linii kolejowej nr 175.
- **NALEŻY DAŻYĆ DO WPROWADZENIA TRANWAJU SZYNOWEGO** na linii kolejowej nr 175 dla obsługi wewnętrznego ruchu osobowego w gminie, pomiędzy wsiami położonymi w północnej części obszaru gminy (KADŁUB i ROZMIERKA), a powiatowym ośrodkiem usługowym oraz ważnym dla gminy węzłem komunikacyjnym (przesiadkowym) w komunikacji osobowej, jakim jest miasto STRZELCE OP., oraz powiązania turystyczne z miastem LEŚNICA i GÓRĄ ŚW. ANNY.
- **NALEŻY UPORZĄDKOWAĆ ZAGOSPODAROWANIE I FUNKCJE** oraz obsługę komunikacyjną terenów położonych w rejonie dworca kolejowego w STRZELCACH OP. oraz przystanków kolejowych w Szymiszowie, Błotnicy Strzeleckiej (linia nr 132) oraz

Rozmierze i Kadłubie (linia nr 175), w tym szczególnie wzmocnić rangę dworca kolejowego i jego przedpola w mieście Strzelce Op. jako ważnego miejsca integracji komunikacji wewnętrznej i zewnętrznej, będącego WIZYTÓWKĄ MIASTA.

3.1.4. TRANSPORT DROGOWY

Główne szlaki drogowe są częścią systemu ponadlokalnego (krajowego, wojewódzkiego, powiatowego), co do którego decyzje mające zasadniczy wpływ na kondycję i funkcjonowanie tego systemu zapadają na szczeblu państwowym, regionalnym i samorządowym. W związku z czym zakres wpływu władz lokalnych jest ograniczony.

Kierunki rozwoju powiązań systemu komunikacji drogowej miasta i gminy Strzelce Op. określa potrzeba zapewnienia:

- eliminacji konfliktu przestrzennego jakim jest brak zrównoważonego rozwoju systemu komunikacji drogowej z rozwojem społecznym, przestrzennym i środowiskowym miasta,
- sprawnych połączeń transportowych z elementami paneuropejskiego korytarza transportowego,
- poprawy standardów i jakości życia mieszkańców gminy,
- eliminacji zagrożeń dla zdrowia i życia mieszkańców.

➤ **NALEŻY ZACHOWAĆ POWIĄZANIA Z AUTOSTRADĄ A4** poprzez węzeł OLSZOWA i NOGAWCZYCE.

➤ **NALEŻY DĄŻYĆ DO POPRAWY SPRAWNOŚCI FUNKCJONOWANIA systemu drogowego obszaru gminy** zapewniającego powiązania zewnętrzne i wewnętrzne, istotne dla zrównoważonego rozwoju społecznego, przestrzennego i gospodarczego obszaru, poprzez wspieranie następujących działań:

- **modernizacja drogi krajowej DK 94** relacji Krzywa – Wrocław – Opole - Bytom – Kraków - Balice do pełnych parametrów drogi klasy GP (główny ruchu przyspieszonego), docelowo dwujezdniowej (GP 2/2) o szerokości pasa drogowego min. 35m, wraz z budową:
  - w I etapie - południowego obejścia drogowego miasta STRZELCE OP. wraz z budową dwóch obiektów mostowych i wiaduktu nad magistralną linią kolejową nr 132,
  - w II etapie - obejścia drogowego wsi SUCHA, WARMĄTOWICE, BŁOTNICA STRZELECKA, PŁUŻNICA WIELKA wraz z przebudową (lub budową) wiaduktu nad magistralną linią kolejową nr 132 we wsi Warmątowice,
- **modernizacja drogi krajowej DK 88** relacji Strzelce Op. – Bytom do pełnych parametrów drogi GP (główny ruchu przyspieszonego) – o jezdni szer. 11m, w latach 2011-2020 budowa drugiej jezdni (GP 2/2) o szerokości pasa drogowego min. 35m,
- **modernizacja drogi wojewódzkiej DW 426** relacji Ozimek-Kedzierzyn-Koźle do pełnych parametrów drogi:
  - klasy GP 1/2 (główny ruchu przyspieszonego) na odcinku Strzelce Op. - Kedzierzyn-Koźle o szer. jezdni min. 7m i szerokości pasa drogowego min. 25m, oraz klasy Z 1/2 (zbiorczej) na odcinku Strzelce Op.- Zawadzkie wraz z budową wschodniego obejścia drogowego miasta STRZELCE OP. i wsi DZIEWKOWICE,
  - alternatywnie na całym przebiegu klasy G 1/2 (główny), zgodnie z wnioskiem Zarządu Dróg Wojewódzkich,
- **modernizacja drogi wojewódzkiej DW 409** relacji Dębina – Strzelce Op. do pełnych parametrów klasy G 1/2 (główny), o szerokości jezdni min. 7m i szerokości pasa drogowego min. 25m,
- **modernizacja dróg powiatowych** zapewniających powiązania gminy z sąsiednimi ośrodkami gminnymi w obrębie powiatu Strzeleckiego (z Kolonowskim, Izbickim, Leśnicą i Ujazdem) oraz z ponadlokalnymi ośrodkami turystycznymi (GÓRĄ ŚW.

ANNY i KRASIEJOWEM), zapewniającymi jednocześnie podstawowe powiązania w obrębie obszaru gminy:

- **DP 1805 O** relacji Strzelce Opolskie - Leśnica - Kędzierzyn-Koźle do pełnych parametrów drogi klasy G (główniej),
  - **DP 1807 O** relacji Strzelce Op. – Krasiejów – Ozimek do pełnych parametrów drogi klasy G (główna) wraz z postulowaną budową obejścia drogowego wsi ROZMIERKA i GRODZISKO, ewentualnie KADŁUB, w tym szczególnie przebudowa drogi na odcinku Strzelce Op. - Rozmierka stanowiącej północne obejście drogowe terenów zabudowanych miasta w ciągu ulic Cementowa (droga powiatowa DP 2272 O) – ul. 1-Maja (w ciągu drogi powiatowej DP 1807 O na odcinku od skrzyżowania z ul. Cementową do skrzyżowania z ul. Zakładową), ul. Zakładowa (droga powiatowa DP 2273 O),
  - **DP 18015 O** relacji Izbicko – Grodzisko do pełnych parametrów drogi klasy G (główna) , wraz z zalecaną budową obejścia wsi GRODZISKO,
  - ciągu dróg **DP 1806 O – 1808 O** relacji Sucha – Kalinów - DW 409 - Wysoka – Góra Św. Anny – Zdieszowice do pełnych parametrów drogi klasy Z (zbiorcza) wraz modernizacją jej skrzyżowania z magistralą kolejową nr 132,
  - **DP 1802 O** relacji Jemielnica – Centawa - Błotnica Strzelecka – Kotulin (gr. Województwa) do pełnych parametrów drogi klasy Z (zbiorcza) wraz z modernizacją jej skrzyżowania z magistralą kolejową nr 132,
  - ciągu dróg **DP 1821 O – 1804 O** relacji Rozmierka – Osiek – Kolonowskie do pełnych parametrów drogi klasy L (lokalna),
  - ciągu dróg **DP 1822 O – DP 1854 O**, relacji Rozmierka – Rozmierz – Sucha – Suchodaniec - Izbicko, do pełnych parametrów drogi klasy L (lokalna)
  - **modernizacja pozostałych dróg powiatowych** do parametrów określonych w niniejszym studium,
  - docelowo przekwalifikowanie odcinka drogi:
    - krajowej DK 94, przechodzącego przez wieś Warmątowice i Błotnica Strzelecka, na drogę powiatową,
    - wojewódzkiej DW 426, przechodzącego przez Strzelce Op. - Szczepanek – Jemielnicę, na drogę powiatową, po realizacji obejścia drogowego Strzelce Op. - Dziewkowice,
  - docelowo zmiana kategorii niektórych dróg-ulic powiatowych, położonych w obrębie obszaru zabudowanego miasta, nie spełniających kryteriów dróg powiatowych, na drogi-ulice gminne.
- **ZAPEWNIĆ** (w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego):
- **REZERWY TERENU** dla modernizacji i rozwoju systemu drogowego obszaru gminy, z dostosowaniem oraz uwzględnieniem rzeczywistych potrzeb zarządców dróg publicznych w zakresie rozbudowy dróg poza istniejące granice pasa drogowego:
    - dla dróg krajowych klasy GP (główna ruchu przyspieszonego) – pas drogowy o szerokości min. 50m,
    - dla dróg wojewódzkich klasy GP (główna ruchu przyspieszonego) – pas drogowy drogi o szerokości min. 25m (ulicy min. 30m),
    - dla dróg wojewódzkich i powiatowych klasy G (główna) – pas drogowy o drogi szerokości min. 25m (ulicy min. 25m),
    - dla dróg wojewódzkich i powiatowych klasy Z (zbiorcza) – pas drogowy drogi o szerokości min. 20m (ulicy min. 20m),
    - dla pozostałych dróg klasy L (lokalnych) - pas drogowy drogi o szerokości min. 15m (ulicy min. 12m).
  - **REZERWY TERENU** na skrzyżowaniach dróg krajowych i wojewódzkich z drogami powiatowymi i gminnymi umożliwiające ich przebudowę.
  - **WŁĄCZENIA DO DRÓG KRAJOWYCH**, wojewódzkich i powiatowych klasy GP oraz G (w tym szczególnie drogi krajowej DK 94 i DK 88) dróg zbiorczych,

zapewniających obsługę terenów przyległych, spełniających wymogi obowiązujących przepisów odrębnych w zakresie odległości pomiędzy skrzyżowaniami i węzłami komunikacyjnymi, z wykluczeniem indywidualnych, bezpośrednich włączy komunikacyjnych poszczególnych nieruchomości.

- **NALEŻY ZWIĘKSZAĆ SPRAWNOŚĆ POWIĄZAŃ DROGOWYCH I KOMUNIKACYJNYCH drogami gminnymi**, zapewniającymi powiązania z miejskim ośrodkiem usługowym oraz wiejskimi ośrodkami usługowymi, a także powiązania zewnętrzne, w tym powiązania z przystankami komunikacji kolejowej, poprzez:
  - modernizację:
    - ciągu drogi DG 105280 O – 105279 O relacji Strzelce Op. – Brzezina – DK 88, zapewniającej także dostęp do STRZELECKIEJ STREFY EKONOMICZNEJ, w przypadku jej lokalizacji w rejonie węzła autostradowego NOGAWCZYCE,
    - DG 105327 O relacji Kalinowie – Kalinów (ul. Strzelecka),
    - DG 105334 O relacji Niwki - granica gminy Leśnica (Kadłubiec)
    - DG 105268 O – 105272 O ciąg ul. Kolejowa – Parkowa w Błotnicy Strzeleckiej,
    - DG 105300 O relacji Strzelce Op. – Dziewkowice (ul. Leśna),
    - DG 105351 O relacji Rozmierka - Podborzany (ul. Jemielnicka)
    - DG 105364 O Rożniątów, ul. Biadaczowa (Biadacz - Groszów)
    - DG 105371 O relacji Sucha – Grodzisko,
    - DG 105321 O relacji Kadłub – przysiółek Banatki ul. Piaskowa do Młyńskiej),
    - DG 105508 O Centawa – Warmatowice,
    - pozostałych dróg gminnych, w tym szczególnie ulic stanowiących główne ulice wiejskie na przebiegu przez centra usługowe wsi,
  - zapewnienie prawidłowej dostępności komunikacyjnej projektowanych terenów rekreacyjno – wypoczynkowych we wsi KADŁUB,
  - zapewnienie poprawy parametrów technicznych, a w możliwych przypadkach i geometrycznych, dróg i ulic na terenach zabudowanych, w tym szczególnie dla ulic zakwalifikowanych do przestrzeni publicznych.

W kierunkach rozwoju systemu drogowego miasta, zmierzających dla poprawy sprawności funkcjonowania sprawności powiązań zewnętrznych i wewnętrznych, **NALEŻY**:

- **NALEŻY DAŻYĆ DO ROZWOJU I MODERNIZACJI WĘZŁA DROGOWEGO Strzelce Op.** w celu zapewnienia synchronizacji rozwoju systemów komunikacji drogowej z rozwojem przestrzennym, społecznym i gospodarczym miasta Strzelce Op., poprzez:
  - **wykluczenie ingerencji w strukturę miasta tranzytowego ruchu komunikacyjnego** na drogach krajowych i wojewódzkich poprzez wspieranie budowy:
    - POŁUDNIOWEJ OBWODNICY MIASTA w ciągu drogi krajowej DK 94, docelowo dwujezdniowej, zapewniającej powiązania z drogą krajową DK 88 oraz drogami wojewódzkimi DW 409 relacji Strzelce Op. – Gogolin i DW 426 relacji węzeł autostradowy OLSZOWA - Strzelce Op. – Jemielnica,
    - WSCHODNIEGO OBEJŚCIA DROGOWEGO miasta Strzelce Op. i wsi Dziewkowice w ciągu drogi wojewódzkiej DW 426,
  - **powiązania dróg zbiorczych**, obsługujących planowany STRZELECKI PARK PRZEMYSŁOWY, do dróg krajowych DK 94 i DK 88,
  - **sukcesywnego wyprowadzania ruchu tranzytowego** związanego z drogami krajowymi i wojewódzkimi, poza obszar zabudowany miasta (w tym szczególnie poza obszar zabytkowego centrum i śródmieścia), na POŁUDNIOWĄ OBWODNICĘ MIASTA,
  - **integrację struktury przestrzennej miasta** oraz rozładowanie wewnątrzmiastowego ruchu komunikacyjnego na obszarze śródmieścia poprzez budowę OKOLNICY MIEJSKIEJ, zapewniającej wewnętrzne powiązania pomiędzy dzielnicami miasta i ich

ośrodkami usługowymi, a także odciążającej od ruchu wewnętrznego ciąg komunikacyjny ul. Opolskiej – Krakowskiej – Toszeckiej i zabytkowe śródmieście,

- **ujęcie inwestycji** na drogach krajowych i wojewódzkich w programach inwestycji wojewódzkich i rządowych.

➤ **NALEŻY DAŻYĆ DO REALIZACJI NASTĘPUJĄCEJ STRUKTURY PODSTAWOWEJ SIECI ULICZNEJ MIASTA:**

- zapewnić rozwój podstawowej sieci ulicznej w (dominującym) układzie promienisto-pierścieniowy, obejmującym następujące ulice:
  - układ pierścieni komunikacyjnych:
    - południowy pierścień zewnętrzny (większy) – POŁUDNIOWA OBWODNICA miasta w ciągu drogi krajowej nr 94,
    - południowy pierścień wewnętrzny (mniejszy) – OKOLNICA MIEJSKA wiążąca ul. Opolską – Gogolińską - Kozielską – Ujazdowską – Toszecką, a docelowo z ul. Dziewkowicką - Marka Prawego, przebiegająca (od ul. Opolskiej) ul. Fabryczną – Bursztynową i dalej ulicami projektowanymi do ul. Toszeckiej, i wzdłuż linii kolejowej nr 175 do ul. Dziewkowickiej (w miarę możliwości i potrzeb) ,
    - CENTRALNA OŚ komunikacyjna miasta - ciąg ul. Opolskiej – Krakowskiej Toszeckiej powiązany z obwodnicą i okolicą miejską
    - północny pierścień wewnętrzny (mniejszy) – ciąg ul. POWSTAŃCÓW ŚLĄSKICH – DWORCOWA – STAWOWA, do skrzyżowania ul. Toszeckiej i Ujazdowskiej,
    - północna część OKOLNICY MIEJSKIEJ – od ul. Opolskiej – Kolejową (przez linię kolejową 132 i 175) do ul. 1-Maja i ul. Osieckiej,
    - północny pierścień zewnętrzny (większy) – PÓŁNOCNA OBWODNICA miasta w ciągu ulic CEMENTOWA – 1-MAJA - ZAKŁADOWA - MARKA PRAWEGO, z zaleceniem powiązania z ul. DZIEWKOWICKĄ i STAWOWĄ,
  - układ promieni komunikacyjnych, od centrum miasta do południowej obwodnicy miasta :
    - na południe od CENTRALNEJ OSI komunikacyjnej (ul. OPOLSKIEJ – RYNEK-KRAKOWSKIEJ-TOSZECKIEJ), ul. GOGOLIŃSKA, ul. MICKIEWICZA (zamiast ul. Parkowej - Kozielskiej) i ul. UJAZDOWSKA ,
    - na północ od CENTRALNEJ OSI komunikacyjnej – ul. 1-MAJA, ul. OSIECKA, ul. MARKA PRAWEGO.
  - układ promienisto – pierścieniowy wspomagać wschodnim pierścieniem prowadzonym projektowaną ulicą w rejonie wsi Mokre Łany do ul. Stawowej i ul. Marka Prawego.
- Podstawowej sieci ulicznej zapewnić klasę nie mniejszą niż dróg klasy zbiorczej (Z).

- **NALEŻY DAŻYĆ DO USPRAWNIENIA** wewnętrznego systemu drogowego na terenie miasta i terenach zabudowanych wsi oraz poprawy stanu technicznego ulic, a także harmonizowania rozwoju przestrzennego z rozwojem układu drogowego.

UWAGA !

Na rysunku studium „Kierunki zagospodarowania przestrzennego” przebieg planowanych odcinków dróg wskazano orientacyjnie. W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy określać rezerwy terenu pod drogi i planować drogi zgodnie z wymogami przepisów odrębnych.

3.1.5. SIEĆ TRAS ROWEROWYCH I TURYSTYCZNYCH

Kierunki rozwoju systemu komunikacji rowerowej określa potrzeba zapewnienia:

- powiązań wsi z ośrodkami usługowymi,

- bezpieczeństwa ruchu komunikacyjnego,
  - rozwoju turystyki i wypoczynku.
- **NALEŻY DAŻYĆ DO ZAPEWNIENIA** możliwości rozwoju alternatywnego środka komunikacji, jakim jest rower, na obszarze miasta oraz na obszarach wiejskich gminy, poprzez:
- stworzenie warunków bezpieczeństwa i wygody, porównywalnych z innymi środkami komunikacji indywidualnej,
  - zapewnienia dostępności całego miasta dla ruchu rowerowego, oraz jego segregacji od ruchu pieszego,
  - realizacji czytelnych i spójnych ciągów rowerowych, w tym szczególnie w obrębie miasta oraz w obrębie obszarów preferowanych do pełnienia funkcji turystyczno-rekreacyjnych,
  - zapewnienie wyznaczania tras rowerowych lokalnych oraz zbiorczych w planach miejscowych.
- **NALEŻY UTRZYMAĆ I REALIZOWAĆ ŚCIEŻKI ROWEROWE** wraz z towarzyszącą infrastrukturą (parkingi i przystanki, w tym leśne) – o znaczeniu komunikacyjnym i rekreacyjnym oraz przebiegu dostosowanym do lokalnych potrzeb komunikacyjnych gminy i uwzględniającym rozwój turystyki rowerowej oraz walorów krajobrazu kulturowego i przyrodniczego:
- **UTRZYMAĆ I REALIZOWAĆ** powiązania ścieżkami i trasami rowerowymi o charakterze turystycznym:
    - ścieżka rowerowa OCALIĆ OD ZAPOMNIENIA - nr 19, regionalna dł. 4 km
    - ścieżka rowerowa ROWEREM PO ŚLĄSKU - nr 18 i 52, dł. 7,9 km
    - ścieżka rowerowa ROWEREM PO ŚLĄSKU - nr 151, dł. 22,3 km
  - **UTRZYMAĆ I ZAPEWNIĆ POWIĄZANIA** ścieżkami rowerowymi, o przebiegu uwzględniającym lokalne potrzeby komunikacyjne mieszkańców gminy, prowadzonymi wzdłuż dróg (lub w ich pasie drogowym), w tym szczególnie:
    - wojewódzkiej DW 409 na odcinku Ligota Dolna – Niwki – Kalinowice – Kalinów – Roźniątów – Strzelce Op.,
    - wojewódzkiej nr 426 na odcinku przez SUCHE ŁANY oraz od ul. Krakowskiej do granicy z gminą Jemielnica,
    - powiatowych DP 1808 O – DP 1806 O relacji Sucha – Kalinów – Wysoka – Góra Św. Anny,
    - powiatowej DP 1827 O relacji Ligota Dolna - Wysoka – Kadłubiec – Dolna,
    - powiatowej DP 1807 O relacji Strzelce Op. – Rozmierka – Grodzisko – Kadłub – Krasiejów,
    - powiatowej DP 1823 O – DP 1804 O relacji Kadłub – Osiek – Strzelce Op.
    - powiatowej drogi DP 1805 O relacji Strzelce Op. – Leśnica – Kędzierzyn-Koźle,
    - innych wg. pojawiających się potrzeb.
- **NALEŻY DAŻYĆ DO ZACHOWANIA I WZMOCNIENIA ROLI SZLAKÓW TURYSTYCZNYCH**, o znaczeniu regionalnym:
- SZLAK POWSTAŃCÓW ŚLĄSKICH (rozpoczynający się w Bytomiu i prowadzi do Gliwic), przebiega przez miasto Strzelce Op. , Roźniątów, Kalinowice, Niwki i Ligotę Górną przez Górę Św. Anny do Leśnicy , Raszowej w kierunku Kędzierzyna - Koźła,
  - szlak im. ROBERTA OSZKA, ma swój początek w parku miejskim Strzelec Op. i biegnie na południe, poprzez Olszową, Porębę, Leśnicę do Kędzierzyna - Koźła,
  - szlak CYSTERSÓW, wchodzący na teren gminy od strony Jemielnicy, przebiegający przez "stare" miasto i wieś Suche Łany w kierunku Olszowej,

- o szlak FLORY I FAUNY , o długości 15km, relacji Góra Św. Anny – Wysoka – rezerwat LIGOTA DOLNA – Oleszka - Żyrowa – Góra Św. Anny.

3.1.6. SYSTEM PARKOWANIA

Kierunki rozwoju systemu parkowania określa potrzeba zapewnienia:

- poprawy funkcjonowania obszarów usługowych oraz terenów zabudowy mieszkaniowej,
  - podniesienia standardów wyposażenie i obsługi.
- **NALEŻY UPORZĄDKOWAĆ I WZMOCNIĆ WYPOSAŻENIE W SYSTEM PARKINGÓW** dla samochodów osobowych, uwzględniający także potrzeby mieszkańców oraz rozwój turystyki i rekreacji.
- W obrębie ścisłej strefy ochrony konserwatorskiej centrum miasta Strzelce Op., w której ustala się priorytet dla ruchu pieszego i rowerowego, także ze względu na brak możliwości zaspokojenia potrzeb parkingowych w pełnym zakresie – należy dążyć do osiągnięcia takiej ich liczby, aby zachować atrakcyjność strefy dla korzystania z usług, możliwości rozwoju turystyki krajoznawczej, oraz zachowania wysokich standardów jej funkcjonowania i walorów kulturowych. Miejsca parkingowe zaleca się sytuować:
    - o jako przyuliczne,
    - o na wyodrębnionych terenach o niewielkiej pojemności parkingowej, dostosowanej do walorów kulturowych otoczenia,
    - o poza granicami strefy w większych zespołach, przy głównych ciągach komunikacji pieszej i drogowej.
  - W obrębie obszarów usługowych miasta – miejsca parkingowe sytuować na powierzchni terenu lub też w parkingach podziemnych i wielokondygnacyjnych, przy czym ich chłonność parkingu należy dostosować do walorów przyrodniczych obszaru.
  - Na obszarze miasta:
    - o na terenach zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej do ustalenia ilości miejsc parkingowych należy przyjmować wskaźnik nie mniejszy niż 1 m.p. na 1 mieszkanie, przy czym w poziomie terenu powinno być usytuowanych nie mniej niż 50% miejsc postojowych zespołu zabudowy,
    - o na terenach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej do ustalenia miejsc parkingowych należy stosować wskaźnik nie mniejszy niż 1 m.p. na 5 mieszkań, przy czym miejsca sytuować w poziomie terenu, jako przyuliczne lub w zespołach.
  - Na terenach koncentracji usług publicznych i komercyjnych wiejskich ośrodków usługowych, wspomagających miasto - stosować zasady lokalizacji miejsc parkingowych jak dla ścisłej strefy ochrony konserwatorskiej.
  - Na terenach otwartych (rolnych i leśnych) lokalizować parkingi zapewniające obsługę ruchu tranzytowego oraz możliwość obsługi ruchu turystyczno-rekreacyjnego, przy zapewnieniu ochrony terenów objętych ochroną ze względu na walory przyrodnicze lub tej ochrony wymagających.
  - Parkingi sytuować w miejscach nie utrudniających dostępu do obiektów podczas trwania działań ratowniczo-gaśniczych.

3.2. SYSTEMY INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

3.2.1. ZAOPATRZENIE W WODĘ

Istniejące ujęcia wody zapewniają w perspektywie wystarczającą ilość wody dla spożycia mieszkańców, potrzeb gospodarczych gminy oraz zabezpieczenia przeciwpożarowego ludzi i mienia.

Kierunki rozwoju systemu zaopatrzenia w wodę, uwzględniające kosztowne rozdrobnienie ujęć i urządzeń ujmowania wody, ilość i wielkość ustanowionych stref ochronnych (w istotny sposób wpływających na ograniczenia w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu, a także wysoki koszt ich utrzymania), stan sieci wodociągowej, zmierzające do poprawy zaopatrzenia w wodę dobrej jakości i standardu usług, obejmują:

- **MODERNIZACJĘ ISTNIEJĄCYCH ŹRÓDEŁ ZAOPATRZENIA W WODĘ** oraz wprowadzanie uzdatniania wody pitnej, w miarę możliwości i potrzeb, z preferencją dla:
  - zachowania ujęć wód podziemnych w miejscowości:
    - na obszarze miasta – ujęcie KOSICE oraz w przysiółku FARSKA KOLONIA – zasilające miasto Strzelce Opolskie oraz wieś Szymiszów, Roźniątów i przysiółek Biadacz, oraz wieś Szczepanek, Dziewkowice, Warmątowice i Brzezina oraz przysiółek Farska Kolonia,
    - BŁOTNICA STRZELECKA – zaopatrującym w wodę wieś Błotnica Strzelecka i Płużnica Wielka,
    - KADŁUB – zasilającego wieś Kadłub, Grodzisko, Osiek i przysiółek Spórok,
    - ROZMIERKA – zaopatrującym wieś Rozmierka i Jędrnie,
    - SUCHA – zaopatrującym wieś Sucha i Rozmierz,
  - likwidacji ujęć wody w miejscowości (i podłączenia wodociągów do innych źródeł wody):
    - KALINOWICE – zaopatrującym w wodę wieś Kalinowice, Kalinów, Niwki i Ligota Dolna oraz przysiółek Dolna Lipa.
- **ZACHOWANIE AWARYJNYCH ŹRÓDEŁ WODY**– ujęcia wody WIEZA (w mieście Strzelce Op.) oraz we wsi WARMĄTOWICE, SZYMISZÓW i SZCZEPANEK (wyłączonych z eksploatacji), a także zachowanie innych ujęć wody w perspektywie wyłączonych z eksploatacji ze względu na niezadowalającą jakość ujmowanej wody, do zaspokojenia potrzeb przeciwpożarowych oraz jako otworów badawczych.
- **ROZBUDOWĘ I POPRAWĘ JAKOŚCI TECHNICZNEJ I TECHNOLOGICZNEJ** istniejących sieci wodociągowych w dostosowaniu do potrzeb, w tym szczególnie:
  - modernizację odcinków sieci wodociągowej, w tym szczególnie wykonanych z rur azbestowo-cementowych na wodociągu wsi ROZMIERKA, SUCHA, WARMĄTOWICE i SZYMISZÓW,
  - zapewnienie bezpieczeństwa zaopatrzenia w wodę w sytuacjach awaryjnych poprzez tworzenie zamkniętych systemów wodociągowych, umożliwiających czerpanie wody z różnych źródeł, w tym szczególnie zapewnienie powiązań tranzytowych istniejących wodociągów grupowych i zbiorowych (w tym także powiązania z gminą Leśnica i Jemielnica) oraz zapewnienie alternatywnych źródeł zasilania,
  - zapewnienie wody dla celów przeciwpożarowych zgodnie z wymogami przepisów odrębnych.
- **PRZEBUDOWĘ I UPORZĄDKOWANIE SYSTEMU ZAOPATRZENIA W WODĘ** obszaru gminy na system oparty o nowe, bezpieczne ujęcia wody oraz docelowego wyłączenia ujęcia wody KOSICE, zagrożonego ekologicznie ze względu na położenie w strefie spływu zanieczyszczeń w kierunku leja depresyjnego kamieniołomu kopalni STRZELCE OPOLSKIE, który wywołuje zaburzenia naturalnych przepływów wód podziemnych w tym rejonie (co ma negatywny wpływ zarówno na jakość wody jak i docelową wydajność ujęcia). Należy dążyć do:
  - budowy nowych ujęć wody na OPTYMALNYCH OBSZARACH LOKALIZACJI UJEĆ (wskazanych w planie strategicznym wykorzystania zasobów wód podziemnych w

rejonie strzelce Op.), zapewniających racjonalną gospodarkę wodami oraz poprawę jakości zasobów wodnych i ujmowanej wody:

- obszar I – obejmujący rejon wsi Osiek – Jędrynie – Gašiorowice (gm. Jemielnica),
- obszar II – obejmujący rejon wsi Ligota Czamborowa – jezioro Stare (gmina Izbicko)
- obszar III - KOSICE – ROZMIERZ (gm. Strzelce Op.),
- obszar IV - Księży Las – Winnica (gm. Ujazd),
- obszar V - Krošnica – Breguła (gm. Izbicko),
- o ochrony ww. obszarów przed zanieczyszczeniami, w tym szczególnie poprzez ograniczenie zmian zagospodarowania przestrzennego oraz użytkowania ich obszaru,
- o zapewnienia koordynacji planów przebudowy ujęć wody gminy Strzelce Op. – Izbicko,
- o racjonalizacji i optymalizacji gospodarczego wykorzystania wód odpompowywanych z wyrobisk kopalni STRZELCE OPOLSKIE,
- o osiągnięcia w 2015 roku wskaźnika wyposażenia terenu gminy Strzelce Op. w system zaopatrzenia w wodę czystą, wyrażonego obsługą 100% mieszkańców miasta i gminy.

3.2.2. ODPROWADZANIE ŚCIEKÓW

Kierunki rozwoju systemu odbioru i oczyszczania ścieków, uwzględniające konieczność ochrony GZWP 333 i GZWP 335 oraz obszarów ponadlokalnego systemu ekologicznego (obszarów NATURA 2000), obejmują:

- **ROZBUDOWĘ CENTRALNEGO SYSTEMU ODBIORU I OCZYSZCZANIA ŚCIEKÓW** zgodnie z przyjętą koncepcją gospodarki ściekowej gminy.
  - o Należy dążyć do budowy na obszarze gminy układu systemu kanalizacyjnego, z którego ścieki będą odprowadzane do oczyszczalni ścieków w STRZELCACH OP. lub do oczyszczalni lokalnych, przy czym ograniczyć ich liczbę do niezbędnego minimum, uzależnionego od odporności środowiska i jego walorów, a także od kosztów budowy i eksploatacji. Proponuje się następujący układ systemu kanalizacyjnego gminy:
    - oczyszczalnia ścieków STRZELCE OP. – odbierająca ścieki z obszaru miasta i wsi gminy, a także z gminy Jemielnica,
    - alternatywnie budowa oczyszczalni ścieków we wsi KADŁUB odbierającej ścieki z tej wsi oraz wsi sąsiednich (Osiek, Jędrynie, ewentualnie Grodzisko).
  - o Do czasu realizacji centralnego systemu odbioru ścieków dopuszcza się na obszarze gminy sytuowanie przydomowych oczyszczalni ścieków, przy czym we wsiach centralnej i południowej części gminy należy wprowadzać je w ramach programu pilotażowego.
  - o Należy dążyć do sukcesywnego powiększenia zdolności przyjmowania ścieków dowożonych do komunalnej oczyszczalni ścieków w Strzelcach Op., poprzez budowę punktów zlewnych:
    - na terenie pompowni NOWA WIEŚ i oczyszczalni ścieków w Strzelcach Op.,
    - we wsi Błotnica Strzelecka lub Warmątowice, odbierającego ścieki ze wsi Warmątowice, Płużnica Wielka oraz z gminy Jemielnica (docelowo wraz z przepompownią i rurociągiem tłocznym),
    - w Dziewkowicach (docelowo wraz z rurociągiem tłocznym z do oczyszczalni),
    - we wsi Rozmierka, do obsługi wsi Rozmierka, Rozmierz, Sucha i Grodzisko (docelowo wraz z rurociągiem tłocznym do oczyszczalni),
    - a także punktowych zbiorników przejściowego gromadzenia ścieków lub punktów zlewnych w pozostałych wsiach gminy.
  - o Należy dążyć do:

- zapewnienia większej przepustowości hydraulicznej oczyszczalni w Strzelcach Op. poprzez ustabilizowanie dopływu ścieków do jej układu technologicznego (zmniejszenie zrzutu ścieków opadowych do systemu kanalizacyjnego lub wprowadzenie do układu technologicznego oczyszczalni zbiornika buforowego, wyrównującego dobowe natężenia ścieków),
  - zwiększenia zdolności oczyszczania ścieków (poprzez optymalizację procesów biologicznych lub budowę osadnika wtórnego),
  - zorganizowania odpowiedniej gospodarki biomasą i osadami ściekowym z oczyszczalni.
  - Na terenach nieskanalizowanych dopuszcza się stosowanie urządzeń do gromadzenia ścieków do czasu realizacji centralnego systemu odbioru ścieków.
- **MODERNIZACJĘ I ROZBUDOWĘ** istniejącego systemu kanalizacyjnego w mieście, należy prowadzić ze szczególnym uwzględnieniem:
- oddzielenia ścieków sanitarnych od opadowych oraz wprowadzenia nowoczesnych rozwiązań w zakresie zagospodarowania ścieków opadowych i roztopowych przy budowie nowych i modernizacji istniejących systemów kanalizacyjnych,
  - etapowania realizacji systemu kanalizacyjnego w gminie w dostosowaniu do skali występujących zagrożeń oraz gdzie budowa geologiczna nie zapewnia odpowiedniej izolacji dla wód w głębszych GZWP 333 i GZWP 335, tzn.:
    - w I etapie zorganizowany system odbioru ścieków realizować we wsiach Dziekwowice, Błotnica Strzelecka i Rozmierka oraz rozbudować go, stosowanie do potrzeb na terenie miasta Strzelce Op. (w tym szczególnie skanalizowanie terenów przemysłowych przy ul. Zakładowej)
    - w II etapie – we wsi Szczepanek, Warmatówice i Roźniatów,
    - w III etapie – we wsi Rozmierz, Sucha, Szymiszów oraz Grodzisko i Kadłub,
    - w IV etapie - Kalinowice i Kalinów oraz pozostałe wsie gminy,
  - rozbudowy systemów centralnego odbioru i oczyszczania ścieków uwzględniających potrzeby obszaru planowanego STRZELECKIEGO PARKU PRZEMYSŁOWEGO,
  - osiągnięcia w 2020 roku wskaźnika wyposażenia terenu miasta w system odbioru ścieków wyrażonego obsługą minimum 100% mieszkańców miasta oraz min. 80% mieszkańców gminy.
- **SUKCESYWNĄ REALIZACJĘ KANALIZACJI DESZCZOWEJ** na odcinkach ulic i dróg oraz placach o nawierzchni utwardzonej w systemie zapewniającym podczyszczenie ścieków deszczowych do parametrów wymaganych przepisami odrębnymi, przed ich wprowadzeniem do odbiorników, w tym szczególnie:
- pełną (100%) likwidację zrzutu ścieków deszczowych nieoczyszczonych z terenów przemysłowych, w tym szczególnie z planowanego obszaru STRZELECKIEGO PARKU PRZEMYSŁOWEGO,
  - zmniejszenie ładunku zanieczyszczeń odprowadzanych do wód i ziemi z terenów komunikacyjnych i gospodarki komunalnej (na terenie osiedli).

3.2.3. ZAOPATRZENIE W CIEPŁO I GAZ

Kierunki rozwoju systemów ciepłowniczych i zaopatrzenia w gaz, uwzględniające założenia do planu zaopatrzenia w ciepło i gaz, związane z realizacją celu jakim jest:

- minimalizacja szkodliwych dla środowiska przyrodniczego skutków funkcjonowania sektora paliwowo-energetycznego na obszarze gminy,
  - poprawa standardów życia mieszkańców,
  - zaspokojenie potrzeb gospodarki,
- obejmują:

- **ZWIĘKSZENIE STOPNIA CENTRALNEGO ZAOPATRZENIA W CIEPŁO** terenów

zabudowanych miasta STRZELCE OP. W miarę możliwości i potrzeb należy dążyć do rozbudowy i modernizacji miejskiego systemu ciepłowniczego oraz zwiększania liczby odbiorców, w tym szczególnie należy zapewnić:

- o modernizację kotłowni ciepłowni rejonowej w celu poprawy sprawności jej funkcjonowania i osiągnięcia lepszego efektu ekologicznego,
- o modernizacji i rozbudowy miejskiego systemu ciepłowniczego,
- o zmniejszenia zużycia energii cieplnej poprzez termoizolację i termorenowację istniejących budynków, a także realizację nowych budynków w technikach energooszczędnych,
- o racjonalizację użytkowania ciepła w gospodarce komunalnej i zakładach wytwórczych zmierzającą do dbałości o wysoki standard czystości środowiska, podniesienia walorów turystycznych miasta oraz rozwoju gospodarczego w sposób przyjazny środowisku.

➤ **PROWADZENIE PROEKOLOGICZNEJ POLITYKI ZAOPATRZENIA W CIEPŁO POPRZEZ:**

- o promowanie instalowania w gospodarstwach indywidualnych na terenach wiejskich gminy źródeł ciepła wykorzystujących ekologiczne nośniki (w tym niekonwencjonalne) oraz wymianę starych, wyeksploatowanych kotłów na nowe wysokosprawne, posiadające atest przyjaznych dla środowiska,
- o wprowadzenie na teren gminy alternatywnych źródeł energii cieplnej (gazu przewodowego), na bazie istniejących gazociągów wysokoprężnych oraz stacji redukcyjno – pomiarowych I i II stopnia zapewniających obsługę południowej części gminy,
- o wprowadzenie na obszar gminy odnawialnych źródeł energii i ciepła, w tym szczególnie wykorzystanie energii biomasy, słonecznej oraz geotermalnej, jako alternatywnego źródła ciepła oraz dodatkowych możliwości rozwoju rekreacji na terenie gminy.

➤ **ADAPTACJĘ I MODERNIZACJĘ ISTNIEJĄCYCH GAZOCIĄGÓW WYSOKOPRĘŻNYCH**, w dostosowaniu do potrzeb, ale w sposób bezpieczny dla środowiska, uwzględniający demontaż sieci wyłączonych z eksploatacji przez operatora/właściciela sieci:

- o Zdieszowice – Blachownia – odgałęzienie do SRP Strzelce Op. (DN 250 PN 1,6 MPa),
- o Zdieszowice (K-Koźle) - Tworzeń (DN 500 PN 4,0MPa).

➤ **ROZBUDOWĘ SIECI GAZU PRZEWODOWEGO** na terenie miasta Strzelce Op. i zgazyfikowanie wsi, poprzez planowane stacje redukcyjno-pomiarowe. W miarę możliwości i potrzeb należy dążyć do:

- o rozbudowy sytemu zaopatrzenia w gaz przewodowy na terenie miasta Strzelce Op. ,
- o zgazyfikowania wsi WARMĄTOWICE, DZIEWKOWICE, SZCZEPANEK, ROŻNIĄTÓW i BŁOTNICA STRZELECKA oraz SZYMISZÓW, SUCHA , ROZMIERZ I ROZMIERKA,
- o wprowadzenie sieci gazowej średniego ciśnienia (w miarę potrzeb) do lokalnych kotłowni,
- o osiągnięcie w 2020 roku wskaźnika gazyfikacji, wyrażonego obsługą minimum 50% mieszkańców miasta oraz minimum 30 % mieszkańców terenu gminy,
- o podjęcia współpracy z gminą Jemielnica w celu gazyfikacji wschodniej części obszaru gminy Strzelce Op. (głównie wsi Błotnica Strzelecka) oraz wsi gminy Jemielnica (Centawa, Jemielnica, Piotrówka, Gańsiorowice, Wierchlesie).

3.2.4. ZAOPATRZENIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ
--

Rozwój sieci elektroenergetycznych nie wymaga od samorządu lokalnego podejmowania żadnych działań, z wyłączeniem obowiązku uwzględnienia potrzeb nowych inwestycji w sporządzanych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Kierunki rozwoju sieci elektroenergetycznych, uwzględniające brak ograniczeń rozwoju gminy wynikających z istniejących warunków jej zasilania, związane z realizacją celu jakim jest:

- poprawa standardów zaopatrzenia w energię elektryczną mieszkańców i gospodarki,
  - poprawa bezpieczeństwa zaopatrzenia,
  - wykorzystanie tanich, ekologicznych źródeł energii,
- obejmują:

- **ADAPTACJĘ I MODERNIZACJĘ ISTNIEJĄCYCH LINII WYSOKICH NAPIĘĆ**, w dostosowaniu do potrzeb:
  - dwutorowa linia 110kV relacji Blachownia – Strzelce Opolskie – Ozimek,
  - jednotorowa linia 110 kV relacji Ozimek - Cementownia Strzelce Op.,
  - jednotorowa linia 110kV relacji Cementownia - Strzelce Op..
- **UTRZYMANIE DOTYCHCZASOWYCH ŹRÓDEŁ ZASILANIA GMINY** oraz ich rozbudowę i modernizację w dostosowaniu do potrzeb:
  - GPZ 110/30/15kV przy ul. Opolskiej,
  - GPZ 110/15 kV PIASTÓW przy ul. Gogolińskiej.
  - GPZ 110/15kV CEMENTOWNIA.
- **POPRAWĘ OBECNYCH WARUNKÓW ZASILANIA GMINY** w energię elektryczną poprzez:
  - sukcesywne dokonywanie zmian w konfiguracji oraz modernizację sieci średnich napięć, zmierzających do ograniczenia obszarów zasilania, a w okresach awarii wykluczających brak dostaw energii (nowe powiązania stacji transformatorowych pracujących na odgałęzieniach linii),
  - budowę nowych stacji transformatorowych na terenach obecnie zabudowanych w przypadku wzrostu zapotrzebowania na energię elektryczną, którego nie pokryją stacje istniejące, a także budowę nowych stacji transformatorowych na terenach rozwoju zabudowy, jeżeli taka konieczność nastąpi,
  - realizację sieci trakcyjnej dla modernizowanej linii kolejowej znaczenia pierwszorzędnej relacji Wrocław – Bytom,
  - ***budowę nowej stacji transformatorowej GPZ Warmatowice wraz z doprowadzeniem do niej dwutorowej linii zasilającej 110 kV dla potrzeb Strzeleckiego Parku Przemysłowego.***
- **WZROST WYKORZYSTANIA DOSTĘPNYCH ODNAWIALNYCH (CZYSTYCH) ŹRÓDEŁ ENERGII** (energii wiatru, słonecznej i geotermalnej, a przede wszystkim energii biomasy), w tym szczególnie wykorzystanie:
  - biogazu pochodzącego ze składowiska odpadów w Szymiszowie oraz z otwartych komór fermentacyjnych osadu na oczyszczalni ścieków w Strzelcach Op., lub też pochodzącego z innych źródeł,
  - potencjału energetycznego wiatru w południowej części gminy (grunty wsi Brzezina, ~~Warmatowice~~, Błotnica Strzelecka, Płużnica) z wyłączeniem terenów położonych w otulinie Parku Krajobrazowego Góra Św. Anny, oraz włączenie ich do sieci gminy jako awaryjnego źródła zasilania. Skala przedsięwzięcia i lokalizacja siłowni powinna uwzględniać ochronę walorów przyrody i krajobrazu, ochrony środowiska i terenów mieszkaniowych, a także być poprzedzona pomiarami energetyczności wiatru oraz przelotów i gniazdowania ptaków.

3.2.5. TELEKOMUNIKACJA

Kierunki rozwoju telekomunikacji, uwzględniające istniejący, wysoki standard wyposażenia miasta i gminy STRZELCE OP. w telefonię przewodową i komórkową, związane z :

- dalszą poprawą dostępności i jakości usług telekomunikacyjnych telefonii przewodowej,
  - zapewnienie konkurencyjnych usług telefonii komórkowej,
- obejmują:

- **DALSZĄ POPRAWĘ STANDARDÓW WYPOSAŻENIA** w systemy telekomunikacyjne poprzez:
  - rozbudowę i modernizację infrastruktury technicznej telefonii przewodowej, zapewniającą zaspokojenie nowych potrzeb, wysoką jakość świadczonych usług, nowoczesność i sprawność,
  - wprowadzanie nowych operatorów sieci telefonii komórkowej i zapewnienia połączenia całego obszaru gminy w zasięgu oddziaływania telefonii komórkowej.
- **ADAPTACJĘ ISTNIEJĄCYCH STACJI BAZOWYCH TELEFONII KOMÓRKOWEJ** (w mieście Strzelce Op. oraz we wsi Błotnica Strzelecka, Rożniatów, Rozmierz i Kadłub) oraz **ROZBUDOWĘ SYSTEMU TELEFONII BEZPRZEWODOWEJ** z uwzględnieniem:
  - preferencji dla sytuowania anten nowych operatorów na istniejących konstrukcjach,
  - wyłączenia z lokalizacji nowych baz telefonii komórkowej na obszarach objętych ochroną i projektowanych do ochrony, ze względu na wysokie walory środowiska przyrodniczego i krajobrazu, oraz obszarów objętych ochroną i projektowanych do ochrony ze względu na wysokie walory kulturowe i krajobrazu kulturowego oraz ich otoczenia, ze szczególnym wyłączeniem:
    - terenu Parku Krajobrazowego GÓRA ŚW. ANNY i jego otuliny,
    - projektowanego Parku Krajobrazowego DOLINA MAŁEJ PANWI,
    - obszarów tworzących Ekologiczny System Obszarów Chronionych ESOCh (E1-4) oraz SYSTEM PRZYRODNICZY MIASTA (SPM),
    - przedpola ekspozycji Góry Św. Anny,
    - stref ochrony konserwatorskiej,
    - otoczenia dominant kulturowych (kościół oraz innych), a także stref widoku na zabytek.

3.2.6. GOSPODARKA ODPADAMI

Kierunki rozwoju gospodarki odpadami stałymi, uwzględniające potrzebę jej dostosowania do nowych realiów funkcjonowania gospodarki , związane z realizacją celów jakim jest:

- racjonalizacja gospodarki odpadami stałymi,
- ochrona środowiska przyrodniczego,

obejmują:

- **WYKORZYSTANIE SKŁADOWISKA ODPADÓW KOMUNALNYCH** we wsi SZYMISZÓW. Należy dążyć do:
  - Uruchomienia II kwatery składowiska, pod warunkiem, że będzie ono przyjmowało tylko odpady inne niż niebezpieczne z gminy Strzelce Op. i Jemielnica, co umożliwi przedłużenie jego wykorzystania składowiska do 2025r. oraz wzmocnienia jego infrastruktury technicznej , w tym szczególnie o sortownię i doczyszczalnię odpadów pochodzących z selektywnej zbiórki odpadów, instalacje do prasowania odpadów i wysegregowanych surowców, instalacje do unieszkodliwiania odpadów organicznych (kompostowanie materiału organicznego oraz odpadów zielonych i osadów ściekowych), demontaż odpadów wielkogabarytowych, pomieszczenia czasowego magazynowania odpadów niebezpiecznych.
  - Rekultywacji wykorzystanej I kwatery przy zastosowaniu nowoczesnych technik zapewniających ograniczenie oddziaływania obiektu na środowisko, w tym szczególnie środowisko wodne,

- Zapewnienia, przy rozbudowie składowiska oraz wzmocnieniu jego infrastruktury technicznej, ochrony środowiska wodnego (w tym szczególnie GZWP nr 333).
- **KONTYNUOWANIE ZMIAN W POSTĘPOWANIU ODPADAMI STAŁYMI** – należy dążyć do:
- Podjęcia działań zmierzających do:
    - rozszerzenia systemu segregacji odpadów stałych na poziomie producenta oraz zapewnienia bezpiecznego dla zdrowia ludzi i środowiska składowania odpadów, których nie można poddać procesom odzysku lub unieszkodliwiania, z powodu warunków techniczno-ekonomicznych,
    - minimalizacji wytwarzanych odpadów oraz wprowadzenie zgodnego z normami europejskimi systemu ich odzysku i unieszkodliwiania (zapobieganie powstawaniu odpadów, odzysk surowców i ponowne wykorzystanie odpadów, bezpieczne dla środowiska końcowe unieszkodliwianie odpadów niewykorzystanych),
    - ograniczenia wytwarzania odpadów z sektora gospodarczego oraz wprowadzenie nowoczesnych systemów ich odzysku i unieszkodliwienia, w tym szczególnie wprowadzenie systemu informacji i ewidencji strumienia powstających odpadów, wdrożenie skutecznego systemu kontroli,
    - redukcji, w odpadach kierowanych na komunalne składowisko odpadów, zawartości składników ulegających biodegradacji oraz ich kompostowanie,
    - wdrażania systemu eliminacji odpadów niebezpiecznych, wielomateriałowych, wielkogabarytowych i budowlanych ze strumienia odpadów komunalnych, ich zbierania i unieszkodliwienia,
    - zwiększenia kontroli nad gospodarką odpadami, w tym odpadami weterynaryjnymi i medycznymi, na obszarze miasta i gminy,
  - Budowy na obszarze gminy punktów:
    - demontażu samochodów wycofanych z eksploatacji,
    - zbiórki odpadów niebezpiecznych,
    - zakładu zagospodarowującego odpady budowlane,
    - zakładu produkującego granulaty ze zużytych opon.
- **WPROWADZENIE DOCELOWEGO SYSTEMU ORGANIZACJI GOSPODARKI ODPADAMI** komunalnymi, przemysłowymi i niebezpiecznymi w układzie ponadlokalnym, tzn. dla rejonu KĘDZIERZYN-KOŹLE, oraz rozwiązanie problemu składowania i utylizacji odpadów w dwóch podstawowych wariantach:
- wariant I - wprowadzenie regionalizacji gospodarki odpadami poprzez udział w Południowym Związku Gospodarki Odpadami z Centrum Unieszkodliwiania i Zagospodarowania Odpadów w KĘDZIERZYNIE - KOŹLU (Zakład Zagospodarowania Odpadów),
  - wariant II – włączenie do ponadlokalnego systemu gospodarki odpadami Zakładu Zagospodarowania Odpadów (ZZO), utworzonego na bazie składowiska w Szymiszowie, oraz wzmocnienie jego infrastruktury technicznej o:
    - sortownie i doczyszczalnię odpadów pochodzących z selektywnej zbiórki odpadów,
    - instalacje do prasowania odpadów i wysegregowanych surowców,
    - instalacje do unieszkodliwiania odpadów organicznych (kompostowanie materiału organicznego oraz odpadów zielonych i osadów ściekowych),
    - demontaż odpadów wielkogabarytowych,
    - pomieszczenia do magazynowania odpadów niebezpiecznych.

4. OCHRONA ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONA PRZYRODY I DZIEDZICTWA KULTUROWEGO ORAZ

KRAJOBRAZU (USTALENIA STREFOWE)

4.1. OCHRONA I KSZTAŁTOWANIE ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

4.1.1. OCHRONA I KSZTAŁTOWANIE SYSTEMU EKOLOGICZNEGO

W celu kształtowania właściwych warunków funkcjonowania przyrody oraz zapewnienia:

- możliwości kształtowania właściwych warunków bioklimatycznych zarówno dla potrzeb ponadlokalnych i lokalnych,
  - utrzymania i rozwoju bioróżnorodności,
- wyznacza się tereny tworzące Ekologiczny System Obszarów Chronionych gminy.

➤ **OBSZARY SYSTEMU EKOLOGICZNEGO gminy,**

- **EKOLOGICZNY SYSTEM OBSZARÓW CHRONIONYCH gminy** tworzą:
  - obszary węzłowe i randze Europejskiej (obszar NATURA 2000 GÓRA ŚW. ANNY),
  - obszary węzłowe o randze krajowej (LASY STOBRAWSKO TURAWSKIE),
  - korytarz ekologiczny o randze regionalnej (dolina rzeki JEMIELNICY),
  - korytarze i sięgacze ekologiczne o znaczeniu lokalnym (doliny pozostałych cieków wodnych).
- **SYSTEM PRZYRODNICZY MIASTA (SPM) i terenów zabudowanych wsi** tworzą:
  - tereny węzłowe na obszarze miasta (park miejski, tereny zieleni urządzonej w rejonie szpitala, kąpieliska miejskiego, osiedla KOSZARY, tereny ogrodów działkowych oraz wyizolowane kompleksy leśne w rejonie osiedla ZYDLUNGI, teren RYBACZÓWKI i sąsiedniego stawu hodowlanego, a także kompleks zieleni izolacyjnej kopalni w rejonie ul. Zakładowej),
  - korytarze i sięgacze ekologiczne (dolina rowu melioracyjnego w dzielnicy MOKRE ŁANY, w parku miejskim, przechodząca na północ od szpitala i kąpieliska miejskiego),
  - tereny węzłowe w zabudowie wsi (parki wiejskie).
- **KIERUNKI DZIAŁAŃ OBEJMUJĄ:**
  - Należy dążyć do:
    - zachowania powiązań funkcjonalnych i przestrzennych pomiędzy obszarami węzłowymi Ekologicznego Systemu Obszarów Chronionych gminy oraz pomiędzy obszarami węzłowymi Przyrodniczego Systemu Miasta, poprzez utrzymanie i tworzenie nowych powiązań korytarzami i sięgaczami ekologicznymi,
    - zachowania ciągłości funkcjonalnej i przestrzennej korytarzy i sięgaczy ekologicznych,
    - restytucji walorów ekologicznych obszarów oraz konserwatorską ochronę przyrody w przypadkach obszarów i obiektów, które zachowały stan bliski naturalnemu,
    - zachowania i tworzenia warunków dla jak najlepszego funkcjonowania obszarów tworzących system ekologiczny gminy i miasta.
  - Na obszarze miasta i w zabudowie wsi należy dążyć:
    - do rozbudowy obszarów systemu ekologicznego, wraz z rozwojem zabudowy,
    - zachowania istniejących powiązań zewnętrznych oraz tworzenia nowych powiązań PRZYRODNICZEGO SYSTEMU MIASTA oraz obszarów węzłowych w terenach zabudowanych wsi z EKOLOGICZNYM SYSTEMEM OBSZARÓW CHRONIONYCH GMINY.

Na obszarach tworzących Ekologiczny System Obszarów Chronionych (ESOCh) gminy oraz System Przyrodniczy Miasta (SPM) szczególnej ochronie podlegają:

- **OSTOJE FLORYSTYCZNE** – stanowiące miejsca występowania chronionych i rzadkich gatunków roślin, chronione na podstawie ustawy o *ochronie przyrody* i jej aktów wykonawczych., obejmujące:
  - rezerwat przyrody LIGOTA DOLNA i jego otoczenie,
  - rezerwat przyrody TĘCZYNÓW i jego otoczenie,
  - ciepłolubną buczynę storczykową koło SZYMISZOWA,
  - kamieniołom w SZYMISZOWIE,
  - staw w KADŁUBSKIM PIECU,
  - kamieniołom w STRZELCACH OP.
  - ZASADY OCHRONY - zapewnić ochronę i zachowanie miejsc sprzyjających występowania rzadkich i chronionych gatunków roślin, zgodnie z zasadami przyjętymi dla rezerwatów przyrody.

- **OSTOJE FAUNISTYCZNE** - chronione na podstawie ustawy o *ochronie przyrody* oraz rozporządzenia o *ochronie gatunkowej zwierząt*:
  - lasy położone na północny –zachód i północny-wschód od wsi KADŁUB,
  - resztki wilgotnych łąk nad Jemielnica i jej dopływami,
  - murawy kserotermiczne na stokach KAMIENNEJ GÓRY niedaleko Ligoty Dolnej,
  - wyrobisko wapienia położone na północ od wsi SZYMISZÓW,
  - staw na terenie RYBACZÓWKI w mieście STRZELCE OP.
  - ZASADY OCHRONY - należy zapewnić ochronę i zachowanie miejsc sprzyjających egzystencji dziko występujących zwierząt, w tym szczególnie gatunków objętych prawną ochroną, poprzez:
    - utrzymanie obiektu w stanie nienaruszonym i dotychczasowym miejscu,
    - ograniczenie gospodarczego wykorzystania obszaru oraz dostępu ludzi.

4.1.2. OCHRONA PRAWNA ZASOBÓW PRZYRODY OŻYWIONEJ

W celu ochrony obszarów i obiektów wartościowych przyrodniczo i krajobrazowo oraz dla zapewnienia:

- funkcjonowania ekosystemów o randze europejskiej,
- utrzymania i rozwoju bioróżnorodności,

wyznacza się obszary i obiekty środowiska przyrody ożywionej (biotycznego), które ze względu na szczególne walory przyrodnicze objęte są prawną ochroną :

- **PARK KRAJOBRAZOWY GÓRA ŚW. ANNY wraz z otuliną** – chroniony na podstawie ustawy o *ochronie przyrody* oraz rozporządzenie Nr 0151/P/17/06 Wojewody Opolskiego z dnia 8 maja 2006r. w sprawie Parku Krajobrazowego GÓRA ŚW. ANNY (Dz. Urz. Woj. Op. Nr 33 z 2006r.), obejmujący południowo-zachodnią część obszaru gminy.
  - ZASADY OCHRONY – zgodnie z ww. rozporządzeniem Wojewody Opolskiego, a także zgodnie z (nieobowiązującym) planem ochrony Parku Krajobrazowego GÓRA ŚW. ANNY, którego ustalenia należy wprowadzać do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
    - Należy dążyć do ochrony:
      - obszaru o ponadlokalnej – europejskiej randze ekologicznej o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowych także ze względu na możliwość zaspokojenia potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem,
      - chronionych i rzadkich gatunków fauny i flory, a także zespołów i zbiorowisk roślinnych, w tym wielu cennych i zagrożonych w skali kraju,
    - Zapewnić ochronę unikalnych w skali regionu walorów krajobrazowych.

- **OBSZAR CHRONIONEGO KRAJOBRAZU LASY STOBROWASKO-TURAWSKIE** – chroniony na podstawie rozporządzenia Nr 0151/P/16/06 Wojewody Opolskiego z dnia 8 maja 2006r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Op. Nr 33 z

2006r.), obejmujący północną i wschodnią część obszaru gminy.

- **ZASADY OCHRONY** – zgodnie z ww. rozporządzeniem Wojewody Opolskiego, którego ustalenia należy wprowadzać do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
  - Należy dążyć do ochrony:
    - obszaru o ponadlokalnej – europejskiej randze ekologicznej o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowych także ze względu na możliwość zaspokojenia potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem oraz produkcją zdrowej żywności,
    - walorów przyrodniczych-krajobrazowych charakterystycznych dla danego regionu oraz chronionych i rzadkich gatunków fauny i flory, a także zespołów i zbiorowisk roślinnych, w tym wielu cennych i zagrożonych w skali kraju,
  - Zapewnić:
    - ochronę wyróżniających się krajobrazowo terenów o różnych typach środowiska, kompleksów leśnych o funkcji wodochronnej, śródleśnych bagien, torfowisk i oczek wodnych,
    - ochronę miejsc występowania chronionych i rzadkich gatunków fauny i flory, a także zespołów i zbiorowisk roślinnych, w tym wielu cennych i zagrożonych w skali kraju, w tym szczególnie stanowisko bociana czarnego i brodziec samotnego na gruntach wsi KADŁUB oraz derkacza na łąkach doliny JEMIELNICY,
    - rozwój gospodarczy nie naruszający stanu względnej równowagi ekologicznej.

➤ **REZERWATY PRZYRODY OŻYWIONEJ:**

- **RP LIGOTA DOLNA** – rezerwat roślinności kserotermicznej położony na zachodnim krańcu Garbu Chełmu w Parku Krajobrazowym Góra Św. Anny, objęty ochroną zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 30 września 1959 roku (M.P. Nr 81, poz. 428),
- **RP PŁUŻNICA** – rezerwat leśny lasu mieszanego o charakterze naturalnym, położony w kompleksie leśnym na północny-zachód od zabudowy wsi, objęty ochroną zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 31 maja 1957 roku (MP nr 41, poz. 268),
- **RP TĘCZYNÓW** - rezerwat leśny żyznej buczyny, usytuowany w kompleksie leśnym na zachód od zabudowy wsi Szymiszów, objęty ochroną rozporządzeniem Wojewody Opolskiego nr P/3/2000 z 10 stycznia 2000r. (Dz. Urz. Woj. Opol. Nr 6, poz. 25).
- **ZASADY OCHRONY:**
  - Należy :
    - stosować nakazy i zakazy określone w ustawie o *ochronie* przyrody, ww. aktach ustanawiających tę formę ochrony obszaru, oraz planach ochrony rezerwatów,
    - zachować obiekt dla przyszłych pokoleń w stanie niezmienionym,
    - przeciwdziałać antropopresji.
  - Zapewnić dla rezerwatów obszar otuliny.

➤ **SIEDLISKA CHRONIONE** - objęte ochroną na mocy Dyrektywy Siedliskowej UE, ustawy o *ochronie przyrody* oraz rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 sierpnia 2001r. w sprawie *określenia rodzajów siedlisk przyrodniczych podlegających ochronie* (Dz. U. Nr 92, poz. 1029), występujące na obszarze gminy w dużym rozdrobieniu i niewielkich enklawach, obejmujące:

- **murawy kserotermiczne**, występujące w rejonie wsi Ligota Dolna i Szymiszowa,
- **lasy bukowe**, występujące niemal na całym obszarze gminy, w tym szczególnie w rezerwacie TĘCZYNÓW i PŁUŻNICA oraz w lasach w rejonie SZYMISZOWA,

- **niżowe łąki użytkowane ekstensywnie**, występujące w środkowych i zewnętrznych partiach dolin rzecznych, w tym szczególnie na gruntach wsi ROZMIERKA, ROZMIERZ i KADŁUB,
  - **górskie i niżowe ziołorośla nadrzeczne i okrajkowe**, występujące wzdłuż cieków wodnych i obrzeży zbiorników wodnych, w tym szczególnie na gruntach wsi KADŁUB,
  - **wapienne ściany skalne**, stanowiące naturalne wychodnie skalne wapieni i dolomitów środkowego triasu zachowane jedynie w okolicach Ligoty Dolnej,
  - **lasy łąkowe i olsy** - występujące lokalnie w kompleksach leśnych oraz wzdłuż dolin rzecznych na terenach nieleśnych.
  - **ZASADY OCHRONY** - określone ustawą o *ochronie przyrody* i jej aktami wykonawczymi, w tym szczególnie obowiązek utrzymania i przywracania do właściwego stanu oraz zakaz niszczenia siedliska.
    - Należy dążyć do trwałej ochrony siedlisk naturalnych o szczególnych wartościach przyrodniczych i zagrożonych wyginieciem gatunków roślin, poprzez zachowanie, zrównoważone użytkowanie oraz odnawianie zasobów, tworów i składników siedliska.
- **POMNIKI PRZYRODY OŻYWIONEJ** - uznane za pomniki przyrody na mocy rozporządzenia nr P/1/2000 Wojewody Opolskiego z dnia 3 stycznia 2001r. (Dz. Urz. Woj. Opolskiego Nr 6, poz. 23) oraz projektowane pomniki przyrody, występujące na gruntach wsi:
- KALINOWICE – dąb szypułkowy (nr rej. 135), lipa drobnolistna (nr rej. 160), miłorząb i dwa dęby szypułkowe (nr rej. 273) oraz aleja lipowa szt. 31 (nr rej. 397),
  - KADŁUB – dąb szypułkowy (nr rej. 277) i dąb szypułkowy (nr rej. 278),
  - OSIEK – aleja lipowa szt. 29 (nr rej. 390),
  - STRZELCE OP. - 2 miłorzęby (nr rej. 274), buk zwyczajny (nr rej. 295), lipa drobnolistna (nr rej. 296), miłorząb (nr rej. 300), 2 cisy pospolite (nr rej. 302), buk zwyczajny (nr rej. 303), lipa drobnolistna (nr rej. 304), miłorząb (nr rej. 335),
  - **ZASADY OCHRONY** – określone rozporządzeniem Wojewody Opolskiego Nr P/1/2000 z dnia 3 stycznia 2000r. w sprawie uznania za pomniki przyrody obiekty znajdujące się na terenie województwa opolskiego (Dz. Urz. Woj. Opolskiego Nr 6, poz. 23 z dnia 21 marca 2000r.) oraz ustawą o *ochronie przyrody*.
    - Należy dążyć do:
      - zachowania obiektów ze względu na ich szczególne wartości przyrodnicze, naukowe, kulturowe i krajobrazowe, do czasu ich naturalnej śmierci,
      - uzupełniania ciągów zieleni przydrożnej i śródpolnej,
      - użytkowania i zagospodarowania terenów sąsiednich w sposób nie zagrażający drzewostanowi.

4.1.3. OBSZARY PROJEKTOWANEJ OCHRONY PRAWNEJ ZASOBÓW PRZYRODY OŻYWIONEJ

W celu ochrony obszarów i obiektów wartościowych przyrodniczo i krajobrazowo oraz dla zapewnienia:

- funkcjonowania ekosystemów o randze europejskiej,
  - utrzymania i rozwoju bioróżnorodności,
- wyznacza się obszary i obiekty środowiska przyrody ożywionej (biotycznego), które ze względu na szczególne walory przyrodnicze, wymagają takiej ochrony:

- **PROJEKTOWANY SPECJALNY OBSZAR OCHRONY NATURA 2000 – obejmujący:**
  - **SOO GÓRA ŚW. ANNY** – chroniony na mocy Dyrektywy Habitatowej UE oraz na podstawie ustawy *o ochronie przyrody* i ustawy *Prawo ochrony środowiska*,
  - **SOO DOLINA MAŁEJ PANWI** – chroniony na podstawie ustawy o ochronie przyrody, obejmujący duże kompleksy leśne północnej części obszaru gminy, zróżnicowane siedliskowo.
  - **ZASADY OCHRONY** – określone ustawą *o ochronie przyrody* i jej aktami wykonawczymi.
    - W granicach obszaru bezwzględnej ochrony podlegają siedliska przyrodnicze i stanowiska gatunków roślin i zwierząt, chronione na podstawie przepisów odrębnych, w tym :
      - murawy,
      - lasy bukowe w kilku odmianach fitosocjologicznych,
      - źródłiska wapienne,
      - niżowe łąki użytkowane ekstensywnie,
      - nadrzeczne zarośla okrajkowe,
      - wapienne ściany skalne,
      - lasy łęgowe i nadrzeczne zarośla wierzbowe.
    - Należy dążyć do zachowania i restytucji siedlisk chronionych oraz przeciwdziałać antropopresji – docelowo ochronę prowadzić zgodnie planem ochrony uwzględniającym ekologiczne właściwości siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt.
    - Zabrania się podejmowania działań mogących w istotny sposób pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków roślin i zwierząt, a także w istotny sposób wpływać negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar NATURA 2000.

- **POSTULOWANE POWIĘKSZENIE PARKU KRAJOBRAZOWEGO – GÓRA ŚW. ANNY** – projektowane w kierunku północnym (nieakceptowane przez władze gminy), na terenach obecnie położonych w otulinie parku, obejmujące:
  - grunty wsi LIGOTA GÓRNA, LIGOTA DOLNA, KALINÓW, NIWKI i ROŻNIĄTÓW, ograniczonych drogami relacji Strzelce Op. – Gogolin oraz Strzelce Op. – Olszowa .
  - **ZASADY OCHRONY:**
    - Należy dążyć do ochrony:
      - krajobrazu, w tym szczególnie unikalnych na Opolszczyźnie walorów widokowych zaproża strukturalnego oraz ekspozycji pasma kulminacji garbu GÓRY ŚW. ANNY,
      - ukształtowania, użytkowania i porycia terenu,
      - przed zunifikowaną zabudową, nie związaną z tradycjami lokalnymi.
    - Utrzymanie zwartych obszarów zabudowy wsi Rożniątów, Kalinów i Niwki, oraz harmonii zabudowy z otoczeniem, w tym szczególnie ochrony zabudowy wykonanej z surowców lokalnych (wapienia).

- **PROJEKTOWANY PARK KRAJOBRAZOWY – DOLINA MAŁEJ PANWI** – projektowany do utworzenia na części Obszaru Chronionego Krajobrazu Lasy Stobrawsko-Turawskie, proponowany do ochrony w planie zagospodarowania przestrzennego województwa oraz wojewódzkim programie ochrony środowiska, obejmujący dolinę rzeki Mała Panew oraz przyległe równiny wodnolodowcowe z licznymi płatami wydmy, z licznie występującymi gatunkami rzadkich i chronionych roślin i kilkuset gatunkami zwierząt, charakteryzujących się różnorodnością biologiczną i dużym znaczeniem w skali regionalnej. Granice projektowane parku pokrywają się z granicami projektowanego obszaru NATURA 2000.
  - **ZASADY OCHRONY:**
    - Należy dążyć do:

- ochrony bioróżnorodności obszaru, w tym szczególnie licznych siedlisk przyrodniczych, chronionych w Unii Europejskiej, m.in. borów bagiennych, starorzeczy, torfowisk węglanowych, łągów i olsów,
  - ochrony fizjonomii krajobrazu,
  - rozwoju gospodarczego nie naruszającego stanu względnej równowagi ekologicznej,
  - stosowania innych zasad, jak dla Obszaru Chronionego Krajobrazu Lasy Stobrawsko-Turawskie.
  - Zachować istniejące stosunki wodnych i ukształtowanie terenu oraz przywracać ich stan pierwotny, w przypadku istotnych zmian w środowisku.
- **PROJEKTOWANE REZERWATY PRZYRODY OŻYWIONEJ**, obejmujące:
- **RP SZYMISZÓW** – obejmujący obszar starych wyrobisk poeksploatacyjnych, położonych na północny-wschód od zabudowy wsi, ze stromymi odsłonięciami ścian, dwoma małymi zbiornikami wodnymi oraz zarastającym spągciem, na którym odbywają się procesy sukcesji ekologicznej roślinności i fauny kserotermicznej.
  - **RP LIGOTA DOLNA** – obejmujący ochroną całe wzniesienie Ligockiej Góry wraz z kamieniołomem, projektowany jako ewentualne powiększenie istniejącego rezerwatu lub jako odrębny rezerwat - teren występowania licznych gatunków chronionych i rzadkich roślin oraz zwierząt.
  - **ZASADY OCHRONY:**
    - Należy :
      - stosować nakazy i zakazy określone w ustawie o *ochronie* przyrody, ww. aktach ustanawiających tę formę ochrony obszaru, oraz planach ochrony rezerwatów,
      - zachować obiekt dla przyszłych pokoleń w stanie niezmienionym,
      - przeciwdziałać antropopresji.
    - Zapewnić dla rezerwatów obszar otuliny.
- **PROJEKTOWANE UŻYTKI EKOLOGICZNE** - wymagające ochrony zgodnie z ustawą o *ochronie przyrody*, w drodze rozporządzenia wojewody lub uchwały rady gminy, jeżeli wojewoda nie ustanowi tych form ochrony przyrody, obejmujące:
- **UE OCZKO WODNE** – koło Kalinowic, obejmujący bezodpływową dolinę małego cieków wodnego z fragmentem podmokłych łąk, turzowisk i trzcinowisk oraz mały zarastający i silnie zadrzewiony zbiornik wodny, stanowiący na podnóżu Masywu Chełmu zbiornik wartościowe przyrodniczo,
  - **UE ŚRÓDLESNE BAGNA** – położony w lesie pomiędzy Rozmierką, a Kadłubem, obejmujący dwa miejsca zabagnień i niewielkich zbiorników wodnych, będących ostoją fauny i roślinności wodno-błotnej,
  - **UE STAWEK** – usytuowany na obszarze miasta przy ul. Toszeckiej, północ od drogi Strzelce Op. – Toszek, obejmujący dwa zbiorniki wodne (RYBACZÓWKA) jako miejsce występowania bardzo rzadkiego przedstawiciela ornitofauny (Bąka i Trzciniaaka), charakteryzujący się dużą bioróżnorodnością,
- **ZASADY OCHRONY:**
- Należy dążyć do ochrony występujących ekosystemów wodno-błotnych, unikalnych na terenie gminy, oraz rzadkich i ginących gatunków ptactwa wodno-błotnego oraz ostoji płazów, a także chronionych gatunków roślin.
  - Stosować określone ustawą o *ochronie przyrody* zasady ochrony, w tym szczególnie wprowadzić zakaz niszczenia i przekształcania obszaru, dokonywania zmian stosunków wodnych (jeżeli nie służą ochronie obszaru), likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiornika wodnego oraz obszarów wodno-błotnych, niszczenia ich miejsc rozrodu i odpoczynku fauny.
  - Sposób użytkowania i zagospodarowania obszaru należy podporządkować ochronie przyrody.

4.1.4. OCHRONA PRAWNA ZASOBÓW PRZYRODY NIEOŻYWIONEJ

Wydziela się następujące obszary i obiekty środowiska przyrody nieożywionej (abiotycznego), które ze względu na swoje znaczenie użytkowe, walory naukowe, dydaktyczne i turystyczne lub występujące zagrożenia objęte są prawną ochroną lub wymagają takiej ochrony:

- **UDOKUMENTOWANE ZŁOŻA KOPALIN** – chronione na podstawie ustawy *Prawo geologiczne i górnicze* :
  - złoża STRZELCE OPOLSKIE – kopalnią są wapień triasowe mające zastosowanie jako surowiec „wysoki” dla przemysłu cementowego, użytkowane było przez Cementownię Strzelce Opolskie, z ustanowionym obszarem i terenem górniczym oraz wyznaczonym filarem ochronnym (złoża koliduje z obszarem chronionym ONO GZWP nr 333) – kierunek rekultywacji wodny i leśny,
  - złoża STRZELCE OPOLSKIE I – kopalnią są wapień środkowotriasowe, mające zastosowania jako surowiec dla przemysłu wapienniczego i cementowego, użytkowane przez OPOLWAP S.A w Tarnowie Opolskim, z ustanowionym obszarem i terenem górniczym oraz filarem ochronnym (złoża koliduje z obszarem chronionym ONO GZWP nr 333) – kierunek rekultywacji leśny,
  - złoża STRZELCE OPOLSKIE II – kopalnią są wapień środkowotriasowe mające zastosowanie jako surowiec dla przemysłu wapienniczego, obecnie nie jest eksploatowane, bez wyznaczonego obszaru i terenu górniczego (złoża koliduje z obszarem chronionym ONO GZWP nr 333) – kierunek rekultywacji nieokreślony, proponuje się kierunek leśny oraz, w miarę możliwości wodny,
  - złoża SZYMISZÓW – kopalnią są wapień środkowotriasowe mające zastosowanie jako surowiec dla przemysłu wapienniczego i cementowego, obecnie nie użytkowane, bez wyznaczonego obszaru i terenu górniczego (złoża koliduje z obszarem chronionym ONO GZWP nr 333) – kierunek rekultywacji nieokreślony, proponuje się kierunek leśny oraz, w miarę możliwości, wodny.
- **ZASADY OCHRONY:**
  - Należy dążyć do zachowania warunków racjonalnego wykorzystania gospodarczego kopaliny, zrównoważonego uwarunkowaniami środowiska przyrodniczego, jego funkcjonowaniem i zagrożeniami ze strony eksploatacji, w tym szczególnie zagrożeniem GZWP 333 i GZWP 335, prowadzącym do nieodwracalnych zmian w środowisku.
  - Wyłączyć tereny z zabudowy, także zabudowy rolniczej, oraz nie wprowadzać na teren trwałych upraw ogrodniczych i sadowniczych do czasu wyeksploatowania kopaliny.
- **KOMPLEKSY CHRONIONYCH GLEB ORGANICZNYCH (TORFOWISK)** - chronionych na podstawie ustawy o ochronie *gruntów rolnych i leśnych* oraz decyzji samorządu lokalnego, występujących na gruntach wsi Błotnica Strzelecka, Płużnica, Dziewkowice, Rozmierka, Jędrnie, Grodzisko i Kadłub oraz miście Strzelce OP. - **wyłączone z zabudowy**.
  - **ZASADY OCHRONY:**
    - Należy dążyć do zachowania gleb tworzących unikalne siedliska przyrodnicze, poprzez:
      - całkowite wyłączenie ich z zabudowy (także lokalizacji sieci infrastruktury technicznej), zalesienia oraz wyłączenie lub ograniczenie ich rolniczego użytkowania,
      - zakaz dokonywania melioracji odwadniających w obrębie kompleksu glebowego oraz innych zmian w stosunkach wodnych obszaru, a także w ich otoczeniu, w tym szczególnie prowadzących do mineralizacji i zanikania torfowisk, a w konsekwencji do zanikania bardzo cennych przyrodniczo siedlisk.

- **KOMPLEKSY CHRONIONYCH GLEB MINERALNYCH I-IV KLASY** - chronionych dla potrzeb gospodarki rolnej na podstawie ustawy o ochronie *gruntów rolnych i leśnych* oraz decyzji samorządu lokalnego.
- **ZASADY OCHRONY:**
  - Należy dążyć do zachowania gleb o największych walorach produkcyjnych dla potrzeb produkcji roślinnej, w tym:
    - grunty I-IV klasy bonitacyjnej, położone w granicach kompleksów użytków rolnych chronionych dla rolnictwa (wskazanych na rysunku „Kierunki zagospodarowania przestrzennego”), należy uznać za wyłączone z zabudowy niezwiązanej z rolnictwem oraz zabudowy rolniczej,
    - zalesianie gruntów rolniczo nieprzydatnych do produkcji rolnej ze względu na ich usytuowanie w granicach uciążliwości szlaków komunikacyjnych i przemysłu, lub ukształtowanie terenu uniemożliwiające racjonalne prowadzenie gospodarki rolnej bez szkód dla środowiska przyrodniczego, z uwzględnieniem ekologicznej funkcji terenów.
  - Zapewnić racjonalne wykorzystanie gleb z dostosowaniem formy zagospodarowania oraz kierunków i intensywności produkcji do ich naturalnego potencjału przyrodniczego i pełnionych funkcji ekologicznych.
- **OBSZARY OCHRONY GŁÓWNYCH ZBIORNIKÓW WÓD PODZIEMNYCH POLSKI (GZWP)**, wchodzące w skład Jednolitych Części Wód Podziemnych (JCWP 116 – potencjalnie zagrożone oraz JCW 129), obejmujące:
  - GZWP 327 LUBLINIEC – MYSZKÓW, gromadzący wody w ośrodku szczelinowo-krasowym, obejmujący obszar położony na wschód od wsi BŁOTNICA STRZELECKA (JCW 129),
  - GZWP 333 OPOLE – ZAWADZKIE, gromadzącego wody w ośrodku szczelinowo-krasowym, obejmujący cały obszar gminy (JCW 116)
  - GZWP 335 KRAPKOWICE- STRZELCE OPOLSKIE, gromadzącego wody w ośrodku szczelinowo-porowym, obejmujący obszar południowej części gminy (JCW 116).
- **ZASADY OCHRONY:**
  - Należy dążyć do ochrony wód podziemnych przed zanieczyszczeniami oraz eliminacji źródeł zanieczyszczeń, w tym szczególnie w obszarze szczególnego zagrożenia wód GZWP w centralnej części gminy (grunty wsi SUCHA, SZYMISZOW, ROZMIERKA, ROZMIERZ, KALINOWICE, ROŻNIĄTÓW, DZIEWKOWICE i SZCZEPANEK oraz miasta STRZELCE OP.) poprzez:
    - realizację, jako zadania priorytetowego, centralnych systemów odbioru i oczyszczania ścieków na terenach wiejskich gminy, w tym szczególnie na terenach południowej i centralnej części gminy, gdzie budowa geologiczna nie zapewnia naturalnej izolacji GZWP 333 i GZWP 335 przed przenikaniem zanieczyszczeń z powierzchni ziemi,
    - uzależnienie przeznaczenia nowych terenów pod zabudowę i budowę nowych sieci wodociągowych od jednoczesnej budowy sieci kanalizacji sanitarnej,
    - dostosowanie gospodarki rolnej do naturalnych uwarunkowań geologicznych, w tym szczególnie ograniczenia intensywności nawożenia i stosowania środków ochrony roślin oraz obsady zwierząt hodowlanych w południowej i centralnej części obszaru gminy,
    - eliminacji lub ograniczenia oddziaływania istniejących ognisk zanieczyszczeń (mi. składowiska odpadów, oczyszczalni miejskiej),
    - uzależnienie lokalizacji inwestycji od wykluczenia oddziaływania jej na grunt i wody podziemne, łącznie z oddziaływaniem długookresowym na grunt i wody podziemne, zanieczyszczeń opadających, emitowanych pierwotnie do powietrza atmosferycznego, w tym szczególnie metali ciężkich, substancji

- mogących być przyczyną skażenia lub zakażenia środowiska, zanieczyszczeń nierozkładalnych i trudno rozkładalnych,
- wykluczenia budowy obiektów, których działalność mimo spełnienia norm nie wyklucza np. w drodze sytuacji awaryjnych, skażenia lub zakażenia środowiska, w tym rurociągów przesyłowych i punktów przeładunkowych produktów naftowych i innych substancji szkodliwych dla środowiska, za wyjątkiem stacji paliw i innych obiektów wyposażonych, poza systemem monitoringu, w systemy zabezpieczające przed skażeniem gruntu i wód podziemnych.
  - o Zależy zapewnić racjonalne wykorzystanie i eliminację nadmiernej eksploatacji wód GZWP (użytkowych gminy), wykorzystywanych dla ludności i gospodarki, poprzez ograniczenie:
    - uszczuplania zasobów wodnych w wyniku eksploatacji surowców naturalnych,
    - zmian w przepływie wód podziemnych na skutek eksploatacji przemysłowej surowców, powodujących nieprzewidywalne rozprzestrzenianie się zanieczyszczeń,
    - zmian warunków hydrogeologicznych wokół kopalni.
- **WODY POWIERZCHNIOWE STOJĄCE I PŁYNĄCE** – szczególnie chronione na obszarze gminy ubogiej w powierzchniowe cieki i zbiorniki wodne, chronione na podstawie ustawy *Prawo wodne*, w tym szczególnie wody:
- o rzeki JEMIELNICY stanowiącej główną oś korytarza ekologicznego o znaczeniu regionalnym,
  - o rzeki ROZMIERZ, SUCHA i PIOTRÓWKA oraz potoku ROŻNIĄTOWSKIEGO i JĘRYNIE i ich dopływów,
  - o sztucznych zbiorników wodnych (stawy i zbiorniki wodne w dnie kamieniołomów) na gruntach wsi BŁOTNICA STRZELECKA, OSIEK, KADŁUB, KADŁUBSKI PIEC, GRODZISKO, SUCHA i KALINOWICE oraz miasta STRZELCE OP.
- **ZASADY OCHRONY:**
- o Należy przywrócić i utrzymać I klasę czystości wód powierzchniowych.
  - o Należy dążyć do:
    - zachowania przynajmniej dobrego stanu ekologicznego wód oraz ekosystemów od wody zależnych, a także ochroną rzadkich i zagrożonych gatunków roślin i zwierząt,
    - dobrego stanu sanitarnego wód w poeksploatacyjnych zbiornikach wodnych dla zaspokojenia potrzeb lokalnych związanych z rekreacją, poprzez eliminację powierzchniowych i zorganizowanych źródeł emisji ścieków,
  - o Zapewnić ochronę i odbudowę ekosystemów wodnych, ubogich na terenie gminy, a także biologicznych stosunków w środowisku wodnym umożliwiających bytowanie ryb i innych zwierząt.
- **PROJEKTOWANE STANOWISKA DOKUMENTACYJNE PRZYRODY NIEOŻYWIONEJ** – wymagające ochrony zgodnie z ustawą o *ochronie przyrody*, w drodze rozporządzenia wojewody lub uchwały rady gminy, jeżeli wojewoda nie ustanowi tych form ochrony przyrody:
- o **SD SZCZEPANEK** – usytuowane w kamieniołomie położonym w lesie na wschód od terenów zabudowanych wsi, obejmujące dobrze zachowane odsłonięcia skalne w starym, niewielkim kamieniołomie.
  - o **SD STRZELCE OP. – DZIEWKOWICE** – usytuowane w kamieniołomie położonym na gruntach miasta Strzelce Op. i wsi Dzięwkowice, około 200m od zabudowy wsi Dzięwkowice, obejmujące wschodnią ścianę dużego kamieniołomu przemysłowej eksploatacji surowców węglanowych, z odsłonięciami skał węglanowych w nieeksploatowanej od dawna części wyrobiska, zaliczane do ważniejszych w Polsce stanowisk paleontologicznych,

- **SD BŁOTNICA STRZELECKA** – usytuowane w starym kamieniołomie przy drodze do Toszka, na północny zachód od zabudowy wsi, obejmujący dobrze zachowane wystąpienia warstw błotnickich, stanowiących spąg wapienia muszlowego, mające także duże znaczenie paleontologiczne ze względu na odkrytą skamielinę ryby *Acrodus lateralis*.
- **SD SKAŁKI W BUKOWYM LESIE** – (docelowo projektowany pomnik przyrody) usytuowane w kompleksie leśnym położonym na południowo-wschód od zabudowy wsi Ligota Dolna, obejmujące wychodnie skalne na zalesionym buczyną wzniesieniu o charakterze ostańca denudacyjnego, występującego między BIEŚCEM a LIGOCKĄ GÓRĄ.
- **SD ŹRÓDŁA W BŁOTNICY STRZELECKIEJ** – usytuowane w dolinie Jemielnicy pomiędzy wsią Błotnica Strzelecka i Centawa, w lesie przy drodze około 1 km od terenów zabudowanych wsi, obejmujący obszar występowania wielu źródeł skoncentrowanych w dwu poziomach hipsometrycznych, stanowiący nieckę źródłiskową rzeki Jemielnica.
- **SD ROŻNIĄTÓW** - usytuowany w centrum wsi przy drodze z Rożniątowa do Dolnej, obejmujący zbiornik wodny zasilany z zatopionych źródeł stanowiących źródłisko Potoku Rożniątowskiego,
- **SD SUCHA** – usytuowany w południowo-wschodniej części zabudowy wsi, na północ od drogi krajowej, obejmujące nieckę źródłiskową potoku SUCHA i początkowy odcinek niewielkiej jego dolinki, z licznymi źródłami o zmiennej wydajności.
- **ZASADY OCHRONY** - zgodnie z ustawą *o ochronie przyrody* i stosowanymi przepisami wykonawczymi do niej:
  - Należy dążyć do zachowania obiektów ze względu na szczególne wartości przyrodnicze, naukowe i dydaktyczne dziedzictwa geologicznego, a także ze względu na przydatność do rozwoju turystyki i wypoczynku.
  - Zapewnić zakaz niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu i obszaru, wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, wydobywania do celów gospodarczych skał oraz dokonywania zmiany sposobu użytkowania ziemi.

4.2. OCHRONA JAKOŚCI ŚRODOWISKA I BEZPIECZEŃSTWO EKOLOGICZNE

4.2.1. OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI I KOPALIN

Wskazuje się obszary zdegradowane na skutek działalności gospodarczej człowieka oraz obszary, na których występują zagrożenia lub uciążliwości, wskazane do zmiany sposobu użytkowania i zagospodarowania oraz wprowadzenia zakazu lub ograniczenia użytkowania i zabudowy.

- **TERENY i OBSZARY GÓRNICZE**, ustanowione dla udokumentowanych złóż kopalin, obejmujące:
  - złożę STRZELCE OPOLSKIE – obszar górniczy o powierzchni 229ha i teren górniczy o powierzchni 921ha,
  - złożę STRZELCE OPOLSKIE I – obszar górniczy o powierzchni 134ha i teren górniczy o powierzchni 254ha.
  - **ZASADY OCHRONY** – ustalone w ustawie *Prawo geologiczne i górnicze* oraz w koncesji na wydobywanie kopaliny, przy czym obszar górniczy stanowi przestrzeń, w granicach której przedsiębiorca jest uprawniony do wydobywania kopaliny oraz prowadzenia robót górniczych związanych z wykonywaniem koncesji, a teren górniczy to przestrzeń objęta przewidywanym szkodliwymi wpływami robót górniczych zakładu górniczego.
    - Dla ustanowionych terenów górniczych przedsiębiorca zobowiązany jest sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, z uwzględnieniem

możliwości wykorzystania wyrobisk poeksploatacyjnych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe.

- Tereny i obszary górnicze wymagają rekultywacji, zgodnie z kierunkami przyjętymi dla rekultywacji wyrobisk poeksploatacyjnych udokumentowanych złóż kopalin.
- **OBSZARY POEKSPOLATACYJNE**, wymagające rekultywacji, obejmujące drobno powierzchniowe wyrobiska poeksploatacyjne surowców naturalnych, położone na gruntach wsi BŁOTNICA STRZELECKA , DZIEWKOWICE, BRZEZINA , ROŻNIĄTÓW, KALINOWICE, SZYMISZÓW, SUCHA i ROZMIERKA.
- **ZASADY OCHRONY:**
  - Należy dążyć do eliminacji „dzikiej” eksploatacji terenów oraz ich rekultywacji w kierunku leśnym.
- **OBSZARY NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH**, obejmujące pas południowej części obszaru gminy, zagrożone:
  - **EROZJĄ WODNĄ** – obejmujące stoki wzniesień:
    - LIGOCKIEJ GÓRY na gruntach wsi Ligota Dolna i Ligota Górna,
    - przy przysiółku DOLNA LIPA,
    - przy południowej granicy gminy na gruntach wsi Kalinów i Rożniątów, w rejonie przysiółka BIADACZ,
    - ciągnących się od przysiółka BIADACZ do wzniesienia w ROŻNIĄTOWIE,
    - występujących w rejonie wsi BRZEZINA,
    - występujących na północ od zabudowy wsi BŁOTNICA STRZELECKA i PŁUŻNICA WIELKA,
  - **EROZJĄ WIETRZNĄ** - obejmujące grunty wsi LIGOTA GÓRNA, LIGOTA DOLNA, KALINÓW, ROŻNIĄTÓW, BRZEZINA i WARMĄTOWICE oraz południową część gruntów miasta STRZELCE OP., chronione na podstawie ustawy *Prawo ochrony środowiska*, narażone na erozję wodną i wietrzną, obejmujące nieustabilizowane stoki wzniesień Garbu Chełmu – teren wyłączony z zabudowy.
- **ZASADY OCHRONY:**
  - Należy dążyć do ograniczania występowania zjawiska erozji i jego skutków, prowadzących do obniżenia jakości gleb na terenie przydatnym do intensywnej produkcji roślinnej, poprzez wprowadzanie :
    - odpowiednich agrotechnik w uprawie gruntów tj. wykonanie melioracji przeciwerozyjnych, zwiększających chłonność wodną gleby i zmniejszających spływ powierzchniowy, wprowadzenie warstwicowego układu pól, tarasowania zboczy, stosowania orki równoległej do warstwic, tarasowania zboczy, stosowania specjalnych płodozmianów przeciwerozyjnych, zaniechania uprawy roślin sezonowych na rzecz roślin trwałych (zadarnienie zboczy i pagórków),
    - pasów zadrzewień i zakrzewień przeciwerozyjnych (o funkcji wiatrochronnej), przydrożnych i śródpolnych, stabilizujących warunki gruntowe,
    - zalesień terenu na gruntach o spadkach powyżej 10%, lub też zamiany gruntów ornych na użytki zielone,
    - szerokich miedz z roślinnością trawiastą, typowych dla wzniesienia Chełmu Góry Św. Anny.
  - Wykluczać uprawy rolne o charakterze wieloprzestrzennym.
  - Usytuowanie zieleni wysokiej dostosować do wymogów ochrony krajobrazu, ciągu i punktu widokowego.

Na obszarze gminy nie występują tereny narażone na samoistne występowanie osuwisk, spływów i obrywów, chronione na podstawie ustawy *Prawo ochrony środowiska.*, a w konsekwencji nie występują szkody powodowane przez ruchy masowe ziemi.

- **OBSZAR ZANIECZYSZCZENIA GLEB** – obejmujące:
  - **tereny zagrożenia biologicznego i fizykochemicznego** gleb i wód podziemnych GZWP:
    - w rejonie komunalnego składowiska odpadów w Szymiszowie,
    - w rejonie komunalnej oczyszczalni ścieków w Strzelcach Op.
  - **tereny szczególnie zagrożone zanieczyszczeniem gleb**, w tym skażone (o bliżej nieokreślonym zasięgu na obszarze gminy):
    - położone wzdłuż ciągów komunikacji drogowej, szczególnie drogi krajowej DK 94 i DK 88 oraz drogi wojewódzkiej DW 409 i DW 426, a także dróg powiatowych na ciągu dróg relacji Strzelce Op. - Roźniątów – Grodzisko – Kadłub – Krasiejów - Ozimek,
    - położone wzdłuż magistralnej linii kolejowej nr 132 relacji Opole - Bytom,
    - położone w otoczeniu zakładów przemysłowych na gruntach miasta Strzelce Op., Rozmierka i Szymiszów.
- **ZASADY OCHRONY:**
  - Należy dążyć do szczególnej ochrony gleb i wód gruntowych, a w konsekwencji wód podziemnych GZWP:
    - w południowej części obszaru gminy, ze względu na wartość produkcyjną gleb oraz wysoką ich przydatność dla rolnictwa,
    - w obszarze szczególnego zagrożenia wód GZWP w centralnej części gminy (grunty wsi SUCHA, SZYMISZOW, ROZMIERKA, ROZMIERZ, KALINOWICE, ROŹNIATÓW, DZIEWKOWICE i SZCZEPANEK oraz miasta STRZELCE OP., w pasie zawartym pomiędzy drogą wojewódzką DW 409 na południu, a doliną rzeki ROZMIERZ na północy gminy)
  - Na terenach zagrożenia bakteriologicznego i fizykochemicznego gleb oraz GZWP, usytuowanych na obszarze bez izolacji geologicznej, lub z bardzo słabą izolacją, należy dążyć do eliminacji zagrożeń poprzez stosowanie najlepszych dostępnych technik, lub dyslokacji obiektu (składowiska i oczyszczalni ścieków) w sytuacji powiększania się zagrożeń dla środowiska, a szczególnie dla GZWP.
  - Na obszarach szczególnie zagrożonych na zanieczyszczenia gleb i wód GZWP należy dążyć do:
    - wprowadzenia produkcji rolniczej nieżywnościowej np. upraw przemysłowych,
    - całkowitego wykluczenia upraw ogrodniczych warzyw i owoców,
    - wprowadzenia pasów zieleni izolacyjnej, wielopiętrowej, ze znacznym udziałem zieleni zimozielonej, zapewniających ochronę gleb przed zanieczyszczeniami komunikacyjnymi.
  - Na obszarach skażonych metalami ciężkimi należy dążyć do rekultywacji gruntów oraz likwidacji ogrodów działkowych.

4.2.2. OCHRONA WÓD

W celu ochrony stanu sanitarnego wód podziemnych oraz komunalnych ujęć wody, stanowiących źródło wody użytkowej dla mieszkańców i gospodarki gminy, a także dla mieszkańców województwa opolskiego, przy niskiej odporności GZWP na zanieczyszczenia (obszarowe i punktowe), ustala się:

- **TERENY ŹRÓDLISKOWE WÓD POWIERZCHNIOWYCH** – wzmożonej ochrony powierzchni ziemi przed zanieczyszczeniami, obejmujące:
  - **SD ŹRÓDŁA W BŁOTNICY STRZELECKIEJ** – usytuowane w dolinie Jemielnicy pomiędzy wsią Błotnica Strzelecka i Centawa, stanowiący nieckę źródliskową rzeki Jemielnica.
  - **SD ROŹNIATÓW** - usytuowany w centrum wsi przy drodze z Roźniątowa do Dolnej, stanowiący źródłisko Potoku Roźniątowskiego,

- **SD SUCHA** – usytuowany w południowo-wschodniej części zabudowy wsi, na północ od drogi krajowej, obejmujące nieckę źródłiskową potoku SUCHA.
- **ZASADY OCHRONY:**
  - Należy wykluczyć zabudowę terenu oraz jego otoczenia, a także ograniczyć użytkowanie gospodarcze i dostosować je do wymogów ochrony wód i terenów ich zasilania.
  - Należy dążyć do:
    - utrzymania I klasy czystości wód,
    - skanalizowania terenów zabudowanych wsi,
    - eliminacji wszelkich źródeł zanieczyszczeń, w tym także wykluczyć sytuowanie lokalnych, grupowych i przydomowych oczyszczalni ścieków w otoczeniu źródła.
- **STREFY UJĘĆ WODY** – obejmujące:
  - **STREFĘ OCHRONY BEZPOŚREDNIEJ**, ustanowioną dla ujęcia komunalnego SUCHA, KADŁUB, ROZMIERKA, SZCZEPANEK, WARMAŃTOWICE, KALINOWICE oraz dla ujęcia KOSICE na terenie miasta STRZELCE OP. i ujęcia wody FARSKA KOLONIA,
  - **STREFĘ OCHRONY POŚREDNIEJ WEWNĘTRZNEJ** – ustanowioną dla ujęcia komunalnego SUCHA, BŁOTNICA STRZELECKA, oraz dla ujęcia KOSICE na terenie miasta STRZELCE OP., a także dla ujęć zakładowych dawnej CEMENTOWNI STRZELCE OP.
  - **STREFĘ OCHRONY POŚREDNIEJ ZEWNĘTRZNEJ** – ustanowioną dla ujęcia wody SUCHA, KALINOWICE, SZCZEPANEK, ROZMIERKA, ~~WARMAŃTOWICE~~, BŁOTNICA STRZELECKA oraz dla ujęcia KOSICE i FARSKA KOLONIA w mieście STRZELCE OP. , a także dla ujęć wody gminy Izbicko położonych we wsiach POZNOWICE, SUCHODANIEC i SIEDLEC (grunty wsi Ligota Górna, Kolinowice i Niwki oraz Sucha, Szymiszów, Rozmierz i Rozmierka)
- **ZASADY OCHRONY** – zgodne z decyzją ustalającą strefę oraz ustawą Prawo wodne:
  - W strefie ochrony bezpośredniej wyklucza się jakąkolwiek ingerencję ograniczającą funkcjonalność ujęcia.
  - W strefie ochrony pośredniej wewnętrznej należy dążyć do zakazu:
    - wprowadzania ścieków do ziemi nadmiernego stosowania nawożenia mineralnego i naturalnego, a także składowania nawozów organicznych i mineralnych, środków ochrony roślin i ich opakowań,
    - wydobywania kopalni oraz wydobycia i składowania materiałów i odpadów promieniotwórczych,
    - wykonywania odwodnień budowlanych oraz robót melioracyjnych i wykopów, lokalizacji zakładów przemysłowych, magazynów produktów ropopochodnych, wysypisk i wylewisk odpadów, cmentarzy i grzebania zwierząt, a także urządzania parkingów,
    - lokalizacji nowych ujęć nie związanych z wodociągiem.
  - W strefie ochrony pośredniej zewnętrznej należy dążyć do wprowadzenia ograniczeń uniemożliwiających zmniejszenie przydatności użytkowych wód podziemnych, w tym szczególnie należy zachować istniejący stan zagospodarowania i użytkowania terenu oraz stosować zakazy ustanowione stosowną decyzją.
  - W otoczeniu komunalnych ujęć wody, w których woda ujmowana wykazuje niedostateczną jakość, należy dążyć do zmiany sposobu użytkowania gruntów (ugorowania, zalesienia, eliminacji nawożenia).

4.2.3. OCHRONA POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO

W celu poprawy stanu sanitarnego powietrza atmosferycznego na obszarze gminy (zaliczanej do strefy B tzn. do obszarów gdzie zanieczyszczenia powietrza osiągają poziomy powyżej wartości dopuszczalnej z uwzględnieniem dozwolonych częstotliwości przekroczeń, lecz nie przekraczających wartości dopuszczalnej powiększonej o margines tolerancji), w tym szczególnie na obszarze centralnej części gminy i miasta, wykazujących najbardziej niekorzystne warunki ze względu na jakość atmosfery, gdzie następuje kumulację emisji niskiej, emisji z sektora energetycznego oraz emisji komunikacyjnej, wskazuje się:

- **OBSZARY ZAGROŻONE ZANIECZYSZCZENIAMI ATMOSFERY** – położone w obszarze zagrożeń ponadnormatywnym poziomem zanieczyszczeń atmosfery, w tym szczególnie obejmujące:
  - **OBSZAR MIASTA STRZELCE OP.**
  - **OBSZAR CAŁEJ GMINY**, w tym szczególnie centralna jej część (tj. grunty wsi SUCHA, SZYMISZÓW, ROZMIERZ, ROZMIERKA, SZCZEPANEK I DZIEWKOWICE.
  - **ZASADY OCHRONY:**
    - Należy dążyć do:
      - precyzyjnego określenia obszarów przekroczeń wartości dopuszczalnych zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego,
      - osiągnięcia stanu sanitarnego powietrza atmosferycznego nie przekraczania norm.
    - Na obszarze miasta i gminy należy dążyć do:
      - eliminacji niskiej emisji poprzez rozbudowę centralnego systemu zaopatrzenia w ciepło oraz wprowadzanie alternatywnych, niskoemisyjnych źródeł ciepła (gaz, energia elektryczna, olej) na obszarach wiejskich gminy,
      - dyslokacji uciążliwych źródeł zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego z terenów zabudowanych, w tym szczególnie ze śródmieścia miasta,
      - ograniczenia uciążliwości źródeł emisji punktowej poprzez zastosowanie technologii ograniczających emisję lub bezemisyjnych.
    - Należy dążyć do zmniejszenia emisji zanieczyszczeń ze źródeł liniowych, w tym szczególnie ze szlaków komunikacji samochodowej, poprzez:
      - ograniczenie lub eliminację ruchu samochodowego ze ścisłego centrum miasta Strzelce Op. oraz wyznaczenie stref ruchu pieszego, także na terenach usługowych wsi,
      - obudowy szlaków komunikacji drogowej zielenią wielopiętrową, ze znacznym udziałem zieleni zimozielonej.
    - Należy dążyć do wykorzystania gospodarczego biogazu ze składowiska komunalnego w SZYMISZOWIE, w tym szczególnie do wykorzystania gazów szklarniowych (dwutlenku węgla, metanu, siarkowodoru, azotu, amoniaku i aldehydów).

4.2.4. OCHRONA KLIMATU AKUSTYCZNEGO

Wskazuje się obszary zagrożonych występowaniem ponadnormatywnych poziomów hałasu, wskazane do przekształceń sposobu użytkowania i zagospodarowania.

- **OBSZARY ZAGROŻONE HAŁASEM** – położone w obszarze zagrożeń ponadnormatywnym poziomem hałasu (lokalnie występowania zagrożeń silnych i ekstremalnych) od szlaków komunikacyjnych:
  - **OD LINII KOLEJOWYCH:**
    - nr 132 znaczenia pierwszorzędowego, o wielkości około 150m po obu stronach skrajnego toru linii,
    - nr 175, wielkości min 50m po obu stronach skrajnego toru linii,
  - **OD DRÓG:**

- od autostrady A4 o SDR > 15 tys. pojazdów/dobę – o wielkości 250m po obu stronach pasa drogowego (wskazany na rysunku studium),
- od dróg o SDR = 12-15 tys. pojazdów/dobę (drogi krajowej DK 94 i DK 88 oraz wojewódzkiej DW 426) – o szerokości 90-250m po obu stronach jezdni (w tym, w pasie terenu ok. 50m zakłada się występowanie zagrożeń silnych i ekstremalnych),
- od dróg o SDR = 5-10 tys. pojazdów/dobę (wojewódzkiej DW 409 i dróg powiatowych klasy G) – o szerokości 40-50m po obu stronach jezdni,
- od dróg o SDR < 5tys. pojazdów na dobę – o szerokości 20m po obu stronach jezdni.
- **OD KOMUNIKACJI LOTNICZEJ** – w przypadku powstania regionalnego portu lotniczego w KAMIENIU ŚL, przewidywane zagrożenia hałasem od startów i lądowań statków powietrznych obejmą głównie grunty wsi KALINOWICE.
- **OD TERENÓW PRZEMYSŁOWYCH** – 200m wokół ich granic.
- **ZASADY OCHRONY:**
  - Należy dążyć do eliminacji lub minimalizacji zagrożeń i uciążliwości hałasu oraz wibracji, szczególnie na terenach chronionych na podstawie przepisów odrębnych, poprzez:
    - ograniczenia natężenia ruchu samochodowego, w szczególności ruchu ciężkiego i tranzytowego, w obrębie terenów zabudowanych miasta Strzelce Op. oraz terenów zabudowanych wsi,
    - wprowadzanie ograniczeń prędkości komunikacyjnej na drogach lokalnych i dojazdowych na terenach zespołów mieszkaniowych,
    - dokonanie przekształceń funkcjonalnych terenów mieszkaniowych na funkcje bardziej odporne na uciążliwości hałasem (usługi),
    - zagospodarowania terenów narażonych na uciążliwości hałasem w sposób minimalizujący zasięg i wpływ negatywnego oddziaływania poprzez stosowanie mi. barier akustycznych (zieleni izolacyjnej lub ekranów akustycznych),
    - stosowanie rozwiązań technicznych w istniejących budynkach o funkcjach chronionych, zapewniających ochronę przed hałasem i wibracjami,
    - unikanie lokalizacji obiektów chronionych przed hałasem na obszarze występowania zagrożeń hałasem.
  - Należy sporządzić program ochrony przed hałasem dla obszaru gminy i wskazać tereny zagrożone hałasem w stopniu silnym i ekstremalnym, w celu wyłączenia ich z zabudowy lub ograniczenia pobytu ludzi.
  - Na terenach zieleni parkowej, w tym szczególnie na obszarze miasta, należy dążyć do zapewnienia poziomów hałasu jak dla terenów rekreacyjno-wypoczynkowych poza miastem, określonych w przepisach odrębnych, a przynajmniej poniżej 55dB mi. poprzez wprowadzenie strefowania zieleni i zagospodarowania terenu.
  - Należy dążyć do ograniczenia ruchu lotniczego do samolotów małych.

4.2.5. OCHRONA PRZED PROMIENIOWANIEM ELEKTROMAGNETYCZNYM

Na obszarze gminy STRZLECE OP. zagrożenia promieniowaniem elektromagnetycznym są niewielkie. Należy zapewnić ochronę przed występującym na obszarze gminy promieniowaniem niejonizującym oraz dążyć do ograniczenia tych zagrożeń.

- **TERENY POTENCJALNIE ZAGROŻONE NIJONIZUJĄCYM PROMIENIOWANIEM ELEKTROMAGNETYCZNYM** – obejmujące obszar potencjalnego oddziaływania:

- o napowietrznych linii elektroenergetycznych 110kV - dwutorowej linii 110kV relacji Blachownia – Strzelce Opolskie – Ozimek, jednotorowej linii 110 kV relacji Ozimek - Cementownia Strzelce Op., jednotorowej linii 110kV relacji Cementownia - Strzelce Op..
- o Głównych Punktów Zasilania (GPZ), usytuowanych na obszarze miasta Strzelce Op.,
- o **projektowany Główny Punkt Zasilania (GPZ) Warmątowice wraz z projektowaną dwutorową linią zasilającą 110 kV,**
- o stacji bazowych telefonii komórkowej, usytuowanych na gruntach miasta Strzelec Op. (2 szt.) oraz wsi Błotnica Strzelecka (1 szt.), Kadłub (1 szt.), Rozmierz (1 szt.) oraz Rożniątów (1szt.).
  - KIERUNKI DZIAŁAŃ OBEJMUJĄ (ZASADY OCHRONY):
- o Wykluczenie z zabudowy obszaru potencjalnego oddziaływania napowietrznej linii elektroenergetycznej oraz GPZ-tów :
  - 15m od skrajnego przewodu roboczego linii 110kV (łącznie 40m),
  - zakaz zabudowy terenu w zasięgu potencjalnego oddziaływania GPZ.
- o Należy dążyć do minimalizacji liczby miejsc lokalizacji stacji bazowych telefonii komórkowej, w tym także poprzez wykorzystanie istniejących stacji do montażu anten nowych operatorów.

4.2.6. OCHRONA PRZED POWAŻNYMI AWARIAMI PRZEMYSŁOWYMI

W celu zmniejszenia zagrożeń dla zdrowia i życia mieszkańców gminy oraz zapewnienia ich bezpieczeństwa w sytuacjach awaryjnych wskazuje się obszary, na których mogą wystąpić poważne awarie (tzn. zdarzenia, w szczególności emisja, pożar lub eksplozja, powstająca w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska, lub też powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem), w tym poważne awarie przemysłowe:

- **STREFY ZAGROŻEŃ POWAŻNYMI AWARIAMI** – obejmujące:
  - o **SZLAKI KOMUNIKACYJNE:**
    - magistralną linię kolejową nr 132,
    - drogi, w tym szczególnie drogi krajowe nr 94 i 88 oraz drogi wojew. nr 426 i 409,
  - o **OBSZARY KONCENTRACJI PRODUKCJI (P1)** i różnorodnych form aktywności gospodarczej (P2).
    - ZASADY OCHRONY:
  - o Należy dążyć do:
    - dyslokacji zakładów dużego lub zwiększonego ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych poza zwarte tereny zabudowane miasta STRZELCE OP.,
    - eliminacji lokalizacji obiektów, w których może przebywać duża grupa ludzi, w sąsiedztwie zakładów zwiększonego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej,
    - **na terenie Strzeleckiego Parku Przemysłowego objętym drugą zmianą studium w obszarze koncentracji produkcji (P1), przy lokalizacji zakładów o zwiększonym (ZZR) lub dużym (ZDR) ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej należy dokonać analizy zagrożenia jakie będą stwarzać i usytuować je w odległości bezpiecznej od: siebie nawzajem, obszarów mieszkalnych, budynków i obszarów użytku publicznego, obszarów rekreacyjnych, głównych tras komunikacyjnych oraz stosować się do wymogów zawartych w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (tj. Dz. U. z 2013r. poz.1232).**
  - o Należy dążyć do określenia dopuszczalnych tras przewozu ładunków niebezpiecznych, w tym szczególnie na obszarze miasta STRZELCE OP., w celu skrócenia tras i czasu przewozu, a także dyslokacji miejsc postoju pojazdów wożących ładunki niebezpieczne poza obszary zabudowane miasta i wsi, a także do opracowania planu skutecznej reakcji w sytuacji wypadku z wyciekami substancji niebezpiecznych, aby zapobiec przedostawaniu się substancji do środowiska.

- **STREFA KONTROLOWANA OD GAZOCIĄGÓW WYSOKOPRĘŻNYCH** – obejmująca obszar położony wzdłuż gazociągu wysokoprężnego:
  - Leśnica - m. Strzelce Op. (CN 1,6 MPa, DN 250),
  - Zdzieszowice (K-Koźle) - Huta Katowice (CN 4,0MPa, DN 500).
  - **ZASADY OCHRONY:**
    - Należy dążyć do stosowania obowiązujących przepisów odrębnych, z uwzględnieniem:
      - ~~wymogów rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 14 listopada 1995r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe (Dz. U. z 1995r. Nr 130, poz. 686) w stosunku do gazociągów istniejących,~~
      - ~~wymogów rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 30 lipca 2001r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe (Dz.U. Nr 07, poz. 1055)~~ **26 kwietnia 2013 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe i ich usytuowanie (Dz. U. z 2013r. Nr 640)** dla gazociągów nowych, (istniejących i zmodernizowanych).

4.2.7. OCHRONA PRZED POWODZIĄ

Na obszarze gminy STRZELCE OP. brak jest obszarów:

- **BEZPOŚREDNIEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ** – chronionych na podstawie ustawy *Prawo wodne* oraz ustawy *Prawo ochrony środowiska*, obejmujących tereny położone:
  - między linią brzegu, a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem,
  - strefę przepływu wezbrań powodziowych,
- **POTENCJALNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ** – chronionych na podstawie ustawy *Prawo wodne* oraz ustawy *Prawo ochrony środowiska*, narażone na zalanie w przypadku:
  - przelania się wód przez koronę wału przeciwpowodziowego,
  - zniszczenia lub uszkodzenia wałów przeciwpowodziowych,
  - zniszczenia lub uszkodzenia budowli piętrzących albo budowli ochronnych pasa technicznego.

Występują jednak obszary narażone na lokalne podtopienia.

- **OBSZARY NARAŻONE NA WYSTĘPOWANIE LOKALNYCH PODTOPIEŃ** - wyłączane z zabudowy, w celu ograniczenia skutków podtopień oraz zapewnienie bezpieczeństwa ludzi i mienia, obejmujące:
  - **obszar dolin cieków wodnych**, tworzących Ekologiczny System Obszarów Chronionych (ESOCh) gminy, w tym szczególnie doliny Jemielnicy na gruntach wsi KADŁUB –OSIEK oraz BŁOTNICA STRZELECKA oraz jej dopływów, na gruntach wsi SUCHA, ROZMIERZ, ROZMIERKA, GRODZISKO i JĘDRYNIĘ,
  - **doliny rowu melioracyjnego** w obrębie zabudowy miasta – dzielnica MORKE ŁANY.
  - **KIERUNKI DZIAŁAŃ OBEJMUJĄ (ZASADY OCHRONY):**
    - Należy dążyć do renaturyzacji dolin rzecznych, poprzez:
      - utrzymanie i przywrócenie naturalnego biegu cieków wodnych (rzek i potoków), a także ograniczenie ich melioracji odwadniających,
      - przywrócenie ciągłości przestrzenno-funkcjonalnej ich obudowy biologicznej, w tym szczególnie wprowadzenie zieleni wysokiej,
      - zmianę struktury gospodarczego użytkowania na mniej podatne na straty powodziowe (wprowadzenie trwałych użytków zielonych), w tym szczególnie ograniczenia zawężania przekroju doliny.
    - W celu zmniejszenia zagrożeń dla środowiska, w szczególności wód rzeki Jemielnicy zasilających ujęcie wody miasta OPOLA w Zawadzie należy nie dopuszczać do lokalizacji obiektów lub sposobów użytkowania terenu, mogących w przypadku wystąpienia podtopień, zagrażać środowisku przyrodniczemu.

4.4.3. TERENY ZAMKNIĘTE

Zgodnie z art. 10 ust. 2 pkt. 15 ustawy o *planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego określa się granice terenów zamkniętych ich stref ochronnych. Na obszarze gminy Strzelce Op. brak jest ustanowionych terenów zamkniętych, wyznaczonych zgodnie z ustawą z dnia 17 maja 1989r. *Prawo geodezyjne i kartograficzne* (Dz. U. Nr 100, poz. 1086 z późn. zm.). Wskazuje się potencjalne granice terenów zamkniętych, obejmujące:

- TERENY ZAMKNIĘTE - teren magistralnej linii kolejowej nr 132 relacji Wrocław – Strzelce - Katowice.

Na ww. terenie obowiązują przepisy ustawy o *planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* stanowiące, że:

- kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej na terenach zamkniętych nie należy do zadań własnych gminy (art. 3 ust. 1),
- w odniesieniu do terenów zamkniętych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego ustala się tylko granice tych terenów oraz granice stref ochronnych,. W granicach stref ochronnych ustala się ograniczenia w zagospodarowaniu i korzystaniu z terenów, w tym zakazy zabudowy (art. 4 ust. 3),
- dla terenów zamkniętych nie sporządza się planu miejscowego (art. 14 ust. 6),
- granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych określa się w planie zagospodarowania przestrzennego województwa (art. 39 ust. 3 pkt 7),
- w sprawach ustalenia lokalizacji inwestycji celu publicznego w odniesieniu do terenów zamkniętych wydaje wojewoda (art. 51 ust. 3), który prowadzi także rejestr wydanych decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego (art. 57 ust. 3),
- na terenach zamkniętych decyzję o warunkach zabudowy wydaje wojewoda (art. 60 ust. 3).

4.3. OCHRONA DZIEDZICTWA KULTUROWEGO, ZABYTKÓW I DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

4.3.1. SYSTEM OCHRONY WARTOŚCI KULTUROWYCH

Zapewnienie nienaruszalności podstawowych elementów środowiska kulturowego, ze względu na potrzebę zachowania historycznej tożsamości miejsca oraz podniesienie walorów kulturowych obszaru gminy, w tym szczególnie miasta STRZELCE OP. oraz wsi położonych w granicach PARKU KRAJOBRAZOWEGO GÓRA ŚW. ANNY i projektowanego PARKU KRAJOBRAZOWEGO DOLINA MAŁEJ PANWI, a także na planowany rozwój funkcji turystyczno – rekreacyjnej na znaczeniu regionalnym, uznaje się za jedno z najważniejszych zadań polityki przestrzennej gminy Strzelce Op. W tym celu określa się system ochrony zasobów i walorów dziedzictwa kulturowego obejmujący ochronę:

- **ZABYTKÓW ARCHEOLOGICZNYCH:**
  - strefa W - ochrony archeologiczno-konserwatorskiej,
  - strefa OW - obserwacji archeologicznej,
- **ZABYTKOWYCH UKŁADÓW PRZESTRZENNYCH:**
  - strefa A - ścisłej ochrony konserwatorskiej,
  - strefa B - ochrony konserwatorskiej,
  - strefa ingerencji konserwatorskiej,
- **ZABYTKOWYCH TERENÓW ZIELENI:**
  - strefa ochrony konserwatorskiej zieleni,
- **OCHRONĘ OBIEKTÓW ZABYTKOWYCH:**

- zabytki nieruchome (ujęte w rejestrze zabytków oraz gminnej ewidencji zabytków).
- **OCHRONĘ DÓRB KULTURY WSPÓŁCZESNEJ.**

4.3.2. OBIEKTY I OBSZARY OBJĘTE PRAWNĄ OCHRONĄ DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

Wskazuje się elementy środowiska kulturowego, które objęte są ochroną prawną na podstawie obowiązujących przepisów odrębnych tj. ustawy o ochronie zabytków i oraz obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Celem ochrony jest zachowanie i należyte utrzymanie obiektów mających znaczenie dla dziedzictwa kulturowego, zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytku, zapewnienie warunków umożliwiających trwałe zachowanie zabytków oraz ich prawidłowe zagospodarowanie.

- **STREFA W - OCHRONY ARCHEOLOGICZNO-KONSERWATORSKIEJ**, której przedmiotem ochrony są:
  - **tereny posadowienia dawnych bram miejskich** miasta lokacyjnego Strzelce Op. KRAKOWSKIEJ (rejon dzisiejszego skrzyżowania ul. Krakowskiej z Parkową i Wałową) oraz OPOLSKIEJ (rejon dzisiejszego kościoła ewangelickiego),
  - **stanowiska archeologiczne, ujęte w rejestrze zabytków** województwa opolskiego, na gruntach wsi BŁOTNICA STRZELECKA, BRZEZINA, GRODZISKO, NIWKI, OSIEK, Płużnica WIELKA, ROZMIERKA, ROZMIERZ i ROŻNIĄTÓW oraz na gruntach miasta STRZELCE OP., stanowiące cmentarzyska, osady lub punkty osadnicze, kurhany oraz grodziska.
- **ZASADY OCHRONY:**
  - W rejonie posadowienia dawnych bram miasta lokacyjnego – należy dążyć do poszukiwań, odsłonięcia pozostałości, oraz w miarę możliwości ekspozycji zabytków – po wyprowadzeniu ruchu tranzytowego na drodze krajowej DK 94 z terenu miasta.
  - Na terenach zabytków archeologicznych, ujętych w rejestrze zabytków, należy dążyć do zachowania ich w stanie niezmienionym (w tym dla ewentualnych badań w dalekiej przyszłości) poprzez:
    - wprowadzenie całkowitego zakazu zabudowy w granicach strefy oraz jej otoczeniu, dzielenia gruntów oraz użytkowania ornego gruntów rolnych,
    - eliminowanie prowadzenia wszelkiej działalności inżynierskiej, budowlanej i innej związanej z pracami ziemnymi (np. kopania studni, melioracji, a także niektórych prac polowych), które mogłyby naruszyć zachowane relikty archeologiczne, a także nie dopuszczenie do zadrzewienia lub zalesiania terenu, oraz karczunku drzew,
    - zachowanie układu topograficznego (tj. rzeźby terenu oraz obecności i wzajemnego położenia obiektów i punktów charakterystycznych) w obrębie strefy oraz jej bliskim otoczeniu,
    - przeprowadzenie prac konserwatorskich i rewalityzacyjnych, w tym szczególnie na obszarze grodzisk na gruntach wsi BRZEZINA, PŁUŻNICA WIELKA i ROZMIERZ w celu ich ekspozycji.
  - W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy precyzyjnie określić wielkość strefy oraz zakazy, nakazy i ograniczenia służące realizacji pełnej ochrony i ekspozycji zabytku archeologicznego.
  - Postępowanie w granicach strefy powinno każdorazowo uwzględniać szczegółowe wytyczne konserwatorskie oraz uzyskanie pozwolenia na wykonywanie prac.
- **STREFA OW – OBSERWACJI ARCHEOLOGICZNEJ**, której przedmiotem ochrony są obszary potencjalnych miejsc badań ratowniczych, obejmujące:

- **teren STAREGO MIASTA** Strzelce Opolskie, w granicach jego lokacji, wraz z terenem dawnych obwarowań, pokrywająca się z zasięgiem strefy ścisłej ochrony konserwatorskiej typu A ,
- **stanowiska archeologiczne, ujęte w wojewódzkiej ewidencji** służby ochrony zabytków (zgodnie z wykazem w niniejszym „Studium...”), udokumentowane na gruntach miasta STRZELCE OP. oraz wsi gminy (z wyjątkiem wsi Jędrynie), będące powierzchnią lub podziemną pozostałością egzystencji i działalności człowieka, złożoną z nawarstwień kulturowych i znajdujących się w nich wytworów bądź ich śladów (osady wielokulturowe i jednokulturowe, osady produkcyjne, oraz ślady osadnictwa), podlegające ochronie na podstawie obowiązujących przepisów odrębnych.
- **ZASADY OCHRONY:**
  - Na terenach dokumentowych stanowisk archeologicznych oraz ich otoczeniu należy dążyć do:
    - zachowania stanowiska archeologicznego oraz zapewnienia ich ochrony przed zniszczeniem, a także zachowania warunków umożliwiających dalsze prowadzenie prac archeologicznych,
    - uzgadniania wszelkich prac ziemnych, związanych z realizacją inwestycji, tworzeniem nowych wybijzysk surowców mineralnych i wysypisk śmieci oraz inne prace ziemne (za wyjątkiem prac polowych), a także zadrzewienie i zalesienie terenu oraz karczunek drzew, planowanych do wykonania w obrębie stanowisk archeologicznych i ich otoczeniu, ze służbami ochrony zabytków,
    - w przypadku podjęcia ww. prac ziemnych – poprzedzenie ich badaniami ratowniczymi, wyprzedzającymi proces przygotowania inwestycji, na zasadach określonych przepisami odrębnymi, przy czym po przebadaniu stanowiska służba ochrony zabytków może odstąpić od jego ochrony.
  - W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy precyzyjnie określić wielkość strefy oraz zakazy, nakazy i ograniczenia służące realizacji ochrony zabytku archeologicznego.
  - W przypadku odkrycia przedmiotu, co do którego istnieje podejrzenie, że jest on zabytkiem archeologicznym, na pozostałym obszarze gminy należy postępować zgodnie z wymogami przepisów odrębnych.
- **STREFA A - ŚCISLEJ OCHRONY KONSERWATORSKIEJ**, obejmująca:
  - **dawne miasto lokacyjne** w granicach murów obronnych przebiegających ulicami Powstańców Śląskich, Kościuszki, Wałową, Zatylną i pomiędzy południowymi blokami zabudowy miejskiej , a założeniem pałacowo – parkowym,
  - **teren zabudowy folwarcznej i pałacowej** wraz z parkiem krajobrazowym we wsi BŁOTNICA STRZELECKA.
- **ZASADY OCHRONY:**
  - Obowiązuje priorytet działań konserwatorskich nad innymi działaniami. Na obszarze strefy należy dążyć do:
    - bezwzględnego zachowania (utrzymania) historycznego układu przestrzennego, w tym szczególnie zachowania (w zakresie zależnym od lokalnych uwarunkowań) tzn. rozplanowania dróg, ulic, placów oraz ich przekrojów, linii zabudowy oraz wysokości zabudowy, kompozycji wewnątrz urbanistycznych oraz kompozycji zieleni, sposobu parcelacji oraz układu zabudowy (w tym na parceli),
    - zachowania i rewaloryzacji (lub odtworzenia zabytkowych) elementów układu przestrzennego i zabudowy, zieleni, nawierzchni, historycznych cieków i zbiorników wodnych,
    - rewaloryzacji obiektów zabytkowych oraz układów zabytkowych.
    - utrzymania rozplanowania przestrzennego i jego kompozycji,
    - porządkowania i uzupełniania układu urbanistycznego miasta zgodnie z tradycyjną funkcją, formą architektoniczną i kompozycyjną przestrzenną obszaru,
    - ochrony przed lokalizacją obiektów typowych,

- utrzymania historycznej kompozycji zieleni, w tym szczególnie zieleni towarzyszącej lokalnym korytarzom ekologicznym.
  - W granicach strefy A ścisłej ochrony konserwatorskiej miasta lokacyjnego STRZELCE OP. należy dążyć do:
    - eliminacji ponadlokalnego, tranzytowego ruchu samochodowego,
    - eliminacji istniejących rodzajów użytkowania terenów oraz obiektów, stanowiących zagrożenie dla dziedzictwa kulturowego,
    - dostosowania przeznaczenia terenów do funkcji ustalonych w niniejszym studium oraz do wartości zabytkowej obiektu,
    - eliminacji lub stosownej przebudowy zabudowy dysharmonijnej, agresywnej architektonicznie, lub stanowiącej negatywne dominanty przestrzenne,
    - dostosowania wznoszonej zabudowy do historycznej kompozycji przestrzennej w zakresie usytuowania, typów i skali zabudowy, proporcji i podziałów architektonicznych, w dostosowaniu do lokalnych uwarunkowań,
    - zapewnienia harmonijnego współistnienia elementów zabudowy historycznej i współczesnej,
    - podkreślenia przebiegu linii częściowo zachowanych i częściowo nieistniejących murów miejskich oraz odbudowy zamku strzeleckiego,
    - niedopuszczenia lokalizacji wolnostojących wielkoformatowych nośników reklamowych oraz obiektów „typowych” (w tym typowych dla firm).
  - W granicach strefy A ścisłej ochrony konserwatorskiej zabytkowego układu pałacowo-folwarcznego wraz z parkiem krajobrazowym w BŁOTNICY STRZELECKIEJ należy dążyć do:
    - rewaloryzacji i rewitalizacji zabudowań folwarcznych,
    - rewaloryzacji parku krajobrazowego,
    - zachowania stosunków wodnych terenu parku oraz rewaloryzacji cieku i zbiorników wodnych,
    - niedopuszczenia lokalizacji wolnostojących wielkoformatowych nośników reklamowych oraz nowych budynków, w tym szczególnie naruszających zasady kompozycji przestrzennej zespołu zabudowy.
  - Ochronę konserwatorską oraz rewaloryzację obiektów zabytkowych należy prowadzić w uzgodnieniu i za pozwoleniem wojewódzkiego konserwatora zabytków.
  - W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy wprowadzić ograniczenia, zakazy i nakazy, mające na celu ochronę zabytkowego układu urbanistycznego oraz zabytków, w tym szczególnie ustalić:
    - układy i obiekty objęte ochroną,
    - cel i zakres ich ochrony,
    - zakres wymaganych prac konserwatorskich, restauratorskich lub rewaloryzacyjnych,
    - zakazy, nakazy i ograniczenia dot. wyburzenia, rozbudowy, nadbudowy, przebudowy lub innych prac budowlanych, a także zmiany formy elewacji lub zmiany formy dachu oraz listę innych czynności zakazanych, a także dopuszczenia i ich zakres.
  - W planach zaleca się także określić przebieg ścieżek dydaktycznych-kulturowych oraz wymogi rewitalizacji obiektów, w celu wzmocnienia rozwoju turystyczno-krajoznawczej obszaru.
- **STREFA B - OCHRONY KONSERWATORSKIEJ**, ustanowiona w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, obejmująca:
- **zabytkowe zespoły urbanistyczne i ruralistyczne na terenie miasta STRZELCE OPOLSKIE:**
    - **historyczne przedmieścia KRAKOWSKIE, LUBLINIECKIE i OPOLSKIE**, z zabudową miejską z przełomu XIX/XX wieku z centrum skupionym wokół nowego rynku tzn. PLACU ŻEROMSKIEGO, wraz ze śródmieściem miasta,

- których granice wyznacza ul. Opolska - Krakowska - Marka Prawego - Dworcowa - Powstańców Śląskich,
- historyczna zabudowa **WIELKIEGO FOLWARKU**,
  - **obszar podmiejski dawnej wsi ADAMOWICE** – zespół zabudowy zagrodowej z XIX/XX wieku, położonej wzdłuż ul. 1-Maja, wraz z terenem szkoły i zabudową wielorodzinną,
  - **obszar podmiejski dawnej wsi kmiecej SUCHE ŁANY**, położonej przy ul. Kozielskiej, z zachowaną historyczną parcelacją, rozszerzeniem drogi w centrum osiedla i zespołem zabudowy zagrodowej z drugiej połowy XIX wieku, przełomu XIX/XX wieku i pocz. wieku XX ,
- o **zabytkowe zespoły ruralistyczne w si gminy:**
    - **wieś BŁOTNICA STRZELECKA** - układ ruralistyczny przy ul. Wiejskiej - Dworcowej (na odcinku od ul. Parkowej do Toszeckiej),
    - **wieś KADŁUB** - układ dawnej osady rolno-robotniczej wraz z założeniem dworsko-folwarcznym.
- **ZASADY OCHRONY:**
- o W obszarze strefy należy dążyć do:
    - ochrony zachowanych w znacznym stopniu, lub częściowo, historycznych układów przestrzennych, układu, skali i cech zabudowy, zabytkowych zespołów zabudowy wraz z zielenią,
    - zachowania odrębności zabytkowych założeń (zespołów) zabudowy w strukturze przestrzennej wsi oraz odrębności cech zabudowy poszczególnych elementów struktury przestrzennej,
    - zachowania zasadniczych elementów rozplanowania układu przestrzennego tj. przebiegu historycznych ulic i dróg, układów zieleni i zbiorników wodnych, historycznego układu parceli i zabudowy, w tym szczególnie linii zabudowy, gabarytów i wysokości budynków, kształtu i sposobu sytuowania kalenicy dachu oraz ich wystroju architektonicznego,
    - ścisłego stosowania metod i technik przekształceń, modernizacji, adaptacji, rewaloryzacji i konserwacji obiektów kubaturowych o niskim standardzie technicznym i użytkowym, zmierzających do utrzymania istniejącego stanu zagospodarowania przestrzennego w granicach układu chronionego,
    - zachowania i przywrócenia do jak najlepszego stanu obiektów zabytkowych,
    - zachowania w nowych realizacjach historycznych zasad zabudowy typowych dla poszczególnych elementów struktury przestrzennej oraz rezygnacji z rutynizacji zagospodarowania przestrzennego i obiektów budowlanych, w celu zapewnienia harmonijnego współistnienia elementów zabudowy historycznej i współczesnej,
    - stosownej przebudowy zabudowy dysharmonijnej, agresywnej architektonicznie, lub stanowiącej negatywne dominanty przestrzenne,
    - zapewnienia ochrony i ekspozycji krajobrazu dla strefy ścisłej ochrony konserwatorskiej typu A, w tym szczególnie ekspozycji jej dominant przestrzennych.
  - o Na obszarze miasta STRZELCE OPOLSKIE należy dążyć do:
    - utrzymania i eksponowania rozplanowania zabudowy wokół Placu Żeromskiego, przebiegu ulic oraz ich linii rozgraniczających, skali i charakteru zabudowy,
    - utrzymania rozplanowania oraz zabytkowej zabudowy **WIELKIEGO FOLWARKU**, a także eliminacji istniejących rodzajów użytkowania zagrażających jego walorom kulturowym, jego rewaloryzacji i rewitalizacji,
    - utrzymania ruralistycznego układu wsi ADAMOWICE, przebiegu i historycznych parametrów ul. 1-Maja, historycznych podziałów parcelacyjnych oraz tradycyjnego rozplanowania zabudowy na siedlisku, a także typów i skali zabudowy,
    - utrzymania ruralistycznego układu wsi SUCHE ŁANY, przebiegu ulic Kozielskiej, Parkowej i Mostowej oraz ich linii rozgraniczających, utrzymanie tradycyjnego rozplanowania zachowanych działek ze szczytowym sytuowaniem w stosunku do ulicy budynków mieszkalnych, przywrócenia dawnemu „nawisu” jego funkcji

- zachowania poprzez zwiększenie na nim udziału terenów zielonych oraz ogólnodostępnych terenów usług,
  - zachowania układu zabytkowej zabudowy ZAKŁADU KARNEGO oraz zespołu zabudowy OSIEDLA KOLEJARZY przy ul. Dworcowej oraz ul. Żwirki i Wigury,
  - utrzymanie dominant przestrzennych, w tym szczególnie WIEŻY CIŚNIEŃ.
  - Na obszarze strefy we wsi BŁOTNICA STRZELECKA należy dążyć do:
    - zachowania przebiegu i parametrów ulicy Wiejskiej, a także muru parku krajobrazowego, stanowiącego jej zachodnią granicę,
    - zachowania historycznych siedlisk wraz z zabudową zabytkową oraz ochrony układu zabudowy na siedlisku, a także do rewaloryzacji zabudowy zabytkowej,
    - eliminacji lub stosownej przebudowy zabudowy dysharmonijnej,
    - dostosowania wznoszonej zabudowy do historycznej kompozycji przestrzennej w zakresie usytuowania, typów i skali zabudowy, proporcji i podziałów architektonicznych, w dostosowaniu do lokalnych uwarunkowań,
  - Na obszarze strefy we wsi KADŁUB należy dążyć do:
    - zachowania, rewaloryzacji i eksponowania zespołu dworskiego wraz z towarzyszącą mu zielenią, oraz drogą dojazdową do niego,
    - rewaloryzacji zieleni przy ul. Kościelnej,
    - rewitalizacji i rewaloryzacji zabudowań folwarcznych,
    - utrzymania i rewaloryzacji cieku wodnego i urządzeń wodnych na nim oraz towarzyszącej mu zieleni,
    - rewaloryzacji i eksponowania zabytkowych budynków w ciągu ulicy Powstańców Śląskich.
  - W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy wprowadzić ograniczenia, zakazy i nakazy, mające na celu ochronę zabytkowego układu urbanistycznego oraz zabytków, w tym szczególnie ustalić:
    - układy i obiekty objęte ochroną,
    - cel i zakres ich ochrony,
    - zakres wymaganych prac konserwatorskich, restauratorskich lub rewaloryzacyjnych,
    - zakazy, nakazy i ograniczenia dot. wyburzenia, rozbudowy, nadbudowy, przebudowy lub innych prac budowlanych, a także zmiany formy elewacji lub zmiany formy dachu oraz listę innych czynności zakazanych, a także dopuszczenia i ich zakres.
  - **STREFA OCHRONY KONSERWATORSKIEJ ZIELENI** – zabytkowych terenów zieleni, podlegających ochronie na podstawie przepisów odrębnych, obejmująca:
    - **miasto STRZELCE OP.** :
      - park z zespołem zamkowym (park miejski) – ujęty w rejestrze zabytków,
      - cmentarz katolicki przy kościele św. BARBARY (ul. Opolska) – ujęty w rejestrze zabytków,
      - cmentarz ewangelicki (ul. Marka Prawego) – ujęty w gminnej ewidencji zabytków i miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego,
    - **BŁOTNICA STRZELECKA** – park w zespole pałacowo-folwarcznym, ujęty w rejestrze zabytków,
    - **KALINOWICE** :
      - park krajobrazowy w zespole dworsko-folwarcznym – ujęty w rejestrze zabytków,
      - aleja lipowa, ujęta w gminnej ewidencji zabytków,
    - **KLINÓW** – park z zespołem dworsko-folwarcznym, ujęty w rejestrze zabytków,
    - **PŁUŻNICA WIELKA** – park krajobrazowy z zespołem pałacowo-folwarcznym, ujęty w rejestrze zabytków ,
    - **SZYMISZÓW** – park pałacowy, ujęty w rejestrze zabytków,
    - **ROZMIERZ** – cmentarz katolicki, ujęty w gminnej ewidencji zabytków.
- KIRUNKI DZIAŁAŃ (ZASADY OCHRONY):

- Na obszarach zabytkowych terenów zieleni obowiązuje priorytet działań konserwatorskich nad innymi działaniami, w tym szczególnie obowiązek ochrony, konserwacji i rewitalizacji układu i obiektów. Należy dążyć do:
  - zachowania walorów dendrologicznych, kulturowych i krajobrazowych, a także odmienności, oryginalności i tożsamości miejsca,
  - utrzymania funkcji pierwotnej bez możliwości wprowadzenia funkcji degradujących zieleni lub kompozycję przestrzenną, także w sąsiedztwie terenu parków,
  - ochrony całości założenia i starodrzewu, a w przypadku cmentarza ochrony zachowanych nagrobków i kompozycji zieleni, a także rewitalizacji terenów i obiektów.
- **ZABYTKI NIERUCHOME** - ujęte w wojewódzkim rejestrze zabytków, objęte ochroną na podstawie ustawy *o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*, oraz ujęte w gminnej ewidencji zabytków, objęte ochroną w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego (zgodnie z wykazem w niniejszym studium):
- **KIERUNKI DZIAŁAŃ OBEJMUJĄ (ZASADY OCHRONY):**
  - Należy dążyć do zachowania, restauracji lub rewitalizacji obiektów ujętych w rejestrze zabytków województwa opolskiego, a także do rewitalizacji poprzez określenie dopuszczalnych funkcji obiektów, zapewniających ochronę wartości historycznych, naukowych, dydaktycznych, artystycznych, architektonicznych i kulturowych (z uwzględnieniem szczegółowych wytycznych służby ochrony zabytków).
  - W stosunku do obiektów ujętych w gminnej ewidencji zabytków należy dążyć do:
    - utrzymania obiektów w dobrym stanie technicznym oraz rewitalizacji, zapobiegania niszczeniu zabytków, szczególnie w stopniu powodującym utratę jego wartości historycznych, naukowych, dydaktycznych, artystycznych, architektonicznych i kulturowych,
    - wprowadzenia zabytków do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, zapewniającego faktyczną ich prawną ochronę.
  - Należy przeciwdziałać zagrożeniom wynikającym z braku użytkowania zabytku, lub użytkowania go w sposób naruszający zasady opieki nad zabytkami, lub nie odpowiadający jego wartości kulturowej.
  - Opracować gminny program opieki nad zabytkami uwzględniający istniejące zasoby kulturowe obszaru z uwzględnieniem obszarów objętych ochroną poprzez ustanowienie form ich ochrony w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

4.3.3. OBSZARY PROJEKTOWANEJ OCHRONY PRAWNEJ DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

Wskazuje się elementy środowiska kulturowego, które wymagają ochrony, ze względu na zachowane walory kulturowe. Zgodnie z ustawą z dnia 23 lipca 2003r. *o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* (Dz. U. z 2003r. Nr 162, poz. 1568 z późn. zm.) poniżej wymienione tereny i niektóre obiekty będą podlegać ochronie konserwatorskiej, z dniem wejścia w życie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Zaleca się przed przystąpieniem do opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, dla terenów objętych strefą B, ochrony konserwatorskiej, opracować szczegółowe wytyczne konserwatorskie.

- **STREFA A - ŚCISLEJ OCHRONY KONSERWATORSKIEJ**, projektowana na terenach zabytkowych zespołów zabudowy (ujętych w rejestrze zabytków), obejmująca:
  - **wieś KALINÓW** – zespół zabudowy dworsko – folwarcznej wraz z parkiem i przyległą zabudową robotników folwarcznych (czworaków),
  - **wieś PŁUŻNICA WIELKA** – zespół zabudowy pałacowo-folwarcznej wraz z parkiem

- krajobrazowym oraz zabytkami archeologicznymi (grodziskiem).
- **KIERUNKI DZIAŁAŃ OBEJMUJĄ (ZASADY OCHRONY):**
    - Należy dążyć do stosowania wymogów określonych w niniejszym studium dla strefy A ścisłej ochrony konserwatorskiej, w tym szczególnie dążyć do:
      - zachowania w stanie niezmienionym istniejącego układu zabudowy dworsko-folwarcznej i pałacowo-folwarcznej,
      - zapobiegania dokonywaniu wtórnych podziałów terenu,
      - rewitalizacji i rewaloryzacji układu zabudowy i obiektów oraz parku.
    - Wprowadzić ochronę obszaru i obiektów do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, ustalając szczegółowe zasady ochrony.
  - **STREFA B - OCHRONY KONSERWATORSKIEJ**, projektowana na obszarach cennych zabytkowych układów ruralistycznych, zabytkowych zespołów zabudowy oraz zabytkowych terenach zieleni, obejmująca:
    - **Na obszarze miasta STRZELCE OP. :**
      - **obszar PARKU MIEJSKIEGO** – część pochodząca z około 1820 roku, stanowiącą bezpośrednią otulinę dla ustanowionej strefy ścisłej ochrony konserwatorskiej typu A założenia urbanistycznego miasta lokacyjnego, jednocześnie łączącą się z ustanowioną dla wsi SUCHE ŁANY strefą częściowej ochrony konserwatorskiej typu B,
      - **wieś SUCHE ŁANY** – zespół zabudowy folwarcznej przy ul. Mickiewicza, stanowiącej historyczne uzupełnienie układu przestrzennego wsi kmiecej.
    - **Na terenach wiejskich gminy, :**
      - **BRZEZINA** – zespół zabudowy folwarcznej,
      - **KALINOWICE** – zachowany częściowo zespół zabudowy dworsko-folwarcznej wraz z obszernym parkiem krajobrazowym oraz alejami przydrożnymi,
      - **LIGOTA DOLNA** – zachowany częściowo zespół zabudowy folwarcznej wraz z parkiem i piecem wapienniczym,
      - **ROZMIERZ** - układ owalnicowy dawnej wsi kmiecej,
      - **ROZMIERKA** – zachowany częściowo zespół zabudowy dworsko-folwarcznej, wraz z układem zabudowy dawnej wsi kmiecej (owalnica),
      - **SZYMISZÓW** – zespół zabudowy pałacowo-folwarcznej wraz z parkiem krajobrazowym,
      - **SZYMISZÓW** – zespół zabudowy robotniczej (mieszkalnej) i administracyjnej związanej z dawnym zakładem wapienniczym wraz z pałacem fabrykanta, w rejonie ul. Fabrycznej (TĘCZYNÓW), i zespołem zabudowy w rejonie dworca kolejowego,
      - **WARMĄTOWICE** – zespół zabudowy dworsko-folwarcznej wraz z towarzyszącą mu zabudową rolno-robotniczą robotników folwarcznych.
  - **KIERUNKI DZIAŁAŃ OBEJMUJĄ (ZASADY OCHRONY):**
    - Należy dążyć do stosowania wymogów określonych w niniejszym studium dla strefy B ochrony konserwatorskiej, w tym szczególnie dążyć do:
      - ochrony istniejącej kompozycji przestrzennej ruralistycznych układów przestrzennych, zachowania skali, gabarytów i cech architektonicznych zabudowy, przywrócenia dawnemu „nawisu” funkcji społecznych (placu publicznego) poprzez wprowadzenie zieleni publicznej i usług ogólnodostępnych,
      - zachowania układów zabudowy dworsko-folwarcznej i folwarcznej, zapobiegania dokonywaniu wtórnych podziałów terenu,
      - rewitalizacji i rewaloryzacji układu zabudowy i obiektów oraz parków,
      - twórczego korygowania struktury i formy przestrzennej lub regulacji, w dostosowaniu do lokalnych cech układu przestrzennego, walorów kulturowych i współczesnych potrzeb, w tym szczególnie realizacji nowej zabudowy przy zachowaniu istniejących zasad kompozycji przestrzennej,
      - eliminacji obiektów substandardowych i dysharmonijnych.

- Wprowadzić nakazy, zakazy i ograniczenia w zagospodarowaniu, gwarantujące utrzymanie charakterystycznych cech struktury i kompozycji przestrzennej, przebiegu układu ulicznego, gabarytów i cech zabudowy oraz towarzyszącej im zieleni do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.
- **STREFA INGERENCJI KONSERWATORSKIEJ** - projektowana na obszarach zespołów zabudowy o jednolitych cechach przestrzennych i architektonicznych, uznane za zabytkowe lub kwalifikujące się w przyszłości do uznania za zabytkowe, obejmująca:
  - **Na obszarze miasta STRZELCE OP.**
    - **OSIEDLE KOSZARY** w rejonie ul. Opolskiej – Sosnowej - zespół dawnej zabudowy koszarowej, obecnie zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej,
    - **OSIEDLE ZYDLUNGI** - osiedle zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
    - **rejon ul. GOGOLIŃSKIEJ** – K. Wyszyńskiego – Topolowej – Gen. Świerczewskiego – zespół zabudowy mieszkaniowej jedno- i wielorodzinnej,
    - **rejon ul. MONIUSZKI** – ROZENBERGÓW – zespół zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej.
  - **Na obszarze wiejskim gminy:**
    - **ROZMIERKA** - układ zabudowy dawnej wsi kmiecej (owalnicy),
    - **LIGOTA DOLNA** – układ zabudowy dawnej wsi kmiecej (ulicówki),
    - **KALINÓW** – układ zabudowy dawnej wsi kmiecej (owalnicy),
    - **ROŻNIĄTÓW** – zespół zabudowy folwarcznej,
    - **WARMĄTOWICE** – układ zabudowy dawnej wsi kmiecej (owalnicy),
- KIERUNKI DZIAŁAŃ OBEJMUJĄ (ZASADY OCHRONY):**
  - Na obszarach osiedli mieszkaniowych miasta należy dążyć do:
    - zachowania czytelności historycznych układów przestrzennych, niedopuszczania do przekształceń cech zabudowy (a na terenach osiedli mieszkaniowych także funkcji) oraz zagospodarowania terenów, a także wprowadzania nowej zabudowy, która naruszałaby spójność kompozycyjną zespołu zabudowy,
    - rewaloryzacji zespołów zabudowy przy zachowaniu zasad ich kompozycji przestrzennej, skali i cech architektonicznych, intensywności zabudowy oraz kompozycji terenów zielonych,
    - dopełnienie niedokończonych przestrzennie układów zabudowy, przy zachowaniu cech przestrzennych układu i zabudowy istniejącej oraz twórczej kreacji przy uzupełnianiu układu zabudowy.
  - Na obszarach zachowanych układów ruralistycznych wsi należy dążyć do:
    - ochrony i zachowania istniejącej kompozycji przestrzennej i chronionych elementów zagospodarowania przestrzennego,
    - kontynuacji dla nowej zabudowy istniejących zasad kompozycji przestrzennej,
    - przywrócenia dawnemu „nawisowi” funkcji społecznych (placu publicznego) poprzez wprowadzenie zieleni publicznej i usług ogólnodostępnych,
  - W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy określić zakres ochrony układu przestrzennego i budynków, w tym szczególnie:
    - cechy rozplanowania i kompozycji układu przestrzennego (w tym m.in. gabaryty i linie zabudowy, rodzaj materiału i pokrycia, grypy starodrzewu),
    - tradycyjne cechy zabudowy oraz cechy zagospodarowania funkcjonalno - przestrzennego.
- **STREFA OCHRONY KONSERWATORSKIEJ ZIELENI**, projektowana dla cennych zespołów zieleni, wykazującej cechy zabytkowe, obejmująca:
  - **PŁUŻNICA WIELKA** – cmentarz katolicki przykościelny z XIII w ,
  - **DZIEWKOWICE** – cmentarz katolicki,
  - **BŁOTNICA STRZELECKA** - aleja klonowa przy drogach w rejonie dworca,
  - **KALINÓW** – szpaler przydrożny drzew wzdłuż drogi do Kadłubca,
  - **BRZEZINA** – szpaler przydrożny drzew przy drodze do Strzelec Op.

- **KIERUNKI DZIAŁAŃ OBEJMUJĄ (ZASADY OCHRONY):**
  - Należy dążyć do ochrony starodrzewu na obszarze wzniesienia Chełmu, a w przypadku cmentarzy zapewnić ochronę kompozycji, zabytkowych nagrobków, małej architektury oraz zieleni.

4.3.4. OCHRONA DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

Wskazuje się następujące elementy kultury współczesnej, które obejmuje się ochroną prawną jako dobra kultury współczesnej:

- pomnik PIETA ŚLĄSKA , usytuowany w sąsiedztwie ratusza,
- pomnik PRZYJAŹNI – usytuowany na skwerze Przyjaźni.

W otoczeniu wskazanych dóbr kultury współczesnej należy dążyć do takiego zagospodarowania terenu aby zapewnić :

- ekspozycję obiektu w przestrzeni,
- wysokie walory kompozycyjne i estetyczne otoczenia, stosowne do rangi obiektu.

4.3.5. OBSZARY PROBLEMOWE - WYMAGAJĄCE REWALORYZACJI, REWITALIZACJI I REHABILITACJI

Wskazuje się obszary, objęte ochroną ze względu na zachowane walory kulturowe i przestrzenne, lub projektowane do takiej ochrony, wymagające rewaloryzacji i rewitalizacji:

- **OBSZARY ZDEGRADOWANE w przestrzeni miejskiej Strzelec Op.**, których stan i funkcjonowanie nie jest adekwatne do rangi obszaru i położenia w mieście, jednak o dużym potencjale społecznym, gospodarczym i kulturowym, wymagające rewaloryzacji lub przekształceń, obejmujące:
  - **OBSZAR CENTRUM MIASTA** – w rejonie ulic Opolskiej – Krakowskiej – Marka Prawego – Dworcowej – Powstańców Śląskich,
  - **DZIELNICOWY OŚRODEK USŁUGOWY** w rejonie Placu Targowego,
  - **OSIEDLE PIASTÓW** , rejon ul. Bursztynowej – Gen. Świerczewskiego,
  - teren **PÓŁNOCNEJ i WSCHODNIEJ DZIELNICY** przemysłowej, położony po północnej stronie linii kolejowej relacji Wrocław – Bytom.
- **KIERUNKI DZIAŁAŃ OBEJMUJĄ :**
  - **Na obszarze ZABYTKOWEGO CENTRUM MIASTA**, należy dążyć do:
    - poprawy jakości życia mieszkańców poprzez podniesienie jakości przestrzeni publicznych i półprywatnych oraz kreowania nowych przestrzeni publicznych (szczególnie w rejonie dworców), tworzenie warunków wypoczynku oraz poprawę standardów mieszkaniowych i stanu środowiska zamieszkania,
    - ożywienia społeczno-gospodarczego poprzez rozwój turystyki i kultury, udostępnienie terenów niewykorzystanych i zdegradowanych pod nowe inwestycje oraz poprawę infrastruktury komunikacyjnej pieszej, rowerowej i samochodowej i systemu parkowania,
    - usuwania zaniedbań w zakresie stanu technicznego zabudowy i infrastruktury oraz estetyki zabudowy i jej otoczenia,
    - opracowanie systemu ruchu pieszego w powiązaniu z atrakcjami turystycznymi oraz systemu parkowania na obszarze,
    - opracowanie programu rewitalizacji obszaru o charakterze systemowym, uwzględniającego działania operacyjne i niezbędny zakres prac publicznych, wspomagających rewaloryzację i rewitalizację obszaru.
  - **Na obszarze PLACU TARGOWEGO** należy dążyć do:
    - zwiększenia intensywności wykorzystania obszaru,
    - przekształceń przestrzennych zabudowy,
    - podniesienia jakości przestrzeni publicznych, zapewniających zwiększenie rangi i

- znaczenia obszaru w mieście.
- **Na obszarze OSIEDLA PIASTÓW** należy dążyć do:
    - estetyzacji przestrzeni publicznych i poprawy jakości przestrzeni otwartych,
    - poprawy bezpieczeństwa publicznego i umacniania więzi społecznych we wspólnotach mieszkańców.
  - **NA OBSZARZE PÓŁNOCNEJ I WSCHODNIEJ DZIELNICY PRZEMYSŁOWEJ** należy dążyć do rewitalizacji, intensyfikacji i uporządkowania zagospodarowania.
  - **OBSZARY ZDEGRADOWANE NA OBSZARACH WIEJSKICH GMINY**, wymagające rewaloryzacji i rewitalizacji, obejmujące:
    - BŁOTNICA STRZELECKA - zespół zabudowy folwarcznej,
    - KADŁUB – zespół zabudowy folwarcznej,
    - KALINOWICE – zespół zabudowy folwarcznej,
    - ROZMIERKA – zespół zabudowy folwarcznej,
    - WARMATOWICE – zespół zabudowy folwarcznej,
    - PŁUŻNICA WIELKA – zespół zabudowy folwarcznej,
    - SZYMISZÓW – zespół zabudowy folwarcznej oraz zespół zabudowy mieszkalno-administracyjnej związanej z zakładem wapienniczym,
    - LIGOTA DOLNA – zespół zabudowy dawnego folwarku,
    - STRZELCE OP. – zespół zabudowy folwarcznej tzw. WIELKIEGO FOLWARKU oraz zespół zabudowy folwarcznej na SYCHYCH ŁANACH przy ul. Mickiewicza.
  - **KIERUNKI DZIAŁAŃ OBEJMUJĄ :**
    - Należy dążyć do wprowadzania takich funkcji dla poszczególnych zespołów zabudowy, aby umożliwiły kompleksowe ich użytkowanie (przez jednego właściciela) oraz kompleksową rewaloryzację.
    - Rewitalizacja zespołów zabudowy powinna umożliwić ich wykorzystanie na cele usługowe lub turystyczno-wypoczynkowe, dostosowane do funkcji wsi (miasta) oraz kierunków rozwoju obszaru gminy.

4.4. KIERUNKI OCHRONY KRAJOBRAZU NATURALNEGO I KULTUROWEGO

4.4.1. SYSTEM OCHRONY WALORÓW KRAJOBRAZU

Uznając zasadę ochrony krajobrazu przyrodniczego (w tym szczególnie ochrony pozostałości krajobrazu naturalnego) oraz krajobrazu kulturowego (w tym szczególnie krajobrazu kulturowego zabytkowego), jako komplementarne zadanie ochrony dziedzictwa kulturowego i ochrony przyrody, ze względu na szczególne walory przyrodnicze i kulturowe obszaru gminy tworzy się system ochrony krajobrazu obejmujący ochronę:

- **KRAJOBRAZU KULTUROWEGO w granicach:**
  - ustanowionych i projektowanych parków krajobrazowych wraz z otuliną,
  - ustanowionych obszarów chronionego krajobrazu,
  - projektowanej strefy ochrony krajobrazu kulturowego,
- **EKSPOZYCJI WIDOKU w granicach:**
  - strefy szczególnej ochrony ekspozycji dalekiego widoku,
  - strefy ochrony punktu widokowego.

4.4.2. PRAWNE FORMY OCHRONY KRAJOBRAZU

W celu ochrony podstawowych walorów krajobrazowych i kulturowych oraz przyrodniczych w powiązaniu z zaspokojeniem aspiracji społeczności lokalnej do stałego rozwoju i wzmacniania rangi gminy, wskazuje się obszary szczególnej ochrony krajobrazu naturalnego i kulturowego.

- **PARK KRAJOBRAZOWY GÓRA ŚW. ANNY wraz z otuliną** – chroniony na podstawie

ustawy o ochronie przyrody oraz rozporządzenia Nr 0151/P/17/06 Wojewody Opolskiego z dnia 8 maja 2006r. w sprawie Parku Krajobrazowego GÓRA ŚW. ANNY (Dz. Urz. Woj. Op. Nr 33 z 2006r.).

- KIERUNKI DZIAŁAŃ OBEJMUJĄ (ZASADY OCHRONY) - określone ww. rozporządzeniu Wojewody Opolskiego oraz w (opracowywanym) planie ochrony, którego ustalenia należy wprowadzać do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
  - Należy zapewnić ochronę wartości fizjonomicznych krajobrazu oraz zachowanie ładu przestrzennego na obszarach zabudowanych, w tym szczególnie należy dążyć do:
    - zachowania i rewaloryzacji zabytków, historycznych form przestrzennych i oraz harmonijnego wpisania ich w krajobraz,
    - zachowania i podtrzymywania tradycyjnych, regionalnych form architektonicznych.
  - Należy objąć szczególną ochroną charakterystyczne lub unikatowe cechy środowiska przyrodniczego, a zwłaszcza seminaturalne ekosystemy leśne, łąkowe (murawy kserotermiczne), wąwozy lessowe, siedliska roślin i zwierząt chronionych, pomniki przyrody ożywionej i nieożywionej oraz stanowiska dokumentacyjne.
  - Należy dążyć do podporządkowania działalności gospodarczej człowieka walorom krajobrazu, a także wzbogacać te walory poprzez zachowanie i przywrócenie bioróżnorodności środowiska, wzbogacanie terenów rolnych (w szczególności zagrożonych erozją), a także poprzez:
    - utrzymanie zdolności ekosystemów do odtwarzania zasobów przyrody,
    - ochronę ekosystemów przed oddziaływaniami antropogenicznymi,
    - wzmacnianie regionalnej rangi turystycznej terenu,
    - poprawę jakości życia mieszkańców,
    - rozwój funkcji mieszkaniowej w strefach dopuszczalnego zainwestowania,
    - rozwój dopuszczonych na terenie parku rodzajów działalności społeczno-gospodarczych z uwzględnieniem ich skali oddziaływania na środowisko przyrodnicze.
- **OBSZAR CHRONIONEGO KRAJOBRAZU LASY STOBRAWSKO-TURAWSKIE** – chroniony na podstawie ustawy o ochronie przyrody oraz rozporządzenia Nr 0151/P/16/06 Wojewody Opolskiego z dnia 8 maja 2006r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Op. Nr 33 z 2006r.).
- KIERUNKI DZIAŁAŃ OBEJMUJĄ (ZASADY OCHRONY) - określone ww. rozporządzeniu Wojewody Opolskiego, którego ustalenia należy wprowadzać do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
  - Należy zapewnić ochronę wartości fizjonomicznych krajobrazu oraz zachowanie ładu przestrzennego na obszarach zabudowanych, w tym szczególnie należy dążyć do:
    - zachowania i rewaloryzacji zabytków, historycznych form przestrzennych i oraz harmonijnego wpisania ich w krajobraz,
    - zachowania i podtrzymywania tradycyjnych, regionalnych form architektonicznych.
  - Należy dążyć do podporządkowania działalności gospodarczej człowieka walorom krajobrazu, a także wzbogacać te walory poprzez zachowanie i przywrócenie bioróżnorodności środowiska, a także podniesienie znaczenia obszaru dla rozwoju turystyki i rekreacji.

4.4.3. PROJEKTOWANE FORMY OCHRONY KRAJOBRAZU

Obok omówionego powyżej (w rozdziale „Obszary projektowanej ochrony prawnej zasobów przyrody ożywionej”) projektu:

- powiększenia PARKU KRAJOBRAZOWEGO GÓRA ŚW. ANNY,
- utworzenia PARKU KRAJOBRAZOWEGO DOLINA MAŁEJ PANWI,

na obszarze których będzie obowiązywała ochrona krajobrazu przyrodniczego i kulturowego, wskazuje się inne, projektowane formy ochrony krajobrazu, które mają za zadanie zapewnić ochronę unikalnych cech krajobrazu kulturowego i przyrodniczego, a także ekspozycji panoram obszarów o dużych walorach kulturowo-przyrodniczych, zachowanie charakterystycznego (unikalnego) widoku, zapewniającego określenie tożsamości miejsca (punkt orientacji w terenie).

➤ **STREFA OCHRONY KRAJOBRAZU KULTUROWEGO** - obejmująca:

- na obszarze miasta STRZELCE OP. następujące tereny:
  - założenie pałacowo-parkowe (park miejski) wraz z ruiną zamku sięgającego początków XVI wieku, bramę wjazdową z połowy XX wieku, parkiem krajobrazowym z wartościowym drzewostanem,
  - cmentarz przy kościele św. Barbary i ul. Opolskiej wraz z sąsiednimi terenami sportowymi,
  - cmentarz przy ul. Marka Prawego,
  - zespół zieleni przy ul. Opolskiej w rejonie kąpieliska miejskiego,
- na obszarze gminy:
  - południowo-zachodnią część obszaru, w tym grunty wsi Ligota Dolna, Ligota Górna, Niwki, Kalinowice, Kalinów i część gruntów wsi Roźniątów,
  - północną część obszaru gminy, w tym grunty wsi Kadłub i Osiek.
- KIERUNKI DZIAŁAŃ OBEJMUJĄ (ZASADY OCHRONY):
  - W planach miejscowych należy dążyć do ustalenia warunków zabudowy i zagospodarowania terenów zapewniających ochronę krajobrazu kulturowego, w tym szczególnie wprowadzić zakaz lokalizacji obiektów budowlanych o wysokości większej niż 12m oraz wielkopowierzchniowych nośników reklamowych.
  - Należy dążyć do:
    - zachowania indywidualnych cech krajobrazu naturalnego i kulturowego, jego wartości estetycznych i kulturowych,
    - ochrony i rewitalizacji charakterystycznych cech kompozycji przestrzennej założeń,
    - utrzymanie lokalnych dominant przestrzennych oraz w otoczeniu właściwych gabarytów budynków,
    - rewitalizacji zdegradowanej zabudowy historycznej oraz zdewastowanej zieleni towarzyszącej,
    - likwidacji lub maskowania negatywnych dominant krajobrazowych oraz obiektów dysharmonijnych i agresywnych krajobrazowo, usytuowanych w sąsiedztwie.
  - Zrezygnować z rutynizacji poczynań planistyczno - przestrzennych oraz architektonicznych w stosunku do zagospodarowania terenów.

➤ **STREFA SZCZEGÓLNEJ OCHRONY EKSPOZYCJI DALEKIEGO WIDOKU**, zapewniająca ekspozycję panoramy GÓRY ŚW. ANNY, obejmująca :

- ciąg widokowy z drogi wojewódzkiej DW 409 na odcinku Kalinów - Kalinowice „STARA POCZTA”, zapewniający widok na GÓRĘ ŚW. ANNY.
- KIERUNKI DZIAŁAŃ OBEJMUJĄ (ZASADY OCHRONY):
  - Należy dążyć do:
    - zachowania lokalnych cech ukształtowania i pokrycia oraz użytkowania (dominującego - rolniczego) i zagospodarowania obszaru, zawartego pomiędzy ciągiem widokowym (obserwatorem będącym w ruchu), a oglądanym obiektem (GÓRĄ ŚW. ANNY),
    - podnoszenia walorów krajobrazowych obszaru, w tym szczególnie walorów krajobrazowych terenów zabudowanych.
  - W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy określić lokalne zasady zagospodarowania obszaru, zapewniające ochronę ekspozycji na Górę Św. Anny .

- **STREFA OCHRONY PUNKTU WIDOKOWEGO** - umożliwiającego obserwację dalekiego lub bliskiego widoku, obejmująca:
  - punkt widokowy na drodze powiatowej relacji Rożniątów – Dolna w rejonie przysiółka Biadacz, umożliwiający daleki wgląd w RÓWNIĘ OPOLSKĄ oraz panoramę miasta STRZELCE OP.
- **KIERUNKI DZIAŁAŃ OBEJMUJĄ (ZASADY OCHRONY)**
  - Należy zagospodarowanie przestrzenne kształtować w taki sposób, aby nie wprowadzać na osi widoku lub w polu widzenia obiektu oglądanego (panoramy miasta, wsi lub zespołu zabudowy zabytkowej) obiektów mogących przesłonić lub zakłócić odbiór widoku, w tym szczególnie dysharmonijnie wkomponowanych w krajobraz obiektów wysokich i wysokościowych (anten telekomunikacyjnych, elektrowni wiatrowych, kominów itp.).
  - W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy określić lokalne zasady zagospodarowania obszarów położonych w otoczeniu punktu widokowego oraz na osi widoku, zapewniające ochronę oglądanej panoramy miasta oraz zespołu zabytkowego STAREGO MIASTA.

5. OBSZARY LOKALIZACJI INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO

5.1. OBSZARY LOKALIZACJI INWESTYCJI O ZNACZENIU PONADLOKALNYM

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa jest dokumentem, który w sposób systemowy zajmuje się zagospodarowaniem przestrzennym województwa. Stanowi on dokument uwzględniający istniejące przestrzenne uwarunkowania, priorytety i cele strategiczne rozwoju województwa wynikające bezpośrednio z kierunków polityki społeczno – gospodarczej zawartej w „Strategii rozwoju województwa opolskiego na lata 2000 – 2015” oraz celów i kierunków zagospodarowania przestrzennego, określonych w koncepcji polityki przestrzennego zagospodarowania kraju, strategii zrównoważonego rozwoju kraju oraz polityk sektorowych (w tym polityki ekologicznej państwa).

Zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego w granicach administracyjnych gminy Strzelce Op., przewiduje się realizację następujących zadań ponadlokalnych o znaczeniu wojewódzkim i krajowym:

- **w zakresie komunikacji:**
  - przebieg drogi krajowej DK 94 relacji Krzywa – Balice, przewidzianej do modernizacji do pełnych parametrów klasy GP wraz z budową obejść miejscowości: Sucha, Strzelce Op. Warmątowice, Błotnica Strzelecka, Płużnica Wielka oraz budowę obiektów mostowych i wiaduktu,
  - przebieg drogi krajowej DK 88 relacji Strzelce Op. Bytom przewidzianej do modernizacji do pełnych parametrów klasy GP,
  - przebieg drogi wojewódzkiej DW 426 relacji Ozimek – Kędzierzyn-Koźle przewidzianej do modernizacji do pełnych parametrów klasy GP na odcinku Strzelce Op. K-Koźle wraz z budową wiaduktu w ciągu obwodnicy miasta (linii nr 132) oraz modernizacji do pełnych parametrów klasy Z na odcinku Strzelce Op.-Ozimek wraz z budową obejścia miejscowości Strzelce Op. i Dziewkowice,
  - przebieg drogi wojewódzkiej DW 409 relacji Dębina–Strzelce Op. przewidzianej do modernizacji do pełnych parametrów klasy G,
  - przebieg magistralnej linii kolejowej nr 132 relacji Wrocław – Katowice przewidzianej do modernizacji,
  - przebieg pierwszorzędnej linii kolejowej nr 175 relacji Strzelce Op. – Fosowskie – Kluczbork przewidzianej do modernizacji.
- **w zakresie infrastruktury technicznej:**
  - modernizację dwutorowej linii elektroenergetycznej 110kV relacji Blachownia – Strzelce Op. – Ozimek,

- adaptację GPZ 110/15kV Strzelce Op. i Cementownia,
- adaptację GPZ Strzelce PIASTÓW,
- adaptację gazociągu wysokoprężnego relacji Zdzieszowice – Tworzeń,
- adaptację gazociągu wysokoprężnego relacji Zdzieszowice – Blachownia.
- **w zakresie ochrony i wykorzystania zasobów środowiska przyrodniczego:**
  - lokalizację rezerwatów przyrody PŁUŻNICA, LIGOTA DOLNA i TĘCZYNÓW,
  - położenie południowo-zachodniej części obszaru gminy w granicach Parku Krajobrazowego GÓRA ŚW. ANNY,
  - położenie północnej części obszaru gminy w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu LASY STOBRAWSKO-TURAWSKIE,
  - położenie południowo-zachodniej części gminy w granicach projektowanego obszaru NATURA 2000 GÓRA ŚW. ANNY,
  - położenie gminy w obszarze ONO głównych zbiorników wód podziemnych GZWP333 i GZWP 327 oraz OWO GZWP 335,
  - lokalizację złóż surowców naturalnych.

Wyżej wymienione zadania nie zostały wprowadzone do programów, o których mowa w art. 48 ust. 1 ustawy o *planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*. Pomimo tego część z nich zostało wprowadzone do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w tym szczególnie zadania z zakresu ochrony i wykorzystania środowiska przyrodniczego oraz infrastruktury technicznej. Aby zapewnić poprawę warunków komunikacyjnych w rejonie miasta władze gminy wprowadziły do planu miejscowego realizację obejścia drogowego miasta Strzelce Op. w ciągu drogi krajowej DK 94.

W zakresie ponadlokalnych zadań o znaczeniu powiatowym na obszarze gminy Strzelce Op. studium uwzględnia modernizacją dróg powiatowych wraz z postulowaną budową obejść drogowych miejscowości na drogach klasy G oraz zachowanie infrastruktury społecznej w zakresie ochrony zdrowia, oświaty ponadpodstawowej, opieki społecznej a także ochrony bezpieczeństwa ludzi i mienia, w tym szczególnie:

postulowana budowa obejścia drogowego wsi ROZMIEKA, GRODZISKO i KADŁUB, zachowanie:

- Zespołu Szkół Zawodowych nr 1 w mieście Strzelce Op.,
- Zespołu Szkół Ogólnokształcących w mieście Strzelce Op.,
- Szpitala Powiatowego wraz z oddziałem ratunkowym w Strzelcach Opolskich,
- Domu Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich oraz jego filii Szymiszowie,
- Domu Pomocy Społecznej w Kadłubie,
- Powiatowej Komendy Policji w Strzelcach Opolskich,
- Powiatowej Straży Pożarnej w Strzelcach Op. .

5.2. OBSZARY LOKALIZACJI INWESTYCJI O ZNACZENIU LOKALNYM

Zgodnie z wieloletnim planem inwestycyjnym ujętym w PLANIE ROZWOJU LOKALNEGO GMINY STRZELCE OP. główne cele rozwoju gminy będą osiągnięte sukcesywnie poprzez realizację następujących lokalnych zadań publicznych, obejmujących w szczególności:

- **w zakresie poprawy sprawności funkcjonowania i bezpieczeństwa ruchu komunikacyjnego, w tym:**
  - uchwalenie planu zagospodarowania przestrzennego i pomoc formalno-prawna przy wykupie gruntów dla budowy południowej obwodnicy miasta w ciągu drogi krajowej DK 94 oraz modernizacja dróg krajowych i wojewódzkich,
  - rozwiązanie problemu skrzyżowania ulic Kozielska-Dolińska-Mickiewicza na wjeździe do miasta od strony węzła OLSZOWA (przy współpracy z Zarządem Województwa i Starostwa Strzeleckiego),

- skierowanie samochodów ciężarowych jadących w kierunku północnym z węzła NOGAWCZYCE (drogą DK 88 do drogi DK 94) na ul. Stawową, a poza centrum miasta na drogę DW 426 oraz przekwalifikowanie ul. Stawowej na drogę wojewódzką, a na odcinku ul. Marka Prawego w centrum na drogę gminną (przy współpracy z Zarządem Województwa),
  - budowa OKOLNICY MIEJSKIEJ wokół Osiedla Piastów, łączącej ul. Mickiewicza z Bursztynową, a następnie jej rozbudowa w kierunku północnym przez ul. Fabryczną do ul. Opolskiej,
  - przejmowanie terenów pod drogi gminne, zaprojektowanie i wykonanie infrastruktury technicznej oraz podbudowy tłuczniowej - zgodnie z miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w rejonie ul. Wilkowskiego, Pięknej i Szpitalnej oraz w sołectwie miejskim Nowa Wieś (ul. Polna, Krótka i sąsiednie),
  - budowa chodników przy drodze wojewódzkiej DW 409 (współfinansowanie gminy) na obszarze miasta (ul. Gogolińska) oraz w Roźniątowie i Kalinowie,
  - poszerzenie drogi wojewódzkiej DW 426 i współfinansowanie przez gminę budowy ciągu pieszo-rowerowego na odcinku od Strzelec Op. przez Szczepanek do granicy z gminą Jemielnica,
  - utworzenie ciągu pieszo-jezdnego pomiędzy ul. Kościuszki i ul. Piłsudskiego,
  - opracowanie projektu i oznakowanie tras rowerowych na obszarze gminy (np. Strzelce Op. – Jedrynie – Kadłub – Osiek – Farska Kolonia – Strzelce Opolskie),
  - oznakowanie odcinków tras rowerowych (obejmujących kilka gmin) stanowiących część projektu ROWEREM PO ŚLĄSKU na obszarze gminy Strzelce Opolskie,
  - budowa ścieżki rowerowej z Rozmierzy do Suchej z miejscem odpoczynku dla rowerzystów.
- **modernizację i budowę systemów infrastruktury technicznej, w tym szczególnie:**
- modernizacja istniejących ujęć i wyposażanie ich w odpowiednie urządzenia uzdatniające wodę (w Błotnicy Strzeleckiej),
  - likwidacja niektórych ujęć wody ze względu na nieopłacalność jej uzdatniania i zastępowanie ich nowymi źródłami wody pitnej (Kalinowice),
  - poszukiwanie nowych źródeł wody pitnej (podłączenie sieci wodociągowej wsi Szczepanek do systemu wodociągowego w Jemielnicy i Farskiej Kolonii do ujęcia w Strzelcach Opolskich),
  - rozbudowa sieci wodociągowej (wodociąg Jedrynie - Sucha, sieć wodociągowa w ul. Sienkiewicza, Struga, Broniewskiego Orzeszkowej i Arki Bożka na obszarze miasta),
  - wymiana sieci wodociągowej azbesto-cementowych we wsi Warmątowice,
  - tworzenie zamkniętych systemów wodociągowych, umożliwiających czerpanie wody z różnych źródeł,
  - przystosowanie nieczynnych studni oraz zbiorników retencyjnych do pobierania wody dla celów przeciwpożarowych,
  - realizacja projektu „Ochrona wód podziemnych na obszarze zbiornika GZWP-333 Opole-Zawadzkie, w jego strefie ochronnej - Faza II” – w ramach Funduszu Spójności przez związek gmin TRIAS OPOLSKI - budowa kanalizacji we wsi Dziewkowice, Błotnica Strzelecka i Rozmierka,
  - budowa kanalizacji sanitarnej w dzielnicy miasta Suche Łany i Mokre Łany,
  - budowa kanalizacji sanitarnej i deszczowej wsi Warmątowice (etap II),
  - budowa systemu odbioru i oczyszczania ścieków w Kadłubie i Osieku,
  - budowa kanalizacji sanitarnej we wsi Rozmierz, Sucha, Szymiszów i Roźniatów,
  - budowa kanalizacji sanitarnej we wsi Płużnica Wielka, Kalinów, Kalinowice, Niwki i Ligota Dolna,
  - opracowanie koncepcji i projektu zagospodarowania wód opadowych i roztopowych w gminie z możliwością wykorzystywania wody do celów przeciwpożarowych,
  - budowa zbiorników małej retencji (ul. Szpitalna w Strzelcach Opolskich, Doryszów),

- opracowanie programu działań w celu ochrony wód podziemnych przed zanieczyszczeniem gnojowicą,
  - monitoring wód podziemnych w rejonie ujęć wód podziemnych wokół Strzelec Op., Miejskiej Oczyszczalni Ścieków, Kopalni i Cementowni STRZELCE OPOLSKIE,
  - przeprowadzenie programu pilotażowego w zakresie utylizacji ścieków bytowo – gospodarczych na terenie 4 gospodarstw w Kalinowicach,
  - opracowanie technologii utylizacji gnojówki i gnojowicy jako elementu gospodarki ściekowej.
- **W zakresie gospodarki odpadami:**
- udział gminy w budowie Regionalnego Centrum Unieszkodliwiania i Zagospodarowania Odpadów w Kędzierzynie - Koźlu wynikający z przynależności do celowego Południowego Związku Gospodarki Odpadami,
  - rozszerzenie segregacji odpadów „u źródła”, rozstawienie większej liczby kontenerów (szkło białe i kolorowe, plastik, aluminium, papier i tektura, odpady niebezpieczne),
  - zagospodarowanie biomasy i osadów pościekowych z oczyszczalni ścieków – budowa kompostowni,
  - preferowanie kompostowania odpadów organicznych we własnym zakresie (tereny wsi i zabudowa jednorodzinna),
  - budowa na terenie gminy gminnego punktu zbiórki odpadów niebezpiecznych.
  - budowa zakładu zagospodarowującego odpady budowlane.
- **W zakresie ochrony środowiska (obok inwestycji infrastrukturalnych):**
- wymiana lub modernizacja pieców grzewczych w obiektach komunalnych na piece wymagające paliwa ekologicznego,
  - popieranie modernizacji i rozbudowy miejskiego systemu ciepłowniczego w ramach realizacji zadań określonych w „Założeniach do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe gminy Strzelce Opolskie”,
  - popieranie i współfinansowanie rozbudowy i modernizacji systemu gazowniczego w ramach realizacji zadań określonych w „Założeniach do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe gminy Strzelce Opolskie”, w którym do sukcesywnej gazyfikacji przewidziano nie objęte siecią gazową rejon miasta oraz wsie Warmątowice, Błotnica Strzelecka, Dziewkowice, Szczepanek, Rożniątów, Szymiszów i Sucha,
  - termomodernizacja cieplna budynków i upowszechnianie przyjaznego środowiska budownictwa (materiały energooszczędne),
  - modernizacja układów oświetlenia ulic, kontynuacja programu wymiany opraw oświetlenia ulicznego na energooszczędne,
  - wykorzystanie energii spalania biogazu pochodzącego ze składowiska odpadów w Szymiszowie,
  - wykorzystanie energetycznego biogazu emitowanego z otwartych komór fermentacyjnych osadu w oczyszczalni ścieków w Strzelcach Opolskich,
  - budowa oczyszczalni ścieków w Kadłubie z wykorzystaniem biogazu do celów energetycznych,
  - współspalanie biomasy w kotłowni miejskiej z wykorzystaniem zrębków drewna (ECO – ZEC w Strzelcach Opolskich).
- **W zakresie ochrony przyrody i krajobrazu:**
- opracowanie inwentaryzacji przyrodniczej gminy,
  - rewitalizacja zabytkowego Parku Miejskiego i zabytkowych parków wiejskich (Błotnica Strzelecka i Kalinowice) oraz cmentarzy (np. cmentarz ewangelicki w Strzelcach Opolskich),
  - wprowadzanie nowych zadrzewień i zakrzewień, preferowanie rodzimych gatunków drzew i krzewów,

- wspieranie inicjatyw zmierzających do zalesiania terenów rolnych.
- **W zakresie infrastruktury społecznej;**
- przebudowa Publicznej Szkoły Podstawowej w Suchej, Błotnicy Strzeleckiej i Rozmierce, związana z przeniesieniem oddziału przedszkolnego do budynku szkoły podstawowej,
  - budowa zewnętrznych boisk sportowych przy Publicznej Szkole Podstawowej w Kadłubie wraz z modernizacją szkoły oraz modernizacja szkoły w Grodzisku,
  - przebudowa pawilonu sanitarnego przy stadionie, renowacja boiska oraz bieżni przy Publicznym Gimnazjum nr 1 w Strzelcach Op.,
  - budowa sali sportowej w Publicznej Szkole Podstawowej nr 2 w Strzelcach Opolskich,
  - budowa sali sportowej przy Zespole Placówek Oświatowych w Kalinowicach,
  - przebudowa stołówki przy ul. Kardynała Wyszyńskiego z przeznaczeniem do obsługi osób w trudnej sytuacji życiowej,
  - rozbudowa Centrum Integracji Społecznej,
  - stworzenie Muzeum Miejskiego na terenie gminy,
  - stworzenie stałej bazy do organizacji dużych imprez plenerowych o charakterze otwartym,
  - utworzenie parku skate'owskiego,
  - opracowanie projektu i budowa kompleksu rekreacyjnego w Strzelcach Opolskich w rejonie kąpieliska,
  - zagospodarowanie placu przy byłej szkole w Osieku jako miejsca piknikowego dla mieszkańców,
  - odnowa ratusza w Strzelcach Opolskich.
- **W zakresie gospodarki przestrzennej:**
- opracowanie koncepcji i projektu rewitalizacji rynku w Strzelcach Opolskich (remont nawierzchni i oświetlenia rynku z nawiązaniem do jego historycznego wyglądu),
  - zagospodarowanie nieczynnej Wieży Ciśnień i ogrodu wokół niej,
  - zabudowa terenu przyległego do Wieży Ciśnień pomiędzy ul. Ks. Wajdy - Bolesława Chrobrego - Placem Kopernika,
  - zagospodarowanie terenu Parku Miejskiego (docelowa odbudowa Zamku Strzeleckiego),
  - realizacja programu rewitalizacji terenów miejskich w części dot. **podobszaru terenów mieszkaniowych i terenów przemysłowych** (np. Osiedla Piastów Śląskich i innych terenów, zarządzanych przez Spółdzielnię Mieszkaniową),
  - budowa mieszkań,
  - rozbudowa systemu monitoringu (zwiększenie liczby kamer) w mieście,
  - opracowanie koncepcji zabezpieczenia infrastruktury technicznej dla terenów przeznaczonych pod budownictwo przemysłowe i usługowe i jej sukcesywna realizacja przy współdziałaniu firm (teren Cementowni, ECO , przy ul. Zakładowej),
  - opracowanie projektu i budowa drogi dojazdowej do przyszłego terenu usługowo-mieszkalnego (terenu byłej „Zieleni Miejskiej”) od strony ul. Szpitalnej,
  - opracowanie koncepcji i projektu odrestaurowania i zagospodarowania zespołu pałacowo-parkowego w Błotnicy Strzeleckiej,
  - pozyskanie terenów pod drogi gminne, zaprojektowanie i wykonanie infrastruktury technicznej oraz podbudowy tłuczniowej - zgodnie z miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w Szczepanku i Błotnicy Strzeleckiej,
  - działania w celu zagospodarowania wyrobisk pokopalnianych na cele rekreacyjne (współpraca gminy i właściciela terenu).

Planowane do wykonania zadania są zgodne z kierunkami zagospodarowania przestrzennego przyjętymi w niniejszym studium.

6. OBOWIĄZKI W ZAKRESIE SPORZĄDZENIA MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

6.1. OBSZARY, DLA KTÓRYCH SPORZĄDZONO MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

W trybie ustawy z dnia 7 lipca 1994 roku o zagospodarowaniu przestrzennym (jt: Dz. U. Nr 15 z 1999r., poz. 139), władze samorządowe gminy Strzelce Op. sporządziły i uchwaliły następujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego:

TABELA 40

GINA STRZELCE OP. – wykaz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego uchwalonych w trybie ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym - stan 2008r.

Ip.	NAZWA PLANU	UCHWAŁA	PUBLIKACJA
1	MPZP miasta STRZELCE OPOLSKIE – CENTRUM, obejmujący obszar ograniczony ulicą Krakowską, ulicą Opolską, ulicą Powstańców Śląskich, ulicą Piłsudskiego, placem Kopernika i ulicą Marka Prawego	uchwała Nr LVI/348/98 RM w Strzelcach Op. z dnia 28 maja 1998r.	Dz. Urz. Woj. Opol. z dnia 29 września 1998r. Nr 27, poz.217
2	MPZP miasta STRZELCE OPOLSKIE - zachodnia część oraz część wsi ROŻNIĄTÓW (plan nr 4)	uchwała Nr LVI/350/98 RM w Strzelcach Op. z dnia 28 maja 1998r.	Dz. Urz. Woj. Opol. z dnia 29 września 1998r. Nr 27, poz.218
3	MPZP wieś SZYMISZÓW - rejon ulicy LIGONIA (plan Szymiszów 1)	uchwała Nr XXXIV/199/96 RM w Strzelcach Op. z dnia 20 września 1996r.	Dz. Urz. Woj. Opolskiego z dnia 20 grudnia 1996r. Nr 49, poz. 172
4	MPZP TERENU GÓRNICZEGO złoża wapieni i margli „Strzelce Opolskie”	uchwała Nr XL/267/01 RM w Strzelcach Op. z dnia 25 kwietnia 2001r.	Dz. Urz. Woj. Opol. z dnia 26 czerwca 2001r. Nr 54, poz.400
5	Zmiana MPZP miasto STRZELCE OPOLSKIE - rejon ulic Leśna-Boczna, Zakładowa, Marka Prawego i terenu PKP	uchwała Nr XLI/275/01 RM w Strzelcach Op. z dnia 23 maja 2001r.	Dz. Urz. Woj. Opol. z dnia 13 września 2001r. Nr 79, poz.649
6	Zmiana MPZP miasto STRZELCE OPOLSKIE - teren CEMENTOWNI	uchwała Nr XLV/321/01 RM w Strzelcach Op. z dnia 24 października 2001r.	Dz. Urz. Woj. Opol. z dnia 24 grudnia 2001r. Nr 128, poz.1405
7	Zmiana MPZP gminy Strzelce Opolskie - wieś SZCZEPANEK	uchwała Nr LIV/374/02 RM w Strzelcach Op. z dnia 25 kwietnia 2002r.	Dz. Urz. Woj. Opol. z dnia 24 lipca 2002r. Nr 73, poz.994
8	Zmiana MPZP gminy Strzelce Opolskie – wieś SUCHA	uchwała Nr LV/395/02 RM w Strzelcach Op. z dnia 19 czerwca 2002r.	Dz. Urz. Woj. Opol. z dnia 4 września 2002r. Nr 90, poz.1232
9	Zmiana MPZP gminy Strzelce Op. - wieś OSIEK, WARMAŃTOWICE, GRODZISKO, KALINÓW i KALINOWICE - tereny zabudowy mieszkaniowej	uchwała Nr V/23/03 RM w Strzelcach Op. z dnia 22 stycznia 2003r.	Dz. Urz. Woj. Opol. z dnia 7 marca 2003r. Nr 15, poz.392
10	Zmiana MPZP gminy Strzelce Opolskie – wieś SZYMISZÓW - rejon ul. FABRYCZNEJ i ul. MAŁEJ - tereny zabudowy mieszkaniowej	uchwała Nr V/24/03 RM w Strzelcach Op. z dnia 22 stycznia 2003r.	Dz. Urz. Woj. Opol. z dnia 7 marca 2003r. Nr 15, poz.393
11	Zmiana MPZP gminy Strzelce Opolskie” – wieś SZYMISZÓW - rejon ulic 1 Maja, Ligonia i Pięknej oraz zmiana „MP Szcz. ZP terenów budownictwa mieszkaniowego SZYMISZÓW – OSIEDLE	uchwała Nr VI/28/03 RM w Strzelcach Op. z dnia 26 lutego 2003r.	Dz. Urz. Woj. Opol. z dnia 10 kwietnia 2003r. Nr 25, poz. 607
12	Zmiana MPZP miasto STRZELCE OPOLSKIE – rejon ADAMOWIC	uchwała Nr VIII/114/03 RM w Strzelcach Op. z dnia 26 marca 2003r.	Dz. Urz. Woj. Opol. z dnia 22 maja 2003r. Nr 37, poz. 856
13	Zmiana MPZP gminy Strzelce Opolskie – wieś KADŁUB	uchwała Nr IX/127/03 RM w Strzelcach Op. z dnia 23 kwietnia 2003r.	Dz. Urz. Woj. Opol. z dnia 16 czerwca 2003r. Nr 46, poz. 999
14	Zmiana MPZP gminy Strzelce Opolskie - wieś ROZMIERZ, ROŻNIĄTÓW, KALINOWICE I KALINÓW - tereny działalności rzemieślniczej	uchwała Nr IX/128/03 RM w Strzelcach Op. z dnia 23 kwietnia 2003r.	Dz. Urz. Woj. Opol. z dnia 18 czerwca 2003r. Nr 47, poz. 1005
15	Zmiana MPZP gminy Strzelce Opolskie – wieś SZYMISZÓW, rejon ul. LEŚNEJ - teren zabudowy mieszkaniowej	uchwała Nr IX/130/03 RM w Strzelcach Op. z dnia 23 kwietnia 2003r.	Dz. Urz. Woj. Opol. z dnia 18 czerwca 2003r. Nr 47, poz.1006
16	Zmiana MPZP gminy Strzelce Opolskie – miasto STRZELCE OPOLSKIE rejon ul. Sosnowej	uchwała Nr X/139/03 RM w Strzelcach Op. z dnia 28 maja 2003r.	Dz. Urz. Woj. Opol. z dnia 23 lipca 2003r. Nr 57, poz. 1120
17	MPZP miasto STRZELCE OP. - baza zieleni miejskiej	uchwała Nr XII/148/03 RM w Strzelcach Op. z dnia 23 lipca 2003r.	Dz. Urz. Woj. Opol. z dnia 25 września 2003r. Nr 74 poz.1444

Opracowanie własne – M.O.

W trybie obowiązującej ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz. 717 z późn. zm.) uchwalono następujące plany miejscowe:

TABELA 41

GMINA STRZELCE OP. – wykaz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego uchwalonych w trybie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym – stan 2008r.

Ip.	NAZWA PLANU	UCHWAŁA	PUBLIKACJA
1	MPZP gminy Strzelce Opolskie – wieś BŁOTNICA STRZELECKA	uchwała RM w Strzelcach Op. Nr XXVII/249/04 z dnia 27 października 2004r.	Dz. Urz. Woj. Opol. z dnia 7 stycznia 2005r. Nr 1, poz. 22
2	MPZP gminy Strzelce Opolskie - wieś DZIEWKOWICE	uchwała RM w Strzelcach Op. Nr XXXI/279/05 z dnia 26 stycznia 2005r.	Dz. Urz. Woj. Opol. z dnia 21 marca 2005r. Nr 19, poz. 486
3	MPZP miasta STRZELCE OPOLSKIE - rejon NOWEJ WSI	uchwała RM w Strzelcach Op. Nr XXXI/280/05 z dnia 26 stycznia 2005r.	Dz. Urz. Woj. Opol. z dnia 12 kwietnia 2005r. Nr 25, poz. 671
4	MPZP miasta STRZELCE OPOLSKIE - rejon ulicy SZPITALNEJ	uchwała RM w Strzelcach Op. Nr XXXV/318/05 z dnia 1 czerwca 2005r.	Dz. Urz. Woj. Opol. z dnia 5 sierpnia 2005r. Nr 51, poz. 1531
5	MPZP wsi BRZEZINA - rejon ulic UJAZDOWSKIEJ i BRZEZIŃSKIEJ	uchwała RM w Strzelcach Op. Nr XXXV/317/05 z dnia 1 czerwca 2005r.	Dz. Urz. Woj. Opol. z dnia 5 sierpnia 2005r. Nr 51, poz. 1530
6	MPZP miasta STRZELCE OPOLSKIE - rejon ulicy DWORCOWEJ	uchwała RM w Strzelcach Op. Nr XXXVIII/349/05 z dnia 28 września 2005r.	Dz. Urz. Woj. Opol. z dnia 16 listopada 2005r. Nr 74, poz. 2339
7	MPZP miasta STRZELCE OPOLSKIE - rejon ulicy STRZELCÓW BYTOMSKICH	uchwała RM w Strzelcach Op. Nr XXXVIII/350/05 z dnia 28 września 2005r.	Dz. Urz. Woj. Opol. z dnia 2 grudnia 2005r. Nr 78, poz. 2420
8	MPZP miasta STRZELCE OPOLSKIE - rejon OSIEDLA PIASTÓW ŚLĄSKICH	uchwała RM w Strzelcach Op. Nr XXXIX/356/05 z dnia 9 listopada 2005r.	Dz. Urz. Woj. Opol. z dnia 13 stycznia 2006r. Nr 2, poz. 32
9	MPZP miasta STRZELCE OP. – rejon ul. DZIEWKOWICKIEJ	uchwała RM w Strzelcach Op. Nr L/433/06 z dnia 25 października 2006r.	Dz. Urz. Woj. Opol. z dnia 10 stycznia 2007r. Nr 1, poz. 9
10	Zmiana MPZP miasta STRZELCE OP. – teren w rejonie ADAMOWIC	uchwała RM w Strzelcach Op. Nr XLIX/427/06 z dnia 27 Września 2006r.	Dz. Urz. Woj. Opol. z dnia 10 października 2006r. Nr 72, poz. 2245
11	Zmiana MPZP miasta STRZELCE OP. – teren w kwartale ulic LESNA – BOCZNA, ZAKŁADOWA i MARKA PRAWEGO oraz teren PKP	uchwała RM w Strzelcach Op. Nr XLVIII/420/06 z dnia 30 sierpnia 2006r.	Dz. Urz. Woj. Opol. z dnia 30 sierpnia 2006r. Nr 70, poz. 2122
12	MPZP południowej obwodnicy miasta STRZELCE OP.	uchwała RM w Strzelcach Op. Nr XLVIII/419/06 z dnia 30 sierpnia 2006r.	Dz. Urz. Woj. Opol. z dnia 27 października 2006r. Nr 74, poz. 2285
13	MPZP miasta STRZELCE OP. – MOKRE ŁANY	uchwała RM w Strzelcach Op. Nr L/439/06 z dnia 25 października 2006r.	Dz. Urz. Woj. Opol. z dnia 10 stycznia 2007r. Nr 1, poz. 10
14	MPZP miasta STRZELCE OP. – rejon RYBACZÓWKI	uchwała RM w Strzelcach Op. Nr IV/20/07 z dnia 31 stycznia 2007r.	Dz. Urz. Woj. Opol. z dnia 23 marca 2007r. Nr 21, poz. 925
15	MPZP miasta STRZELCE OP. – rejon SUCHE ŁANY	uchwała RM w Strzelcach Op. Nr IV/21/07 z dnia 31 stycznia 2007r.	Dz. Urz. Woj. Opol. z dnia 29 marca 2007r. Nr 23, poz. 1025

Opracowanie własne – M.O.

Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego zapewniają pokrycie terenu miasta w ok. 60% oraz terenów wiejskich gminy ok. 30%.

6.2. OBSZARY, DLA KTÓRYCH SPORZĄDZENIE MIEJSCOWEGO PLANU JEST OBOWIĄZKOWE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

Zgodnie z obowiązującym obecnie prawem istnieje wymóg sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla następujących obszarów:

TABELA 42

GMINA STRZELCE OP. – obszary, dla których wymagane jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych

Lp.	Podstawa prawna obowiązku sporządzenia planu miejscowego	Lokalizacja – obszar
1	Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2003r. Nr 80, poz. 717 z późn. zm.)	<p>Obszary, na których przewiduje się realizację inwestycji celu publicznego o znaczeniu krajowym, wojewódzkim i powiatowym (art. 44 ust. 1):</p> <ul style="list-style-type: none"> – zgodnie z wykazem niniejszego studium (zadania rządu, samorządu wojewódzkiego i powiatowego). <p>Obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziałów nieruchomości (art. 10 ust. 2 pkt. 1):</p> <ul style="list-style-type: none"> – nie wyznacza się w niniejszym studium. <p>Obszary rozmieszczenia wielkopowierzchniowych obiektów handlowych (art. 10 ust. 2 pkt. 8):</p> <ul style="list-style-type: none"> – teren P3 położony po wschodniej stronie miasta, zawarty pomiędzy drogami krajowymi DK 94 i DK 88 i drogą wojewódzką DW 426 oraz planowanym odcinkiem drogi krajowej DK 94 (objęty planem miejscowym), w przypadku lokalizacji tego typu obiektów. <p>Obszary przestrzeni publicznej (art. 10 ust. 2 pkt. 8) – zdefiniowanej zgodnie z art. 2 pkt. 6 uopzip :</p> <ul style="list-style-type: none"> – wg wykazu w niniejszym studium (na obszarze miasta tereny te są objęte planem miejscowym). <p>Art. 14 ust. 7 – plan miejscowy sporządza się obowiązkowo, jeżeli przepisy odrębne tak stanowią (tj. w przypadkach wymienionych poniżej).</p>
2.	Ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych (jt. Dz. U. z 2004r. Nr 121, poz. 1266 z późn. zm.)	<p>Obszary wyznaczone na terenie gminy pod rozwój zabudowy, wymagające uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze i nieleśne oraz gruntów leśnych na cele nieleśne (art. 7), w następujących przypadkach :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Grunty rolne stanowiące użytki rolne klas I-III, jeżeli ich zwarty obszar przekracza 0,5ha, - Grunty leśne, stanowiące własność Skarbu Państwa, - Grunty rolne stanowiące użytki rolne klasy IV, jeżeli ich zwarty obszar przekracza 1 ha, - Grunty rolne stanowiące użytki rolne klasy V i VI, wytworzone z gleb pochodzenia organicznego i torfowiska, jeżeli ich zwarty obszar przekracza 1 ha, - pozostałe grunty leśne. <p>Zgodnie z art. 14 ust. 3 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego sporządza się dla całego obszaru przeznaczonego pod rozwój zabudowy:</p> <ul style="list-style-type: none"> – w niniejszym studium uwzględniono obszary projektowane do rozwoju zabudowy, wskazane w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, dla których uzyskano zgodę na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, – sporządzenie planu zagospodarowania przestrzennego będzie konieczne, jeżeli wystąpią nowe potrzeby w zakresie lokalizacji nowych (nie uwzględnionych w obowiązujących planach miejscowych), a uwzględnionych w niniejszym studium terenów rozwojowych.
3.	Ustawa z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2003r. Nr 162, poz. 1568)	<p>Projektowanych Parków Kulturowych (art. 16 ust. 6):</p> <ul style="list-style-type: none"> – na obszarze gminy nie proponuje się ustanowienia PARKU KULTUROWEGO .
4.	Art. 53 ustawy z dnia 4 lutego 1994r. prawo geologiczne i górnictwo (Dz. U. z 1994r. Nr 27, poz. 96 z późn. zm.)	<p>Ustanowiony teren górniczy złoża kopalin, w celu integracji wszelkich podejmowanych na nim działań (art. 53):</p> <ul style="list-style-type: none"> – dla ustanowionych terenów i obszarów górniczych.

Opracowanie własne M.O.

Zgodnie z ww. przepisami na obszarze gminy Strzelce Op. obowiązek sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dotyczy wprowadzenia do obowiązujących planów miejscowych inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym (krajowym, wojewódzkim i powiatowym), obszarów przestrzeni publicznej, terenu lokalizacji wielkopowierzchniowych obiektów handlowych, terenów planowanego rozwoju zabudowy oraz terenów i obszarów górniczych. Zgodnie z art. 44 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym wprowadza się do planów miejscowych po uprzednim uzgodnieniu terminu

ich realizacji i warunków wprowadzenia ich do planu miejscowego.

6.3. OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ PLAN MIEJSCOWY

Gmina Strzelce Op. nie ma pełnego pokrycia planami miejscowymi. Pod tym względem lepsza sytuacja jest na terenie miasta, gdzie pokrycie planami wynosi około 70% jego obszaru (planowanego w studium pod zabudowę), a gorsza na obszarze wiejskim gminy. Obowiązujące plany posiada wieś Dziewkowice, Szczepanek, Kadłub i Sucha, w dla wsi Warmętowice plan jest w trakcie opracowania. Inna więc procedura podejmowania opracowania planów miejscowym będzie dla obszaru miasta, a inna dla obszarów wiejskich gminy, gdzie generalnie planów nie ma.

Na obszarze miasta władze samorządowe gminy będą przystępować do zmiany planów miejscowych po dokonaniu oceny ich aktualności, zgodnie z wymogami art. 32 ustawy z dnia 27 marca 2003r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (Dz. U. Nr 80, poz. 717 z późn. zm.), określającej wymagany zakres ich aktualizacji. Zgodnie z art. 32 ust. 2 burmistrz zobowiązany jest do przekazania radzie gminy wyników ww. analiz co najmniej raz w kadencji rady, a na tej podstawie rada gminy podejmuje uchwałę w sprawie aktualności planów miejscowych, a w przypadku uznania ich za nieaktualne, w całości lub części, przystępuje do ich zmiany z trybie określonym w art. 27 ww. ustawy. Nowe plany miejscowe powinny zostać opracowane w miarę występujących potrzeb na tereny wskazanego rozwoju zabudowy.

Dla obszarów wiejskich, gdzie brak jest miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, procedura ta jest prostsza i obejmuje tylko obowiązek podjęcia uchwały o przystąpieniu do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Kolejność przystępowania do sporządzenia planu miejscowego powinna być uzależniona w znacznym stopniu od ilości składanych wniosków o sporządzenie planu. Jednakże biorąc pod uwagę (nie ilość wniosków) tylko uwarunkowania wynikające z potrzeb ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego miejscowy plan należy sporządzić przede wszystkim dla wsi:

- KALINOWICE i KALINÓW - ze względu na wysokie walory kulturowe i krajobrazowe, a także położenie tej ostatniej wsi w granicach otuliny Parku Krajobrazowego Góry Św. Anny (docelowo w granicach parku),
- ROŻNIĄTÓW – ze względu na presję do lokalizacji nowej zabudowy mieszkaniowej oraz konieczność uporządkowania istniejącej struktury przestrzennej i ochronę zasobów środowiska kulturowego i przyrodniczego, a także docelowe położenie jej w granicach Parku Krajobrazowego GÓRA ŚW. ANNY,
- ROZMIERKA i GRODZISKO – ze względu na potrzebę uporządkowania struktury przestrzennej oraz planowane inwestycje ponadlokalne na drogach powiatowych,
- SZYMISZÓW – ze względu na potrzebę dostosowania rozwoju wsi do istniejących zagrożeń środowiska oraz potrzeb jego ochrony, a także potrzeb ochrony środowiska kulturowego,
- ROZMIERZ i PŁUŻNICA WIELKA - ze względu na zachowane walory kulturowe oraz potrzebę ochrony środowiska,
- LIGOTA DOLNA, LIGOTA GÓRNA i NIWKI – ze względu na położenie w granicach Parku Krajobrazowego GÓRY ŚW. ANNY.

Dla pozostałych wsi brak jest pilnej potrzeby sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

6.4. OBSZARY, DLA KTÓRYCH ISTNIEJE OBOWIĄZEK SPORZĄDZENIA PLANU OCHRONY, WYNIKAJĄCY Z PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

Na podstawie obowiązującej ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 92, poz. 880) na terenie gminy Strzelce Op. Wojewoda Opolski zobowiązany jest sporządzić PLAN OCHRONY dla obszaru:

- PARKU KRAJOBRAZOWEGO GÓRA ŚW. ANNY wraz z otuliną, powołanego rozporządzeniem Nr P/13/2000 Wojewody Opolskiego z dnia 17 maja 2000 roku. Ustalenia „PLANU OCHRONY” będą wiążące dla rady gminy przy sporządzaniu zmiany obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych w jego granicach.

KONIEC

AUTOR
Mgr inż. arch. Maria Oleszczuk

WYKAZ MATERIAŁÓW I OPRACOWAŃ, WYKORZYSTANYCH PRZY SPORZĄDZANIU NINIEJSZEGO STUDIUM:

- Miejscowy plan ogólny zagospodarowania przestrzennego gminy Strzelce Op. (uchwała Nr XVIII/78/86 Rady Narodowej Miasta i Gminy w Strzelcach Op. dn. 23 września 1986 roku)
- Miejscowy plan ogólny zagospodarowania przestrzennego miasta Strzelce Op. (uchwała Nr V/21/94 RM z dn. 29 września 1994 roku)
- MPZP CENTRUM MIASTA STRZELCE OP. (uchwała Nr LVI/348/98 RM z dnia 28 maja 1998 roku)
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego TERENÓW PRZEMYSŁOWYCH (uchwała Nr LVI/349/98 RM z dnia 28 maja 1998 roku)
- MPZP (nr 4) TERENÓW ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ WIELO- I JEDNORODZINNEJ (uchwała Nr LVI/350/98 RM z dnia 28 maja 1998 roku)
- MPZP SZYMISZÓW – 1 (uchwała Nr XXXIV/199/96 RM z dnia 20 września 1996 roku) MPZP obejmujący zachodnią część miasta STRZELCE OPOLSKIE oraz część wsi Roźniątów (uchwała Nr LVI/350/98 RM z dnia 28 maja 1998r.)
- MPZP terenu górniczego złoża wapieni i margli STRZELCE OPOLSKIE (uchwała RM Nr XL/267/01 z dnia 25 kwietnia 2001r.)
- Zmiana MPZP nr 2 miasta STRZELCE OP. - obszar ograniczony ulicami: Leśna-Boczna, Zakładowa, Marka Prawego oraz terenem PKP (uchwała RM Nr XLI/275/01 z dnia 23 maja 2001r.)
- Zmiana MPZP miasta STRZELCE OP. - TEREN CEMENTOWNI (uchwała RM Nr XLV/321/01 z dnia 24 października 2001r.)
- Zmiana MPZP Gminy Strzelce Op. - wieś SZCZEPANEK (uchwała RM Nr LIV/374/02 z dnia 25 kwietnia 2002r.)
- Zmiana nr 1 MPZP Gminy Strzelce Opolskie – wieś SUCHA (uchwała RM Nr LVI/395/02 z dnia 19 czerwca 2002r.)
- Zmiana MPZP Gminy Strzelce Op. dla terenów zabudowy mieszkaniowej we wsiach OSIEK, WARMAŃTOWICE, GRODZISKO, KALINÓW, KALINOWIE (uchwała RM Nr V/23/03 z dnia 22 stycznia 2003r.)
- Zmiana MPZP gminy Strzelce Opolskie – wieś SZYMISZÓW, tereny zabudowy mieszkaniowej w rejonie ul. Fabrycznej i ul. Małej (uchwała RM Nr V/24/03 z dnia 22 stycznia 2003r.)
- Zmiana MPZP gminy Strzelce Opolskie oraz zmiana MPZP terenów budownictwa mieszkaniowego SZYMISZÓW-OSIEDLE, rejon ulic 1 Maja, Ligonia i Pięknej (uchwała RM I/28/03 z dnia 26 lutego 2003r.)
- Zmiana MPZP miasta Strzelce Opolskie - ADAMOWICE (uchwała RM Nr VIII/114/03 z dnia 26 marca 2003r.)
- Zmiana MPZP gminy Strzelce Opolskie- wieś KADŁUB (uchwała RM Nr IX/127/03 z dnia 23 kwietnia 2003r.)
- Zmiana MPZP gminy Strzelce Opolskie - WIEŚ ROZMIERZ, ROŻNIĄTÓW, KALINÓW, KALINOWICE, tereny działalności rzemieślniczej (uchwała RM Nr IX/128/03 z dnia 23 kwietnia 2003r.)
- Zmiana MPZP gminy Strzelce Opolskie – wieś SZYMISZÓW, tereny zabudowy mieszkaniowej w rejonie ulicy Leśnej (uchwała RM Nr IX/130/03 z dnia 23 kwietnia 2003r.)
- Zmiana MPZP gminy Strzelce Opolskie – miasto STRZELCE OP., teren w rejonie ul. Sosnowej (uchwała RM Nr X/139/03 z dnia 28 maja 2003r.)
- MPZP miasto STRZELCE OP., teren bazy zieleni miejskiej (uchwała RM Nr XII/148/03 z dnia 23 lipca 2003r.)
- MPZP gminy Strzelce Opolskie – wieś BŁOTNICA STRZELECKA (uchwała RM Nr XXVII/249/04 z dnia 27 października 2004r.)
- MPZP gminy Strzelce Opolskie – wieś DZIEWKOWICE (uchwała RM w Strzelcach Op. Nr XXXI/279/05 z dnia 26 stycznia 2005r.)
- MPZP miasto STRZELCE OPOLSKIE, rejon NOWEJ WSI (uchwała RM Nr XXXI/280/05 z dnia 26 stycznia 2005r.)
- MPZP miasto STRZELCE OPOLSKIE, rejon ulicy SZPITALNEJ (uchwała RM w Strzelcach Op. Nr XXXV/318/05 z dnia 1 czerwca 2005r.)
- MPZP wieś BRZEZINA – rejon ulic Ujazdowskiej i Brzezińskiej (uchwała RM Nr XXXV/317/05 z dnia 1 czerwca 2005r.)
- MPZP miasto STRZELCE OPOLSKIE, rejon ulicy DWORCOWEJ (uchwała RM Nr XXXVIII/349/05 z dnia 28 września 2005r.)

- MPZP miasto STRZELCE OPOLSKIE, rejon ulicy Strzelców Bytomskich (uchwała RM Nr XXXVIII/350/05 z dnia 28 września 2005r.) MPZP miasto STRZELCE OPOLSKIE, rejon OSIEDLA PIASTÓW ŚLĄSKICH (uchwała RM w Strzelcach Op. Nr XXXIX/356/05 z dnia 9 listopada 2005r.)
- Decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu wydane w latach 2003-2006,
- Wnioski złożone o sporządzenie lub zmianę studium i obowiązujących planów miejscowych
- Wytyczne konserwatorskie Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Opolu wydane pismem Nr GK-IV-731(2)94 z dnia 1 marca 1994 roku
- Elaborat urzędniowy lasów państwowych Nadleśnictwa Strzelce Op.,
- Projekt granicy polno-leśnej opracowany przez Wojewódzkie Biuro Geodezji i Terenów Rolnych w Opolu,
- Kompleksowa oceną oddziaływania na środowisko Kopalni Strzelce Op. wykonana przez Instytut Podstaw Inżynierii Środowiska Polskiej Akademii Nauk w Zabrze,
- Opracowanie ekofizjograficzne gminy Strzelce Opolskie wykonane przez zespół w składzie : mgr Krystynę Badora, dr Krzysztofa Badora i dr Arkadiusza Nowaka w 2006r. Polska 2025 – Długookresowa strategia trwałego i zrównoważonego rozwoju, Koncepcja polityki przestrzennego zagospodarowania kraju, Długookresowa strategia rozwoju regionalnego,
- Narodowa strategia rozwoju regionalnego 2001-2006 (strategia krótkookresowa). Plan zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego – uchwalony 27 września 2002r.,
- Raport o stanie zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego, Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego na lata 2000-2015,
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2007-2013 (projekt z dnia 17 maja 2006r.),
- Plan rozwoju lokalnego gminy Strzelce Op. w latach 2005-2013. Program rozwoju Lokalnego gminy Strzelce Op. do 2013 roku, Strategia rozwoju gminy Strzelce Op.,
- Program ochrony środowiska dla miasta i gminy Strzelce Op. na lata 2005-2016 z lipca 2004r.
- Plan strategiczny wykorzystania zasobów wód podziemnych w rejonie Strzelce Opolskich, sporządzony przez KRUGERAS – AQUATOR Spółka z o.o., luty 2002r.
- Plan gospodarki odpadami dla miasta i gminy Strzelce Opolskie na lata 2005-2016, marzec 2005r.

WYKAZ MATERIAŁÓW I OPRACOWAŃ, WYKORZYSTANYCH PRZY SPORZĄDZANIU DRUGIEJ ZMIANY NINIEJSZEGO STUDIUM:

- *Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Strzelce Opolskie we wsi Warmętowice, przyjęty Uchwałą Nr XLIII/371/10 Rady Miejskiej w Strzelcach Op. z dnia 27 stycznia 2010 r., ogłoszoną w Dz. Urz. Woj. Op. z dnia 17 marca 2010 r., Nr 31, poz. 440,*
- *Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenu południowej obwodnicy miasta Strzelce Opolskie w ciągu drogi krajowej nr 94, przyjęty Uchwałą Nr XLVIII/419/06 Rady Miejskiej w Strzelcach Op. z dnia 30 sierpnia 2006 r., ogłoszoną w Dz. Urz. Woj. Op. z dnia 27 października 2006 r., Nr 74, poz. 2285,*
- *Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Strzelce Opolskie we wsi Brzezina, przyjęty Uchwałą Nr XXIV/157/2012 Rady Miejskiej w Strzelcach Op. z dnia 20 czerwca 2012 r., ogłoszoną w Dz. Urz. Woj. Op. z dnia 24 lipca 2012 r., poz. 1045,*
- *wnioski wniesione w trybie art. 17 pkt 2 do projektu zmiany studium,*
- *wnioski wniesione do sporządzanego projektu zmiany studium,*
- *Program ochrony powietrza dla strefy opolskiej, Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego – Atmoter S.A., Opole 2013 r.*
- *Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla powiatu strzeleckiego na lata 2012 – 2015 z perspektywą na lata 2016- 2019, Albeko, Strzelce Opolskie 2012 r.*
- *Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Strzelce Opolskie do 2013 r.*
- *Aktualizacja planu gospodarki odpadami dla Miasta i Gminy Strzelce Opolskie na lata 2009-2012 z perspektywą na lata 2013-2016, Albeko, Strzelce Opolskie 2009 r.*
- *Przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko – przewodnik po Rozporządzeniu Rady Ministrów, Generalna Dyrekcja O*
- *chrony Środowiska 2011 r.*